ACADEMIA ROMÂNĂ

ANALE

TOMUL XLVIII

ȘEDINȚELE DIN 1927—1928

CVLTVRA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI
1928

PARTEA I

ŞEDINŢELE ORDINARE

17 IUNIE 1927 — 11 MAIU 1928

ŞEDINŢA PUBLICĂ

17 IUNIE 1927

Preşedinţa d-lui Dr. G. MARINESCU, Vicepreşedinte.

D-l N. IORGA, înainte de a desvoltà comunicarea anunţată, înfăţişează o fotografie de pe un mare tablou istoric descoperit de D-sa în Muzeul Prado din Madrid, în care, între multe alte figuri istorice, se vede şi figura lui Mihaiu Viteazul. Tabloul, fiind făcut la începutul sec. XVII-lea, este probabil opera aceluiaş pictor din şcoala olandeză Frantz Franken II, care a pictat şi cunoscutul tablou dela Viena.

D-l N. Iorga expune apoi o comunicare despre *Ultimele scrisori din ţară către Nicolae Bălcescu.*

Dela d-l C. DIMITRIU, Ministrul Comunicaţiilor, se primeşte răspuns la intervenţiunea Academiei privitoare la acordarea de permise de călătorie pe C. F. R. pentru membrii Instituţiunii noastre. D-l Ministru înştiinţează că se grăbeşte a satisface cererea Academiei, fiind convins că astfel serveşte însăş cauza culturii noastre naţionale, ai cărei îndreptăţiţi reprezentanţi sunt membrii Academiei.

— Se iea act şi se vor exprimà mulţumiri călduroase.

D-l N. DONICI, membru Onorar al Academiei, zice:

«In anul 1923 România a colaborat la diferite observaţiuni meteorologice internaţionale, în special la fotografiarea norilor în timpul Săptămânei Internaţionale a Norilor, între 24 şi 30 Septemvrie 1923. La invitaţia d-lui E. Oteteleşeanu, directorul Institutului Meteorologic Central al României, — Observatorul de Astronomie Fizică din Dubosarii-Vechi a colaborat şi el la aceste observaţiuni, după cari am avut onoarea să prezint Academiei Române raportul meu asupra acestor cercetări, şi anume în şedinţa din 13 Iunie 1924 a acestei Academii. Astăzi îmi permit să ofer Inaltului Institut, al cărui membru am onoarea să fiu, un album

conţinând fotografiile norilor, obţinute la Dubosarii-Vechi în timpul perioadei de timp menţionate».

— D-l Dr. G. MARINESCU, Vicepreşedinte, mulţumeşte d-lui N. Donici pentru Albumul dăruit.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

24 IUNIE 1927

Preşedinţia d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

D-l I. BIANU arată că în «*Monitorul Oficial*» de astăzi a apărut Decretul Regal cu No. 2035 prin care se deschide pe seama Ministerului Finanţelor, pe exerciţiul 1927, credit extraordinar în sumă de 5.000.000 lei «necesar Academiei Române pentru a-şi satisface cele mai urgente necesităţi în cursul anului 1927». Acest credit extraordinar se va acoperì din fondul pentru deschideri de credite suplimentare şi extraordinare, prevăzut în bugetul general al Statului pe exerciţiul 1927.

— Se iea act cu mulţumire de acordarea ajutorului de 5 milioane lei.

D-l I. BIANU înfăţişează un hrisov original dela Constantin Brâncoveanu, din 1699, cumpărat în zilele trecute pentru colecţiile Academiei. Hrisovul, scris pe pergament, arată că Domnitorul face dania unui fond permanent la Sf. Biserică din Seraiul Ţerii Româneşti dela Ţarigrad, deci din palatul agenţiei noastre în acel oraş. E de observat lucrul rar că pecetea domnească este aplicată pe o hârtie aurită, ale cărei margini se pot îndoì asupra feţei pecetei spre a o acoperì.

D-l I. BIANU arată că s'a primit în dar dela d-l Gr. Ghika-Deleni o condică din 1820 făcută de o doamnă Maria Cantacuzino, fostă Ghika, în care se arată o împărţeală de ţigani şi anume partea ce reveneà fiului numitei doamne, biv-vel-vornicului Iordache Ghika, în 1820, din ţiganii mamei sale. Este de o deosebită însemnătate cuprinsul acestei condici arătând că partea de ţigani revenită acestui boier prin împărţirea făcută de mama sa erà de 271 familii şi 1104 suflete, robi de diferite categorii şi specialităţi.

— S'a mulţumit d-lui Gr. Ghika-Deleni pentru preţiosul dar.

Dela d-l Prof. Gh. Spacu se primeşte scrisoare exprimând Academiei mulţumiri pentru alegerea de membru corespondent la Secţiunea Ştiinţifică.

Dela Comitetul pentru ridicarea unui monument lui Henri Sienkiewicz în Bydgoszecz se primeşte invitare ca Academia să iea parte la inaugurarea monumentului, ce se va face în acea localitate la 31 Iulie viitor.

— Se va adresà Comitetului o scrisoare de felicitare.

Dela Comitetul organizator al celui de al VI-lea Congres Internaţional de ştiinţe istorice, ce se va întrunì dela 14 la 18 August 1928 în Oslo (Norvegia) sub înaltul patronaj al M. S. Regelui Norvegiei, se primeşte invitare ca Academia să iea parte la lucrările Congresului prin reprezentanţi.

— Se trimite la Secţiunea Istorică.

D-l I. BIANU reaminteşte că Academia a aşezat la casa în care s'a născut regretatul coleg Alexandru Roman, în com. Auşeu, Bihor,- o piatră comemorativă cu ocazia împlinirii a 100 de ani dela naşterea neuitatului luptător naţional şi om de litere. Se primeşte acum dela Comitetul local scrisoare de mulţumire pentru piatra comemorativă şi pentru participarea Academiei, prin reprezentantul său, d-l Al. Lăpedatu, la serbarea făcută cu acea ocazie.

ŞEDINŢA EXTRAORDINARĂ

27 IUNIE 1927

Preşedinţa d-lui Dr. G. MARINESCU, Vicepreşedinte.

D-l Dr. G. MARINESCU, Vicepreşedinte, zice că scopul convocării Academiei în şedinţă extraordinară este de a se hotărî măsurile pentru înmormântarea mult iubitului nostru coleg Vasile Pârvan, Secretarul General al Academiei, decedat aseară la orele 9 în Sanatoriul Regina Elisabeta din Capitală, şi de a desemnà un coleg dela Secţiunea Istorică să rostească în numele Academiei cuvântul de despărţire la înmormântarea colegului dispărut.

D-l I. BIANU arată că s'au luat şi împlinit măsurile obicinuite de înmormântare şi că astăseară rămăşiţele pământeşti ale defunctului coleg vor fi depuse în Biserica Sf. Nicolae Tabacu, de peste drum de Academie. Este de părere ca d-l N. Iorga să rostească în numele Academiei cuvântarea la înmormântare şi să se cheme în acelaş timp d-l Em. Racoviţă, Preşedintele Academiei.

— Se decide ca d-l N. Iorga să vorbească la înmormântarea defunctului coleg Vasile Pârvan, telegrafiindu-i-se în provincie, unde se află, această delegaţie şi să se cheme telegrafic d-l Preşedinte Em. Racoviţă.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

1 IULIE 1927

Preşedinţa d-lui ANDREI RĂDULESCU, Vicepreşedinte.

D-l I. BIANU comunică următoarele telegrame de condoleanţe primite cu ocazia dureroasă a morţii Secretarului nostru General, Vasile Pârvan:

«Atterré perte irréparable Vasile Pârvan, m'associe fraternellement douleurs ses admirateurs et amis».

Carcopino

«Profondément affligé perte illustre savant Pârvan, envoie Académie doulureuse sympathie».

Focillon

«Déplore disparition Pârvan. Grande perte».

Glotz

«Prego farsi interprete immenso dolore scuola per grave irreparabile perdita amatissimo stimatissimo direttore».

Lugli

«Deplâng împreună cu D-voastră moartea neuitatului nostru coleg Vasile Pârvan».

Ministru Nistor

«Deplâng profund îndurerat cu Academia pierderea nespusă pe care cultura română o sufere prin moartea atât de prematură a strălucitului coleg şi neuitatului amic. Fie ca măcar acolo, în lumea umbrelor, sufletul său mare să găsească liniştea pe care în zadar a căutat-o pe pământ şi fie ca neamul românesc să aibă încă asemenea aleşi şi vrednici fii».

Ministru Lăpedatu

«Nefiind sigur data întoarcerii, rog însărcinaţi alt coleg. Impărtăşesc sfâşietoarea durere».

N. Iorga

«Deplâng moartea colegului Pârvan şi pierderea ireparabilă a ştiinţei româneşti».

Lupaş

«Celui ce prin Getica şi-a ridicat monument nepieritor, neuitatului nostru Secretar General şi iubitului coleg Vasile Pârvan, îi păstrăm cea mai scumpă amintire».

Sextil Puşcariu

«Luăm parte cu adâncă durere la prematura pierdere a colegului Pârvan, om integru, savant adevărat».

Simionescu, Bogdan

«Rog primiţi condoleanţele mele şi ale coloniei române pentru pierderea încercată de ştiinţa română prin moartea regretatului profesor Pârvan».

Ministru Lahovary

«Deplâng pierderea prematură a ilustrului învăţat Pârvan».

Pericle Papaianus

«Impărtăşim marea durere la moartea secretarului general Vasile Pârvan, marele patriot, savant, mândria tuturor».

p. Astra, *Vicepreşedinte Dr. Rusu*

«Adânc mâhnită de marea pierdere ce o face odată cu Academia Română întreaga ţară şi lumea ştiinţelor de pretutindenea prin moartea scumpului meu prieten, profesorul Vasile Pârvan, te rog să primeşti, Domnule Preşedinte, condoleanţele mele cele mai sincere».

Martha Bibescu

D-l I. BIANU depune următoarea cuvântare rostită în numele Academiei de colegul nostru d-l Em. Racoviţă, Preşedintele Academiei, la trista ceremonie a înmormântării defunctului coleg V. Pârvan:

Intristată Adunare,

«Iarăş s'a încheiat drama unei vieţi omeneşti, a unei vieţi din cele mai alese şi din cele mai folositoare, a vieţii lui Vasile Pârvan. In numele Academiei vin să vă spun cuvântul de durere al tovarăşilor săi de muncă şi răspundere academică, vin să vă spovăduesc adânca întristare a acelora ce se văd lipsiţi de mult preţuita lui colaborare.

«Academia este o tovărăşie de oameni de ştiinţă deprinşi să cerceteze întâmplările lumeşti şi să le rânduiască cu seninătate pe rafturile cunoştinţei. Când un coleg ajunge la marginea de viaţă hărăzită spiţei noastre, cu pioasă seninătate îi închidem ochii, cu neştirbită credinţă veghiem ca amintirea să se fie preţuită după cum i se cuvine pe dreptate, şi cu suflet netulburat ne împlinim rândurile decimate.

«Moartea lui Vasile Pârvan ne loveşte însă ca o mare nenorocire. Dispare la 45 de ani, în floarea vârstei ştiinţifice, în momentul când cu monumentala sa operă «Getica» arată de ce putere de muncă şi de ce dar de sinteză este capabil. Să prăbuşesc astfel speranţele în rodnicia unei hărnicii, care dejà este o podoabă pentru ştiinţa românească şi o mândrie pentru Academia Română.

«Cu ce gânduri a pornit măruntel şi sglobiu, din moldovineasca răzăşie Sturnieşti, Vasile Pârvan, cine o mai poate şti! Dar ce cugetare creatoare a fost deodată oprită în rodnica ei desfăşurare, se preţueşte mult de tot şi de către cărturarii români şi de către cei străini. In toată lumea fără hotare a Ştiinţii, moartea lui Pârvan este dureros simţită, căci prietenul nostru s'a impus în istoria veche, în epigrafie şi în arheologie ca un nediscutat specialist.

«A început să clădească în istorie cu vechiul material de documente scrise şi a clădit temeinic. Dar repede s'a convins că slova omenească nu-i decât tălmacea necredincioasă a gândului şi gândul, sburdalnică făptură a tot soiul de sâmţiri şi porniri, că la urma urmei oricât ai cerne prin sita criticei nu te alegi cu mult adevăr istoric. Şi s'a pus atunci cu pasiune de explorator, cu zăl de mucenic şi cu credinţă de apostol să descopere şi să cerceteze documentele nescrise şi să le recomande ca martori neînşelători ai trecutului omenesc. Un câmp măreţ de cercetări, plin de minuni întrevăzute numai şi abià brăzdat în ţara noastră, se desfăşură nemărginit în ochii lui de om sătos de-a şti. Cu toată pasiunea lui de ştiinţă care erà neînfrânată, cu toată inteligenţa sa deosebit de vie se îndreaptă cu paşi grăbiţi pe această nouă cale cu atât mai grea cu cât este puţin bătută. Şi astfel începe o perioadă de neînfrânată activitate ştiinţifică, de prodigioasă muncă istovitoare, încoronată de succese strălucite dar căreia, vai! i se datoreşte şi sfârşitul său atât de timpuriu. Ce nu întreprinde şi pune pe cale de izbândă? Işi creşte elevi talentaţi şi

harnici, organizează explorația archeologică a României mari și o execută cu o iuțală neobicinuită la noi, crează, conduce și clădește școala românească dela Roma, să ocupă efectiv de Editura «Cultura Națională» cu scopul ajuns de a da cărților noastre făptura occidentală care le lipseà, crează și conduce revista internațională «Dacia» care și ca fond și ca formă se poate comparà cu oricare străină, publică cercetări originale și termină opera sa cea mai desăvârșită: Getica, adevărat monument de erudiție, de chibzuită aplicare a metoadelor științei și de conștiință de adevărat cercetar obiectiv. Dar totodată erà și profesor universitar ce-și făceà datoria în conștiință; mai erà și director de muzeu ce-și îmbogățeà harnic colecțiile. Erà și Secretarul general al Academiei, servitor devotat al intereselor ei multiple, apărător aprins al prerogativelor și al demnității bătrânei noastre instituții culturale; n'o vor uità cei ce au suferit meritata reacțiune a Secretarului nostru general.

«Dar ce nu mai erà, când erà nevoe de un om de ispravă, de curaj și de devotament pentru știință în vreo Comisiune cu caracter cultural? Nu pot să număr acì toate însărcinările ce Pârvan îmbrățișà cu sufletu-i sătos de muncă și de știință.

«Flacăra prodigioasă a minții, pe care necurmat o ințețeà deveneà din ce în ce mai înaltă, din ce în ce mai luminoasă, dar îi consumà trupul; deodată flacăra s'a stâns, căci toată rezerva trupească se consumase.

«In ce chinuri trupești a editat volumele apărute din «Dacia» și a pus ultimul punct pe ultima pagină a «Geticei», numai noi prietenii lui știm care l-am văzut palid, ofilit, corectându-și filele, stăpânit de ghiarele durerii fizice.

«N'a voit să asculte de nici un sfat, de nici o dojană prietenească de nici o presiune a practicianilor competenți. Voià să termine volumele din «Dacia», voià să vadă «Getica» apărută cu orice preț; și — neînduplecata sa voință a văzut-o împlinită cu prețul vieții.

«Ca atletul antic, ca să vestească o victorie, pe aceà a științei și-a încordat voința peste puterile trupești; cu respectuoasă evlavie ne înclinăm în fața faptului.

«Dar amar mulți dintre noi își plâng prietenul; ca Academiciani ne îngrijește locul gol lăsat de Secretarul nostru general în strânsa noastră tovărășie; ca oameni de științe ne doare strivirea unei activități ce trebuià să fie atât de roditoare iar ca români, ne mâhnește pierderea unei pricini de legitimă mândrie.

«Față de vecia acestei ireparabile întâmplări, față de simțimântul de durere ce judecata n'o poate înfrânge, ne mână sufletul înapoi, la vechile datorii ale neamului nostru. Cu evlavie aruncăm țerna cuvintelor de jale peste trupul iubitului nostru prieten și coleg și șoptim: să-i fie țarina ușoară».

Dela Consiliul Fundației Elias se primește scrisoare exprimând adânca părere de rău a Consiliului pentru pierderea suferită de Academie prin încetarea din vieață a prea valorosului ei membru și Secretar General, marele istoric și arheolog Vasile Pârvan.

Dela colegul corespondent d-l I. Rădulescu-Pogoneanu se primesc în dar următoarele două publicaţii ale sale, extrase din «Arhiva pentru Ştiinţa şi Reforma Socială» (An. VI., No. 3—4, 1927):

1. *Al patrulea Congres Internaţional de Educaţie morală — Roma, 28 Septemvrie — 2 Octomvrie 1926*;

2. *Centenarul morţii lui Pestalozzi.*

ŞEDINŢA ORDINARĂ

8 IULIE 1927

Preşedinţa d-lui ANDREI RĂDULESCU, Vicepreşedinte.

Dela d-l Edmond Pottier, Membru onorar al Instituţiunii noastre şi Conservator la Muzeul Louvre din Paris, se primeşte următoarea scrisoare:

Monsieur le Président,

«Nous avons reçu à Paris la nouvelle de la mort de M. le Professeur Vasile Pârvan et je tiens à vous exprimer la douloureuse émotion que nous en avons ressentie. Plusieurs de mes Confrères de l'Académie des Inscriptions connaissaient comme moi l'admirable activité et la haute intelligence de ce savant qui honorait grandement son pays et dont les travaux ont été si utiles aux progrès des sciences historiques et archéologiques; ils s'associent aux profondes condoléances que j'ai l'honneur de vous adresser en vous priant de les transmettre aussi à la famille de notre regretté collègue.

«J'ai eu l'occasion de rencontrer à plusieurs reprises le Professeur Pârvan, en particulier à Bruxelles, aux séances de l'Union Académique Internationale dont il avait été nommé Secrétaire en 1923. Il y jouait un rôle important et l'on se louait des conseils avisés qu'il donnait. En Italie, par sa direction de l'École roumaine et par la création des belles publications de cet Institut, il fit la preuve de ses talents d'organisateur et d'administrateur. Par ses livres il s'était unis au rang des meilleurs historiens. Dans tous les domaines il laisse donc une trace personnelle et féconde qui fait espérer que son oeuvre lui survivra. Enfin l'affection de ses nombreux élèves témoigne aussi des qualités intimes de l'homme.

«La perte d'un si grand travailleur, qui disparaît en pleine force, est une cruelle épreuve pour la Roumanie et nous nous associons de coeur à son deuil.

«Veuillez agréer, monsieur le Président, l'hommage de mes sentiments d'amicale confraternité et de sincère dévouement».

Dela d-l Profesor Ettore Pais, din Roma, Membru onorar al Instituţiunii noastre, se primeşte scrisoare exprimând Academiei mişcătoare condoleanţe pentru pierderea Secretarului ei General, Vasile Pârvan.

Dela d-l Ministru plenipotenţiar al Italiei, Marchizul Durazzo, se primeşte înştiinţare că Universitatea din Roma îl roagă să transmită Academiei

expresiunea profundelor ei condoleanțe pentru pierderea dureroasă a colegului nostru Secretar General și Directorul Școalei Române din Roma, Vasile Pârvan. Excelența Sa își arată în acelaș timp și personala D-sale participare la doliul Academiei.

— S'a exprimat prin scrisoare d-lui Carlo Durazzo și Universității din Roma recunoștința Academiei.

Dela colegul nostru corespondent d-l Sabba Ștefănescu se primește pentru colecțiile Bibliotecii un volum cuprinzând «*30 notes sur l'organisation, des molaires et sur la phylogénie des éléphants et des mastodontes*» (București 1927), extrase din «Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences» din Paris.

— Se exprimă mulțumiri.

D-l I. BIANU amintește că prin legea pentru înființarea Școlilor Române dela Paris și Roma, legiuitorul a pus în sarcina Academiei înalta supraveghiare a conducerii amândurora, prevăzând ca Academia să aleagă pe Directorii lor și să-i prezinte Ministerului spre numire. Astfel Academia a recomandat și ministerul a numit la direcțiunile celor două școli pe colegii noștri N. Iorga la Paris și V. Pârvan la Roma.

După dorința celor doi directori, Academia a contribuit cât mai mult a putut spre a îmbogăți bibliotecile școlilor prin publicațiile ei și altele, contribuind astfel la înzestrarea lor în folosul tinerilor cari aveau să-și continue studiile superioare de specialitate la adăpostul acelor școli.

Regretatul coleg Pârvan ținea de a sa datorie să aducă Academiei prin rapoarte anuale informațiuni despre activitatea și progresele din toate punctele de vedere ale școlii din Roma conduse de dânsul. Această activitate a fost totdeauna urmărită cu deosebit interes de Academie. Acum, în urma pierderii dureroase a regretatului Pârvan, d-l Giuseppe Lugli, Secretarul administrator al școlii și colegul nostru corespondent, ne înștiințează telegrafic că Ministrul nostru plenipotențiar la Roma, d-l Al. Lahovary, a luat sub protecția sa Școala până la numirea unui nou director. Deoarece Academia nu poate face decât la toamnă recomandarea directorului, d-l Bianu crede că ar fi potrivit și folositor să se ceară Ministerului Instrucțiunii să hotărască o constatare din toate punctele de vedere a stării Școlii, așà cum a rămas în urma morții regretatului ei Director.

D-l G. ȚIȚEICA socotește că e necesar ca Academia să ia în primire averea actuală a Școlii.

D-l ANDREI RĂDULESCU zice că Școala fiind a Statului, n'avem căderea să-i inventariem averea. Academia poate dorì numai ca să i se refere și ei asupra stării actuale a Școlii.

D-l Dr. GR. ANTIPA, unindu-se la părerea de a se cercetà situația Școlii, crede că acea cercetare să se facă de un membru al Academiei, pe care Ministerul Instrucțiunii să-l delege și să-l trimită în acest scop la Roma. D-sa propune ca cercetarea să se facă de d-l I. Bianu.

D-l ANDREI RĂDULESCU, distinge următoarele două chestiuni: Intâia că Academia are de recomandat un director pentru Școala Română dela

Roma. D-sa propune ca recomandarea directorului să se amâne până la toamnă. A doua, că Academia crede că e folositor ca un membru al ei să fie delegat de Ministerul Instrucţiunii să constate situaţia Şcolii din toate punctele de vedere, să raporteze Ministerului şi Academiei asupra acestei situaţii, arătând şi măsurile de luat pentru viitor pentru buna funcţionare şi desvoltare a Şcolii. D-sa propune să se desemneze d-l I. Bianu în acest scop şi să se facă intervenţia cuvenită la Ministerul Instrucţiunii.

— Ambele propuneri se aprobă.

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică procesul verbal al Secţiunii Ştiinţifice din 8 Iulie c., prin care se aprobă a se publică în Memoriile Secţiunii:

1. Lucrarea d-lui N. N. Moroşan întitulată *Contribuţiuni la cunoaşterea paleoliticului din Moldova de Nord;*

2. Lucrarea premiată a d-lui Dr. I. Lepşi întitulată *Studii asupra Infuzoriilor din România*, redusă după arătarea din raportul d-lui coleg Em. Racoviţă.

D-l ANDREI RĂDULESCU, Vicepreşedinte, încheie lucrările, urând d-lor membri revedere cu bine şi voie bună la toamnă pentru continuarea progresului lucrărilor academice.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

16 SEPTEMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui Dr. GH. MARINESCU, Vicepreşedinte.

D-l Vicepreşedinte Dr. GH. MARINESCU, deschizând şedinţa, salută pe d-nii Colegi prezenţi la reluarea şedinţelor obişnuite ale Academiei şi urează muncă rodnică.

D-l Vicepreşedinte Prof. Dr. GH. MARINESCU prezintă spre a fi tipărit în publicaţiile Academiei scrierea *Quelques données anatomo-cliniques sur la région thalamique*, scrisă de D-sa în colaborare cu d-l I. Niculescu.

Dela M. SA REGINA MARIA se primeşte următoarea telegramă:

«Mulţumesc pentru amintirea păstrată Aceluia care cu mândrie şi bucurie îşi luă locul printre Domnia-Voastră şi pe care Îl plângem cu inimele îndurerate».

Din partea Comitetului de organizare al *Primului Congres Internaţional de Linguistică*, în zilele de 10—15 Aprilie 1928 la Haga, se primeşte invitare de participare la acel congres şi un program al lucrărilor.

— Se trimite Secţiunii Literare.

Dela *Consiliul Internaţional de Cercetări* se primesc două adrese referitoare la participarea financiară a Academiei la lucrările acelui Consiliu şi despre noui adesiuni la lucrările sale.

— Luarea decisiunei se amână pentru o şedinţă următoare.

D-l G. ȚIȚEICA prezintă următoarea cuvântare rostită de d-l Președinte Em. Racoviță în ședința Senatului din 25 Iulie 1927:

«S'a înfăptuit nenorocirea a cărei amenințare chinuià sufletul poporului nostru. Marele nostru Rege și veneratul nostru Suveran a închis ochii pentru vecie. Cuprinși de jale, măsurăm prin neguri de durere mărimea pierderii ce suferă neamul și țara; cu amintirea plină de dovezile de neclintită dragoste arătată de El patriei ce-și alesese, ne oțărim față de golul ce lipsa înțeleptului nostru cârmuitor va brăzdà în viitorul alcătuirii noastre de Stat.

«Istoria va cumpănì cu cumpăna ei dreaptă și nepărtinitoare vieața și marele fapte ale Regelui Ferdinand. Cu încredere îi așteptăm verdictul noi contemporanii lui, ce ne-am vietuit zilele și ne-am servit țara strânși împrejurul oblăduirii sale, noi cari i-am auzit vorbele și i-am trăit faptele în vreme de pace ca și în vreme de războiu. Noi știm ce-i datorește neamul și marturi am fost de ceeace a însemnat voința și chibzuința lui în pregătirea și înfăptuirea celei mai mărețe întâmplări ale istoriei poporului nostru: întregirea neamului prin închegarea României mari.

«Românul totdeauna a știut să slăvească pe cei ce l-au călăuzit pe căile drepte, mari și fericite ale sorții sale, el va ști să așeze pe Regele Ferdinand la locul de frunte ce i se cuvine printre eroii istoriei și legendelor naționale.

«Vorbesc ca reprezentant al Academiei Române, al cărei Președinte de Onoare El a fost, pe care a prezidat-o foarte ades efectiv și al cărei protector și prieten s'a arătat în tot cursul Domniei Sale. Dacă, ca toți românii, ne sguduie moartea Marelui Domn, noi mai plângem și pierderea unui suflet prieten ce am învățat a respectà și a iubì, căci în mijlocul nostru veneà desbrăcat de înalta sa misiune și ne cinsteà considerându-se ca simplu membru al tovărășiei noastre culturale.

«Cu duioasă și pioasă simțire vom păstrà deci, noi membrii Academiei, amintirea omului blând și bun, înțelept și viu interesat de tot ce e știință și cultură, totdeauna binevoitor față de Academie și de academicieni. Cu vădită plăcere veneà în modesta noastră casă, cu vădită bucurie își însușià conducerea ședințelor solemne. De pe tribuna prezidențială se adresà nouă totdeauna cu cuvintele «Domnilor Colegi» dorind să ne asigure astfel de prețul ce puneà pe demnitatea Sa academică și să manifeste în public ce importanță dădeà El Instituției noastre. Cuvântările Sale academice nu conțin numai chibzuite programe de muncă culturală și îndrumări înțelepte, ele expun cu preciziune și hotărîre nevoile și revendicările Academiei nesatisfăcute de cei răspunzători, ele foarte des ne fac cunoscute daruri și ajutoare ce marele nostru proteguitor ne-a hărăzit cu nesăcata Sa mărinimie pentru cultură și pentru ceeace considerà El ca cea mai înaltă instituție culturală.

«Dovada acestei mărinimii stă, scrisă chiar în documentul ultimei Sale voințe, în acel testament pus pe hârtie cu așà frumoase vorbe românești, act solemn care este expresia desăvârșită a unei conștiinți de datorie ce nu-și îngăduie șovăire și care se îndreaptă către țelul ei sfânt ca

o forță elementară. Ați văzut că a întemeiat un premiu academic pentru o lucrare asupra economiei naționale asociind ca totdeauna instituția noastră operilor de propășire națională și cinstind-o, cum a făcut-o toată vieața, cu această nouă misiune de înaltă încredere. Ați văzut ce avere a lăsat pentru cultură.

«Interesul ce purtà Academiei nu erà în adevăr decât mărturia cea mai vădită de ce mare însemnătate atribuià El propășirii culturale. Ca ocârmuitor și ca răspunzător de soarta țării, El erà convins că în faza socială în care ne aflăm, datoria cea mai de căpetenie a conducătorilor este răspândirea în popor a unei culturi temeinice și potrivită firei neamului nostru. A fost deci ctitor de instituții de lumină sufletească, a fost protectorul și susținătorul tovărășiilor culturale, a fost prietenul tuturor întreprinderilor de învățătură și de știință.

«Ca reprezentant al Academiei Române și în numele ei în fața Domniilor-Voastre și deci în fața țării, vă făgăduim că ne vom împlini sfânta datorie de a păstrà ca un odor prețios al Instituției noastre, vistiernică a comorilor culturale ale neamului, amintirea Marelui Rege Ferdinand, a iubitului nostru ocrotitor și Președinte de Onoare, cu pioasă smerenie vom așezà chipul și relicviele Lui alăturea de acelea ale neuitatului Său unchiu, Regele Carol I, întâiul nostru protector și Președinte de Onoare.

«In aceste clipe, în care ne sgudue durerea de ceeace este dejà trecutul și în care ne alină mâhnirea ceeace dejà răsare ca nădejdea viitorului, gândul nostru se îndreaptă către Regele Mihaiu, către Măria Sa Doamna și către familia regală, spre a-i rugà să primească respectuoasele noastre condoleanțe, spre a-i asigurà de marea noastră durere și speranță și ca români și ca membri ai Academiei, și spre a le împărtășì neclintita noastră credință și nețărmuritul nostru devotament.»

D-l G. ȚIȚEICA zice:

«La 30 Iulie 1927, în timpul când Academia erà în vacanță, a încetat din vieață membrul nostru onorar *Robert de Flers* (ales la 11 Iunie 1919 după calda propunere a d-lui Brătescu-Voinești). A fost, prin vioiciunea spiritului său, un strălucit scriitor al Franței. Piesele sale cu succes extraordinar, articolele sale din ziarul «Figaro», în care subt formă spirituală se spuneà adevărul întreg în toată adâncimea lui, i-au deschis drumul la Academia franceză. Academia noastră îl alesese nu numai pentru aceste admirabile calități, dar și pentru legătura sufletească ce se stabilise între el și Țara noastră. După ce a împărțit cu noi grijile și suferințele, făcând parte din misiunea franceză dela Iași în timpul răsboiului, când a putut să ne cunoască de aproape în împrejurări dureroase, întors în Franța ne-a rămas statornic, până în cele din urmă clipe ale vieții sale, bun și devotat sprijinitor. Zilele grele ale marelui răsboiu îl legase așà de strâns de noi, că n'a fost împrejurare internațională care să ne atingă, fără ca el să nu ne ia apărarea, pe care socotià că o merităm. Imprejurarea tragică face ca el să moară numai la 10 zile după încetarea din vieață a Regelui Fer-

dinand, care-l preţuise atât de mult la Iaşi. Academia noastră se asociază la durerea Franţei pentru pierderea acestui mare scriitor al ei».

Dela *Societatea pentru promovarea studiilor elenistice* din Londra se primeşte următoarea scrisoare:

«Deoarece Consiliul nostru nu se întruneşte înainte de toamnă, am fost delegat de dânşii ca să scriu imediat spre a exprimà sincerele lor condoleanţe pentru pierderea pe care a avut-o Academia prin moartea distinsului ei coleg Dr. Pârvan.

«A fost cunoscut şi respectat acì ca învăţat de întâiul rang, ca un muncitor neobosit şi ca un prieten cu mult farmec personal.

«Vom regretà cu toţii pierderea sa prematură».

Dela D-l I. Petrovici se primeşte următoarea scrisoare:

«Am primit adresa D-voastră prin care îmi aduceţi la cunoştinţă alegerea mea ca membru corespondent la secţia Literară a Academiei şi vă rog să credeţi că am fost viu impresionat de această distincţiune, pentru care exprim înaltei Instituţii mulţumirile şi recunoştinţa mea».

Din partea moştenitorilor defunctului C. Rădulescu-Codin se primeşte o scrisoare privitoare la înfiinţarea unui premiu care să poarte numele răposatului folklorist şi la tipărirea unor lucrări ale lui, admise spre publicare dar a căror imprimare s'a amânat din lipsă de fonduri.

— Se trimite la Secţiunea Literară.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

23 SEPTEMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui Prof. Dr. GH. MARINESCU, Vicepreşedinte.

D-l ŢIŢEICA prezintă o fotografie dăruită de d-l Prof. Cl. Isopescu, reprezentând *Alla Trinacria* din Palermo, după un desemn din timpul când istoricul N. Bălcescu a trecut la cele veşnice într'o cameră a ei.

— Se exprimă mulţumiri.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

30 SEPTEMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui Prof. Dr. GH. MARINESCU, Vicepreşedinte.

Delegaţii marilor ziare din ţările neolatine ale Europei şi Americei la al VI-lea Congres al Presei latine, întrunit pentru mâine, 1 Octomvrie, în Capitală, venind să viziteze Academia şi expoziţia retrospectivă a presei româneşti organizată în localul Academiei de Biblioteca Instituţiunii noastre, au fost primiţi de mai mulţi membri prezenţi în frunte cu d-l Vicepreşedinte Dr. G. Marinescu, care le adresează următoarele cuvinte în limba franceză:

Doamnelor şi Domnilor

«Academia Română m'a însărcinat să vă primesc în această incintă şi să vă exprim urările de bun-venit înaintea vizitării expoziţiei retrospective a presei române, organizată de d-l I. Bianu, secretarul Academiei.

«In toate lucrările mari ale gândului omenesc, în toate domeniile Adevărului, Frumosului şi Binelui, geniul latin a exercitat o acţiune fericită, nu numai în timpul antichităţii, ci şi în epoca modernă. Dealtfel, renaşterea artelor, ştiinţelor şi literelor a pornit din Italia şi Franţa şi acela, care a făcut să apară primul ziar în anul 1631, este un francez, doctorul Theophraste Renaudot, şi un alt francez, Emile de Girardin, a dat presei un impuls nou, făcând-o accesibilă marelui public, la un preţ modest.

«Dar şi în Italia, Franţa, Spania, Portugalia şi în America latină evoluţia presei a fost întrucâtva normală şi a realizat progrese enorme. N'a fost însă tot aşà în România, unde creatorii presei au fost în acelaş timp apostoli şi martiri, cari au trebuit să suporte surghiunul pentru crima de a fi exprimat ideile lor prin intermediul presei.

«In România, creatorii presei au fost promotorii culturei româneşti.

«Astfel, Heliade a fondat la Bucureşti, în anul 1829, «Curierul Românesc» şi în acelaş timp Asaki a editat la Iaşi «Albina». Heliade a suferit mult din pricina dragostei sale pentru libertatea presei. Dânsul a fost acela, care a pronunţat fraza lapidară: «Urăsc tirania şi mă tem de anarhie».

«Acesta este şi motivul pentru care ziarul lui a fost suprimat în 1840.

«Un alt apostol al presei româneşti, Kogălniceanu, a creiat în anul 1840 revista «Dacia Literară» şi «Arhiva Română» şi a făcut să apară mai târziu împreună cu trei scriitori eminenţi I. Ghika, V. Alecsandri şi A. Negruzzi, «Steaua Dunării».

«La rândul lui, Alecsandri a fondat «România Literară» şi Eminescu, marele poet, a colaborat la ziarul «Timpul».

«Mai reţineţi vă rog că Heliade, Kogălniceanu, I. Ghica, Alecsandri, Hajdeu şi Maiorescu au fost membri ai Academiei Române. Heliade a fost chiar preşedintele acestei instituţiuni şi Eminescu n'a fost numai unul din cei mai mari poeţi din România, ci ar fi putut face cinste literaturei oricărei ţări. Toţi aceşti eroi ai gândului latin au fost ziarişti. Chiar ceva mai mult, Vasile Alecsandri a fost proclamat *bardul latinităţii*, după ce a obţinut cu poezia *Ginta latină*, cupa dela Montpellier.

«Presa contimporană şi-a luat începutul cu «Gazeta Transilvaniei» şi apoi au apărut «L'Indépendance Roumaine», «Universul», «Adevărul», «Dimineaţa», «Neamul Românesc», «Lupta», «Viitorul», «România», «Politica», «Cuvântul», etc. etc.

«In această expoziţie vă veţi da seamă, că în România-Mare, presa minoritară beneficiază nu numai de toată libertatea, ci se impune, după cum este cazul presei ungureşti, şi printr'un mare număr de publicaţiuni. Aceasta este cea mai bună dovadă că această presă cunoaşte libertatea, de care Românii nu s'au bucurat sub dominaţia străină.

«Al șaselea Congres al Presei latine constituie o probă evidentă a solidarității popoarelor latine, solidaritate, ce cunoaște un substrat biologic, marcat prin temperamentul național, prin dragoste pentru dreptate și mai ales prin caracteristicile limbii.

«Deschideți cum spune d-l Maurice de Waleffe, un *journal* francez, un *giornale* italian, un *diaro* spaniol, un *diario* portughez și veți fi frapați prin afinitățile limbei, cari vă vor permite să înțelegeți multe lucruri și să ghiciți restul. Dealtfel, știți bine, că Edgar Quinet a spus despre poporul român că limba lui este *titlul său de nobleță în mijlocul barbarilor.*

Doamnelor și Domnilor,

«Ați trecut multe frontiere naturale, ca să sosiți în România, frontiere reprezentate prin munți, fluvii și chiar prin imensitatea Oceanului, fiindcă solidaritatea latină nu poate ține cont de asemenea obstacole și dacă natura ne-a separat prin frontiere, noi vom rămâne totdeauna uniți prin simpatia, ce învinge orice frontieră și orice obstacol.

«Grație perfecționării continue a lucrului, presa progresează cu viteza unei locomotive. Victor Hugo a considerat presa ca locomotiva gândului omenesc; în momentul de față ea traversează spațiul cu iuțeala fulgerului, grație undelor electro-magnetice și vă permite să răspândiți prin toate țările lumei impresiunile, ce adunați în România care este avantgarda latinității în Europa.

«In sentimentul acesta de admirație, afecțiune și devotament pentru reprezentanții Presei latine, vă urez bun-venit între zidurile noastre și vă rog să acordați bine-voitoarea Domnia-Voastră atențiune expoziției, ziarelor românești, ce vă poate da o idee asupra evoluției presei românești în timp de un secol și jumătate».

D-l I. BIANU a rostit în aceeaș limbă următoarele:

Doamnelor și Domnilor,

«Vă rog să acordați câteva minute de binevoitoare atenție, ca să adaug puține cuvinte la acelea prin care Vicepreședintele nostru a salutat prezența Domniilor-Voastre în incinta modestă a acestei tinere instituții fundată acum 60 de ani pentru unitatea și ridicarea culturii naționale a rasei românești. Rasa noastră, — romanitatea Carpaților și a Istrului (Dunărea de jos) — a trăit o mulțime de secole de separație totală de izvorul civilizației romane în care Domniile Voastre ați continuat să trăiți împreună și care a luminat popoare de alte rase și de alte limbi.

«Românii, coborîtori din Romanitatea fixată în Carpații noștri de incomparabilul împărat Traian, în continuarea romanității întinse dela Adriatica la Pontus (Marea Neagră), au fost invadați de alte popoare și de alte limbi venite în nesfârșite valuri dela nord și dela est. In aparență păreau că au fost cotropiți. Dar ultimile evenimente au dovedit că această aparență nu eră realitatea.

«Românii au păstrat existența lor proprie prin trei elemente: conștiința originei lor, limba lor romană și numele lor etnic. Dealungul secolelor, sub atâtea invaziuni și dominațiuni străine, aceste trei puteri au păstrat caracterele lor de rasă romană. Ideea latină este baza existenții noastre și a ridicării noastre naționale.

«Este deci natural ca prezența Domniilor-Voastre în mijlocul nostru să ne cauzeze o emoție mult mai puternică decât putem grăi. Căci Domniile-Voastre reprezentați pentru prima dată pe pământul nostru național idea latină — izvorul existenții noastre și a tuturor aspirațiunilor noastre.

«Contactul organic al vieții Românilor cu izvorul civilizației latine datează abia de peste un secol — un singur secol — Și priviți ce rezultate minunate!

«Unul din primii apostoli ai marei idei, un transilvănean, după ce s'a simțit el întâiu pătruns de nobleța originei noastre romane spuse a lor săi: «ridicați-vă căci sunteți romani, și este un lucru mare să fii roman»! Un poet moldovean (Asachi), după ce a studiat literele și pictura la Roma timp de 5 ani scrise, în 1812 o odă Italiei și zice că «în calitatea lui de român din Dacia a venit la strămoșii săi ca să îmbrățișeze pământul mormintelor lor și să le învețe virtuțile»!

«Un altul, poet din București, (Văcărescu) într'o odă dedicată Patriei scrise în 1818, că dacă am puteà dobândì ceeace am pierdut — orice român ar fi iar roman, mare în răsboiu și în pace.

«Iată cum ideea, conștiința latină, ne-a păstrat pe noi înșine, și cum contactul cu occidentul vostru ne-a redat vieața și ne permite să intrăm în rândurile voastre.

«Ideea latină n'a fost niciodată —nicăeri și cu atât mai puțin la noi —, o idee de agresiune și de cucerire; ea este pretutindeni și la noi la fel, ideea defensivă, ideea luminei, a civilizației, ideea care a luminat lumea în trecut și o va înobilà în viitor.

«Ne dăm foarte bine seama că suntem rămași în urmă pe drumul civilizației în comparație cu Domniile-Voastre, dar suntem convinși că veți privì și veți descoperi cu ochii voștrii pătrunzători energiile cari ne-au conservat și cari, cu ajutorul Domniilor Voastre frățesc, ne vor înlesnì să mergem înainte ca să vă ajungem și să lucrăm împreună la progresul tot mai înainte al omenirii.

«Academia noastră a voit să vă pună sub ochi una din manifestările vieții noastre publice și culturale, care, credem că vă va interesà cu deosebire. Anume s'a întocmit această mică expozițiune retrospectivă a presei românești dela începuturile ei până acum. Chiar această expoziție este un document eloquent despre greutățile pe care Românii au trebuit să le învingă spre a-și câștigà un loc alăturea de manifestările de aceeaș natură ale țărilor surori din Apus.

«Presa românească este mult mai nouă ca a Domniilor Voastre, căci începe deabia la 1820 cu câteva modeste reviste de scurtă durată și numai la 1829 și 1838 cu câte un jurnal politic în cele două Principate, Țara Românească și Moldova și în Transilvania. Apoi dacă veți privì cu

atenţiune la volumele cari vă stau înainte, veţi vedeà că până aproape de anul 1860 publicaţiile noastre sunt tipărite cu literă cirilică slavonă, pe care Domniile Voastre nu o puteţi cetì. Aceasta vă arată că vechea noastră vieaţă culturală, modestă câtă erà, a fost dominată de cultura bizantino-slavă până la începutul secolului trecut. Numai dela sfârşitul secolului XVIII-lea contactul direct cu cultura occidentală latino-romanică a produs un puternic simţământ de emancipare şi de îndrumare în direcţiunea acelei culturi spre care ne chemà tradiţiunea nestinsă în cursul secolilor strălucirea originei noastre romane şi a culturii ţărilor Domniilor-Voastre, cu care aţi luminat omenirea.

«Din această cauză, prezenţa Domniilor Voastre ca reprezentanţi ai culturii latine din tot Occidentul şi de peste Ocean în această Dacie a noastră de abia de curând revenită la vieaţa ei naturală de cultură romană, va provocà peste tot locul pe unde veţi trece o emoţiune mult mai puternică decât se va puteà vedeà la suprafaţă.

«Duceţi peste tot locul ştiinţa că romanitatea Daciei traiane este în vieaţă şi năzueşte spre a-şi câştigà un loc de onoare alături de surorile latine din Occident».

Congresiştii au vizitat apoi expoziţia retrospectivă a presei româneşti, în care timp s'au întreţinut cu membrii prezenţi ai Academiei.

La ora 5 d. a., după plecarea congresiştilor, s'a deschis şedinţa intimă a Academiei.

D-l I. BIANU înfăţişează scrierea d-lui Giuseppe Lugli, Membru corespondent al Academiei noastre şi Secretar Administrator al Şcolii Române din Roma, intitulată «*La Villa sabina di Orazio*» (Roma, 1926), extrasă din «Monumenti Antichi» publicate de Academia Nazionale dei Lincei.

— Se exprimă mulţumiri.

Dela d-l Alexe Viciu, Profesor în retragere la Cluj, se primeşte înştiinţare că la 9 Octomvrie viitor familiile Maior-Viciu, strănepoatele strălucitului membru răposat al Academiei din anii începutului ei Al. Papiu Ilarianu, vor sărbătorì printr'un parastas în comuna Budiul-de-Câmp 100 de ani dela naşterea fericitului lor străbun şi vor aşezà cu această ocaziune o placă comemorativă de marmură albă în peretele bisericii celei nouă din numita comună.

— Se vor face felicitări familiilor Maior-Viciu pentru actul de pioasă pomenire centenară a răposatului Al. Papiu Ilarianu.

D-l AL. LĂPEDATU arată că având calitatea de Ministru al Cultelor şi Artelor nu mai poate face parte ca membru delegat de Academie în Comisiunea pentru distribuirea taxelor provenite din impozitele pe spectacole. Deaceea solicită Academiei să-i retragă delegaţiunea dată şi să desemneze un alt membru în locul său.

D-l I. BIANU propune să se delege d-l Andrei Rădulescu ca membru din partea Academiei în numita Comisiune.

— Propunerea se aprobă.

D-l I. BIANU comunică testamentul mult regretatului Secretar General V. Pârvan, făcut la 25 Maiu 1927 în Baden Baden, prin care răposatul, statornic în iubirea sa faţă de Instituţiunea noastră, îi lasă întreaga sa avere în numerar şi efectele aflătoare la băncile «Marmorosch Blank» şi de «Credit Român», pentru ca din venit să se publice sau să se dea premii arheologice. Legatul este condiţionat de plata unei pensiuni de 3.000 lei lunar surorei defunctului Eugenia Pârvan şi de cumpărarea la cimitirul Bellu a unei parcele duble, unde să fie înmormântat împreună cu rămăşiţele pământeşti ale mamei sale. La fondul lăsat Academiei se vor adăugà şi preţul ce se va obţine din vânzarea automobilului său şi salariile neîncassate dela Universitate.

— Se ia act de cuprinsul testamentului cu pioasă recunoştinţă.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

7 OCTOMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui M. C. SUTZU.

D-l I. BIANU înfăţişează memoriul extras din «Revue de France» al d-lui General M. Berthelot, Colegul nostru onorar, intitulat «*Sur le front Roumain en 1917*» şi dăruit ca omagiu Academiei sub titlul semnificativ «Les jours de gloire de l'armée roumaine».

— Se exprimă călduroase mulţumiri distinsului Coleg.

Dela Ministerul Lucrărilor Publice se primeşte înştiinţare că la 1 Aprilie trecut a expirat delegaţiunea d-lui Coleg L. Mrazec de membru, desemnat de Academie, în Consiliul de perfecţionare al Şcolii Politechnice din Timişoara. Ministerul face în consecinţă rugare Academiei să desemneze un membru în locul d-lui L. Mrazec, arătând în acelaş timp că mandatele expirate pot fi reînoite.

— Se reînoeşte pentru un period de 3 ani mandatul d-lui Coleg Ludovic Mrazec.

Dela Societatea Franceză de Fizică, din Paris, se primeşte invitaţiune de a luà parte printr'un reprezentant la ceremonia organizată de acea Societate cu ocazia centenarului morţii marelui fizician Augustin Fresnel, care se va face la Sorbonna în ziua de 27 Octomvrie curent.

— Se deleagă d-l N. Vasilescu-Karpen.

D-l N. VASILESCU-KARPEN mulţumeşte pentru însărcinarea dată şi suggeră că ar puteà înlocuì cu ocazia mergerii sale la Paris pe d-l Preşedinte Em. Racoviţă în delegaţia de reprezentant al Academiei la serbările pentru centenarul naşterii chimistului Marcelin Berthelot fixate tot în cursul acestei luni, dacă d-l Preşedinte Racoviţă ar fi împiedicat să-şi îndeplinească această însărcinare.

— Se va face întrebare d-lui Preşedinte Racoviţă şi se deleagă d-l N. Vasilescu-Karpen la serbările centenarului lui M. Berthelot, în cazul când d-l Preşedinte n'ar puteà merge la Paris.

D-l I. BIANU amintește că în ședința precedentă s'a comunicat cuprinsul testamentului mult regretatului coleg Pârvan. Acum avem o copie legalizată, astfel că putem procedà la îndeplinirea formelor legale pentru acceptarea legatului lăsat Academiei.

In legătură cu această pomenire a defunctului Coleg, d-l I. Bianu informează că în «Revue Historique» din Paris în No. de Iulie-August curent d-l Jérôme Carcopino, Colegul nostru Onorar, face pe trei pagini un elogiu călduros și admirativ al vieții și activității defunctului V. Pârvan, iar în «Rivista di Filologia e di Istruzione classica», care apare în Turin, d-l G. Ștefan, Profesor de istoria antică, scrie în numărul de Septemvrie un articol elogios despre colegul nostru dispărut. Acestea sunt manifestări cari, în durerea vie ce ne-a cauzat pierderea Secretarului nostru General, ne produc o mare mângâiere.

D-l I. BIANU arată că, îndeplinind însărcinarea dată de Academie și aprobată de Ministerul Instrucțiunii, a vizitat în cursul lunei Septemvrie Școala Română din Roma și a întocmit un raport amănunțit asupra stării Școlii, așà cum se găsește în urma morții regretatului ei Director V. Pârvan, care, prin puternica sa personalitate, i-a câștigat un prestigiu uimitor în centrul cultural dela Roma cu o mare desvoltare. Acel raport îl va depune în curând Academiei și-l va prezentà Ministerului Instrucțiunii. D-sa face atentă chiar de acum Academia, — căreia îi cade sarcina să exercite o directivă morală asupra Școlii — să dea toată importanța cuvenită chestiunii recomandării noului Director, veghind ca prin recomandarea ce va face, Școala noastră să fie ținută cel puțin la înălțimea câștigată alături de celelalte școli străine aflătoare în marea Capitală.

ȘEDINȚA PUBLICĂ

14 OCTOMVRIE 1927

Președința d-lui Dr. G. MARINESCU, Vicepreședinte.

D-l G. VÂLSAN face o comunicare despre *Dunărea de jos în viața poporului român.*

ȘEDINȚA ORDINARĂ

28 OCTOMVRIE 1927

Președința d-lui EM. RACOVIȚĂ.

D-l I. BIANU arată că Cercul de studii filologice de pe lângă Facultatea de Filosofie și Litere din Cernăuți a început publicarea «*Revistei Filologice*» sub direcția d-lui Al. Procopovici, Membru corespondent al Instituțiunii noastre și Profesor Universitar. Primul volum, cuprinzând numerele 1 și 2 pentru lunile Februarie—Iunie 1927, este închinat Colegului nostru Sextil Pușcariu, organizatorul școalei de filologie română la Cernăuți. D-l I. Bianu înfățișează volumul primit în dar dela d-l Al. Procopovici.

D-l I. BIANU citeşte următorul raport către Academie:

«D-l Ministru al Instrucţiei, aprobând propunerea Academiei hotărîtă în şedinţa dela 8 Iulie trecut, a dat subsemnatului, prin adresa cu No. 111643 dela 5 Septemvrie a. c., însărcinarea de a cercetà Şcoala Română din Roma şi a întocmì o relaţiune despre starea în care a rămas acea Şcoală organizată şi condusă de regretatul nostru coleg Vasile Pârvan, după încetarea sa din vieaţă.

«După o petrecere — dela 10 până la 27 Septemvrie — la numita Şcoală, am întocmit şi adresat d-lui Ministru al Instrucţiei alăturata relaţiune, pe care am onoare a o prezentà şi Academiei.

«Spre a ne conformà obiceiului stabilit de regretatul nostru Coleg V. Pârvan am onoare a înaintà Academiei pe lângă aceasta conturile însoţite de actele justificative ale gestiunii financiare a Şcolii pentru anul 1926, aşà cum mi-au fost încredinţate de d-l Prof. G. Lugli, Secretarul-Administrator al Şcolii.

Raportul d-lui I. BIANU despre Şcoala Română din Roma:

Domnule Ministru,

«In urma grelei nenorociri care a lovit vieaţa ştiinţifică a patriei noastre prin pierderea Colegului şi Secretarului General al Academiei Române V. Pârvan, au rămas văduvite sau orfane mai multe instituţii ştiinţifice între cari erà împărţită puternica şi luminoasa lui activitate. Intre acestea se află şi Şcoala Română din Roma, a cărei organizare şi direcţie iniţială îi fusese încredinţată de Ministerul Instrucţiunii după recomandarea Academiei, în conformitate cu dispoziţiile legii de înfiinţare dela 22 Octomvrie 1920 şi a Regulamentului decretat la 23 Iulie 1921. Aceste dispoziţii legale dând Academiei dreptul şi datoria de a exercità o înaltă supraveghere asupra celor două şcoli superioare române înfiinţate de Stat în cele două mai mari capitale ale culturii latine şi mondiale, Roma şi Paris, în şedinţa dela 8 Iulie trecut, sub via durere a pierderii colegului regretat, Academia a hotărît ca recomandarea noului Director, care urmează să fie numit de Ministerul Instrucţiei pentru Şcoala din Roma, să se facă după vacanţa de vară şi s'a exprimat părerea Academiei ca Ministerul să delege pe subsemnatul să cerceteze Şcoala din Roma, întocmind o relaţiune despre starea în care a rămas după mult prea scurta conducere a regretatului Pârvan şi în care urmează să fie predată urmaşului său. Ministerul a aprobat propunerea Academiei, dând subscrisului însărcinarea propusă şi comunicând aceasta prin adresa cu No. 111643 din 1927 dela 5 Septemvrie.

«Am plecat îndată şi am stat până la 27 Septemvrie, cercetând atât instalarea, organizarea şi vieaţa internă a Şcolii, relaţiunile ei cu instituţiile ştiinţifice locale ale Cetăţii Eterne şi cu celelalte instituţii similare ale altor ţări, cât şi activitatea membrilor Şcolii noastre în prezent şi în trecut dela Noemvrie 1922, de când a început să funcţioneze.

«In cele următoare voiu arătà principalele constatări, atât întrucât priveşte condiţiunile de activitate, unele scăderi în funcţionare, cari

trebuiesc îndreptate, cât și însemnătatea lucrărilor făcute și a relațiunilor câștigate și cari pot fi de cel mai mare folos pentru viitorul culturii noastre superioare și pentru înălțarea prestigiului numelui neamului și al țării noastre».

I. LOCALUL ȘCOLII

«Școalele Române din Paris și Roma au fost înființate prin legea dela 22 Octomvrie 1920 (Monitor No. 167 dela 31 Octomvrie 1920) și erau să fie organizate după normele prevăzute în Regulamentul sancționat prin Decretul dela 23 Iulie 1921 (Monitor No. 105 dela 13 August 1921).

«Școala din Roma a început să funcționeze dela 1 Noemvrie 1922, când a fost cu putință a se găsi spre a fi închiriat (cu 30.000 lire) un apartament potrivit în strada Emilio del Cavaliere No. 11, într'un imobil nou construit într'unul din nouăle cartiere cari se construesc cu grabă în marea Capitală. Apartamentul se compune din două etaje, un rez-de-chaussée și un semisubsol. Incăperile erau îndestulătoare pentru membrii trimiși pentru studii arheologice și cercetări în arhive și biblioteci. In Octomvrie 1925, adăugindu-se și o secțiune pentru arte, a fost închiriat (cu 27.000 lire) în aceeaș clădire, un alt apartament, în care — pe lângă odăile de locuit ale membrilor — se află și un modest salon, care servește ca local de bibliotecă, de lucru și de conferințe.

«Așà cum este acest local închiriat și compus din două apartamente pe acelaș plan este deabià îndestulător pentru membrii Școlii de acum, în număr de opt și doi pentru studii speciale de arte, în el fiind rezervate două încăperi pentru Directorul școlii și locuință pentru Secretarul-administrator.

«Am prevenit prin deosebit raport Ministerele Instrucțiunii și al Artelor că contractele de chirie se termină la 31 Decemvrie anul curent 1927 și că răposatul director V. Pârvan dăduse prin scrisoare Secretarului-administrator, Prof. G. Lugli, autorizare să înștiințeze proprietarul că contractele vor fi prelungite pe trei ani (1928—1930), că este deci de urgentă trebuință să se dea instrucții Legațiunii din Roma ca fără întârziere să încheie contractul de chirie pentru alți trei ani (1928—1930). Este de dorit și de sperat ca în acei trei ani următori să fie construit noul local, pentru care Statul Italian ne-a dăruit un frumos teren de peste 5000 m. din parcul Vilei Borghese în fața localului Școalei Engleze.

II. ADMINISTRAȚIA ȘCOLII

«Școala primește în toți anii două dotațiuni: una dela Ministerul Instrucțiunii de 70 până la 100 mii lire italiene, cealaltă dela Ministerul Artelor de 50 până la 80 mii, după cursul schimbului și după partea ce o rezervà Directorul pentru costul publicațiilor. Secretarul permanent al Școlii administrează și regulează, în înțelegere cu Directorul, bugetul Școlii, face cheltuelile și ține conturile, încheind bilanț la sfârșitul fiecărui an. Asemenea bilanț regretatul Director îl depuneà la Academie însoțit

de actele justificative ale cheltuelilor și cu un raport despre mersul și activitatea Școlii în cursul anului. Aceste rapoarte au fost publicate în Analele Academiei în toți cei patru ani trecuți.

«Pârvan a avut mână fericită la numirea Secretarului-administrator, care este d-l Giuseppe Lugli, doctor în arheologie dela 1913, însărcinat cu un curs de topografia Romei antice în Universitatea din Roma dela 1923, inspector al săpăturilor și monumentelor antice din Roma și din provincie. Este prin urmare un arheolog roman cu frumoasă situație științifică, autor al unor cărți de specialitate și membru corespondent al Academiei noastre și al altor câteva Academii și institute arheologice. Cunoștințele și relațiunile personale în lumea arheologiei romane și latine pun pe Secretarul Școlii noastre în stare de a puteà da cele mai bune îndrumări tinerilor noștri arheologi și de a le procurà cele mai prețioase relațiuni personale între institutele și persoanele locale și străine atât de numeroase în Roma, cari sunt destinate studiilor arheologice romane și latine.

«Pe lângă aceasta, prin personală cercetare am constatat că d-l Secretar Lugli este un foarte bun administrator al intereselor materiale ale Școlii noastre».

III. MEMBRII ȘCOLII

«Școala din Roma a început să funcționeze la 1 Noemvrie 1922 cu 4 membri locuitori în școală dintre cari 3 căsătoriți împreună cu soțiile lor. In anul următor, 1923, numărul lor a fost ridicat la 6 și în 1924 la 8, aleși câte 2 de fiecare Universitate română, cu schimbare de jumătate la 30 Septemvrie a fiecărui an. Dela 1 Octomvrie 1925, s'a adăugat și secțiunea de arte cu 2 arhitecți, cari acum și-au împlinit bieniul și s'au întors în țară.

«In cazul când o universitate nu recomandà nici un membru, Directorul alegeà unul din Universitatea București. Dânsul are totdeodată dreptul de a nu trimite pe acei cari nu-i găsește destul de pregătiți pentru bursa dela Roma. Membrii Școalei nu sunt aleși după specialități, așà încât pot să fie mai mulți deodată de aceeaș specialitate — arheologie sau istorie. Ei erau trimiși însă cu un program de lucrare bine stabilit, după pregătirea și aptitudinile dovedite în țară. Sunt obligați să execute anumite cercetări și să facă anumite lucrări.

«Ei sunt obligați să locuească în Școală, unde li se dă odaie încălzită și luminată, cu serviciu, baie, etc. Numai cheltuiala mesii este plătită de membri, iar Școala le dă toate celelalte necesare pentru gospodărie.

«Membrii primesc dela Ministerul Instrucțiunii un schimb de favoare de lire 600 pe lună, pentru care trebuie să verse la Ministerul de Finanțe lei 900. Școala dă fiecărui membru lire 100 pe lună.

«Un regulament intern manuscript este întocmit spre a disciplinà vieața internă a membrilor, întrucât privește masa, baia, serviciul, biblioteca, etc.

«Membrii Școlii sunt liberi să urmeze cursuri universitare și alte cursuri oficiale sau private, cari se țin în mare număr în Roma. Ei ar puteà

merge și în alte orașe ale Italiei pentru instrucțiunea lor sau pentru cursuri speciale sau colecțiuni. Aceste excursiuni se fac cu aprobarea prealabilă a Direcțiunii. Membrii Școalei noastre sunt însă prea săraci față de costul traiului în Italia și în special la Roma. Din această cauză chiar cei mai sobri în traiu se pot foarte rar și prea puțin folosì de excursiunle de studii și de instrucțiune. Se va arătà mai jos ce fac alte țări în această direcție spre a trage cel mai mare folos din petrecerea tinerilor lor în aceà incomparabilă Capitală a lumii antice, medievale și moderne.

A. *Membrii actuali*

«Situația membrilor de acum ai Școlii este următoarea:

«*Membrii aflători în școală în Septemvrie* trecut erau următorii patru, cari toți sfârșiseră anul I și erau ocupați cu redactarea lucrărilor cari le fusese indicate su aprobate de fostul Director și destinate a fi publicate în Buletinul Școalii «*Ephemeris daco-romana*»:

1. «D-l *Vladimir Dumitrescu*, trimis dela București pentru arheologia preistorică, redactà studiul despre *Epoca de fier în Picenum (Italia).*

2. «D-na *Hortensia Dumitrescu*, soția celui precedat, trimisă tot dela București și pentru aceeaș specialitate, redactà studiul despre *Civilizația epocei de bronz în ținutul picenic (Italia).*

3. «D-l *Ion Moga*, trimis dela Cluj, pentru a face *cercetări în arhivele Romei, copiind documente privitoare la istoria Românilor*. Erà ocupat cu redactarea lucrării despre: *Documente privitoare la legăturile lui Radu Șerban Voevodul Țării Românești* (1602—1611).

4. «D-l *Const. Radu*, trimis dela București pentru cercetări în arhive și biblioteci.

«*Despre următorii membri veniți în țară* pentru vacanța de vară, colegii aflați la Școală mi-au dat următoarele informații:

5. «D-l *Gheorghe Ștefan*, trimis dela București pentru un loc destinat Universității din Iași, care n'a recomandat la timp un licențiat. A fost ocupat cu studiul subiectului: *Arme preistorice pe monete grecești*, pe care începuse a-l redactà din Iulie trecut.

6. «D-l *Const. Zoppa*, dela Universitatea Cernăuți, pe care l-am văzut pe urmă aici la Academie, s'a ocupat cu *Cultul Zeiței Nemesis în Imperiul Roman.*

7. «Despre activitatea d-lui *Ant. Gr. Mesrobeanu* dela Iași colegii nu aveau cunoștință.

B. *Foștii membri ai Școlii*

«Membri de acum ai Școlii au fost precedați din anii 1922—1926 de alți 18, cari aproape toți își desvoltă activitatea în învățământul superior sau secundar. Aceștia au fost d-nii:

«*Emil Panaitescu*, dela București (1923—24), astăzi profesor la Universitatea din Cluj. La Roma s'a ocupat cu arheologia. A descoperit și studiat un bust al lui Decebal, studiu citat cu laude de un arheolog german; apoi

a făcut un studiu de topografie antică a Italiei asupra cetăţii Fidenae aproape de Roma.

«*Gheorghe Mateescu* dela Cluj (1923—24), acum conferenţiar la Universitatea din Cluj, a făcut în amândoi anii temeinice studii despre *Traci*.

«*Alex. Marcu* dela Bucureşti (1923—24), cunoscând pe deplin limba italiană după doi ani de studii la Florenţa, a studiat literatura medievală şi modernă şi a scris: *Reflexiuni de istoria română în scriitorii italieni din secolii XIV şi XV* şi *Spania şi Portugalia în romanticii italieni*.

«*Paul Nicorescu* dela Iaşi (1923—24) a studiat arheologia şi a scris un studiu despre *Mormântul Scipionilor* şi o relaţie despre săpăturile conduse la *Tyras* sub conducerea lui Pârvan.

«*Ştefan Bezdeki* dela Cluj (1924) a stat la Roma numai câteva luni, făcând cercetări în arhivele Vaticanului, unde a descoperit scrisori de Nicefor Gregoras. In publicaţia Şcolii *Ephemeris*, a publicat un studiu despre modul cum înţelegeà Ioan Chrisostom filozofia lui Platon — studiu scris într'o latinească elegantă şi plin de observaţii interesante despre concepţia filosofică creştină faţă de cea clasică grecească.

«*Claudiu Isopescu* dela Cernăuţi (1924—25) a făcut cercetări de arhive pentru istoria Principatelor române; nu şi-a oprit cercetările asupra unui subiect hotărît; s'a ocupat apoi şi de literatura italiană şi română.

«*Alex. Busuioceanu* dela Bucureşti (1924—25) a lucrat asupra istoriei artei medievale şi a scris două studii despre doi vechi pictori italieni din secolii XII şi XIII.

«*Grigorie Florescu* dela Bucureşti (1925—26) a studiat arheologia şi a făcut un studiu greu de topografie romană despre *Aricia*, cetate veche de mult pierită. Pentru lucrarea sa, a putut profità printr'o excepţională favoare acordată Şcoalei noastre, de a se folosì de săpăturile, cari tocmai atunci se făceau de guvernul italian. In al doilea an, a făcut un studiu comparativ despre monumentele funerare din Dacia romană.

«*Radu Vulpe* dela Bucureşti (1925—26) a studiat cu deosebire *preistoria* alăturea de antichităţile romane şi epigrafia. A scris două studii: *Illirii Italiei Imperiale romane* şi *Preistoria Dalmaţiei*.

«*Ecaterina-Dunăreanu Vulpe* dela Bucureşti (1924—26) a întocmit un studiu despre *Expansiunea civilizaţiilor spre Răsăritul dunărean în întâia epocă a fierului*.

«*Virginia Vasiliu* dela Iaşi (1925—26). Cercetări în arhivele din Roma şi alte locuri. A scris un studiu despre *Politica religioasă a lui Constantin Brâncoveanu*, după scrisori aflate în Arhivele Vaticane.

«*Grămadă* dela Cernăuţi (1925) a stat numai câteva luni fără să fi pornit nici o lucrare.

«*Gheorghe Călinescu* dela Bucureşti (1925—26) s'a ocupat cu literatura modernă italiană şi română, făcând în acelaş timp cercetări în Arhivele Propagandei despre misionarii catolici în Moldova în sec. XVII şi XVIII.

«*Nicolae Buta* dela Cluj (1925—26). Cercetări sistematice în Arhivele Vaticane şi Doria (din Roma) din relaţiile cu Polonia în anii 1599—1605.

«*Casandra Balmuş* dela Iaşi (1926) a stat numai un an, lucrând despre

cercetări de filologie comparată, fără să se cunoască anume subiectul lucrării sale.

«*Constantin Daicovici* dela Cluj (1926—27), a făcut o lucrare istorico-topografică despre cetatea *Castri-Moenium*, aproape de Roma. In al doilea an, pare că s'ar fi ocupat cu un studiu despre *stilul lui Tacit.*

«*Ioan Popescu*, arhitect dela Bucureşti (1926—27), trimis pentru a face studii şi releveuri de monumente bizantine, s'a mărginit la releveul unui mic edificiu termal de sub Palatin; în al doilea an a stat puţin la Şcoală şi nu se ştie ce lucrare ar fi făcut.

«*Horia Teodoru*, arhitect (1926—27), a lucrat cu multă pricepere, studiind arhitectura bizantină şi romanică în Italia dela Ravenna până în Sicilia, luând releveuri dela deosebite monumente. In acelaş timp a cercetat rămăşiţele monumentelor romane antice şi medievale, punându-se în relaţiuni cu autorităţile şi specialiştii italieni însărcinaţi cu asemenea lucrări».

IV. PUBLICAŢIILE ŞCOLII

«Activitatea membrilor primiţi în Şcoală pentru doi ani, cu arătarea felului de studii spre cari sunt îndreptaţi dela început, primià dela Director îndrumări şi precizări, fiind fiecare membru îndatorat să facă pentru fiecare an câte o lucrare. Directorul examinà lucrările făcute şi când le socotià vrednice hotărà tipărirea lor în publicaţiile speciale ale Şcolii. Spre acest scop s'au înfiinţat două publicaţii: *Ephemeris daco-romana*, ca Anuar, din care au apărut tomurile I—III (anii 1923—25) iar tomul IV (1926) este gata de dat la tipar. Aceste volume cuprind numai lucrări originale ale membrilor Şcolii scrise în limba italiană (una latineşte).

«Pentru culegerile de documente privitoare la istoria Românilor, s'a făcut publicaţiunea deosebită *Diplomatarium italicum*, din care a apărut tomul I, iar tomurile II şi III au rămas în curs de tipărire, în corectură.

«Atât prin însemnătatea subiectelor tratate şi prin seriozitatea studiilor cuprinse în volumele apărute, cât şi prin deosebita îngrijire a textelor şi frumuseţea tiparului, aceste volume sunt din cele mai frumoase publicaţii apărute în ţara noastră. Din cauza acestor calităţi, atât de rare la noi, volumele Şcolii noastre din Roma s'au bucurat de cea mai simpatică primire atât la Roma cât şi în alte centre ştiinţifice din Apus şi au contribuit mult la câştigarea unui nume foarte bun pentru Şcoala noastră».

V. RELAŢIILE ŞCOLII ROMÂNE CU INSTITUŢIILE LOCALE ŞI CU CELELALTE ŞCOLI STRĂINE

«Şcoala Română la Roma fusese iniţiată încă din 1912, dar s'a înfiinţat numai după răsboiu, prin legea propusă la 1920 de d-l N. Iorga pentru înfiinţarea a două asemenea şcoli la Paris şi Roma.

«Şcoala noastră răsărià astfel în Roma cu menirea şi titlul «*Academie de istorie*, *arheologie şi artă*» între numeroasele institute de aceeaş natură naţionale italiene şi străine. Dela început, ea a fost salutată şi primită

cu mare bunăvoinţă de toate instituţiile similare. Această bunăvoinţă iniţială a fost repede mult crescută prin calităţile personale ale primului ei Director, care prin erudiţia şi cultura lui socială superioară, prin tactul şi amenitatea sa, a câştigat simpatiile cele mai solide pretutindenea unde s'a ivit. La aceasta s'a adăugat iubirea şi stăruinţa neobosită cu care noua creaţiune a fost îmbrăţişată de fruntaşul nostru diplomat Al. Em. Lahovary, ministrul ţării în Italia. Intâia dovadă a acestei bune primiri a fost faptul că, încă dela 1921, comuna Romei a dăruit României un teren de 5000 metri pentru construirea localului acelei Şcoli în Valle Giulia, lângă un muzeu etrusc şi localul Şcolii Engleze. Toate acestea le povesteşte cu sinceritate mişcătoare neuitatul Pârvan în prefaţa anului I (1923) a Anuarului Şcolii *Ephemeris daco-romana*.

«Spre a se vedeà marea însemnătate ştiinţifică şi culturală a şcolii noastre la Roma. voiu arătà în scurt cari sunt ţările cari au înfiinţat acolo şcoli similare:

1. «Incă de pe la 1827—29 se înfiinţase *Institutul german de corespondenţă arheologică*, transformat în 1886. Posedă mai ales o minunată bibliotecă specială despre antichităţile romane, care are un secol de desvoltare şi este ţinută la curent cu toată îngrijirea. In toţi anii se ţin cursuri de 3—4 tineri germani, agregaţi, trimişi pentru studii la Roma şi Atena.

2. «Austria aveà înainte de răsboiu un *Institut istoric* cu scop mai ales de a adunà din arhive documente relative la istoria Austro-Ungariei. După răsboiu a rămas închis.

3. «*Şcoala franceză*, înfiinţată la 1881, deosebită de Academia de Bele Arte din Villa Medicis, este instalată în Palatul Farnese, unde are o bogată bibliotecă de arheologie şi istorie antică, dar nu are local pentru pensionat şi membrii ei — în număr de 6 — trăesc în oraş fără alte legături cu Şcoala.

4. «*Şcolile engleză şi americană*, înfiinţate în 1902, sunt organizate ca pensionate cu internate, membrii trăind într'o singură comunitate pentru toate secţiunile: artă, literatură, arheologie, etc. Ele au regulamente severe pentru vieaţa membrilor în Şcoală. Nu sunt admişi membrii căsătoriţi şi sunt primite fete în număr restrâns.

«Şcoala engleză are 20—25 membri, dintre cari ¾ artişti; în Şcoala americană numărul artiştilor este îndoit, iar studioşii de erudiţie sunt 6 sau 7, cei mai mulţi filologi.

5. «*Polonia*, *Suedia*, *Olanda* şi *Ungaria* au înfiinţat în anii din urmă Institute, cari sunt în mare desvoltare, mai ales cel unguresc, care va fi prefăcut în curând în Şcoală ştiinţifică-literară pentru perfecţionarea în limba şi literatura italiană, cu 30 membri şi cu cursuri speciale, predate de profesori din amândouă naţiunile, italiană şi ungară.

«Şcoala noastră din întâii ani ai funcţionării ei şi-a câştigat un deosebit prestigiu mai ales prin calităţile personale ale regretatului ei director Pârvan, şi întreţine pe lângă cele mai vechi ale altor naţiuni raporturi de prietenie şi colegialitate, cari au fost întărite prin publicaţiile ei şi prin purtarea şi valoarea ştiinţifică a membrilor ei. Şcolii noastre îi lipseşte

încă o bibliotecă proprie și membrii ei sunt siliți a recurge atât la bibliotecile bogate ale celorlalte școli mai vechi, unde sunt primiți colegial, cât și la bibliotecile locale. Dar aceasta le pierde mult timp. Spre a se înlăturà această greutate, este necesar ca Școala să-și aibă biblioteca ei potrivită trebuințelor».

VI. CONFERINȚELE LA ȘCOALA NOASTRĂ

«Bunele relații câștigate Școlii noastre de regretatul ei conducător atât în lumea științifică romană, cât și între școlile mai vechi ale marilor națiuni, se arată și prin conferințele organizate în anii 1924 și 1925 chiar în modestul ei local de acum. In 1924 (Februarie—Maiu) s'au ținut 8 conferințe, în 1925 alte 6 despre probleme arheologice, istorice, artistice, toate desvoltate de Profesori universitari romani și de Directori dela școlile străine. Astfel numele neamului nostru a fost introdus cu mândrie în înaltele cercuri științifice alăturea de al marilor națiuni».

CONCLUZIUNI

«In fața constatărilor arătate pe scurt și în fugă în cele spuse, trebuie să recunoaștem cu mândrie noua cucerire națională în sferele celei mai înalte culturi în vechea și noua Capitală culturală a lumii, spre care aleargă să se lumineze toate neamurile regenerate pe temeiurile culturii vechi romane și creștine, între cari a venit acum și neamul românesc să-și ocupe locul de care îl depărtase timp de mai multe secole împrejurările neprielnice.

«A fost fericit deci momentul când colegul nostru N. Iorga a propus din inițiativă parlamentară legea prin care au fost înființate cele două Școli Române externe la Roma și la Paris.

«Menirea Școlii Române la Roma este mare. Ea este chemată să fie organul de vie și perpetuă comunicare culturală a neamului cu izvorul ființei noastre etnice și al culturii renăscute a tuturor neamurilor.

«Pentru a-și îndeplinì această menire, Școala dela Roma are următoarele trebuințe principale:

1. «Să se construiască cât mai curând noul local încăpător și corespunzător activității ce are să se adăpostească într'însul.
2. «Să se desvolte o bibliotecă specială corespunzătoare.
3. «Numărul membrilor Școlii să poată fi ridicat până la 20 împărțiți în secțiunile următoare:

   a) *arheologia cu antichitățile romane*;

   b) *cercetarea documentelor istorice prin arhivele și bibliotecile* din Roma și din alte orașe ale Italiei,

   c) *arte*, arhitectură, pictură, sculptură, etc.
4. «Membrii Școalei să fie ajutați prin burse mai însemnate în proporție cu scumpetea traiului spre a puteà duce o vieață mai bună decât acum și să se poată folosì mai mult pentru instrucțiunea și cultura lor de timpul scurt de maximum doi ani, cât au să-l petreacă în marea

Capitală. Ei nu trebuie să fie socotiţi ca studenţi, ci ca oameni formaţi şi ajutaţi în consecinţă.

«Pentru anul 1927 sunt acordate două subvenţii:

«Dela Ministerul Instrucţiunii	lei	900.000
» » Cultelor şi Artelor	lei	700.000
Total	lei	1.600.000

«Aceste subvenţiuni se ordonanţează trimestrial.

«Din ultimele două trimestre, Directorul rezervà suma trebuitoare pentru cele două publicaţii ale Şcolii pomenite mai sus. Deosebit Ministerul Instrucţiunii are prevăzut în buget lei 48.000, sub titlul «burse» în folosul Şcolii (asemenea şi pentru Paris). Directorul Şcoalei are prin buget anual lei 100.000 pentru cheltueli de călătorie la Roma.

5. «In viitoarea organizare în noul local, Direcţia Şcolii să fie permanentă şi înzestrată cu puteri disciplinare, cari să împiedice orice fel de abuzuri din partea membrilor Şcolii.

«Pe aceste baze aşezată şi organizată Şcoala Română la Roma va puteà fi un bogat izvor de cultură şi de înălţare a conştiinţii romanităţii neamului şi legătura vie şi neîntreruptă cu marea vieaţă şi mişcare culturală a Apusului, precum a fost în mic şi cu efecte atât de mari legătura stabilită în secolul XVIII şi continuată până în zilele noastre de ardeleni!

«Adaug: urmând obiceiului stabilit de regretatul V. Pârvan, am depus la Academia Română conturile însoţite de actele justificative ale gestiunii financiare a Şcolii pentru anul 1926 aşà cum mi-au fost încredinţate de d-l Prof. G. Lugli, Secretarul administrator al Şcolii».

D-l D. GUSTI arată că D-sale i s'a spus de către Colegul nostru onorar străin Jérôme Carcopino că Şcoala Română dela Roma aveà o atât de mare autoritate câştigată de regretatul ei Director Pârvan, că ţara noastră erà considerată ca o mare putere. Nu se poate un mai mare omagiu adus memoriei regretatului nostru coleg.

D-l I. BIANU adaugă faptul învederând prestigiul lui Pârvan în lumea ştiinţifică a marei Capitale că în sesiunea ei de Iulie trecut Academia dei Lincei aveà un loc vacant de membru corespondent străin. S'au propus doi concurenţi: Vasile Pârvan şi Walther Amellung, fost Director al Şcolii germane din Roma. A fost ales Pârvan. Dar el n'a ajuns să ştie de această frumoasă distincţiune.

D-l Dr. GR. ANTIPA propune ca memoriul d-lui I. Bianu să se publice în broşură separată, atât ca o datorie faţă de memoria lui Pârvan, cât şi pentru arătarea inspecţiei integrale făcute.

— După discuţiunea urmată, la care iau parte d-nii Em. Racoviţă, G. Ţiţeica şi G. Balş, se decide tipărirea memoriului în broşură.

Dela Ministerul Afacerilor Străine se primeşte înştiinţarea că acel Departament a abonat Academia pentru anul 1928 la revista italiană «*Giornale di Politica e di Letteratura*» din Pisa, care se ocupă în mod deosebit cu problemele culturale şi politice româneşti.

— Se exprimă mulţumiri.

Dela Prefectura Județului Severin se primește invitațiune de a luà parte în ziua de 14 Noemvrie curent la serbătorirea S. S. Protopopului Lugojului Dr. George Popovici, Colegul nostru corespondent, pentru 40 de ani de activitate pastorală.

— Se va face scrisoare de felicitare.

Dela Societatea de Editură «Cultura Națională» se primește înștiințarea că dela 1 Ianuaria 1928 va începe a edità cărți ieftine de popularizare sub titlul «Biblioteca Națională». Primele două volume vor tractà subiectele date: *Viața și opera Regelui Ferdinand I* și *Istoria răsboiului nostru de întregire.* Pentru încurajarea scriitorilor numita Societate a înființat un premiu de 50.000 lei purtând numele regretatului Vasile Pârvan, premiu ce se va acordà pentru fiecare din lucrările inedite alese pe cale de concurs. Alegerea se va face de o Comisiune formată dintr'un delegat al Academiei Române, unul al Societății Scriitorilor Români și unul al Ministerului Instrucțiunii. In consecință numita Societate roagă Academia să binevoiască a desemnà un delegat în Comisiune.

— In urma discuțiunii la care iau parte d-nii Em. Racoviță, Dim. Gusti, G. Murnu, I. Simionescu, G. Țițeica și I. Bianu, se deleagă d-l I. Bianu.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ arată că în ședința dela 16 Septemvrie s'au comunicat două adrese ale Consiliului Internațional de Cercetări, invitând Academia la noui lucrări ale Consiliului și la plata cotizațiilor următoare aderării noastre. In aceà ședință s'a amânat luarea de hotărîri. D-sa amintește că întreaga chestiune a fost pe larg tratată într'un raport de o Comisiune aleasă de Academie și raportul înaintat în Martie trecut Ministerelor de Instrucțiune și Afacerilor Străine, precum și Președinției Consiliului de Miniștri. In Iulie trecut a avut ocazia să întrebe pe d-l Titulescu, Ministrul Afacerilor Străine, care a promis că va studià chestiunea. D-sa va face un nou demers pe lângă d-l Ministru Titulescu.

ȘEDINȚA ORDINARĂ

4 NOEMVRIE 1927

Președința d-lui EM. RACOVIȚĂ.

Dela Ministerul Afacerilor Străine se primește înștiințarea că a dispus subscrierea mai multor reviste franceze, în cari se vor publicà articole în chestiunea optanților unguri și a dispus ca pe lista abonaților să fie trecută și Biblioteca Academiei.

Dela Direcțiunea Arhivelor Statului se primește înștiințarea că la 10 Noemvrie c. se va face desvelirea busturilor răposaților Directori ai acelor Arhive și membri ai Academiei B. P. Hasdeu și D. Onciul și se invită Academia să participe la acea solemnitate.

— Se decide să asiste cât mai mulţi membri cu deosebire Biuroul şi Secţiunea Istorică şi să vorbească în numele Academiei d-l N. Iorga şi Preotul N. M. Popescu.

D-l D. GUSTI prezintă No. 1—2 din Anul VII (1927) din revista sa *Arhiva pentru ştiinţa şi reforma socială*. Atrage atenţiunea asupra întâielor două articole datorite la doi profesori francezi, d-nii R. Duguit dela Bordeaux şi H. Truchy dela Paris.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ dărueşte pentru colecţiunile Academiei o fotografie dela 8 Ianuarie 1867, care reprezintă un grup de şase persoane dintre iniţiatorii societăţii Junimea, şi anume fraţii Leon şi Jacob Negruzzi, Gheorghe Racoviţă, Nicu Gane, Mişu Cornea şi S. Capşa.

Dela cunoscutul filoromân şi învăţat ceh Josef Mačurek se primeşte scrierea în limba cehă despre *Husitismul în România* publicată în 1927. Pe lângă textul tipărit în limba cehă autorul a adăogat un rezumat în limba română şi un articol despre acelaş subiect în limba germană publicat în jurnalul *Prager Presse*.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ aminteşte că în conformitate cu legea, Academia, în urma morţii regretatului coleg V. Pârvan, are să recomande Ministerului Instrucţiunii numirea unui director pentru Şcoala Română dela Roma. In Iulie trecut în faţa acestei îndatoriri Academia a propus Ministerului să dea d-lui I. Bianu însărcinare să inspecteze Şcoala spre a informà Academia despre starea ei. D-l I. Bianu a prezentat un raport asupra căruia, în şedinţa trecută, s'a hotărît să fie tipărit, ceeace s'a şi făcut.

Urmează deci ca Academia să discute şi să hotărască asupra candidatului care va fi de recomandat. Spre acest scop dă cuvântul d-lui I. Bianu.

D-l I. BIANU zice că în raportul prezentat a dat informaţiile principale asupra activităţii Şcoalei de până acum şi asupra situaţiunii morale pe care i-a câştigat-o regretatul coleg între şcolile de acelaş fel ale altor ţări şi între instituţiile şi învăţaţii italieni. Prin urmare problema este ca Academia să îngrijească ca acest prestigiu să fie menţinut şi în urma pierderii atât de premature a regretatului Pârvan. Din convorbirile făcute cu membrii Delegaţiunii şi cu alţi colegi au rezultat următoarele idei: 1) că recomandând pe noul director să exprimăm Ministerului părerea că această numire să fie făcută numai pentru doi ani; 2) că directorul care va fi numit să stea cât mai mult la Şcoală pentru a întreţine în interiorul Şcolii buna ordine şi în acelaş timp să urmărească de aproape activitatea membrilor adăpostiţi într'însa; 3) că ar fi bine ca să se recomande dintre profesorii tineri, de preferinţă unul care n'a fost încă la Roma şi care, pe lângă îngrijirea de Şcoală, s'ar puteà folosì pentru propriile sale studii şi cercetări ştiinţifice. In această ordine de idei s'au prezentat numele următoare: E. Panaitescu, profesor de Arheologie la Cluj, fost membru al Şcolii în anii 1923 şi 1924; Sauciuc Săveanu,-profesor de Arheologie la Cernăuţi, care înainte de răsboiu a lucrat în Şcoala austriacă dela Atena; se observă însă că D-sa nu

vorbește decât limba germană, ceeace ar fi o dificultate pentru a trăi la Roma; — N. Bănescu, profesor la Cluj, care însă este byzantinist, nu arheolog.

D-l I. SIMIONESCU zice că, dacă se admit doi ani pentru Director, D-sa ar propune ca să se admită sistemul rotațiunii, pentru ca directorul să fie luat pe rând din fiecare Universitate.

D-l General GR. CRĂINICEANU zice că soluțiunea cea mai bună ar fi să fie un singur director pentru ambele Școli dela Roma și Paris.

D-l Dr. G. MARINESCU zice că directorul trebuie să aibă două calități: 1) competența în cercul de activitate al Școlii; 2) să stea cât se poate mai mult timp la Școală. Trebuie deci să se arate acestea cu privire la candidații numiți.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ zice că Școala e destinată pentru arheologie și istorie. Intre persoanele numite sunt și arheologi și istorici. Dar încât privește timpul li se vor impune obligațiuni înainte de numire.

D-l I. BIANU amintește că Școala este a Ministerului Instrucțiunii, care are să facă numirea, dar de câțiva ani s'a alăturat și Ministerul Artelor, care contribuie cu o subvenție aproape egală și are doi membri în Școală. Prin urmare trebuie să se țină seamă și de părerea lui în această privință.

D-l Dr. GR. ANTIPA zice că membrii Secțiunii Științifice și poate chiar și alții nu cunosc competențele persoanelor numite și crede că ar fi necesar ca să se aleagă o comisiune, care să facă propunere motivată, care să prezinte pentru Academie toate garanțiile.

D-l M. C. SUTZU zice că trebuie să ținem seamă de faptul că Școala are ca specialități de studii Arheologia și Istoria. Deci directorii ei trebuie să fie arheologi și istorici. Pentru asigurarea continuității este natural ca urmașul lui Pârvan să fie dintre specialiștii formați de dânsul. D-sa cunoaște câțiva dintre aceștia, cum sunt d-nii Adrieșescu, Dragomirescu, Lambrino și Panaitescu.

D-l N. IORGA a crezut că e vorba numai de recomandarea persoanei care să ocupe locul rămas vacant prin moartea lui Pârvan. Acuma vede însă că se propun și alte idei. Cele două școli dela Paris și Roma au fost creiate după propunerea D-sa. După legea și regulamentul întocmite de D-sa împreună cu Pârvan și cu d-l Ch. Drouhet, s'a făcut un regulament comun. Dacă acum, pe lângă recomandarea persoanei directorului pentru Roma s'ar introduce ideea ca directorul să fie numai pe doi ani ar urmà ca aceeaș idee să fie aplicată și la Școala din Paris. Ideea aceasta însă este greșită, căci directorul trebuie să fie permanent, căci numai astfel poate consolidà prestigiul Școlii printr'o acțiune neîntreruptă. Nu se poate deci admite propunerea de rotație. Ni se cere numai recomandarea unui director în locul lui Pârvan; să ne mărginim la această hotărîre. D-sa se unește cu părerea d-lui M. C. Sutzu ca urmașul lui Pârvan să fie unul dintre foștii lui colaboratori, între cari sunt câțiva cu aptitudini dovedite. Pe lângă cei numiți de d-l Sutzu, D-sa numește și pe d-l Gheorghe Mateescu, astăzi conferențiar la Cluj.

D-l I. BIANU adaogă că ideea de doi ani s'a înfățișat numai spre a se înlăturà greutatea în care ne aflăm acum, când nu avem pe nimenea cu destulă autoritate ca să înlocuiască pe Pârvan.

D-l AL. LĂPEDATU zice că propunerea d-lui Bianu nu ar atrage modificarea Regulamentului, fiind ea ivită din împrejurarea specială în care ne găsim după moartea lui Pârvan. Ea este propusă ca o măsură excepţională cu gândul ca în timpul de doi ani să se afirme tinerii arheologi, dintre cari unuia să i se dea direcţiunea Şcolii. In această privinţă s'ar atrage şi atenţiunea Ministerului Instrucţiunii Publice.

D-l N. IORGA se uneşte în acest sens cu propunerea, fiind să se recomande un delegat cu titlu provizoriu, iar nu un director definitiv al Şcolii. Să alegem un om care să nu compromită prestigiul Şcolii şi care să nu se instaleze însă definitiv ca director.

D-l I. INCULEŢ propune ca timpul acestei delegaţiuni să fie de trei ani.

— Se pune la vot şi se decide ca timpul de provizorat să fie de doi ani.

D-l Preşedinte zice că urmează a se discută şi hotărî asupra persoanei.

In urma discuţiunii şi informaţiunilor asupra persoanelor propuse, d-l Preşedinte constată că sunt trei persoane propuse pentru recomandare: Em. Panaitescu, Gh. Mateescu şi N. Bănescu, doi profesori şi unul conferenţiar la Universitatea din Cluj.

— Se procede la vot, al cărui rezultat este: din 17 voturi au întrunit 8 voturi d-l Gh. Mateescu, 6 d-l N. Bănescu, 2 d-l Em. Panaitescu şi 1 alb.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ proclamă rezultatul votului, după care d-l Gh. Mateescu urmează să fie recomandat Ministerului spre a fi numit delegat pe doi ani la direcţiunea Şcolii din Roma.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

11 NOEMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

D-l I. LUPAŞ face o comunicare despre «*Doi umanişti români din secolul al XVI-lea*».

D-l N. IORGA expune o comunicare despre «*Imperiul Cumanilor şi domnia lui Băsărabă — un capitol din colaboraţia româno-barbară în evul mediu*».

Dela Facultatea de Ştiinţe din Paris se primeşte invitarea de a face parte dintr'un comitet, acum în formare, în vederea celebrării jubileului d-lui Emile Picard, membru onorar al Academiei noastre.

— Se deleagă d-l Preşedinte Em. Racoviţă a face parte din numitul comitet.

D-l I. BIANU înfăţişează scrierea d-lui N. Iorga «*L'origine des idées d'indépendance balkanique*» (Paris, 1927) extrasă din revista «Le Monde Slave» No. de Iulie 1927.

D-l I. BIANU arată că la desvelirea busturilor răposaților colegi B. P. Hasdeu și D. Onciul, făcută ieri în Parcul Arhivelor Statului, a participat un mare număr de membri ai Academiei. D-l N. Iorga a rostit cu această ocaziune în numele Academiei următoarea cuvântare:

«Academia Română, care s'a mândrit cu aceia a căror amintire se întrupează aici, în forma trainică a bronzului, mă însărcinează să prezint omagiile ei memoriei lor, care nu se va șterge cât timp acest popor va păstrà amintirea făcătorilor săi de bine prin cultură.

«N'au fost oameni mai deosebiți decât aceia, ale căror chipuri se învecinează astăzi, cum s'au învecinat eri cercetările lor, fiecare rămânând solid așezat pe temeliile deosebite ale aplicării și mijloacelor lor.

«Minte largă, pe care n'o săturau imensele lecturi și cercetări în domeniile cele mai deosebite. Curiozitatea ațintită spre alte zări, necesitatea de creațiune și preocupare de mister, drumeț pe triste căi ale vieții, bătând la ușile marilor întrebări cu siguranța mângâierii unui răspuns, Hașdeu a fost subiectivismul luptător, agresiv, nesuferitor de împotrivire și de concurență, val deslănțuit din rezervele nesfârșite ale sufletului nostru național.

«Biruitor al propriei sale individualități, înfrânător al său și disciplinator al altora, supus cu bucurie al poruncilor pe cari necruțător le dădeà și în cea mai mică a sa manifestare cercetător onest și răbdător dușman al aurorelor boreale, cari cuprind întregi margini de continent, dar capabil a grămădì asupra unui singur punct toată clara lumină rece a criticii, care erà crezul său de istoric gardian al tabernacolului, pe când celălalt erà crainicul între fulgere al tablelor revelațiilor sale, — acesta a fost Onciul.

«Două feluri de minți, din două feluri de țări.

«La unul Basarabia cu tradițiile ei de nepotoliți și dârji Orlieni și Lăpușneni, dărâmători de tronuri și ridicători de noui domni, întrecându-se din goana cutezanței cu sprinteni cazaci și cu iuți tătari, pe întinderile netede ale șesurilor nemărginite.

«La celălalt Bucovina cu preoții la vechile hramuri și cu păzitori la zidurile cetăților de apărare, cu oameni cari sunt acolo spre a cercetà și spre a menține.

«Azi urmașul în gospodărie al lui Onciul, care a fost creatorul acestor ziduri și întăritor bucovinean pe malul Dâmboviței lenevite, împlinește, potrivit cu tradiția lui de ardelean, închinător cu țărănească râvnă la toți sfinții și cultivator al tuturor bunelor amintiri, o îndoită datorie de recunoștință în numele nostru al tuturor.

«O face în umbra acestui palat domnesc de odinioară, în care acei pe care îi numeam fanarioți, nu s'au despărțit de datinile țării și deasupra căreia se ridică turnul bisericii lui Mihai Viteazul, amintitoare a prevestirii de acum 300 de ani, a fericitei uniri românești.

«In aceste locuri, unde istețimea munteană și mărinimia moldoveană s'au legat mai de mult pentru a da disciplină orizonturilor și orizonturi disciplinei, ei sunt deopotrivă de bine primiți».

ŞEDINŢA ORDINARĂ

18 NOEMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

Dela d-l Şt. Ciobanu se primeşte trista ştire că Justin Ştefan Frăţiman, profesor la Şcoala Normală de Invăţătoare din Chişinău şi membru corespondent al Academiei a încetat din vieaţă la 23 Septemvrie, după o îndelungată suferinţă, în comuna sa natală Cuhureştii-de-jos din jud. Soroca. Defunctul fusese chemat în Instituţiunea noastră la 7 Iunie 1919 la Secţiunea Istorică pentru merite câştigate în istoria bisericei moldoveneşti a Basarabiei din timpul stăpânirii Ruşilor.

— Se exprimă condoleanţe familiei defunctului coleg.

Dela colegul nostru onorar d-l N. Donici se primeşte următoarea comunicare telegrafică:

«Trecerea planetei Mercur pe discul solar observat Dubosarii-vechi, condiţiunile atmosferice favorabile. Observaţiunile vizuale constatând cercul luminos în jurul planetei. Fotografia spectrului ligamentului negru în ultimul contact, constatând lipsa liniilor noui întunecoase cari s'ar puteà atribuì absorbirei selective a razelor solare prin atmosfera planetei».

D-l I. BIANU arată că la 13 Noemvrie curent s'a făcut în Oradea-Mare inaugurarea bustului lui Iosif Vulcan, regretatul membru activ al Academiei noastre, care şi-a câştigat neuitate merite în Transilvania ca director timp de 40 de ani al revistei «Familia». Colegul nostru d-l G. Bogdan-Duică a reprezentat Academia la pioasa serbătorire, rostind următoarea cuvântare:

«Academia Română m'a trimis aici să salut pe toţi cei ce s'au gândit să proslăvească azi faptele de o vieaţă bogată ale lui Iosif Vulcan; pe toţi cei ce înconjurându-l în forma-i de bronz rece, aruncă asupra-i priviri calde, de par'că ar voì să-l încălzească, să-l învie iarăş.

«Pentru cunoaşterea lui Vulcan, revista «Familia» este o arhivă bogată de documente caracteristice. Precum fără ea nu se poate cunoaşte creşterea unui mare număr de literaţi ai regiunii, tot aşà fără ea nu se poate scrie istoria culturii voastre.

«Aşà de strâns se leagă Iosif Vulcan de istoria propăşirilor naţionale. Eu cred că însuş el îşi da perfect seama de acest rost al său, considerându-se şi lucrând ca un continuator al altora, cari tot în acel sens lucraseră.

«Deaceea, intrând în Academia Română, el vorbì despre o problemă culturală, despre un om — cultural — tot din vestul român ca şi el. De aceea discursul său de recepţie este de sigur cea mai bună operă a lui, vorbind despre Cichindeal.

«Fie ca acest bronz să stea aici pe veci ca să vorbească cum s'au făcut cele ce din noi s'au făcut şi despre cele ce trebuesc stăpânite şi înflorite, după dorinţa lui Iosif Vulcan».

D-l I. BIANU înfăţişează noua fascicolă, prima apărută după răsboiu, din *Dicţionarul limbii române* (fasc. 2-a din partea II-a a tomului I) de 5 coale (80 pagine mari în două coloane), cuprinzând cuvintele *căni-cartaj*.

D-l I. BIANU arată că a ieşit de sub tipar scrierea comemorativă despre «*Răsboiul pentru Independenţa României*», făcută de colegul nostru d-l N. Iorga după însărcinarea dată de Academie.

D-l I. SIMIONESCU prezintă noua sa lucrare «*Tratat de Geologie cu exemple luate în deosebi din România*» (Buc. 1927).

— D-l Vicepreşedinte I. C. NEGRUZZI felicită pe d-l I. Simionescu pentru scrierea prezentată.

D-l N. IORGA înştiinţează că la Varşovia a luat fiinţă *Comitetul pentru Estul Europei*. Acest Comitet dorind să intre în relaţiuni ştiinţifice şi de schimb de publicaţiuni cu Instituţiunea noastră, d-l N. Iorga propune ca Academia să consimtă la legarea de relaţiuni, depe urma cărora numai folos se poate trage.

Intr'o altă ordine de idei, d-l N. Iorga roagă Academia să-l desărcineze de delegaţia de membru în Comitetul de lectură al Teatrului Naţional şi chiar propune ca Academia să renunţe a mai fi reprezentată în acel Comitet, pentru motive pe cari D-sa le va arătà într'o propunere scrisă.

— Se iea act.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

25 NOEMVRIE 1927

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ, deschizând şedinţa, zice:

«Avem de împlinit o cuvioasă datorie: am pierdut pe membrul nostru de onoare Ion I. C. Brătianu şi trebuie să înscriem în Analele noastre această crudă fatalitate cu tot respectul şi cu toată durerea ce se cuvine morţii unui mare român.

«Cine-ar puteà azi, fără pasiune şi cu depline cunoştinţe, să cearnă cu sâta criticii nepărtinitoare mulţimea înfăptuirilor unei vieţi atât de bogate, a unei voinţi ce s'a întipărit cu atâta greutate în cârmuirea ţării; va trece timp până ce se vor puteà aşezà lângă olaltă şi faptele de mărire şi cele de greşire, căci pânea noastră sufletească a tuturor e plămădită şi din făină şi din neghină. Dar nu e nevoie de aşteptare pentru a şti hotărît că foarte însemnată a fost partea lui Ionel Brătianu în măreţele întâmplări contemporane, cari au culminat prin realizarea României mari. Datorim deci amintirii lui aceà recunoştinţă pe care o hărăzim acelora ce şi-au servit neamul cu deplină credinţă şi cu mare ispravă.

«Academia resimte pierderea membrului ei de onoare şi prin o altă latură mai strâns legată de misiunea ei: prin această moartea dispare o personalitate de înaltă cultură, o inteligenţă aleasă şi deschisă tuturor problemelor ce se pun omului modern. Erà consacrat astfel de opinia mondială; făceà parte din aceà elită a lumii civilizate actuale, ale cărei opinii

sunt imediat comunicate prin presa internațională și discutate cu toată greutatea. Alegerea acestor oameni de frunte se face de către mulțimea civilizată anonimă și verdictul ei nu se poate câștigà altfel decât prin merit. Putem deci ca români să ne mândrim de locul ce a ocupat Ionel Brătianu în această categorie de oameni aleși.

«Adânc mișcați de pierderea ce sufere prin moartea prea timpurie a lui Ionel Brătianu țara noastră, neamul românesc și Academia Română, prezint familiei Brătianu în numele Domniilor-Voastre cele mai sincere condoleanțe, iar memoria marelui român va fi păstrată în mijlocul tovărășiei noastre cu evlavia cu care se pomenesc acei ce au fost făuritorii patriei întregite și cinstea culturii noastre».

D-l N. IORGA face o comunicare despre «*O gospodărie moldovenească la 1777, după socotelile cronicarului Ioniță Canta*».

Dela d-na văduvă a defunctului coleg Iosif Vulcan se primesc mulțumiri pentru participarea Academiei la desvelirea bustului regretatului coleg în Oradea-Mare.

D-l I. BIANU amintește că d-l Anastase Simu a donat Țerii museul său, în care a colecționat 1182 opere de artă românești și străine.

— Se iea act de generoasa faptă a d-lui A. Simu.

D-l I. BIANU amintește că suntem reprezentați în Uniunea Academică Internațională de colegul d-l Andrei Rădulescu și eram și de defunctul coleg Vasile Pârvan. Dată fiind importanța marei Uniuni, D-sa întreabă dacă nu e potrivit să desemnăm un delegat în locul rămas gol prin moartea lui Vasile Pârvan.

D-l ANDREI RĂDULESCU crede că trebuie ales un coleg de specialitate în istorie.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ zice că desemnarea trebue amânată până când Statul va hotărî asupra cererii Academiei privitoare la acordarea de fonduri pentru raporturile noastre științifice cu străinătatea.

Dela colegul nostru d-l N. IORGA se primește următoarea scrisoare:

«Ați binevoit a mă numi delegatul Domniilor-Voastre în comitetul de lectură al Teatrului Național.

«Am dorit acest loc în credința că prima noastră scenă s'ar puteà folosì de sfaturile mele pentru a-și îndeplinì misiunea, care e formarea gustului public.

«In timp de aproape o jumătate de an însă am primit o singură comunicație. Fără comunicare comitetul se adună Sâmbăta, adecă, de fapt, cum m'am informat, nu se adună.

«In tot acest timp nu mi s'a încredințat cercetarea nici unei piese.

«Directorii, numiți pe motive politice, au toată libertatea de a reprezenta ce vor, iar comitetul, format și el în mare parte după conbinații politice, acopere cu autoritatea sa un repertoriu fără nici o alegere, în care preocupații streine impun piesele. Eu însumi, autor

dramatic întâmplător, am fost jucat numai când aveam raporturi bune cu guvernul.

«Aşa fiind, cred că nu mai pot funcţionà într'un chip onorabil pentru Academie, dar că Instituţiunea noastră nici nu mai are nevoie de un reprezentant în acel comitet».

— In urma discuţiunii la care iau parte d-nii Andrei Rădulescu, G. Murnu, I. Bianu, C. Rădulescu-Motru, Dr. Gr. Antipa, D. Gusti şi Em. Racoviţă, se decide:

1. că Academia nu poate renunţà la dreptul conferit de lege de a fi reprezentată în menţionatul comitet;

2. că desemnarea persoanei să fie amânată pentru o şedinţă la care va fi de faţă şi colegul nostru d-l N. Iorga.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ zice că colegul nostru corespondent d-l Inginer I. Ionescu i-a comunicat că în curând d-l Elie Radu — colegul nostru onorar — va fi sărbătorit pentru 50 de ani de activitate şi i-a exprimat părerea ca Academia să fie reprezentată în comitetul pentru sărbătorire. D-l Em. Racoviţă propune să delegăm pe d-l N. Vasilescu-Karpen.

— Se aprobă.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ dă unele amănunte în legătură cu ceremonia de poimâine a îmmormântării defunctului Prim-Ministru al Ţării Ion I. C. Brătianu şi propune ca o delegaţiune de trei persoane să iea parte la ceremonie reprezentând Academia.

— Se deleagă d-nii Dr. G. Marinescu, G. Ţiţeica şi Dim. Gusti, hotărîndu-se ca d-l G. Ţiţeica să însoţească — din partea noastră — rămăşiţele pământeşti ale marelui dispărut la locul de veşnică odihnă, la Florica.

SESIUNE GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

2 DECEMVRIE 1927

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată că scopul chemării Academiei în această şedinţă de sesiune generală extraordinară este de a se hotărî asupra primirii câtorva legate, ce se vor arătà, şi de a se rezolvì dificultăţile financiare pentru continuarea redactării şi tipăririi Dicţionarului. D-sa dă cuvântul d-lui Vicepreşedinte Andrei Rădulescu spre a raportà asupra legatelor.

D-l ANDREI RĂDULESCU citeşte următorul testament al mult regretatului coleg Vasile Pârvan, scris la 25 Maiu 1927 în Baden:

«Pentru cazul că nu m'aş mai întoarce în vieaţă în ţară, rog pe prietenul meu Marin Simionescu-Rîmniceanu, căruia îi predau acest document scris în întregime de mâna mea, să execute ultimele mele voinţe precum urmează:

1. «Banii şi efectele aflătoare la Băncile «Marmorosch Blank», şi «De Credit Român» se vor transformà în titluri de Renta Improprietăririi, spre a fi lăsate moştenire Academiei Române, pentru ca din venit să se publice lucrări sau să se dea premii *arheologice.* Acest legat către Academie se condiţionează de: *a)* plata unei pensiuni de 3000 (trei mii) lei lunar singurei mele surori rămase fără nici un rost în vieaţă, Eugenia Pârvan; *b)* cumpărarea la cimitirul Bellu a unei parcele *duble*, unde să fiu îmmormântat împreună cu rămăşiţele pământeşti ale mamei mele, cari ar trebuì aduse dela Bârlad. Venitul capitalului lăsat de mine fiind de c. 100.000 lei anual, condiţiunea *b* va puteà fi uşor satisfăcută încă din primul an.

«In caz când Academia n'ar primì acest legat, el va fi lăsat în aceleaşi condiţiuni Ministerului de Instrucţie;

2. «Las toată biblioteca mea Şcoalei Române din Roma;

3. «Toate actele, hârtiile, manuscriptele, fişele, notele, scrisorile particulare, etc., vor fi luate în primire de prietenul meu Marin Simionescu-Rîmniceanu, care *va arde* tot cu cea mai mare grijă. Deasemenea *va arde* amintirile dela soţia mea găsite în biuroul meu dela Muzeu, saltarele din dreapta;

4. «Automobilul meu se va vinde şi cu preţul obţinut ca şi cu salariile mele rămase neîncasate la Universitate se va creşte fondul Academiei Române;

5. «Ceasul meu rămâne amintire lui Marin Simionescu-R., împreună cu fotoliul şi măsuţa ce mi-au fost dăruite de şcolarii mei;

6. «Rog atât pe Marin Simionescu R., cât şi pe oricare dintre prietenii sau cunoscuţii mei care s'ar află întâmplător în posesiunea vreunor manuscripte, scrisori, etc., dela mine, să nu le publice după moartea mea, ci să le ardă;

7. «Pentru tot ce aş fi uitat să hotăresc aici, rog pe Marin Simionescu-Rîmniceanu şi îl împuternicesc să decidă cum va crede el mai bine de cuviinţă».

(ss.) *Vasile Pârvan.*

D-l ANDREI RĂDULESCU informează că s'a dăruit de Primăria Bucureşti parcela prevăzută a se cumpără în cimitirul Bellu; înfăţişează şi latura juridică a moştenirii, după care tatăl defunctului testator are drept la 1/4 din averea rămasă, la care însă dânsul se zice că ar fi renunţat, şi conchide prin propunerea ca Academia să primească moştenirea sub beneficiu de inventar.

— Se aprobă propunerea şi se primeşte, sub beneficiu de inventar, cu unanimitate, legatul lăsat de mult regretatul coleg Vasile Pârvan.

D-l ANDREI RĂDULESCU aminteşte că în şedinţa dela 31 Maiu a sesiunii trecute s'au comunicat textual dispoziţiile în favoarea Academiei înscrise în testamentul ei de defuncta Maria Antachi. Reaminteşte sarcinile impuse Academiei — constând în acordarea de burse şi premii, precum şi întreţinerea mormântului testatoarei—şi informează că unii din moştenitorii defunctei au intentat acţiune de judecată pentru anularea testamentului. D-sa arată că dacă primim legatul, Academia va trebuì să intervină în acest proces. Inventarierea averei s'a făcut şi după evaluarea sumară a Advocatului nostru, averea rămasă s'ar ridicà la aproximativ 40 milioane lei. Academia trebuie să hotărască dacă primeşte sau nu legatul şi în caz afirmativ urmează să-l primească sub beneficiu de inventar.

— Se primeşte cu unanimitate — sub beneficiu de inventar — legatul testat Academiei de defuncta Maria Antachi.

D-l ANDREI RĂDULESCU, comunică scrisoarea d-lui Ioan Andrei, profesor la Liceul Sf. Petru şi Pavel din Ploeşti, — înregistrată la No. 2400/927 — prin care face declaraţia că donează Academiei Române o sumă de 25.000 lei în rentă de Stat spre a formà un fond cu denumirea «*Fondul Eufimia şi Ioan Andrei Profesori*», pentru ca din venitul lui să se dea un premiu pentru «predici bisericeşti duminicale şi ale Sfinţilor prăsnuiţi de biserica creştină română». Premiul se va da din 4 în 4 ani cât timp va trăi donatorul, după moartea căruia Academia e liberă să fixeze termenele premiului, cum va crede de cuviinţă. D-l Andrei Rădulescu arată că această libertate lăsată Academiei constituie un motiv ca dania să fie primită şi roagă plenul să autorize Delegaţiunea să primească donaţia, care urmează să fie făcută prin act autentic.

— Se autoriză Delegaţiunea să primească cu formele legale donaţia d-lui profesor Ioan Andrei.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că d-l Mircea V. Babeş, moştenitorul, universal al defunctului coleg şi testator al Instituţiunii noastre Dr. Victor Babeş, a făcut propunerea de a depune Academiei un fond permanent de 1.080.000 în efecte 5% dând un venit anual de 50.000 lei cu scopul de a execută punctul 4 din testamentul defunctului său tată, asigurând plata bienală de 100.000 lei a tipăririi lucrărilor ce se vor premià cu premiul ştiinţific hotărît prin testament de regretatul coleg Babeş. Convenţia propusă de d-l Mircea Babeş este acceptabilă. Totuş potrivit legii, Academia are dreptul ca să se asigure luînd o inscripţie hipotecară asupra imobilelor rămase pe urma defunctului testator şi în acest sens s'a vorbit şi d-lui Mircea Babeş. D-l Andrei Rădulescu e de părere să se primească convenţiunea propusă de d-l M. Babeş şi supune Academiei chestiunea dacă mai e nevoie să se iea şi in scripţie ipotecară.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ socoteşte că propunerea d-lui Mircea Babeş este deplin asigurătoare, mai ales că prin testament d-l Babeş nu este obligat nici la atât. Testamentul îl obligă numai la vărsarea din 2 în 2 ani a sumei de 100.000 lei.

D-l Dr. G. MARINESCU aminteşte că a declarat că garantează moralmente pentru d-l Mircea Babeş şi că e gata a garantà şi cu averea sa, dacă cazul ar cere-o.

D-l ANDREI RĂDULESCU roagă plenul să primească convenţiunea propusă de d-l Mircea Babeş şi să hotărască şi asupra garanţiei hipotecare, arătând că trebuie să avem toată încrederea în promisiunea formală a moştenitorului.

— Se decide în unanimitate a se primì propunerea d-lui Mircea Babeş, şi se autoriză Delegaţiunea să nu mai iea inscripţiune ipotecară.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ aduce la cunoştinţă că Primăria Capitalei a rugat Academia, prin adresa No. 3095/927 să răspundă dacă primeşte propunerea sa în privinţa proprietăţii Dalles din str. I. C. Brătianu No. 12, supusă exproprierii pentru transformarea acestei străzi în bulevard. In legătură cu aceasta dă cuvântul d-lui Andrei Rădulescu pentru a da lămuriri, potrivit actelor.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată mai întâi că în Procesul-verbal al şedinţei dela 8 Iunie 1927 s'au strecurat oarecari greşeli în cele spuse de D-sa asupra acestei chestiuni, atât în privinţa cifrelor menţionate acolo cât şi în privinţa situaţiei juridice. Deaceea roagă să se iea act, rămânând ca la vreme să se facă rectificările cuvenite.

Propunerea Primăriei o socoteşte avantajoasă pentru Academie şi poate fi primită. Trebuie totuş a fi discutată în mod amănunţit şi să se iea dispoziţii de aşà fel încât Academia să fie în măsură de a executà testamentul defunctei Dalles şi de a nu-şi primejduì drepturile ei.

— In urma discuţiunii, la care au luat parte d-nii I. Bianu, Em. Racoviţă, Gr. Antipa, G. Ţiţeica şi Andrei Rădulescu, s'a formulat următoarea propunere:

«Se va răspunde Primăriei Capitalei că Academia primeşte în principiu oferta de a încheià o tranzacţie în sensul de a i se da în schimbul terenului expropriat din imobilul Dalles teren din imobilele învecinate ale Primăriei, libere de orice sarcini, precum şi de a i se plătì valoarea construcţiilor şi diferenţa de teren.

«Ţinând seamă de dispoziţiile testamentului, această transacţiune nu poate fi încheiată decât după ce vor fi terminate toate formalităţile pentru expropriere şi fixarea despăgubirilor, aşà încât la încheierea şi semnarea ei Academia să primească îndată toate sumele de bani ce i s'ar cuvenì precum şi tot terenul ce i se dă în schimb.

«Prin acest răspuns Academia nu înţelege să renunţe la nici unul din drepturile ce are cu privire la acest imobil până ce transacţia nu va fi încheiată»

— Propunerea se primeşte în unanimitate.

Se pune apoi în discuţie următoarea chestiune în legătură cu *succesiunea Lucaciu*:

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că în această succesiune, în care s'au ivit numeroase dificultăţi, avem un contract de asociaţie intervenit între d-nii I. Nicolau, D. D. Bragadiru, Francisca Nicolau, Laura Diamandi şi Inginer Petre Lucaciu pentru exploatarea unei fabrici de ipsos din Slănic. Capitalul social a fost de 1.200.000, din care Lucaciu a avut 240.000, adică a cincea parte. De această asociaţie nu s'a ştiut nimic, când s'a primit succesiunea, şi nu s'a aflat decât în Iulie 1927, când ceilalţi coasociaţi au avut nevoe de Academie spre a ridicà despăgubirea, pentrucă fabrica arsese. Aceşti asociaţi — cum se vede şi din referatul contenciosului — au administrat fără participarea Academiei şi continuă şi azi să nu respecte drepturile ei. De altă parte Academia nu va puteà să facă comerţ. Deaceea trebuie să se iea o hotărîre în privinţa acestei averi.

— După discuţiunile urmate, la care au luat parte d-nii G. Ţiţeica, I. Bianu, s'a hotărît în unanimitate să se ceară disolvarea Societăţii şi vânzarea drepturilor Academiei cu formele legale.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ, spre a expune elementele ce formează obiectul dificultăţilor financiare ale *Dicţionarului limbei române*, aminteşte de declaraţia făcută de d-l General Al. Averescu în şedinţa dela 4 Iunie 1926, pe când erà Prim-Ministru al Ţării; reproduce textul raportului Comisiunii Dicţionarului comunicat în şedinţa dela 10 Iunie 1926, accentuează asupra punctului 4 din raport prin care se dispuneà că din subvenţia făgăduită de guvern vor fi întrebuinţate pentru Dicţionar 2.000.000 lei şi constată că acel raport s'a luat numai spre cunoştinţă de plen. In anul următor Comisiunea, văzând că nu s'au incassat cele 5 milioane promise, prezintă în şedinţa dela 8 Iunie 1927, spre aprobare, un nou raport cu hotărîrile sale, cari au fost aprobate de plenul Academiei. Menţionează punctul 3 din raport, care prevede că îndată ce suma făgăduită de guvern se va incassà, lucrarea Dicţionarului să fie reluată în condiţiile aprobate în sesiunea trecută cu putere retroactivă dela 1 Ianuarie 1927. Constată că acest raport aprobat consfinţeşte pe cel din 10 Iunie 1926. Suma făgăduită de d-l General

Averescu a fost incassată sub guvernul prezidat de d-l Barbu Ştirbey. Cererii făcute atunci de d-l Puşcariu de a se conformà condiţiilor aprobate, Delegaţiunea a răspuns să continue lucrarea în vechile condiţiuni, Academia neputând plătì sporurile colaboratorilor mai înainte de a-şi acoperì deficitele bugetare. Din aceste fapte rezultă două chestiuni: 1) vom executà sau nu hotărîrile Comisiunii din 10 Iunie 1926? 2) dat fiindcă cele 5 milioane nu s'au acordat anual, ce vom face cu continuarea Dicţionarului în lipsa fondurilor necesare?

D-l S. PUŞCARIU zice că problema este a se şti dacă 2 milioane din cele 5 milioane incassate se cuvin sau nu Dicţionarului. Pentru D-sa e clar că ele se cuvin Dicţionarului, văzându-se aceasta din istoricul acordării celor 5 milioane pe care îl face. Arată că suma incassată sub guvernul Barbu Ştirbey e una şi aceeaş cu cea făgăduită de d-l General Averescu în urma intervenţiunii D-sale. Pentru asigurarea a două fascicole pe an propune, să se aloce 2 milioane ca fond permanent pentru Dicţionar, venitul lor, împreună cu sumele pe care le mai are fondul Dicţionarului, fiind îndestulătoare pentru lucrarea şi tipărirea a două fascicole pe an. Stabilită această bază, D-sa se va retrage dela conducerea Dicţionarului, fiind convins că unitatea lucrării va fi păstrată de d-nii Drăganu, Lacea, Procopovici, etc., cari colaborează de mult timp la Dicţionar.

D-l Dr. GR. ANTIPA nu socoteşte potrivit a se creà fondul permanent propus de d-l Puşcariu. Pentru asigurarea lucrării Academia să pună în buget suma echivalentă cu venitul celor 2 milioane.

D-l I. BIANU zice că constatarea lipsei de mijloace pentru continuarea lucrării Dicţionarului este o tortură pentru Academie. Speranţele noastre din 1926 de a ni se da anual 5 milioane, pe baza cărora Comisiunea, Dicţionarului a făcut propunerile dela 10 Iunie, nu s'au realizat. Colegul Puşcariu, lucrând în numele Academiei, a promis colaboratorilor săi o creştere a onorariilor lunare pentru tot anul 1927. Făcând această promisiune D-sa a lucrat în numele Academiei şi oricât de greu ne-ar venì din cauza nerealizării speranţelor noastre relative la subvenţie, acea promisiune trebueşte executată, plătind pentru 1927 onorariile aşà cum le-a promis d-l Puşcariu.

Pentru viitor însă — adaugă D-sa — propun să schimbăm sistemul precum urmează: pentru Dicţionar se fac două feluri de cheltueli, — cu redactarea şi corectura pe de o parte, cu tipărirea pe de altă parte. Colegul Puşcariu să iea asupra sa numai redactarea şi corectura, pentru cari Academia să-i predeà, spre exemplu, 50.000 lei pentru una coală redactată din nou, spre a-i împărţì D-sa între colaboratori după cantitatea şi felul lucrării lor. Academia să se îndatoreze a suportà cheltuelile până la 10 coale tipărite pe an. Tipărirea şi vânzarea vor privì pe Academie. Această măsură să se pună în aplicare dela 1 Ianuarie 1928.

D-l Dr. GR. ANTIPA se uneşte la propunerea d-lui Bianu.

D-l G. BOGDAN-DUICĂ dă dreptate d-lor I. Bianu şi Gr. Antipa în părerea că d-l Puşcariu să se ocupe numai de partea ştiinţifică, iar nu şi de finanţarea Dicţionarului. Arată că Academia e datoare să plătească sumele promise colaboratorilor, roagă pe d-l Puşcariu să stea mai departe în fruntea

lor și suggeră ca Academia să folosească banii pentru redactarea Dicționarului, nefiind un rău dacă s'ar încetà deocamdată cu tipărirea.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ, unindu-se la propunerea d-lui I. Bianu, roagă să se dea autorizație Delegațiunii ca, cu tot deficitul introdus în bugetul general, să achite munca colaboratorilor așà cum s'a specificat în rapoartele Comisiunii Dicționarului dela 10 Iunie 1926 și 8 Iunie 1927.

— Propunerea d-lui I. Bianu se pune la vot și se primește cu unanimitate.

D-l S. PUȘCARIU, referindu-se la propunerea d-lui I. Bianu, o socotește acceptabilă și declară că se îndatorează a face cel puțin 5 (cinci) coale pe an, Academia dând pentru una coală redactată din nou și corectată 50.000 lei, rămânând asupra Academiei plata tiparului.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ, constatând că d-l Pușcariu a căzut de acord asupra principiului propus pentru viitor de d-l I. Bianu, pune la vot propunerea formulată mai sus de d-l I. Bianu.

— Propunerea se aprobă cu unanimitate.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

9 DECEMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui General GR. CRĂINICEANU.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU expune o comunicare despre *Politica culturii româneşti.*

D-l N. IORGA desvoltă o comunicare cu titlul: *O enigmă rezolvită: Brodnicii.*

D-l St. Ciobanu trimite telegrafic trista înştiinţare că în ziua de 8 Decemvrie curent s'a stins din vieaţă în Chişinău colegul nostru onorar Paul Gore, Directorul Museului naţional din acel oraş şi Preşedintele Comisiunii Arhivelor din Basarabia. Distinsul coleg dispărut fusese chemat în Academie cu unanimitate de voturi la 7 Iunie 1919 pentru însemnata sa activitate culturală desvoltată în Basarabia în genere şi în special pentru deosebita luare aminte dată de dânsul istoriei naţionale şi genealogiei familiilor româneşti din Basarabia, pentru care a adunat un însemnat număr de documente şi acte istorice.

— S'a răspuns D-lui Ciobanu să reprezinte Academia la ceremonia îmmormântării defunctului coleg şi să exprime în numele Instituţiunii noastre condoleanţe familiei.

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică hotărîrea Secţiunii Ştiinţifice de a se publicà în Memoriile Secţiunii lucrarea redactată în limba germană a d-lui A. Caradja: *Despre Microlepidopterele expediţiei d-lui Stötzner — A doua schiţă biografică despre Asia Centrală.*

Dela Ministerul Cultelor şi Artelor se primeşte înştiinţare că s'a acordat Academiei de acel Departament suma de 150.000 lei pentru publicaţiile bibliografice ale Academiei. D-l I. Bianu arată că cu această sumă vom puteà da la tipar continuarea pentru cinci ani (1916—20) a publicaţiei «Creşterea colecţiunilor», întreruptă dinainte de războiu.

Dela Societatea Naţională de Cruce Roşie a României se primeşte un exemplar original al actului comemorativ pentru inaugurarea noului local al Societăţii, făcută în ziua de 20 Noemvrie trecut, împreună cu două exemplare din medalia de bronz bătută cu ocazia împlinirii a 50 de ani de activitate dela înfiinţarea Societăţii.

D-l N. VASILESCU-KARPEN arată că şi-a îndeplinit delegaţiunile date de Academie de a o reprezentà în ziua de 24 Octomvrie trecut la

comemorarea centenarului lui Marcelin Berthelot şi în ziua de 27 a aceleaşi luni la sărbătorirea centenarului lui Augustin Fresnel, la Paris. Ambele ceremonii s'au făcut în ședințe solemne ținute în marele amfiteatru dela Sorbonna, prima întrunind sub preşedinția Preşedintelui Republicei Franceze pe delegații oficiali a 60 de State, din cari unele reprezentate prin Miniştrii respectivi de Instrucțiune, a doua având un caracter mai intim şi fără reprezentarea guvernelor țărilor participante, dar prin aceasta mai caldă şi mai interesantă. D-sa a depus în acele ședințe solemne următoarele adrese de omagii din partea Academiei pentru memoria savanților serbătoriți:

I

«L'Académie Roumaine saisit avec empressement l'occasion qui lui est offerte de s'associer à l'hommage rendu par le monde entier à la mémoire du glorieux français *Marcelin Berthelot*.

«Par le nombre, la variété et la valeur de ses travaux, par la dignité de sa vie entière, *Marcelin Berthelot* se place au premier rang des hommes illustres de tous les temps.

«Par l'immortelle découverte de la synthèse des corps organiques, il prend rang parmi les grands bienfaiteurs de l'humanité.

«L'étendue et la profondeur de son intelligence, l'esprit d'invention, l'habileté expérimentale, la puissance de travail, l'enthousiasme qu'il avait pour la science, en font le modèle unique du savant de génie.

«L'Académie Roumaine, qui avait le très grand honneur de compter *Marcelin Berthelot* parmi ses membres honoraires, tient aussi, en s'associant à la célébration de son centenaire, à manifester ses sentiments de reconnaissance à la science française, sous les auspices de laquelle se sont formés la plupart des hommes de science roumains; elle relève avec émotion la cordiale et traditionnelle collaboration des savants des deux pays».

II

«*Monsieur le Président*,

«L'Académie Roumaine m'a fait le grand honneur de me charger de la représenter au centenaire du grand physicien *Augustin Fresnel*.

«La France est riche en hommes et savants de génie; *Fresnel* compte parmi les plus illustres.

«Grâce à l'originalité de ses conceptions, à la clarté, à la précision et à la justesse de son esprit — qualités éminemment françaises — les découvertes de *Fresnel* et les relations qu'il a établies en optique, resteront toujours à la base de cette science, quelles que soient les fluctuations futures des théories de la physique.

«En manifestant son admiration pour l'oeuvre de *Fresnel*, l'Académie Roumaine me charge aussi d'exprimer à cette occasion, ses sentiments reconnaissants envers la Science Française, sous les auspices de laquelle se sont formés et continuent à se former, la plupart des hommes de science roumains».

ŞEDINŢA ORDINARĂ

16 DECEMVRIE 1927

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

Dela d-l I. Sesan, Rectorul Universităţii din Cernăuţi, se primeşte telegrafic trista ştire că la 12 Decemvrie a. c. s'a stins din vieaţă în Cernăuţi, la o vârstă înaintată, colegul nostru onorar Friederich Kleinwaechter, profesor onorar la Universitatea din acel oraş. Colegul defunct fusese chemat în Academie în Iunie 1921 atât pentru cunoscuta sa activitate în domeniul Economiei Politice şi Sociologiei, cât şi pentru profesiunea sa de credinţă în organizarea politică de după răsboiu a Statului român.

Immormântarea fiind fixată pentru ziua de 14 Decemvrie, s'a delegat telegrafic colegul nostru corespondent Al. Procopovici să prezinte familiei decedatului condoleanţe din partea Academiei şi să reprezinte Instituţiunea noastră la îmmormântare.

Dela Societatea Regală de Geografie a Egiptului se primeşte tomul III din publicaţiunea d-lui Charles de la Roncière «*La découverte de l'Afrique au Moyen Âge — Un explorateur français du Niger*» (Cairo, 1927).

— Se exprimă mulţumiri.

Dela d-l Moses Gaster, mare rabin în Londra, se primeşte publicaţia sa «*The Asatir — The Samaritan Book of the Secrets of Moses*» (Londra, 1927), ca omagiu adus Academiei din partea autorului.

— Se exprimă mulţumiri.

Din partea Comitetului organizator al Congresului Internaţional al Orientaliştilor se primeşte înştiinţarea că în August 1928 se va întrunì acel Congres în Oxford şi invită Academia să iea parte prin delegaţi.

D-l I. BIANU comunică hotărîrea Secţiunii Literare de a se publicà în Memoriile ei lucrarea d-lui Ioan Colan despre «*Vieaţa şi opera lui Ioan Barac*».

D-l N. IORGA arată că d-l Ramiro Ortiz, colegul nostru corespondent, a dat traducerea poeziilor lui Eminescu în italieneşte, publicându-le în «Biblioteca Sansoniana Straniera» sub titlul: *Mihail Eminescu, Poezie — Prima versione italiana dal testo rumeno, con introduzione e note* (Florenţa, 1927). Infăţişează volumul, insistând asupra valorii literare a traducerii şi asupra studiului din introducere, în care s'au folosit toate izvoarele cunoscute, până şi cele mai greu de găsit.

D-l N. IORGA înfăţişează un manuscris descoperit de D-sa în clopotniţa Episcopiei din Roman încă de acum 15 ani, pe care însă deabià în timpul din urmă l-a putut aveà cu ocazia unei recente călătorii la Roman. Cuprinsul manuscrisului, redat în greceşte din slavoneşte, este datorit Spătarului Milescu şi tractează într'un capitol despre profetul Mohamet, încercând o interpretare a Apocalipsului în legătură cu ivirea profetului. In alte

capitole se vorbește despre unele nații din Asia, despre o insulă de antropofagi, într'unul chiar despre Dalailama. Este așadar un manuscris de curiozități. Lucrarea merită să fie tipărită de Academie într'o limbă internațională. D-sa va îngriji de transcrierea manuscrisului și chiar de o eventuală traducere, după care îl va dărui Academiei.

— D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ mulțumește d-lui N. Iorga și arată că Delegațiunea Academiei se va sili să găsească suma necesară pentru tipărirea într'o limbă internațională.

D-l N. IORGA comunică trista știre că în ziarele pariziene s'a publicat moartea întâmplată la 7 Decemvrie curent a distinsului elenist și arheolog Gustave Fougères, Profesor la Universitatea din Paris și membru al Institutului Franței. Academia Română, care l-a chemat în 1919 cu unanimitate de voturi printre membrii săi onorari, simte dureros pierderea suferită de știință prin moartea marelui savant și a prietenului, care a avut pentru țara și Instituțiunea noastră trainice sentimente de simpatie.

— Se decide a se trimite Institutului Franței adresă de condoleanțe.

ȘEDINȚA ORDINARĂ

23 DECEMVRIE 1927

Președința d-lui M. C. SUTZU.

D-l I. BIANU înfățișează un vechiu și prețios document, procurat în zilele trecute, din vieața noastră culturală din secolul XVIII, dela 1740, pe când limba națională s'a putut susține în biserică numai cu cele mai mari greutăți din cauza lipsei cărților tipărite, căci tipografia dela Râmnic deabià începuse a lucrà, iar cea dela Blaj nu începuse încă. Acest document de istorie culturală este format de două groase volume manuscrise in-folio, cari avusese peste 582 foi cu numerotația foilor în continuare, și fusese legate tare în scoarțe groase de lemn îmbrăcate cu piele. Până la noi au ajnns însă stricate mult și cu 19 foi pierdute dela început și alte multe din text.

Aceste două volume cuprind întregul ciclu de cărți de slujbe bisericești la sărbători peste tot anul, precum urmează: Tomul I, foile 20—62 Octoihul (toile dela început până la 19 lipsesc), ff. 63—82 Utrenie, ff. 83—350 Anthologhion, Floarea Cuvintelor; se oprește la 27 Iulie (celelalte foi lipsesc până la 374). Tomul II, ff. 375—502 Triodul, ff. 502—539 Slujba Sfintelor Patimi, ff. 539—546 Ceasurile la Sfintele Patimi până la Dumineca Tomii, ff. 546—558 Penticostariul, ff. 558—569 Inălțarea (Ispasul); ff. 569—570 Dumineca a 7-a după Paști; ff. 571—579 Dumineca Rusaliilor; ff. 579—582 Dumineca Tuturor Sfinților.

După această Duminecă cartea se încheie cu următoarea notă finală:

«Și dintru această zi să începe iarăș Octoihul a să cânta și mejdoclasiiă și metaniile și într'acest post să cântă aliluia în loc de B-gu Gs-dŭ Amin».

«Și lui Dumnezeu laudă fie în veci».

Scriitorul întregei cărți este un dascăl trecut din Moldova la Românii de peste Carpați cu numele Ștefan Marea, care își spune în carte de trei ori

numele: f. 247 v. (la 6 Ianuarie): «Scris-am eu Ștefan dascal Marea Moldovean 1742, 7250, Msța April 2 zile;» f. 310 v. (după Martie 26 zile): «La masă să face mângâiare mare, fraților, și mâncăm pește și bemŭ vinŭ — Scris'am eu Ștefan Dascal când am fost în Ardal (sic) în Țara Ungureas(că) din Moldova vleat 7251, 1742;» și la f. 470 v. (după Triod): «Scris-am eu Ștefanu Dascalu Moldovanŭ».

Dela colegul onorar N. Donici, din Dubosarii-Vechi (jud. Lăpușna) se primește următoarea comunicare telegrafică:

«Eclipsa totală a lunei observată la Dubosarii-Vechi, 8 Decemvrie, cu tripletul de comete instalat prima dată în turnul nou.

«Seninătatea cerului menținându-se în tot timpul eclipsei, s'au obținut opt fotografii directe în timpul fazei parțiale și două spectrograme în timpul fazei totale».

D-l I. BIANU arată că în ședința dela 25 Noemvrie trecut s'a comunicat scrisoarea colegului nostru d-lui N. Iorga, rugând Academia, pe de o parte, să-l desărcineze de delegația în Comitetul de lectură al Teatrului Național, pe de altă parte, arătând că Instituțiunea noastră nu mai are nevoie să numească, în împrejurările actuale, un delegat în acel Comitet. In numita ședință s'a stabilit că Academia nu poate renunță la dreptul acordat de lege de a fi reprezentată în Comitetul Teatrului, așà că azi urmează să desemnăm un membru în locul rămas gol prin desărcinarea d-lui N. Iorga.

— In urma discuției la care participă d-nii N. Iorga, Gr. Antipa, I. Bianu, Andrei Rădulescu și G. Bogdan-Duică, se deleagă d-l G. Murnu.

D-l I. BIANU aduce aminte de monumentala operă lexicografică întocmită pe baze și procedee strict științifice, a Colegului nostru onorar H. Tiktin «*Dicționarul limbei române*», care a fost premiată, la terminarea ei, de Academie cu un premiu special de 100.000 lei. Guvernul prusian a cumpărat biblioteca d-lui Tiktin împreună cu fișele din cari s'au făcut Dicționarul, pentru Seminarul de limbi romanice dela Universitatea din Berlin. Acum primim înștiințare dela Ministrul Germaniei în București că Ministerul prusian de Științe, Arte și Educație publică a autorizat Seminarul de limbi romanice din Berlin să dăruiască Academiei Române colecția de fișe a d-lui Tiktin. O ladă cuprinzând acest material de fișe a fost depusă la Academie.

— Se vor exprimà mulțumirile Academiei pentru prețiosul dar, iar fișele se vor trimite d-lui coleg Sextil Pușcariu spre a fi folosite la redactarea Dicționarului limbei române.

D-l I. BIANU arată că redacția ziarului «America» din Cleveland-Ohio din S. U. A., a dăruit pentru Biblioteca noastră colecția completă a ziarului dela 1917 *până la 1926 și calendarele pe anii* 1916, 1917, 1919 și 1922, cari *au fost cerute numitei redacții, ele fiind o manifestare culturală* românească *pe celălalt continent.*

— Se exprimă mulțumiri.

Dela Ministerul Instrucțiunii se primește răspuns la adresa noastră prin care a fost recomandat, ca Director pentru doi ani al Școalei Române din Roma d-l Gh. Mateescu, atrăgând atențiunea că d-l Mateescu este numai conferențiar suplinitor la Universitatea din Cluj și întrebând dacă Academia găsește că are destulă experiență și autoritate pentru a conduce o instituțiune culturală de așà mare însemnătate ca Școala dela Roma, Ministerul având să aprobe acea ce Academia va hotărî.

D-l I. BIANU zice că d-l Mateescu a venit la Academie și a arătat greutățile situației sale rezultând din faptul că în bugetul Școlii dela Roma nu este prevăzută remunerare pentru Director, ci numai cheltueli de călătorie. Șederea sa în Roma nu este deci asigurată — ședere necesară pentru un timp cât mai lung în cursul anului spre întărirea disciplinei interioare a Școalei.

D-l N. IORGA observă că Ministerul n'are de gând să treacă peste recomandarea făcută de Academie, ci ne face numai întrebarea dacă persistăm în ea. Să răspundem deci Ministerului că persistăm. La argumentul că d-l Mateescu, fiind numai conferențiar suplinitor, n'ar aveà autoritatea necesară, răspundem că autoritatea n'o dau nici gradul nici vârsta, ci știința și purtările frumoase, de care d-l Mateescu dă dovadă. In privința condițiilor bănești, constând în 100.000 lei trecuți în bugetul anual al Școlii, d-l Mateescu a avut ocazia să arate d-lui N. Iorga că-i sunt satisfăcătoare chiar pentru trei luni de ședere pe an la Roma. D-l N. Iorga mai adaugă că d-l Mateescu menține și apără votul Academiei. Drept concluzie d-l N. Iorga propune să se răspundă Ministerului că Academia rămâne la hotărîrea luată, fără alte explicații.

— Propunerea se aprobă.

D-l N. IORGA înfățișează Academiei volumul II din a doua ediție a operei sale *Istoria Literaturii Române*, apărut la 26 de ani după prima ediție.

D-l N. IORGA informează că după importanta descoperire de către colegul nostru d-l G. Vâlsan a hărții Moldovei a lui Dimitrie Cantemir, s'a descoperit acum în urmă la British Museum harta Munteniei, de mult timp căutată, a Stolnicului Constantin Cantacuzino. Descoperirea se datorește d-lui Dimăncescu, consul în America, care în orele sale libere se ocupă cu cartografia. Harta e datată la 1700, e provăzută cu chipul lui Constantin Brâncoveanu și cuprinde un număr de localități mult mai mare decât cel din cunoscuta hartă a lui *Del Chiaro*. D-l Dimăncescu a promis că în curând ne va comunicà harta în fotografie.

D-l N. IORGA înfățișează o psaltire românească neîntâlnită până acuma, ce i-a fost încredințată de Parohul Ospeniei din Botoșani. Edițiunea are peste 536 foi, dar e necompletă, lipsindu-i dela început foile dinainte de 5, dela sfârșit cele ce urmau după 536 și din text mai multe, înlocuite cu còpii manuscripte, din secolul al 19-lea. Literele sunt asemănătoare cu cele din a doua jumătate a secolului al XVII-lea. Este tipărită într'un format excepțional de mic având numai 10 rânduri pe pagină.

D-l N. IORGA prezintă apoi un fragment dintr'o psaltire slavo-română din epoca coresiană, — fragment găsit în legătura unei cărţi.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

13 IANUARIE 1928

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

D-l I. BIANU comunică trista ştire că la 1 Ianuarie curent a încetat din vieaţă la locuinţa sa din Lugoj colegul nostru onorar Dr. Valeriu Branisce. Meritele sale ca profesor şi ca întemeetor de gazete de luptă pentru apărarea intereselor politice şi culturale ale românismului de peste Carpaţi şi cu deosebire al celui din Banat şi Bucovina, greu ameninţat sub fosta stăpânire austro-ungară, l-au impus atenţiei Instituţiunii noastre, care l-a chemat în sânul ei în 1919. Academia a exprimat familiei defunctului condoleanţe şi a fost reprezentată la înmormântare prin colegul nostru d-l *I. Lupaş*, care a rostit următoarea cuvântare:

«Academia Română din Bucureşti şi Universitatea din Cluj mi-au încredinţat trista misiune să aduc solie de jale la mormântul neîntrecutului luptător naţional dr. *Valeriu Branisce.* Amândouă aceste focare ale ştiinţii şi culturii româneşti, alături de atâtea alte instituţii naţionale, stau îndoliate în clipa, când rămăşiţele lui trupeşti coboară spre odihna de veci în pământul desrobit al patriei mame, iar sufletul lui se înalţă spre scaunul dreptului judecător al răsplătirii depline şi eterne.

«Academia Română, chemându-l la 1919 cu vot unanim între membrii săi onorari, aveà cunoştinţă că adormitul în Domnul îşi crease, prin muncă pricepută, devotată şi plină de sacrificii, un astfel de piedestal în domeniul publicisticei noastre de educaţie şi orientare naţională, cum prea puţini dintre contemporanii lui au reuşit a şi-l crea şi păstrà, fără ca valul potrivnic al vremii să poată ştirbì ceva din impunătoarea lui soliditate.

* * *

«Născut la Cincul—mare ca fiu al fostului stenograf român la Dieta ardeleană din 1863—64, trecut prin atmosfera curată a şcoalei primare confesionale din Sălişte, unde părintele său îndeplineà funcţiunea de primpretor, apoi distins absolvent al liceului de stat din Sibiu, Valeriu Branisce şi-a terminat studiile universitare la Budapesta, unde la vârsta de 22 ani (1891) fu promovat doctor în filosofie, prezentând o teză din domeniul literaturii române, despre poezia lui Andrei Mureşanu.

«Tânărul doctor în filosofie intră astfel, cu cele mai bune pregătiri formale, în acelaşi timp şi cu eminente aptitudini pedagogice, în serviciul liceului ortodox-român din Braşov, ctitorit la 1850 de neuitatul protopop Popasu şi de înţeleptul cârmaciu sufletesc Şaguna. Şi prin vârsta şi prin calităţile sale a reuşit profesorul Branisce să cucerească repede sufletul elevilor, devenind unul din cei mai iubiţi îndrumători ai tinerimii studioase.

«Când luptele grele pentru desrobirea culturală, economică şi politică a poporului nostru reclamau tot mai numeroase sacrificii şi condeie tot mai viguroase în serviciul cauzei naționale, Valeriu Branisce n'a stat un singur moment la îndoială să părăsească şcoala, pe care o iubià din tot sufletul, şi să plece la luptă pe frontul cel mai primejduit, în linia de foc a gazetarilor români ardeleni, pândiți necontenit de procurori şi ameninţaţi de temniţele ungureşti, — aşezămintele de stat foarte primitoare pentru ziaristul român, care înţelegeà să-şi îndeplinească în conştiinţă datoria, apărând cu virtute convingerile proprii şi interesele neamului său.

«Dupăce prin articolele publicate în coloanele *Tribunei* din Sibiiu dobândise faima unui luptător intrepid, fu învitat la Timişoara, unde Bănăţenii în frunte cu Alexandru Mocioni l-au primit cu însufleţire şi l-au ajutat să înfiinţeze ziarul *Dreptatea* (1894). In timp foarte scurt Branisce, care nu înţelegeà să arunce asupra altora răspunderea pentru ideile sale, fu condamnat în 23 procese de presă, trebuind să facă ani grei de osândă în temniţa ungurească a Vaţului, unde robise mai înainte şi fostul său profesor universitar, Alexandru Roman, redactorul *Federaţiunii* din Budapesta. După ieşirea din temniţă, ne mai putându-şi continuà în Banat sau în Ardeal activitatea ziaristică, fu invitat de prietenii săi în Bucovina, unde a înfiinţat ziarul *Patria* (1897) apărând interesele naţionale româneşti cu aceeaşi hotărîre neşovăitoare ca şi mai înainte în *Tribuna* dela Sibiiu, sau în *Dreptatea* dela Timişoara. Urmarea a fost că regimul austriac l-a expulzat din Bucovina (1900). Deodată cu plecarea lui a încetat şi apariţia ziarului *Patria*.

«Intors acasă, a colaborat câtva timp la *Gazeta Transilvaniei* şi la *Telegraful Român*, apoi a înfiinţat aici în Lugoj ziarul *Drapelul* (1901), pe care l-a ştiut conduce cu multă iscusinţă chiar şi în împrejurările cele mai critice al răsboiului mondial, până în Februarie 1918, când fu ridicat dela masa de scris şi aruncat în temniţa Seghedinului. Abià în preajma prăbuşirii monarhiei habsburgice şi a Ungariei milenare putù să-şi redobândească din nou libertatea.

«Şi în Ardeal şi în Banat şi în Bucovina, scrisul lui Branisce a contribuit esenţial la trezirea şi intensificarea ideii de unitate şi demnitate naţională. Cuvântul lui a fost respectat şi urmat adeseori, fiindcă se ştià totdeauna că isvoreşte din convingere curată şi din hotărîre nestrămutată. Prin îndelungatele lui suferinţe în temniţele maghiare, Branisce a devenit reprezentantul tipic al gazetăriei muceniceşti ardelene, gata de orice sacrificiu pentru cauza naţională, fără să aştepte în schimb vreun beneficiu sau vreo răsplată.

«Totuş o răsplată a primit Valeriu Branisce, fără s'o ceară. Marele Sfat naţional din Alba—Iulia l-a ales la 2 Decemvrie 1918 membru în cel dintâiu guvern românesc al Transilvaniei, care la 20 Martie 1919, după trecerea lui Vasile Goldiş în guvernul central din Bucureşti, i-a încredinţat conducerea resortului de Culte şi Instrucţiune Publică.

«In această calitate i s'a deschis câmp vast de muncă rodnică şi folositoare. Incadrarea numeroaselor organizaţiuni confesionale şi culturale

în cadrele noului Stat român precum şi naţionalizarea succesivă a învăţământului de toate gradele erau probleme, cari îl pasionau. In cursul rezolvării lor aveà bun prilej să-şi valorifice avansatele concepţiuni de libertate religioasă-culturală, pentru a căror biruinţă luptase atâta timp cu condeiul şi cu cuvântul, sacrificându-şi cei mai plini ani ai vieţii nu numai în biurourile redacţiilor, ci şi în celulele temniţelor din Vaţ şi Seghedin.

«Dacă minorităţile din cuprinsul Statului român au fost împărtăşite de un tratament civilizat, reuşind nu numai să-şi păstreze, ci pe alocuri chiar să-şi sporească vechiul patrimoniu religios-cultural, vor şti să aprecieze, sperăm, cu recunoştinţă concepţiile larg umanitare ale fostului şef de resort Valeriu Branisce, care în toate împrejurările procedà cu multă cruţare şi cu tact deosebit de fin în chestiunile minoritare.

«Colaboratorilor săi dela resortul Cultelor şi Instrucţiunii Publice le acordà încredere aproape nelimitată. Când îl îngrămădeau mormanele de acte, cari trebuiau iscălite repede, l-am auzit adeseori spunând: «Semnez orice act, fie chiar sentinţa mea de moarte, numai să văd alăturat conceptul cu semnătura dv». Nu l-am auzit însă niciodată rostind vreun cuvânt de regret pentru încrederea cea mare acordată colaboratorilor săi.

«Cu cea mai mare mulţumire sufletească a semnat de sigur actele relative la naţionalizarea Universităţii din Cluj. In ziua de 1 Februarie 1920, când s'a inaugurat oficial, în prezenţa Regelui Ferdinand, Universitatea aceasta, Valeriu Branisce deschizând seria festivităţilor exprimà fericirea de a puteà salutà pe Regele desrobirii noastre, pe «înfăptuitorul acestui mare act de dreptate istorică» şi îl rugà să primească jurământul de credinţă al noilor profesori, după ce făcuse însuşi mărturisirea că nici un popor conştient şi stăpân pe soarta sa nu va suferì în teritoriul său fortăreţe contrare lui. Dar rostul fortăreţelor spuneà că este să apere şi susţină poziţiuni, nu să atace...

«Profesorii Universităţii din Cluj n'au dat şi nu vor da uitării acest cuvânt rostit din partea celui ce este pe drept considerat ca unul dintre ctitorii vastului nostru laborator de ştiinţă românească. Activitatea lor este şi va rămâne străină de orice tendinţe agresive, neurmărind decât scopul de apărare şi susţinere a poziţiunii fireşti a poporului nostru în patria sa străbună, precum şi pe acela al sporirii prestigiului său ca factor creator de ştiinţă şi răspânditor de cultură, care nu învrăjbeşte, ci înfrăţeşte pe toţi cei cu dreaptă judecată.

«Până la sfârşitul vieţii sale, Valeriu Branisce a urmărit cu viu interes lucrările şi publicaţiunile ştiinţifice ale Universităţii noastre, îndeosebì pe cele filologice şi istorice. Ne-a venit chiar în ajutor, dăruind Institutului nostru de Istorie Naţională o considerabilă colecţie de ziare şi reviste, punându-ne în vedere spre publicare în «Anuarul» Institutului materialul istoric adunat de dânsul în cursul timpului.

«Pentru a ilustrà cugetarea lui profund patriotică, pururea gata a subordonà intereselor generale orice veleităţi particulariste, fie-mi îngăduit a împrospătà un amănunt destul de concludent. Intr'o consfătuire

ținută în Martie 1922 la Cluj, când s'a pronunțat cu legitimă revoltă cuvântul: *fiat justitia, pereat mundus*, Branisce a intervenit cu autoritatea-i sdrobitoare și a spus cu glas emoționat: «Doamne păzește, mai bine renunț la justiție decât să-mi pierd Țara Românească. Nu ne putem sustrage enormei responsabilități ce revine în mod fatal generației actuale de a contribuì cu toate forțele ei la închegarea României».

«*Sentimentul enormei responsabilități* — iată testamentul moral, politic, ziaristic și cultural, pe care îl lasă moștenire generațiunii actuale și celor viitoare Valeriu Branisce, plecând pe calea, din care nu mai este întoarcere.

«Și Academia și Universitatea apreciază această moștenire scumpă. Atât pentru ea, cât și pentru întreagă atitudinea lui profund și constant românească, pentru frumusețea morală a mucenicіei lui în temnițele ungurești, pentru munca-i roditoare și lupta-i fără preget, eternă să-i fie amintirea și fericită odihnă în laturea drepților, după cum drepte și nеșovăitoare i-au fost cărările vieții»

D-l I. BIANU împărtășește apoi vestea trecerii la cele de veci, în același oraș, a colegului corespondent, ales în 1909, Protopopul Gheorghe Popovici, decedat în ziua de 27 Decemvrie trecut. S'au exprimat condoleanțe familiei prin Prefectul Lugojului, d-l Corneanu.

Dela Institutul Internațional de Cooperație Intelectuală, de pe lângă Societatea Națiunilor, cu sediul în Paris, se primește înștiințare că s'ar simțì oricând onorat să primească vizita membrilor Academiei noastre sau a persoanelor recomandate de Academie, având și putința de a le ușurà legarea de relațiuni cu grupările științifice, literare și artistice din Paris. In acest scop solicită ca să-i facem cunoscut de mai înainte data și durata probabilă a șederii membrilor noștri în Paris.

D-l DIM. GUSTI depune spre publicare în Anale următoarea cuvântare rostită de D-sa în ziua de 7 Ianuarie curent cu ocazia sărbătoririi colegului nostru d-lui I. Bianu, — sărbătorire organizată la Facultatea de Litere și Filosofie din Capitală, de profesorii colegi și de foști elevi ai săi. D-l Gusti arată că la 1 Februarie 1919 colegul sărbătorit va împlinì 50 de ani de activitate științifică și de devotament stăruitor pentru interesele Instituțiunii noastre. Academia își va spune atunci cuvântul său.

«Academia Română, asociindu-se la serbarea de azi, într'o atmosferă dominată de sentimentul unei pure și perfecte sincerități, își rezervă dreptul și datoria să prețuească munca și opera D-tale, după cum îi este obiceiul, în casa ei.

«Căci Academia Română te revendică în întregime, ca pe o figură care întruchipează desvoltarea ei, de o jumătate de veac fără un an.

«Ai intrat în serviciul Academiei în luna Februarie a anului 1879, în anul de fericită și nouă organizare a «Societății Academice», înființată în 1867. In anul 1929 se vor împlinì deci 50 de ani de muncă statornică, neobosită și rodnică, închinată aproape exclusiv Academiei Române.

«Figura D-tale reamintește date și fapte ce ne sunt îndeosebi de scumpe, din trecutul nostru cultural, deacum o jumătate de secol! Reprezinți, scumpe coleg, prima generație a epocei de renaștere a neamului și de constituire a Statului românesc.

«Epocă de frământări și lupte, de năzuințe sfinte, de sacrificii grele și în sfârșit de biruințe definitive.

«Ai fost colaboratorul și prietenul lui Ion Ghica și Dimitrie Sturza, cari au imprimat Academiei directive glorioase de activitate, ai crescut împreună cu toată evoluția Academiei și vieața D-tale întreagă a fost un act unic de credință și de devotament către această instituție culturală a Neamului.

«Inzestrat cu un spirit rar de cumpănire înțeleaptă, de rectitudine morală de largă pricepere și de infinită dragoste pentru cultura neamului, într'o societate, unde arivistul pripit se impune sgomotos și cu indiscreție, și unde dispare distanța între omul onest și omul abil, D-ta ne-ai dat, iubite coleg, în special nouă celor din generația mai nouă, exemplul vieții D-tale, care n'a încetat a spune și repetà un singur cuvânt: servesc.

«Timp de 49 de ani, fără întrerupere, zi de zi, de dimineața până 'n seară, n'ai știut ce este repaosul și ai practicat virtutea așà de rară: a servì concentrat și modest o instituție, cu conștiința că oficiezi într'un templu. Deaceea această întreagă vieață curată și bogată în roade reprezintă buna tradiție a Academiei însăș, și ne slujește nouă de călăuză. Și deaceea când suntem în îndoeală, când avem o ezitare ori avem un scrupul, ne întrebăm, la Academie, ce ar face oare Bianu în acest caz? Și atunci facem apel la consiliile D-tale, înțelepte.

«Ai servit cultura românească în diferite chipuri. Titlul cel mai mare de recunoștință, la care ai dreptul, și cu care se mândrește și Academia Română, este crearea acelui Panteon al Sufletului și Trecutului românesc, care este Panteonul Cărții Românești, — dela vechiul manuscript cu inițiale și miniaturi, până la rarul incunabul ori la strălucitele ediții ale unor timpuri de o mai mare desvoltare tehnică a industriei cărții.

«Lumea nu știe îndeajuns ce ai făcut D-ta pentru cultura românească! Vreau să aduc o mărturie mai veche, impunătoare. In 1904 se împlinise 25 de ani de când fuseseși numit Bibliotecarul și Arhivarul Academiei. Și atunci în ziua de 21 Martie (3 Aprilie) 1904 Dimitrie Sturza, în răspunsul său la discursul D-tale de recepție, pe care l-ai ținut sub președenția Regelui Carol I și în prezența moștenitorului tronului de pe vremuri, viitorul rege Ferdinand, a spus următoarele: «când ai intrat în Academie, Biblioteca numărà 3000 de volume; astăzi (1904) ea conține peste 100.000 volume tipărite, peste 4000 volume manuscripte, peste 30.000 documente românești, cea mai însemnată colecție de monete românești și cea mai mare colecție de stampe, de portrete, de hărți geografice privitoare la istoria românească».

«Acestea se spuneau la 1904. Dar de atunci și până astăzi, în alt sfert de veac, câte bogății culturale n'ai adunat D-ta la Academie?

«Prin faptul că ai dat Ţării singura Bibliotecă de erudiţie, un adevărat muzeu cultural, ai devenit un om de bine al Neamului.

«La curent cu progresele ştiinţei bibliotecare, care este biblioteconomia, ai făcut ca Biblioteca Academiei să fie cel puţin egală oricărei biblioteci mari din Apus şi ai devenit însuş un eminent cercetător în câmpul ştiinţei cărţii, publicând ediţii de texte şi lucrări importante bibliografice. Ai reuşit astfel să ridici biblioteconomia la înălţimea unei ştiinţe superioare, care s'ar puteà numì Bibliosofia, adică ştiinţa cărţii în sensul cel mai cuprinzător şi nobil al cuvântului.

«Iubite coleg, D-ta reprezinţi o epocă de muncă, pe cât de severă şi discretă, pe atât de glorioasă, în acelaşi timp însă, reprezinţi şi un prezent plin de surâzătoare vieaţă, căci D-ta care eşti sărbătorit azi pentru o aniversare de peste 70 de ani, nu simţi această împrejurare a vârstei. In toiul activităţii în loc de a îmbătrânì, sufleteşte întinereşti!

«De câte ori, plini de admiraţie pentru minunata vitalitate a vârstei D-tale, nu-ţi spuneam în sânul Academiei, că eşti mai tânăr decât cel mai tânăr dintre noi! Aşà se explică de ce tinerii te consideră ca de ai lor şi de ce sunt atraşi către D-ta, mai ales că posezi şi calităţile ce fac tocmai farmecul tinereţii. Ai încredere, credinţă şi devotament infinit în opera pe care o înfăptueşti, ai optimism, — te bucuri de succesul oricărei activităţi serioase, şi eşti fidel prieteniei şi prietenilor.

«In numele celor ce te iubesc din Academie, adică al tuturor academicienilor, îţi aduc omagiul admiraţiei noastre, şi-ţi dăm întâlnire la anul, în casa Academiei Române, pentru a face, atunci, împreună cu toţi colegii D-tale de acolo, o privire retrospectivă mai amănunţită asupra activităţii de 50 de ani, închinaţi acelei Instituţii, care încă din 1879, — când ai intrat D-ta în administraţia Academiei, — începeà, prin noua ei organizare, realizarea unităţii culturale şi sufleteşti a Românilor de pretutindeni, în cadrul vechiului Regat.

«Oh! dacă ar aveà glas păreţii chiliei D-tale dela Academie, câte ar şti ei să spună de pe vremea, când din toate părţile locuite de Români, în vederea sesiunii generale soseau membrii Academiei, pentru a da astfel o imagine şi a creà un centru de concentrare a intelectualităţii ronânismului de pretutindeni, şi când se puneà la cale sprijinirea efectivă a mişcării naţionale a Românilor subjugaţi!

«Până atunci îţi urăm să vezi, în sfârşit! început localul cuvenit a adăpostì cea mai scumpă şi mai nepreţuită comoară, arhiva şi memoria Neamului, care este Biblioteca Academiei, astăzi găzduită într'un local impropriu şi insuficient!

«Iţi urăm apoi să nu mai ai grijile penibile de până acum în privinţa budgetului Academiei, sărăcit şi istovit în urma exproprierii, pentru a nu mai fi pus în situaţia tristă de a discutà şi a întrevedeà chiar posibilitatea unei închideri temporare a Bibliotecii!

«Iţi urăm, cu alte cuvinte, că până vei serbà jubileul de 50 de ani al activităţii D-tale la Academie, rostul muncii D-tale, desfăşurată acolo, cu atâta prodigiozitate, să aibă norocul a fi înţeles de toată lumea! Să se

înţeleagă adică, că în opera de consolidare a noului Stat românesc, să nu fim ademeniţi şi seduşi de forme impunătoare numai politice şi deci numai exterioare, ci mai degrabă să nu se precupeţească cheltueala necesară pentru întărirea şi salvarea sufletului înseş al Naţiei, singurul şi marele veşnicul generator de energii constructive!

«Iţi urez, iubite şi scumpe coleg, ca la anul să poţi aveà satisfacţia unor astfel de constatări, în toată voioşia şi puterea sănătăţii D-tale!»

D-l Dr. GR. ANTIPA zice că şedinţa dela 1 Februarie 1929 va fi rezervată sărbătoririi colegului nostru, d-lui I. Bianu.

D-l I. BIANU prezintă lista publicaţiilor prezentate la concursurile premiilor ce urmează a se acordà în sesiunea generală din 1928:

1. — La premiul Năsturel de 4.000 Lei

(Prin Comisiune specială)

Aburel (Toma B.), Contribuţiuni la rezolvarea problemei valutare. Galaţi, 1927.

Cantea (Maiorul Dimitrie), Studiu Critic asupra evoluţiei doctrinei Cavaleriei române în ultimii zece ani (1916—1926). Cavaleria română în viitor. Bucureşti, 1927.

Comşa (Dr. Grigorie Gh., Episcopul Aradului), Dela leagăn până la moarte (Predici la Sf. Botez, Sf. Mărturisire, Sf. Impărtăşanie, Sf. Maslu, la Cununii, Sfinţiri de biserici, la instalare în parohie şi la înmormântări), Tip. Diecèzană Ort. rom. Arad, 1927.

Epureanu (Locot. Paul), Icoane din răsboiu. Bucureşti, f. a.

Gâlman (Dem.), Descătuşare, Sonete. Bucureşti, 1927.

Jitianu (Ion, Generalul de Divizie), Forţele morale şi forţele materiale la răsboiu. Bucureşti, 1927.

Muşoiu (P.), Despre îndatoririle bărbaţilor de Silvio Pellico, traducere de Ermiona Asaki, Iaşi, Institutul Albinei 1843, din nou în româneşte. Bucureşti, 1927.

Nedici (Gh.), Ocrotirea vânatului mic. Bucureşti, 1927.

Romanescu (Marcel), Hermanosa din Corint — Povestea unei hetaire. Bucureşti, 1927.

Roşca (Iuliu I.), Florile vorbesc — Sonete şi Legende povestind ce spun ele. Bucureşti, 1927.

Roşca (Iuliu I.), Femeea română după cântecele populare. Calul la români. Două încercări de psihologie populară. Ed. nouă. Bucureşti, 1927.

Russu (Virgil, Colonelul), «Pentru Patrie», dramă în 3 acte. Braşov, 1927.

Trifa (Iosif Preot), Intraţi în oastea Domnului Isus! — Chemări de luptă şi de mântuire sufletească. Ed. II-a. Sibiu, 1927.

Vrioni (Aida), Şi zilele grăesc. Bucureşti, f. a.

2. — La Premiul Statului Eliade-Rădulescu, de 50.000 Lei

(Prin Secţiunea Literară)

Botez (Demostene), Zilele vieţii, Povestea omului, vol. II, — Poeme. Bucureşti, f. a.

Farago (Elena), Nu mi-am plecat genunchii. Craiova, 1926.

Lungianu (Mihail), Mucenicii Neamului din zilele noastre, grele jertfe pentru apărarea ţării. A doua tipăritură. Bucureşti, f. a.

Naum (Teodor A.), Theocrit — Idile, traducere în versuri, însoţită de o introducere şi note. Bucureşti, 1927.

Pallade-Galaţi (Maria S.), Numerus Clausus, roman. Galaţi, 1927.

Pallade-Galaţi (Maria S.), Din umbra vieţii, roman. Galaţi, 1927.

Savel (Vasile), Seara a 13. Bucureşti, f. a.

Smara, Simfonii din trecut. Bucureşti, 1927.

Valerian (I.), Stampe. Tip. «Viaţa Literară». Bucureşti, 1927.

3. — La Marele Premiu Dr. C. Păcuraru-Bianu, de 10.000 Lei

(Prin Secţiunea Literară)

Ciurezu (D.), Răsărit. Craiova, f. a.

Corbu (I.), Doina, Poezia populară lirică, selecţionată şi aranjată. Bistriţa, f. a.

Drumeş (Mihail), Capcana, Nuvele şi schiţe. Craiova, f. a.

Furtună (Horia), Păcală — Snoavă în 4 acte în versuri. Bucureşti, 1927.

Gorun (Ion), A. Vlahuţă, Omul şi opera — o reprivire. Bucureşti, f. a.

Pop-Florantin (Ioan), «Ştefaniada» — Epopee istorică naţională. Ed. Bucureşti, 1925.

Toma (A), Poezii. Bucureşti, f. a.

Udrescu (D.), Ghiocei şi viorele. Vol. II. In umbra steagului, versuri. Piteşti, 1927.

4. — La Premiul Statului Gheorghe Asachi de 50.000 Lei

(Prin Secţiunea Istorică)

Cristoforeanu (E.), Despre contractul de transport. Cartea II — Transportul de mărfuri pe căile ferate. Bucureşti, 1927.

Diaconescu (Emil), Istoria Universală — Epoca modernă şi contemporană pentru cl. VII secundară, aprobată de Minister. Iaşi, 1927.

Dongoroz (Vintilă), *Chiseliţă* (Dr. Corneliu), *Laday* (Dr. Ştefan) şi *Decusară* (Eugen C.), I. Tanoviceanu, Tratat de Drept şi Procedură penală, Ediţiunea a doua a cursului de Drept şi Procedură penală, revăzută şi completată. In cinci volume. Bucureşti, 1924—1927.

Gălăşescu-Pyk (D.), Cekul, Studiu economico-juridic cu doctrina şi jurisprudenţa română şi străină. Bucureşti 1927.

Mânzat (George), Monografia oraşului Dej. Bistriţa. 1926.

Mironescu «Nor» (I.), Moldova Creştină şi Iudaismul Talmudic. Bucureşti, 1927.

Paşcanu (Mihail), Dreptul falimentar român cu legislaţia teritoriilor alipite. Bucureşti, 1926.

Popescu (Aureliu Ion), Variaţiile sezonale ale Leului — Studiu analitic şi comparativ asupra fluctuaţiilor antebelice şi postbelice ale leului, însoţit de tabele statistice şi diagrame. Bucureşti, 1927.

5. — La Premiul Adamachi, de 6.000 Lei (divizibil).
(Prin Secţiunea Istorică)

Alecu (Dan), O şcoală în aer liber. Constanţa, 1927.

Carp (Gheorghe), Cuvântul rostit. Constanţa, 1927.

Georgescu (I. L.). Societăţile cu răspundere limitată — Studiu de Drept comparat în legătură cu unificarea noastră legislativă. Bucureşti, 1927.

Mǎinescu (Petre Alex.), şi *Stoenescu* (Dem. D.), Legea de Expropriere pentru cauză de utilitate publică — Anexe legile din Franţa, Vechiul Regat, Transilvania, Bucovina, Basarabia, formularul actelor cerute de lege. Craiova, 1927.

Munteanu-Bârlad (Gh. N.), Galaţii, cu 44 vederi în text, harta ţinutului şi planul oraşului. Galaţi, 1927.

Mureşanu (Constantin), Pestalozzi şi Şcoala creatoare. Constanţa, 1927.

Nanu (Aurel), Mormântul lui Mihaiu Viteazul, Partea I şi partea II. Turda, 1924—25.

Nanu (Aurel), Miresmele credinţii (Schiţe istorice). Odorheiu, 1926.

Neniţescu (Ştefan I), Istoria Artei ca Filozofie a Istoriei, I — Teoria Criticei, două volume. Bucureşti, 1925.

Vîrtosu (Emil), Tudor Vladimirescu — Glose, fapte şi documente noui, 1821. Bucureşti, 1927.

6. — La Premiul Gh. Chiţu, de 1.000 Lei
(Prin Secţiunea Ştiinţifică)

Constantinescu (Doctorul M. I.), Prevenirea şi combaterea raţională a sifilisului — Poveţe pentru ambele sexe la toate vârstele. Ed. III-a revăzută şi adăogită. Focşani, f. a.

7. — La Premiul Demostene Constantinide de 4.000 Lei (divizibil).
(Prin Secţiunea Ştiinţifică)

Andronescu (Dr. C.), Pentru ce ne îmbolnăvim? — Noţiuni de patologie socială. Bucureşti, 1927.

Bacaloglu (Dr. C.), şi *Radu* (Dr.E.), Ulcerul stomacului şi al duodenului — Studiu clinic şi radiologic. Iaşi, 1926.

Babeş (Dr. A.), Cancerul. Bucureşti, 1927.

Bacan (Inginer M.), Căldarea cu vapori, cu planşe. Bucureşti, 1927.

Gavriliu (Dima I.), Tutunul. Cultura, fabricaţia, vânzarea. Iaşi, 1927.

Popovici (Const.), Tehnologia meseriilor — Turnătoria de fontă şi de bronz, Fierăria, Ajustajul, Tâmplăria, Rotăria, Unelte şi Maşini unelte, Devize, Noţiuni de mecanică şi alte specialităţi. Vol. II. Ediţie nouă revizuită şi adăugită, cu 61 figuri. Bucureşti, 1926.

Sebastian (Dr. Nicolae), Cancerul buzelor — Studiu anatomo-clinic, cu 96 figuri în text şi 5 planşe afară din text. Bucureşti, 1926.

Se constată că la *Premiul Dr. Aurel Cosma*, de 100.000 lei, destinat pentru cea mai bună lucrare istorică, cu preferinţă naţională, nu s'a prezentat nici o scriere.

La premiile cu subiecte date s'a prezentat un singur manuscris, și anume la *Premiul Statului Lazăr*, de 50.000 lei, cu subiectul: *Studiul taxonomic, biologic și zoogeografic al unui grup din fauna unei regiuni naturale a României*. Manuscrisul are motto: «Pentru Patrie și Știință» și poartă următorul titlu: *Studiul taxonomic, biologic și zoogeografic al Spermophilidelor din România.*

Se procede, pe Secțiuni, la împărțirea lucrărilor menționate între d-nii membri în vederea facerii rapoartelor speciale.

Premiile cu subiecte date, la care nu s'a prezentat nici un manuscris, sunt următoarele:

1. *Premiul At. Toncoviceanu*, de 1.000 lei, cu subiectul: *Indrumări și chestionar pentru monografia linguistică sau etnografică a unei comune*;
2. *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei (divizibil), cu subiectul: *Activitatea și ideile lui Gheorghe Barit*;
3. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 20.000 lei, cu subiectul: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*;
4. *Marele Premiu Regele Ferdinand*, de 10.000 lei, cu subiectul: *Vieața și faptele lui Tudor Vladimirescu și starea socială și culturală din timpul său*;
5. *Premiul funcționarii C. F. R. din București, de 6.000 lei cu subiectul: Drepturile funcționarilor publici față de Stat*;
6. *Premiul Basarabiei în memoria lui I. C. Brătianu*, de 5.200 lei cu subiectul: *Istoria apărării drepturilor României asupra Basarabiei și rolul oamenilor de Stat ai României în această luptă*;
7. *Premiul Episcopiei Argeșului*, de 10.000 lei, cu subiectul: *Monografia mânăstirii și episcopiei din Curtea de Argeș*;
8. *Premiul Năsturel*, de 5.000 lei, cu subiectul: *Onomasticon Thracicum*;
9. *Premiul Eliade Rădulescu*, de 5.000 lei, cu subiectul: *Preistoria Olteniei și Munteniei*;
10. *Premiul Toma și Ioan N. Socolescu*, de 5.000 lei, cu subiectul: *Cercetări asupra originei Arhitecturii și Artelor decorative românești.*

D-l N. IORGA înfățișează Academiei al IV-lea volum din opera sa «*Essai de Synthèse de l'Histoire de l'Humanité — Epoque contemporaine*» (Paris, 1928).

— D-l Vicepreședinte I. C. NEGRUZZI mulțumește d-lui N. Iorga și îl felicită în mod călduros în numele Academiei pentru terminarea marei opere istorice, prin care și-a asigurat D-sale și țării, al cărei fiu este, un loc de cinste între marii istorici moderni.

ȘEDINȚA ORDINARĂ

20 IANUARIE 1928

Președinția d-lui I. C. Negruzzi, Vicepreședinte.

Dela Societatea Scriitorilor Români se primește înștiințarea că în cursul săptămânii de 22—29 Ianuarie curent, Societatea va sărbători pe colegul nostru d-l I. Al. Brătescu-Voinești, cu prilejul împlinirii a 60 ani de vieață

și ca o recunoaștere solemnă pentru opera sa literară. Joi seara, 26 curent, fiind prevăzută o șezătoare festivă la Ateneul Român, la care reprezentanții Societăților și ai instituțiilor literare vor aduce urări sărbătoritului, se roagă Academia să ia parte la acea șezătoare prin reprezentanți.

— Se deleagă colegii O. Goga și M. Sadoveanu să reprezinte Academia la festivitatea și să rostească în numele ei cuvântarea ocazională.

Dela d-l Președinte al Comitetului care organizează al V-lea Congres Internațional de Thalassotherapie se primește înștiințarea că acest Congres se va întruni între 21—29 Maiu viitor la București și Constanța și roagă Academia să hotărască o delegație care să ia parte în numele Instituțiunii la ședința de deschidere a Congresului, ce se ve ține în București. Se trimite anexat și programul prealabil, care a fost distribuit în străinătate.

— Se trimite la Secțiunea Științifică.

D-l I. BIANU prezintă și atrage atenția Academiei asupra următoarelor trei cărți intrate în colecțiunile ei de curând, având o însemnătate deosebită:

1. D-l Stephen Gaselee, actual bibliotecar al Ministerului Afacerilor Străine din Londra, a trimis ca omagiu Academiei publicațiunea sa «*Cena Trimalchionis*» de Petronius. Celebra povestire a mesei marelui îmbogățit al Romei este în acest volum reprodusă în facsimile și în transcriere diplomatică după cel mai însemnat manuscript (Cod. Paris 7989) și este însoțită de comentarii ale editorului în legătură cu izvoarele literaturii latine, relative la celebrul prânz.

2. In vechea literatură românească din sec. XVI-lea are o mare însemnătate, precum este știut din cercetările regretatului nostru coleg I. Bogdan, cronicarul bizantin Manasses, care în traducerea medio-bulgară a fost cunoscut în țările noastre și a fost luat ca model de cronicarii moldoveni cari au scris slavonește în sec. XVI-lea povestirea evenimentelor țării lor. Acei cronicari au fost Macarie Episcopul Romanului, Eftimie Egumenul Mânăstirii Slatina a lui Alexandru Lăpușneanu și Azarie. Aceștia au scris imitând felul lui Manasses povestirea domniilor lui Petru Rareș, Alexandru Lăpușneanu și Petru Schiopul. Cronicele lor au fost descoperite și publicate de regretatul coleg Ion Bogdan, care a tipărit și textul bulgăresc al lui Manasses. Ediția lui a rămas nepublicată din cauză că pentru a o înzestrà cu indispensabila introducere ar fi trebuit să vadă și manuscriptul lui Manasses bulgăresc din Vatican, ceeace nu a putut face. Textul tipărit împreună cu glosarul l-am publicat eu cu o scurtă prefață, spre a nu se pierde de tot pentru știință munca grea a colegului pierdut. Dintre manuscriptele traducerii bulgărești singur cel din Vatican este împodobit cu multe miniaturi și scene istorice. Acum Profesorul Bogdan Filow, dela Universitatea din Sofia, publică aceste miniaturi în fototipie și câteva în culori. Cu toată starea lor de conservare uneori slabă, ele au o deosebită valoare din punctul de vedere al istoriei și al artei noastre naționale.

3. Colegul nostru onorar d-l Iuliu Maniu a dăruit Academiei o carte de o mare însemnătate atât prin extraordinara ei raritate cât și prin cuprinsul ei.

Este un volum în 4° de aproape 1000 pagine tipărit în limba maghiară la 1907 cu titlul: «*A Magyarországi Románok*» (Românii din Ungaria) pentru folosire confidenţială coordonată, de Huszár Antal. Această carte tipărită, numai în 200 exemplare şi ţinută nedată în public cuprinde minuţioase informaţiuni asupra Românilor din Ungaria după ţinuturile şi după oraşele în care se aflau pe atunci, cu toată organizarea vieţii lor religioasă, culturală şi economică. Se arată în amănunte modul de funcţionare al tuturor instituţiilor româneşti, părţile tari şi părţile slabe ale lor, indicându-se în acelaşi timp modul cum ele trebuesc atacate pentru a slăbì vieaţa naţională românească. Cartea aceasta cuprinde, prin urmare, studiul amănunţit al situaţiei românilor în Ungaria la 1907 şi planurile acţiunii pentru maghiarizarea lor. Exemplarul nostru a aparţinut chiar autorului.

— Se exprimă d-lui Iuliu Maniu călduroasele mulţumiri ale Academiei.

D-l I. BIANU comunică hotărîrea Secţiunii Literare de a se publicà în colecţia de «Studii şi Cercetări» continuarea lucrării d-lui coleg Sextil Puşcariu «*Studii Istroromâne*». Deasemenea Secţiunea a aprobat tipărirea *Glosarului dialectal*, întocmit de d-l St. Paşca, în culegerea «Din vieaţa poporului român».

Părintele N. M. POPESCU comunică procesul-verbal al Secţiunii Istorice din 18 Noemvrie 1927 prin care se hotărăşte a se publicà în Memoriile Secţiunii:

1. Manuscrisul răposatului D. Onciul: *Românii şi Ungurii*;

1. Manuscrisele d-lui A. Veress: a) *Nunţii Apostolici în Ardeal (1592—1600)* şi b) *Nunţiul Malaspina şi Principatele Române*; şi

2. Manuscrisul d-lui Oţetea intitulat: *Rapoarte străine din Napoli asupra Principatelor Române.*

3. In privinţa tipăriturii şi a manuscrisului achiziţionat de Academie din *Studii istorice asupra Românilor din Peninsula Balcanică* de I. Caragiani, se adoptă propunerea d-lui I. Bianu ca exemplarele din coalele tipărite să fie broşate şi împărţite, fiind precedate de titlu şi de o prefaţă, iar manuscriptul netipărit să fie examinat şi legat în volume spre a fi adăugat în colecţia manuscriptelor Academiei.

Apoi Părintele N. M. Popescu comunică hotărîrea Secţiunii Istorice din 13 Ianuarie c., de a se tipărì în Memoriile Secţiunii Istorice lucrările: G-ral R. Rosetti, a) *Notele unui ofiţer norvegian în timpul răsboiului de Neatârnare*, b) *Regulamentul infanteriei franceze din 1 August 1791*; Gr. Nandriş, *Patru documente dela Ştefan cel Mare*; P. P. Panaitescu, *Contribuţiuni la opera geografică a lui D. Cantemir* şi G. Cantacuzino, *Colonizarea orientală în Illiricum.*

D-l AL. LĂPEDATU informează că mausoleul dela Mirceşti este gata şi că în Aprilie viitor va fi terminată şi pictura interioară. Din fondurile destinate acestei lucrări de Departamentul Cultelor şi Artelor a rămas disponibilă o sumă, pe care d-sa crede că e potrivit ca Academia s'o ceară pentru acoperirea cheltuelilor făcute cu întreţinerea casei din Mirceşti şi cu amenajarea grădinii.

— D-l I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte, aduce călduroase mulţumiri în numele Academiei colegului nostru Al. Lăpedatu pentru tot ajutorul dat Academiei cu atâta bunăvoinţă spre îndeplinirea acestei însemnate opere de recunoştinţă naţională către memoria marelui poet al neamului.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

27 IANUARIE 1928

Preşedinţa d-lui Dr. G. Marinescu, Vicepreşedinte.

D-l Dr. G. MARINESCU arată că în cursul săptămânii acesteia colegul nostru d-l I. Al. Brătescu-Voineşti a fost sărbătorit de Societatea Scriitorilor Români, de Presă şi de instituţiunile literare din Capitală pentru împlinirea vârstei de 60 ani şi ca o bine meritată recunoaştere a activităţii sale literare. Academia a luat parte cu colegială căldură la manifestarea publică de simpatie arătată cu această ocaziune sărbătoritului. Reprezentantul nostru d-l Oct. Goga a rostit în numele acestei Instituţiuni următoarea cuvântare ocazională la şezătoarea festivă ţinută la Ateneul Român în seara de 26 Ianuarie curent:

«O sărbătoare literară în zilele noastre, proslăvirea unui scriitor la un popas al vârstei... S'a oprit o clipă valul de preocupări pozitive, ca să plutim cu gândul în imperiul abstracţiunii şi să ne uităm în ochii înlăcrămaţi ai unui om, care o vieaţă întreagă n'a făcut decât să spuie poveşti... Nu vi se pare că e la mijloc capriciul unei iluzii, că suntem în plin anahronism, că din lumea veche o ispită întârziată a rătăcit la noi şi ne încearcă cu tot farmecul duios şi trist al vremurilor apuse? Am sensaţia că s'a suspendat ritmul înfrigurat al prezentului şi că ne-am reintegrat ca prin minune în ierarhia valorilor de odinioară, — când dincolo de proza cotidiană ne încălzià un vis şi când alături cu alte religii trăià şi cultul cuvântului... Mulţumesc Societăţii Scriitorilor Români, că ne-a dat, câteva clipe măcar, acest miraj, făcând să treacă pe dinaintea noastră jocul fermecat de lumini şi umbre care a prins sufletul unui artist în vârtejul creaţiunii... E o adevărată sărbătoare patriarhală din care ne cântă trecutul, cuvios şi blând ca un tropar într'un colţ de strană bătrânească dintr'o biserică la ţară.

«Pentru evocarea acestei lumi de demult nu se puteà găsì o mai potrivită magie decât cărţile lui Brătescu-Voineşti. Paginile lui deschise azi în vâltoarea postbelică sunt tot atâtea impulsuri de rectificare sufletească pe seama generaţiei actuale, sunt accentele unei străvechi nobleţi de gândire, din care se desluşeşte pecetea rassei şi sănătatea morală dela temelia începuturilor noastre. Pentrucă, Brătescu-Voineşti, a cărui frunte de ilustru sexagenar o încununăm azi cu recunoştinţa noastră, în realitate e mult mai bătrân şi mult mai tânăr de cum scrie la carte. Nu şaizeci de ani, ci câteva sute de ani, se desfac din structura de cuget şi simţire a aceluia care a descins pe arenă întovărăşit de toată «funia neamului Udreştilor dela Târgovişte...» Literatura lui se resimte că s'a zămislit

pe ruine de cetate domnească. E o strălucită emanaţie a solului, cu o vie rezonanţă istorică şi în spiritul integral care-o animează şi în toate amănuntele ei. O cuviinţă boierească, o onestitate a omului de soiu, o glumă potolită şi binevoitoare se desface din poveştile încadrate în podoabe arhaice, spuse par'că de unul din curtenii vechiului voevod vânător de bouri...

«Faceţi în treacăt să defileze o parte din galeria figurilor creiate de autor, ca să se închege definitiv tabloul! Il vedeţi pe Conu Costache Udrescu, strănepotul lui jupân Radu biv-vel logofăt din zilele răposatului Mateiu-Voevod, răzimat pe perne în patul de sub portretele strămoşeşti, silindu-se să nu plângă: — Păstrează-l pământul neamului tău, flăcăul tatii... Iatăl şi pe Pană Trăznea Sfântul, răsădind flori în grădina lui, după ulucii de-un stânjen şi jumătate... Uită-l şi pe nenea Guţă, vine cu zâmbetul deschis, fiindcă «la nenea Guţă nu încape minciună, ori diplomaţie, dumnealui spune lucrurile pe faţă, drept şi pe şleau...». Aduce mult cu conu Alecu, care «măcar că e boier get-beget, e de prinţipuri liberale»... Lăsaţi-i să vie cu toţii la adunarea noastră, pe rând păstrând rangul şi fiecare rânduiala tagmei... Mai la frunte, jiceşte, cocoana Eleonora văduva lui Alecu Nisipeanu cu patima «ghenealoghiei»: — Vezi d-ta toţi munţii ăia? toţi au fost ai noştri odată!»

«La colţ stă pe gânduri Conu Naie cu inima lui rănită de tată povăţuindu-şi băiatul venit dela Paris: «Mişule, fătul tatei, lasă cărţile alea că nu sunt bune... ascultă-mă pe mine, nu sunt bine...» Fiţi cu îngăduinţă şi cu milă creştinească pentru Niţă Ionescu Antileristul; a păţit-o rău de tot betul şi «atât a făcut: s'a plesnit cu amândouă palmele peste obraz şi într'un hohot de plâns a strigat cu-o adâncă şi amară sfâşiere: Aaah! Miţo, mi-ai mâncat ambiţul... Miţo... Mi-ai mâncat ambiţul... Miţo!!». Primiţi-l cu bândeţe pe Microbul şi pe Isaia fără blană... Vine şi Niculăiţă Minciună... Numai Pitache Cojescu şi cu Năiţă nu pot veni, fiindcă «dorm duşi cu faţa în sus şi sforăie să zici că umblă cu ferăstrăul; iar hangiul care-i cunoaşte demult, a pregătit pentru diseară o ciorbă cu ardei grozavă, nişte pui de frigare apelpisiţi, o salată de ţâri bătăioasă, a pus clondirele la ghiaţă şi-a trimis pe Tilică în sat să caute pe Dima lăutarul. Ştie el că domnu' Pitache şi domnu' Năiţă nu se întorc curând acasă, că sunt călători şi călătorului îi şade bine cu drumul»...

«Cum vi se pare această lume? Privindu-i pe toţi, ascultându-le în treacăt păsurile şi proverbele, nu esclamaţi din primul moment: Ce oameni cum se cade? Cei mai mulţi boieri de neam în pridvorul casei strămoşeşti, magistraţi chinuiţi de «lumea dreptăţii», sau ţărani cu ochii limpezi, oricâţi răsar din toate colţurile încarnează instinctele ancestrale ale neamului, o societate orânduită pe principiul unei vieţi de echilibru şi normalitate pătura noastră provincială de ieri care vine de departe din adâncimea vremurilor. Deaceea părintele ei, Brătescu-Voineşti, a cărui aniversară o serbăm azi, e, cum spuneam, foarte bătrân, din scrisul lui se desprinde la fiece pas pravila veacurilor.

«Şi cu toate acestea mai tânăr ca noi! Cine va scrie odată cartea lămuritoare de mâine, în care se va fixà aspectul intelectual al povestitorului,

va descifrà această dualitate ciudată: îmbinarea unui tradiţionalism purcezând dela predoslovia lui Miron Costin, cu cele mai avansate probleme de gândire modernă... Brătescu-Voineşti, trecut prin şcoala de criticism sever al Junimei, a altoit pe fond de specială sensibilitate locală criteriile filosofice ale unui occidental, înfăţişându-se astfel şi mai român şi mai european decât alţii. Dacă aş căutà o asemuire într'o literatură străină, m'aş gândì la Turghenieff, cu care are afinităţi de gentilom şi poet.

«Ca şi autorul minunatelor poeme în proză, Brătescu exprimă alături frământarea specifică a unui mediu şi sbuciume pur omeneşti, deslegate de timp şi spaţiu. E o conştiinţă literară superioară care-i povăţueşte scrisul, o concepţie de vieaţă din care alegi marile întrebări ale chinuitului menit să se flageleze pentru a contribuì la «sporul de pricepere» al semenilor săi. Poate această filosoficească îndeletnicire, cum ar zice dânsul urmând verbul cronicarilor, i-a dat pe lângă tinereţea intelectuală şi acel îndemn de aristocratică izolare, care l-a ferit o vieaţă întreagă de clamoarea vulgului. Fostul advocat de provincie n'a căutat să-şi atenueze greul vieţii cu triumfuri ieftene, oricât de înzestrat cu darul cuvântului, fermecătorul causeur, nu s'a transformat într'un erou al tribunei şi în târgul slobod al tuturor, la banchetul politic, nu şi-a ocupat niciodată locul pe care cu dragă inimă i l-ar fi asigurat oricine... Un sentiment de discreţie l-a ţinut totdeauna la distanţă, ceva din mândria mută a artistului, care l-a făcut să scrie undeva cuvinte categorice: «E o iluzie, o mare rătăcire, să crezi că pe calea politică ţi-ai puteà servì ţara mai bine, decât pe calea literaturii; îţi repet că oamenii politici sunt factori cu totul secundari ai realizării vreunui progres». Cu aceste convingeri, la care se adaugă şi sfiala distinsă a unui temperament de sensitiv, Brătescu-Voineşti nu puteà înfruntà chiotul brutal al realităţii devenind un luptător de fiecare ceas. Inregistrà însă totul ca un seismograf de-o rară preciziune, urmărià cu o elaborare interioară neîntreruptă toate evenimentele politice, le judecà şi drămuià în raport cu utilitatea publică, iar caietele lui însemnau zi cu zi grotescul atâtor figuri de biruitori. Se întâmplà des că întâlnind un prieten la un colţ de stradă, îşi descărcà revoltà cu patimă: — «Auzi d-ta hahalera...» «Cu excepţia lui Caragiale nu cunosc om, căruia prostia omenească să-i fi putut smulge protestări mai violente...

«O singură dată totuş şi-a părăsit atitudinea de spectator obiectiv şi pasiunea politică l-a prins cu frenezie. A fost imediat după izbucnirea răsboiului mondial. Incleştarea uriaşe l-a asvârlit pe Brătescu-Voineşti într'o sguduitoare criză de conştiinţă. Suflet de vizionar pus «în slujba păcii», el a fost rănit în credinţa lui de prima bubuitură de tun. Ca un atom conştient al omenirii bolnave a înţeles drama dela început şi s'a svârcolit în faţa ei, stăpânit de prevestiri crude. Şi-a dat seama însă că trebuie să plătim tributul de sânge, că dincolo de munţi sunt chemări de fraţi şi mâini întinse care cer ajutor. Din clipa aceea n'a mai avut odihnă. Cine ştie ce porunci ascunse strigau în sângele lui dela Târgovişte. In zilele neutralităţii s'a risipit ceas cu ceas, împins de-o generoasă nevroză. Pare-că-l văd în camera mea de hotel, demoralizat de liniştea

cuminților, scârbit de seninătatea traficanților, cu ochii aprinși de-un ideal care-i svâcnià la tâmple, cum își turnà apă din lighian pe fruntea fierbinte, întrebându-mă crispat ca de-o groasnică îndoeală: — Ce zici tu, suntem noi nebuni?...

«Tăceam atunci și n'aș puteà răspunde nici azi la întrebare: Suntem noi nebuni?

«Nu știu, iubite coleg, poate că da... Ceeace știu cu toată hotărîrea însă e adevărul pe care-l spui d-ta așà de bătrânește frumos într'una din paginile din *Intuneric* și *Lumină*: — «Arta nu e o zădărnicie ca toate zădărniciile și podoaba omenirii sunt acei cari au căutat să desvelească tainele lumii...».

«Cu această convingere Academia Română se 'nchină la praznicul d-tale și-ți urează prin rostul meu încă mulți ani».

D-l Dr. G. MARINESCU urează d-lui I. Al. Brătescu-Voinești vieață lungă spre folosul și îmbogățirea literaturii naționale cu noui opere, cât și pentru prestigiul Instituțiunii noastre.

Membrii Academiei subliniază prin vii aplauze urările făcute.

D-l I. BIANU înfățișează patru volume de acte și corespondență ale Ligii Culturale din anii 1892 și 1893. In ele se cuprind multe elemente, corespondențe, telegrame, etc. privitoare la activitatea cunoscutei Societăți din acele timpuri de lupte grele pentru apărarea culturii românești de peste Carpați, amenințată cu nimicirea prin măsurile puternic organizate ale guvernelor maghiare. Aceste dosare, încorporate în colecția manuscriselor Academiei, vor fi un prețios material pentru studiile istorice relative la epoca în care au fost produse.

D-l I. BIANU face Academiei următoarea comunicare:

«Arhiva ridicată de Guvernul Provizoriu din Palatul Domnesc după 11 Februarie 1866 rămăsese în păstrarea răposatului Dimitrie A. Sturdza membru al acelui Guvern.

«In anii 1885—87 răposatul D. A. Sturdza însărcinase pe d-l T. G. Djuvara, pe atunci Șef al Diviziunii politice în Ministerul Afacerilor Străine, să clasifice și să grupeze pe materii hârtiile care formau numita arhivă. In urma acestei lucrări o parte din hârtii au fost legate în opt volume, iar celelalte au fost grupate după materii și împărțite în 22 legături de mărimi deosebite așezate în cinci cartoane. In această stare răposatul D. Sturdza mi-a încredințat prin anul 1912 întreagă această arhivă ca să o păstrez la Academie, fără totuși a o încorporà în colecțiunile manuscriptelor ei date spre cercetare, până mai târziu, când voiu crede că ar fi sosit timpul potrivit penrtu aceasta.

«Acest timp cred că a sosit acum și deaceea, bucurându-mă că nu le-am trimis în timpul marelui răsboiu spre adăpostire la Iași—Moscova, și spre a mă descărcà de răspunderea luată prin încrederea ce mi s'a dat, am onoare a le predà Academiei spre veșnică păstrare, ca să fie încorporate în colecțiile ei. Este dela sine înțeles că până la o amănunțită nume-

rotare şi stampilare a foilor ele vor fi comunicate pentru studiu numai membrilor Academiei şi persoanelor recunoscute vrednice de o desăvârşită încredere.

«Alăturatul inventar sumar arată cuprinsul volumelor şi cartoanelor cari cuprind hârtiile numitei arhive».

ARHIVA DOMNEASCĂ

ridicată din Palatul Domnesc de Guvernul Provizoriu după 11 Februarie 1866
şi păstrată de D. A. Sturdza

Opt volume legate:

Vol. I. Const. Negry, dela Constantinopol, 1859—65.
» II. Ioan Alecsandri, dela Paris, 1860—65.
» III. Corespondenţa Bordeanu, Agent la Constantinopol, 1862—65.
» IV. Relaţii Externe, 1859—66.
» V. Afaceri diverse, 1854—66.
» VI. Corespondenţă politică cu Constantinopol, 1864—66.
» VII. Corespondenţă cu Sublima Poartă şi cu Agenţia din Constantinopol, 1859—64.
» VIII. Afacerea Frigyesy (Emigranţii Unguri după 1849 veniţi în ţară spre a atacà Austria), 1860—66.

Cartonul I: 1. Paris, 1863—66.
2. Afaceri militare, 1859—62.
3. Afacerea Davila cu ofiţerii (28 hârtii).
4. Ministerul de Resbel.

» II: 1. Adrese de felicitare, 1859.
2. Afaceri judiciare — Petiţii, reclamaţii.
3. Adrese şi petiţiuni.

» III: 1. Finanţe.
2. Dosarul Mănăstirilor.
3. Comisiunea Europeană a Dunării.
4. Trei rapoarte ale Ministerului Afacerilor Străine, 1862.
5. Rapoarte scrise de Balligot, 1861.
6. Corespondenţe cu Agenţia Principatelor-Unite la Belgrad, 1863—65.

» IV: 1. Victor Place: Corespondenţă şi memorii din 1859.
2. Lucrări publice.
3. Instrucţia publică.
4. Bolintineanu.
5. Convenţia telegrafică.

» V: 1. Politică generală: chestia rurală, proiect de Constituţie 1861.
2. Turburări interne.
3. Armele poloneze, 1863.
4. Emigranţii unguri, 1860—61.

D-l N. IORGA aminteşte că într'o şedinţă anterioară a semnalat extraordinara descoperire făcută de d-l Consul Dimăncescu a hărţii Munteniei dela începutul sec. al XVIII-lea, întocmită de Stolnicul Constantin Cantacuzino. D-sa înfăţişează fotografia hărţii procurată de d-l Dimăncescu, din care se vede că harta a fost tipărită la Padova. Ea cuprinde, pe lângă mai

multe nume de localităţi decât acea cunoscută a lui Del Chiaro şi un portret al lui Constantin Brâncoveanu necunoscut până acum.

Apoi d-l N. Iorga desvoltă comunicarea anunţată cu titlul:

Din originile politicianismului român: O acţiune de opoziţie pe vremea fanarioţilor.

Dela Ministerul Instrucţiunii se primeşte răspuns la adresa noastră cu No. 1/928 că, potrivit recomandării Instituţiunii noastre, Ministerul a aprobat ca d-l Gh. Mateescu, conferenţiar la Universitatea din Cluj, să fie delegat cu direcţiunea Şcolii Române din Roma pe timp de doi ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1928, după care răstimp Academia urmează să recomande un Director al numitei şcoale.

— Se ia act.

Dela Uniunea Academică Internaţională se primeşte înştiinţare că Uniunea se va întruni în a IX-a sesiune anuală ordinară la Bruxelles în zilele de 21, 22 şi 23 Maiu viitor. Totdeodată se trimite şi textul împreună cu expunerea de motive a următoarelor două propuneri puse la ordinea de zi a sesiunii, Academia fiind rugată a le examina şi a da instrucţiuni în privinţa lor delegaţilor noştri la sesiune:

1. Academia Poloneză de Ştiinţe din Cracovia propune Uniunii să treacă în programul întreprinderilor sale ştiinţifice publicarea unui *Corpus philosophorum medii aevi*;

2. Academia Regală a Belgiei propune să se examineze chestiunea: «Metode de urmat şi semne convenţionale de întrebuinţat în ediţiunile savante».

D-l I. BIANU, în legătură cu reprezentarea Academiei noastre la U. A. I. aminteşte că avem două locuri, din care unul îl ocupă regretatul coleg V. Pârvan. Propune ca Academia să aleagă într'o şedinţă viitoare un delegat în locul vacant şi tot în acea şedinţă să se hotărască şi asupra participării noastre la sesiunea apropiată a U. A. I., precum şi asupra propunerilor menţionate mai sus.

— Propunerea se aprobă.

D-l Dr. Gr. ANTIPA arată că Secţiunea Ştiinţifică a desemnat pe colegii noştri d-nii Dr. I. Cantacuzino şi Dr. G. Marinescu să reprezinte Academia la şedinţa de deschidere a Congresului al V-lea Internaţional de Thalassotherapie, ce se va ţine în Bucureşti la 21 Maiu viitor.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

3 FEBRUARIE 1928.

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

D-l N. IORGA face o comunicare despre: *Francmasoni şi conspiratori în Moldova sec. al XVIII-lea.*

Dela d-na Alice Fetu, din Piatra Neamţ, s'a primit încă dela 30 Noemvrie trecut înştiinţare că ţine la dispoziţia Academiei portretul răposatului nostru

coleg Anastasie Fetu, îndeplinind astfel voinţa testamentară a de curând răposatului său soţ Anastasie Fetu, fiu şi omonim al colegului răposat. Portretul a fost primit abià acum la Academie prin îngrijirea d-nei Aneta V. Trifu, din Piatra Neamţ. El va fi păstrat în colecţia portretelor membrilor decedaţi ai Instituţiunii noastre.

— S'a răspuns d-nei Alice Fetu de primirea portretului şi i s'au exprimat mulţumiri în numele Academiei.

Dela Ministerul Cultelor şi Artelor se primesc următoarele două propuneri ale Sf. Episcopii a Hotinului-Bălţi, spre a fi examinate şi a hotărî asupra lor Academia:

1. Să se dea un premiu pentru o lucrare în care să se adune biografiile ierarhilor din veacurile trecute, din cele ce s'au tipărit până acum. In privinţa acestei propuneri Ministerul arată că este hotărît a acordà o sumă de 50.000 lei ca premiu, dacă Academia admite propunerea Sf. Episcopii.

2. Să se dea de Ministerul Cultelor un premiu de 100.000 lei, sau cât va găsì potrivit Ministerul, pentru un studiu tratând «*Istoria Monahismului din Biserica Română*». Asupra acestei propuneri Ministerul arată că nu va hotărî decât în urma referinţelor Academiei.

— Ambele propuneri se trimit la Secţiunea Istorică.

Dela Ministerul Cultelor şi Artelor se primeşte înştiinţare că s'a acordat Academiei 500.000 lei pentru întreţinerea casei dela Mirceşti a poetului naţional Vasile Alecsandri şi pentru amenajarea grădinii, făcându-se intervenţia cuvenită la Ministerul Finanţelor pentru ordonanţarea sumei.

— Se vor exprimà călduroase mulţumiri în numele Academiei d-lui Ministru al Cultelor şi colegului nostru Al. Lăpedatu.

La 10 Februarie curent d-l Dr. Iosef Brunsmid, distinsul arheolog şi profesor din Zagreb, împlinind 70 de ani de vieaţă, Academia este înştiinţată să ia parte la sărbătorirea ce i se face cu această ocaziune de către colegii şi prietenii săi.

— Se trimite scrisoare de felicitare.

Dela d-l Eug. P. Samsonovici, din Bruxelles, se primeşte în dar pentru colecţiile Bibliotecii Academiei lucrarea sa «*Méthode facile pour apprendre 8 langues à la fois*», împreună cu două broşuri-appendice la această lucrare privind pronunţarea figurată în limbile franceză, engleză, spaniolă şi italiană.

— S'au exprimat mulţumiri.

D-l N. IORGA arată că fostul Preşedinte al Consiliului de Miniştri d-l General Al. Averescu i-a făgăduit că va pune la dispoziţia Academiei suma necesară pentru a da o ediţie franceză a scrierii d-sale «Istoria Răsboiului pentru Independenţa României», tipărită de Academie pentru comemorarea celor 50 ani împliniţi dela proclamarea independenţii ţării noastre. D-sa propune ca Academia să intervină la d-l Preşedinte al Consiliului de Miniştri spre a împlinì făgăduinţa dată de predecesorul d-sale, acordând o sumă de

200.000 lei pentru traducerea şi tipărirea lucrării, dat fiind interesul naţional ce-l reprezintă traducerea menţionatei scrieri.

— Se va face intervenţia propusă.

D-l Dr. GR. ANTIPA arată că Secţiunea Ştiinţifică a hotărît publicarea în Memoriile Secţiunii a următoarelor două lucrări:

1. «*La formation des pigments anthocyaniques*» de d-l Stan Ionescu şi
2. «*Doctorul Dimitrie Brandza*» de d-l Zacharia Panţu.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

10 FEBRUARIE 1928.

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

Dela P. S. Iacov Antonivici, Episcopul Huşilor şi Colegul nostru onorar, se primeşte ca omagiu scrierea P. S. Sale intitulată: *Un dascăl ardelean la Bârlad, Ioan Popescu, 1830—1901* (Huşi, 1928).

— Se exprimă mulţumiri.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ înfăţişează un exemplar cu şase liste ale grotelor explorate de d-sa şi de colaboratorii d-sale d-nii Jeannel, Breuil, Paganetti, Fage, Sollaud şi alţii, în răstimpul anilor dela 1904 până în 1927, însumând 1302 grote explorate, între care peste 200 grote din România.

D-l General GR. CRĂINICEANU aminteşte că d-l Al. Procopovici, Preşedintele celui de al treilea Congres al Filologilor, ţinut în primăvara anului trecut în Cernăuţi, a trimis Academiei spre hotărîre şi ratificare propunerile Congreselor Filologilor din România din sesiunile 1925, 1926 şi 1927, privitoare la ortografia românească. D-sa constată că Academia nu a luat în discuţie aceste propuneri în trecuta sesiune generală şi îşi exprimă dorinţa ca viitoarea sesiune să nu treacă fără a aduce hotărîrea Academiei în această privinţă. In acest scop, d-sa propune să se aleagă o comisiune care să studieze propunerile filologilor şi să întocmească un raport, pe care să se bazeze în viitoarea sesiune discuţiunea şi hotărîrile Academiei asupra ortografiei.

— In urma discuţiei, la care iau parte d-nii I. Bianu, Em. Racoviţă, N. Iorga şi Dr. Gr. Antipa, se decide ca Secţiunea Literară să aleagă o Comisiune, în care poate chemà şi membri din celelalte Secţiuni, — Comisiune având să pregătească un raport asupra chestiunii ortografiei şi hotărîrilor Congreselor filologilor, spre a servì de bază discuţiei în viitoarea sesiune generală.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

17 FEBRUARIE 1928

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

La şedinţă asistă colegul nostru corespondent străin d-l Mario Roques.

D-l I. BIANU salută pe d-l Mario Roques, urându-i bună venire în mijlocul Academiei. Adânc cunoscător al limbii române — dovadă noua ediţie

dată de d-sa Paliei dela Orăştie din 1581—82, d-l Roques este de mai mulţi ani unul din cei mai devotaţi prieteni ai Românilor. Ca profesor de Filologia romanică la Sorbonna, d-sa a fost şi este protectorul studenţilor noştri, cărora le-a dat o directivă serioasă în studii, directivă moştenită de colegul nostru dela ilustrul său predecesor Gaston Paris. Sunt deci temeinice şi adânci motive pentru care datorim d-lui Roques recunoştinţa noastră mare.

D-l **Mario Roques** mulţumeşte călduros pentru cuvintele ce i s'au adresat, arătându-şi fericirea că se află între colegii d-sale.

Dela d-na Sofia Ştefan Popescu, fosta soţie a răposatului bărbat politic Gheorghe Pallade, se primesc, spre a fi încorporate în colecţiile Bibliotecii, treisprezece caiete manuscrise, cuprinzând memoriile numitului defunct, dela moartea căruia s'a împlinit în acest an un sfert de veac. D-na Sofia St. Popescu face rezerva ca acele memorii să nu fie date publicităţii în tot timpul vieţii d-sale fără autorizare specială din partea d-sale.

— Se exprimă mulţumiri d-nei Sofia St. Popescu, iar caietele se vor încorporà la Secţia Manuscriselor.

Dela d-na Lia Brătianu, Preşedinta Asociaţiei «Căminul Nostru» şi dela Consiliul parohial al Bisericii «Dichiu» din Capitală se primeşte invitare de a luà parte la inaugurarea palatului Ateneului popular «Dichiu» din str. Romană 145, care se va face în prezenţa M. S. Reginei Maria Duminecă, 19 Februarie c., la ora 12 şi $^1/_4$ dim.

D-l I. BIANU prezintă o diplomă originală scrisă latineşte dela Principele Transilvaniei Gheorghe Rákoczy cu data 1649 Maiu 18 Alba-Iulia, dată lui Ioan Rezei de Szombatfalua şi fiilor lui. Originalul acestei diplome este dăruit Academiei, prin mijlocirea d-lui Al. Lăpedatu, de d-l Prof. Valentin Bude din Iaşi.

D-l GH. VÂLSAN prezintă în dar Academiei lucrarea sa: *O ştiinţă nouă: Etnografia* (Cluj, 1927), apărută în Biblioteca Secţiunii Geografico-Etnografice din Cluj.

D-sa mai înfăţişează şi următoarele două scrieri:

1. *Contributions à l'étude de la formation du Delta du Danube*, de d-l Grigorie Vasilescu (Cluj, 1927) şi

2. *Ţinutul Săcuilor*, *Contribuţiuni de geografie umană şi de etnografie*, de d-l Sabin Opreanu (Cluj, 1927). Ambele scrieri fac parte din «Lucrările Institutului de Geografie al Universităţii din Cluj» de sub conducerea d-lui Gh. Vâlsan.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

24 FEBRUARIE 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

Dela Fundaţiunea «Regele Ferdinand I» se primeşte înştiinţare că în urma hotărîrii Consiliului Fundaţiunii din şedinţa dela 18 Februarie curent şi

potrivit dispoziţiunii Art. 6 lit. b) din Statutul Fundaţiunii şi Inaltei făgăduinţi a M. S. Regelui Ferdinand în discursul Său rostit în şedinţa solemnă a Academiei dela 14 Iunie 1926, s'a acordat Academiei suma de un milion lei pe anul 1928 pentru sporirea Bibliotecii şi pentru publicaţiunile bibliografice ale Academiei, — sumă ce s'a primit în numerar.

D-l Dr. GR. ANTIPA observă că M. S. Regele Ferdinand în discursul amintit a făgăduit Academiei un milion pe an fără destinaţiune specială, lăsând Academiei libertatea de a dispune de suma acordată cum va crede de cuviinţă.

D-l I. SIMIONESCU zice că să rugăm Consiliul Fundaţiunii ca dela anul înainte suma să ni se acorde sub forma generală a literii discursului M. S. Regelui.

D-l ANDREI RĂDULESCU crede că în adresa de mulţumire, care se va face Consiliului Fundaţiunii, să se arate că suma primită se va folosì pentru Bibliotecă şi pentru alte trebuinţe ale Academiei.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ încheie discuţiunea asupra părerii generale ca să fie rugat Consiliul Fundaţiunii să acorde în viitor suma în condiţiunile arătate în discursul M. S. Regelui Ferdinand şi delegatul Academiei în acel Consiliu, d-l I. Bianu, să arate acest deziderat al Academiei.

Din partea d-lui I. Iordănescu, sculptor statuar, se primeşte înştiinţare că la 3 Martie curent artiştii pictori şi sculptori din Capitală vor sărbătorì printr'un banchet pe organizatorii expoziţiei «Retrospective» a artei plastice româneşti dela Ateneul Român, anume pe d-nii Dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucţiunii şi Preşedintele Ateneului, pictor D. G. Mirea, pictor Costin Petrescu şi arhitect Fonescu. Academia este rugată să ia parte la sărbătorire printr'un delegat.

— Se deleagă d-l G. Murnu.

Dela Comitetul care organizează în Oslo (Norvegia) al VI-lea Congres Internaţional de Ştiinţe Istorice se primeşte o circulară informând că ţinerea Congresului s'a fixat pentru zilele de 14—18 August viitor, sub înaltul patronaj al M. S. Regelui Norvegiei şi cheamă Academia să ia parte la lucrările Congresului.

— Se trimite la Secţiunea Istorică.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

2 MARTIE 1928

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

Dela I. P. S. Pimen Mitropolitul Moldovei, Preşedintele Comitetului pentru ridicarea unui monument lui Spiru C. Haret, regretatul învăţat şi marele Ministru al Instrucţiunii, se primeşte o scrisoare amintind că ridicarea monumentului erà hotărîtă să se facă încă din anul 1913. Evenimentele marelui răsboiu au împiedecat realizarea acestei hotărîri. Datoria de recunoştinţă faţă de marele bărbat dispărut ne mai putând fi amânată, membrii

Comitetului s'au întrunit în ziua de 23 Februarie a. c., la ora 5 d. a., în casele d-lui Dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucţiunii, pentru a reluà planul de realizare a monumentului proiectat.

D-l I. BIANU zice că Academia nu poate lipsì de a luà partea cuvenită unui coleg aşà de ilustru. Instituţiunea noastră este natural să se asocieze la scopul urmărit de Comitet în acelaşi fel, cum a participat la ridicarea monumentelor răposaţilor colegi B. P. Hasdeu şi D. Onciul.

— Propunerea se aprobă.

D-l I. BIANU aminteşte că în anul trecut s'au făcut încercări din partea lumii ştiinţifice a Rusiei ukrainiene şi a Rusiei Mari de a intrà în relaţii ştiinţifice cu noi, reluând schimbul de publicaţiuni întrerupt prin răsboiu. S'au arătat atunci greutăţile şi piedecile ce se opuneau unor raporturi regulate. Acum însă avem un început solid de corespondenţă cu institutele ştiinţifice ruseşti. La 3 Decemvrie trecut am fost anunţaţi de Academia de ştiinţe a U. R. S. S. din Leningrad că ne trimite publicaţiile sale, a căror listă a fost alăturată înştiinţării. Ne-au sosit şase lăzi de cărţi, cuprinzând trimiteri pentru Academie, pentru Muzeul Geologic, pentru Bibliotecile Universităţilor din Iaşi, Cernăuţi şi altele.

D-l I. Bianu crede că urmează să răspundem numitei Academii ruse prin trimiterea în schimb a publicaţiilor noastre ştiinţifice.

— Se admite schimbul de publicaţii propus cu Academia de Ştiinţe a U. R. S. S. din Leningrad.

D-l I. BIANU informează că în ziarul «Universul» din 27 Februarie a apărut facsimilul unei pagine dintr'un ziar comunist din Viena cu un pasaj în care se spune că guvernul sovietic a oferit Academiei Române arhivele aflate în Rusia în timpul răsboiului şi pe toţi prizonierii români din Rusia în schimbul lui Gh. Bujor.

Dela d-l Dr. Adolf Wilhelm, Profesor la Universitatea din Viena, Membru al Academiilor din Viena, Berlin, Göttingen şi Cracovia, se primeşte următoarea scrisoare de condoleanţe pentru moartea regretatului coleg V. Pârvan:

Monsieur le Président,

«C'est avec une émotion profonde et un regret des plus vifs que j'ai appris, par une note publiée par M. le professeur Hermann Dessau dans les «Jahreshefte» de l'Institut archéologique autrichien, la mort prématurée de M. Vasile Pârvan, Secrétaire général de l'Académie Roumaine.

«Veuillez me permettre, Monsieur le Président, de m'associer de tout coeur au deuil cruel qui a frappé l'Académie Roumaine, et de lui adresser mes condoléances les plus sincères.

«L'activité que Vasile Pârvan a su développer au cours d'une carrière brillante, mais malheureusement bien courte, et les travaux aussi nombreux qu'importants qu'il a réussi à publier, lui ont assuré une place d'honneur parmi les savants de nos jours et le recommandent à l'estime et à la gratitude de ceux de l'avenir. La perte douloureuse que l'Académie et la science

roumaine viennent d'éprouver en sa personne, est déplorée par tout le monde érudit et surtout par ceux de ses collègues qui ont eu l'avantage de connaître personnellement ce savant si distingué, si charmant, si passionné pour les études historiques.

«Lié à votreregretté confrère par une amitié datant de notre première rencontre, je voue à sa mémoire un souvenir plein d'admiration, de sympathie et de tristesse».

D-l Dr. G. MARINESCU prezintă Academiei lucrarea d-lui R. Anthony, Profesor la Muzeul de istorie naturală din Paris, intitulată: *Anatomie comparée du Cerveau* (Paris, 1928), un volum de 355 pagine cu 234 figuri în text, oferit de autor ca omagiu Academiei Române.

— Se exprimă mulţumiri d-lui Prof. R. Anthony.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

9 MARTIE 1928

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

Dela d-na A. C. Henrik Antoon Lorenz, din Harlem (Olanda) se primeşte dureroasa ştire că soţul său Dr. Hendrik Antoon Lorenz, colegul nostru onorar şi marele fizician, a încetat din vieaţă la Harlem în ziua de 4 Februarie 1928, în vârstă de 74 ani.

D-l N. VASILESCU-KARPEN, arătând pierderea imensă suferită de ştiinţa lumii întregi prin moartea lui Hendrik Antoon Lorenz, zice:

«Academia Română pierde, prin moartea lui Hendrik Antoon Lorenz, de sigur pe cel mai ilustru dintre membrii săi onorari.

«H. A. Lorenz trebue socotit printre marile figuri ştiinţifice din toate timpurile şi cred a nu greşl comparându-l cu geniile care au onorat mai mult omenirea, ca Newton şi Galileu. Concepţiunile sale au schimbat baza ştiinţelor fizice, în particular optica şi electricitatea îi datoresc, în bună parte, imensele progrese realizate în ultimele decenii.

«Electronul, imaginat de Lorentz, a devenit astăzi o realitate fizică şi a permis nu numai explicarea mai tuturor fenomenelor optice şi electromagnetice şi prevederea a noui fenomene verificate de experienţă, dar şi explicarea proprietăţii fundamentale şi misterioase a materiei — inerţia.

«Interpretarea dată de Lorenz celebrei experienţe a lui Michelson a condus direct pe Einstein la teoria relativităţii.

«Am avut fericita ocaziune să aud, acum câteva luni, pe Lorenz improvizând cu atât spirit şi autoritate, în admiraţiunea generală, elogiul fizicianului francez Fresnel cu prilejul sărbătoririi acestuia la Paris.

« H. A. Lorenz moare la vârsta de 74 de ani în plenitudinea facultăţilor sale.

«Ştiinţa mondială suferă o pierdere ireparabilă».

Din partea Comitetului de organizare a celui de al X-lea Congres Internaţional al Invăţământului secundar se primeşte înştiinţare că Congresul se

va ţine în Bucureşti între 19—29 Iulie viitor şi roagă Academia a primì să facă parte, prin Preşedintele său, din Comitetul de onoare al Congresului.

— Se deleagă d-l Preşedinte să reprezinte Academia în Comitetul de onoare al numitului Congres.

D-l I. SIMIONESCU înfăţişează Academiei noua sa lucrare «*Introducere în Paleontologie*» (Bucureşti, 1928).

D-l GH. MURNU arată că şi-a împlinit delegaţiunea dată la sărbătorirea organizatorilor expoziţiei retrospective a artei plastice dela Ateneu şi că a rostit cu aceà ocaziune în numele Academiei următoarea cuvântare:

Domnule Ministru, Domnilor,

«La invitaţia făcută de Comitetul organizator, Academia Română m'a onorat cu însărcinarea de a luà parte şi a vorbì în numele ei la această frumoasă manifestare de astăseară.

«Sarcina de bunăseamă e plăcută şi onorifică, pe de o parte e o împărtăşanie de bucurie la o sărbătorire de merite pozitive, iar pe de alta e vorba de o sarcină care mi-a fost încredinţată de cea mai respectabilă instituţie de cultură naţională din ţară. Dacă din amândouă aceste privinţi înfăţişarea înaintea şi între d-voastră mă bucură, rostul acesta formal şi oficial al însărcinării, reprezintarea unui punct de vedere colectiv şi mai ales al unei astfel de instituţii reprezentative, are şi o lature neplăcută şi îngreunătoare, întrucât îmi condiţionează cuvântul şi mă sileşte să nu urmez, în toată voia, sborul liber al expansiunii inspirate de legătura unor prietenii şi simpatii personale, ci, conformându-mă acestui mandat de obiectivitate imperativă, să fac unele distincţii şi restricţii, să exprim vederi, să îmbrăţişez interese care sunt ale noatre, ale tuturor, şi care prin urmare au un caracter de valoare statornică şi generală.

«Mai întâiu de toate să-mi daţi voie să declar dela început şi pe neocolite că am venit acì condus de un singur gând, nu acela de a sărbătorì «retrospectiva», care a fost o inspiraţie foarte bună, dar cu insuficiente puteri şi mijloace realizată, ci pe iniţiatorul şi săvârşitorul unei fapte de deosebită şi memorabilă însemnătate pentru cultura obştii, pe preşedintele Ateneului, pe zelosul părinte al învăţământului românesc, pe d-l ministru Dr. Angelescu.

«Se înţelege că nu uit şi ştiu să apreciez partea de contribuţie şi muncă a fiecăruia; îmi dau seamă de greutăţile şi rezistenţele ce au putut să întâmpine toţi acei cari au lucrat şi pus la cale această întreprindere, însă rolul şi făptuirea lor sunt de o importanţă temporal limitată şi secundară şi rămân mai mult sau mai puţin apreciabile în nota sforţărilor noastre de mai bine. Recunoaşterea acestui adevăr nu scade câtuş de puţin valoarea personală a fiecăruia dintre ei. Nu mă îndoesc că fiecare dintre colaboratori îndeosebi are tot dreptul să fie onorat cu aceeaşi dovadă de dragoste şi stimă din partea apreciatorilor şi prietenilor lor.

«Dar nu acum şi cu acest prilej, când socotesc că sunteţi cu toţii de acord cu mine, că singurul vrednic de sărbătorit e acela care, am siguranţa

absolută, numai dintr'un exces de modestie generoasă şi condescendenţă, a primit să-şi împartă meritele cu cei cari i-au executat şi interpretat voinţa şi dorinţa sub povaţa sa şi cu mijloacele bogate, prea bogate ce le-a pus la îndemână. Căci opera sa de preşedinte şi protector al Ateneului Român e decisivă pentru destinele acestui aşezământ şi poartă germeni şi posibilităţi care-i dau perspective din cele mai frumoase şi binefăcătoare.

«Activitatea sa de reorganizare şi transformare a Ateneului, înfiinţarea bibliotecii, construirea celor două cinematografe educative şi a salonului de expoziţie sunt inovaţii vitale şi viabile care nu aduc numai o undă de oxigen, proaspătă şi înviorătoare, în atmosfera îmbăcsită cadaverică a Ateneului, ci şi noui izvoare de lumină şi, prin urmare, de bucurie curată şi de hrană igienică pentru inteligenţa şi sufletul mulţimii.

«E şi aceasta o părticică din marele rezervoriu de dinamism al d-lui ministru Angelescu, din acel prisos de putere neobişnuită ce o desfăşoară dragostea sa de bine, entuziasmul său neîntrecut, energia sa neabătută şi mai presus de toate patriotismul său luminat şi neobosit care, în luptă cu întunericul, nu încetează de-a aprinde şi îmmulţì la infinit focare şi făclii de lumină pe tot cuprinsul sfinţit de lacrimi şi de sânge al scumpei noastre patrii.

«Imboldul e dat, temeliile materiale sunt aşezate, clădirea intelectuală, morală şi estetică aparţine generaţiei ce vine. Mai cu seamă sub raportul din urmă întemeierea sa e din cele mai îmbucurărtoare. Artiştii şi iubitorii frumoasului nu pot să uite, nu vor uità numele aceluia care le-a dat la centru un local simpatic şi confortabil pe care Statul n'a putut până acum să-l deie. Şi această înlesnire vine tocmai astăzi, când e absolută nevoie de-a organizà şi sprijinì din răsputeri calitatea productivităţii noastre artistice. Sunt momente de criză pe acest teren nu numai la noi, ci şi pretutindeni. Noi suntem însă mai puţin pregătiţi decât alţii, ba foarte puţin pregătiţi pentru a luptà cu „barbarii" Apusului, pentru a ferì tinereţa poporului român de miasmele senilităţii apusene. Acolo e o frână tradiţia frumosului, conştienţa publică, cultura răspândită în massă. Deaceea în grădina deacolo pătrunde cu greu buruiana cotropitoare. La noi e neştiinţă, e stare primitivă; gardul e abià înţinat şi îmburuenirea e lăsată volnică şi nestăvilită. Cei cari dau tonul şi au cuvânt îndrumător, nu numai intelectualii specialişti, ci şi tehnicienii, artiştii, n'au un principiu călăuzitor de solidaritate şi coheziune, sunt împărţiţi în tabere de animozităţi personale şi luptă între dânşii pe vieaţă şi moarte. E învechita racilă românească aceea a dihoniei şi vrajbei, care prepară dominaţia exotismului şi primejdueşte astfel bazele existenţei neamului nostru. De ea s'a resimţit şi retrospectiva Ateneului, deaceea a şi ieşit pe de o parte micşorată şi nedeplină iar pe de alta ponegrită şi prigonită cu patimă. Deaceea avem trebuinţă de o iniţiativă superioară şi cu autoritate. Vom face apel prin urmare la d-l Dr. Angelescu să ne dea pildă. Să creieze un organ de control serios şi nepărtinitor înlăuntrul Ateneului întrunind persoane capabile şi competente nu numai din rândul artiştilor, ci şi dintre acei teoreticieni cari se ocupă special cu problemele de artă şi au dat dovadă de pricepere

şi de înţelegerea programului nostru naţional, adică de artă proprie autonomă pământeană, nu importată, contrafăcută, pastişată după străini şi, mai presus de toate, nu o glumă sau caricatură internaţională, în care expresia gândului estetic, dacă nu e un rebus, seamănă cu îngăimarea şi buiguirea zănatecă sau copilărească a Boşimanilor. Creiarea unui asemenea sfat consultativ de apropiere şi concentrare a celor buni ar fi o mare binefacere, ar fi mântuitoare în aceste momente de criză şi dezorientare. Ar ridicà vaza Ateneului şi l-ar scutì de ruşinoasele exhibiţii ale amatorilor de tot felul cari nu arareori — din lipsă de control — dezonorează acest aşezământ şi-i distrug prestigiul în faţa străinilor. Avem siguranţă că sărbătoritul nostru ni-l va da şi va înzestrà Ateneul şi în această privinţă cu un organ de o posibilă salubritate şi occidentalizare.

«Eu aş dorì, d-le Ministru, ca iniţiativa d-voastre, dovedită aşà de spornică şi roditoare, să meargă mai departe. Aş vrea ca Ateneul Român ca instituţie independentă să-şi întindă sfera de influenţă artistică şi peste nevoile generale ale ţării constituind organe active în fiecare centru de provincie, dar mai ales determinând prin activitatea şi propaganda sa stăruitoare un curent de înfrumuseţare şi primenire europeană a «târgului oriental», haotica şi ruşinoasa metropolă a României, şi, cu deosebire, a centrului ei pornind din împrejurimile imediate ale Ateneului. Se va intervenì pe lângă autorităţile respective, se va întocmì un plan şi se va începe lupta şi se va stăruì până ce planul va fi adus la îndeplinire. Pentru aceasta vă poate venì în ajutor şi organul existent al Ateneului, secţia artistică, aceà forţă disponibilă, care acum zace în amorţire nefiind întrunită şi mobilizată spre îndeplinirea rolului ce i se cuvine.

«Acestea, d-le Ministru, sunt dezideratele noastre. Dacă le-am exprimat, e că ni le-au sugerat şi motivat calităţile d-voastre; e pentrucă ştiu că sământa bună înspică şi rodeşte uşor în ogorul d-voastre, în acel suflet veşnic înfrigurat şi gata de făptuire. Noi Românii cari am orbecăit multă vreme prin întunericul trecutului şi am fost mereu bătuţi de valuri şi de biciul celor răi, suntem prea dornici şi însetoşaţi de lumină, de frumos şi de bine, şi atunci când se ivesc în faţa noastră eroii înfăptuirii, noi cerem dela dânşii să ne răsbune cât mai repede şi mai mult de vremile de suferinţă şi umilire. Deaceea am îndrăznit să rostim către d-voastră sugestiile noastre şi să punem încă nădejdi mari în puterea d-voastre de realizare. Această însă nu ne împiedecă să recunoaştem mulţimea şi frumuseţea binelui ce aţi făcut până acum pentru înălţarea şi tot mai multa valorificare a Ateneului ca aşezământ cultural şi, încheindu-ne cuvântul, să vă dorim din adâncul sufletului nostru vieaţă îndelungă de răgaz şi prosperitate pentru a puteà duce la bun capăt opera ce-aţi întreprins pentru pregătirea zilelor de deplină mărire şi glorie a neamului românesc».

Preotul N. M. POPESCU comunică hotărîrea luată de Secţiunea Istorică în şedinţa sa dela 2 Martie curent:

Pentru Congresul Istoric Internaţional dela Oslo (14—18 August 1928) se deleagă d-nii N. Iorga, G. Balş, Al. Lăpedatu, I. Nistor şi I. Lupaş.

D-l G. Balş va face la Congres o comunicare despre *Influenţa goticului asupra arhitecturii româneşti.* Rezumatul acestei comunicări, precum şi lista delegaţilor, se va comunicà Comitetului Congresului.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

16 MARTIE 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

D-l **I. A. Bassarabescu,** Membru corespondent al Academiei, desvoltă o comunicare despre *Două epoci din literatura română.*

Dela Asociaţia Naturaliştilor din Oltenia de sub conducerea colegului nostru corespondent d-lui Dr. Sabba Ştefănescu — Asociaţie înfiinţată cu scopul de a cercetà Oltenia şi Banatul din punct de vedere zoologic, botanic, paleontologic şi geologic — se primeşte rugăminte ca Academia să-i aprecieze iniţiativa ştiinţifică şi să-i acorde sprijin material şi moral.

— Se recomandă Secţiunii Ştiinţifice.

Dela Consiliul Internaţional de Cercetări se primeşte înştiinţare că adunarea generală a Consiliului se va ţine în acest an la Bruxelles la 13 Iulie viitor.

— Se ia act.

D-l I. BIANU înfăţişează 20 documente primite în dar, prin mijlocirea colegului nostru d lui Al. Lăpedatu, dela d-l Valentin Bude, Profesor în Iaşi.

D-l I. BIANU arată că Secţiunea Literară, în conformitate cu hotărîrea plenului din şedinţa dela 10 Februarie trecut, a numit Comisiunea pentru pregătirea raportului asupra chestiunii ortografiei şi asupra propunerilor Congresului filologilor, Comisiunea fiind compusă din d-nii I. Al. Brătescu-Voineşti, I. Bianu şi M. Sadoveanu. D-l I. A. Rădulescu-Pogoneanu, membru corespondent, a fost chemat la lucrarea Comisiunii ca secretar al ei.

D-l I. BIANU înfăţişează două exemplare din seria de 12 reproduceri în aquaforte după tablouri de Grigorescu. Reproducerile sunt datorite d-lui R. Iosif şi sunt precedate de o prefaţă de d-l St. I. Neniţescu. Lucrarea a apărut în editura «Bibliofila» şi constitue o încercare vrednică de toată lauda, fiindcă în ţara noastră s'au făcut puţine încercări de această natură şi pentru realizarea ei a trebuit să se învingă mari greutăţi.

D-l I. BIANU prezintă ca dar primit dela Legaţiunea României din Londra un *Albmu de tăieturi din presa engleză privitoare la decesul Regelui Ferdinand I al României.* Trimiterea albumului fusese anunţată încă dela 15 Septembrie 1927. Albumul, solid legat, cuprinde tăieturi din ziare ca: Morning Post, Times, Daily Telegraph, Westminster Gazette, Daily Sketch, Daily Mail, Daily News, Daily Miror, Daily Cronicle, Evening Post, Manchester Guardian, Birmingham Post, Yorkshire Post, Yorkshire Observer, Newcastle Journal, Sunday Times, etc. etc. Este foarte preţios pentru cunoaşterea impresiilor lumii britanice asupra decesului Regelui Ferdinand al României.

— Legaţiunii Române din Londra s'a mulţumit călduros pentru acest dar.

ŞEDINŢA ORDINARĂ

23 MARTIE 1928.

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

Dela d-şoara Maria Herkt, fiica răposatului General de Artilerie cu acest nume, se primeşte în dar manuscriptul părintelui său: «*Istoricul vechiului Regiment I de Artilerie*» şi «*Istoricul Regimentului al III-lea de Artilerie dela formarea regimentului până la reintrarea în garnizoana de pace după terminarea Campaniei 1877—1878*». Pe lângă acestea se adaugă o culegere de invitaţii, cărţi de audienţe şi de mese, adunate şi rămase dela răposatul ofiţer în lunga sa carieră.

— Se exprimă mulţumiri.

Aproape zilnic primim dovezi că ochii lumii — cu deosebire din ţările latine — se întorc spre noi, mai ales în urma Congresului Presei latine, ţinut la noi în 1927. O asemenea dovadă ne vine acum din Guatemala, de unde Societatea de ajutor mutual a Comerţului cere, printr'o frumoasă scrisoare în limba spaniolă, să i se trimită publicaţiuni româneşti.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

30 MARTIE 1928.

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

D-l N. IORGA oferă Academiei un exemplar din scrierea sa apărută de curând în traducere italiană făcută de d-l I. Antohi, cu titlul: *Storia dei Romeni e della loro civiltà*, Milano, 1928.

Apoi desvoltă comunicarea despre: *Rătăcirile în Apus ale unui pretendent român, Ioan Bogdan, în sec. XVI-lea.*

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică hotărîrea Secţiunii Ştiinţifice de a se publică în Memoriile Secţiunii lucrarea d-lui N. N. Moroşan: *O Staţiune paleolitică în Dobrogea (Topalu).*

ŞEDINŢA ORDINARĂ

6 APRILIE 1928.

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

D-l N. DONICI, Membru Onorar, comunică următoarele două note:

«In ziua de 10 Noemvrie a anului trecut am reuşit, la Observatorul meu din Dubcsarii-Vechi, să observ, — pe cer senin — trecerea planetei Mercur peste discul Soarelui. In aceste observaţiuni m'am servit, ca şi la trecerea întâmplată la 7 Maiu 1924, de luneta cu focar lung (f = 10 m.),

precum şi de spectrograful cel mare cu două prisme, aşezat îndărătul lunetei, în locul spectroheliografului. Scopul observaţiunii a fost, şi de astădată, încercarea de a găsì linii de absorbţie noui, care ar puteà fi atribuite atmosferei zisei planete.

«In timpul celui de al doilea contact intern dintre Mercur şi Soare, am reușit să obţin spectrograma marginei solare cam întunecată la mijloc de această planetă. (Intâiul contact interior a avut din nefericire loc, ca şi în anul 1924, pe când astrele se aflau încă sub orizont). De astădată ajustasem spectrograful în aşà fel, încât spectrogramele să fie mai nete în regiunea verde, în cea galbenă, portocalie și roșie, a spectrului (în limitele λ 500 μ—λ 700 μ). Proba aceasta n'a dat linii noui de absorbire, confirmând astfel rezultatele observaţiunilor făcute de mine în 1924, precum şi în 1907, în Egiptul de Sus. Mi-a mai rămas să clarific acum, după cum am făcut și în trecut, rolul jucat în acest caz de cei doi factori, şi anume de vibrația soarelui și a lui Mercur pe deschizătura aparatului spectral şi de un fenomen optic cunoscut sub numele de «ligamentul negru».

«In ziua de 8 Decemvrie a anului trecut am putut observà, cu ajutorul tripletului de comete instalat pentru prima dată în turnul cel nou al observatorului meu, o eclipsă totală de lună, în condiţiuni atmosferice foarte favorabile. In timpul fazei parţiale a eclipsei, am reuşit să fac, printr'un luminofiltru violet, opt fotografii directe ale fenomenului. Scopul observaţiunilor erà stabilirea — cu razele violete — a dimensiunii umbrei Pământului pe suprafața satelitului nostru. Apoi, în timpul fasei totale a eclipsei, am obţinut, cu ajutorul spectrografului tripletului, două spectrograme care ne vor da material abundent în studiul distribuţiei luminii pe zisa suprafață, în acest timp».

D-l N. IORGA propune ca Academia să intre în relaţii de schimb de publicaţii cu Academia de Ştiinţe Portugheză şi cu centrele universitare spaniole.

— Propunerea se aprobă.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată că starea neîndestulătoare a localului Bibliotecii, care pe de o parte nu asigură buna păstrare și folosire a colecţiilor, iar pe de alta a devenit neîncăpător pentru cărțile ce ne vin zilnic, a făcut ca Delegaţiunea împreună cu comisiunea localului să hotărască mutarea imprimatelor și sălii de lectură în depozitul de cărți construit în 1926. Această măsură a fost arătată d-lui Prim Ministru, care a promis că va pune la dispoziția Academiei din Fondurile Ministerului de Finanțe suma de 8.000.000 lei, necesară pentru adaptarea depozitului acestui scop, achitându-se în două rate.

ŞEDINŢA PUBLICĂ

27 APRILIE 1928.

Preşedinţa d-lui Dr. G. MARINESCU, Vicepreşedinte.

La şedinţă asistă Abatele Zavoral dela Praga, Membru Onorar al Academiei.

D-l Dr. P. MARINESCU, Vicepreşedinte, înfăţişează volumul X din măreaţa operă «Corpus Nummorum Italicorum» primit prin Legaţiunea Italiei din partea Maiestăţii Sale Regelui Italiei, pe care Academia se simte mândră de a-L înnumărà dela 1890 în fruntea membrilor săi onorari. D-sa arată apoi că în urma atentatului îndreptat împotriva vieţii Maiestăţii Sale, Academia I-a adresat felicitare telegrafică pentru scăparea din marele pericol, la care Maiestatea Sa a binevoit a mulţumì graţios Instituţiunii noastre.

D-l Dr. G. MARINESCU, Vicepreşedinte, salutând pe Abatele Metodiu Zavoral în mijlocul colegilor săi, zice:

Domnilor Colegi,

«Academia Română e fericită de a aveà, azi, în mijlocul său, pe membrul său onorar abatele Metodiu Zavoral, dela mănăstirea Strahov şi preşedintele Institutului ceho-român din Praga, care, în activitatea ce-a desfăşurat-o pe terenul religios, cultural şi politic este una din cele mai de seamă personalităţi ale Republicei vecine: Ceho-Slovacia.

«Eclesiastic erudit, scriitor de valoare, predicator care încălzeşte şi înalţă auditorul său şi membru al mai multor societăţi străine, sunt atâtea titluri care-i dau dreptul la stima noastră. Dar, rareori a venit în ţara noastră misionari străini cari să se fi bucurat de o primire aşà de entusiastă, de când a pus piciorul pe pământul românesc. Cauza este că în afară de meritele pe care şi le-a câştigat prin activitatea sa aşà de fecundă, a praticat cu multă discreţie şi nobleţe aceà virtute creştină, care se numeşte caritatea. Cunoaşteţi cu toţii că în timpul răsboiului cel mare a îngrijit cu atâta dragoste într'un lazaret model la Strahov, pe răniţii noştri, şi chiar le-a învăţat graiul, încât a devenit o persoană oarecum legendară în Ardeal.

Monseniore,

«Am avut cinstea să vă vizitez la Strahov, unde am fost impresionat de atmosfera de simpatie ce-o răspândiţi în jurul vostru şi de stima deosebită de care vă bucuraţi în toate cercurile nu numai din Praga, dar şi din toată Ceho-Slovacia.

«Dintre cele trei virtuţi creştine, credinţa trebuie să o aibă orice om de bine, speranţa nu e interzisă nimănui, dar caritatea e virtutea cea mai mare căci ea dă vieaţă celorlalte virtuţi. Ea este la baza religiunii creştine şi ne apropie de divinitate, căci Isus Christos a zis: *iubeşte pe aproapele tău, ca pe tine însuţi* şi caritatea nu o găsim practicată cu aceeaşi râvnă nici de filozofi nici de alte religiuni. Ea este virtutea care a transformat lumea şi aş crede că dacă s'au prăbuşit atâtea împărăţii şi atâtea popoare

și au fost atâtea războaie sângeroase, cauza este că nu s'a înțeles puterea cea mare și divină a carității.

«Niște monștri omenești ca Neron, Caligula și Diocleţian considerau, în egoismul lor atroce, pe aproapele lor ca o ființă inferioară demnă de a fi sfâșiată de fiarele sălbatece. Dacă egoismul permite unui individ sau unei societăți să dăinuească, să se desvolte, nu e suficient, căci el duce la ambiție exagerată, la tiranie și despotism, pe când caritatea are un efect binefăcător, care operează atâtea acte mari și nobile în domeniul natural, social și chiar internațional.

«Ingrijind, cum ați făcut, pe răniții noștri, le-ați dat speranță și curaj, le-ați alinat suferințele; conducând instituția orbilor cu caritatea de care sunteți însuflețit, nu le dați lumină fizică, dar le ușurați nenorocirile lor și înlocuiți simțul vederii prin simțul înalt al moralei și îi faceți să iubească vieața, care ar fi numai întunerec pentru dânșii. Deaceea deviza mănăstirei dela Strahov pe care o conduceți este: «*Caritas omnia vincit*».

«Am avut onoarea să vorbesc, acum vreo 5 ani cu d-l Beneș, la Sinaia, căruia i-am spus că suntem fericiți să fim uniți prin relații politice cu Ceho-Slovacia, dar că această unire trebuie cimentată prin relații intelectuale. I-am propus, în acest scop, schimb de profesori și de elevi și congrese internaționale. S'a făcut un început foarte frumos în această direcție. Au fost misionari români primiți cu multă simpatie la Praga și ați venit și voi ca să întăriți relațiile noastre culturale, căci, cum ați zis foarte bine numai ele sunt trainice, numai ele apropie cu adevărat două popoare. Poate că această trăinicie să fie în legătură și cu oarecare înrudire îndepărtată și m'aș bizuì în această privință pe interesele de rassă care ne-ar unì din depărtare, după cum afirmă dl N. Iorga: prin vechii Celți, Boii Boemiei, Scordiscii, Tauriscii Dunărei cari au dat o Bononie și un Noviodunum, Vidinul și Isacea, acì, spre Marea Neagră. Prin picăturile de sânge slav intrate în alcătuirea noastră etnică. Ori picăturile romane venite Cehilor înșiși din trecătoarele colonizări romane în hotarul Statului morcomanic al lui Marbod.

«Acum să-mi fie permis scump oaspete, care întrupați cele trei virtuți ale religiunii creștine: credința, speranța și dragostea, să vă zic: — «Fiți binevenit în mijlocul nostru!»

Abatele Metodiu Zavoral, răspunzând, zice:

«In sfârșit am putința să vă mulțumesc și personal pentru marea cinste pe care mi-a arătat-o Academia Română numindu-mă membru onorific al ei. Această cinste e așà de mare și a fost așà de neașteptată încât la primirea acestei știri, am rămas nespus de uimit. Mi-a fost clar că între însemnătatea acestei cinste și între aceea pe care aș fi fost meritat-o, este o deosebire prea mare. E sigur că în adresa Academiei mi s'a comunicat că aceasta s'a întâmplat pentru dragostea compătimitoare cu care am îngrijit în lazaretul meu pe ostașii răniți români, învățând pentru aceasta și limba lor. Aceasta însă a fost oarecum numai o datorie creștinească căci cine oare trebuie să-și împlinească această datorie mai cu drag decât

preotul şi abatele? Şi că tocmai ostaşii români au fost obiectul îngrijirii şi simpatiei mele celei mai inimoase, aceasta se poate explicà, că tocmai dânşii au fost oarecum cei mai părăsiţi şi faţă de soldaţii nemţi şi unguri au fost cei mai uitaţi, neglijaţi, suspectaţi şi mai dispreţuiţi. Deaceea a fost firesc că îngrijirea mea cea mai sinceră a fost îndreptată spre dânşii. In curând însă la aceasta s'a mai adăugat şi un alt motiv.

«In timpul răsboiului s'a succedat în lazaretul meu o serie de soldaţi, de dragostea lor vizitam şi alte lazarete din Praga din Bohemia şi din Moravia, şi pretutindeni am găsit şi printre dânşii oameni cu bună inimă, cu o credinţă fierbinte şi mai ales am găsit oameni cari îşi aduceau aminte cu dragoste mişcătoare de soţiile, de copii, de părinţii lor precum şi de gospodăriile lor. Am fost întotdeauna foarte înduioşat, când grăindu-le în româneşte ochii lor luciau de bucurie, un surâs plăcut înfrumuseţà buzele lor şi-mi mulţumiau cu mare recunoştinţă pentru cuvintele mele de mângâiere. Iar mai târziu, când am învăţat mai bine graiul lor, vizitându-i zilnic în lazaretul meu iar vara în grădina abaţiei şi le ceteam frumoasele poveşti române, recunosc sincer că aceasta a fost pentru mine nişte clipe la a căror frumuseţe mă gândesc chiar azi. Deaceea chiar prin aceasta am fost cu prisosinţă răsplătit pentru aceea ce am făcut din dragoste.

«Răsplata aceasta însă a crescut încă prin aceea că puteam mereu să pătrund mai adânc în spiritul limbii voastre aşà de interesantă, aşà de armonioasă şi mlădioasă şi prin cetirea autorilor voştri cei mai de frunte precum şi prin studiul serios al publicaţiilor voastre folcloristice pe care mi le-a trimes Academia Română, am putut pătrunde şi în sufletul poporului vostru şi în tot ce vieţa lui are mai caracteristic şi deosebit de celelalte popoare. Dejà aceasta merità puţina silinţă, puţina stăruinţă şi multa iubire inimoasă şi frăţească.

«Şi când mă gândeam, stimaţilor Domni, la ceeace v'a îndemnat să mă onoraţi cu aşà înaltă cinste, sper că am ghicit adevăratul motiv. Aţi vroit să manifestaţi înaintea poporului vostru şi al meu, cât de drag vă este acest popor şi deaceea pentru mine, care m'am îngrijit cu adevărată dragoste de oamenii voştri în străinătate, nici primirea mea ca membru onorific al Academiei nu vi s'a părut o cinste şi răsplată prea înaltă. Şi eu găsesc că e foarte firesc că tocmai d-voastră, stimaţilor, Domni, cari reprezentaţi culmea culturii acestui popor, să vă iubiţi poporul vostru.

«De sigur că între d-voatsră sunt distinşi cunoscători ai istoriei poporului şi aceştia ştiu cât de mult a suferit poporul român în trecut. Pământul acestei ţări este îmbibat de şiroaie întregi ale sângelui său, sânge pe care l-a vărsat pe atâtea fronturi şi în contra duşmanilor foarte numeroşi timp de secole întregi ca să apere şi să mântue patria sa. Ei ştiu foarte bine cât de greu a fost jugul usurpatorilor de sânge străin şi de limbă străină şi câte veacuri au trecut, până când au căzut lanţurile de pe mânile lui şi soarele libertăţii a lucit deasupra capului său.

«Sunt între d-voastră faimoşi cunoscători ai istoriei culturale şi aceştia ştiu bine că d-voastră, ca şi noi Cehoslovacii, trebuie să mulţumiţi acestui popor pentrucă a scăpat limba maternă. Pe când intelectualii români,

la fel ca şi intelectualii cehoslovaci, se înstrăinau cu uşurinţă de poporul lor dând preferinţă limbii străine, moravurilor străine şi culturii străine nerespectând astfel limba, obiceiurile şi cultura lor proprie, poporul român, la fel ca şi poporul cehoslovac, a rămas credincios acestora. D-voastră vă adăpaţi mereu din izvorul viu al poporului şi prin publicaţii folcloristice faimoase arătaţi întregului popor şi întregii lumi civilizate, câtă frumuseţe se ascunde în limba voastră, în arta voastră populară şi câtă poezie adevărată este ascunsă în cântecele şi poveştile populare şi câtă înţelepciune e cuprinsă în proverbele şi zicătorile populare.

«O da, stimaţilor Domni, închinaţi acestui popor al vostru toate ideile capetelor voastre, toate simţimântele inimilor voastre şi ridicaţi cu înţelepciune şi cu răbdare nivelul culturii sale, adânciţi simţimintele sale religioase şi feriţi-vă cu toată fiebinţeala iubirii voastre de tot ce ar puteà să otrăvească şi să strice vieaţa lui morală şi naţională. Această dragoste a d-voastră către popor mi-a atribuit o cinste aşà de înaltă. Vă mulţumesc respectuos şi din inimă asigurânduv-ă că vă voiu da dovadă de recunoştinţa mea prin fapte în tot timpul, cât Domnul mă va lăsà în vieaţă.

«Iar vouă, stimaţilor Domni, precum şi tuturor lucrărilor voastre meritoase vă urez binecuvântarea lui Dumnezeu».

D-l N. IORGA expune o comunicare cu subiectul: *Informaţii spaniole despre răsboiul nostru pentru Independenţă*, arătând că o parte din aceste informaţii le-a cules din «La Ilustracion Espanola y Americana» din 1877, pe care d-sa o înfăţişează în două volume apărute în acel an. Aceste volume i-au fost puse la îndemână de d-l Obrocea, Primarul oraşului Ploeşti, care a declarat colegului nostru că le dărueşte colecţiilor Academiei.

— Se exprimă mulţumiri d-lui Obrocea.

Dela d-l Inginer Alex. A. Ştefănescu se primeşte în dar publicaţiunea «*Chamber's Encyclopaedia*», ediţia 1908, în zece volume.

Dela Inspectoratul General al Cavaleriei se primeşte «*Albumul Concursului general de Cavalerie 1927*».

Dela d-l Marcu Polak, anticar din Bucureşti, se primesc în dar un volum manuscript grecesc dela începutul sec. XIX-lea cuprinzând un manual de Teologie dogmatică, un caiet cu note autografe de Gr. C. Tocilescu, o foaie cu arborele genealogic al familiei Gane din Moldova şi copia unui hrisov dela Matei Basarab din 1641.

D-l I. BIANU comunică trista ştire că colegul nostru corespondent străin Ernest Nys a încetat din vieaţă încă dela 4 Septemvrie 1920, Academia neavând informaţie despre aceasta decât acum prin Legaţia noastră din Belgia. Ernest Nys, jurisconsult belgian de mâna întâia şi Profesor la Universitatea din Bruxelles, fusese chemat în Academie în 1903 pentru activitatea sa consacrată studiului Dreptului internaţional, în domeniul căruia defunctul coleg a produs numeroase opere distinse printr'un mare simţ critic şi prin bogată erudiţiune.

PARTEA II

SESIUNEA GENERALĂ

15 MAIU—2 IUNIE 1928

ŞEDINŢA GENERALĂ

15 MAIU 1928

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ zice:

«Am plăcerea să deschid a 61-a sesiune generală a Instituţiunii noastre şi de a salutà pe colegii cesiţi din diferite părţi ale ţării spre a luà parte la lucrările multe, pentru care suntem întruniţi. Căci într'adevăr, în această sesiune ne vor preocupà numeroase chestiuni importante. Anunţ deacum pe acelea, cari, socotesc, vor trebuì să reţină mai mult atenţiunea noastră.

«In primul rând, voiu menţionà chestiunea cu totul serioasă a localului Bibliotecii. In această privinţă am făcut un pas înainte. Construirea localului proiectat este o chestiune de lungă durată. In această împrejurare, spre a asigurà, pe de o parte, buna păstrare a imprimatelor, actualmente aşà de înghesuite că nu mai pot permite primirea celor care vin, şi spre a da putinţa mânuirii şi folosirii lor uşoare, am recurs la soluţia provizorie de a mutà în depozitul de cărţi, construit în 1926, sala de lectură împreună cu colecţia întreagă de tipărituri. Expunând această necesitate Preşedintelui Consiliului de Miniştri, d-lui Vintilă Brătianu, d-sa ne-a făgăduit că va pune la dispoziţia Academiei, pentru lucrările care vor trebuì făcute în acest scop, suma de 8 milioane. Din această sumă 4 milioane, destinate pentru amenajarea depozitului, ni se vor da chiar în această primăvară, iar celelalte 4 milioane, pentru mobilier, la toamnă. Odată cu această promisiune ne-a invitat să luăm măsuri pentru începerea lucrărilor.

«In al doilea rând, trebuie să arăt că dificultăţile de finanţare a redactării şi publicării «*Dicţionarului limbei române*» au fost înlăturate pentru un şir de cinci ani. In curând vor apare din marea lucrare încă două fascicole, iar pentru anii următori este deasemenea asigurată apariţia a câte două fascicole anual.

«O a treia problemă, cu totul serioasă, va trebuì să atragă atenţiunea noastră spre rezolvirea ei şi anume problema reorganizării administrative a Academiei. Instituţiunea noastră, având de administrat o avere de peste 700 milioane, numai cu grele sacrificii de timp şi de muncă ajunge să învingă complicaţiile gospodăriei noastre. Este ştiut că această avere nu aduce importante

profituri Academiei, dar nu mai puţin ea trebuie păzită, sporită şi deci administrată în perfecte condiţiuni».

D-l Preşedinte atrage atenţiunea apoi şi asupra alegerilor de membri care urmează să se facă în cursul acestei sesiuni, fie de membri activi şi corespondenţi, fie de membri onorari, amintind că în sesiunea anului trecut nu s'a ales nici un membru onorar şi nici corespondenţi străini pentru motive expuse atunci. In această privinţă, d-sa reîmprospătează dispoziţiunile regulamentare de alegere, apăsând cu deosebire asupra faptului că alegerile de membri onorari străini sunt condiţionate atât de valoarea mondială ştiinţifică a celor ce ar întruni voturile propunerii, cât şi de faptul de a aduce în Academie oameni cari au strânse relaţii cu lumea ştiinţifică românească şi cari au arătat afecţiune şi interes pentru ţara noastră.

In sfârşit, d-sa arată că Biuroul va propune să se ţină în cursul actualei sesiuni două şedinţe solemne. O şedinţă va fi consacrată memoriei Protectorului şi Preşedintelui de Onoare al Academiei Regele Ferdinand; cealaltă pentru slăvirea poetului naţional Vasile Alecsandri în Academie, după care se va face la sfârşitul sesiunii în Mirceşti inaugurarea mausoleului mormântului poetului.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ prezintă următorul program pentru lucrările sesiunii:

1. Raportul Secretarului General despre activitatea Academiei din 1927—28.
2. Raportul Comisiunii pentru cercetarea conturilor din exerciţiul bugetar 1927 şi alegerea Comisiunii pentru 1928.
3. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1927—28.
4. Alegerea Comisiunii bugetare pentru anul 1929.
5. Raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru 1927.
6. Raportul asupra activităţii Cabinetului numismatic în 1927.
7. Raportul asupra burselor date în 1927—28 din Fondurile *V. Adamachi*, *Leon S. Ariè*, *Dr. Corneliu Păcuraru-Bianu*, *N. Rătescu*, *A. Papadopol* şi alegerea Comisiunii pentru bursele din 1928—29.
8. Raportul Comisiunii Şcolare asupra activităţii şcolilor Academiei *Tache Anastasiu* şi *Agarici* în 1927—28 şi alegerea Comisiunii pentru 1928—29.
9. Darea Premiului I. Lecomte du Noüy, de lei 530, din 1928, elevilor Şcoalei de Arte Frumoase din Iaşi.
10. Raportul Comisiunii pentru împărţirea cărţilor didactice şi religioase din Fondurile *Ioan Fătu* şi *Ioan Scorţeanu* în 1927 şi alegerea Comisiunii pentru 1928.
11. Raportul Comisiunii Dicţionarului limbii române.
12. Alegerea Secretarului General al Academiei pe şapte ani, 1928—35 (Art. 16 din Statute).
13. Chestiunea noului local al Academiei Române.
14. Regulamentări de Fonduri (G-ral C. Burghele, V. Pârvan, Ion Andrei).

15. Inaugurarea mausoleului la mormântul lui Vasile Alecsandri la Mirceşti.
16. Raport asupra Fundaţiunii familiei Menachem H. Elias.
17. Raportul Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1927—28.
18. Alegerea Comisiunii financiare însărcinate cu darea burselor Jacques M. Elias.
19. Chestiunea ortografiei româneşti.
20. Deciziunea Comisiunii Speciale pentru acordarea *Premiului Năsturel* de 4000 lei (Art. 8, 9, 13, 16 Reg. Prem.).
21. Deciziunile Secţiunii Literare pentru acordarea premiilor (Art. 14 şi 15, Reg. Prem.):
    — *Eliade Rădulescu*, de 50.000 lei;
    — *Dr. C. Păcuraru-Bianu*, de 10.000 lei.
22. Deciziunile Secţiunii Istorice pentru acordarea premiilor (Art. 14, 15, Reg. Prem.):
    — *Gheorghe Asachi*, de 50.000 lei;
    — *Adamachi*, de 5.000 *(divizibil)*.
23. Deciziunile Secţiunii Ştiinţifice pentru acordarea premiilor (Art. 14, 15, Reg. Prem.)
    — *Gh. Chiţu*, de 1000 lei;
    — *Demostene Constantinide*, de 4000 lei *(divizibil)*.
24. Deciziunea Secţiunii Ştiinţifice pentru acordarea Premiului Statului *Lazăr*, de 50.000 lei: «*Studiul taxonomic, biologic şi zoogeografic al unui grup din fauna unei regiuni naturale a României*».
25. Şedinţă publică solemnă pentru proclamarea premiilor.
26. Alegerea Comisiunii de 12 membri pentru examinarea publicaţiilor ce se vor prezentà la *Marele Premiu Năsturel*, de 12.000 lei, din 1929 (Art. 13 din Reg. Prem.).
27. Alegerea Comisiunii de 3 membri din Secţiunea Literară pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 50.000 lei, din 1929, cu subiectul: *Viaţa şi opera lui Mihail Eminescu.*
28. Alegerea Comisiunii de 3 membri din Secţiunea Literară pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei (divizibil), din 1929, cu subiectul: *Inrâuriri reciproce între limbile română şi maghiară.*
29. Alegerea Comisiunii de 3 membri din Secţiunea Istorică pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la *Premiul Năsturel*, de 5.000 lei, din 1929, cu subiectul: *Contribuţiuni la studiul etnografic al Ţiganilor din România.*
30. Alegerea Comisiunii de 3 membri din Secţiunca Ştiinţifică pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la *Premiul Societăţii «Lignitul»*, de 15.000 lei, din 1929, cu subiectul *Studiul lignitilor din România în vederea industrializării lor prin distilaţiune.*
31. Alegerea Comisiunii de 3 membri din Secţiunea Ştiinţifică pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la *Premiul Statului Lazăr*,

de 50.000 lei, din 1929, cu subiectul: *Studii asupra serovaccinării preventive în Difterii.*

32. Alegerea Comisiunii de 3 membri din Secţiunea Ştiinţifică pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la *Premiul Alexandru Bodescu*, de 2.000 lei, din 1929, cu subiectul: *Contribuţiune asupra meteorologiei Basarabiei.*
33. Subiecte de pus la concursul premiilor:
Pentru 1929:
— *At. Toncoviceanu*, de 1.000 lei, Secţiunea Istorică — şi alegerea Comisiunii de 3 membri din Secţiune pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la concurs.
Pentru 1931:
— *Năsturel*, de 5.000 lei, Secţiunea Ştiinţifică.
— *Lazăr*, de 50.000 lei. » »
— *Premiul de arhitectură românească Toma şi Ioan N. Socolescu*, de 5.000 lei, prin Comisiune Specială, ce urmează să fie aleasă.
34. Propunerea Secţiunii Ştiinţifice asupra publicării premiului Dr. V. Babeş, cu începere din 1929.
35. Propunerea Secţiunii Istorice asupra publicării premiului General R. Rosetti, de 5.000 lei, despre figurile mai caracteristice din răsboiul Independenţei din 1877—78 (Şedinţa 10 Iunie 1927).
36. Alegerea unui membru activ în Secţiunea Istorică în locul regretatului Vasile Pârvan.
37. Alegeri de membri onorari şi corespondenţi (Art. 31 şi 32 Statute, 68 Reg. Gen.).
38. Formarea bugetului pentru 1929.
39. Alegerea Preşedinţilor şi Vicepreşedinţilor Secţiunilor pentru 1928—29 (Art. 15 Statute).
40. Alegerea Preşedintelui şi Vicepreşedinţilor Academiei pentru 1928—29 (Art. 15 Statute).
41. Raportul Secretarului General asupra lucrărilor sesiunii g-rale din 1928.

Se procede la alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1927—28.

— Se aleg d-nii *G. Murnu, Dim. Voinov şi Şt. Ciobanu.*

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ informează că la 6 Maiu curent s'a sărbătorit la Paris 50 de ani de activitate ştiinţifică în domeniul matematicelor, împliniţi de colegul noastru onorar d-l Émil Picard, unul din cei doi Secretari perpetui ai Academiei de Ştinţe din Paris. Academia a felicitat pe colegul sărbătorit şi a delegat să o reprezinte la sărbătorire pe colegul nostru onorar d-l Henry Lebesgue, Profesor la Collège de France. D-l Lebesgue ne-a comunicat prin scrisoare îndeplinirea delegaţiunii date, pentru care Academia îi va exprimà mulţumiri.

Aducându-se în discuţie propunerea Biuroului privitoare la ţinerea şedinţelor solemne pentru memoria Protectorului şi Preşedintelui de Onoare al

Academiei **Regele Ferdinand** şi pentru comemorarea în Academie a poetului şi regretatului coleg Vasile Alecsandri, d-l Preşedinte pune chestiunea dacă propunerea se aprobă.

— Propunerea se aprobă cu unanimitate, iar programul celor două şedinţe se va stabilì ulterior.

D-l I. BIANU ceteşte următorul *Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1927—28:*

«*Domnilor Colegi,*

«Anul academic, care s'a scurs dela trecuta sesiune generală, a fost cel mai cernit dintre toţi anii trăiţi dela începutul acestei Instituţiuni, din 1867 până acum. Un număr neobişnuit de mare de doliuri a lovit Academia prin pierderea mai multor membri ai ei din toate categoriile, a căror trecere la cele veşnice a lăsat goluri dureros simţite atât în organizarea centrală, cât şi în ţinuturile în care personalităţile lor ocupau prin vieaţa şi activitatea de fruntaşi, locuri de conducători ai vieţii culturale a neamului.

«Pe deasupra tuturor, zăbranicul durerii a învelit neamul întreg, toată patria noastră din hotară în hotară, în zilele de 20—24 Iulie şi cele următoare, când marele suflet al Regelui dărâmător de hotarăle nefireşti s'a înălţat în slăvile veşniciei, părăsind trupul, care purtase într'însul una din cele mai nobile inimi omeneşti, inima tuturor devotamentelor.

«Al doilea Rege al României, purtătorul coroanei regale de oţel, înălţată la istorica Alba-Iulia în coroana de aur a neamului românesc, **Regele Ferdinand I,** conducătorul prin cele mai grele valuri al destinelor Patriei noastre la marea izbândă fericită, a arătat totdeauna Academiei noastre cea mai statornică bunăvoinţă, începând, din frageda tinereţe, dela 1890 până în cele din urmă zile ale vieţii, până în cel din urmă act al voinţei Sale.

«Toţi ne aducem aminte cu adâncă şi puternică emoţiune de afecţiunea colegială ce ne-a arătat tuturor şi în toate împrejurările. Augustul Său nume va fi păstrat cu veneraţiune alături de al Augustului Întemeietor Carol I în veşnicia viitorului, cât timp va dăinuì vieaţa şi pomenirea neamului românesc.

«Durerea pierderii nu trebue să o lăsăm să slăbească încrederea în viitor. Alăturea de tronul regal, pe care şedeà încercatul Conducător al Statului, a rămas Augusta Sa Tovarăşă de zile bune şi de zile grele,

care chiar în această incintă a stat alăturea cu Augustul Protector, care este depozitara sițămintelor și ideilor Lui și la care Academia va găsì totdeauna îndreptare și sfat luminos pentru îndeplinirea înaltei ei meniri culturale. Și apoi lângă maiestosul stejar căzut spre veșnică odihnă, vedem ridicându-se Tânărul Vlăstar, menit ca într'o zi să ia în mână frânele conducerii patriei, purtând pe cap coroana de aur a Augustului Bunic.

«Nu a fost destul însă ca anul încheiat să ne răpească în floarea vârstei pe Marele Suveran și Protector al acestei Academii, care aveà atâta credință și atâta speranță în ajutorul care îi erà asigurat prin Augusta Sa bunăvoință, pentru reorganizarea și desvoltarea ei după nouile cerințe ale situațiuni deacum și din viitor a Statului și a neamului.

«Alte două vieți strâns legate de Academie și de destinele ei au fost frânte în mijlocul vârstei lor normale, în mijlocul activităților, menite amândouă să contribue în mod excepțional la desvoltarea Academiei, prin lărgirea și înălțarea ei spre atingerea țelurilor pentru cari ființează. Aceste două vieți frânte, în culmea manifestării energiei și talentelor lor, au fost a colegului onorar Ioan I. C. Brătianu și a iubitului nostru coleg Vasile Pârvan.

«*Ioan I. C. Brătianu*, Primul Ministru al Țării, fost, alături de marele nostru Rege, conducător fericit al corabiei neamului întreg, în grozava furtună a marelui răsboiu pentru Marea Unire, a avut totdeauna cel mai statornic interes pentru Academia Română, a cărei menire o înțelegeà și o aprecià. In ultimele timpuri ale vieții sale, așà de năprasnic fulgerate de nemiloasa soartă, aștepta cu nerăbdare îmbunătățirea finanțelor Statului, pentru ca să se poată da Academiei atât localul demn de ea, cât și înzestrările trebuitoare și cuvenite. Ultima exprimare a acestei dorințe a dat-o într'o scrisoare către Pârvan, când a primit cea din urmă operă a acestuia, *Getica.*

«Frângerea celeilalte vieți în plina ei înflorire a fost ca un trăsnet căzut drept în mijlocul Academiei, a fost moartea iubitului nostru coleg *Vasile Pârvan*, tânărul și strălucitul arheolog, istoric și adânc gânditor, pe a cărui știință, talent și activitate Academia pusese temelia unei noui epoci de înălțare în vieața neamului nostru și între națiile de veche cultură.

«Împreună cu țara întreagă, cu toată romănimea și cu toți prietenii străini ai neamului nostru, Academia Română și-a purtat partea ei de doliu la Curtea-de-Argeș, la Florica și în dealul Filaretului, locurile

de veşnică odihnă a rămăşiţelor pământeşti ale celor trei mari şi nobile personalităţi, a căror stingere la mijlocul vieţii normale constitue pentru Instituţiunea noastră o întreită catastrofă.

«Dintre membrii români cari reprezentau Academia în diferite părţi ale ţării am pierdut doi din Banat şi doi din Basarabia: Valeriu Branisce, membru onorar, şi Dr. Gheorghe Popovici, membru corespondent, amândoi la Lugoj, Paul Gore şi Justin Ştefan Frăţiman în Basarabia.

«*Dr. Valeriu Branisce* s'a stins la 1 Ianuarie în Lugoj, obosit de cariera de peste un sfert de veac de luptător neînfrânt în apărarea intereselor politice şi culturale ale românismului de peste Carpaţi. Se simţià ales spre a sporì mişcarea politică a ultimului deceniu din secolul trecut şi deaceea a părăsit din tinereţe cariera de profesor pentru a devenì ziarist. Intemeietor de gazete în Banat mai întâiu, în Bucovina mai apoi, şi în sfârşit din nou în Banat, ducând deci lupta când împotriva apăsării maghiare, când în contra perfidiei guvernământului austriac, Branisce nu s'a lăsat învins nici de osânda temniţei ungureşti, suferită de două ori în timpul carierei sale politice, nici de expulzarea sa din Bucovina în 1900. Anul de glorie 1918 al desrobirii Ardealului l-a găsit pe Branisce în temniţa dela Seghedin, de unde l-a putut scăpà numai începutul destrămării militare şi politice a fostei Austro-Ungarii. De atunci până la moarte Branisce şi-a continuat activitatea sa politică şi culturală pe alte temeiuri în noul Stat al României întregite, care îi datoreşte recunoştinţă ca unuia din cei mai de seamă bărbaţi ai orientării prin presă a publicului românesc.

«Cu câteva zile înaintea lui Branisce şi tot în Lugoj trecea în rândul celor ce dorm în fericită pace tovarăşul său în aceà luptă, *Protopopul Gheorghe Popovici*, colegul nostru corespondent. La 27 Decemvrie Gheorghe Popovici a încheiat o vieaţă de 65 ani şi o activitate închinată propăşirii culturale, naţionale şi bisericeşti a Banatului timp de 40 de ani. Sufletul său bogat şi ştiinţa sa istorică şi teologică căpătată la Universităţile din Cernăuţi şi din Viena a rodit însă şi peste împlinirea datoriilor sale de protopresbiter al Lugojului, dăruind literaturii noastre religioase şi mai ales cunoaşterii istorice a Banatului câteva importante studii.

«La 8 Decemvrie s'a stins din vieaţă în Chişinău colegul nostru onorar *Paul Gore*, Directorul Muzeului naţional din acel oraş şi Preşedintele

Comisiunilor Arhivelor și a Monumentelor istorice din Basarabia. Insemnata sa activitate culturală și politică întreținută statornic în Basarabia, mai ales înainte de marele răsboiu, în scopul nobil de a risipì întunericul rusesc, care întunecà conștiința de neam a populației românești basarabene, i-a atras recunoștința întreagă a nației noastre și l-a făcut vrednic de a fi chemat în Academie cu unanimitate de voturi în Iunie 1919. Dar și merite pur științifice a avut să-i aprecieze Instituțiunea noastră. Paul Gore erà unul din cei mai culți români basarabeni. El a dat o deosebită luare aminte istoriei naționale și genealogiei familiilor românești din Basarabia, mărturisind râvna sa întru sporirea cunoștințelor istoriei Moldovei de dincolo de Prut, atât prin adunarea unui însemnat număr de documente și acte istorice asupra românilor basarabeni, cât și prin atenția dată și dragostea arătată artei populare românești, ale cărei produse le-a înfățișat într'o publicație cu câțiva ani înainte de răsboiu, rămasă până acum cea mai însemnată printre publicațiile de acest fel.

«La 23 Septemvrie s'a stins, în îndepărtata sa comună natală Cuhureștii-de-jos din județul Soroca, colegul nostru corespondent *Justin Ștefan Frățiman*, sfârșind greul unei îndelungate suferințe. Curajul său de a se ocupà de istoria moldovenească în Basarabia în timpul stăpânirii Rușilor, cari obișnuiau să trimită pe asemenea cercetători în îndepărtate locuri de exil, erà dovada unei aplecări către jertfă. A strâns deci un bogat material de documente și de acte privitor la trecutul bisericii românești și l-a păstrat în taină și cu iubire spre a-l scoate la lumină și a-l dăruì României întregite, în a cărei înfăptuire cultivase o credință nestrămutată. Roadele credinții și muncii lui stăruitoare au fost depuse și se păstrează la Societatea înființată de dânsul în Chișinău cu numele marelui basarabean «B. P. Hasdeu».

«La 12 Decemvrie s'a stins la vârstă înaintată la Cernăuți membrul onorar *Friedrich Kleinwaechter*, vechiu profesor la Universitatea bucovineană și economist, ale cărui opere îi câștigase demult un nume distins în știința mondială. Când Bucovina s'a unit cu Moldova mamă, bătrânul profesor s'a grăbit a face o călduroasă declarație pentru cetățenia românească.

«Dintre membrii onorari străini anul trecut ne-a răpit doi francezi, De Flers și Fougères, un olandez Antoon Lorenz și un suedez Svante August Arrhenius.

«*Robert de Flers*, ilustrul scriitor francez, înălţat în anii trecuţi la cea mai înaltă distincţiune ca Membru al Academiei Franceze, a fost cunoscut la noi de mulţi şi bine în anii grei ai răsboiului, când a stat nemişcat în mijlocul nostru, văzând deaproape durerile şi greutăţile anilor 1916 şi 1917. Ne-a dovedit în tot acest timp cea mai devotată şi mai statornică prietenie şi prin aceasta şi-a câştigat între ai noştri simpatia multora şi recunoştinţa tuturor. Academia a dat exprimare acestor simţiminte naţionale, alegându-l membru onorar.

«*Gustave Fougères*, ilustru profesor la Universitatea din Paris, mare elenist şi arheolog, a încetat din vieaţă la 7 Decemvrie în Paris. Activitatea sa, închinată în întregime cercetării culturii antice în urmele rămase din vieaţa elenă, i-a atras înalta distincţiune de membru al Institutului Franţei. Instituţiunea noastră a avut prilejul fericit de a-l aveà în mijlocul ei la 12 Iunie 1919, distinsul coleg făcând parte atunci din misiunea universitară franceză venită în ţara noastră pentru a o cunoaşte şi a ne da sfaturi pentru reorganizarea învăţământului nostru superior. Cu o zi mai înainte, Gustave Fougères, împreună cu toţi colegii săi din misiune, fusese aclamat de Academie, în unanimitate, ca membru onorar al Instituţiei noastre.

«*Hendrik Antoon Lorenz*, celebrul fizician olandez şi fostul profesor la Universitatea din Leyden, s'a stins din vieaţă în ziua de 4 Februarie la Harlem, la vârsta de 74 ani, încheind o bogată activitate ştiinţifică în domeniul Fizicei, care i-a câştigat un mare renume în lumea ştiinţifică de pe întreg globul pământesc şi l-a făcut să fie comparat de mulţi oameni de ştiinţă cu geniile cari au onorat mai mult omenirea, cu Newton şi cu Galileu. Schimbând fundamentul ştiinţelor fizice prin introducerea noţiunii noui a electronului, Lorenz a făcut posibilă explicarea nu numai a tuturor fenomenelor optice şi electromagnetice, dar şi pe a proprietăţii fundamentale şi enigmatice a materiei, a inerţiei. Instituţiunea noastră chemându-l în 1913 printre membrii săi onorari, s'a simţit tot pe atât de onorată de alegerea făcută, pe cât de mare îi este acum durerea de a pierde pe unul din cei mai iluştri membri ai ei.

«*Svante August Arrhenius*, profesor la Universitatea din Stockholm şi Directorul Institutului Nobel ştiinţific s'a stins în Octomvrie 1927. A fost un erudit cu orizonturi excepţional de largi, fiind în acelaşi timp fizician, chimist şi astronom. Scrierile şi conferinţele sale atingătoare de cele mai înalte probleme din ştiiţna omenească asupra

lumii i-au câștigat o celebritate mondială. Ca un omagiu de admirațiune, Academia l-a ales cu unanimitate membru onorar la 27 Maiu 1913, împreună cu alți patru învățați de aceiași înălțime.

«Incă la 4 Septemvrie 1920 a încetat din vieață colegul nostru corespondent străin *Ernest Nys*. Academia a primit însă această tristă știre deabià acum prin Legațiunea noastră din Belgia.

«Ernest Nys, jurisconsult belgian de mare autoritate și Profesor la Universitatea din Bruxelles, fusese chemat în Academie în 1903 pentru activitatea sa consacrată studiului Dreptului internațional, în domeniul căruia defunctul a produs numeroase opere distinse printr'un mare simț critic și prin bogată erudițiune.

* * *

«Dacă doliul întins asupra Instituțiunii noastre ne-a lăsat în inimi grele regrete, apoi prilejurile de a ne amintì faptele și meritele colegilor dispăruți sau recunoașterea unanimă din partea publicului nostru intelectual a muncii încă mereu neobosite, pe care o depun colegii noștri în vieață, n'au lipsit să fie în acest an, spre înviorarea și bucuria inimilor noastre.

«Cu pioasă recunoștință Academia a luat parte, prin glasul colegului nostru N. Iorga și prin prezența mai multora dintre noi, la desvelirea busturilor colegilor defuncți *B. P. Hașdeu* și *D. Onciul* în ziua de 10 Noemvrie în Parcul Arhivelor Statului, iar acum în urmă a hotărît sprijinul său năzuințelor Comitetului creat dinainte de marele răsboiu pentru ridicarea în Capitală a unui monument neuitatului coleg și marelui Ministru de Instrucție *Spiru Haret*. Intr'o altă împrejurare asemănătoare și tot în timpul lunei Noemvrie, colegul nostru d-l G. Bogdan-Duică a reprezentat Academia la inaugurarea bustului lui *Iosif Vulcan* ridicat în Oradea-Mare, ca simbol de statornică recunoștință pentru faptele răposatului coleg, strâns legate de desvoltarea culturii naționale de dincolo de Carpați.

«Instituția noastră a avut și câteva bucurii de caracter intim: una dintre acestea a fost pricinuită de sărbătorirea colegului *I. Al. Brătescu-Voinești* la ajungerea vârstei de 60 de ani. Calitățile artistice și sufletești, care se reflectează în mod atât de fericit în scrierile colegului nostru, au fost sărbătorite cu acest prilej în cursul unei întregi săptămâni (22—29 Ianuarie) în mai multe centre intelectuale din țară, de scriitorii contemporani în frunte cu Societatea Scriitorilor din Capitală, de presă și de

diferite instituţii literare şi culturale. Academia s'a asociat la această sărbătorire prin cuvântul avântat al colegului Octavian Goga cu urări călduroase, dorinţe şi speranţe, ca mulţi ani deacum înainte iubitul coleg să continue a îmbogăţì literatura românească în spiritul senin care caracterizează întreaga sa operă.

«Prin glasul colegului Dimitrie Gusti Academia s'a asociat la sărbătorirea de caracter intim şi mai mult şcolar, care a cinstit trecerea vârstei de 70 de ani a celui mai vechiu dintre devotaţii acestei Academii.

«In sfârşit, acum câteva săptămâni, în urma atentatului veştejit de lumea întreagă împotriva vieţii M. S. Regelui Italiei, Academia, care este mândră de a-L numărà în fruntea membrilor ei onorari, a adresat Maiestăţii Sale, felicitare telegrafică, pentru fericita scăpare din marele pericol. Maiestatea Sa a binevoit a mulţumì graţios Instituţiunii noastre.

«*Mausoleul Alecsandri.* Datoria de pietate şi recunoştinţă a întregului neam faţă de poetul naţional Vasile Alecsandri, de a ridicà pentru mormântul lui la Mirceşti un mausoleu vrednic de numele său — datorie a cărei îndeplinire a luat-o Academia asupra sa — se împlineşte acum mulţumită atenţiunii stăruitoare şi ajutorului dat de colegul nostru Al. Lăpedatu, Ministrul Cultelor şi Artelor. Pictura interioară s'a executat după schiţa aleasă de Academie. Veţi aveà de luat hotărîri asupra inaugurării mausoleului, cu care ocazie Academia va răspândì în public monografia asupra vieţii şi activităţii poetului, întocmită de colegul nostru G. Bogdan-Duică.

«II. *Şedinţele.* «Activitatea Academiei s'a urmat în cursul anului du păregulele stabilite. S'au ţinut 36 şedinţe săptămânale, din care în 23 şedinţe intime s'au făcut numeroase prezentări de cărţi şi manuscrise, s'au cetit note de deosebit interes ştiinţific ca acele ale colegului onorar N. Donici, s'au salutat în mijlocul nostru colegi străini ca d-nii Mario Rocques şi Abatele Metodiu Zavoral, s'au cercetat şi îndrumat lucrările curente, consacrând fie în plen, fie în Comisiuni, un timp mai îndelungat rezolvirii problemelor în legătură cu continuarea redactării şi publicării *Dicţionarului limbii române*, precum şi importantei chestiuni a mutării colecţiunilor de imprimate ale Bibliotecii în noul depozit de cărţi construit în 1926. Asupra acestor două chestiuni se vor da relaţiuni mai întinse, la rândul lor, în cursul acestui raport.

«O ședință — aceea dela 30 Septemvrie — a fost consacrată pentru primirea vizitei delegaților marilor ziare din țările neolatine ale Europei și Americii, întruniți în Capitala noastră în al VI-lea Congres Internațional al Presei latine. Salutați în numele Academiei de colegul nostru Vicepreședinte Dr. G. Marinescu, congresiștii au urmărit apoi, în expunerea celui care vă vorbește acum, începuturile și desvoltarea ziaristicii românești, vizitând, paralel, expoziția retrospectivă a presei noastre organizate în acest scop de Biblioteca Academiei.

«V'ați întrunit apoi la 2 Decemvrie în ședința de sesiune generală extraordinară, spre a hotărî asupra legatelor lăsate de regretații Vasile Pârvan, Maria Antachi, precum și asupra daniei făcute de d-l Ioan Andrei, profesor la Liceul din Ploești. In aceeași ședință ați luat dispoziții cu privire la unele greutăți întâmpinate în executarea succesiunilor Elena Dalles și Inginer Petre Lucaciu și ați dat soluția pentru înlăturarea dificultăților financiare în legătură cu continuarea *Dicționarului limbii române*.

«In sfârșit, în 10 ședințe publice, s'au expus comunicări cu următoarele subiecte:

1. La 17 Iunie d-l *N. Iorga* a expus o comunicare despre: *Ultimele scrisori din țară către Nicolae Bălcescu.*

2. La 14 Octomvrie d-l *G. Vâlsan* a expus o comunicare despre: *Dunărea de jos în vieața poporului român.*

3. La 11 Noemvrie d-l *I. Lupaș* a desvoltat o comunicare despre: *Doi umaniști români din sec. XVI-lea*, iar d-l *N. Iorga* a comunicat despre: *Imperiul Cumanilor și domnia lui Băsărabă — un capitol din colaborația românobarbară în evul mediu.*

4. La 25 Noemvrie d-l *N. Iorga* a expus o comunicare despre: *O gospodărie moldovenească la 1777, după socotelile cronicarului Ioniță Canta.*

5. La 9 Decemvrie d-l *N. Iorga* a expus o comunicare cu titlul: *O enigmă rezolvită: Brodnicii*, iar d-l *C. Rădulescu-Motru* a expus o comunicare despre «*Politica Culturii Românești*»,

6. La 27 Ianuarie d-l *N. Iorga* a făcut o comunicare cu subiectul: *Din originele politicianismului român: O acțiune de opoziție pe vremea Fanarioților.*

7. La 3 Februarie d-l *N. Iorga* desvoltă o comunicare despre: *Francmasoni și conspiratori în Moldova secolului al XVIII-lea.*

8. La 16 Martie d-l *I. A. Bassarabescu*, membru corespondent, a desvoltat o comunicare despre: *Două epoci din literatura română.*

9. La 30 Martie d-l *N. Iorga* a făcut comunicarea despre: *Rătăcirile în Apus ale unui pretendent român, Ioan Bogdan, în sec. XVI-lea.*

10. La 27 Aprilie d-l *N. Iorga* a desvoltat o comunicare cu subiectul: *Informații spaniole despre războiul nostru pentru Independență.*

«III. *Relaţii interne şi externe.* Intre Statele şi popoarele de cultură din toate părţile globului se organizează o colaborare din ce în ce mai afirmată, potrivit nevoilor de cunoaştere reciprocă între ele, nevoi cerute de urmările marelui răsboiu. Această colaborare se efectuează fără încetare pe terenul culturii, dând naştere la mari organizări academice şi ştiinţifice internaţionale, printre care cele mai însemnate sunt *Uniunea Academiilor* cu sediul la Bruxelles, *Comisiunea de Cooperaţie Intelectuală* de pe lângă *Societatea Naţiunilor*, *Consiliul Internaţional de cercetări.* Instituţiunea noastră a primit şi ea chemarea de a face parte din aceste mari organizaţii. Indatoririle financiare decurgând din participarea noastră ne-au împiedecat de a răspunde, atât din cauza greutăţilor bugetului Instituţiunii noastre, cât şi din cauza prea puţinului interes al Statului pentru această problemă, care în primul rând este totuşi o problemă «naţională», cum s'a arătat într'un memoriu înaintat Guvernului. In raportul Secretarului General din sesiunea trecută se arătà speranţa şi încrederea în hotărîrile ce socoteam că nu vor întârzià să fie luate de Guvern în această privinţă. Avem mâhnirea să constatăm că aşteptările noastre nu s'au realizat.

«Instituţiunea noastră a fost reprezentată prin colegul nostru d-l N. Vasilescu-Karpen la cele două mari sărbătoriri organizate la Paris în cursul lunii Octomvrie, una pentru comemorarea centenarului naşterii marelui chimist Marcelin Berthelot, pe care Academia noastră se simte mândră de-l a fi numărat printre membrii ei onorari, cealaltă pentru comemorarea unei sute de ani împliniţi dela moartea ilustrului fizician Augustin Fresnel.

«La 6 a acestei luni s'a sărbătorit la Paris jubileul de 50 de ani de activitate ştiinţifică a Membrului nostru onorar Emil Picard, secretar perpetuu al Academiei de Ştiinţe şi Membru al Academiei Franceze. Preşedintele nostru a fost delegat de Academie să facă parte din Comitetul de organizare şi în această calitate a trimis o adresă de felicitare.

«La 14—18 August viitor se va întrunì la Oslo al VI-lea *Congres Internaţional de Ştiinţe Istorice*, la care am hotărît să luăm parte. In acest scop Secţiunea Istorică a desemnat o delegaţie compusă din colegii N. Iorga, Al. Lăpedatu, I. Nistor, I. Lupaş şi G. Balş. Colegul Balş a anunţat de pe acum Comitetului Congresului prezentarea unei comunicări despre *Influenţa goticului asupra Arhitecturii româneşti.*

«Legăturile noastre cu străinătatea continuă a fi întreţinute prin schimbul de publicaţii. Dela Societăţi de ştiinţă, universităţi, academii, institute de cercetări, laboratorii, din toate ţările ne vin

propuneri din ce în ce mai numeroase de schimb de publicații. Menționăm dintre cele mai recente, propunerile *Comitetului pentru Estul Europei*, de curând înființat în Varșovia, ale centrelor universitare din Spania și Portugalia precum și ale *Societății de ajutor mutual* din Guatemala. De însemnătate deosebită sunt începuturile făcute încă din anul trecut de lumea științifică a Rusiei Ukrainiene și Rusiei Mari de a restabilì relațiile științifice cu noi. Ele tind a izbutì, învingând dificultățile și piedecile ce se opuneau unor raporturi regulate. Academiile de Științe din Leningrad și din Kiev ne-au trimis și ne-au sosit câteva lăzi de publicațiuni pentru instituțiunea noastră, pentru biblioteci universitare și pentru alte diferite institute științifice și muzee din țară.

«In țară Academia a luat parte prin delegații ei la înfăptuirea regulată a dispozițiunilor diferitelor legi de organizare atingătoare de chestiuni sau institute culturale, în care participarea Academiei este înscrisă în scopul bunei funcționări a acelor organe.

«O atențiune deosebită, urmată de discuțiuni în mai multe ședințe, s'a dat chestiunii recomandării Directorului pentru Școala dela Roma, în locul rămas gol în urma morții primului ei Director, regretatul nostru coleg Vasile Pârvan. Prin legea pentru înființarea numitei Școli, precum și a celei dela Paris, legiuitorul a pus în grija Academiei alegerea Directorilor și recomandarea lor către Ministerul Instrucțiunii spre a fi numiți.

»De câțiva ani observăm faptul important că în Capitala noastră se întrunesc Congrese Internaționale de caracter științific sau profesional. In cursul acestei luni, în zilele de 21—29, se va întrunì în București și la Constanța *al V-lea Congres Internațional de Thalassotherapie*. Președintele Academiei face parte din Comitetul de Onoare al acestui Congres, iar colegii Dr. I. Cantacuzino și Dr. G. Marinescu vor reprezentà Academia la ședința de deschidere a Congresului la 21 Maiu.

«Intre 19—21 Iulie se va întrunì tot în Capitala noastră al *X-lea Congres Internațional al Invățământului secundar*. Academia, fiind rugată să ia parte la îndrumarea organizării congresului, va fi reprezentată în acest scop prin Președintele ei în Comitetul de Onoare.

«Din celelalte numeroase chemări la diferite festivități culturale, înființări de atenee populare sau de comisiuni cu scopuri culturale, la care Academia a luat parte, vom aminti numai delegarea colegului I. Bianu în Comisiunea pentru decernarea Premiului de 50.000 lei purtând numele răposatului coleg Vasile Pârvan, premiu înființat de

Societatea de Editură din Capitală «Cultura Naţională» — şi participarea Academiei prin colegul G. Murnu la sărbătorirea organizatorilor Expoziţiei Retrospective a artei plastice româneşti dela Ateneul Român.

«IV. *Publicaţiile Academiei.* Numărul publicaţiilor noastre creşte din an în an. Paralel creşte şi interesul publicului faţă de ele, datorită atât valorii lor ştiinţifice cât şi autorităţii autorilor. In fruntea acestor publicaţiuni stă *Dicţionarul limbii române.* Lucrarea Dicţionarului, reorganizată după răsboiu de colegul S. Puşcariu, care o conduce, prin atragerea de noui colaboratori cu aptitudini şi pregătire pentru lexicografie, a întâmpinat în timpul din urmă greutăţi de ordin financiar, cari, prin deciziunea d-voastre din şedinţa generală extraordinară dela 2 Decemvrie, au fost înlăturate şi continuarea marei lucrări naţionale este acum pe deplin asigurată. Constatăm în acelaşi timp că interesul publicului pentru această mare lucrare creşte fără încetare.

«In anul academic încheiat s'au tipărit şi încheiat următoarele lucrări:

1. *Anale*, tomul XLVII, cuprinzând şedinţele din 1926—7.
2. Din publicaţiunile *Secţiunii Literare.*
   a) *Memorii*, Seria III, Tom. III:
      Al. Marcu, *V. Alecsandri şi Italia*,
      Dr. A. Veress, *Note şi scrisori Şincaiane.*
      Din Tom. IV:
      Ion Colan, *Vieaţa şi opera lui Ioan Barac*,
      N. Cartojan, *La fiore di virtù în literatura română*,
      I. A. Bassarabescu, *Două epoci în literatura română*,
      Şt. Paşca, *Glosar dialectal.*
   b) *Vieaţa poporului român*, volumele:
      XXXIV. N. Georgescu-Tistu, *Folklor din judeţul Buzău*,
      XXXV. G. F. Ciauşianu, G. Fira, C. M. Popescu, *Culegere de folklor din jud. Vâlcea şi împrejurimi*,
      XXXVI. Al. Vasiliu, *Poveşti şi legende.*
   c) *Texte de limbă din secolul. XVI:*
      Apostolul Diaconului Coresi tipărit la Braşov în *1563*. Reproducerea în facsimile prin zincografie făcută după toate trei exemplarele fragmentare cari se află la Academie, este aproape terminată.
   d) *Studii şi Cercetări:*
      VII, Th. Capidan, *Literatura populară la Meglenoromâni*, Tomul II.
      Sub tipar: XI, S. Puşcariu, *Studii Istroromâne, III.*
   e) *Dicţionarul limbii române.* S'a tipărit fasc. II din Tom. I, partea II (Căni—Cartaj) şi se află sub tipar o nouă fascicolă, din care sunt tipărite 3 coale (Cartal—Căţel).

3. Publicaţiunile *Secţiunii Istorice:*
 a) *Memorii*, Seria III, Tom. VII:
 N. Iorga, *Noui acte româneşti la Sibiiu.*
 N. Iorga, *Momente istorice.*
 N. Iorga, *Informaţiuni germane despre România şi Basarabia pe la 1860 şi 1870.*
 Dr. A. Veress, *Păstoritul ardelenilor în Ţara-Românească (până la 1821).*
 C. C. Giurescu, *Nicolae Milescu Spătarul, contribuţiuni la opera sa literară.*
 Şt. Meteş, *Contribuţiuni nouă privitoare la familia boierească Buhuşi din Moldova.*
 I. Nistor, *Răsunetul răsboiului din 1877 în Bucovina şi Basarabia.*
 N. Iorga, *Ultimele scrisori din ţară către N. Bălcescu.*
 N. Iorga, *Incă un portret al lui Mihaiu-Viteazul.*
 A. Rădulescu, *Unificarea legislativă.*
 Din Tom. VIII:
 H. Petri, *Relaţiunile lui Jacobus Basilikus Heraclides zis Despot-Vodă cu capii reformaţiunii.*
 Andrei Rădulescu, *Isvoarele Codului Calimach.*
 N. Iorga, *Imperiul Cumanilor şi domnia lui Băsărabă.*
 N. Iorga, *O gospodărie moldovenească la 1777,* după *socotelile cronicarului Ioniţă Canta.*
 I. Lupaş, *Doi umanişti români în sec. XVI.*
 N. Iorga, *Brodnicii şi Românii.*
 P. P. Panaitescu, *Contribuţii la opera geografică a lui D. Cantemir.*
 G-ral R. Rosetti, *Regulamentul infanteriei franceze din 1 August 1791 şi influenţa lui asupra regulamentelor de cari s'au servit oştirile româneşti sub regimul regulamentului organic.*
 Sub tipar:
 N. Iorga, *Din originile politicianismului român.*
 Dr. A. Veress, *Nunţi apostolici în Ardeal.*
 Dr. A. Veress, *Nunţiul Malaspina şi Principatele române.*
 Gr. Nandriş, *Patru documente dela Ştefan-cel-Mare.*
 G-ral R. Rosetti, *Notele unui ofiţer norvegian înaintea şi în timpul răsboiului neatârnării.*
 G. Cantacuzino, *Colonizarea orientală în Illiricum.*
 N. Iorga, *Francmasoni şi conspiratori în Moldova sec. XVIII.*
 D. Onciul, *Românii şi Ungurii* (fragment postum).
 N. Iorga, *Rătăcirile în Apus ale unui pretendent român, Ioan Bogdan, în sec. XVI.*
 N. Iorga, *Informaţiuni spaniole despre răsboiul nostru pentru Independenţă.*
 b) *Studii şi cercetări:*
 XIII, O. A. Anastasiu, *Industriile săteşti în raport cu localizarea marei industrii.*

c) *Études et recherches:*
G. I. Brătianu, *Actes des notaires génois de Pera et de Caffa de la fin du troisième siècle.*
d) Din *Bulletin*, redactat în limbi străine, a apărut Tom. XIII *(Contributions à l'histoire de Byzance et des pays post-Byzantins)* şi se află sub tipar două articole pentru Tom. XIV.
e) Ca volum a apărut: N. Iorga, *Războiul pentru Independența României.*
4. Din publicațiunile *Secțiunii Ştiințifice* au apărut:
a) *Memorii*, Seria III, Tom. IV:
D. M. Cădere, *Fapte pentru a servì la descrierea mineralogică a României, Partea III: Silicații.*
Dr. I. Lepşi, *Studii asupra litoralului Şabla-Ecrene.*
Nic. Nic. Moroşan, *Contribuțiuni la cunoaşterea paleoliticului din Moldova de Nord.*
Ar. Caradja, *Die Kleinfalter der Stötzner'schen Ausbeute, nebst Zuträge aus meiner Sammlung.*
Din Tom. V:
Z. C. Panțu, *Vieața şi operile doctorului Dimitrie Brandza.*
Sub tipar: St. Jonesco, *La formation des pigments antocyamiques.*
b) Din „*Studii şi cercetări*":
Dr. I. Lepşi, *Studii faunistice, morfologice şi fiziologice asupra infuzoriilor din România.*
c) *Bulletin*, scris în limbi străine, continuă să apară, dând la iveală o serie de studii originale.

«V. *Legate, Donațiuni, Fonduri.* Cunoscând starea de strâmtorare financiară a Academiei şi greutățile ce decurg deacì pentru îndeplinirea menirii ei în Patria întregită, Marele Rege a binevoit a hotărî, prin statutele Fundațiunii Culturale care-l poartă numele, să se acorde anual un milion lei ca ajutor pentru Biblioteca şi publicațiunile Academiei Române, sumă care pentru acest an ne-a fost dată. Gândul Său s'a revărsat protector asupra Instituțiunii noastre şi în ultimul act al voinței Sale, prin dispoziția înscrisă în testamentu-I de veşnică neuitare, ca din suma destinată a fi împărțită între diferite instituții o parte să se dea

«Academiei Române, pentru ca venitul să servească la un premiu «pe numele Meu pentru cercetări asupra unor chestiuni economice «româneşti».

«Greutățile financiare ale Academiei au fost întrucâtva înlăturate prin ajutorul de 5 milioane primit dela Guvern în anul trecut. Prin acest ajutor împreună cu două milioane lei, primite, conform legii din taxele pe spectacole, s'a scăzut deficitul care apăsà asupra funcționării Instituțiunii noastre.

«Căci într'adevăr dacă deficitul de 3.003.817 lei constatat în anul trecut la bugetul Bibliotecii a putut fi acoperit în întregime din suma de 5 milioane, starea grea financiară a celor două școli ale noastre de Agricultură «T. P. Anastassiu» dela Țigănești și «I. C. Agarici» dela Moara Grecilor este aceeași și astăzi. La încheierea anului 1927, deficitul bugetar al școlii «T. P. Anastassiu» a înscris suma de 1.752.644 lei, iar deficitul școlii «I. C. Agarici» se cifrează la suma de 460.645 lei. Intervenirile noastre la Ministerul Agriculturii și Domeniilor spre a ne acordà o sumă pentru acoperirea acestor deficite și a mărì subvenția anuală neînsemnată de 200.000 lei, ce Ministerul dă pentru aceste două școli, au rămas fără rezultat. Aceste două școli de agricultură întreținute din moșiile lăsate de întemeietorii lor ar fi fost bogat înzestrate, dacă acele moșii nu ar fi fost expropriate. Marea scădere a veniturilor acestor școli în urma exproprierii constitue o neîndoioasă obligațiune morală pentru Stat, ca să acopere din veniturile generale lipsa cauzată prin expropriere, cu atât mai vârtos cu cât acele două școli lucrează ca organe de cultură agricolă și sunt lăudate de toți cunoscătorii. Fără acest ajutor al Statului, Academia va fi silită să reducă funcționarea acestor școli în marginile posibilităților cu păgubirea învățământului agricol al țării.

«In cursul anului s'au adăugat două nouă legate și o donație. Le reamintim pe scurt, ele fiindu-vă cunoscute din ședința generală extraordinară dela 2 Decemvrie, în care ați fost convocați pentru primirea lor:

«1. Mult regretatul coleg Vasile Pârvan, statornic în iubirea sa fiească față de Academie, i-a testat întreaga sa avere, destinându-i venitul pentru publicațiuni sau premii arheologice.

«2. Defuncta Maria Antachi, din Capitală, a testat jumătate din averea sa, după ce se vor deduce din întreaga avere câteva legate particulare. Venitul legatului este destinat a se da premii și burse de specializare în străinătate, ale căror valoare și număr se vor stabilì de Academie în acord cu executorul testamentar.

«3. D-l Ioan Andrei, profesor la Liceul din Ploești, a donat prin act autentic o sumă de 25.000 lei în rentă de Stat spre a formà un fond cu denumirea «Fondul Eufimia și Ioan Andreiu Profesori», venitul având să fie întrebuințat pentru a se da un premiu pentru «predici bisericești duminicale și ale sfinților prăsnuiți de biserica creștină română».

«4. D-na Caliopi St. Demetrescu-Vergu, văduva răposatului Director al bunurilor Academiei, a declarat că în fiecare an va donà câte zece

mii lei spre a se acordà în continuare premiul *Ştefan Demetrescu-Vergu*, pentru lucrări silvice şi în acest scop a depus pentru anul curent suma de 10.000 lei.

«Menţionăm, în sfârşit, că d-l Mircea V. Babeş, moştenitorulde functului coleg şi testator Dr. Victor Babeş, a depus la Academie un fond permanent de 1.080.000 lei în efecte 5%, cu un venit anual de 50.000 lei spre a se asigurà plata bienală de 100.000 lei pentru tipărirea lucrărilor ce se vor premià cu premiul ştiinţific hotărît prin testament de regretatul său tată. Depunerea este făcută cu anumite propuneri şi condiţiuni asupra cărora veţi aveà să hotărîţi.

«VI. *Localul Academiei.* Marea lucrare a localului Academiei, începută prin construcţia unuia din cele două depozite de cărţi prevăzute în planul general ca făcând parte din aripa destinată Bibliotecii, a rămas întreruptă din cauza greutăţilor financiare ale Statului. Dată fiind starea neîndestulătoare a localului actual, neîncăpător pentru instalarea colecţiunilor, Delegaţiunea împreună cu Comisiunea Localului a hotărît instalarea cărţilor tipărite şi a sălii de lectură în depozitul de cărţi construit în 1926. Urmează ca acel depozit să fie adaptat acestui scop cu instalaţiunile necesare. Pentru aceste lucrări, Ministerul de Finanţe a promis că va pune la dispoziţia Academiei suma necesară de 8.000.000 lei.

«VII. *Colecţiunile.* Colecţiunile noastre, a căror însemnătate este demult recunoscută, prin mutarea lor în noul depozit de cărţi îşi asigură păstrarea şi folosirea în mai bune condiţii. In acelaşi timp publicaţiile noi îşi vor găsì locul potrivit. Colecţiile continuă să crească atât prin schimbul publicaţiilor cu instituţii din toate ţările, cât şi prin obligaţiunile legii din 1904, precum şi prin cumpărături şi donaţiuni. In fruntea donatorilor din acest an stă Maiestatea Sa Regele Italiei, dela care s'a primit în continuare tomul X din măreaţa Sa operă: «Corpus Nummorum Italicorum».

«Colecţiunea manuscriptelor s'a îmbogăţit în acest an cu mai multe documente culturale ale trecutului nostru. De o deosebită însemnătate istorică este arhiva domniei lui Vodă Cuza, ridicată de Guvernul Locotenenţii Domneşti după 11 Februarie 1866 şi încorporată acum în colecţiunea manuscriptelor Academiei. Deasemenea un preţios material de istorie modernă se cuprinde în notele personale zilnice scrise în 13 volume de răposatul Gh. D. Pallade, fost Ministru şi om politic al ţării. Aceste volume au fost dăruite Academiei la 25 ani după moartea lui, de către fosta sa soţie.

«Alt material de aceeaşi natură se cuprinde în patru volume de acte ale Ligii Culturale din anii 1892 şi 1893, privind activitatea ei din acele timpuri de lupte pentru apărarea limbii şi culturei româneşti peste Carpaţi.

«Inainte de a arătà pe scurt numărul colecţiilor de diferite categorii intrate în acest an, constatăm că publicaţiile bibliografice ale Bibliotecii, întrerupte prin răsboiu, au reînceput a fi tipărite mulţumită ajutorului dat dela Ministerul Cultelor de colegul nostru d-l Al. Lăpedatu.

«Biblioteca noastră s'a îmbogăţit în acest an cu 5241 volume, 7925 numere de reviste româneşti şi străine, 986 ziare, 51 atlase şi hărţi, 12 stampe şi portrete, 1060 fotografii şi cărţi postale ilustrate, 61 documente, 29 volume manuscrise şi 104 caiete de note muzicale; s'au cumpărat 118 monete şi s'au primit în dar şi schimb 32. Comisiunea Bibliotecii va arătà în raport special în amănunte atât creşterea colecţiilor, cât şi funcţionarea serviciilor pentru folosirea lor, iar colegul nostru conservator al monetelor şi medaliilor vă va prezentà un raport asupra îmbogăţirii colecţiei noastre numismatice.

«VIII. *Burse.* In anul şcolar curent s'au acordat burse din fondurile *V. Adamachi, Leon S. Ariè, Dr. Păcuraru-Bianu, N. Rătescu* şi *A. Papadopol*, precum urmează:

«Din *Fondul Adamachi* s'a dat o singură bursă de specializare în străinătate d-luì Th. Văscăuţeanu, de 2000 lei pe lună pentru o perioadă de 15 luni, pentru a studià la Universitatea din Praga formaţiunile paleozoice din Bohemia. Bursierul beneficiază paralel şi de un ajutor de 235 franci elveţieni lunar din partea Statului. O altă bursă tot de 2000 lei lunar, acordată pentru al doilea an de studii de geologie în Paris d-lui Gh. I. Năstase, a fost suspendată prin renunţarea bursierului la ea pentru motive familiare.

«Din *Fondul Leon S. Ariè* s'au dat următoarele 9 burse de câte 700 lei pe lună:

«2 burse la Şcoalele Superioare de Comerţ din Bucureşti şi Cluj, 5 burse la Studenţi ai Şcoalelor Politehnice, din care 3 la Şcoala Politehnică din Bucureşti şi 2 la Şcoala Politehnică din Timişoara; în sfârşit, 2 burse la studenţi ai Academiei de Inalte Studii Comerciale şi Industriale din Capitală.

«Din *Fondul Dr. C. Păcuraru-Bianu* s'au dat 2 burse de câte 120 lei pe lună la Şcoala de Horticultură din Turda şi una de 120 lei pe lună la Şcoala Inferioară de Meserii din Capitală.

«Din *Fondul N. Rătescu* s'a dat o bursă de 120 lei la Școala Superioară de Comerț din Capitală.

«In sfârșit, din *Fondul A. Papadopol* s'au acordat ajutoare trimestriale de câte 150 lei la 10 elevi ai Școalei Superioare Comerciale și de câte 90 lei la 10 elevi ai Școalei Inferioare Comerciale din Galați.

«IX. *Școalele Academiei*. Școalele de agricultură «*Tache P. Anastassiu*» dela Țigănești (Tecuciu) și «*Ioan C. Agarici*» dela Moara Grecilor (Vaslui) au funcționat regulat și mulțumitor, ducând însă lupta cu greutățile financiare, de care s'a vorbit mai sus, cu atât mai vârtos că în anii din urmă rezultatele culturilor au fost slabe din cauza secetei. Deasemenea Școala Primară «Tache P. Anastassiu» dela Călmățuiu.

«Institutul «*Ion Otteteleșanu*» funcționează mulțumitor de șase ani ca «Școală Normală» de fete, conform contractului între Academie și Ministerul Instrucțiunii.

«Comisiunea Școlară va da prin raport deosebit informațiuni mai amănunțite despre activitatea școalelor întreținute de Instituțiunea noastră.

«Fondurile «Ioan Fătu» și «Ion Scorțeanu» au continuat a contribuì la ușurarea învățământului primar rural în acest an în județul Maramureș, prin împărțire de cărți didactice și religioase, în valoare de 46.685 lei.

«X. *Concursurile Premiilor*. La concursurile Premiilor ce sunt a se acordà în actuala sesiune, s'au prezentat *pentru opere publicate* 57 scrieri, concurând la șapte premii în valoare totală de lei 124.000*). La cele 11 *premii cu subiecte date*, în valoare totală de lei 122.200 s'a prezentat un singur manuscris și anume la Premiul Lazăr, de 50.000 lei, cu subiectul: *Studiul taxonomic, biologic și zoogeografic al unui grup din fauna unei regiuni naturale a României.*

«Inșirând donațiunile și legatele, școlile, bursele și premiile, de care dispune Academia, este natural să ne aducem totdeauna aminte cu adâncă recunoștință de simțimintele de nobilă generozitate ale donatorilor, cărora li se datorează aceste mijloace menite să contribue la ajungerea scopurilor culturale ale Instituțiunii noastre.

«*Domnilor Colegi*,

«Întristarea pricinuită prin înșirarea la începutul acestui raport a neobișnuitului de mare număr de pierderi din rândurile membrilor Acade-

*) Lista la pag. 57 și urm.

miei din deosebite ţinuturi şi categorii, pe de altă parte, puţinătatea şi în general modesta valoare a lucrărilor prezentate la concursurile premiilor Academiei înşirate la sfârşitul acestui raport, trebue să deştepte conştiinţa grelelor îndatoriri, care apasă, cu deosebire, asupra noastră, a tuturor cari am avut cinstea să fim chemaţi în acest areopag al culturii româneşti. Suntem datori, cred, sub grea răspundere morală faţă de viitorime, să organizăm cât mai strâns şi mai lămurit principiile conducătoare ale activităţii acestei Instituţiuni, astfel încât fiecare hotărîre, fiecare dispoziţie, fiecare manifestare a ei să-i înalţe prestigiul înaintea neamului nostru şi a lumii culte străine, care ne priveşte şi ne cheamă din toate părţile să luăm parte la vieaţa culturală mondială.

«Cu toţii ştim că pentru aceasta ne lipsesc încă multe, atât din cauza trecutului neprielnic cât şi din cauza lipsurilor materiale. Nu trebuie să uităm însă că a trecut mai mult de un secol, de când din ce în ce mai mulţi dintre ai noştri au mers şi merg în ţările culte ale Apusului, ca să aducă sămânţele culturii, ale ştiinţei, ale civilizaţiei. A sosit timpul când am început şi noi să aducem tributul nostru la progresele ştiinţifice ale lumii, atât prin lucrările unora dintre noi, cât şi prin participarea la organizările ştiinţifice internaţionale. Suntem în drept şi datori deci să arătăm conducătorilor ţării, care sunt trebuinţele inexorabile ale vieţii de cultură, pe care trebue s'o producem, spre a ne arătà vrednici de înfrăţirea la care suntem chemaţi de popoarele civilizate ale lumii».

ŞEDINŢA GENERALĂ

16 MAIU 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

In zilele de 30 şi 31 Maiu şi 1 Iunie se va serbà la Beiuş (Jud. Bihor) centenarul Liceului românesc «Samoil Vulcan». Direcţiunea Liceului invită Academia să ia parte prin delegaţi la sărbare.

— Se decide ca Biuroul să desemneze delegaţia dintre membrii corespondenţi aflători în apropierea numitei localităţi.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată că colegul nostru d-l Dim. Gusti, în anchetele sociologice întreprinse de d-sa în ţară în anul trecut, a fost întovărăşit de specialişti, ce au tratat cu competenţă chestiuni în raport cu populaţia. Printre aceştia d-l Profesor Dr. Fr. Rainer, făcând cercetări antropologice în satul Nereju-Mare din ţinutul Vrancei, a întocmit o lucrare, pe care

colegul Gusti a propus să fie cetită de autor în şedinţă publică la Academie. D-l Profesor Rainer nefiind membru al Instituţiunii noastre, s'a ridicat obiecţiunea că prin aprobarea propunerii d-lui Gusti s'ar creà un precedent neînscris în Regulamentul nostru şi contrariu obiceiului altor Academii. Cazul aparţinând prevederilor Art. 36 din Regulament, urmează să se fixeze interpretarea ce trebuie dată acestui articol, care nu pare lămurit.

— In urma discuţiunii, la care iau parte d-nii Dr. Gr. Antipa, N. Iorga şi Em. Racoviţă, se hotăreşte în unanimitate ca menţionatul articol să fie interpretat în sensul ca Academia, urmând procedura cerută de Art. 36, poate să autorize pe orice persoană străină de Academie să facă comunicări verbale în şedinţe publice sau intime.

In consecinţă se fixează pentru Vineri, 18 Maiu curent, ţinerea comunicării d-lui Profesor Dr. Rainer.

D-l G. BALŞ ceteşte următorul *Raport al Comisiunii pentru cercetarea conturilor din exerciţiul bugetar 1927*:

«*Domnilor Colegi*,

«Potrivit însărcinării ce ne-aţi dat-o în sesiunea generală trecută, am cercetat în calitate de membri ai Comisiunii financiare, registrele de socoteli ale Academiei pe anul financiar 1927

«Am urmărit încassările comparându-le cu prevederile bugetului.

«Prevederile s'au realizat, rămânând, ca în fiecare an, să se incasseze rămăşiţele din anul precedent, o sumă aproximativ egală rămâne neîncassată pe seama anului următor, căci în momentul închiderii socotelilor unele cupoane ale efectelor Academiei nu au ajuns să fie încă încassate, iar produsele şcoalelor din cursul anului nu s'au vândut şi consumat, astfel că rămân să se vândă şi consume de şcoală în anul următor.

«Se mai adaugă la incassări intrările neprevăzute, valoarea efectelor ieşite la sorţi (cari nu sunt venituri ci realizări de capital) şi sporurile de venituri peste prevederile bugetare.

«Cheltuelile au fost efectuate conform prevederilor bugetare în baza aprobării delegaţiunii şi a mandatelor emise, iar cheltuelile făcute peste prevederile bugetare au fost toate aprobate în formele cerute de către Delegaţiunea Academiei.

«Actele justificative sunt toate anexate acestor piese, iar registrele corespund întocmai.

«Incassările şi cheltuelile totale ale Academiei, după cum se vede din registrele şi din rapoartele speciale şi detaliate ale Directorului contabilităţii sunt:

«*Incassările* au fost în sumă totală de . . . . . . Lei 28.329.865,16

«iar

«*Cheltuelile* au fost de . . . . Lei 19.936.487,56

lângă care se adaugă soldul în minus

la Cassa Fondului Tache P. Anastassiu la 1 Ianuarie 1927	»	1.787.690,49	» 21.724.178,05
«Dacă din veniturile de			Lei 28.329.865,16
se scad cheltuelile de			» 21.724.178,05
rezultă un sold în numerar de			Lei 6.605.687,11
care repartizat pe fonduri și bugete sunt:			
pentru fondurile Academiei (buget general)			Lei 7.452.801,06
» fondul Adamachi			» 1.290.157,50
» » Otteteleșanu			» 53.621,86
Total:			Lei 18.796.582,42
deacì se scade suma avansată fondului Tache P. Anastassiu în 1927, pentru întâmpinarea cheltuelilor până la incassarea veniturilor votate în buget			» 2.190.893,31
Române o al suma de			Lei 6.605.687,11

«In acest numerar se cuprinde și suma disponibilă din 5 milioane acordată de Stat (Lei 1.388.686,57) precum și o sumă acordată de Ministerul Cultelor din taxele pe spectacol (Lei 2 milioane) în total Lei 3.388.686,57.

«Este de observat că, din restul de numerar aflat în cassă (după scăderea sumelor disponibile din sumele acordate de Stat arătate mai sus), sunt de plătit pentru lucrări angajate ce se vor continuà în anul următor, următoarele sume

«Bugetul Academiei	Lei 1.396.105,58
» Adamachi	» 242.886,75
» Otteteleșanu	» 144.000,—
» Tache P. Anastassiu	» 291.851,95
Total	Lei 2.074.844,28

«*Efectele* din anul trecut 1926, au fost la nominal Lei 44.821.050,— lângă care se adaugă efectele capitalizate în cursul anului:

«La fondurile generale ale Academiei	Lei	4.793.000,—	
se scade paguba din preschimbarea la Fondul Leon S. Ariè, donația IV-a, Acțiuni Creditul Agricol din Budapesta, cu Acțiuni Banca Ungară-Italiană	»	11.800,—	
Rămân	Lei	1.781,200,—	
«la fondul de pensiuni	»	1.038.000,—	
» » premiu Stolojan . . .	»	5.000,—	Lei 5.824.200,—
» » Adamachi			» 500.500,—

«la fondul Elena Dr. N. Turnescu (Otteteleșanu)	Lei 1.000,—		
» » Inzestrări	» 222.000.—		
» » p. reparații la Instit. Otteteleșanu. . . .	» 84.000,—		
» » Th. Stănescu pentru înzestrări	» 5.000,—	»	318.000,—

«Totalul efectelor la 31 Decemvrie 1927 de nominal Lei 51.457.750,—
cari se se repartizeze astfel:

I.	«La 65 fonduri ale Academiei (bugetul general)	Lei	20.872.750,—
	» fonduri de pensiuni	»	3.303.600,—
	» » cu nuda proprietate	»	341.400,—
	» » » al cărora capital se vor da premii .	»	36.500,—
II.	«La fondul Adamachi	Lei	4.674.100,—
III.	«La fondul Otteteleșanu . . . Lei 11.010.200,—		
	» » Elena Dr. N. Turnescu. . . . . . » 35.300,—		
	» » p. înzestrări . . . » 640.500,—		
	» » pentru reparații la Insitut . . . . » 1.855.000,—		
	» » Th. Stănescu pentru înzestrări . . » 21.500,—	»	13.562.500,—
IV.	«La fondul Tache P. Anastassiu	»	8.666.900,—
	Total ca sus nominal	Lei	51.457.750,—

«Se specifică că toate acțiunile au fost socotite cu valoarea lor nominală.

CONTUL EXCEDENT

«Contul excedent, provenit din incassările peste prevederile bugetare și din sumele rămase necheltuite a fost cu încheierea anului 1927:

«La fondurile Academiei (buget general)	Lei	646.696,29
» fondul Adamachi	»	296.197,17
» » Otteteleșanu	»	419.388,31
» » Tache P. Anastassiu	»	102.603,83
Total	Lei	1.464.885,60

«Acest excedent este numai aparent pentru că la fondul Agarici deficitul provenit din veniturile Școalei dela Moara Grecilor, față de veniturile prevăzute în bugete, au fost de. . . . . Lei 460.645,14

«*La fondul Tache P. Anastassiu*, asemenea deficitul cu închierea anului 1927, provenit din neincassarea veniturilor prevăzute în bugetul actual și din bugetul anilor trecuți . . . . » 1.752.644,24

«*La fondul Dr. Păcuraru Bianu*, asemenea din neincassarea veniturilor moșiei Facria . . . . » 123.449,90

«Deci un deficit total cu încheerea anului 1927 . . Lei 2.336.739,28

care a absorbit toate excedentele şi alte sume dela diferite fonduri, cari trebuiau capitalizate conform regulamentelor.

«Trebuie să arătăm că din deficitele Şcoalei s'au mai acoperit în cursul anului 1927, din suma de 5 milioane acordată de Stat cu aprobarea Delegaţiunii No. 1415/927.

«Lei 955.487,20 la fondul Agarici, şi

» 152.008,33 » » Tache P. Anastassiu.

«Tot din aceste 5 milioane s'a mai acoperit şi deficitul de Lei 2.503.817,90 din bugetele Bibliotecei pentru anii 1926 şi 1927.

«Am mai verificat şi situaţiunea fondului Inginer Petre Lucaci, venit în cursul anului 1927, care s'a prezentat astfel pe ziua de 31 Decemvrie 1927:

«Sumele încassate au fost în total de. . . . . . Lei 3 248.463,50
şi s'au cheltuit pentru construcţie, onorarii, dobânzi, etc. » 3 392.416,50

«Deci s'a cheltuit în plus . . . . Lei 143.953,—
care sumă s'a avansat prin împrumut de Banca Românească.

«Ţinem să arătăm şi cu această ocaziune că socotelile Academiei sunt ţinute în mod conştiincios, condicele anexele, ajutătoare şi actele justificative permit să se facă uşor controlul operaţiunilor făcute.

«*Domnilor Colegi*,

«Rezultă din expunerea precedentă că, cauzele de deficite permanente al gestiunii Academiei sunt trei:

«Intâiu Biblioteca, — aici nu putem ajunge la o ameliorare a situaţiei decât obţinând un supliment suficient de subvenţie din partea Statului.

«In al doilea şi al treilea rând sunt şcoalele de Agricultură întreţinute din succesiunile Tache P. Anastassiu şi Agarici. Cu veniturile actuale ale acestor fonduri nu se acoperă nevoile încât este urgent de a luà măsuri. Aceste măsuri nu pot fi decât scăderea cheltuelilor, fie reducând personalul, fie închizând şcolile parţial sau în total pentru un număr oarecare de ani ca măcar deficitele acumulate ale acestor şcoli, care apasă greu asupra bugetului Academiei să fie rambursate.

«Vă rugăm deci, a luà o decizie în acest sens».

Se procede la alegerea Comisiunii pentru cercetarea conturilor din exerciţiul bugetar 1928.

— Se realege d-l *G. Balş* şi se aleg d-nii *Dim. Gusti* şi *I. Simionescu.*

Trecându-se la alegerea Comisiunii bugetare pentru 1929, d-l ANDREI RĂDULESCU socoteşte că această Comisiune nu este utilă, cât timp există Comisiunea pentru verificarea conturilor, care, cunoscând de aproape situaţia financiară, este cea mai în măsură să ia parte la formarea bugetului alături de Delegaţiune. Deaceea d-sa face propunerea să fie o singură Comisiune financiară, aceea pentru verificarea conturilor, care, alăturată Delegaţiunii, să se preocupe de formarea bugetului.

— După discuţia urmată, la care iau parte d-nii I. Bianu, I. Al. Brătescu-Voineşti, I. Inculeţ şi N. Vasilescu-Karpen, în care timp se mai propun şi alte soluţii, se pune la vot propunerea făcută de d-l Andrei Rădulescu şi se aprobă.

Preotul N. M. POPESCU ceteşte următorul *Raport al Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru 1927*:

A. SECŢIA CĂRŢILOR TIPĂRITE

1. NECESITĂŢI

«Această secţiune are 16 funcţionari împărţiţi la următoarele servicii: 6 la noul catalog, 4 la sala de lectură, 2 la periodice şi 4 la primiri şi reclamaţii, cari sunt suficienţi pentru lucrările curente. Pentru a puteà incorporà cât mai curând vechile biblioteci în noul sistem de catalogare, este nevoie însă, la noul catalog, de o a doua echipă, care să facă numai această lucrare. Trei funcţionari noui, dintre cari unul anume pregătit pentru a face inventar, catalog pe materii şi alte lucrări de organizare, ar fi deocamdată suficienţi. Având şi aceşti trei funcţionari, echipa actuală ar fi descărcată de o parte de lucrări, putând astfel să înceapă sau să continue lucrările neîncepute sau părăsite.

«Serviciul primirilor şi reclamaţiilor, având 4 funcţionari, ţine la curent toate lucrările. Cu modul acesta funcţionarii dela împrumutări au fost descărcaţi de o parte din lucrările ce făceau, astfel că pot îndeplinì serviciul în chip aproape satisfăcător, dând şi ajutor custozilor din sala de lectură, cari sunt câteodată — mai ales iarna —, prea încărcaţi.

«Controlul cărţilor din depozitele bibliotecii nu s'a făcut de peste 20 de ani din lipsă de funcţionari speciali pentru această lucrare. Cum biblioteca a crescut foarte mult (circa 300.000 volume) se simte nevoia absolută să se înfiinţeze un post pentru un asemenea funcţionar, având sarcina de a controlà regulat cărţile, de a rărì periodicele, de a îndreptà cărţile rătăcite şi de a instruì şi supraveghià nouii oameni de serviciu.

2. CONSULTAREA

«Sala de lectură a cărţilor tipărite a fost deschisă 281 zile de lucru, afară de Dumineci şi sărbătorile fixate de Delegaţiune. In 221 zile a fost deschisă câte 8 ore pe zi, dela 8—12 şi 2—6 (118 zile cu orariul de vară, sau dela 9—5 (103 zile cu orariul de iarnă), iar în 60 zile din lunile de vară numai 4 ore pe zi (8—12). In cursul anului 1927 numărul cetitorilor a fost 11,684, cărora li s'au comunicat 40.728 volume.

«Imprumutate acasă au fost 3.952 volume la 704 persoane cu 3.210 bilete de împrumut.

«Imprumutarea, atât direct la persoane din capitală cât şi prin bibliotecile universitare din ţară, aduce mari servicii învăţaţilor pentru studiile lor

ştiinţifice, deaceea numărul împrumuturilor creşte în fiecare an. Prin regulamentul nostru împrumutarea este bine mărginită atât pentru persoane şi timp, cât şi pentru felul cărţilor cari pot fi împrumutate. Impumutarea se impune la noi şi din cauza prea marii strâmtori a localului. Din nenorocire însă acest serviciu este îngreunat de abuzul pe care îl fac unele persoane cărora li se face această înlesnire, nerestituind cărţile împrumutate nici după toate reclamaţiile scrise cari li se adresează. In anii trecuţi cu unii împrumutători a trebuit să ajungem la justiţie şi la sentinţe de tribunal pentru a silì să se restituie cărţile împrumutate — şi aceasta chiar cu profesori universitari. Această rea apucătură trebuieşte combătută în mod eficace, pentru a prevenì marea pierdere de timp care se face cu reclamaţiile neurmate de efectul cuvenit. Spre acest scop, în afară de dispoziţiile prevăzute în regulament, a trebuit să se mai prevadă una nouă şi anume ca persoanele cari prin regulament sau prin deciziunea Comisiunii bibliotecii au dreptul de împrumutare şi cari nu restitue cărţile împrumutate după trecerea timpului de trei luni nici după reclamaţii adresate la câte 15 zile — să li se retragă pentru totdeauna acel drept, fiind urmărite prin justiţie pentru restituirea cărţilor împrumutate. Prin deciziunea Delegaţiunii No. 512 din 1 Martie 1928 s'a ridicat autorizarea de împrumutare la 22 persoane.

«Pentru admitere în sala de lucru a bibliotecii s'au liberat 705 permise de intrare, din cari 154 şi pentru secţiunea manuscriptelor şi documentelor. Ajutorul ce dă biblioteca noastră muncitorilor pentru cultura naţională se poate vedeà din statistica cetitorilor din ultimii cinci ani, arătată în:

TABELA 1

Anii	Cetitori	Volume comunicate	Imprumutători	Volume împrumutate
1923	8.088	25.036	685	4.073
1924	8.924	29.077	711	4.267
1925	10.462	34.150	762	4.311
1926	10.977	34.896	588	3.230
1927	11.684	40.728	704	3.952

«Se aminteşte că pe lângă cărţile comunicate cu bilete de cerere, cetitorii au la liberă dispoziţie, în sala de lectură, o bibliotecă de 1845 volume din cărţile cele mai des întrebuinţate, 232 reviste străine, şi 46 reviste româneşti.

«Din cauza marelui număr de cereri de ziare şi reviste româneşti pentru consultare şi pentru a ferì de distrugere aceste colecţii preţioase,

cari nu ar mai puteà fi înlocuite, mai ales cele dinainte de răsboiu, s'a luat dispoziţiunea ca aceste colecţii de ziare şi reviste româneşti apărute înainte de 1917 să nu se mai dea spre consultare studenţilor».

3. SPORUL.

«Biblioteca (Secţiunea cărţilor tipărite) a crescut în 1927 cu 5.241 volume faţă de 6.612 în 1926. In următoarea tabelă se poate vedeà creşterea deosebitelor feluri de colecţiuni ale bibliotecii în 1927.

TABELA II

Provenienţa	Volume şi broşuri	Numere de Rev.		Ziare		Atlase	Hărţi	Stampe şi portrete	Volume manuscripte	Documente	Fotografii	Albumuri	Formulare ilustrate	Cărţi poştale ilustrate	Note muzicale	Monete, obiecte de muzău
		române	străine	rom	str.											
Legal,	4.240	4.827	—	978	—	—	17	5	—	—	—	1	50	1.006	104	—
dar sau schimb	771	6	1.568	5	3	—	30	2	18	32	7	4	—	—	—	48
Cumpărate	230	—	894	—	—	1	3	—	11	29	—	—	—	—	—	72
Total	5.241	4.833	2.462	983	3	1	50	7	29	61	7	5	50	1.006	104	120

«In această tabelă nu sunt cuprinse miile de foi volante cari, de câţiva ani încoace, nu se mai pot alege, ci se pun la o parte spre a fi alese, când vom aveà personalul îndestulător.

«Pe lângă îmbogăţirea bibliotecii cu imprimatele din ţară, cari se trimit prin obligaţia legală, se adaugă donaţiunile şi schimbul de publicaţii din străinătate. In fruntea donatorilor stă Societatea Naţiunilor, care ne trimite publicaţiunile sale. In fruntea schimburilor stau cele venite dela instituţiunile ştiinţifice ale Americii, atât din Statele-Unite cât şi din republicile latine sud-americane, precum şi din Japonia.

«La biuroul de primire al publicaţiilor din ţară au intrat 761 pachete cu imprimate din Bucureşti şi 1.217 din provincie. S'au înregistrat şi ţinut în evidenţă 1.562 publicaţiuni periodice din ţară şi 8 din străinătate, în total 1.570.

«Publicaţiunile legale netrimise au fost reclamate dela 67 tipografi şi editori în număr de 102 cărţi. S'au dat în judecată 2 tipografi şi editori pentru cărţile netrimise. Tipografii şi editorii, ştiindu-se ţinuţi de scurt de serviciul însărcinat cu această lucrare, se conformează din ce în ce mai mult legii şi răspund neîntârziat reclamaţiunilor.

«Pentru periodice (ziare şi reviste) s'au făcut 2.722 reclamaţii şi s'au dat în judecată 103 tipografi şi editori pentru numerele netrimise. S'au eliberat 61 certificate.

«Puţinul simţ de respect al legii, de care sufere întreagă vieaţa ţării, constitue şi pentru serviciul bibliotecii o greutate întrucât priveşte aplicarea obligaţiunii tipografiilor şi celorlalte stabilimente de arte grafice

de a trimite produsele lor. Multe organe judecătorești, cărora le facem reclamațiile legale, nu arată acestei dispoziții interesul cuvenit și zădărnicesc aplicarea legii prin amânări lungi și repetate sau prin achitări de amendă și despăgubire nejustificate.

«Sporul secțiunii cărților tipărite în ultimii 10 ani se arată în:

TABELA III

Anii	Volume și broșuri	Ziare și reviste române	Ziare și reviste streine	Atlase	Hărți	Note muzicale	Stampe și potrete	Fotografii	Albumuri	Formulare ilustrate	Cărți poștale ilustrate
1918	698	33	81	—	36	1	13	25	12	—	—
1919	4.782	754	238	—	34	50	42	672	1	—	—
1920	4.832	931	265	—	59	73	25	282	3	—	—
1921	3.973	953	237	—	20	39	7	42	2	—	—
1922	5.509	1.233	234	—	16	126	13	149	30	—	—
1923	6.092	1.396	253	—	37	138	1.197	260	2	—	—
1924	6.129	1.236	259	—	43	257	81	280	5	—	—
1925	8.810	1.443	445	—	52	181	2.128	23	20	—	—
1926	6.612	1.504	461	4	40	178	132	10	9	106	2.062
1927	5.241	1.567	482	1	50	104	7	7	5	50	1.006
Totalul creșterii 1927/1918	52.678	11.050	3.045	5	387	1147	3.645	1750	89	156	3.068

«Cele 482 ziare și reviste străine se împart în 119 abonate, 225 primite în schimb și 138 dăruite.

4. CATALOGAREA ȘI ALTE LUCRĂRI

1. «*Catalogul nou.* S'au înscris în inventar, în 1927, 3.710 opere în 3.934 volume (No. 85.791—89.500). S'au catalogat definitiv și s'au așezat în rafturile bibliotecii 3.400 opere în 3.584 volume (No. 83.601—87.000) pentru cari s'au lucrat

4.233 fișe pentru catalogul alfabetic al autorilor,
5.037 fișe metodice pentru catalogul pe materii.

Total 9.270 fișe

«In rezumat, până la 31 Decemvrie 1927, catalogul nou cuprinde:

«*a)* Trecute în inventar 89.500 opere în 109,124 volume.

«*b)* Catalogate definitiv şi aşezate în rafturi 87.000 opere în 106.496 volume.

Pentru toate aceste 87.000 opere s'au făcut:

109.213 fişe alfabetice,
106.322 fişe metodice,
Total 215.535 fişe

«Cărţile provenite din bibliotecile necatalogate au fost incorporate şi s'a continuat cu incorporarea bibliotecii vechi, făcându-se în cursul anului 310 opere. Biblioteca Filipescu este singura neîncorporată din cauza lipsei de spaţiu şi de personal, ea are catalog provizoriu alfabetic pe autori.

2. «*Publicaţiunile în curs de apariţie.* S'au înregistrat în inventarul special 66 opere (No. 1432—1497), pentru cari s'au făcut fişe de control. S'au făcut fişe speciale pentru toate acestea şi anume 72 fişe alfabetice pe autori şi 85 fişe metodice.

3. «*Secţiunea periodicelor.* S'au înscris în cursul anului, în inventarul special şi cu numerotare deosebită, 410 publicaţiuni (No. 7801—8210).

«Catalogul pe fişe (al periodicelor), pus la dispoziţie cetitorilor, are 10.533 fişe, în cursul anului 1927 nefăcându-se nici o fişe. Deasemenea nu s'au lucrat fişe nici pentru catalogul pe materii, care cuprinde tot 10.565 fişe, ca şi în anul 1926.

«Revizuirea colecţiiunilor se ţine aproape la zi, făcându-se fişe de control pentru lipsuri şi dublete.

4. «*Legatul.* Graţie atelierului de legătorie propriu, instalat în casa vecină, putem legà în condiţiuni favorabile ca preţ şi ca soliditate. Lipsa de fonduri ne împiedecă a legà însă tot materialul, mai ales periodicele, al căror legat ar costà mult. Totuşi s'au legat 843 volume cărţi şi 372 volume periodice şi s'au reparat 230 volume cărţi şi periodice. Ar trebuì să facem sforţări pentru a legà cât mai multe periodice, cari sunt mai mult supuse stricăciunii din cauza formatului lor şi a relei calităţi a hârtiei pe care sunt tipărite.

5. «*Secţia stampelor.* S'a continuat aşezarea materialului după planul de organizare stabilit în 1918. S'au aranjat 253 hărţi în mape (No. Inv. 867—1119). Intreaga colecţie de 1119 hărţi e aranjată în 35 mape. S'au trecut în inventare speciale 448 atlase şi 40 hărţi murale.

«Catalogul pe fişe al hărţilor, atlaselor şi hărţilor murale are 4.700 fişe pe autori şi materii, dintre cari 1.720 făcute în acest an. Catalogul pe fişe al întregului material are 13.061 fişe pe autori şi materii.

«Notele muzicale au fost trecute la secţia stampelor şi sunt în număr de 1395 bucăţi.

«Cetitori, în 1927, au fost 69, cari au consultat albume, stampe, hărţi, au desemnat şi au fotografiat stampe.

«Persoanele cari au dăruit pentru această secţie sunt Colonel N. Boerescu, I. P. S. Pimen Mitropolitul Moldovei, I. Bianu, Dr. Ion Teleguţ (Timişoara), N. Donici, L. Mrazec, Claudiu Isopescu, D-na Al. A. Beldiman, Const. Karadja, Em. Racoviţă, Dr. Svilokosič, Marele Stat

Major al Armatei (Secția Istorică), Ministerul de Externe, Inițiatorii Congresului Presei Latine și Fundația M. Elias.

«Secția stampelor a fost deschisă în tot cursul anului în zilele de lucru dela 1—6 p. m.

B. SECȚIA MANUSCRIPTELOR ȘI DOCUMENTELOR

«Această secțiune a avut până în 1927 numai doui funcționari în loc de patru, câți aveà înainte de răsboiu. Din această cauză sala de lucru pentru studii a putut fi deschisă numai dimineața (8—12). Dela 1 Aprilie 1928 s'a înființat un nou post de funcționar și un om de serviciu, ar mai fi deci trebuință de încă un funcționar pentru a ține deschise regulat și acele colecțiuni toată ziua și spre a face diferite lucrări pentru înlesnirea studiului prețioaselor materiale cari le cuprind.

1. CONSULTAREA

«Sala de lucru a manuscriptelor a fost frecventată, în 1927, de 1082 cetitori, din cari la 786 au fost comunicate 1.691 volume manuscripte, 242 au consultat 6.734 documente și 89 au cercetat 183 cărți vechi românești.

«Frecventarea sălii manuscriptelor în ultimii cinci ani se arată în tabela următoare:

TABELA IV

Anii	Cetitori	Volume manuscripte	Documente	Cărți vechi românești
1923	796	1.796	5.872	257
1924	866	2.178	6.163	328
1925	899	2.931	9.015	195
1926	665	1.390	6.228	155
1927	1.082	1.691	6.734	183

2 SPORUL.

«S'au cumpărat 11 volume manuscripte și 29 documente. S'au primit în dar 18 manuscripte și 32 documente. Cele 29 volume manuscripte cumpărate și dăruite se împart — după limbă — în 17 românești, 2 latinești, 1 grecesc, iar 9 cuprind note muzicale.

«Sporul secțiunii manuscriptelor în ultimii 10 ani se arată în tabela următoare:

TABELA V

Anii	Volume manuscripte	Documente vechi, moderne şi autografe
1918	63	69
1919	45	973
1920	44	293
1921	13	155
1922	59	475
1923	51	1.774
1924	29	496
1925	27	158
1926	38	242
1927	29	61
Totalul creşterii 1918/1927	398	4.696

«Aceste colecţiuni cuprind astăzi: 7.062 volume manuscripte (4.848 româneşti, 684 slavoneşti, 1.025 greceşti, 307 în limbi romanice, 5 germane, 184 orientale, 9 cuprind note muzicale) şi 48.911 documente istorice româneşti. Din cele 7.062 volume manuscripte, 161 au fost trimise la Moscova.

3. CATALOGARE ŞI ALTE LUCRĂRI

a) «*Documente.* S'au aşezat la colecţiile lor în pachete 570 documente româneşti şi străine. S'au aşezat în plicuri, pe autori, şi s'au trecut pe liste în ordine cronologică 1247 autografe româneşti şi străine. S'a pregătit materialul pentru creşterea colecţiilor. S'a dat la tipar pentru publicaţiunea «Creşterea colecţiunilor» materialul pe anul 1916.

«b) *Manuscripte.* S'au înscris în Catalogul manuscriptelor româneşti 17 volume şi 3 volume la colecţiunile lor respective, după limba în care sunt scrise. S'a separat partea descriptivă de cea documentară din o parte a materialului pregătit pentru urmarea la Catalogul manuscriptelor româneşti şi s'au făcut regestele în vederea indicelui cronologic al documentelor la vol. III al Catalogului manuscriptelor româneşti, ce urmează să se dea la tipar.

«S'au legat 97 volume manuscripte și 6 cărți din sala manuscriptelor.

C. PUBLICAȚIUNILE BIBLIOTECII

«Serviciul bibliotecii începuse înainte de răsboiu o serie de publicațiuni bibliografice, cari să înlesnească studiile literare, istorice și științifice. Toate aceste publicațiuni au fost oprite din cauza răsboiului și nu au putut fi până acum continuate din cauza situației financiare urmate după răsboiu.

«Aceste publicațiuni sunt

1. «*Creșterea colecțiunilor*, începută la 1903 și publicată până la 1915. De atunci materialul a stat pregătit, fără a se puteà tipări. Trebuința acestei publicațiuni este foarte simțită de toți cei ce se interesează de mișcarea noastră culturală. Grație fondurilor puse la dispoziție de d-l coleg Al. Lăpedatu dela Ministerul Cultelor și Artelor, această publicațiune va puteà fi continuată; în anul acesta s'a dat la tipar materialul pe anul 1916.

2. «Din *Bibliografia românească veche*, având să cuprindă descrierea vechilor cărți românești dela 1508 până la 1830, s'au publicat două tomuri și primele 2 fascicole din tomul III, cuprinzând descrierea a 950 cărți din anii 1508—1817. Acum se continuă pregătirea materialului atât pentru anii 1818—1830, cât și pentru suplementul general, care sperăm că se va puteà da la tipar în curând.

«Este începută pregătirea pentru continuarea unei asemenea publicațiuni pentru anii 1831—1916.

3. «*Din publicațiunile periodice românești* (ziare și reviste) s'a tipărit tomul I, cuprinzând catalogul alfabetic al periodicelor din anii 1820—1906 cu note bibliografice amănunțite despre fiecare. Tomul II, având se cuprindă indicele cronologice, pe localități, pe limbi și pe materii, cum și indicele pe nume proprii, este gata și așteaptă să poată fi dat la tipar.

4. «*Catalogul descriptiv al manuscriptelor*. Pentru cele românești, cari sunt acum 4.848 și al căror număr sporește mereu, s'au publicat 2 volume de catalog, în cari au fost descrise 728 volume; mai este material pregătit (997) pentru cel puțin alte două volume. Pentru cele grecești (830 volume, la cari s'au adaus în urmă 195) s'a făcut și publicat catalog în 1909 de răposatul C. Litzica, nu este încă făcut catalog pentru cele slavone (684), orientale (184), latine și romanice (307), germane (5) și note muzicale (9).

5. «*Regestele documentelor românești* originale și fotografiate (sau traduceri și còpii vechi) ar formà singure 3—4 volume. Insemnătatea acestor regeste pentru studiile istorice este cu atât mai mare cu cât documentele originale sunt duse la Moscova din timpul răsboiului.

6. «*Documentele vechi originale în limba română* au început să fie tipărite la 1907 cu cea mai mare exactitate. S'au tipărit însă numai 227 din anii 1576—1632.

«Toate aceste publicațiuni prețioase, începute de serviciul Bibliotecii, sunt acum oprite din cauza lipsei de fonduri pentru remunerarea muncii științifice și plata tiparului.

D. EXPOZIŢIILE BIBLIOTECII

«Materialele cuprinse în colecţiunile Bibliotecii Academiei au putut fi până acum cunoscute aproape numai de specialişti, cu pregătire ştiinţifică pentru a face studii asupra lor. Numai pentru o mică parte din ele sunt publicate cataloage descriptive, aşà că în totalitatea lor au rămas necunoscute marelui public. Acesta este un inconvenient, a cărui înlăturare poate aduce însemnate foloase culturii generale a publicului şi poate contribuì foarte mult la preţuirea şi la îmbogăţirea acestor colecţiuni.

«Cel mai bun mijloc pentru realizarea acestui scop este organizarea de expoziţii, în cari să se arate pe rând publicului categorii mai interesante de materiale. Din lipsă de local asemenea expoziţii nu s'au putut organizà. Un modest început s'a făcut în 1925 folosindu-se pentru aceasta încăperea din mijlocul casei Bellu, care are dimensiuni îndestulătoare pentru asemenea expoziţii. Delegaţiunea acordând creditul necesar, s'au putut face instalaţiunile trebuitoare.

«Seria expoziţiilor a început cu *Presa periodică românească din anii 1820—1925* în luna August 1925, cu ocazia Congresului internaţional al presei Micei Inţelegeri.

« A doua expoziţie *Cartea românească veche (1508—1820)* şi câteva portrete şi stampe alese, a fost deschisă la 5 Martie 1926, fiind vizitată aproape 3 luni de zile (până la 30 Maiu 1926).

«Anul trecut, cu ocazia Congresului Presei Latine, s'a organizat de nou o *expoziţie retrospectivă a presei române*. Expoziţia a fost deschisă în zilele de 30 Septemvrie — 8 Octomvrie 1927.

«Această a III-a expoziţie va fi urmată — când împrejurările vor fi mai prielnice — de alte expoziţii înfăţişând manuscripte, documente şi autografe, hărţi geografice ale ţinuturilor româneşti, portrete istorice şi altele multe, toate interesante şi instructive pentru marele public şi pentru tinerimea şcolară».

— Raportul se ia spre cunoştinţă.

D-l DIM. GUSTI ceteşte următorul *Raport al Comisiunii pentru împărţirea cărţilor didactice şi religioase din Fondurile Ioan Fătu şi Ioan Scorţeanu în 1927*:

«*Domnilor Colegi*,

«Indeplinindu-se deciziunile Domniilor Voastre luate în şedinţa dela 30 Maiu 1927, venitul Fondului Ioan Fătu din anul trecut de Lei 46.000 şi acel al Fondului Ioan Scorţeanu de Lei 685 s'au destinat pentru procurarea de cărţi didactice de curs primar (din Fondul Fătu) şi de cărţi religioase (din Fondul Scorţeanu) spre a fi împărţite şcolarilor săraci dela şcoalele primare din judeţul Maramureş.

«După recomandarea Ministerului Instrucţiunii, a fost rugat să se însărcineze cu operaţiunea anevoioasă de procurarea şi distribuirea cărţilor

între şcolarii numitului judeţ, d-l George Bota, şeful inspectoratului regiunii şcolare din Oradea-Mare. Cu o grijă şi cu o îndemânare demne de laudă, de a împlinì cu exactitate dispoziţiile Academiei, d-l Bota, ajutat subalternii d-sale, a împărţit suma totală trimisă de lei 46.685 la 66 comune din Maramureş, ajutând cu cărţi un număr de peste 750 şcolari lipsiţi de mijloace. Conturile înaintate Academiei, cuprinzând gestiunea sumelor cheltuite, numele comunelor, alegerea cărţilor distribuite şi numele şcolarilor ajutaţi, dau dovada că dispoziţiunile testamentare ale generoşilor întemeietori ai fondurilor au fost şi în acest an cu rigurozitate îndeplinite.

Deoarece pentru anul 1928—1929 s'au prevăzut la cheltueli sumele de 52.826 Lei din venitul Fondului Fătu şi 685 lei din venitul Fondului Scorţeanu, Comisiunea propune ca aceste sume să se folosească în viitorul an şcolar, distribuindu-se cărţi didactice (din Fondul Fătu) şi cărţi religioase (din Fondul Scorţeanu) la şcoalele primare din Bucovina».

— Raportul se ia spre cunoştinţă şi se aprobă propunerile Comisiunii.

Se procede la alegerea Comisiunii Fondurilor Fătu şi Scorţeanu pentru 1928.

— Se realeg d-nii *O. Goga*, *Dim. Gusti*, *Al. Lapedatu*, *I. C. Negruzzi* şi se alege în locul regretatului V. Pârvan d-l *I. Nistor*.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată că sunt de regulamentat fondurile răposaţilor Vasile Pârvan şi General C. Burghele şi donaţiunea d-lui Profesor Ioan Andrei şi propune ca regulamentale speciale să se întocmească de o Comisiune compusă din cei trei Domni Secretari ai Secţiunilor.

— Propunerea se aprobă.

Procedându-se la alegerea Comisiunii care să raporteze asupra gestiunii din 1927 şi asupra bugetului pentru 1929 ale Fundaţiunii «Menachen H. Elias», d-l Dr. Gr. Antipa propune ca cercetarea gestiunii şi bugetului Fundaţiunii să se facă de Comisiunea financiară a Academiei, — gestiunea şi bugetul făcând parte din fondurile Academiei.

— Propunerea se aprobă şi Comisiunea compusă din d-nii *G. Balş*, *C. Rădulescu-Motru* şi *N. Vasilescu-Karpen* va cercetà şi referì asupra gestiunii şi bugetului Fundaţiunii «Menachem H. Elias».

ŞEDINŢA GENERALĂ

17 MAIU 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

D-l ŢIŢEICA zice:

«*C. Climescu* membru corespondent al Academiei Române, s'a stins din vieaţă la 6 August 1926 în vârstă de 81 ani El, împreună cu Vârgolici, au fost cei dintâiu Români — mai mult chiar, cei dintâiu străini — admişi în vestita şcoală Normală Superioară din Paris. Intors în ţară, a fost profesor

de geometrie analitică la Facultatea de ştiinţe din Iaşi, unul din întemeietorul Institutelor-Unite.

«Pe lângă activitatea didactică de profesor şi de autor al unui curs din specialitatea sa, Climescu a întemeiat, împreună cu alţi profesori de matematice, cea dintâiu revistă de matematici la noi în ţară «*Recreaţii ştiinţifice*», care n'a putut durà decât câţiva ani, dând însă impulsiunea necesară spre a asigurà, câţiva ani mai târziu, succesul «Gazetei matematice», care împlineşte anul acesta 33 ani de existenţă. Incetarea din vieaţă a colegului nostru *Const. Climescu* a lăsat nu numai la Iaşi, nu numai în mijlocul nostru, dar în toată lumea profesorilor, cele mai mari regrete».

Dela Institutul Naţional Român pentru studiul amenajării şi folosirii izvoarelor de energie se primesc în dar mai multe publicaţiuni apărute în 1927 şi 1928.

Dela P. S. Vartolomeu, Episcopul Râmnicului Noului Severin se primeşte ca omagiu scrierea P. S. Sale «*Cum stăm cu progresul general la începutul anului 1928 sau Primejduirea omenirii*» tipărită la tipografia mănăstirii Cozia din R.-Vâlcea de Institutul de Editură creştină al Sf. Episcopii a Râmnicului. Scrierea e apărută în Biblioteca «Fâşii rupte dintr'un suflet stăpânit şi întărit de credinţă», menită a reînvià actvitatea culturală a Sf. Episcopii întreruptă din sec. al XVIII-lea.

— Se exprimă mulţumiri P. S. Episcopului Vartolomeu.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată că în zilele de 19—23 Iulie viitor se va întrunì în Capitală Congresul Internaţional al Invăţământului Secundar. Preşedintele actual al Instituţiunii noastre este membru delegat în Comitetul de Onoare al Congresului. Deoarece nu se ştie cine va fi în aceà vreme Preşedintele Academiei, d-sa propune să se desemneze o delegaţie spre a reprezentà Instituţiunea noastră.

— Se deleagă d-nii: N. Iorga, G. Ţiţeica, I. Simionescu şi P. Bogdan.

D-l DIM. GUSTI citeşte următorul *Raport asupra burselor date în 1927—28 din Fondurile V. Adamachi*, *Leon S. Ariè*, *Dr. Corneliu Păcuraru-Bianu. N. Rătescu* şi *A. Papadopol*

«Veniturile date în anul şcolar în curs de fondurile *V. Adamachi*, *Leon S. Ariè*, *Dr. Corneliu Păcuraru-Bianu*, *N. Rătescu* şi *A. Papadopol* s'au folosit pentru acordarea de burse, fie pentru studii de specializare în străinătate, fie la studenţi universitari, fie la elevi ai şcolilor superioare sau inferioare de comerţ, fie la elevi ai şcolilor practice de agricultură şi meserii, împlinindu-se astfel destinaţiunile date acestor fonduri de întemeietorii lor, faţă de a căror generozitate bine intenţionată Academia îşi arată şi cu această împrejurare prinosul său de recunoştinţă.

«Dăm mai jos situaţia burselor în acest an din fiecare fond în parte.

«I. Referind asupra Fondului V. Adamachi amintim că în trecuta sesiune generală D-voastre ţinând seamă de reaua stare finacniară a fondului, aţi propus şi aţi votat modificarea regulamentului special al Fondului introducând un articol final prin care dispoziţiunile referitoare la

distribuirea sumelor pentru burse şi la modalităţile de acordare a lor au fost suspendate până la îmbunătăţirea situaţiei economice. Potrivit acestei măsuri, curgerea burselor la studenţi în ţară a fost oprită. S'au menţinut totuşi, după propunerea Comisiunii speciale a Fondului, două burse de specializare în străinătate acordate în 1926. Una din ele de 2.000 lei pe lună, acordată pentru al doilea an de studii de geografie în Paris d-lui Gh. I. Năstase, a fost suspendată din toamna trecută prin renunţarea bursierului la ea pentru motive serioase arătate de bursier. Cealaltă, tot de 2.000 Lei pe lună, a fost dată d-lui Th. Văscăuţeanu pentru o perioadă de 15 luni, spre a studià la Universitatea din Praga formaţiunile paleozoice din Bohemia. Paralel bursierul se bucură şi din partea Statului de un ajutor de 235 franci elveţieni pe lună.

«II. Fondul d-lui Leon S. Ariè, proprietar şi rentier în Capitală, — fond constituit din patru importante donaţiuni, — prin veniturile mari ce le dă anual, faţă de celelalte fonduri amintite şi anume de lei 43.790,15 întreţine nouă burse în ţară, de câte 700 Lei pe lună, precum urmează:

«Două burse la Şcolile Superioare de Comerţ: una elevului Emil Chindea, din anul IV, la Cluj, a doua elevului Lucian Iuliu, din anul II, la Bucureşti.

«Patru burse la Şcolile Politehnice studenţilor Epure T. Ştefan, anul IV, Secţia Electrotehnică; Pamula Alexandru, anul IV, Secţia Mine, Dima N. Vasile, anul II, Secţia Mine, toţi trei în Bucureşti, şi Aposteanu Spiridon, anul II, Luminosu Trandafir, anul II, la Şcoala Politehnică din Timişoara.

«Două burse studenţilor Ghelase Ioan şi Stan N. Ioan, ambii în anul II al Academiei de Inalte Studii Comerciale şi Industriale din Bucureşti.

«III. Din venitul de 31.736 lei al Fondului Dr. Corneliu Păcuraru-Bianu, 40% s'a destinat pentru trei burse de câte 120 Lei pe lună, din cari două date la Şcoala de Horticultură din Turda elevilor Ciutan şi Maer Ioan din clasa II-a, iar cea de a treia la Şcoala inferioară de meserii din Bucureşti elevului Toma I. Ioan din clasa IV-a.

«IV. Din venitul Fondului A. Papadopol de lei 7.178,30 s'au dat ajutoare mici la câte 10 elevi ai Şcolilor de Comerţ din Galaţi, precum urmează:

«*a)* La Şcoala Superioară de Comerţ s'au dat ajutoare trimestriale de câte 150 Lei elevilor Popa Toma şi Lupu Constantin din clasa I; Papazu Gheorghe şi Olteanu Ioan din clasa II; Munteanu Gheorghe, Popa Alexandru şi Răzăşeanu Grigore din clasa III; Lăzărescu Costache, Lupu Gheorghe şi Săvescu Carol din clasa IV-a;

«*b)* La Şcoala Inferioară de Comerţ s'au acordat ajutoare trimestriale de câte 90 lei elevilor Olaru Gheorghe, Sbârcea Grigore, Andru M. Ioan, şi Avădanei Gh. Mircea, din clasa I-a; Cristea P. Ioan, Filipescu Vasile, Teodorescu Constantin şi Negruţă Ştefan din clasa II-a; Androneanu Ioan şi Simionescu Constantin din clasa III-a.

«V. Venitul şi mai mic de 1.657,20 lei produs de fondul N. Rătescu s'a folosit la plata unei burse de 120 lei lunar acordată elevului Alexandrescu

N. Paraschiv din clasa II-a a Şcolii Superioare de Comerţ din Capitală».
— Raportul se ia spre cunoştinţă şi se aprobă.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ, făcând constatarea că în genere bursele acordate sunt prea mici faţă de greutăţile actuale de întreţinere, propune să se aleagă o comisiune care să studieze putinţa şi mijloacele juridice de a concentrà bursele.

— Propunerea se aprobă şi se aleg d-nii I. Simionescu şi I. Al. Brătescu-Voineşti, cari împreună cu Secretarul General să formeze Comisiunea.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ aminteşte că în programul actualei sesiuni este pusă chestiunea revizuirii ortografiei româneşti propusă de Congresul Filologilor români. D-sa supune plenului întrebarea, dacă se poate aduce în discuţiune această chestiune în lipsa d-lor colegi Sextil Puşcariu şi O. Densuşianu, cari au fost promotorii propunerii de revizuire şi despre cari ştim că nu vor participà la lucrările sesiunii actuale.

D-l I. BIANU crede că fără participarea competentă a d-lui Puşcariu, care cunoaşte toate dificultăţile problemei ortografiei, nu s'ar puteà da un vot sigur asupra ei. Lucrarea trebuie deci amânată, cu atât mai mult cu cât votul nostru va stabilì ortografia pentru un viitor nedeterminat.

D-l N. IORGA este de părere contrară. De oarece se cunosc, soluţiile şi argumentele d-lor Puşcariu şi Densuşianu, se poate face alegerea între ele şi se poate da prin urmare o rezolvire. Prin noua amânare propusă, Academia ar puteà da naştere la bănuiala că e în neputinţă să hotărască asupra ortografiei. Această bănuială s'ar întărì şi prin răsvotul dat în sesiunea din 1926.

D-l GENERAL GR. CRAINICEANU zice că Secţiunea Literară să raporteze asupra ortografiei şi a propunerilor Congresului Filologilor, şi că hotărîrea Academiei, pe baza discuţiei asupra acelui raport, să se ia de faţă fiind şi d-nii Puşcariu şi Densuşianu.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ, încheind discuţia, la care mai iau parte d-nii I. Nistor, I. Al. Brătescu-Voineşti şi G. Murnu, propune ca Secţiunea Literară să studieze chestiunea ortografiei împreună cu propunerile Congresului Filologilor şi să aducă raport la timpul potrivit.

— Propunerea se aprobă.

D-l G. MURNU depune următoarea cuvântare, rostită la Ateneul Român cu ocazia comemorării celor 10 ani împliniţi dela moartea marelui poet şi regretatului coleg George Coşbuc:

«Din corul celor entuziaşti, conştienţi şi înţelegători de poezie cari sărbătoresc astăzi pe George Coşbuc (într'o epocă de preocupări aproape exclusiv materiale şi deci covârşitor prozaică şi reptil-pozitivă) e firesc să răsune şi glasul Academiei Române, nu numai pentrucă distinsul poet ardelean strălucise printre membrii ei, ci şi pentrucă truda şi fapta lui au fost unul din factorii esenţiali de integrare a culturii literare şi naţionale a neamului nostru întreg.

«Sarcina a căzut asupra mea şi, cu toată greutatea ei, am primit-o bucuros nu numai ca o datorie de recunoştinţă ce-o impune fiecăruia dintre noi misiunea de interes general îndeplinită de marele dispărut, ci şi ca o dovadă de pioasă amintire a unui prieten, de care m'a legat o bucată bună de vreme un simţimânt de statornică admiraţie şi dragoste personală.

«O cunoştinţă deaproape, aş puteà zice de toate zilele, şi a omului şi a activităţii lui mi-a dat prilej şi putinţă să întipăresc în memoria mea nu numai imagina lui exterioară cu toate semnalmentele-i individuale caracteristice, ci şi să pătrund până în cutele cele mai adânci ale fiinţei lui intime, ale complexiunii lui intelectuale şi sufleteşti. Coşbuc se înfăţişează sub toate raporturile ca una din cele mai pregnante şi simpatice apariţiuni ale renaşterii noastre.

«E mai presus de orice îndoială că personalitatea lui umană nu este inferioară plăsmuirii lui artistice. Ba între amândouă există o corespondenţă din cele mai isbitoare. Opera lui este ecoul cel mai fidel şi concret al întregei lui făpturi năuntrice, sănătoasă, simplă, echilibrată, clară şi senină, într'un cuvânt *clasică*. Deaici şi pecetea ei de artă proaspătă, inedită, originalitatea ei unitară, puţin alterată de ingrediente şi influenţe străine, cu un accent şi o ţinută generală datorite unui temperament viguros, de sine stătător, revelat aproape din primele-i manifestări poetice.

«Cine l-a cunoscut mai deaproape pe Coşbuc, anevoie poate desprinde creaţia lui de personalitatea-i proprie.

«Scânteie pretutindeni surâsul lui de o bunătate şi îngăduinţă infinită, de-o expresie impregnată de un parfum de neprihănie feciorelnică sau de o nuanţă erotic-idilică inofensivă, de-o adorabilă autentică «bonhomie». de-o reconfortantă *omenie*, care pare a fi trăsătura cea mai specific românească în constituirea caracterului nostru naţional sau cel puţin al celei mai alese pături a poporului român. Deaici însemnătatea reprezentativă a lui Coşbuc.

«S'a vorbit de surâsul lui Eminescu. Dacă acesta este ironic sau tragic, surâsul lui Coşbuc s'ar puteà numì *idilic*. In aparenţă Coşbuc e un realist şi un rustic identificat de unii cu oamenii dela ţară. In realitate, de cele mai multe ori, el transpune pe un plan ideal materialul brut care-l inspiră din afară şi-şi creează cu elemente reale o atmosferă paradiziacă de basme şi poveşti, care e înrudită cu feeria şi isvoreşte din concepte datorite fantaziei poetice a poporului.

«Această inspiraţie de origină populară, care coincide cu preferinţele lui proprii, l-a ajutat să se desprindă teafăr din braţele irezistibile ale sfinxului eminescian, de ventuza care a stors sângele de creaţie poetică a unei generaţii întregi. Şi de astă dată Anteu şi-a regăsit puterile în virtuţile gliei materne. Şi nu a creat numai tabloul, scena sau drama idilică. A reluat firul transpunerii epice întrerupt dela Alecsandri. Şi astfel ne-a dat într'un şir de produse eminente o tonalitate ridicată epică abià cunoscută literaturii româneşti. E a doua calitate preţioasă nativă a psihei coşbuciene, şi ei datorim culminaţii de ascensiune creatoare ca *Nunta Zamfirei*, *Calul Arabului*, *Moartea lui Fulger*, *Legenda*.

«Dacă la acestea am adăugà un număr mai restrâns de expansiuni lirice, în genere de caracter narativ, am completat aproape florilegiul poetic moştenit dela minunatul cântăreţ din Hordou.

«Moştenirea aceasta e, cantitativ şi calitativ, destul de considerabilă şi impunătoare pentru a i se recunoaşte un rol de frunte în evoluţia noastră literară.

«Ea intră definitiv în patrimoniul nostru naţional. Nu numai pentru frumuseţea formei, ci şi pentru conţinutul ei. Ea ne-a dat nu numai o factură robustă, o tehnică nouă impecabilă, ci şi o concepţie deosebită, ce e drept nu o ideologie susţinută, ci mai mult un cuvânt de ordine, de o energie şi un optimism activ, care a primenit cu totul atmosfera de seră sau tragic copleşitoare a eminescianismului. Dacă n'ar fi decât numai această directivă nouă imprimată literaturii noastre şi încă meritul poetului Coşbuc ar rămâneà asigurat pe totdeauna.

«Mentalitatea unora de astăzi e puţin dispusă a recunoaşte fără rezervă înalta valoare ce de obiceiu se atribue poeziei coşbuciene. Să nu uităm că aceasta are un caracter pronunţat social, e destinată pentru colectivităţi, pentru cei mulţi. Ea este prin urmare tradiţionalistă, păstrează claritatea şi preciziunea de arhitectură clasică şi e directă, spontană, plastică prin excelenţă. Ii lipseşte elementul socotit de o anumită şcoală de astăzi ca fundamental pentru inspiraţii poetice, penumbra şi misterul, nu traduce aceà viziune halucinată sau iluzionistă de sugestie pur muzicală sau picturală care, pornind dela un Mallarmé şi Rimbaud, a cotropit în ultimele decenii o parte din vieaţa şi poezia apuseană şi a făcut-o să degenereze într'un prozaism şi uneori într'un verbalism care a adus discreditarea actuală a poeziei în ochii publicului. E fără îndoială şi aceasta o atitudine în parte justificată sau justificabilă, mai ales pentru anumite temperamente şi o anumită epocă, dar nu este totul. Mai este însă şi viziunea *tectonică* sau *plastică* nu mai puţin întemeiată, întrucât e un fenomen uman care revine ca o alternativă sau se perpetuă în expresia artistică şi are de partea ei cel mai mare număr de adepţi, partea cea mai mare a omenirii, massele, care, cu instinctul sănătos, preferă frumuseţea vitalităţii concrete şi sensibile faţă de o concepţie obscură, abstractă sau subtilă, artificioasă şi căutată, de o preţiozitate caracteristică unui exces de rafinărie, dacă nu chiar decrepitudinei senile a unui popor.

«Acesta e motivul pentru care sunt convins că poezia lui Coşbuc nu numai că nu va pierde nimic din valoarea ei iniţială, ci va câştigà tot mai mult prin asanarea şi democratizarea culturii europene. E o datorie naţională pentru noi de a pregătì terenul în această direcţie, făcând accesibilă mulţimii opera lui Coşbuc. Deaceea iubirea şi admiraţia lui nu trebuie să se mărginească la o manifestare platonică, fie ea oricât de solemnă şi pompoasă, ci trebuie să se traducă în fapte. Să se concretizeze dar, bunăoară, într'o ediţie de lux şi o ediţie populară, de ţinută cât mai sugestivă prin format şi estetică exterioară şi cât mai accesibilă prin modicitatea preţului. Să mişcăm Statul, să înfiinţăm societăţi speciale pentru răspândirea clasicilor noştri precum şi de propagandă pentru popularizarea lor. Se

pregătesc două mari ediții de lux a lui Eminescu, să se facă la fel și pentru Coșbuc. O cere imperativul categoric al conștiinții și educației noastre naționale, mai mult ca oricând astăzi, când invazia exotismului în toate domeniile vieții noastre spirituale ne amenință cu distrugerea legăturilor de solidaritate și coeziune a sufletului românesc. Și Coșbuc, ca și Eminescu, e o forță națională, și ea poate să ne ajute să triumfăm în lupta de vieață și moarte, încinsă între noi și valurile de cotropire din afară».

D-l DIM. GUSTI cetește următorul *Raport al Comisiunii Școlare asupra activității școlilor Academiei «Tache Anastassiu» și «Agarici» în 1927—28*:

«Cele două școli de agricultură pe care le întreține Academia Română și anume «Tache P. Anastassiu» de la Țigănești, jud. Tecuci și «I. C. Agarici» dela Moara Grecilor, jud. Vaslui, au avut în anul 1927 din punct de vedere al învățământului un an prosper. Atât la Țigănești, cât și la Moara Grecilor, au funcționat câte un profesor în plus de partea științifică, punându-se astfel în concordanță cu programul dela școlile Statului. Mulțumită faptului că încă din anul trecut s'a introdus un post de învățător și la Școala de Agricultură dela Moara Grecilor, elevii au făcut progrese simțitoare la cultura generală împlinindu-se în bună parte lipsurile ce acești elevi aveau din cauza slabei pregătiri cu care vin din școlile primare dela sate.

«In școala dela Țigănești s'a primit anul acesta în clasa I un număr de 19 elevi, iar în școala dela Moara Grecilor un număr de 15 elevi.

«La eaxmenul de absolvire au fost declarați reușiți un număr de 8 absolvenți la Țigănești și 12 absolvenți la Moara Grecilor.

«Mulțumită schimbării radicale a sistemului de cultură aplicată pe moșiile acestor școli s'a ajuns a se da elevilor o pregătire practică mult mai solidă ca până acum. Putința de a se aplicà imediat pe teren principiile desvoltate de pe catedră imprimă în memoria elevului în mod durabil principiile după care se conduc apoi toată vieața. Academia a făcut sforțări materiale mari în timpul din urmă pentru a dublà învățământul teoretic cu exemplul practic aplicat imediat pe teren. De sigur că au trebuit făcute sforțări mari, pentrucă aceste școli au rămas după răsboiu cu inventarele complet ruinate, fiind reduse numai la cultura în dijmă după cum o făceau și cei mai nevoiași arendași.

«Lipsiau vitele de muncă, lipsiau vitele de prăsilă, mașinele și instrumentele insuficiente și ruinate, lipsiau și semințele necesare pentru culturi, făcându-se apel la sătenii dijmași și ei destul de nevoiași, să vină cu sămânța lor. Deși dela răsboiu încoace nu a fost în Moldova nici un an bun și în special în regiunile unde se găsesc aceste două școli a domnit în permanență cea mai cumplită secetă, totuși, s'a trecut dela cultura în dijmă la cultura în regie, făcându-se culturi exemplare, fiind cotate ca cele mai frumoase din județ, iar școala dela Țigănești a ajuns să fie cel mai mare cultivator de grâu din județul Tecuciu. S'a schimbat complet sămânța, aducându-se numai semințe selecționate în linii pure, contribuind prin înmulțirea acestor semințe și prin răspândirea lor la vecini la progresul

agriculturii din regiunile în care se găsesc. Camerele de Agricultură găsesc acum în şcolile Academiei pe cei mai buni furnizori de seminţe; iar şcoala dela Ţigăneşti a furnizat ovăz de sămânţă şi Direcţiunii Zootehnice, pentru hergheliile sale din Dobrogea şi din judeţul Brăila. După cum vedem şcolile noastre cu toată modestia mijloacelor de care dispun, au ajuns ca pe lângă rolul cultural să îndeplinească şi un rol economic, de care ţara noastră are acum mai multă nevoie ca oricând.

«Anul acesta s'au adus dela Hatvany, care este una din cele mai mari staţiuni de selecţiune europene, porumb pignoleto, porumb cincuantin şi fasole oloagă linii pure, pentru îmmulţirea şi răspândirea lor în ţară.

«Atât la Ţigăneşti cât şi la Moara-Grecilor, s'a început plantatul tuturor coastelor repezi cu salcâmi, transformându-se în pădure toate ponoarele care erau greu de lucrat ca teren agricol. Numai la Ţigăneşti s'a plantat anul acesta aproape 10 Ha. salcâmi luându-se măsuri de plantare în mod regulat până la completarea tuturor coastelor, asigurându-se pe viitor un venit frumos şi constant din terenuri, care până acum nu aduceau aproape nimic.

«S'a luat în cultură de regie viile atât la Moara-Grecilor cât şi la Ţigăneşti, începându-se totodată replantarea lor cu viţe produse în şcoală de către elevi.

«S'a completat inventarul cu maşinile necesare lucrării pământului, s'au construit care pentru transport, s'au procurat la Ţigăneşti o garnitură de treer şi la ambele şcoli s'au cumpărat toţi boii necesari pentru exploatarea moşiilor în regie.

«Ca vite de prăsilă s'au procurat mai multe scroafe mangaliţa şi vieri de rassă curată, ambele şcoli fiind astăzi în măsură să alimenteze cu purcei de prăsilă toate satele de prin prejur.

«La şcoala dela Ţigăneşti s'a construit din nou o cocină sistematic împărţită, numai cu mijloace proprii, cea veche fiind absolut improprie.

«Pentru îmbunătăţirea rassei oilor s'au adus dela ferma Laza berbeci de rassa Frise-Ţigaia, iar pentru monta iepelor atât ale şcolii cât şi ale sătenilor de prin comunele vecine s'a adus dela Herghelia Ruşeţu a Direcţiunii Generale Zootehnice un armăsar Ghidran pur sânge.

«Pentru creşterea bovideelor s'a înzestrat şcoala dela Moara-Grecilor cu vaci şi un taur curat moldoveneşti, cumpărându-se cele mai frumoase exemplare de prin târgurile vecine, iar pentru şcoala dela Ţigăneşti s'a obţinut dela Camera de Agricultură Tecuciu un taur rassa Siementhal adus din Banat şi pentru completarea mătcei de prăsilă s'au cumpărat trei vaci, trei juninci şi un tăuraş rassă pură din cea mai bună crescătorie din ţară, fosta crescătorie San Marko.

«Astăzi grajdul de vite dela Ţigăneşti posedă cele mai frumoase exemplare din toată Moldova.

«Pentru împrospătarea permanentă a stocului de boi de muncă la ambele şcoli, s'au cumpărat şi se cumpără în fiecare an cei mai frumoşi viţei rassa moldovenească, cari se găsesc prin iarmarocele locale şi se cresc în gospodăria şcolii. Anul acesta a ajuns prima serie de boi la vrâsta de

jug, aşà că pe viitor va fi complet evitată cheltueala necesară cu întinerirea boilor de jug, care până acum a fost un capitol important de cheltueli.

«Datorită acestor împrejurări, dar mai ales datorită faptului că în Moldova a fost în anii de după răsboiu o secetă permanentă, ambele şcoli au dat deficite.

«Directorii celor două şcoli, d-nii Cotea şi Leon, şi mai ales Inspectorul şcolilor, d-l Constantinovici îşi dau toată osteneala ca şcolile să răspundă dorinţei testatorilor şi speranţelor Academiei.»

— Raportul se ia spre cunoştinţă şi se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii Şcolare pentru 1928—29.

— Se realeg d-nii *Dim. Gusti* şi *S. Mehedinţi* şi se alege d-l *C. Rădulescu-Motru.*

D-l DIM. GUSTI, referindu-se la alegerea Comisiunii financiare făcută în şedinţa de ieri, crede că, prin suprimarea Comisiunii bugetare, se face necesară sporirea numărului — cu încă unul — al membrilor Comisiunii financiare. D-sa propune pe d-l Dr. Gr. Antipa spre a completà numita Comisiune.

— Propunerea se aprobă.

ŞEDINŢA GENERALĂ PUBLICĂ

18 MAIU 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

D-l Profesor Dr. Fr. Rainer expune o comunicare cu subiectul: *Cercetări antropologice asupra satului Nereju-Mare din ţinutul Vrancei.*

Dela societatea «Tinerimea Română» se primeşte invitare de a luà parte la serbarea de 50 de ani dela înfiinţarea societăţii, ce se va face în ziua de 21 Maiu curent, la ora 11 dim., în localul ei din Capitală.

— Se decide ca Academia să fie reprezentată prin d-l I. Simionescu.

Se procede la alegerea Comisiunii spre a fixà subiectul pentru *Premiul de arhitectură românească Toma şi Ioan N. Socolescu, de 5.000 lei* ,din 1931.

— Se aleg d-nii *G. Murnu, G. Balş* şi *Dim. Voinov.*

ŞEDINŢA GENERALĂ

19 MAIU 1928

Preşedinţa d-lui I. C. NEGRUZZI, Vicepreşedinte.

Dela colegul nostru corespondent d-l Artur Gorovei, pe care Ministerul Cultelor şi Artelor, ţinând seamă de meritele sale în cunoaşterea artei noastre populare şi în genere a vieţei poporului nostru, l-a numit în delegaţia română

la Congresul Internaţional al Artei populare ce se va întruni la Praga în Octomvrie viitor, — se primesc în dar cele din urmă scrieri ale sale şi anume:

1. Partea sufletului, un vechiu obiceiu juridic al poporului român (Fălticeni, 1925);
2. Un mănunchiu de documente cu privire la Unirea Principatelor (Cernăuţi, 1926);
3. Datorii şi Drepturi — Carte pentru săteni, Ed. II-a. (Bucureşti f. a.);
4. Spovedania lui Moş Pintilie — Carte pentru săteni (Bucureşti f. a.);
5. Poveste cu Făt frumos. (Bucureşti, 1927);
6. Monografia oraşului Botoşani, ediţia Primăriei Botoşani. (Fălticeni, 1926);
7. Şezătoarea, Revistă de folklor, an. XXXV, vol. XXIII, 1927, apărând sub direcţia sa.

ŞEDINŢA GENERALĂ

21 MAIU 1928

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ aminteşte că Secţiunea Istorică, conform art. 24 din Statute şi art. 62 din Regulamentul General, trebue ca în 8 zile dela deschiderea sesiunii, deci până mâine 22 Maiu inclusiv, să depună la Biurou propunerea pentru alegerea unui membru activ în Secţiune în locul regretatului Vasile Pârvan. Dacă depunerea nu se va face, Biuroul va convocà Secţiunea împreună cu Delegaţiunea spre a desemnà şi prezentà plenului candidatul în termen de 2 zile, adică până Joi 24 Maiu curent.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ informează că Sâmbătă, 19 Maiu curent împreună cu colegul nostru d-l Al. Lăpedatu, Ministrul Cultelor şi Artelor, a mers la Mirceşti spre a face ceremonia mutării osemintelor poetului naţional Vasile Alecsandri, precum şi ale soţiei şi părinţilor lui, din vechea criptă în mausoleul de curând terminat. La ceremonie au luat parte P. S. Episcopul Lucian de Roman, Prefectul Judeţului d-l Şt. Teodorescu, d-na Margareta şi d-ra Elena Catargi, nepoatele poetului, d-l Henry Bogdan nepotul de fiică al poetului împreună cu soţia, d-na Maria G. Sturdza dela Miclăuşani şi o mare mulţime de oameni din Mirceşti şi împrejurimi. P. S. Episcop Lucian a început ceremonia printr'un serviciu religios la vechiul mormânt, după care s'au aşezat osemintele în cripta nouă; ale poetului la mijloc, în dreapta ale părinţilor şi în stânga ale soţiei lui. Pe lespedea de piatră care închide cripta este gravată inscripţia: VASILE ALECSANDRI 1821-1890. Cu această ocazie s'au redactat următoarele două procese verbale:

I

«Astăzi, în 19 Maiu 1928, de faţă fiind: D-l Alexandru Lăpedatu, Ministrul Cultelor şi Artelor, d-l Emil Racoviţă, Preşedintele Academiei Române, P. S. Lucian Triteanu, Episcopul Romanului, d-l Nicolai Ghika-Budeşti, arhitectul Comisiunii monumentelor istorice, d-l Ştefan

Teodorescu, Prefectul judeţului Roman, d-l Petre Dâscă, primarul comunei Mirceşti şi ofiţer al stării civile, şi următorii membri ai familiei Alecsandri: D-na Margareta Nicu Catargi, d-şoara Elena Dimitrie Catargi, d-l Henry Bogdan şi d-na Lydia Bogdan, s'a deschis cavoul din comuna Mirceşti, judeţul Roman, al familiei Alecsandri şi s'a găsit:

1. «In mijlocul criptei, sicriul de metal al lui Vasile Alecsandri;

2. «In stânga criptei, sicriul, tot de metal, al părinţilor lui Vasile Alecsandri: vornicul Vasile Alecsandri şi soţia sa Elena;

3. «In mormântul din dosul criptei, sicriul de stejar al Paulinei Alecsandri ale cărei rămăşiţe grijite după datină, s'au depus într'un nou sicriu de metal, anume pregătit pentru aceasta.

«Intre rămăşiţele cuprinse în acest sicriu s'au găsit şi două inele de aur, de logodnă, cu următoarele inscripţiuni: *a)* Vasile Alecsandri, 7 Septemvrie 1880 şi *b)* Paulina Lucacevici, 7 Septemvrie 1880, cari inele s'au încredinţat d-lui Em. Racoviţă, Preşedintele Academiei Române.

«Drept care am subscris»

2.

«Astăzi în 19 Maiu 1928, de faţă fiind: D-l Alexandru Lăpedatu, Ministrul Cultelor şi Artelor; d-l Emil Racoviţă, Preşedintele Academiei Române, P. S. Lucian Triteanu, Episcopul Romanului, d-l Nicolae Ghika-Budeşti, arhitectul Comisiunei Monumentelor Istorice, d-l Ştefan Teodorescu, prefectul judeţului Roman, d-l Petre Dâscă, primarul comunei Mirceşti şi ofiţer al stării civile şi următorii membri ai familiei Alecsandri: D-na Margareta Nicu Catargi, d-şoara Elena Dimitrie Catargi, d-l Henry Bogdan şi d-na Lydia Bogdan, s'au strămutat din vechiul cavou din comuna Mirceşti jud. Roman al familiei Alecsandri, şi s'au depus în noul mausoleu construit de Academia Română, în aceiaşi localitate, următoarele sicrie:

1. «Sicriul lui Vasile Alecsandri, care s'a aşezat în mijlocul criptei,

2. «Sicriul părinţilor lui Vasile Alecsandri, Vornicul Vasile Alecsandri şi soţia sa Elena, care s-a aşezat în dreapta criptei, şi

3. «Sicriul Paulinei Alecsandri, care s'a aşezat în stânga criptei.

«După aşezarea acestor sicrie, cripta noului mausoleu s'a închis cu o lespede de piatră cu următoarea inscripţie:

VASILE
ALECSANDRI
1821—1890

«Drept care am subscris».

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ adaogă amănuntul că cu ocazia dezgropării rămăşiţelor soţiei poetului, Paulina, s'au găsit inelele de logodnă ale celor doui soţi, cu data 7 Septemvrie 1880. D-sa le-a predat Academiei.

— După o discuţie, la care iau parte d-nii I. Simionescu, I. Lupaş, Al. Lăpedatu şi Em. Racoviţă, se decide ca inelele să se păstreze la Academie.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată apoi că după ceremonia preliminară făcută în Sâmbăta trecută va urmà inaugurarea solemnă a mausoleului. S'a fixat pentru inaugurare ziua de Diminică 3 Iunie. D-sa arată programul mergerii la Mirceşti, asupra căruia se cade de acord în unanimitate.

D-l I. C. NEGRUZZI comunică o scrisoare prin care d-na Maria Bogdan, fiica poetului Vasile Alecsandri, exprimă Academiei recunoştinţă pentru ridicarea mausoleului pe mormântul părintelui său şi îşi arată părerea de rău de a fi fost împiedecată de boală să ia parte la ceremonia mutării osemintelor în noua criptă.

Se trece apoi la fixarea zilelor pentru cele trei şedinţe solemne din cursul actualei sesiuni.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ spune că va propune Maiestăţii Sale Reginei Maria ca zile potrivite, pentru şedinţa solemnă consacrată memoriei Regelui Ferdinand I ziua de Luni 28 Maiu, iar pentru cea consacrată slăvirii lui Vasile Alecsandri ziua de Sâmbătă 2 Iunie viitor. Totodată se fixează în ziua de Miercuri 30 Maiu curent şedinţa solemnă pentru proclamarea premiilor.

In privinţa ordinei de zi a primelor două şedinţe se stabilesc următoarele:

1. La şedinţa solemnă consacrată memoriei Regelui Ferdinand I., d-l Preşedinte Em. Racoviţă va salutà pe Membrii Familiei Regale şi pe Inalta Regenţă. Apoi d-l S. Mehedinţi va rostì o cuvântare despre *Regele Ferdinand şi întregirea hotarelor*, iar d-l I. Bianu despre *Regele Ferdinand şi Academia.*

2. La şedinţa consacrată comemorării lui Vasile Alecsandri, după salutul Preşedintelui, d-l Octavian Goga va vorbì despre poetul comemorat.

Se mai hotăreşte ca la inaugurarea mausoleului în Mirceşti să ia cuvântul din partea Academiei d-l Preşedinte Em. Racoviţă, după care d-l M. Sadoveanu va vorbì despre Vasile Alecsandri.

ŞEDINŢA GENERALĂ

22 MAIU 1928

D-l Preşedinţa EM. RACOVIŢĂ arată că fiind primit azi de Maiestatea Sa Regina Maria spre a-I înmânà programul lucrărilor sesiunii şi a-I solicità onoarea de a asistà la şedinţele solemne consacrate de Academie memoriei Regelui Ferdinand şi slăvirii poetului Vasile Alecsandri, Maiestatea Sa a binevoit a primì propunerea noastră, fixându-se ziua de Luni 28 Maiu, ora 3½ a. d., pentru ţinerea primei şedinţe şi ziua de Sâmbătă 2 Iunie, ora 6 d. a., pentru ţinerea celei de a doua şedinţe.

Cu privirea la organizarea mergerii la Mirceşti în ziua de 3 Iunie, d-l I. Nistor se însărcinează să fie mijlocitorul nostru pe lângă Ministerul Comunicaţiilor. In vagoanele ce se vor pune la dispoziţia Academiei vor merge d-nii membri activi, cari vor puteà fi întovărăşiţi de soţii sau de un membru din familie.

D-l I. BIANU prezintă raportul primit dela noul Director al Şcolii Române din Roma, d-l G. Mateescu, asupra situaţiei morale şi materiale a Şcolii.
— Raportul se ia spre cunoştinţă.

D-l I. LUPAŞ comunică procesul-verbal de azi al Secţiunii Istorice. prin care se iau următoarele hotărîri:

1. Secţiunea recomandă plenului cu majoritate de voturi pe colegul nostru corespondent d-l Silviu Dragomir spre a fi ales membru activ în locul regretatului Vasile Pârvan şi desemnează ca raportor pe d-l I. Lupaş.

2. Secţiunea propune cu unanimitate ca membri corespondenţi pe d-nii I. Ionescu-Dolj, Preşedinte în Consiliul legislativ şi I. Andrieşescu, profesor de Arheologie la Universitatea din Capitală.

3. Se depune o propunere subscrisă de 6 membri pentru alegerea ca membru onorar a d-lui P. P. Negulescu.

Secţiunea Ştiinţifică propune cu unanimitate de voturi alegerea de membru corespondent a d-lui Profesor C. Parhon.

La Biurou se primeşte o propunere semnată de 9 membri pentru alegerea ca membru corespondent străin a d-lui Profesor René Jeannel.

ŞEDINŢA GENERALĂ

23 MAIU 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

Dela Institutul Naţional Ossolinski din Lwow se primeşte invitare la sărbătorirea centenarului Institutului, care se va face la 27 Maiu curent.
— Se trimite telegramă de felicitare.

Dela d-l Senator G. Alnini, Preşedintele Comitetului care organizează pentru Septemvrie viitor Congresul Internaţional de matematici în Bolonia, se primeşte chemare de a luà parte la congres prin delegaţi.
— Se deleagă d-l G. Ţiţeica.

Dela Ministerul Cultelor şi Artelor se primeşte înştiinţare că Vineri, 25 Maiu curent, la ora 5 d. a., se va întrunì Comisiunea pentru acordarea premiilor naţionale din 1928 pentru poezie şi nuvelă şi roagă ca d-l Preşedinte al Secţiunii Literare sau un delegat al său să ia parte la lucrările Comisiunii.
— Se decide ca d-l I. C. Negruzzi, Preşedintele Secţiunii Literare, să reprezinte Academia în numita Comisiune.

D-l DIM. GUSTI înfăţişează numerele 3—4, an. VII, din *Arhiva pentru Ştiinţa şi Reforma socială*, de sub direcţiunea d-sale, închinate memoriei regretatului coleg Vasile Pârvan, cu articole despre neuitatul coleg semnate de d-sa, de S. Lambrino şi alţii. D-l Gusti atrage atenţia asupra interesantului

studiu «Les classes sociales» de d-l G. L. Duprat, Profesor de Sociologie şi de economie socială la Universitatea din Geneva.

D-l I. SIMIONESCU arată că şi-a îndeplinit delegația de a reprezentà Academia la sărbătorirea Societății «Tinerimea Română», rostind următoarea cuvântare:

«Sunteți înconjurată, Majestate, de fragedele vlăstare ale neamului, de pretutindeni. Se văd aici pui de moți în hainele lor de abà, strânse pe trupuri svelte, alăturea de strănepoții mazililor lui Ştefan din ținutul Sorocii: se află copiii celor ce se socot nobili de pe urma hrisoavelor păstrate din vechea slavă a Maramureşului, lângă Oltenii din valea Jiului.

«Oricât de adâncă ar fi durerea ce vă cerneşte încă inima, Majestatea Voastră trebuie să simtă în clipa aceasta marele adevăr, cuprins în cuvintele scrise de Beethowen ca motto al uneia din simfoniele sale cele mai zguduitoare: Bucuria prin suferință. Aclamarea, cu duioasa dragoste a nevinovăției, din partea feciorilor şi fetelor acelora, pentru care ați îndurat atâtea, e asemenea balsamului pe care îl aduce mireasma florilor de primăvară, făcându-ne să uităm viforele şi asprimile iernii. Se cade ca în aceste momente un zâmbet de fericire să încondeieze fața suferinței, ca o mângâietoare rază de soare, furişată dintr'un ochiu de cer senin, ivit printre nori.

«Dragi eleve şi elevi ai şcoalelor române de pretutindeni! Aveți deosebitul noroc să începeți calea activității voastre în vremuri pe care chiar popoarele nu le trăiesc decât odată în vieața lor. O nouă fază se deschide pentru zilele neamului românesc.

«Voi, copiii de azi, sunteți meniți nu numai se înfăptuiți unitatea sufletească râvnită de toți, dar prin muncă încordată, să faceți să răsară florile însuşirilor alese ale neamului nostru. Numai aşà țara românească nu va apăreà ca un loc sterp în mijlocul pajiştelor din alte țări, care nu au avut în trecutul lor zile de atâta amar chin şi cumplită jale.

«Pentru a vă întremà spre muncă salvătoare, trebuie să deschideți larg ferestrele minții şi ale sufletului vostru, căutând să pătrundeți, chiar de pe acum, şi cu seriozitate bătrânească, tot ceeace are înțeles în câte le vedeți.

«Figura Maiestății Sale să fie pentru voi, un veşnic simbol al nebiruitei nădejdi în bine şi a unei neşovăelnice încrederi în puterile noastre, aşà cum au stăpânit-o pe Regina noastră din vremurile dela Iaşi.

«Dar însăşi serbarea de azi să vă fie de învățătură pentru viitor. Omul nu poate învinge piedicele din cale, fără de muncă, sfânt dar dumnezeesc făcut omului, fără de răbdare şi speranța în mai bine, dar mai ales fără de voință, hotărîtă voință, în ajungerea unui scop. Numai prin asemenea arme, omul e adevărat om, erou chiar în cercuri mai țărmurite.

«Cât înseamnă voința şi răbdarea, ce minuni se pot săvârşì prin ele, spre binele obştesc, învățați tocmai din ridicarea mândrului palat, în care ne găsim, înălțat prin stăruința preşedintelui societății «Tinerimea Română», d-l Nae Dimitrescu.

«De cincizeci de ani urmăreşte scopul ce l-a ajuns. An cu an, cărămidă cu cărămidă, harnic ca şi furnica, a adunat fondurile necesare pentru a înălţà mândru palat, înfrăţirii sufleteşti a copiilor.

«N'a pregetat dela nimic. A avut voinţa,—şi a biruit. E o faptă de energie omenească, pe care voi să o preţuiţi în adevărata ei valoare şi să luaţi pildă.

«Iată dece Academia Română, cea mai înaltă instituţie culturală a ţării, m'a însărcinat să arăt, prin prea slabul meu glas, mult preţuita ei recunoaştere a meritelor reale pe care «Tinerimea Română» le-a câştigat în străduinţa, ce trebuie să fie a tuturora, de a lucrà la Unirea sufletească şi întărirea prin cultură a Românilor.

«În voi odrasle tinere, generaţiuni mereu primenite, punem nădejdea toată pentru aşezarea neamului pe calea muncii, a onoarei şi a idealurilor mai înalte. Numai aşà vom cinstì sfânta muncenicie a făuritorilor României noui, pe care cu toţii trebuie să o iubim şi pentru slava căreia se cuvine chiar să ne jertfim».

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ prezintă scrierea D-sale «*Cartothèque à classement vertical*» ca o încercare de a găsì metoda raţională şi practică pentru a păstrà şi mânuì uşor fişele şi în genere obiectele subţiri ca stampe, fotografii, hărţi, etc.

D-l I. BIANU comunică procesul verbal al Secţiunii Literare din 22 Maiu curent, prin care Secţiunea acordă *Premiul Dr. C. Păcuraru-Bianu*, de 10.000 lei, d-lui D. Ciurezu pentru volumul de poezii «*Răsărit*»; premiază volumul de versuri «*Zilele vieţii — Povestea Omului, vol. II — Poeme*», de d-l Demostene Botez, cu o parte de 25.000 lei din Premiul Statului Eliade Rădulescu de 50.000 lei, iar volumul «*Poezii*» de d-l A. Toma cu o parte de 15.000 lei din acelaşi premiu. Asupra restului de 10.000 lei din Premiul Eliade Rădulescu se va decide ulterior.

La Biurou se depune o propunere semnată de 7 membri pentru alegerea d-lui M. Caullery, Profesor la Sorbonna şi membru al Institutului Franţei, ca membru onorar.

Preotul N. M. POPESCU comunică următoarele hotărîri ale Secţiunii Istorice din 18 Maiu curent:

1. In «Comisiunea însărcinată cu darea burselor «Jacques M. Elias» s'au ales d-nii: N. Iorga, Andrei Rădulescu şi Preotul Nic. M. Popescu;

2. In «Comisiunea de 3 membri din Secţiunea Istorică pentru examinarea manuscriselor ce se vor prezentà la Premiul Năsturel de 5.000 lei, din 1929, cu subiectul: «Contribuţiuni la studiul etnografic al Ţiganilor din România» s'au ales d-nii: S. Mehedinţi, Gh. Vâlsan, I. Nistor;

3. «Pentru premiul At. Toncoviceanu de 1.000 lei pentru anul 1929 s'au ales în Comisiune d-nii: Gh. Balş, D. Gusti, Al. Lăpedatu şi s'a hotărît subiectul: «Istoricul unei moşii din România pe bază de documente».

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ zice că locuitorii comunei Fundul-Chiselet, în care Academia are o proprietate constând din teren cultivabil şi din baltă, arată o vădită tendinţă de a încălcà porţiuni din moşia Academiei şi de a creà greutăţi administraţiei noastre locale. Impotriva administratorului nostru s'au pornit numeroase denunţuri, cari s'au găsit neîntemeiate. Primăria locală încurajează aceste porniri ale locuitorilor, dând ea însăşi exemplul de a nu recunoaşte dreptul de proprietate al Academiei asupra unei pieţe din mijlocul satului, pe care a pus stăpânire. Pe de altă parte, sătenii, încurajaţi de Primărie şi instigaţi şi de anumite persoane, ridică pretenţii asupra pământului ce se liberează de ape în urma indiguirii, pentru care Academia plăteşte rate anuale foarte ridicate. Cum aceste rate trebuie scoase printr'o bună administraţie, şi deci în primul rând prin apărarea hotarelor proprietăţii, am expus faptele autorităţilor superioare, cerând să ni se facă dreptate. Incercările de până acum nu au ajuns la asigurarea drepturilor Academiei, şi din această cauză este pericol să suferim încălcări şi mai mari din partea sătenilor.

D-l G. ŢIŢEICA adaogă amănunte cu privire la demersurile făcute pe lângă d-l Prefect al judeţului Ilfov.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că chestiunea este de multă însemnătate şi trebuie să stăruim, pe toate căile, să se facă dreptate, căci astfel, cu asemenea procedee, se aduc mari prejudicii Academiei. Inainte de a se intervenì pe cale judecătorească, este bine să se arate şi guvernului cele întâmplate rugând să ia măsuri spre a împiedecà astfel de fapte.

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică următoarele hotărîri ale Secţiunii Ştiinţifice dela 22 Maiu curent:

1. Premiul divizibil Demostene Constantinidi de 4.000 lei se împarte în modul următor:

2.500 lei d-lui Dr. N. Sebastian pentru lucrarea sa întitulată «Cancerul buzelor» şi câte 500 lei: d-lor Dr. Bacaloglu şi Dr. Radu pentru lucrarea «Ulcerul stomacului»; d-lui Ing. Bacan pentru lucrarea întitulată «Căldarea cu vapori» şi d-lui D. I. Gavriliu pentru lucrarea întitulată «Tutunul, cultura, fabricaţia şi vânzarea sa».

2. Alege în Comisiunea pentru examinarea manuscriselor la Premiul soc. Lignitul de 15.000 lei 1929 cu subiectul Studiul lignitelor etc., pe d-nii colegi: Mrazec, Vasilescu-Karpen şi Bogdan.

3. Alege în Comisiunea pentru acordarea premiului Lazăr în 1929 cu subiectul: «Studii asupra serovaccinării preventive în difterii» pe colegii: Dr. Cantacuzino, Marinescu şi Voinov.

D-l ANDREI RĂDULESCU face o dare de seamă asupra proceselor în curs ale Academiei, provenind dela următoarele succesiuni primite în urmă: Inigner Petre Lucaciu, Alexandrina Bellu, Maria Antachi, Elena Dalles, Cănuţă Ionescu. Dintre succesiunile mai vechi, succesiunea Vernescu face obiectul unui proces cu moştenitorii defunctului testator. Numeroase alte procese sunt pendinte la diferite instanţe în Iaşi, Constanţa, R.-Vâlcea,

iar în Capitală avem apeluri la diferitele Comisiuni de impuneri, deşì procesele de impuneri n'ar trebuì să existe, Academia fiind Instituție drept de public şi ca atare scutită de impozite.

D-l Rădulescu se opreşte asupra obiectului procesului cu Fabrica de Ipsos, din Slănic-Prahova, Hraby şi Nicolau, la care def. Inginer Lucaciu erà asociat, expune greutățile de înțelegere cu asociații şi, arătând că Academia nu poate face comerț, propune ca Delegațiunea să fie autorizată a procedà la lichidarea cu acea fabrică, în modul ce va crede mai potrivit.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

D-l Rădulescu aminteşte că defunctul coleg Dr. V. Babeş, a lăsat obligația pentru moştenitorul său să achite Academiei la fiecare doui ani 100.000 lei pentru plata tiparului lucrărilor premiate cu Premiul hotărît de defunctul testator. D-l Mircea Babeş, moştenitorul universal, a asigurat această sumă bienală prin depunerea la Academie a unei sume de 1.080.000 lei în efecte, cari dau un venit anual de 50.000 lei. D-sa însă interpretând testamentul, arată că nu se simte obligat a achità Academiei cei 100.000 lei decât în cazul, când se va premià o lucrare, ce urmează a fi publicată. In caz contrariu, d-sa socoteşte că nu se cuvine Academiei suma numită. Pe de altă parte, d-sa propune ca banii încasați pentru cupoanele efectelor să fie depuşi spre fructificare, iar dobândă ce va rezultà peste 100.000 lei să i se restitue.

Așadar urmează să se hotărască:

1. Dacă Academia urmează să restitue d-lui Mircea Babeş suma de 100.000 lei în caz că nu se acordă premiul;

2. Dacă Academia, depunând efectele la o bancă, d-l Mircea Babeş este îndreptățit să încaseze d-sa dobânzile ce trec peste 100.000 lei.

— Se decide:

a) că Academia nu poate restitui d-lui M. Babeş suma de 100.000 lei în caz de neacordarea premiului:

b) că Academia să încaseze cupoanele la efectele depuse, iar sumele rezultate să fie depuse la o Bancă şi să se dea d-lui Mircea Babeş sumele care vor trece peste 100.000 lei.

ȘEDINȚA GENERALĂ

24 MAIU 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIȚĂ.

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică următorul proces verbal al Secțiunii Ştiințifice dela 23 Maiu curent:

1. Pentru premiul Lazăr de 50.000 lei s'a prezintat un manuscris cu moto «Pentru Patrie» studiu asupra spermophilidelor din România. După raportul colegului Racoviță, lucrarea nu poate fi premiată, totuşi secțiunea constată că e o lucrare bine îndrumată şi că merită a fi continuată. Pentru a încurajà pe autor să continue şi să ducă la bun sfârşit studiul astfel

început, secţiunea îi acordă din suma care formà premiul o sumă de 25.000 ca ajutor de studii.

2. Aprobă raportul colegului membru onorar C. Hormuzaki pentru publicarea în Memorii a lucrării d-lui Al. Alexinschi dela Universitatea din Cernăuţi, întitulată Materiale pentru fauna Microlepidopterelor Basarabiei (Partea I). Studiu bio-geografic.

3. Aprobă publicarea în Memorii a lucrărei d-lui Pierre Thomas şi Marie Sibi intitulată: «Contribution à la connaissance de la structure des Gelées».

D-l N. IORGA pune chestiunea dacă membrii Academiei pot propune la premiare alte lucrări decât cele înscrise la concurs.

D-l I. BIANU arată că întrebarea este rezolvită prin Art. 4 din Regulamentul Premiilor, după care membrii Academiei pot prezentà scrieri la premii, cu condiţia ca prezentarea să se facă în termenul regulamentar, cu consimţământul autorului, şi că 5 exemplare să fie depuse la Secretariat.

D-l ANDREI RĂDULESCU, Vicepreşedinte, arată că Academia a fost expropriată de Primăria Bucureşti de o parte din imobilul Elena Dalles, din B-dul I. C. Brătianu, pentru lărgirea acelui bulevard. Din partea Primăriei am primit mai de mult o propunere prin care se oferea Academiei: *a)* să se dea alte terenuri din cele expropriate dela vecini în locul celor expropriate dela noi; *b)* să se achite diferenţa de 60 m. de teren ce nu se poate da în schimb; *c)* să se achite deasemenea şi clădirea ce se găseşte pe terenul ce se expropriază. Dar acum în urmă Primăria vine cu o nouă propunere. Anume, menţine vechea propunere de schimb, cu deosebirea că susţine să nu plătească diferenţa de teren şi clădirile pe motiv că terenul Academiei capătă o valoare mai mare. Pe de altă parte, Primăria face şi propunerea de a intrà în combinaţie cu Ministerul Artelor în vederea construirii Operei naţionale pe terenul Academiei şi pe alte terenuri învecinate expropriate în acest scop. Asupra acestei propuneri formulate în termeni generali s'au cerut precizări. Asupra propunerii de schimb s'a arătat Primăriei, care credeà în modalitatea bunei învoieli, că Academia, potrivit art. 17 legea exproprierii nu poate cădeà la învoieli şi că rămâne a se fixà preţul de expropriere pe cale judecătorească. După fixarea preţului, Academia ar puteà discutà cu Primăria asupra propunerii schimbului.

Deaceea este nevoie ca Academia să hotărească, dacă, după fixarea preţului, este dispusă a primì schimbul, renunţând la plata diferenţii de teren arătate şi la valoarea construcţiei sau formulând altă propunere, dacă nu consimte la propunerea de schimb. In orice caz la luarea hotărîrei, va trebuì să se ţină seamă de obligaţia de a construì în doui ani după expropriere, Fundaţiunea prevăzută în testamentul defunctei Elena Dalles. Tot odată trebuie să se hotărască şi în privinţa propunerii pentru construirea Operii.

D-l I. NISTOR zice că chestiunea este, dacă pentru porţiunea de teren expropriat primim sau bani sau schimbul de teren. D-sa e de părere că, după fixarea preţului de expropriere pe cale judiciară, Academia să ducă

tratative cu Primăria cu scopul de a primì în schimb terenul ce i se oferă și de a luà bani pentru plusul de teren expropriat și pentru valoarea clădirilor.

D-l LUDOVIC MRAZEC crede că Academia să se adreseze la oameni de expertiză edilitară, căiora să le ceară un raport, pe baza căruia Delegațiunea să întocmească și să supună votului plenului propuneri scrise.

— După discuția făcută de d-nii Dr. Gr. Antipa, I. Bianu, Andrei Rădulescu, Em. Racoviță și I. Simionescu, se decide ca Delegațiunea să formuleze și să prezinte plenului propuneri scrise.

La biurou se depun propuneri din partea a 5 membri pentru alegerea de membri onorari a d-lor Pierre Termier și Josef Morozevicz.

ȘEDINȚA GENERALĂ PUBLICĂ

25 MAIU 1928

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ comunică trista știre că eri a încetat din vieață colegul nostru corespondent Generalul C. N. Hârjeu la vârsta de 72 ani. Colegul defunct a jucat un rol important cu ocazia alipirei Basarabiei și a fost un distins publicist, care a dat la lumină numeroase lucrări cu caracter militar și științific. Aceste merite l-au făcut să fie chemat în Academie în 1909. Academia exprimă condoleanțele sale familiei pentru pierderea suferită și resimțită adânc atât în Academie, cât și în rândul camarazilor săi de oaste și în general de toți românii.

D-l Președinte Em. Racoviță arată că înmormântarea regretatului coleg General Hârjeu se va face mâine Sâmbătă al ora 3. Propune ca un coleg să ia parte și să rostească o cuvântare la trista ceremonie.

— Se deleagă d-l General Gr. Crainicianu.

D-l Dr. G. MARINESCU desvoltă o comunicare despre *Somn și turburările lui.*

Dela Ministerul Cultelor și Artelor se primește înștiințarea că lucrările Comisiunii pentru darea premiilor naționale din 1928 s'au amânat pentru Luni 28 curent, la ora 5 d. a.

— Dată fiind renunțarea d-lui I. C. Negruzzi de a reprezentà Academia în numita Comisiune, se deleagă d-l Șt. Ciobanu.

Dela P. S. Episcopul Lucian al Romanului se primește înștiințare telegrafică că d-na Margareta și d-șoara Elena Catargi, nepoatele poetului Vasile Alecsandri, se învoiesc la ridicarea sigiliilor dela casa poetului.

La ordinea zilei fiind acordarea — la Școala de Arte Frumoase din Iași — a *Premiului J. Lecomte du Noüy*, de 530 lei, d-l I. Simionescu, Președintele Comisiunii numite de Academie pentru această lucrare, propune ca în acest an să nu se dea premiul din cauza valorii prea mici, și suma să se capitalizeze.

— Propunerea se aprobă.

D-l I. BIANU amintește că s'a ales o Comisiune din cei trei secretari de secții spre a se ocupà cu întocmirea regulamentelor speciale pentru fondurile General C. Burghele, V. Pârvan și Ion Andrei. D-sa propune să se lase în grija și studiul Comisiunii întocmirea regulamentelor și să fie depuse în viitoarea sesiune generală ordinară.

— Propunerea se aprobă.

La ordinea zilei fiind propunerea Secțiunii Istorice de a se alege d-l membru corespondent Silviu Dragomir ca membru activ în locul regretatului Vasile Pârvan, d-l I. LUPAȘ dă cetire următorului raport:

«*Domnilor Colegi*,

«Discuțiunile urmate în ședința Secțiunii Istorice dela 22 crt. pentru îndeplinirea locului devenit vacant prin moartea așà de timpurie a valorosului ei membru Vasile Pârvan, au dat ca rezultat al votării propunerea de a fi ales membru activ în locul decedatului nostru coleg d-l Dr. Silviu Dragomir dela Universitatea din Cluj. Din încredințarea secțiunii am onoare a prezentà următorul raport:

«In ședința dela 8 Iunie 1916, când regretatul Ioan Bogdan făceà propunerea pentru alegerea d-lui profesor Silviu Dragomir ca membru corespondent al Academiei Române, înfățișà scrierile lui ca pe unele ce se impun «ca lucrări de mâna întâia» oricărui cunoscător de istorie românească și exprimà dorința, ca titlul de membru corespondent să fie «nu atât răsplata activității sale de până atunci, cât îndemnul pentru o muncă și mai strălucitoare în viitor».

«Această dorință a răposatului membru al Academiei Române s'a îndeplinit întocmai. Tânărul profesor al seminarului Andreian din Sibiu, obținând la 1919 catedra de istorie sud-est-europeană la Universitatea din Cluj, a desvoltat o activitate științifică și didactică din cele mai intensive și mai îmbelșugate în rezultate durabile, — publicând monografia intitulată «Desrobirea religioasă a Românilor ardeleni în secolul XVIII» monografie premiată la 1922 de Academia Română, colaborând asiduu la publicațiunile istorice, literare și filologice din Cluj. (Anuarul Institutului de Istorie Națională, Societatea de Mâine, Țara Noastră, și Daco-România) la revista «Transilvania» din Sibiu, la «Revista Istorică» din București, ș. a.

«De două ori s'a înfățișat înaintea Academiei făcând comunicări istorice despre «Vlahii din Serbia în secolul XII—XV» și despre «originea Românilor din Istria». La 1924 a publicat în Cluj «Vlahii și Morlacii — studiu din istoria românismului balcanic», după ce tot acolo publicase contribuțiuni privitoare la «Câteva urme ale organizației de stat slavo-române» (1920). Trebuie amintită acì și prețioasa colecție de documente slave, descoperite de subsemnatul între actele necatalogate ale arhivei

Bruckenthal din Sibiu şi publicate de d-l S. Dragomir în vol. IV al «Anuarului Institutului de Istorie Naţională» din Cluj sub titlul «*Documente nouă privitoare la relaţiile Ţării-Româneşti cu Sibiiul în secolul XV şi XVI*».

«Studiile sale aduc întregiri serioase şi temeinice pentru cunoaşterea mai exactă a legăturilor noastre istorice cu popoarele slave, în deosebi cu Sârbii şi cu Ruşii. In timpul din urmă a dat atenţiune deosebită frământărilor revoluţionare din Ardealul anilor 1848—1849. Cele două biografii: a lui Avram Iancu şi a lui Ioan Buteanu se întemeiază pe cercetarea corespondenţelor inedite putând astfel să sporească în mod considerabil cunoştinţele relative la rolul, pe care l-au avut în desfăşurarea revoluţiei din munţii apuseni aceşti doui conducători cu suflet eroic.

«Metoda, pe care d-l Silviu Dragomir o întrebuinţează în cercetările şi studiile sale istorice, este din cele mai serioase. Fără a nesocotì amănuntele, pe cari le cercetează cu îndelungă răbdare, nu se lasă copleşit de ele, nu se pierde în noianul lor, ci selecţionându-le potrivit cu puterea lor de documentare, izbuteşte să dea adeseori expuneri sintetice de valoare necontestată.

«Alegându-l membru activ al Academiei Române, suntem siguri că Secţiunea Istorică va aveà într'însul un colaborator devotat şi priceput, care prin cunoştinţa limbilor slave este chemat să aducă şi în viitor servicii importante istoriografiei române, atât prin cercetările şi scrierile sale proprii, cât şi prin îndrumarea metodică, pe care înţelege să o dea elevilor săi dela Universitatea din Cluj».

Procedându-se la votarea cu bile în conformitate cu Art. 24 din Statute d-l Silviu Dragomir întruneşte din 23 voturi exprimate 17 voturi pentru.

— D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ constată că d-l S. Dragomir a întrunit două treimi din voturile membrilor prezenţi şi-l proclamă ales membru activ al Academiei la Secţiunea Istorică.

D-l G. BALŞ ceteşte următorul *Raport asupra gestiunii financiare pentru 1927 a Fundaţiunii «Menachem H. Elias»:*

«Comitetul Fundaţiei Elias a depus darea ei de seamă asupra exerciţiului anului 1927.

«Bilanţul şi contul de venituri şi cheltueli sunt însoţite de tablouri desvoltate care permit a urmărì detaliile operaţiunilor.

«Averea Fundaţiei se urcă la 345.000.000 lei. Veniturile au fost de 19.316.000 lei iar cheltuelile de 6.506.000 lei, excedentul fiind de 12.809.000 lei din care 2.000.000 lei sunt rezervate pentru regularea succesiunei şi restul pentru scopurile testamentare.

«Este de observat că venitul celor 9 mari imobile din Viena nu e decât de 25.000 lei din cauza regimului închirierilor de acolo.

«Printre cheltuelile Fundaţiei vom relevà că Academia Română a primit 1.794.000 lei şi diverse instituţii de cultură sau de binefacere 200.000 lei.

«Fondul pentru executarea dispoziţiunilor testamentare a ajuns la sfârşitul anului 1927 la 20.600.000 lei.

«Suntem de părere că socotelile gestiunei Fundaţiei Elias pe 1927 să fie aprobate astfel cum au fost prezentate.»

— In urma discuţiunii la care iau parte d-nii I. Nistor, Dr. Gr. Antipa şi G. Balş, raportul se ia spre cunoştinţă şi se dă vot unanim de descărcare a gestiunii pe anul 1927 a Consiliului Fundaţiunii.

D-l G. BALŞ ceteşte următorul *Raport asupra proiectului de buget al Fundaţiunii «Menachem H. Elias»* pentru 1929:

«Comitetul Elias depune, conform statutelor, bugetul Fundaţiunei pe exerciţiul 1929:

«După cum vedeţi, s'a prevăzut:

1. «*La Venituri* . . . . Lei 19.986.000,—
   deci cu un spor de Lei 2.000.000,— asupra prevederilor exerciţiului 1928, care reprezintă creşterea normală a veniturilor la finele exerciţiului.
2. «*La Cheltueli* . . . . Lei 19.986.000 —
   care se descompune în modul următor:

A.

a) «Pentru fondul de executarea dispoziţiunilor testamentare	Lei	12.900.000,—	
b) «Cheltueli neprevăzute şi suplimentare	»	500.000,—	
c) «Pentru regularea succesiunei .	»	250.000,—	
d) «Pentru Academia Română. .	»	2.000.000,—	Lei 15.650.000,—

«iar

B.

«Pentru cheltuelile propriu zise ale Fundaţiunii, inclusiv pensiile, legatele, ajutoarele la familie, subvenţiile care se ridică la suma de lei 2.014.000,—	Lei	4.336.000,—
«In bugetul 1928 se prevăzuse pentru aceste, suma de	«	4.392.000,—
«Deci proiectul de buget pe 1929 se prezintă cu o economie de	Lei	56.000,—
«Spor avem la următoarele capitole:		
«Statul personal, salarii, etc. în suma de	Lei	216.000,—
«Ajutoare şi subvenţii conform testamentului . . .	»	368.000,—
Total . .	Lei	584.000,—

«Economii la cheltueli pentru întreținerea localului Fundației, și a imobilelor, spese de cancelarie, și de contencios în sumă de. . . . . Lei 393.000,—
«și reducererea fondului de prevedere și investițiuni cu . . . . » 247.000.—
Total . . . Lei 640.000.—

3. «*La Fondul de executarea dispozițiunilor testamentare* s'a prevăzut din nou . . . . Lei 12.900.000,—
«Acest fond, împreună cu sumele vărsate în exercițiile precedente și cu dobânzile aferente, de. » 32.387.200.—
se va urcà la finele anului 1929 în total la . . .Lei 45.287.200,—

4. «*La Fondul de prevedere și investiții*, creat prin bugetul trecut, s'a prevăzut din nou . . . . . . Lei 227.000,—
«Acest Fond, împreună cu sumele vărsate în exercițiile precedente și cu dobânzile aferente, de » 2.037.870.72
se va ridicà la un total de . . . . Lei 2.264.870,72
«din care scăzându-se suma investițiilor prevăzute pe anul 1929 de Lei 1.135.000,—
«minus amortizări în cursul anului acesta . . . . « 368.400,— » 766.600,—
«va rămâne la finele anului 1929 la suma netă de. Lei 1.498.270,72

«Situația materială a Fundațiunii se prezintă deci din ce în ce mai bine și permite ca din venituri, în afară de pensiile și subvențiile importante ce se acordă anual la rude și institutțiuni în sumă de peste Lei 2.000.000, și deosebit de suma de Lei 2.000.000, ce se pune la dispoziția Academiei, și în acest an să scadă treptat sumele necesare pentru aplicarea dispozițiunilor testamentare, care la finele acestui exercițiu, dacă va fi un an normal, vor constituì un fond ce se va urcà la peste 45.000.000 Lei.

«Deasemenea se pun la o parte sumele necesare pentru punerea în valoare și întreținerea imobilelor și moșiilor, care constituesc și ele acum un alt fond disponibil de aproximativ Lei 1.500.000».

«Suntem de părere ca bugetul prezent să se aprobe».

D-l ANDREI RĂDULESCU constată că partea cuvenită ca prelevări Academiei s'a sporit, dar își arată dorința ca în viitor să fie și mai mare.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ supune aprobării plenului proiectul de buget.

— Se votează cu unanimitate proiectul de buget al Fundațiunii pe 1929.

Se procede la alegerea membrilor titulari și membrilor supleanți delegați de Academie în Consiliul pentru conducerea și administrarea Fundațiunii Menachem H. Elias».

— Sunt realeşi ca membri titulari d-nii *Gr. Antipa*, *I. Bianu*, *Dim. Gusti* şi *G. Ţiţeica*.

— Sunt realeşi ca membri supleanţi d-nii *G. Murnu*, *C. Rădulescu-Motru*, *N. Vasilescu-Karpen* şi *Dimitrie Voinov*.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că pentru acordarea burselor de specializare Jacques M. Elias este o sumă de 53.508 lei. Comisiunea aleasă de Secţiunea Istorică pentru hotărîrea burselor e de părere că suma e prea mică pentru destinaţia ei şi deaceea propune ca acordarea bursei să se amâne până la anul. Suma însă să se ţină în rezervă, deci să nu se capitalizeze, dar să se depună la o bancă şi să se sporească cu dobânzile rezultate.

— Propunerea se aprobă.

D-l I. BIANU arată că d-l Sextil Puşcariu, neputând luà parte la lucrările sesiunii din cauză de boală, a trimis următorul raport asupra *Dicţionarului limbii române*:

«Potrivit hotărîrilor luate în sesiunea extraordinară din 2 Decemvrie 1927 şi deciziunilor ulterioare luate de Comisiunea Dicţionarului, lucrarea dicţionarului continuă cu un număr redus de colaboratori, preocuparea de căpetenie fiind ca în cursul celor 5 ani următori să se publice tot materialul lucrat până acuma, precum şi cel ce se va mai lucrà în acest răstimp (cam vreo 65 de coale de tipar).

«La sfârşitul anului trecut a apărut — după o pauză de 13 ani — întâia fascicolă după răsboiu, iar în anul acesta s'au tipărit trei coale (până la cuvântul CĂŢEL), alte patru coale fiind culese şi corectate.

«Dintre vechii colaboratori continuă lucrarea d-nii C. Lacea — care a ajuns cu redacţia primă până la cuvântul CIUVANIU — şi I. A. Rădulescu-Pogoneanu, pentru volumul I, iar pentru volumul II, d-l Th. Capidan — care a ajuns cu redacţia primă până la cuvântul INVOALBE. D-l T. Naum, profesor suplinitor la Universitatea din Cluj, a intrat, dela 1 Ianuarie 1928, în rândul colaboratorilor revizuind redacţia vol. II din punct de vedere stilistic (definiţie, sinonimică, frazeologie etc.). Revizuirea părţii franceze o face, pentru amândouă volumele, d-l Yves Auger, profesor la Universitatea din Cluj.»

«Comisiunea Dicţionarului a luat cunoştinţă atât de cuprinsul acestui raport cât şi de hotărîrea Delegaţiunii luate la 16 Martie 1928 pentru punerea în aplicare a votului dat de Academie în şedinţa de sesiune generală dela 2 Decemvrie 1927 precum şi de declaraţia d-lui S. Puşcariu că se va conformà numitei hotărîri a Delegaţiunii».

— Raportul se ia spre cunoştinţă şi se procede la alegerea Comisiunii Dicţionarului.

— Se realeg d-nii: *Gr. Antipa*, *I. Bianu*, *General Gr. Crainiceanu*, *D. Gusti*, *Al. Lăpedatu*, *I. C. Negruzzi*, *Andrei Rădulescu*, *M. Sadoveanu* şi *I. Simionescu*.

D-l ŞT. CIOBANU citeşte următorul *Raport al Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1927—28:*

«*Domnilor Colegi*,

«Comisiunea însărcinată cu examinarea lucrărilor făcute de către Academia Română în anul academic 1927—1928 împărtăşeşte pe deplin durerea biuroului Academiei cu ocazia trecerii la cele vecinice a mai multor membri ai ei şi a câtorva personalităţi istorice ale românismului.

«Comisiunea cu pietate se asociază la omagiile aduse Marelui Rege Ferdinand I, Protectorul Academiei şi Preşedintele ei onorar, care până în ultima clipă a vieţii sale a avut grijă şi de cultura neamului, pe care o reprezintă Academia.

«Deplânge moartea lui Ioan I. C. Brătianu, membrul ei onorar, care a avut toată solicitudinea faţă de Academie; este dureros atinsă de moartea scumpului nostru coleg Vasile Pârvan, unul din marii savanţi cu care pururea se va mândrì neamul românesc; comisiunea se asociază şi la cuvintele de regret cuprinse în raport cu privire la membrii ei onorari a lui Valeriu Branişte şi Paul Gore, precum şi a membrilor corespondenţi Dr. Gh. Popovici şi Justin Ştefan Frăţiman — toţi mari cărturari cari reprezentau românismul în provinciile noui româneşti, precum împărtăşeşte sentimentul de regret şi cu privire la moartea câtorva membri ai ei de alt neam, cum au fost economistul german Friedrich Kleinwaechter, celebrul scriitor francez Robert de Flers, ilustrul arheolog Gustave Fougères, marele fizician Henrik Lorenz şi cunoscutul profesor Ernest Nys.

«Cu privire la celelalte date cuprinse în raportul Secretarului General, Comisiunea ajunge la următoarele constatări:

«Activitate ştiinţifică a Academiei se rezumă la 36 şedinţe, din care 10 şedinţe publice; la aceste din urmă s'au făcut comunicări de către membrii Academiei.

«In cursul anului expirat Academia a luat parte prin reprezentanţii ei la toate manifestaţiunile cu caracter cultural şi naţional mai însemnate din ţară, precum a continuat legăturile de colaborare cu instituţiunile ştiinţifice din Europa fie prin corespondenţă, fie prin schimb de publicaţii. Greutăţile financiare au împiedicat Academia de a se manifestà în această direcţie mai pe larg, prin trimiterea reprezentanţilor săi la instituţiile de ştiinţă, unde a fost invitată.

«Aceleaşi greutăţi financiare au făcut ca numărul publicaţiilor să se mărească relativ puţin faţă de cel din anul precedent şi au împiedicat şi scoaterea celei mai însemnate publicaţiuni a Academiei, a Dicţionarului limbii române.

«Simpatiile, de care se bucură Academia Română din partea opiniei publice, au făcut că Academia şi în anul 1927—1928 a înregistrat câteva legate, donaţiuni şi fonduri.

«Cel mai de seamă ajutor, a venit din partea Marelui Rege Ferdinand I, care, prin testament, a hotărît să se dea din mijloacele Fundațiunii ce-i poartă numele câte un milion de lei pe an pentru Biblioteca și publicațiunile Academiei.

«Regretatul nostru coleg V. Pârvan și-a lăsat întreaga sa avere Academiei, răposata Maria Antachi a testat o jumătate din averea sa Academiei pentru burse și premii de specialitate în străinătate; d-l Ioan Andrei a donat o sumă de 25.000 lei în rentă de Stat; d-na Caliopi Șt. Demetrescu-Vergu s'a hotărît să dea în fiecare an câte 10.000, lei pentru acordarea unui premiu, care va purtà numele defunctului său soț; iar moștenitorul regretatului nostru coleg V. Babeș, îndeplinind testamentul tatălui său, a depus la Academie un fond de 1.080.000, lei în efecte 5% pentru scopurile prevăzute în testamentul colegului V. Babeș.

«Comisiunea mai constată cu satisfacție, că colecțiunile Academiei în anul expirat au crescut în mod simțitor.

«Este însă îngrijorată că lipsa de mijloace, cari ar permite continuarea construcției localului Academiei, periclitează viitorul acestor colecțiuni.

«Din raportul Secretariatului General al Academiei se poate vedeà că Academia cu toate mijloacele ei restrânse își îndeplinește misiunea.

«In nouile condițiuni de vieață însă, creiate după răsboiu, Academia cu mijloacele ei de astăzi, nu va mai fi în stare să satisfacă toate nevoile științifice și culturale ale țării.

«Și în această privință rămâne ca Academia Română să avizeze asupra măsurilor ce trebuiesc luate pentru îndreptarea lucrurilor».

— Raportul se ia spre cunoștință.

ȘEDINȚA GENERALĂ

26 MAIU 1928

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ arată că dacă amânarea admisă în ședința de ieri pentru regulamentarea fondurilor General C. Burghele, V. Pârvan și Ioan Andrei e potrivită pentru primele două fonduri numite, nu e însă potrivită pentru fondul Ion Andrei. Intemeetorul fondului fiind în vieață a prevăzut ca dispozițiunile actului de danie cu privire la acordarea unui premiu să intre în vigoare în chiar timpul vieții sale. Deaceea propune ca proiectul de regulament să fie adus de Comisiunea aleasă în această sesiune.

— Propunerea se aprobă.

D-l Const. Moisil, membru corespondent și conservatorul-ajutor al colecției numismatice, cetește următorul *Raport despre Cabinetul numismatic al Academiei:*

«Urmând linia de conduită ce și-a impus după răsboiul pentru întregirea României, Cabinetul Numismatic a continuat și anul acesta de o parte

să-şi complecteze colecţiile de monete şi medalii dezorganizate în cursul răsboiului, de altă parte să-şi formeze colecţii noui în conformitate cu scopul ce urmăreşte şi cu cadrele organizaţiei sale.

«In primul rând, am căutat să avem o colecţie complectă de toate emisiunile de monete metalice din domnia primului rege al României, Carol I, monete cari dela răsboiu încoace nu mai sunt în circulaţie şi au devenit extrem de rari. Prin achiziţiile făcute în anul expirat, această colecţie a fost definitiv complectată, astfel că actualmente cabinetul nostru numismatic posedă exemplare din toate emisiunile de monete de aur, argint, aramă şi nichel din domnia regelui Carol I. Monetele de aur le posedăm în dublu exemplar — afară de piesa de 20 lei din 1868 şi cea de 25 lei din 1906 — şi toate sunt de o conservaţie perfectă. Celelalte monete metalice le posedăm în două exemplare, sau numai într'un singur exemplar, conform cu aranjamentul logic al acestei colecţii. Şi ele sunt în cea mai mare parte de o conservare foarte bună.

«In acelaşi timp n'am neglijat nici monetele de hârtie emise în domnia regelui Carol I, cât şi în domnia regelui Ferdinand I, adunând până acum o mare parte din seriile acestor monete.

«O altă preocupare a Cabinetului Numismatic a fost colecţionarea monetelor împăratului Traian, din cari posedăm astăzi în total 148 de piese, parte aurei, parte dinari, parte monete de bronz de diferite categorii. Dar ceeace ne-a interesat mai de aproape în acest domeniu, au fost monetele pe cari le-a bătut împăratul Traian sau senatul roman în amintirea faptelor de arme din răsboaele cu Dacii sau pentru comemorarea cuceririi Daciei.

«Aceste monete au pentru noi şi valoarea de izvoare istorice, căci ne permit să înţelegem cum au privit Romanii rezistenţa dârză a poporului dac şi cucerirea Daciei. In acelaşi timp, unele din ele ne-au păstrat imăginile anumitor monumente ridicate cu prilejul acestor răsboae sau cari au avut legătură cu ele, ca podul dela T. Severin, columna lui Traian din Roma, templul lui Jupiter, templul Păcii, circul cel mare, etc. Datoria noastră este să adunăm în mod special toate monetele lui Traian din această categorie, cu toate variantele lor, cum şi monetele bătute de urmaşii săi pentru provincia Dacia.

«Colecţia de monete pontice, care prin donaţia ce am făcut-o în 1921 şi prin achiziţiile ulterioare, a fost în mare parte refăcută, s'a îmbogăţit în cursul anului expirat cu 41 piese din oraşele Tomis, Callatis, Odessos, Mesembria, Serdica, Marcianopol şi Adrianopol.

«Singură colecţia de monete vechi româneşti a rămas staţionară; deasemenea cea de plumburi antice.

«Cât priveşte tezaurele monetare am avut prilejul să achiziţionăm în anul expirat, două mai mici: unul descoperit în Dobrogea, aproape de Issacea şi cuprinzând 19 dinari dela împăraţii Nerva Traian (17 piese) şi Hadrian şi care ne-a fost dăruit de d-l Const. Moisil; al doilea format din 44 sfanţi austriaci din 1848, emisiunea ultimă a împăratului Ferdinand I şi care ne-a fost dăruit de Ministerul de Finanţe.

«In total numărul monetelor intrate în acest an a fost de 184, dintre cari 117 cumpărate, iar restul dăruite.

«Colecţia medalistică s'a îmbogăţit anul expirat cu 32 medalii româneşti mai noui şi mai vechi, toate dăruite. Ele au complectat în mod fericit golurile produse în această colecţie în cursul răsboiului. Totuşi mai rămâne încă mult de făcut, până vom izbutì să posedăm iarăşi o colecţie completă a medaliilor româneşti.

«Instituţiile şi persoanele, cari au contribuit la îmbogăţirea colecţiilor noastre, prin donaţii de monete şi medalii şi cărora le exprimăm şi pe această cale mulţumiririle noastre, sunt: Ministerul de Finanţe, Societatea de Cruce Roşie, Direcţiunea Teatrului Naţional, casa Wolf, d-l I. Bianu, General R. Rosetti, Const. Moisil şi S. Antonovici».

— Raportul se ia spre cunoştinţă.

Se procede la alegerea de membri corespondenţi români şi străini.

Preotul N. M. POPESCU ceteşte următoarea propunere a d-lui N. Iorga pentru alegerea d-lui I. Andrieşescu ca membru corespondent la Secţia Istorică:

«A alege membru corespondent al secţiei noastre pe d-l Andrieşescu e nu numai a legà muzeul arheologic pe care-l conduce, dar şi a ni adăugi pe cel mai bun cunoscător al preistoriei româneşti, pe acela care a precedat şi ajutat cercetările atât de fecunde ale regretatului V. Pârvan. De la teza sa din Iaşi, uimitoare prin bogăţia imensă a nouii informaţii, până la ultimele memorii ale sale se vede aceeaşi profundă onestitate a informaţiei, aceiaşi deplină stăpânire a ei, acelaşi curaj în a prezentà ipotezele care se opun spiritului său critic. El ni-a lipsit prea mult şi din colaboraţia lui, azi mai necesară ca oricând, lucrările noastre vor folosì fără îndoială.»

Rezultatul votului este: 22 votanţi, 21 voturi pentru.

— D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ proclamă ales membru corespondent la Secţiunea Istorică pe d-l I. Andrieşescu.

Trecându-se la alegerea d-lui Dr. C. Parhon de membru corespondent la Secţia Ştiinţifică, d-l Dr. G. MARINESCU ceteşte următorul raport:

«Printre cercetătorii români, cari s'au distins prin munca lor neîntreruptă, prin originalitatea lucrărilor în domeniul sistemului nervos, d-l Dr. C. Parhon, profesor de Clinică neuro-psihiatrică la Universitatea din Iaşi, ocupă un loc de frunte. Domnia-sa, membru al mai multor societăţi savante din străinătate, a dat la lumină numeroase publicaţiuni (peste patru sute) referitoare la Istologia, Fiziologia şi Patologia sistemului nervos, citate şi bine apreciate în lumea ştiinţifică. Mai mult chiar, d-sa este unul din iniţiatorii acelei ştiinţe noui şi admirabile, care se numeşte Endocrinologia. Pe terenul acestei ştiinţe a adus cercetări şi fapte însemnate

care sunt la baza Endocrinologiei, fapt recunoscut de învăţăţii şi profesorii dela Facultăţile străine, cari citează, în mod elogios, lucrările compatriotului nostru.

«Propunându-l ca membru corespondent al Secţiunei Ştiinţifice, încurăjăm, credem, munca unui cercetător valoros şi ne împlinim şi o datorie faţă de Academia Română».

— Rezultatul votului este: 21 votanţi, 15 voturi pentru.

Constatându-se că d-l Dr. C. Parhon a întrunit două treimi din voturile membrilor prezenţi cerute de Statute, d-l Preşedinte îl proclamă ales membru corespondent la Secţiunea Ştiinţifică.

Se trece la alegerea d-lui I. Ionescu-Dolj ca membru corespondent la Secţiunea Istorică.

D-l ANDREI RĂDULESCU ceteşte următorul raport:

Domnilor Colegi,

«Secţiunea Istorică, în şedinţa dela 22 Maiu 1928, a propus cu unanimitatea membrilor prezenţi ca în locul regretatului I. Frăţiman să fie ales ca membru corespondent d-l *Ioan Ionescu-Dolj*, Preşedinte la Consiliul legislativ.

«In îndeplinirea însărcinării ce mi-a fost dată de secţiune pentru a vă referi asupra aceste propuneri, expun următoarele:

«D-l I. Ionescu-Dolj este una din personalităţile de seamă ale lumei noastre juridice. Intrat în magistratură la 1898, a făcut o frumoasă carieră, înaintând repede până la gradul de Consilier la Inalta Curte de Casaţie, unde a ajuns în 1921 şi a funcţionat până în 1925, când — la înfiinţarea Consiliului legislativ,—a fost numit Preşedinte al secţiei I, secţia de Drept public.

«Pe lângă activitatea de magistrat distins, s'a manifestat şi pe terenul didactic, predând de peste 20 de ani Dreptul penal la Şcoala superioară de ştiinţe de Stat şi mai târziu, alte materii juridice, la Şcoala superioară de Agricultură, unde a fost numit pe baza lucrărilor, elogios apreciate şi de unde s'a retras, când a primit funcţiunea de Preşedinte la Consiliul legislativ.

«D-sa face parte din societăţile noastre juridice cele mai însemnate, unde a ţinut interesante conferinţe şi comunicări, dovedindu-se un harnic cercetător în diverse ramuri ale Dreptului.

«Dela instituirea comisiunilor pentru unificarea legislativă, dânsul a fost cooptat membru şi a muncit cu mult zel la lucrările acestor comisiuni. Colaborarea sa a fost deosebit de însemnată mai ales, când a fost delegat să îndeplinească funcţiunea de Secretar general la Justiţie, în care timp s'a făcut o serie de legi importante ca legea persoanelor juridice, a naţionalităţii, a organizărei judecătoreşti etc.

«De când este Preşedinte la Consiliul legislativ, s'a devotat cu totul lucrărilor de legiferare şi unificare; toţi care au cunoştinţă de ceeace se face acolo ştiu şi recunosc unanim rolul şi munca neobosită ce depune pentru

a înfăptui cât mai bine opera de unficare, care l-a atras şi l-a îndemnat să primească această grea însărcinare.

«Intre rezultatele muncei sale o menţiune specială merită proiectul noului cod penal, o operă de mare valoare, la a cărei întocmire d-l Ionescu-Dolj a contribuit într'o măsură pe care puţini o cunosc.

«Afară de această întinsă şi variată activitate, ceeace îndrituește în special spre a vă fi propus pentru alegere sunt lucrările sale publicate, din arătarea cărora se vede că a desvoltat şi pe acest teren o activitate, rodnică dela 1898, adică de 30 ani, în care timp toate revistele noastre principale de Drept l-au avut colaborator statornic.

«Parte din lucrările sale au fost publicate în reviste sub formă de articole, adnotări de hotărîri, studii, monografii. Dintr'o cercetare sumară am găsit aproape 70.

«Ele tratează chestiuni din diferite părţi ale dreptului penal în primul rând, civil, comercial, constituţional, procedură civilă, organizare judecătorească.

«Dintre ele citām numai câteva:

«*Asupra art. 1816 c. civ.* («*Curierul Judiciar*» *No. 25/98*).

«*Art. 7 din Constituţie* («*Curierul Judiciar*» *No. 7/99*);

«*Partea elementului social în comiterea crimei* («*Curierul Judiciar*» *No. 34 920*);

«*Dreptul de apărare*; (*C. jud. 54/900*).

«*Raportul între patron şi lucrător*; (*C, jud. 64/900*).

«*Dacă vânzarea lucrului este valabilă*; (*C. jud. 1 901*).

«*Poate fi bancrută fără faliment?* (*C. jud. 15/901*).

«*Inalienabilitatea şi insesizibilitatea pământurilor rurale*; (*C. jud. 34/903*).

«*Despre secretul profesional al advocaţilor*; (*C. jud. 17 906*).

«*Legea asupra libertăţii provizorie*; (*C. jud. 19 905*).

«*Asupra art. 448 pr. pen.* (*C. jud. 85 905*).

«*Obligaţiunea fidejusorelui în legea comercială*; (*C. jud. 1/908*).

«*Ţiganii în faţa Tribunalului corecţional*; (*Rev. judiciară 3/905*).

«*Ochii criminalului şi însemnătatea lor criminalogică*; (*Rev. judiciară 2/1906*).

«*Separaţiunea şi independenţa procedurei penale de cea civilă în materie de faliment*; (*C. jud. 26 908*).

«*Pornografia în artă şi literatură*; (*C. jud. 51 908*).

«*Problema criminalităţii, reforma juraţilor*; (*C. jud. 52 908*).

«*Contractele de muncă*; (*C. jud. 56 908.*

«*Delictele comise ca produs al licenţei remitorilor şi artiştilor*; (*C. jud. 80 908*).

«*Farmecele, descântecele şi vrăjile în codul penal*; (*Dreptul 2 908*).

«*Lipsa elementului economic în direcţiunile şi soluţiunile juridice*; (*Dreptul 78 şi 81/905*).

«*Din politica juridică a tutelei*; (*Dreptul 2/908*).

«*Conflictele de jurisdicţiune*; (*Dreptul 50/908*).

«*Despre creditul comercial*; (*C. jud. 30/910*).

«*Chestiunea falimentului după moarte*;
«*Reorganizarea sindicatului falimentelor*; *(C. jud. 65/911)*.
«*Experții judiciari, alegerea și numirea lor*; *(C. jud. 82/911)*.
«*Noua lege franceză asupra cercetării parternității*; *(C. jud. 44/913)*.
«*Regulamentarea portului și vânzării armelor*; *(C. jud. 11/915)*.
«*Problema închirierilor*; *(C. jud. 36-43/920)*.
«*Dreptul de corecțiune domestică în față Curței de Casație*; *(C. jud. 56/923)*.
«*Problema unificărei legislației* etc. *(C. jud. 3/919)*.

«Altă parte din lucrări sunt în *broșuri și volume*. Citărn:
«*Presa și regimul ei în România (1914)*;
«*O idee nouă în penologie. Tribunalele pentru copii (1910)*;
«*Responsabilitatea juridică a Statului, județelor și comunelor pentru daunele produse prin faptele de răsboiu*;
«*Bătaia ca pedeapsă, studiu de drept comparat, 1921*.
«*Libertatea presei (1922)*;
«*Procedura penală română*. Un volum de 396 pag. (1926);
«Menționăm deasemenea:
1. «Un studiu în colaborare cu V. Atanasovici, publicat în *Bulletin de la Société de législation comparée*. 1924 intitulat: *Observations critiques sur la loi rélative à l'acquisition et à la perte de la nationalité roumaine*;
2. «*Le droit pénal international*. Raport prezentat la conferința dela Varșovia a reprezentanților comisiunei de codificare penală unde a luat parte ca prim delegat al țării.

«Fără de a face o analiză amănunțită a scrierilor arătate, care au fost bine apreciate, putem da ca o caracteristică principală a lor că nu cuprind studii abstracte, speculațiuni ci cercetări temeinice asupra problemelor practice, asupra dreptului în mișcare, asupra dreptului trăit și aplicat ca magistrat.

«Ele nu sunt simple înșirări de ipoteze, de controverse ori încercări de teorii fără rost pentru vieață ci interpretări metodice ale legilor, critica textelor, doctrinei ori jurisprudenței, urmate deseori de propuneri pentru îndreptări.

«In genere ele nu conțin reproduceri din ce au scris alții, cum se face uneori spre a aveà volume mari ci străduinți serioase de a prezentà ceva nou, de a aveà o parte, o notă de originalitate.

«Din publicațiile sale se desprinde mult interes pentru ideile mai nouă și o dorința de îmbunătățire a normelor în vigoare. Astfel printre cei dintâi la noi, d-l Ionescu-Dolj a atras atenția încă dela 1908 asupra pericolului ce prezintă pentru tineret scrierile obscene iar peste câteva timp la 1910 s'a ocupat de judecarea și pedepsirea minorilor, preconizând Tribunalele pentru copii, ale căror bune rezultate în alte țări le-a scos în evidență. Deasemenea a făcut importante observații asupra organizărei judecătorești și asupra regulelor de procedură.

«Trebuie relevat apoi — ca o notă specială — că în studiile sale ceeace l-a preocupat — chiar când a făcut interesante excursiuni în dreptul comparat — a fost să cerceteze, să lumineze, să ajute pentru desvoltarea dreptului românesc; asupra lui şi-a fixat toată atenţia şi pentru a contribui la propăşirea lui lucrează — cu multă hărnicie — în înalta funcţiune ce ocupă azi.

«Pentru activitatea juridică de până acum — care s'a dovedit continuă, condusă de o pregătire şi metodă ştiinţifică şi care lasă să se intrevadă şi alte însemnate contribuţii pentru cultura noastră juridică, d-l Ionescu-Dolj a fost socotit de Secţiune că merită să fie ales membru corespondent»

Procedându-se la votarea cu bile se constată că d-l I. Ionescu-Dolj a întrunit unanimitatea de 21 voturi.

— D-l Preşedinte proclamă ales în unanimitate pe d-l I. Ionescu-Dolj ca membru corespondent la Secţiunea Istorică.

Se procede la alegerea d-lui René Jeannel ca membru corespondent străin la Secţiunea Ştiinţifică.

D-l EM. RACOVIŢĂ ceteşte următorul raport:

«Doctorul René Jeannel este unul din cei mai de seamă entomologişti francezi şi primul specialist recunoscut de lumea întreagă al grupurilor de Coleoptere, Bathysciinele şi Trechinele, ale căror reviziune a publicat în două voluminoase monografii şi două cataloage internaţionale, care sunt preţuite ca opere fundamentale în această materie. Aceste lucrări de sistematică au fost scrise în spiritul taxonomiei noui, care consideră specia ca un fenomen istoric, ca o entitate atât morfologică cât şi biologică, geografică şi genealogică. Modul acesta de a îndrumà vechea descriptivă zoologică, de a-i da prin urmare caracterul unei ştiinţi sintetice, a fost unul din ţelurile întreprinderei ştiinţifice Biospeologia, al cărui colaborator Jeannel a fost dela început şi în volumele căreia a publicat foarte numeroase lucrări, unele voluminoase şi de recunoscută valoare. Alte multe lucrări mai mărunte sunt inserate în revistele entomologice din lumea întreagă şi constituie cea mai numeroasă contribuţie la colecţie intitulată «Lucrările Institutului de Speologie din Cluj».

«Doctorul Jeannel este şi un speolog recunoscut şi ca atare a fost dela 1920 colaboratorul colegului nostru Racoviţă pentru organizarea şi conducerea Institutului de Speologie din Cluj, la care a funcţionat 8 ani de zile ca subdirector. Cercetările speologice pe teren nu sunt însă singurele sale isprăvi, căci o foarte reuşită exploraţiune faunistică şi floristică a uriaşilor vulcani din centrul Africei, l-au pus în rândul naturaliştilor exploratori; o mare publicaţie în curs, descrie preţioasele materiale adunate în prea interesanta regiune muntoasă central africană.

«Celebra instituţie franceză «Le Jardin des Plantes» a decis anul trecut să înfiinţeze un Vivarium şi unanimitatea competenţilor a desemnat pe

Dr. Jeannel, dela Cluj, ca cel mai destoinic pentru a realiză această creaţiune. Părerea experţilor n'a suferit desminţire căci desigur vă aduceţi aminte cu cât succes s'a inaugurat Vivariul la începutul acestui an; l'«Illustration» şi alte jurnale ilustrate au publicat multe vederi de atrăgătoarele micro-peisaje în care îşi continuă vieţuirea tot soiul de insecte şi alte mici vietăţi. Din cauza acestei sarcini, Profesorul Jeannel, rămas profesor semestrial de biologie la Cluj, a trebuit să părăsească funcţia de subdirector la Institutul de Speologie.

«Profesorul Jeannel cunoaşte ţara noastră mai bine decât mulţi români băştinaşi căci a cutreerat munţii după peşteri şi plaiurile după insecte. Este secretarul general al Societăţii internaţionale de biogeografie cu sediul în Paris şi delegatul permanent al Franţei la Comisia congreselor internaţionale de entomologie.

«Date fiind meritele ştiinţifice ale D-rului Jeannel şi legăturile strânse ce are cu ştiinţa românească, avem onoarea de a-i prezentă candidatura pentru demnitatea de corespondent străin».

Se trece la votarea cu bile şi se constată că d-l René Jeannel a întrunit unanimitatea de 20 voturi.

— D-l Preşedinte proclamă ales în unanimitate pe d-l René Jeannel ca membru corespondent străin la Secţiunea Ştiinţifică.

ŞEDINŢA GENERALĂ

28 MAIU 1928

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ zice: Am plăcerea de a semnală şi salută printre noi pe noul nostru coleg activ d-l Profesor la Universitatea din Cluj, Silviu Dragomir. Il invit să ia loc la masa unde au stat atâţi români de seamă şi să ia parte cu zel la munca noastră.

D-l SILVIU DRAGOMIR, răspunzând, zice:

«*Domnule Preşedinte*,
«*Onoraţi Colegi*,

«Vă mulţumesc, adânc impresionat, pentru onoarea, ce mi-aţi făcut, de a mă chemă în mijlocul d-voastră.

«Când în primăvara anului, în care se revărsau bogate zorile libertăţii noastre, prin intrarea României în răsboiu, Academia Română m'a ales membrul său corespondent, munceam ca modest profesor al seminarului din Sibiiu, în ogorul istoriei naţionale, unde pilda înaintaşilor cu glorioasă tradiţie ne înteţeă puterile şi fecundă nădejdile. M'am străduit prin munca desfăşurată să mă fac vrednic de înalta onoare, ce am primit. Pe urmă, ca profesor al Universităţii din Dacia Superioară, am căutat să lărgesc cadrul studiilor şi cercetărilor de mai înainte. Alegerea mea o consider acum, ca un luminos îndemn la această activitate. Il voiu urmă, din toate puterile mele, pentru a răspunde încrederii, ce mi-aţi acordat».

D-l G. BALŞ prezintă numărul cel mai nou apărut din *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, cuprinzând studii despre bisericele moldovene din secolul al XVI-lea.

— D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ mulţumeşte d-lui Balş şi aduce laude Comisiunii pentru frumuseţea publicaţiilor dorind ca minunata serie de monografii consacrată bisericilor româneşti să fie terminată cât mai de grabă.

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică procesul verbal al Secţiunii Ştiinţifice din 25 Maiu, prin care Secţiunea hotăreşte:

1. «Aprobă concluziile referatului d-lui Coleg Dr. Gerota şi acordă premiul Gh. Chiţu de 1.000 lei d-lui Dr. M. I. Constantinescu pentru lucrarea sa intitulata: «Prevenirea şi combaterea raţională a siflisului».

2. «Stabileşte următoarele subiecte pentru premiile din 1931:

a) «Pentru premiul Năsturel de 5.000 lei: «Chestiunea vânatului din România ca o ramură a economiei naţionale şi a protecţiunei faunei şi ca un mijloc al educaţiei publice.

b) «Pentru premiul Lazăr de 50.000 lei: «Cercetări isto-fiziologice despre constituenţii celulari».

3. «Pentru premiul Babeş se hotăreşte ca în anul viitor să se acorde la lucrări dejà publicate, conform regulamentului acestui premiu».

Se procede la alegerea colegului nostru corespondent d-l Profesor P. P. Negulescu, ca membru onorar al Academiei.

Preotul N. M. POPESCU ceteşte următoarea propunere:

«Una din minţile cele mai limpezi în cercetarea problemelor generale de sociologie, de istorie contimporană în legătură cu nouile curente din ţară e colegul nostru corespondent P. P. Negulescu. Ca ministru al Instrucţiei ni-a fost totdeauna de ajutor. A-l înscrie între membrii noştri de onoare e şi o datorie de gratitudine».

Se pune la vot, rezultatul votului fiind: votanţi 23, 22 voturi pentru.

— D-l Preşedinte proclamă ales membru onorar al Academiei pe d-l P. P. Negulescu.

Se procede la alegerea d-lui Pierre Termier ca membru onorar al Academiei.

D-l LUDOVIC MRAZEC ceteşte următoarea propunere:

«Propunem pentru a fi ales membru de onoare pe d-l Pierre Termier Inginer, Inspector general de mine, membru al Institutului Franţei, Profesor la Şcoala superioară de mine şi directorul Serviciului Geologic al Franţei, mineralog şi petrograf, decanul tectonicianilor francezi. Cunoscut mai ales prin lucrările sale asupra tectonicei Alpilor şi al Africei de Nord, a publicat în urmă şi note asupra structurei Carpaţilor şi în special asupra Carpaţilor români, pe care i-a vizitat în ani din urmă.

«Prieten bun al ţării noastre, a fost ales preşedinte de onoare al reuniunei Asociaţiei geologilor carpatici din 1927».

La votarea cu bile se constată că d-l Pierre Termier a întrunit unanimitatea de 22 voturi.

— D-l Preşedinte proclamă ales în unanimitate membru onorar al Instituţiunii noastre pe d-l Pierre Termier.

Se trece apoi la alegerea de membru onorar a d-lui Profesor Maurice Caullery.

D-l EM. RACOVIŢĂ ceteşte următoarea propunere:

«Meritele ştiinţifice ale profesorului Caullery sunt atât de cunoscute, încât nu e nevoie să insistăm asupra lor. Elev al celebrului biolog Giard, i-a fost urmaş la catedră şi a continuat astfel cu mare succes atât tradiţiile de îndrumătoare descoperiri ale şcolaei giardiene, cât şi strălucitul curs de evoluţie a lumei organice ce au stabilit reputaţia maestrului.

«Profesorul Caullery a fost ales de curând membru al Academiei de Ştiinţe din Paris, ca o consacrare a unei vieţi bine împlinite de cercetător, de profesor şi de scriitor ştiinţific, căci, înzestrat cu o pană ageră şi elegantă a publicat multe cărţi de înaltă vulgarizare ştiinţifică, ce se bucură de marea favoare a publicului.

«Contactul întins cu noi l-a luat Profesorul Caullery cu ocazia inaugurării universităţii din Cluj, a revenit în urmă la noi în ţară şi a ţinut prelegeri la toate universităţile noastre. Cu toţi biologii noştri are raporturi ştiinţifice permanente cu câţiva strânse prietenii, iar în institutul său, nou construit pe B-dul Raspail, toţi Românii sunt siguri de a fi primiţi cu simpatie.

«Bazaţi pe considerentele de mai sus, corespunzătoare în totul literei şi spiritului statutelor noastre, avem onoarea de a vă propune numirea Profesorului Caullery ca membru de onoare al Academiei Române».

La votarea cu bile se constată că d-l Caullery a întrunit unanimitatea de 23 voturi.

— D-l Preşedinte proclamă ales în unanimitate membru onorar al Academiei pe d-l Maurice Caullery.

D-l LUDOVIC MRAZEC ceteşte următoarea propunere pentru alegerea de membru onorar a d-lui Josef Morozevicz:

«Avem onoare a propune pentru a fi ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l Iosef Morozevicz Profesor la Warczawa, membru al Academiei Poloneze etc. Directorul Serviciului Geologic al Poloniei, petrograf cunoscut mai ales prin lucrările sale în domeniul sintezei mineralelor şi rocelor.

«Ca director al serv. geologic al Poloniei şi membru în asociaţia geologică a Carpaţilor, a luat parte la reuniunea acestei asociaţii ce s'a ţinut în

Bucureşti în 1927 şi este unul din susţinători cei mai convinşi al colaborării popoarelor locuind Carpaţii».

Procedându-se la votarea cu bile, se constată că d-l Josef Morozevicz a întrunit unanimitatea de 23 voturi.

— D-l Preşedinte proclamă ales în unanimitate membru onorar al Instituţiunii noastre pe d-l Josef Morozevicz.

D-l ANDREI RĂDULESCU, Vicepreşedinte, supune plenului proiectul de buget al Academiei pentru 1929, dând cetire următorului raport:

Domnilor Colegi,

«Avem onoare a vă supune proiectul de buget al Academiei pentru anul viitor 1929, cu următoarele observaţiuni şi propuneri.

1. «Pentru limpezirea situaţiunii financiare a diferitelor direcţiuni din activitatea Academiei Române, unele din ele trebuind să cadă în sarcina Statului, am împărţit bugetul general în 5 categorii, după cum urmează:

1. «Bugetul propriu al Academiei;
2. » Bibliotecei;
3. » Dicţionarului limbii române;
4. » fondurilor speciale şi cu cheltueli anuale;
5. » » » » » » periodice.

1. «Bugetul sortit să întreţină activitatea propriu zisă a Academiei. în conformitate cu menirea ei culturală, se compune:

a) «Din veniturile fondurilor cu destinaţie generală, pe lângă prelevările cuvenite dela fondurile speciale şi dela Fundaţia Elias.

«Aceste venituri sunt aproape aceleaşi ca în 1928 cu mici creşteri prin venitul efectelor capitalizate şi prin o majorare, pe care am dori-o să fie mai simţitoare dela fondul Elias.

«Totalul veniturilor din acest capital e de	Lei	4.892.125,80
b) «Subvenţia dela fondul Regele Ferdinand I . .	»	1.000.000,—
c) «Subvenţia din taxe pe spectacole, redusă la minimum	»	1.500.000,—
d) «Suma raportată din 1927	»	400.000,—
e) «Sumele disponibile din subvenţiile incassate în 1927, după ce s'a acoperit deficitul Bibliotecei pe 1928	»	2.135.988,60
Total . . .	Lei	9.928.114,40

«La cheltueli ne permitem a vă propune unele majorări:

1. «Se institue o indemnizare de 1.000 lei lunar pentru Vicepreşedinţi cari iau parte la lucrările delegaţiunii si câte 2.000 lei lunar ca îndemnizaţie

Secretarului General; Preşedintele fiind senator de drept, primeşte o îndemnizație ca atare.

«Această majorare nu înseamnă o plată a muncii, ci numai slabă înlesnire pentru a acoperì cel puţin cheltuelile de deplasare, când membrii delegați sunt chemați în afară de zilele cu şedințele ordinare ale Academiei.

«Pentru sporirile pomenite vă propunem să se schimbe art. 44 şi 47 din Regulamentul actual.

2. «Ținând seamă de scumpetea traiului și de situațiunea funcționarilor Academiei, mult inferioară celor dela Stat, vă propunem a se mărì lefurile tuturor slujbașilor cu 25%, calculat nu la totalul lefei primitoare azi ci la salariul regulamentar împreună cu primul spor.

3. «Pentru a face față necesității ce se simte tot mai mult, de a da o deosebită desvoltare publicațiunilor Academiei, adevărata ei manifestare culturală, vă propunem majorarea sumei pentru tipărituri dela Lei 320.000 la 500.000 lei pentru fiecare secțiune.

«Suma ce reprezintă toate aceste cheltueli se ridică la	Lei	6.036.498,—
«rămânând disponibilă suma de	»	3.891.616,40

II. «*Bugetul Bibliotecei* se prezintă cu un venit restrâns, provenit

«dela insuficientele subvenţiuni de ale statului în total	Lei	1.250.000,—
«cheltuelile, adică plata funcționarilor cu aceeaşi majorare de 25% ca şi bugetul funcționarilor Academiei, cumpărare de cărți (s'a majorat cu 200.000 lei față de anul trecut), întreținere etc. se ridică la un total de	Lei	4.396.400,60

«După cum vedeți, cheltuelile Bibliotecii, care ar trebuì să fie în întregime suportate de Stat, sunt mai mari cu 3.146.400,60 lei față de venituri.

«Pentru ca să nu se închidă singura Bibliotecă ce o are Capitala țării, Academia este silită să sacrifice din fondurile ei proprii, care ar puteà să dea o mai mare libertate în acțiunea culturală ce o săvârșește, suma de lei 3.146.400,60 cu care acopere şi în anul acesta deficitul bugetar al Bibliotecii. Sperăm însă că factorii conducători ai țării vor prinde însemnătatea gestului făcut de Academie pentru a înlăturà impresia descurajatoare ce ar lăsà — închiderea chiar vremelnică, a Bibliotecii, cu oarecare bunăvoință se vor găsì fondurile necesare pentru a se înscrie odată în bugetul Statului restrânsa sumă necesară pentru a asigurà funcționarea nestânjenită a Bibliotecii.

«Oricâte sforțări face Academia în fiecare an de a acoperì deficitul, Bibliotecii, nu este exclus momentul, când şi ea se va găsì în imposibilitate de a mai acordà sprijinul trebuitor, nevoile ei proprii fiind din zi în zi tot mai mari, față de veniturile atât de scăzute prin exproprierea moşiilor, izvorul principal de alimentare a cheltuelilor ei.

«Prin ajutorul de 3.146.400,60 pe care Academia îl dă Bibliotecii bugetul acesteia este şi în anul 1929 echilibrat.

III. «*Bugetul Dicţionarului limbei române* se prezintă la venituri din venitul Fondului Regele Carol I, din subvenţie dela Stat şi din vânzarea a 2 fascicole . . . . Lei 452.208,20

«iar cheltuelile sunt pentru redactarea a 5 coale şi corectări a 13 coale . . . . Lei 562.500,—
«şi tipărirea a 13 coale . . . . » 270.000.— » 832.500,—

«deci şi aci o diferenţă în minus de . . . . . . Lei 380.281,80
care deasemenea s'a acoperit din veniturile generale ale Academiei după cum s'a arătat sub No. 1.

IV. «In ce priveşte *Bugetele fondurilor speciale*, acestea având cheltueli fixe anuale sau periodice, veniturile lor se întrebuinţează după cum au fost donate sau testate Academiei.

«Trebuieşte să vă aducem la cunoştinţă că între fondurile speciale cu cheltueli anuale sunt 2 fonduri din ale căror venituri se întreţin 2 şcoli de agricultură: fondul Agarici şi fondul Tache P. Anastassiu.

«Aceste fonduri, după cum se vede din alăturata situaţiune, se prezintă astfel:

1. «*Fondul Agarici* are venit din subvenţia dela Ministerul Domeniilor din cupoane, pădure şi venituri dela şcoală. . . . . Lei 1.240.695,—
«şi cheltuelile cari sunt formate din administraţia pădurii, prelevări cuvenite Academiei şi cheltuelile cu şcoala dela Moara Grecilor . . . . » 1.317.115,70

«deci un plus de cheltueli . . . . Lei 76.420,70

2. «*Fondul Tache P. Anastassiu* are venit din subvenţia dela Ministerul Domeniilor, cupoane, din pădure, moşii expropriate şi venituri dela Şcoala de Agricultură dela Ţigăneşti . . . . Lei 2.946.288,20
«iar cheltuelile fondului pentru asigurări, administraţia pădurei, cheltueli cu biserica şi şcoala din Călmăţimi, prelevările Academiei şi cu întreţinerea şcoalei de Agricultură dela Ţigăneşti, sunt de . . . . . . » 3.056.119,75

«deci un plus de cheltueli . . . . Lei 109.831,55

«Şi acest deficit pentru anul 1929 de lei 186.252,25 se poate acoperì din disponibilul rămas dela veniturile generale ale Academiei.

«Cu toată acoperirea cheltuelilor pe anul 1929, ambele şcoli rămân descoperite cu un deficit din cei 2 ani trecuţi (1927 şi 1928) de lei 2.661.907,48, care este de acoperit până la 31 Decemvrie 1929.

«Ţinându-se în seamă de nevoia unor şcoli agricole în starea economiei de azi a României, cât şi de buna organizare a celor 2 şcoli ale Academiei recunoscută chiar de organele de control ale Ministerului de Domenii, avem speranţă că statul şi în această direcţiune va venì în ajutor, întrucât prin îndeplinirea unor legate lăsate Academiei, ea a înfăptuit bună bucată de vreme o operă folositoare binelui obştesc, ceeace erà o atribuţie a Statului.

«Recapitulând cele spuse, iese în relief faptul că Academia Română sacrifică o mare parte din fondurile ei speciale, care ar trebuì să slujească

numai intereselor culturale, legate de însăşi menirea şi fiinţa unei Academii, venind în ajutorul instituţiunilor a căror funcţionare deplină ar trebuì asigurată de Stat.

«Din suma de lei 9.928.114,40, adevăratul venit al Academiei, ea cheltueşte pentru trebuinţele ei restrânse numai . . . . . Lei 6.036.498,—

«Din restul de	»	3.881.616,40
acopere deficitul anului acestuia pentru Bibliotecă de .	»	3.146.400,60
contribuie la mărirea fondului Dicţionarului pentru a-i asigurà apariţia cu	»	380.291,80
«Acopere deficitele şcolilor pe anul 1929	»	186.251,—
rămânându-i un sold disponibil de	Lei	178.673,—
«Celelalte venituri cu destinaţiuni hotărîte prin legate sunt de	Lei	5.170.009,33
iar cheltuelile tot aceiaşi sumă	»	5.170.009,33

«Aşà încât averea generală a Academiei se prezintă:

«La venituri cu . . . . Lei 21.598.449,55

«La cheltueli cu . . . . » 21.419.777,80

rămânând de o parte deficitul şcoalelor pe anul 1927—1928.

«Prezentându-vă acest proiect de buget, vă rugăm să binevoiţi a-l cercetà şi a face observaţiunile ce veţi vrede utile.

«Ca încheiere comisiunea îşi exprimă desideratul de care să se ţină în seamă în cazul când d-voastră îl aprobaţi, ca în anul viitor bugetul şcoalelor să fie real, adică veniturile să fie date cu preţurile adevărate ale produselor.

«Bugetul şcoalelor să fie terminat măcar cu 2 luni înainte de sesiunea generală pentru ca comisiunea să aibe putinţa a-l examinà şi fixà la faţa locului, vizitând şcoalele».

Potrivit punctului 1. din cap. I al proiectului de buget, d-l Andrei Rădulescu depune următoarea propunere semnată de 7 membri pentru modificarea articolelor 44 şi 47 din Regulamentul General:

«*Domnilor Colegi*,

«După art. 44 şi 47 din Regulamentul general al Academiei, d-nii Vice-Preşedinţi primesc o indemnizare anuală de 250 lei iar secretariatul general 200 lei lunar.

«Pentru a-şi îndeplinì misiunea ei sunt obligaţi să se întrunească şi să lucreze la Academie şi în alte şedinţe decât în cele de Vineri.

«Intrucât valoarea sumelor de mai sus este cu mult departe de ceeace a reprezentat la data alcătuirii Regulamentului, subsemnaţii propunem să se modifice citatele articole din Regulament în sensul de a se acordà Vice-Preşedinţilor ca indemnizare câte 1.000 lei lunar iar secretarului general 2.000 lei lunar.

«Pentru Preşedinte va rămâne tot suma de 250 lei întrucât este senator de drept.

«*Textele propuse sunt:*

«*Art. 44.* Preşedintele primeşte, afară de diurnele pentru şedinţele Academiei o indemnizare anuală de 250 lei pentru şedinţele speciale ale Delegaţiunei. Vice-Preşedinţii primesc, afară de diurnele pentru şedinţele Academiei, o indemnizare lunară de 1.000 lei, de fiecare persoană, pentru şedinţele speciale ale Delegaţiunei.

«*Art. 47.* Secretarul general pentru toate lucrările cu care este însărcinat pentru Academie primeşte o indemnizaţie de 2.000 lei lunar; el va participà totodată şi la celelalte diurne. »

— Discuţia despre buget şi votarea lui se amână pentru şedinţa de mâine.

D-l ANDREI RĂDULESCU, anticipând discuţia la buget, propune ca să se publice în «Monitorul Oficial» un extras al bugetului pentru a se arătà greutăţile şi sacrificiile cu care Academia îşi îndeplineşte lucrările sale. După publicare, Delegaţiunea să facă o nouă intervenţie pe lângă guvern, arătând situaţia grea a Bibliotecii şi cerând acoperirea deficitelor bugetului ei.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ aminteşte că Academia primind a face parte, după indicaţiile guvernului, din Consiliul Internaţional de Cercetări, şi-a creiat obligaţia de a plătì cotizaţii anuale, obligaţie ce n'o putem satisface din lipsă de mijloace. In dese rânduri s'a expus guvernului această tristă stare, arătându-i că participarea noastră în diferitele Uniuni ştiinţifice internaţionale este o problemă naţională şi ca atare cheltuelile trebuiesc suportate de Stat. Demersurile Academiei au rămas însă fără rezultat. In acest timp somaţiile de a ne achità datoriile nu încetează de a ne sosì regulat. In anii trecuţi colegul nostru onorar d-l N. Donici a reprezentant Academia la Congresele Uniunii Astronomice Internaţionale. Anul acesta colegul nostru nu va puteà luà parte în numele Instituţiunii noastre, din cauză că n'am achitat cotizaţiile din trecut. Ţara noastră în genere este nereprezentată la diferitele congrese şi întruniri de comisiuni ştiinţifice internaţionale, în care se desbat nu numai chestiuni de ordin pur ştiinţific, dar în care se iau şi hotărîri atingătoare direct de vieaţa economică şi industrială, cari pot cauzà daune materiale şi morale ţării noastre. Am arătat colegului nostru d-lui L. Mrazec, Ministrul Industriei şi Comerţului, această gravă stare de lucruri şi d-sa a făcut demersuri pentru a o remedià. D-sa ni le va expune.

D-l LUDOVIC MRAZEC zice că, îngrijat de hotărîrile diferitelor congrese internaţionale, cari nu întotdeauna au scopuri curat ştiinţifice, ci mai adesea au ţinte practice, deşì nu sunt prezentate ca atare, a expus d-lui Preşedinte al Consiliului de Miniştri lipsa noastră păgubitoare dela aceste congrese şi ca urmare s'a hotărît ca participarea noastră să fie cât mai efectivă. Toate lucrările în legătură cu reprezentarea noastră la diferitele congrese sau comisiuni internaţionale să fie date în sarcina unui serviciu nou creiat pe lângă Ministerul de Externe. Acest serviciu să fie condus de o comisiune în care ar trebuì să fie chemată a face parte şi Academia.

D-l **N. Donici**, membru onorar, este de părere ca să se plătească Uniunii Astronomice Internaţionale pentru moment numai o parte din cotizaţia pe

1928, şi anume cam 15.000 lei. Cu atât Academia ar puteà fi reprezentată la Congresul Uniunii ce se va întrunì la 5 Iulie în Olanda.

D-l S. MEHEDINŢI zice că în rapoartele Uniunilor se publică numele Instituţiunilor cari nu-şi achită cotizaţiile. Acest fapt fiind păgubitor renumelui ţării noastre d-sa propune ca Academia să intervină energic pentru curmarea acestei situaţii, chiar prin retragerea oficială din acele Uniuni.

D-l Dr. GR. ANTIPA distinge trei probleme ce se impun atenţiunii. Intâia e greutatea în care se află colegul N. Donici de a luà parte la lucrările Uniunii Astronomice Internaţionale ca reprezentant al Academiei fără să se fie plătite cotizaţiile. A doua e chestiunea datoriilor din trecut. In sfârşit, a treia şi cea mai gravă este cum vom asigurà colaborarea noastră la diferitele uniuni în cari se iau hotărîri cari privesc de aproape interesele ţării noastre. Asemenea mari greutăţi nu se pot rezolvì decât cu ajutorul efectiv al Statului. Deaceea d-sa face apel la acei din colegii noştri cari iau parte la îndrumarea vieţei politice în Stat să dea o mare atenţie intereselor Academiei strâns legate de ale ţării.

D-l I. LUPAŞ face întrebarea dacă Academia a luat măsuri ca să fie reprezentată la Congresul Internaţional de Istorie din Oslo în vara acestui an. D-sa a primit o scrisoare dela un profesor din Budapesta, care îi anunţă că Ungaria va trimite la acel Congres peste 15 specialişti, cari vor ridicà — fără îndoială — chestiunea minorităţilor ungare. Reprezentarea noastră se cere deci cu atât mai mult.

Pr. N. M. POPESCU informează că Academia a numit o delegaţie compusă din d-nii N. Iorga, Al. Lăpedatu, I. Nistor, I. Lupaş şi G. Balş.

D-l G. MURNU zice că Statul trebuie să dea Academiei întreaga ascultare în ce priveşte nevoile sale. Să se pretindă energic Statului a-şi îndeplinì obligaţiile faţă de Instituţiunea noastră. Orice refuz să se dea fără întârziere publicităţii spre a se stabilì de ţară responsabilitatea.

ŞEDINŢA GENERALĂ

29 MAIU 1928

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată că programul solemnităţii la Mirceşti pentru inaugurarea mausoleului Alecsandri s'a stabilit, de acord cu P. S. Episcopul Lucian al Romanului şi cu d-l Ministru de Interne precum urmează: Plecarea va fi Sâmbătă 2 Iunie la 10,43 seara. Vagoanele puse la dispoziţia Academiei se vor desprinde în gara Mirceşti, dela care până la mausoleu se va merge cu trăsuri sau automobile. Ceremonia se va începe la ora 10 a. m., printr'un serviciu religios făcut de P. S. Episcopul Romanului, după care Preşedintele Academiei va explicà rostul şi motivele ridicării mausoleului. Din partea guvernului va vorbì un ministru delegat în numele guvernului, după care colegul nostru d-l M. Sadoveanu va rostì o cuvântare în numele Academiei despre poetul Vasile Alecsandri. Va vorbì, poate, după aceea şi un reprezentant al autorităţilor locale. Se va merge apoi la Roman.

Se va vizità oraşul şi se va depune cu această ocazie o coroană pe mormântul defunctului coleg Melhisedec. Cu trenul de 11,30 se va porni înapoi.

D-l AL. LĂPEDATU propune, spre uşurarea programului, ca plecarea din Bucureşti să se facă Duminecă 3 Iunie cu trenul de 7 dimineaţa. Solemnitatea va urmà să se facă deci la ora 4 d. a., după care se va merge la Roman.

D-l I. NISTOR se uneşte la părerea d-lui Al. Lăpedatu.

— După discuţia urmată, propunerea d-lui Lăpedatu se aprobă.

Se stabileşte că în 30 Maiu, se va face alegerea Secretarului General al Academiei în locul regretatului Vasile Pârvan, iar în 31 Maiu se vor alege Biurourile Secţiunilor şi Biuroul Academiei.

D-l G. ŢIŢEICA comunică următorul proces verbal al Comisiunii pentru acordarea Premiului Năsturel de 4.000 lei:

«Comisiunea pentru acordarea *Premiului Năsturel*, luând în considerare rapoartele asupra diferitelor lucrări prezintate la acest premiu, a hotărît a se acordà premiul d-lui *General Ion Jitianu.*

«Comisiunea exprimă părerea de rău că premiul nefiind divizibil n'a putut acordà o parte însemnată lucrării d-lui Gheorghe Nedici despre «Ocrotirea vânatului». Deaceea hotăreşte a se publicà raportul colegului Antipa în «Analele» Academiei, cu elogiile ce i le aduce».

D-l I. BIANU comunică procesul-verbal al Secţiunii Literare, din 29 Maiu, prin care:

«Secţiunea îşi constituie biuroul pentru 1928—1929, realegând: Preşedinte pe d-l I. C. Negruzzi, Vice-preşedinte pe d-l Rădulescu-Motru şi Secretar pentru 1928—1935 pe d-l I. Bianu.

«Alege următoarele comisiuni spre a examinà manuscriptele cari se vor prezentà la concursul premiilor din 1929:

— «Pentru premiul Eliade-Rădulescu de 50.000 lei despre *Vieaţa şi opera lui Eminescu* pe d-nii G. Bogdan-Duică, Oct. Goga, Rădulescu-Motru.

— «Pentru premiul Adamachi de 5.000 lei despre *Inrâuriri între limbile română şi maghiară* pe d-nii S. Puşcariu, Ov. Densusianu, Al. Philippide.

«Asupra părţii de 10.000 lei nedată din premiul Eliade, Secţiunea decide a se da d-lui Teodor Naum pentru scrierea *Teocrit*, traducere, pentru calităţile arătate în raport de d-l G. Murnu.

«Secţiunea propune să fie ales membru corespondent străin d-l C. Tagliavini profesor la Bologna pentru motivele arătate în raportul d-lui I. Bianu.

«Secţiunea propune a se alege membru corespondent român în locul vacant d-l T. Capidan pentru meritele arătate în propunerea d-lui S. Puşcariu.»

D-l N. IORGA informează că a descoperit la Muzeul de Antichități din Capitală pietre de morminte dela Baia cu inscripții latinești, unele slavone, din secolii XV—XVII: una poartă data de 1498. Pietrele fuseseră aduse de răposatul Tocilescu și înfipte în pereți în fața cărora s'au așezat dulapuri ce au ascuns timp de peste 40 de ani pietrele acum descoperite.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ zice că la această veste bună trebuie să adăogăm știrea plăcută că colegului d-lui N. Iorga i s'a acordat premiul național pentru proză din anul acesta. D-sa felicită pe d-l N. Iorga și propune să se felicite și acei cari i-au acordat premiul.

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică hotărîrea Secțiunii Științifice că a ales în Comisiunea Năsturel din 1929 pe d-nii *I. Cantacuzino*, *I. Inculeț*, *L. Mrazec* și *N. Vasilescu-Karpen*.

Trecându-se la discuția asupra bugetului, d-l Dr. GR. ANTIPA zice că în privința problemelor materiale legate de mersul Academiei se observă o oarecare desinteresare regretabilă din partea colegilor noștri. Proiectul de buget prezentat e întocmit bine în aparență, cu excedente chiar. Analizând însă proveniența veniturilor, d-sa arată că în parte ele nu sunt reale. Aproape cinci milioane înscrise la venituri provin din prelevările luate de Academie dela fondurile administrate de dânsa. D-sa socotește prea mare cota de prelevări cerută fondurilor de Academie, stingherindu-se astfel executarea dispozițiilor testamentare. Citează exemplul fondului Adamachi, care din cauza arătată și din alte cauze, nu mai poate întreține numărul de bursieri prevăzut în testament. Crede deasemenea că școlile noastre de agricultură ar aveà o situație mai bună bugetară, dacă prelevările ce se iau fondurilor ar fi mai mici. Bugetul Elias pe 1929 a prevăzut pentru Academie 2 milioane deşì veniturile nete ale Fundațiunii nu ating 20 milioane. Dorința exprimată în raportul bugetului în discuție de a se sporì pe viitor prelevările acestui fond ar tinde, ca și pentru celelalte fonduri citate, la stingherirea prevederilor testamentare. Enumerând și celelalte izvoare de venituri, d-l Dr. Antipa arată că în cazul cel mai bun veniturile reale ale Academiei pot fi de circa 7 milioane, pe când noi facem cheltueli de 12 milioane. Și în acest an, ca și în trecut, se constată deci deficite. Dacă o parte din ele au putut fi acoperite din subvențiile extraordinare primite dela Stat, altele, și anume acele observate în bugetele școlilor de Agricultură «Tache Anastassiu» și «Agarici», au rămas descoperite. Starea rea financiară a Academiei a fost pe larg arătată de d-sa într'un memoriu în anul trecut, care, din dezinteres față de această mare problemă, a rămas nepublicat de Academie. Spune că nu este admisibil ca Academia să voteze un buget care de fapt se prezintă cu un deficit de 2.665.100 lei.

D-l ANDREI RĂDULESCU dă lămuriri cu privire la observațiile d-lui Dr. Gr. Antipa. Din partea Delegațiunii și a Comisiunii financiare în orice caz nu a fost dezinteres față de problema financiară a Academiei. Desigur Delegațiunea nu prezintă un buget perfect. S'au prevăzut și venituri reale, dar și venituri cu probabilități, cum este peste tot. Că prelevările sunt în genere mari, apoi să se știe că nimeni când testează Academiei nu se întreabă

cu ce administrăm fondurile lăsate. In orice caz nu preluarea cotei din venituri paralizează fondurile, ci împrejurările grele financiare prin care trece ţara după răsboiu. Dacă în raportul asupra bugetului s'a arătat dorinţa ca să fie mai mare cota dela fondul Elias este că în Statutele Fundaţiunii se prevăd la prelevări cel puţin 10% din venituri; aşadar aşteptăm să fie mai mult de această cotă.

In privinţa deficitelor d-sa arată că deficitele Bibliotecii s'au acoperit în acest an din suma de 5 milioane acordată de Stat. Bugetul Bibliotecii însă este de 1 milion şi ceva, pe când cheltuelile ating cifra de aproape 4 milioane. De aci rezultă în fie-care an un deficit de aproape trei milioane Această stare permanentă trebuie să ne îngrijească. Cu privire la deficitele Şcolilor de Agricultură, d-sa arată că s'au făcut intervenţii la Ministerul de Domenii ca să acorde o sumă pentru acoperirea lor şi să mărească subvenţia anuală.

D-l I. NISTOR zice că greutăţile financiare de care suferă Academia le simt toate instituţiile din ţară. Trebuie să hrănim nădejdea că îndreptarea generală va venì, şi cu ea va venì şi îndreptarea finanţelor Academiei. Crede în ajutorul Statului pentru bunul mers al Academiei şi mulţumeşte Delegaţiunii şi Comisiunii Financiare pentru lucrarea grea a bugetului.

D-l G. ŢIŢEICA zice că Academia a întâmpinat bunăvoinţă din partea Statului. Pe de altă parte, Academia a făcut şi face mari sforţări pentru sporirea veniturilor ei. D-sa dă detalii în această privinţă.

D-l Dr. GR. ANTIPA reià cuvântul spre a constată că banii pentru lucrările Academiei se pierd în acoperirea deficitelor — fie ale bibliotecii publice a noastre, ce ar trebuì întreţinută de Stat, fie a şcolilor de agricultură. E de părere ca să se curme cel puţin cu greutăţile ce ne vin din partea şcolilor, reducându-le la cât permit veniturile lor reale.

D-l I. BIANU zice că criza financiară a Academiei şi a diferitelor ei fonduri trebuie privită în cadrul crizei generale prin care trec toate instituţiile şi ţara. Dezechilibrarea bugetară erà inevitabilă. Suntem datori să recunoaştem şi greutăţile Statului. Mulţumind colegilor cari s'au ocupat de aproape de întocmirea bugetului, propune să se voteze bugetul:

— Se votează proiectul de buget al Academiei pentru anul 1929.

Se pune la vot propunerea prezentată în şedinţa de eri pentru modificarea articolelor 44 şi 47 din Regulamentul General.

— Votul se amână pentru mâine, plenul ne mai fiind în număr.

La biurou se depun propuneri pentru alegerea de membru onorar a d-lui Dr. Cyril Purkine şi de membri corespondenţi străini a d-lor Radomir Kettner şi Dr. Vladimir Petcovici.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ arată că Societatea «*His Masters Voice*» îşi propune să ofere Academiei plăci de gramofon cu înregistrarea vocilor lui Ion I. C. Brătianu şi a d-lor Titulescu şi Dr. Anghelescu. Aceasta în scopul de a pune bază arhivelor de vorbiri de oameni mari, cari desigur se vor înfiinţà la Academie. O asemenea arhivă există dejà la British Museum din Londra.

Academia invită pe d-nii Ciuceanu şi reprezentantul casei în sala de şedinţe, unde aceşti domni, după ce au dat o audiţiune, oferă, în numele Societăţii, un gramofon, şi o casetă frumoasă conţinând 18 plăci cu discursurile oratorilor menţionaţi mai sus.

Deasemenea numita casă se oferă să înregistreze gratuit după indicaţiile Academiei, la toamnă, cântece populare, vorbiri dialectale şi naraţiuni folkloristice şi să ofere Academiei plăcile înregistrate.

D-l Preşedinte mulţumeşte pentru acest dar graţios şi însărcinează pe cei prezenţi să transmită Direcţiunii Casei «*His Masters Voice*» toate mulţumirile Academiei pentru această donaţiune preţioasă, care prezintă un interes ştiinţific şi documentar.

ŞEDINŢA GENERALĂ

30 MAIU 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

Azi fiind a 15-a zi, deci ultima, de sesiune generală, d-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ propune prelungirea sesiunii până la 2 Iunie inclusiv, pentru terminarea lucrărilor.

— Propunerea se aprobă în unanimitate.

Dela d-l Dr. C. Parhon, noul membru corespondent ales la Secţiunea Ştiinţifică, se primeşte următoarea scrisoare:

«*Domnule Preşedinte*,

«Am onoare a vă adresà cele mai vii mulţumiri pentru onoarea ce mi-aţi făcut împreună cu d-nii membri ai Academiei, alegându-mă corespondent al acestei înalte instituţiuni culturale.

«Vă rog în acelaşi timp să binevoiţi a arătà şi d-lor membri ai Academiei expresiunea sentimentelor mele de sinceră gratitudine».

Dela d-l Petre Vladimirescu, Directorul Contabilităţii Academiei, se primeşte în dar opera marelui poet al neamului Vasile Alecsandri «Fontana Blanduziei» ediţia din 1884, cu o dedicaţie autografă a poetului către d-na Paulina Creţulescu.

— Se exprimă mulţumiri.

D-l N. IORGA constată că lucrările ce apar în Memoriile Secţiunii Istorice se prezintă cu o ortografie foarte diferită dela autor la autor. Pentru unificarea ortografiei în publicaţiile Secţiunii, d-sa propune să se numească un corector.

— Se ia act şi Delegaţiunea este însărcinată cu soluţia bugetară a postului propus.

Se pune la vot propunerea cetită în şedinţa de alaltăieri pentru modificarea articolelor 44 şi 47 din Regulamentul General.

— Propunerea se admite cu unanimitate.

In conformitate cu articolul 16 din statute, se procede la alegerea Secretarului General al Academiei pentru o perioadă de 7 ani. Alegerea se face prin vot secret şi dă următorul rezultat: votanţi 26: d-l I. Bianu întruneşte 24 voturi, iar d-l G. Ţiţeica 2 voturi.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ constată că d-l I. Bianu a întrunit două treimi din numărul membrilor prezenţi şi îl proclamă ales Secretar General al Academiei pentru anii 1928—1935. D-sa aminteşte despre activitatea sa rodnică în Academie timp de aproape 50 de ani şi îi exprimă în numele Instituţiunii recunoştinţa cea mai caldă pentru devotamentul cu care a veghiat la interesele ei zi de zi în tot acest îndelungat timp şi cu care va veghià şi de aci înainte în noua d-sale demnitate de Secretar General.

D-l I. BIANU zice: «Votul ce mi s'a dat azi îmi este sufleteşte adânc mulţumitor şi îmi umple inima de recunoştinţă faţă de încrederea ce-mi arată colegii. Prin acest vot însă răsplătiţi mai de grabă un trecut, decât faceţi socoteli pentru viitor. Viitorul trebuie întărit şi la această întărire trebuie să chemăm energiile colegilor noştri mai tineri, în stare a răspunde marilor nevoi legate de înflorirea şi prosperarea Academiei».

In legătură cu propunerea casei «His Masters Voice» adusă la cunoştinţa Academiei în şedinţa de ieri, privitoare la înregistrarea de plăci de gramofon a vorbirilor dialectale, a naraţiunilor folkloristice şi a cântecelor populare, d-l Preşedinte Em. Racoviţă propune să se numească o comisiune care să se însărcineze cu organizarea lucrării.

— In urma discuţiei la care iau parte d-nii I. Nistor, N. Iorga, I. Simionescu şi Em. Racoviţă, se decide ca Secţiunea Literară să ia asupra-şi sarcina acelei lucrări, cooptând şi pe colegii N. Iorga, G. Vâlsan şi I. Simionescu.

In conformitate cu deciziunea luată în şedinţa dela 24 Maiu de a se aduce propuneri scrise cu privire la rezolvirea problemelor legate de exproprierea imobilului Dalles, Delegaţiunea a formulat următoarele trei soluţiuni:

1. «Academia să primească preţul ce se va fixà de justiţie.

2. «Academia să primească pentru o parte din preţ terenul ce se oferă de Primărie şi anume o suprafaţe egală.

«Pentru diferenţa de suprafaţă şi pentru clădiri va primì numerar.

«In acest caz urmează a se găsì cât mai urgent mijloacele pentru realizarea în timp de 2 ani a Fundaţiei prevăzută în testament.

3. «Academia să comunice Primăriei că este dispusă a discutà propunerea pentru clădirea operei pe acest teren, după ce Primăria va formulà propuneri mai precise».

— După discuţia urmată şi aprobându-se propunerile identice ale d-lor Dr. Gr. Antipa şi G. Balş se dă, Delegaţiunii depline puteri să urmeze calea cea mai potrivită şi mai conformă cu împrejurările şi să prepare un proiect

definitiv care va fi supus conform Statutelor unei sesiuni generale ordinare sau extraordinare.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ constată că prin alegerea colegului I. Bianu în Delegațiune ca Secretar General, s'a făcut un loc liber de membru titular în Consiliul Fundațiunii Elias.

D-l Dr. GR. ANTIPA crede că nu este incompatibilitate între demnitatea de Secretar General și aceea de membru în menționatul consiliu, pentrucă după procedeul de până acum, s'a văzut că nu Delegațiunea controlează conturile consiliului ci comisiunea financiară a Academiei. D-sa propune, în numele Consiliului Elias, menținerea d-lui I. Bianu în acest consiliu, de a cărui participare nu s'ar puteà dispensà.

D-l ANDREI RĂDULESCU observă că din statutele Fundațiunii Elias reiese că Delegațiunea Academiei este o autoritate de control față de lucrările consiliului Fundațiunii. Prin urmare este antijuridic ca aceeași persoană să fie și agent de control și controlat. Propune însă menținerea d-lui I. Bianu în consiliu prin excepție urmând însă că această excepție nu va creia precedente.

— După discuția urmată se decide ca d-l I. Bianu să-și continue însărcinarea în Consiliul Elias.

D-l Dr. GR. ANTIPA comunică următoarele hotărîri ale Secțiunii Științifice din 30 Maiu curent:

1. «Secțiunea alege ca Președinte în locul d-lui General Crăiniceanu —care împlinind 3 ani nu mai e reeligibil — pe d-l coleg I. Simionescu și ca vicepreședinte în locul d-lui Vasilescu-Karpen pe d-l D. Voinov.

2. «Pentru premiul Babeș din 1930 propune următorul subiect: «Cercetări comparative asupra diferitelor rase de bacili difterici și paradifterici din România, precum și legătura lor cu paraliziile difterice».

Pr. N. M. POPESCU dă cetire următorului proces verbal al Secțiunii Istorice din 30 Maiu curent:

«Membrii discutând asupra ocupărei celor trei locuri de membri corespondenți vacante în secția istorică prin alegerea ca membru activ al colegului Silviu Dragomir, prin trecerea între membri onorari a colegului P. P. Negulescu și prin plecarea dintre cei vii a generalului Hârjeu, au propus să fie prezentați plenului spre alegere pe următorii domni:

1. «D-l R. Cândea cu 7 bile albe, din 9 prezenți.
2. «D-l Const. Marinescu cu 8 bile albe, din 9 prezenți.
3. «Gh. Brătianu cu 7 bile albe, din 8 prezenți».

D-l G. BALȘ comunică următorul subiect pentru *Premiul de Arhitectură «Toma și Ion N. Socolescu»*, de 5.000 lei, din 1931, fixat de Comisiunea aleasă în acest scop: «Clădirile de pivniți în Muntenia și Oltenia dela începuturile arhitecturii pământene până la sfârșitul veacului al XVIII-lea din punctul de vedere constructiv și arhitectonic».

ŞEDINŢA GENERALĂ SOLEMNĂ

31 MAIU 1298

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

La şedinţă asistă **M. S. Regina Maria, A. S. R. Principesa Mamă, M. S. Regina Greciei Elisabeta, A. S. R. Principesa Ileana, Inalta Regenţă** şi d-l Vintilă Brătianu, Preşedintele Consiliului de Miniştri împreună cu mai mulţi membri ai guvernului.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ zice:

«*Prea Mărită Doamnă*,

«Adunările noastre generale ne sunt un scump prilej de a reînnoi Familiei Regale prinosul iubirii noastre respectuoase. Din primele începuturi ale aşezământului nostru academic, Regii, marii noştri Protectori şi Preşedinţi de Onoare, Reginele noastre luminate şi tinerii Prinţi şi Prinţese, au venit în mijlocul nostru. Cu recunoştinţă ne amintim că Majestatea Voastră aţi păstrat totdeauna neştirbită această tradiţie a Dinastiei, această datină de proslăvire culturală şi de cinstire a Academiei. Cu duioasă mulţumire salutăm azi aci pe tovarăşa de zile grele şi de fapte mari a pe veci jălitului nostru Protector şi Preşedinte de Onoare. Iar de a vedeà acolo, unde El a stat de atâtea ori, chipul slăvit şi admirat al Măriei Tale, ne este o mare mângăiere».

«*Alteţă Regală*,

«Avem cinstea de a vă salutà pentru întăia oară în această veche şi modestă casă a culturii româneşti. Bine venită fie printre noi Princesa, duioasă mamă a Regelui copil ce e legănat şi ocrotit de dragostea, de grija şi de nădejdea neamului. In mijlocul nostru, Alteţă Regală, vă veţi simţi înconjurată de respectuoasa iubire şi de sincera credinţă ce se cuvine fiinţei alese ce şi-a închinat vieaţa neprihănită datoriei către neam şi către ţară.

«Cu simţământul oarecum părintesc al oamenilor în vrâstă faţă de un tineret iubit ce au văzut crescând şi înflorind, vă urăm Majestate şi Alteţe Regale bună venire în mijlocul nostru. In casa aceasta, Majestate şi Alteţe Regale, veţi găsì acea respectuoasă şi sinceră iubire pentru Membrii Familiei Regale, care e dejà o veche tradiţie, căci numără peste 60 de ani. Vă putem asigurà că această tradiţie ne este tot atât de scumpă ca şi predecesorilor noştri şi că o vom transmite neştirbită urmaşilor».

«*Inaltă Regenţă*,

«Cu recunoscătoare bucurie putem să vă zicem, după obiceiul pământului, întăiul nostru «Bine aţi venit printre noi ». Iar în analele Acade mei

noastre vom înscrie cu satisfacție cetățenească că ziua de azi închinată Marelui Rege Ferdinand a avut ca martori treimea respectată de paznici înalți ai așezămintelor acestei țări.»

A. S. R. Principele Nicolae binevoiește a răspunde:

«*Domnilor*,

«Răspunzând amabilei d-voastre invitațiuni, am venit aci Majestatea Sa Regina Maria, Familia Regală și Regența, în acest cerc ales al gândirei românești, în mijlocul membrilor celui mai înalt institut de cultură al țărei, ca să trăim împreună câteva clipe în amintirea scumpă și în veci neștearsă a marelui și neuitatului Rege al României întregite. Aci, unde El veneà întotdeauna cu atâta plăcere și unde, uitând pentru un moment grijile care îl apăsau, El găseà seninătatea de gândire și odihnă sufletească printre aceia pe care îi numeà colegii Săi.

«Doritor de a-și întinde cât mai mult cercul cunoștințelor Sale, spirit totdeauna deschis la tot ce este adevăr și frumos, Regele Ferdinand se ținea în curent cu lucrările Domniilor Voastre și erà pentru Dânsul o reală satisfacție de a venì la Academie să asculte vreo comunicare interesantă, care ar fi însemnat o nouă cucerire a gândirei omenești în năzuința ei vecinică spre adevăr și progres.

«Deaceea Domnilor, vă mulțumim, cu recunoștință de prilejul ce ni l-ați dat să asistăm la comemorarea Aceluia, al cărui mare suflet a știut așà de bine să se indentifice cu idealul național al Patriei cum și cu idealurile ei culturale.

«Totodată, vă rugăm să fiți bine încredințați că Regența, inspirându-se dela nenumăratele dovezi de dragoste și necurmat sprijin pe cari cei doi Mari Regi le-au arătat față de Academia Română, îi va continuà aceeași solicitudine pentru a o pune în cele mai prielnice condițiuni menite a-i înlesnì îndeplinirea înaltei și nobilei sale misiuni».

D-l S. MEHEDINȚI rostește următoarea cuvântare despre *M. S. Regele Ferdinand și întregirea hotarelor:*

«Festivitățile publice urmăresc scopul de a scoate din linia uniformă a timpului anume momente demne de amintirea națiunilor. O sărbătoare se ridică așadar peste planul vieții de toate zilele, ca acele jocuri de lumină, care în largul stepei amăgesc ochiul, dar în clipa următoare se risipesc, lăsând amintirii doar o slabă și trecătoare imagine.

«Se înțelege, într'o instituție de cultură cum e Academia, astfel de iluzii optice n'au ce căutà. Aici nu numai când e vorba de fapte științifice, dar chiar în fața frumosului estetic și al binelui moral, care par în ritmul monoton al traiului ca un fel de minunate excepții ale naturii, legea cea mai înaltă trebuie să fie adevărul și numai adevărul.

«Socotim deci că cea mai demnă comemorare a aceluia care a prezidat de atâtea ori şedinţele noastre va fi să privim un moment cu nepărtinire, nu toată opera sa, deoarece aceasta nu ar fi cu putinţă, ci măcar o lature: cea legată de *geografia politică*. Şi, din capul locului, vom începe cu o constatare precisă: la orice munte, oricare ar fi şi oriunde s'ar găsì, înălţimea culmilor şi a piscurilor celor mai proeminente nu e lucru întâmplător, ci atârnă de anume împrejurări, între care un rol deosebit îl are lărgimea sau îngustimea masivului din care se ridică. — Ar fi pedant să amintim în această ocazie festivă anume propoziţii din ceeace geografii numesc «Analiza morfologică». Dar, chiar şi pentru cei cari stau mai departe de preocupările ştiinţei, existenţa unei legi a *progresiunii înălţimilor relative* poate fi uşor bănuită. (Nici conurile vulcanice cu tot sporul lor intern, nu pot să-şi ridice vârfurile până la ceruri, ci trebuie să asculte dela o vreme de lărgimea temeliei pe care s'au înălţat).

«Tot aşà, vieaţa şi opera unui suveran, oriunde şi oricând, se integrează după o anumită scară de proporţie în vieaţa poporului pe care l-a cârmuit. Iată dece, Academia Română nu are azi nici o cale mai firească pentru comemorarea fostului ei protector decât aceea de a pune înaintea tuturor celor de faţă câteva fapte mai proeminente, lăsând urmaşilor grija completării adevărului până în amănunţimile necunoscute nouă astăzi.

«Ne vom mărginì deci la câteva consideraţii de caracter *geografic* şi *etnografic*, rămânând pe seama altora sarcina cu mult mai grea a analizei *istorice* şi *politice*, care presupune până şi dozarea faptelor imponderabile ce determină uneori evenimente capitale în vieaţa popoarelor.

«Vom înşirà prin urmare numai cinci fapte culminante:

«Cel dintâiu fapt caracteristic, legat de domnia Regelui Ferdinand I, este *culminarea teritorială a Statului prin întregirea hotarelor în 1918.*

«Inainte de răsboiu, România sta ca întindere în fruntea tuturor statelor mijlocii ale Europei. După răsboiul mondial, suprafaţa Regatului se apropie de a Italiei şi a Angliei, adică a ajuns comparabilă cu a marilor puteri europene. De două mii de ani, din epoca lui Burebista, Decebal şi Traian, istoria autohtonilor din Carpaţi nu a cunoscut nici o formaţie politică mai întinsă. Deaceea, cartografia şi geografia istorică vor relevà totdeauna însemnătatea acestui eveniment care vorbeşte dela sine, fără să mai fie nevoie de nici un comentar.

«E destul să păstrăm în minte atât: *România sub Ferdinand I a ajuns pe linia de culminare a Daciei antice.*

«Tot sub Regele Unirii celei mari, *poporul român a atins punctul de culminare şi în ce priveşte numărul şi desimea populaţiei.*

«In latura aceasta, faptele care stabilesc creşterea superlativă în trecut sunt mai greu de precizat. In vechime erà cunoscut că părinţii noştri reprezentau *cel mai mare bloc de populaţie europeană.* Herodot mărturiseşte că neamul legat de basinul Carpato-Balcanic erà cel mai numeros

din Europa, după cum în Asia, poporul cel mai numeros erà cel Indian. Dar în ce timp anume massa geto-dacă a atins cele mai mari dimensiuni nu putem precizà. Avem însă un criteriu de îndrumare destul de clar: Pe vremea lui Cezar și August, când Roma se aflà în apogeu, statul din Carpați erà *singura putere europeană capabilă de a se măsurà cu Imperiul Roman.* Geograful Strabo ne spune că Dacia lui Burebista puteà ridicà o armată de 200.000 de luptători. După această cifră se poate judecà cu oarecare aproximație și densitatea populației. Și fiindcă răsboialele dacice au atins numai o mică parte a teritoriului carpatic și pericarpatic, este aproape sigur că secolul al II-lea după Christos, care ne arată aici o *Dacia felix* grație intensei colonizări romane, a reprezentat de bună seamă momentul celei mai mari desimi de populație a Daciei antice.

«A urmat după aceea un regres, când s'au întețit năvălirile barbare apoi o nouă ascensiune spre sfârșitul Evului — mediu. Cronicele spun că, în vremea întemeerii Principatelor, neamul românesc se revărsà din munți spre câmpii ca «puhoiul apelor». Iar armatele considerabile ale lui Ștefan-Vodă sunt un criteriu destul de temeinic, ca să afirmăm pentru sec. XV și XVI o nouă culminare demografică.

«In sfârșit, după ce calamitatea turcească și turco-rusească și-au dat toate roadele lor, în secolul XVIII, când țările noastre scăzuseră din punct politic, iar satele se risipeau des din cauza birurilor și altor necazuri, renașterea din secolul XIX a adus un nou progres demografic al cărui punct culminant a fost atins tocmai în ajunul răsboiului, la începutul domniei Regelui Ferdinand.

«Cât privește legătura dintre desimea populației și afirmarea teritorială al unui stat, e lesne de înțeles că acestea sunt mărimi conjugate. — Decând e lumea lume, nimeni n'a putut ridicà un stat puternic numai cu o mână de oameni. In ce se atinge de noi, e sigur, cu desăvârșire sigur, că dacă răsboiul mondial ne-ar fi găsit cu o populație mai deasă decât erà, și mai înstărită, am fi aruncat în cumpăna destinului o armată cu mult mai mare și mai bine pregătită, iar după rotunzirea hotarelor am fi avut la îndemână elemente constructive mai numeroase și mai apte pentru a echilibrà repede vieața economică, socială și politică atât de turburată de răsboiu. Va fi deci și vă rămâneà un etern regret că judicioasa concepție a lui Barbu Catargiu, inspirat ca și Cavour de experiența statului englez, sau măcar generoasa concepție agrară a lui Kogălniceanu, n'au fost înțelese și grabnic aplicate de contemporanii și de urmașii lor. Creșterea populației, capitalul cel mai scump al unul stat, ar fi avut în cei 50 de ani dinainte de răsboiul întregirei cu totul altă intensitate. Crizele de hrană nu s'ar fi repetat în fiecare deceniu, culminând cu catastrofa din 1907. Am fi ajuns astfel la ceasul cel mare al autodeterminării pentru nouile granițí europene cu o massă de populație și cu o stare economică și socială, care s'ar fi resimțit nu numai în purtarea răsboiului, dar și în consolidarea statului, după încheerea păcii.

«Amintim aceste împrejurări pentru a pune în relief un fapt în adevăr semnificativ: Abia în față tranșeelor dela Mărășești, când toate țărănimea

erà sub arme, cu ochii spre ogoarele cotropite de dușmani, *opera începută la 1863 a fost efectiv reluată prin făgăduiala solemnă a Suveranului.* Improprietărirea cerută de atâtea ori și promisă de atâtea ori înaintea de răsboiu, a fost în sfârșit definitiv garantată de cuvântul răposatului Rege. Prin aceasta Ferdinand I a devenit nu numai Regele Unirii, ci și Regele Improprietăririi țăranilor, alăturându-se astfel în istoria noastră lângă figura atât de populară a lui Cuza-Vodă. Iar cine va analizà mai târziu efectele demografice, etnografice și politice ale acestui mare act, vrând sau nevrând, va trebuì să-și oprească ochii mai întâiu de toate asupra figurii Regelui Ferdinand I.

«Al treilea fapt culminant nu e de ordine geografică sau economică, ci de ordine mai mult sufletească: *Sub domnia Regelui Ferdinand s'a manifestat în vieața poporului român în chipul cel mai vădit conștiința despre unitatea națională.*

«Din epoca unității de rassă, pe care ne-o asigurase vechimea noastră milenară împrejurul Carpaților, și din epoca unității de conștiință etnică și religioasă pe care ne-o dăruise doctrina lui Zamolxe (în timpurile când străbunii noștri nu porneau la răsboiu, până nu beau întâi apă din Dunăre, fluviul sfânt al Dacilor, cum erà Gangele pentru Indieni), niciodată conștiința despre individualitatea noastră etnografică și istorică n'a fost mai vie ca în momentul suirii pe tron al lui Ferdinand I.

«Fără îndoială, opera aceasta de integrare a sufletului național începuse mai de mult. Cronicarii moldoveni întorseseră privirile lor sute de ani înainte spre Roma, iar latiniștii ardeleni merseră apoi în direcția aceasta până la exagerare. Din fericire, greșala de perspectivă a fost îndreptată la timp. După cum Francezii au scăpat de iluzia pe care o dăduse cărturarilor lor întrebuințarea limbii latine nu numai în biserică, dar și în știință și chiar în cancelarii, și, grație studiilor antropologice, etnografice și preistorice, și-au adus aminte în timpul din urmă de antichitatea lor gallo-celtică, tot așà și noi, prin unele cercetări și mai ales prin geniala intuiție a lui Eminescu, (mare nu numai ca poet, dar și adânc înțelegător al limbii, al folklorului și al istoriei), am început a vedeà și a prețuì *dacismul* nostru, ascuns sub aluviuni posterioare, nu atât de considerabile, cât socotiseră cărturarii. Azi, descoperirea genialului scriitor e întărită de un antropolog ca Pittard, care afirmă pe temei de măsurători pozitive nu numai continuitatea milenară a rassei până în timpurile neolitice, dar și relativa ei omogenitate, deoarece nici colonizarea romană, necum aluviunile medievale, n'au putut împotmoli vechiul trunchiu autohton cu rădăcini atât de adânci în Carpați.

«Astfel se explică pentru ce în ajunul răsboiului, conștiința individualității noastre ca popor daco-roman ajunsese mai vie decât ori și când în trecut. Mai presus de șovăirile celor cu teorii de continuitate sau discontinuitate, *rustica gens* se simțeà dela «Nistru până la Tisa», cum spusese Eminescu, o personalitate unitară în fața tuturor elementelor alogene. Aluviunile istorice erau considerate în acel moment nu numai de cărturari,

dar chiar de gloata poporului ca ceva eterogen, ca nişte sedimente de ocazie în râul românesc, curgător de veacuri în propria sa albie.

«La această potenţiare a conştiinţiei naţionale a luat însă o vădită parte şi Regele, a cărui amintire o comemorăm. Vom pune înainte o singură dovadă: *Fundaţia Regele Ferdinand*, menită ca şi Fundaţia Carol I, a îngrijì de cultura românească şi de tot ce poate întărì sentimentul de unitate etnic.—Frumoasă pildă, instructivă pildă, într'o epocă de regretabilă slăbire a simţului de răspundere faţă de viitor. Bătrânii acestui neam ridicau pentru pomenirea lor biserici. Oamenii generaţiei clătinată de materialismul vulgar al timpurilor din urmă au început a uità datoriile către urmaşi. Cu atâta mai mare e meritul răposatului suveran că, chiar şi în clipa din urmă a vieţii, n'a uitat să contribuie prin frumosul aşezământ care-i poartă numele la întărirea unităţii de conştiinţă a întregului popor românesc.

«Alături de culminarea teritorială a statului, de culminarea demografică a populaţiei şi de culminarea conştiinţei etnice, tot sub Ferdinand I, *poporul român a adăogat şi cea mai mare jertfă de sânge dintre toate câte le-a văzut vreodată pământul românesc.*

«In trei ani de răsboiu, dela malul Mării până la şesul Tisei, Românii au dat mai multe şi mai grele lupte decât în tot cursul vieţii lor ca neam. Gloata luptătorilor a depăşit toate oştirile din trecut. Sub steagul cutărui regiment au căzut mai mulţi morţi decât căzuseră altă dată în toate luptele unui întreg răsboiu. Lunca Mărăşeştilor a văzut timp de două săptămâni 61 de contra-atacuri, frunte la frunte cu cea mai puternică armată modernă comandată de un general totdeuna biruitor până atunci.—Putem spune fără deşartă laudă de sine că, dela Decebal şi Traian, toţi părinţii cei mari ai neamului au privit cu mândrie pe urmaşii lor în ziua jertfei supreme sub Ferdinand I. Domnia lui a făcut astfel suma unei lungi desvoltări seculare.

«Şi totuşi o clipă trebuie să ne oprim locului. Căci, oricare ar fi fost pregătirea de veacuri a poporului legat de Carpaţi, trebuie să recunoaştem, că jertfa dela Mărăşeşti şi din tot cursul răsboiului nu s'ar fi putut împlinì cum s'a împlinit, dacă în ceasul decisiv din vara lui 1916 la instinctul naţional nu s'ar fi asociat *hotărîrea manifestă a Suveranului*. Pentru geografi este un adevăr axiomatic: atâta preţueşte o ţară, cât preţueşte poporul care o locueşte. Iar valoarea unui popor se măsoară în bine său în rău prin valoarea personalităţilor sale reprezentative.

«E sigur aşa dar, pentru ori şi cine, că în acel mare moment, însuşirile personale ale Regelui au împlinit în vieaţa neamului şi a statului român un rol unic. Şi, fiindcă vorbim în faţa istoriei, se cuvine să dăm fiecărui cuvânt înţelesul său cel mai clar.—In fiecare suflet omenesc este un fel de polaritate care leagă manifestările sale esenţiale de un punct central, adică de o însuşire cardinală. Care a fost acea însuşire nu o vom spune noi ci, vom lăsà să se afle din propriile mărturisiri ale Regelui.

«In cel dintâiu ordin de zi adresat armatei, în ceasul suirii pe tron, Ferdinand I a întrebuinţat un cuvânt neuzitat şi deaceea neaşteptat în astfel de împrejurări. E în natura stilului militar de a fi scurt şi tăios, — mai ales că flacăra răsboiului cuprindeà în momentul acela ţară după ţară. Totuşi, cu toată asprimea vremurilor, noul Rege spune soldaţilor săi un cuvânt neobişnuit de blând:

«*Vă aduc încrederea unui părinte către copiii săi...*

«Iată vorba revelatoare şi în adevăr plină de înţeles. E mai presus de orice îndoială că însuşirea dominantă a Regelui Ferdinand a fost *bunătatea*. Iar din această calitate trebuià să rezulte în chip firesc şi atitudinea sa de *pater patriae*. Sentimentul intim de familie care I-a făcut atât de grea despărţirea de copiii Săi, chemaţi pe tronul altor ţări, Suveranul l-a transpus în situaţiile statului, până şi în momentul cu deosebire grav din 1916. Pentru cel care are adânci înclinări în cercul familiei, copiii şi, mai întâi de toate, soţia sunt ca un fel de a doua conştiinţă. Iar rolul pe care l-a avut a *doua conştiinţă* a Regelui Ferdinand în momentul hotărîtor este prea cunoscut şi recunoscut de toţi, pentru ca să mai stăruim asupra lui. Când totul atârna de un singur cuvânt, sufletul poporului nostru a fost prea atent, ca să fi putut scăpà din vedere unde a stat elementul imponderabil şi totuşi enorm de greu, care ar fi putut trage cumpăna hotărîrilor într'o parte sau alta. Cumpăna, după cum ştim, s'a aplecat unde trebuià Dar meritul este nu numai al intimilor, ci şi al înclinării proprii a Suveranului, care, potrivit firii sale, a urmat în acea clipă decisivă eterna lege ce spune: *Când inima se întreabă, tot inima răspunde...*

«Academia Română cu adâncă pietate îşi aduce aminte de acel moment istoric şi de învăţătura care a rezultat pentru urmaşi din acea fericită potrivire între simţirea poporului şi cugetul Suveranului.

«Vai de cel care în afacerile Statului urmăreşte un succes personal! Fericit, de trei ori fericit, acela care îşi închină vieaţa sa ţării pe care o reprezintă şi e gata în fiecare clipă să zică, nu din vârful buzelor, ci din adâncul inimii: Piară de o sută şi de o mie de ori numele meu, numai să biruiească neamul în care şi pentru care trăiesc.

«Ştim că prin firea lucrurilor orice suveran ar trebuì să fie întâiu şi întâiu de toate un mare om de stat. Dar postulatul acesta nu-i uşor de împlinit. A pretinde oricui se apropie de tron să fie un eminent om de stat, e ca şi cum ai cere să fie un mare savant, mare filozof sau mare artist. Ce zic? Toate acestea se pot încă suplinì printr'o lungă încordare a voinţei; sunt, cum ziceau Latinii, *leviora et minora*, adică lucruri relativ uşoare, faţă de marea artă de a cârmuì vieaţa unui neam, făcând în momentul decisiv o fericită sinteză a muncii sale de veacuri.

«Iată dece, ţinând seamă că darurile din naştere sunt lucru hotărîtor, iar educaţia adaogă puţin lucru şi câteodată nimic, trebuie să considerăm ca un mare noroc împrejurarea că voinţa Suceranului s'a integrat atunci în voinţa poporului. Filozoful Seneca n'a putut scoate din imperialul său elev nimic mai mult şi nimic mai puţin decât a fost. Marcu Aureliu,

o podoabă a lumei antice n'a putut face din propriul său fiu ceva care să-i semene câtuşi de puţin. Şi tot astfel Bossuet, cea mai înaltă personalitate morală a epocei sale, cu toată grija lui Ludovic al XIV-lea pentru unicul său fiu, n'au putut da Delfinului ceeace Franţa şi Europa aşteptau dela dânsul. Cu atâta mai mare trebuie deci să fie recunoştinţa noastră că în momentul de culminare a conştiinţei naţionale, Regele Ferdinand cu o deplină lepădare de sine ne-a dăruit consensul dintre naţiune şi dinastie făcând astfel posibilă întregirea neamului printr'o jertfă care totdeauna îi va face cinste în faţa istoriei.

«In sfârşit se cuvine să mai adăogăm o ultimă notă tot culminantă şi aceea:

«*Domnia Regelui Ferdinand a deschis în istoria poporului nostru epoca celor mai mari posibilităţi dar şi a răspunderilor celor mai grele dintre toate câte le-am avut până azi.* In vieaţa fiecărui neam, ca şi în vieaţa fiecărui individ, sunt momente care, în bine sau în rău, hotărăsc tot restul. Aşà e pentru noi Românii momentul de faţă.

«In adevăr, de când există omenirea, concurenţa planetară n'a ucis mai multe formaţiuni etnice, ca în secolul din urmă. Din Polinezia până în mijlocul Africei al Asiei, al Americei şi chiar al Europei, îngerul morţii a pecetluit pentru vecie mormântul multor neamuri şi e gata să pecetluiească şi alte morminte. Mai mult decât ori şi când, cine nu sporeşte astăzi ca număr, ca civilizaţie şi ca cultură, este fără doar şi poate pierdut. Iar pentru poporul nostru, pe lângă concurenţa dela hotare, se mai adaogă şi o gravă concurenţă înăuntru din partea elementelor alogene. Aşà numita epocă a năvălirilor barbare este în bună parte o simplă iluzie de perspectivă. Cea dintâia mare invazie pe pământul nostru (superioară şi cantitativ şi calitativ tuturor celorlalte) este cea din secolul al XIX-lea, care a atins punctul culminant sub ochii noştri.

«Prin urmare nu e un cuvânt de ocazie, ci un adevăr geografic, etnografic şi istoric, când afirmăm că domnia Regelui Ferdinand a deschis pentru noi prin întregirea hotarelor *cea mai mare posibilitate de compensare a neajunsurilor din trecut*, dar în acelaşi timp ne-a pus în faţa augumentării *tuturor adversităţilor noastre cronice*, atât la hotare cât şi înăuntrul hotarelor.

«*Acuma sau niciodată*, cumpăna trebuie să se plece în chip definitiv.

«Aici stă accentul situaţiei prezente.

«Reforma agrară, atât de strâns legată de problema populaţiei, ne-a deschis pentru un moment o largă perspectivă. Din nenorocire, din cauze pe cari nu le mai înşirăm, ea n'a dat nici pe departe ceeace aşteptam din punct de vedere economic, demografic şi etnografic. Iar pe de altă parte, concurenţa modernă nu admite nici o întârziere. Blocul românesc este atins aproape pe toată periferia, începând din Maramureş şi Bucovina, colonizată în chip vrăşmaş; până în părţile Hotinului, invadat de Ruteni marginea maritimă a Moldovei, numită şi Basarabia, în unele puncte din valea Dunării, în Banat şi pe tot restul frontului apusean, unde abia

tratatul dela Versailles a oprit invaziunea elementului străin. Cât priveşte interiorul statului românesc, cum am spus, invazia a luat în ultimul secol proporţiile unei *inundaţii*, copleşind mai ales oraşele. Prin urmare, culminarea teritorială a adus pe primul plan al vieţii noastre nu numai cele mai mari posibilităţi de închegare naţională, dar şi unele griji deasemenea culminante.

«Amintim aceste fapte pentru a da domniei răposatului nostru Suveran tot relieful cuvenit şi pentru a dovedì în ziua acestei pioase comemorări că suntem conştienţi de mărimea răspunderilor ce ne-a lăsat.

«Plecându-ne deci fruntea în faţa operii de culminare istorică, reprezentată de Ferdinand I, ne exprimăm speranţa că frumoasa învăţătură pe care ne-a dat-o El în momentul decisiv nu va fi uitată de nimeni nici odată. Deopotrivă de departe şi de pesimismul care duce spre laşitate, dar şi de optimismul nerod al celor lipsiţi de critică, noi onorăm astăzi memoria fostului Protector al Academiei, punând nădejdea noastră cea mai tare:

«Intr'o *muncă* din ce în ce mai intensă şi mai ştiinţifică;

«In *creşterea populaţiei*, ca temei de putere

«Şi într'o *moralitate superioară* din care nu se va puteà să nu iasă o neadormită grijă pentru viitorul Statului.

«O serie de fapte culminante a apropiat poporul român de Capitoliu. Prin aceasta l-a apropiat însă şi de enorme greutăţi şi primejdii inevitabil legate de orice înălţare. Iată dece făclia de veghe trebuie să rămână veşnic nestinsă, pentru ca opera Unirii celei mari din 1918 să stea deapururi neclintită oricare vor fi vânturile şi valurile.

«Rege blând, care ai iubit din toată inima poporul Tău, Academia Iţi aduce astăzi din adâncul sufletului supremul său omagiu şi făgădueşte să facă tot ce-i va stà în putinţă pentru ca ceeace Tu ai zidit nimeni să nu mai poată risipì până în vecii vecilor».

D-l I. BIANU rosteşte următoarea cuvântare despre *M. S. Regele Ferdinand şi Academia*:

«*Prea Mărită Doamnă*,
«*Alteţe Regale*,
«*Inaltă Regenţă*,

«Legăturile între gloriosul şi în veci neuitatul nostru Rege Ferdinand I şi Academia Română au fost mai mult decât legături personale şi de binevoitoare înaltă protecţiune ale Suveranului faţă de cea mai înaltă Instituţiune culturală a Neamului. Aceste legături erau mult mai vechi şi mai adânci: erau legături sufleteşti între Dinastie şi Neamul românesc, legături adânc simţite ca menire, ca putere conducătoare spre ţelul final: Unirea neamului restatornicit între hotarele lui fireşti, rupte în secolii trecuţi prin valurile năvalirilor neamurilor străine şi prin urmările lor istorice.

«Zilele de 5 și 16 Martie 1890, când Principele Moștenitor al Coroanei Regale a pășit întâia oară în sânul Academiei, a fost proclamat Membru Onorar și a fost instalat sub ochii Marelui Său Unchiu, au fost zile de mare sărbătoare și cu rost adânc în vieața Academiei și a Neamului românesc. Temeliile fusese așezate înainte cu un pătrar de secol, în întâiele zile începătoare ale Dinastiei.

«La sosirea pe pământul românesc, la 10 Maiu 1866, a Mirelui dorit și așteptat al Țării, Regele Carol Întemeetorul găsise aproape gata pregătirile pentru înființarea întâiei instituții culturale pentru întreg neamul românesc din toate ținuturile și de sub toate stăpânirile. Prin două decrete ale Domnitorului au fost numiți cei din urmă membri și s'a dispus convocarea în Capitala țării a întâiei adunări pentru anul 1867. Prin aceasta se făcuse pasul întâiu pentru înființarea acestei Academii și se pusese întâia piatră de temelie văzută a Unității Naționale culturale, menită să pregătească pe cea politică, realizată cu ajutorul lui Dumnezeu în zilele și prin virtuțile Regelui Ferdinand și ale Neamului românesc.

«Marele Rege Intemeetor — cu ochiul pătrunzător și departe văzător— a înțeles îndată însemnătatea nouei instituțiuni, prin care se arătà la lumina soarelui ca printr'un simbol organic unitatea neamului, cunoscută până atunci numai în mod empiric prin conștiința unității de limbă și de lege. Din această cauză, neuitatul Intemeetor și Indreptător, în mijlocul celor mai grele îngrijiri ale sarcinei Lui de conducător al țării în noua ei organizare, a rămas totdeauna și unul de ai noștri — un cărturar neobosit, studiind limba și istoria neamului atât din cărțile și din cronicele vechi, cât și prin călătorii făcute pentru a cunoaște monumentele rămase din trecutul măreț al neamului frământat de grele valuri. Marele Intâiu Rege purtà acestei Academii un statornic și viu interes și cât mai des erà cu putință, veneà în mijlocul ei ca într'o insulă de liniște între valurile veșnic agitate ale frământărilor dimprejur.

«Acest interes — îndrăznim a zice: această iubire — a moștenit-o și a păstrat-o în tot timpul prea scurtei dar marei Sale Domnii, Marele Nepot și Urmaș.

«Zilele de 5 și 16 Martie 1890 au fost zile de o strălucire deosebită pentru această Academie.

«Academia erà pe atunci adăpostită în localul Universității, în două încăperi de jos și din dos, unde razele soarelui nu pătrundeau. Se aflà întrunită în sesiune generală anuală prezidată de Mihail Kogălniceanu. Se știà că de două zile sosise ca oaspe al Regelui nostru Principele de Neapol, tânăr moștenitor al Tronului Italiei, M. Sa Regele de acum. Spre mare surprindere, se aduce știre dela Palat că Principele Regal Italian împreună cu al României vor venì peste puține minute să viziteze Academia. Indată intră cei doi tineri Principi și sunt salutați cu emoție de ilustrul bărbat de stat ce prezidà. Așà a făcut întâiul pas între Membrii Academiei viitorul Rege al Unirii Neamului închegat în România Mare realizată.

«Spre pomenirea acelei luminoase zile, Academia a proclamat Membri de Onoare pe cei doui Principi Regali, o adresă omagială entusiastă și o

colecţie aleasă de monede vechi româneşti au fost prezentate ca omagiu Principelui Italiei, cunoscut de pe atunci pentru predilecţia studiilor numismatice, pe cari le cultivă până astăzi.

«Regele Carol a voit însă să întroducă în mod solemn în sânul Academiei pe Principele Moştenitor al Tronului Său, ca să mulţumească Insuşi pentru alegerea Sa de Membru Onorar, luând loc lângă Auguştii Suverani. S'a ţinut spre acest scop o şedinţă solemnă sub Preşedinţa Regelui şi a Reginei însoţiţi de Principele Moştenitor.

«Regele îşi exprimă marea mulţumire de a întroduce în sânul Academiei pe iubitul Său Nepot, Moştenitorul Tronului, care erà în stare — spuneau cuvintele Regale — a cunoaşte desvoltarea şi propăşirea Statului românesc, faptele însemnate ale trecutului, renaşterea poporului nostru. Adăogà apoi: «Având acum pe Moştenitorul Meu lângă Mine, voiu deşteptà şi voiu încălzì necontenit în inima sa simţământul datoriei către ţară şi a iubirii de Patrie.., unde e chemat să fie un sprljinitor plin de râvnă şi înfocat al limbii şi literaturii româneşti, pe care am îmbrăţişat-o cu atâta statornicie şi dragoste din ziua, când numele Meu a fost înscris în fruntea Academiei».

«După aceste auguste cuvinte de introducere, tânărul Principe a rostit frumoasa cuvântare, prin care viitorul Rege, exprimând recunoştinţă Unchiului încoronat pentru că s'a îngrijit de instrucţia Sa în limba, literatura şi istoria românească, mulţumeşte Academiei pentru că l-a chemat în sânul ei, unde «tinereţa Mea neîncercată să se călăuzească de neperitoarele lumini ale ştiinţei».

«Prin această cuvântare, Principele Moştenitor a trecut în faţa Regelui şi înaintea Academiei un adevărat examen despre cunoştinţele ce căpătase asupra limbii şi istoriei neamului românesc, pe care erà menit a-l conduce. A vorbit despre Cronicele publicate de Kogălniceanu, despre vechii voevozi, despre Miron Costin şi Neculcea, despre iubirea de limbă spusă în versuri de Ienăchiţă Văcărescu, despre Milescu şi Cantemir, despre Alexandri şi Bolintineanu, despre Neagoe Basarab şi minunea zidită de dânsul pe malurile Argeşului. Acest examen solemn a consfinţit legătura sufletească între Moştenitorul Coroanei şi cultura naţională românească reprezentată prin cea mai înaltă a ei instituţiune. Legătura aceasta blândă şi liniştită tocmai prin firea ei ideală a rămas vie şi dulce până la cea din urmă zi a vieţii nobilului Rege.

«Această legătură ideală, atât de scumpă Academiei, s'a arătat la toate împrejurările, atât la şedinţele noastre, pe cari le-a prezidat, cât şi în convorbirile ocazionale ce le aveà cu membrii Academiei.

«Cuvântarea rostită în şedinţa solemnă pentru proclamarea premiilor dela 29 Maiu 1915, când însoţit de M. Sa Regina, ocupà pentru întâia oară ca Rege scaunul Augustului predecesor şi Marelui Intemeetor, acea cuvântare a fost o mişcătoare şi luminoasă privire asupra trecutului ţării, al neamului şi al Academiei.

«Niciodată nu s'au rostit cuvinte mai calde de recunoştinţă pentru meritele celui mai devotat slujitor al Ţării, al Regelui şi al acestei Academii, care a fost Dimitrie Sturdza vieaţa lui întreagă.

«Niciodată nu s'au rostit mai frumoase cuvinte de mulţumire pentru proclamarea noului Rege ca Preşedinte de Onoare şi Protector al Academiei şi pentru proclamarea Reginei alături de Augustul Său Soţ, adăogând o notă duioasă prin amintirea Reginei Poete, Carmen Sylva, care o precedase în acest loc.

«Noul şi tânărul Rege aminteşte de întâia primire ce i se făcuse de Academie 15 ani înainte, în 1890 şi de Preşedintele Kogălniceanu, bătrânul om de Stat, ce-I adresase atunci cuvintele:

«Noi bătrânii ne ducem, dar salutăm pe junele Principe, ale cărui «forţe ne vor întinerì în restul zilelor noastre şi vor îmbărbătà la muncă «pe cei cari vor rămâneà în urma noastră».

«Regele adaogă: «Eu unul n'am uitat cuvintele acelui mare Om de Stat «şi de litere» şi «cu interesul viu şi necurmat ce-l port şi-l voiu purtà tot«deauna acestui Institut de înaltă cultură», îndeamnă la muncă încordată tinerele generaţii ca să devină demni urmaşi ai generaţiunilor cari au pus temelia Academiei.

«Toate aceste îndemnuri spuse prin cuvinte calde ca unor «scumpi Colegi» au rămas ca dulci amintiri la aceia cari le-au auzit şi vor rămâne ca documente neuitate pentru viitorime.

«In acest fel s'a consacrat din nou în mod solemn legătura de afecţiune şi devotament, cari unesc strâns lângă purtătorii Coroanei Regale, Academia Română împreună cu toată intelectualitatea românească, a cărei reprezentare firească este această Instituţiune.

«Regele nostru Ferdinand a fost predestinat de Providenţă să cârmuiască ţara spre împlinirea marei năzuinţe şi aspiraţiuni seculare ale neamului nostru: Unirea lui într'o singură patrie, într'un singur stat, subt o singură Coroană — a Sa proprie. Pentru realizarea acestui destin, Regele nostru nu a cunoscut greutate, nu a cunoscut durere, nu a cunoscut sacrificiu. Spunând aceasta în mod simplu şi natural, Regele aduce aminte cât a contribuit Academia la pregătirea acestei realizări, şi în legătură cu activitatea aceasta de pregătire a marei Uniri, salută cu glas mişcat şi binecuvintează cu rost de pontifice întrunirea celor două mari instituţii culturale româneşti — Academia şi «Astra» de peste Carpaţi, cari amândouă au lucrat pentru unirea culturală ca pregătirea Unirii politice a neamului.

«Cea din urmă şedinţă în care Academia a avut bucuria să vadă în fruntea ei pe iubitul Rege, între M. S. Regina şi Principele Nicolae, s'a ţinut la 14 Iunie 1926. Se sărbătoreà Suveranul pentru ajungerea vârstei de 60 de ani. Crezusem noi că cea mai plăcută şi mai potrivită sărbătoare pentru Suveran ar fi spunerea în scurte schiţări a activităţii culturale desvoltate în ţară în cursul Domniei Sale, care trecuse prin aşà de mari greutăţi şi cu atât de mare şi fericită izbândă.

«Cu acele dulci, afectuoase şi neuitate cuvinte de «Scumpi Colegi» cu cari obişnuià a se adresà membrilor acestei Instituţiuni, Regele nostru a rostit atunci o însufleţită cuvântare. In cuvinte lapidare a caracterizat marele rost al Academiei în vieaţa culturală trecută şi viitoare a neamului

pentru înălţarea şi întărirea Patriei Unite, avântul pe care îl luase instituţiunea aceasta prin îndemnul marelui Rege Carol şi marile îndatoriri ce vor fi de îndeplinit în viitor.

«Ne aduceà aminte că trecuse 36 de ani, de când a călcat pragul acestui templu de cultură românească şi adăogeà: «De atunci gândul Meu a fost «necontenit către această instituţiune, chiar când grelele momente prin cari «treceà ţara trebuiau să-Mi absoarbă întreaga Mea preocupare. Fiţi dar «încredinţaţi că şi în viitor nu voiu încetà de a pune în cumpănă greutatea «cuvântului Meu, pentru ca interesele Academiei să aibă întreaga consi-«derare ce li se cuvine din partea Statului».

«Nu ne treceà atunci prin gând că acea voce blândă şi bună răsunà cea din urmă oară rostită în această modestă incintă, că aveà să se stingă pentru totdeauna, peste un an, după amare suferinţe!

«Când rosteà acele cuvinte, Bunul Rege înscrisese începutul realizării lor în actul Său de ultimă voinţă, iar puţin în urmă, organizând Fundaţiunea făcută de ţară — ca semn de recunoştinţă — în numele şi la înalta Sa dispoziţie, Academia a fost asociată la conducerea Fundaţiunii şi părtaşe la ajutoarele pentru munca culturală, care-i este scopul şi menirea.

«*Prea Mărită Doamnă,*
«*Alteţe Regale,*
«*Inaltă Regenţă,*

«Suntem încă prea aproape de ceasurile trăite în jurul persoanei Marelui şi Bunului nostru Rege, fie aici în mijlocul nostru, în această incintă, fie în jurul persoanei Sale în Palatul Regal, ori în cabinetul de audienţe, pentru ca să ne putem eliberà de sub emoţia care ne stăpâneşte prin amintirea lui şi să ne putem înfăţişà personalitatea Sa în afară de contingenţele subiective, în toată măreţia virtuţilor Sale, ale durerilor şi ale sacrificiilor de multe feliuri, suferite şi făcute pentru patria şi pentru neamul nostru. Cu cât timpul va trece peste actualitate, cu atât personalitatea istorică a Marelui Nostru Rege va creşte şi se va luminà, înălţându-se între cele mai mari şi mai nobile figuri istorice ale vieţii, renaşterii şi viitorului acestui neam.

«Academia Română a urmărit totdeauna cu încordată atenţiune vieaţa şi faptele Regelui — cu entusiasm în zilele luminoase de mărire, cu inima strânsă în zilele de dureri şi suferinţe, cari i-au fost sortite. Totdeauna cea mai desăvârşită iubire, cel mai curat devotament, cea mai deplină încredere în viitor, au legat această instituţiune de Dinastia şi de Regele nostru. Deaceea şi acum, când cugetele noastre sunt toate strânse în adoraţiune în jurul amintirii Lui scumpe, Academia de astăzi, ca şi cea de ieri şi cea viitoare, priveşte cu deplină încredere în virtuţile şi în puterea de vieaţă a neamului — peste toate valurile greutăţilor — viitorul, pentru a cărui conducere se înalţă acel tinerel vlăstar al Dinastiei, arătat şi binecuvântat de însuşi Marele Rege înainte de plecarea Sa dintre noi, şi în care toată suflarea românească vede cea mai scumpă comoară a viitorului, vede steaua care răsare şi ne este dăruită de Dumnezeu, ca să fie al treilea

Rege și să lumineze drumurile de înaintare, de luminare și de întărire ale Neamului românesc Unit și ale Patriei întregite».

După ridicarea ședinței solemne, M. S. Regina și Membrii Familiei Regale subscriu în condica de prezență și se întrețin cu d-nii membri ai Academiei.

Academia continuă lucrările în ședința intimă.

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ zice: «Am plăcerea de a semnalà printre noi pe colegul nostru corespondent ales acum câteva zile, pe d-l I. Ionescu-Dolj. Ii urez bună venire între noi și dorim de a-l vedeà luând parte la lucrările Academiei cât mai des».

D-l **I. Ionescu-Dolj**, răspunzând zice:

Domnule Președinte și Domnilor Colegi,

«Prin alegerea mea ca membru corespondent al acestei Inalte Instituțiuni de Cultură, mi s'a făcut o mare și neașteptată cinste.

«Sunt conștient de munca ce depun de mai bine de 30 de ani în domeniul științelor sociale și în special al dreptului român.

«Sunt de asemenea conștient de valoarea științifică relativă a muncei ce am desăvârșit.

«De aceia, îmi dau bine seama, de marea bunăvoință pe care D-vs. ați trebuit să o puneți în aprecierea valorii științifice a muncei mele, pentru ca să puteți ajunge la soluțiunea de a-mi conferi această cinste, această distincțiune.

«O consider ca o încurajare pe care ați voit să mi-o dați.

«Cu aceste sentimente, vă rog să-mi permiteți, să vă exprim D-vs. personal Domnule Președinte cât și fiecăru Domn Coleg în parte, întreaga mea recunoștință, pentru aceasta și să vă promit că voi cătà ca printr'o muncă încordată să corespund atât încurajărei pe care a-ți binevoit să mi-o dați, cât și speranțelor ce ați putut pune în munca mea viitoare, de a contribui astfel, cu slabele mele puteri, la mărirea patrimoniului științei române, a cărei creștere și îngrijire, vă este încredințată.»

D-l I. BIANU arată că Secțiunea Literară a ales ca delegați în Comisiunea Premiului Năsturel din 1929 pe d-nii: *C. Rădulescu-Motru*, *Șt. Ciobanu*, *Al. Philippide* și *S. Pușcariu.*

Preotul N. M. POPESCU comunică următoarele hotărîri ale Secțiunii Istorice din 31 Maiu curent:

Membrii Secției adunându-se și luând în considerare referatele asupra cărților prezentate la premiile ce se dau prin secția istorică, au hotărît următoarele:

I. Premiul statului Gheorghe Asachi de 50.000 lei se imparte astfel:

a) 25.000 lei lucrării: *Dongoroz*, *Chiseliță*, *Laday și Decusară*, *I. Tanoviceanu*, *Tratat de Drept și Procedură Penală*, ed. II, 5 volume.

b) 15.000 lei: Paşcanu M., *Dreptul falimentar român;*
c) 5.000 lei: Mânzat G., *Monografia oraşului Dej;*
d) 5.000 lei: Popescu A. I., *Variaţiile sezonale ale leului;*
II. Premiul Adamachi de 5.000 lei se împarte astfel:
a) 2.500 lei: Mărnescu şi Stoenescu, *Legea de expropriere;*
b) 1.500 lei: Vârtosu E., *Tudor Vladimirescu*;
c) 1.000 lei: Mureşanu Const., *Pestalozzi şi şcoala creatoare.*

In conformitate cu art. 15 din Statute se procede la alegerea Preşedintelui Academiei Române pentru anul 1928—29.

Alegerea se face prin vot secret şi se obţine următorul rezultat: Votanţi 28. D-l Em. Racoviţă întruneşte 23 voturi, d-l Dr. Gr. Marinescu 2 voturi, d-l I. Bianu 1 vot, 2 voturi fiind albe.

— Se proclamă ales Preşedinte al Academiei pentru 1928—29 d-l Em. Racoviţă.

Se procede la alegerea de Vicepreşedinţi pentru anul 1928—29.

— Se aleg pentru Secţiunea Literară d-l I. C. Negruzzi, întrunind 19 voturi; pentru Secţiunea Istorică d-l G. Balş întrunind 20 voturi.

Restul voturilor s'au împărţit astfel: D-l Dr. Gr. Antipa 11 voturi, d-l I. Simionescu 10 voturi, d-l G. Ţiţeica 4 voturi şi alţii.

Se constată că pentru Secţiunea Ştiinţifică nimeni n'a întrunit majoritatea voturilor spre a fi ales şi, în consecinţă, se pune din nou la vot alegerea unui Vicepreşedinte pentru numita Secţie.

Rezultatul votului este următorul:

Votanţi 24: d-l G. Ţiţeica întruneşte majoritatea de 13 voturi. Mai întrunesc d-nii Dr. Gr. Antipa 9 voturi, d-l I. Simionescu 1 vot, 1 vot fiind alb.

— D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ proclamă aleşi Vicepreşedinţi ai Academiei pentru 1928—29 pe d-nii *I. C. Negruzzi*, *G. Balş* şi *G. Ţiţeica.*

D-l G. ŢIŢEICA mulţumeşte colegilor pentru încrederea ce-i acordă şi declară că, faţă de alegerea d-sale ca Vicepreşedinte, se retrage din Consiliul Fundaţiunii Elias.

ŞEDINŢA GENERALĂ, PUBLICĂ, SOLEMNĂ

1 IUNIE 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

D-l Secretar General I. BIANU zice:

«Academia Română aveà de acordat în acest an 19 premii, dintre cari 8 variind între 1.000 şi 100.000 lei — pentru opere publicate, — şi 11 variind între 1.000 lei şi 50.000 lei — pentru subiecte hotărîte de Academie.

«Dintre premiile destinate pentru opere publicate, unul, și anume Premiul Năsturel de 4.000 lei, a fost destinat celei mai bune lucrări prezentate la concurs, indiferent de conținut, apărută în cursul anului 1927; două premii, Eliade Rădulescu de 50.000 lei și Dr. C. Păcuraru-Bianu de 10.000 lei, au fost puse la concurs pentru publicațiuni literare, filologice și artistice, apărute în anii 1924—27; alte trei premii, Dr. Aurel Cosma de 100.000 lei, Gheorghe Asachi de 50.000 lei și Adamachi, de 5.000 lei (divizibil) au fost destinate pentru scrieri istorice, filozofice și juridice, publicate în anii 1925—1927. Pentru Premiul d-lui Dr. Aurel Cosma, de 100.000 lei, s'a dat libertatea de a i se prezentà laconcurs lucrări publicate din 1914 până în prezent și totuș avem surprinderea de a constatà că nu s'a prezentat nici un concurent la acest premiu cu toată marea lui valoare. Insfârșit alte două premii, Gh. Chițu de 1.000 lei și Demostene Constantinide de 4.000 lei (divizibil), au fost puse la dispoziția autorilor de lucrări tipărite în ultimii trei ani.

«In afară deci de premiul Dr. Aurel Cosma, au fost acordate toate premiile mai sus arătate, încununându-se un număr de 17 scrieri, din 57 prezentate. Domnii raportori vor arătà îndată calitățile lucrărilor distinse.

«La cele 11 premii pentru subiecte date s'a prezentat un singur manuscris, și anume la Premiul Gh. Lazăr, de 50.000 lei, cu subiectul: *Studiul taxonomic, biologic și zoogeografic al unui grup din fauna unei regiuni naturale a României.* Academia regretă lipsa de concurenți la premiile ei cu subiecte date, dar explicația acestui fapt nu lipsește. Premiile puse la concursurile anuale, afară de prea puține înființate în anii din urmă, sunt cele dinainte de războiu, deci cu o valoare în prezent cu mult prea mică față de ce ele însemnau înainte de războiu. Fondurile speciale ale Academiei însă nu-i permit îndreptarea acestei rele stări de fapt.

«Să trecem acum la ascultarea rapoartelor asupra scrierilor cari au fost împărtășite la împărțirea premiilor date în sesiunea din acest an.»

D-l Președinte EM. RACOVIȚĂ zice:

«Cred de datoria mea, cu ocazia zilei de azi, de a vă atrage băgarea de seamă asupra unui fenomen îngrijitor ce se ivește în vieața noastră culturală și anume: *desinteresul crescând al autorilor pentru premii.*

«Acest desinteres a început a se manifestà de mai de mult, azi însă este așà de vădit încât se poate vorbì de o «criză a premierilor»; îmi va fi îngăduit dar să o schițez pe scurt și să arăt și mijlocul de a o înlăturà.

«Ședințele solemne de distribuire de premii ale Academiei române aveau, în trecut, o mare însemnătate, nu numai pentru interesați, adică pentru autorii premiați, dar pentru toți oamenii culți, căci în acele zile se făceà bilanțul producției științifice și literare românești. Consultați «palmaresele» vechi și veți constatà că, cu foarte puține excepții, tot ce se tipăreà mai bun în țară erà prezentat judecății Academiei.

«Ședințele noastre solemne de premiare de după răsboiu nu mai pot aveà aceleași pretenții; evidența acestui adevăr rezultă clar din următoarea elementară statistică.

«După datele Bibliotecei Universitare din Cluj, s'a publicat în România mare:

	1925	1926	1927
Cărți	3265	3735	3638
Reviste	950	1020	1019

«Adică cam 3500 cărți și 8000 (1000×8) articole și lucrări pe an.

«S'au prezentat anul acesta pentru 19 premii numai 57 de lucrări, iar pentru 11 premii cu subiect dat numai o singură lucrare.

«Trebue să mai constat că printre aceste 57 de lucrări nu se găsesc măcar majoritatea operilor de valoare publicate în cursul anului.

«Cred că și advocații adevărurilor oficiale și protocolare vor amuți înaintea acestei zdrobitoare dovezi.

«Premiile nu mai constitue deci pentru autori, și mai ales pentru cei mai de seamă dintre ei, o atracție suficientă pentru a compensà plictiseala formalităților unei candidaturi și riscul nereușitei.

«Cred că cauzele principale ale deprecierii premiilor ca atracție sufletească sunt două:

«*A*. Inmulțirea foarte mare a acestor recompense. Premiile prea multe au banalizat premierea și deci i-au scăzut partea din valoarea etică, care rezultă, ca și pentru alte «odoare», mai ales din raritatea lor. Mulțimea premiilor a mai făcut că și selecționarea premiaților să fie mai puțin temeinică și deci să contribue, și în acest mod, la o scădere pronunțată a vechiului prestigiu.

«*B*. O a doua cauză, mai puțin importantă însă, este deprecierea valorei bănești a premiului din cauza dezastrului așà de general al valutelor și din cauza scumpirei vieții.

«Premii de câteva mii, sau chiar numai de câteva sute de lei aur, în mediul economic de ieftinătate a traiului dinainte de răsboiu, însemnau ceva și ca atracție materială. Astăzi premii de 500 sau de câteva mii de leișori hârtie sunt, din punctul de vedere material, cantități neglijabile.

«Desigur că deținătorii de venituri abundente vor obiectà că autorii trebue să fie «apostoli» deci nu le e permis să prețuiască banul; dar argumente de acestea nu sunt față de crunta realitate decât aforisme protocolare, adevăruri guvernamentale și maxime tradiționale, adică vorbe de clacă.

«Premiile s'au instituit pentru a ajutà progresul cultural, pentru a încurajà cercetările științifice, pentru a spori producția artistică și literară; suntem siliți să constatăm că astăzi aceste scopuri înalte nu mai sunt atinse sau numai într'o mult mai mică măsură decât în trecut.

«Putem spune sentențios, dar exagerând puțin: sistemul premierii a dat faliment ca factor cultural.

«Dealtmintrelea acest sistem păcătuește și dacă îl privim din punctul de vedere al interesului social concret. Acest interes este satisfăcut prin faptul că o operă omenească este, prin publicare, ferită de pieire și pusă la îndemâna obștiilor. Forța de îndemn spre producție ce se crede întrupată în premii se cheltuește deci zadarnic. Ar puteà fi mai bine întrebuințată altfel, ca să dea rezultate mai sigure pentru binele obștesc.

«Bineînțeles criza de care mă ocup acì, nu este specific românească ci universală; dovezile citate mai sus de depreciere a valoarei etice și materiale a premiilor se pot culege, ba încă și mai tipice, din vieața culturală a tuturor țărilor civilizate și mai ales din acea a Statelor din Europa occidentală. Constatările făcute de mine azi sunt adevăruri de mult banale, de pildă în Franța; așà de banale chiar, că lumea cultă, deprinsă cu această idee, a și găsit soluția problemei, și se știe cu câtă greutate adevărurile noui sunt infiate și cât timp trebue chiar publicului luminat ca să admită o idee cu care nu e obicinuit

«Concepția la care s'a ajuns pentru rezolvirea problemei este simplă și se poate enunțà astfel:

«Pentru promovarea culturii, mult mai cu folos sunt subvențiile pentru cercetări și publicații, decât premiile.

«Zis și făcut. In occident și America s'au creat, mai de mulți ani, fundațiuni bogate în capitaluri ale căror venituri servesc *numai* pentru ajutorarea cercetărilor neterminate sau pentru a subvenționà publicații nerentabile, care altfel n'ar puteà eșì de sub tipar. Se acordă chiar sume considerabile pentru ca simple *proiecte* de lucrări să poată fi executate.

«Nu insist asupra rodniciei acestei proceduri și asupra marelui rol ce joacă aceste Fundațiuni, relativ recente, în desvoltarea științei moderne. E destul să citez numele a câtorva cari se găsesc tipărite în fruntea celor mai de seamă memorii de știință pură și aplicată; mai amintesc că numeroase sunt invențiile ce au fost făcute numai grație ajutorului lor bănesc.

«In Franța avem: le Fond Bonaparte, le Legs Commercy, le Legs Loutreuil, la Caisse des recherches; în Germania: bogata Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaft, etc.; în Statele Unite: Melon Institute, Rockefeller și Carnegie Foundations etc.; în Danemarca: Carlsbergfondet, etc., etc.

«Din cele expuse nu rezultă nici critică pentru bunii și generoșii cetățeni ce au constituit fundații pentru premii, nici negarea bunei influențe avute de aceste fundații în trecut, nici că trebue să ne abatem dela voința testatorilor și să nu împlinim cele hotărîte de ei cu *sfințenie.*

«Am căutat numai să dovedesc că, *în faza culturală actuală*, premiul și-a pierdut puterea de imbold și că fundațiile de subvențiuni pentru cercetări dau rezultate mult mai prețioase. Trebuie deci ca acest adevăr să fie răspândit în publicul mare și deaceea fac apel la concursul părtașilor acestei ședinți. Pentru această propagandă, ne trebue ajutoare multe ca să se știe de cei ce vor instituì fondații culturale de acum înainte, că este preferabil să le dea această nouă destinație.

«Oamenii luminaţi şi devotaţi binelui obştesc cari îşi consacră averea fundaţiilor culturale, doresc mai întâiu să promoveze cultura şi am văzut cum pot să-şi ajungă scopul cu subvenţiile pentru cercetări mai bine decât cu premiile.

«Ei mai doresc ca numele lor, sau acel al unei fiinţe iubite, să fie slăvit pe veci în amintirea oamenilor. Această din urmă dorinţă, foarte firească şi respectabilă, este cu atât mai bine satisfăcută cu cât fundaţia îşi câştigă renume prin folosul ce-l aduce nevoilor culturale obşteşti. Deci ctitorii de fonduri pentru ajutorarea cercetărilor vor fi probabil *mai mult* slăviţi, în orice caz cel puţin tot atâta, decât ctitorii de fondaţiuni pentru premii.

«Oricare ar fi rezultatul apelului meu, termin prin exprimarea adâncilor noastre sentimente de recunoştinţă pentru vrednicii cetăţeni şi bunii români cari în număr aşà de mare au încredinţat Academiei noastre administraţia unor averi foarte însemnate, zestre neprihănită a culturii obşteşti».

D-l Dr. G. MARINESCU se uneşte cu observările d-lui Preşedinte Racoviţă.

D-l I. NISTOR zice că Academia are datoria să slăvească memoria fondatorilor ei de premii. Dacă după răsboiu valoarea materială a premiilor Academiei a scăzut, să nu se uite că premiile Academiei sunt cele mai mari premii morale. Ţinta concurenţilor este tocmai de a căpătà această neştearsă distincţie.

D-l S. MEHEDINŢI ceteşte următorul raport asupra scrierii «Forţele morale şi forţele materiale la răsboiu» de d-l General de Divizie *Jitianu*, distinsă cu premiul Năsturel, de 4.000 lei:

«Cine a cetit destule lucrări privitoare la răsboiu — şi mai ales la răsboiul mondial — s'a putut convinge că, alături de pregătirea tehnică, factorul în adevăr decisiv este cel sufletesc. Generalii cari au hotărît soarta răsboiului din urmă au fost nu numai militari de elită, dar şi oameni de elită în sensul superiorităţii morale. Iată de ce, latura etică în pregătirea şi selecţiunea personalităţilor militare merită o atenţie cu totul deosebită.

«Din nenorocire, literatura pedagogică cu privire la educaţia ostaşului şi îndeosebi a ofiţerimii este foarte redusă în limba noastră. Afară de numeroasele «Amintiri din răsboiu», nu cunoaştem nici o lucrare de întinderea şi însemnătatea celei de faţă, care să se ocupe cu problema forţelor morale în vederea răsboiului.

«Autorul, în 498 de pagini, priveşte rând pe rând forţele materiale şi morale: populaţia, însuşirile neamului, disciplina, organizarea, corpul ofiţeresc, instrucţia, educaţia fizică şi morală, subliniind, se înţelege însemnătatea fundamentală a pregătirii tehnice. Iar concluzia, care răsare mai lămurit din cuprinsul întregii lucrări, este o înaltă preţuire a factorului moral.—Cu numeroase exemple din istoria răsboaelor mai vechi, şi cu foarte multe exemple din răsboiul mondial, scriitorul ne arată că în momentele cele mai critice, cumpăna s'a plecat de partea sufletelor celor mai tari: de partea lui Gallieni de ex. care a îndrăsnit să-şi ia asupră-şi anume

inițiative «cu toată părerea contrară a cartierului general francez» sau de partea lui Foch care, în mijlocul crizei celei mai grozave, trimite faimoasa telegramă: «centrul meu cedează, dreapta dă înapoi; situație excelentă, atac».

«Cu o mare bogăție de material informativ și cu analize de o claritate convingătoare, d-l General Jitianu a izbutit să dea o operă care se citește cu cel mai real folos educativ.—Suntem siguri că va fi de mare folos tinerilor ofițeri și va contribuì la desvoltarea pedagogiei noastre militare.

«Deaceea, subsemnatul o propune cu toată convingerea pentru a fi premiată cu premiul Năsturel».

D-l M. SADOVEANU cetește următorul raport asupra scrierii «Zilele Vieții, Povestea Omului, vol. II, Poeme» de d-l *Demostene Botez*, distinsă cu o parte de 25.000 lei din Premiul Statului Eliade Rădulescu, de 50.000 lei:

«D-l Demostene Botez este — din generația de după răsboiu — unul dintre poeții noștri care și-a câștigat loc definitiv în conștiința noastră și 'n istoria literară. Cea dintâiu consacrare i-a dat-o *Academia* acum un deceniu, distingându-i placheta de versuri *Munții*, în care, pe lângă dragoste profundă pentru pământul nostru, se vădeà o originalitate artistică de primul rang. De-atunci acest poet, urmărit de noi cu simpatie, a răspuns tuturor așteptărilor pe care ni le puneam în el. In volumele de poeme pe care le-a tipărit, s'a desvoltat armonic și astfel ni se înfățișează acum, distinct și nou între scriitorii de azi, păstrând în același timp, cu generațiile trecute și cu sufletul național, o legătură firească.

«Nu suntem dintre acei cari se sperie de noutăți, deoarece progresul e o lege generală în toate manifestările vieții. Prețuim noutatea mai ales în artă, deoarece partea de inedit pe care o aduce artistul este cel mai important titlu al său. Prețuim mai puțin noutatea colectivă — adică imitația și moda. E nevoie, chiar atunci, când un curent de formule nouă artistice vine din afară, să distingem dacă altoirea a dat un pom viu și roditor, nu o simplă contrafacere de carton. In sfârșit, trebuie să deosebim unde-i hotarul între artă și manifestările patologice, cu exagerările lor care duc în absurd.

«Admițând ori câtă îndrăsneală în domeniul poeziei, ca versificație și înoire sintactică, e vădit necesar să respingem anarhia verbală. Cuvântul e un mijloc de comunicare a ideilor și sentimentelor. Sfărmând legătura logică a vorbirii, anunți o stare anormală, dacă ești sincer, și o mare sărăcie intelectuală, dacă ești un imitator.

«In poezia nouă a anilor de după răsboiu, d-l Demostene Botez a intrat cu ceeace se va cere totdeauna poetului și ceeace, în definitiv, e esențial: a intrat cu talent. Acceptând unele libertăți și îndrăsneli, a rămas legat și de tradiția noastră bună literară, și de pământ, și de sufletul neamului său, — privind și simțind subt un unghiu propriu:

Ca un doliu umbra munților se 'ntinde
Dincoace de nouile hotare

Şi ca o fiinţă fiecare
Ne cuprinde.

In amurg, când soarele apune
La hotar de patrie sărmană
Umbra s'adânceşte ca o rană,
Umbra de cărbune . . .

Par'că totul are suflet, are vieaţă . . .
Piscuri negre râdicate 'n zare
Amenință nouile hotare
Ca nişte braţă . . .

Şi în serile târzii de vară
Umbra lor ne mângâie pe frunte,
Şi simţim cum fiecare munte
Trece graniţa în ţară.

«Cât de triste ceasuri ne evocă aceste versuri — ceasuri triste pentru un neam întreg! Dulcea lor melodie e în armonie cu peisagiul şi cu ochii resemnaţi ai pământenilor, — fără să aibă nimic din ceeace se cheamă versificaţie patriotică.

«In altă parte a volumului său *Floarea Pământului:*

Duminici lungi, Duminici nesfârşite
Cu albe dimineţi scăldate 'n soare,
Cu clopote 'n văzduh răsunătoare . . .
Duminici lungi, Duminici adormite . . .

E linişte pe stradă, oboseală;
Ceva greoiu apasă urbea moartă.
Un servitor în haina lui de gală,
Cu capul gol, de-o oră-aşteaptă 'n poartă.

Se văd fereşti cu storurile trase.
Nu cearcă nimeni uşile 'ncuiate,
Apasă grea tăcerea peste case,—
Duminici lungi, Duminici întristate . . .

«Atmosfera de mâhnire a oraşelor mici, peisajul rural proaspăt şi curat, sărbătorile de odinioară ale Primăverii şi Paştile, când trăiau acei cari acum sunt în morminte, copilăria de altădată şi «grădina noastră cea din dosul casăi . . .».

«Dela primele acorduri acest poet priveşte 'n trecut şi 'n sine ca 'n nişte abisuri. Trecutul este un fel de imagine turbure a morţii iremediabile. Iar în noi trăeşte distrugerea fatală.

«Iată strofe caracteristice în *Povestea Omului:*

Cuvinte nouă-mi trebuesc, să pot
Tăcerea mută care doarme 'n noi
S'o smulg din taina noastră de strigoi,
Ca pe-un copac, cu rădăcini cu tot.

Cuvinte nouă-adânc purtate 'n mine,
Ca 'n toți aceia cari au murit . . .
Mă simt tăcând în mine, ca 'ntr'un schit
In care azi nici Dumnezeu nu vine.

Sunt singur, tot mai singur, pe pământ.
Pustiul crește 'n mine ca 'ntr'o casă
Pe-o zi de vară albă și frumoasă . . .
Pustiul doarme 'n mine ca 'n mormânt.

Cuvântul vechiu, cu care-abià pot cere
Amarele fărâmituri de pâne,
Il simt sărac și palid cum rămâne
Mai dureros de mut ca o tăcere.

Vreau să vorbesc și nu 'nțelege nime.
Se 'ntorc în mine gândurile iar
Ca niște paseri mute 'ntr'un stejar
Crescut stingher pe-o stearpă înălțime.

«Și 'n altă parte, în *Zilele Vieții:*

Albastră mare, mama vieții noastre,
In ce milenii imemoriale,
Când ți-ai retras talazurile tale
Ca azi neliniștite și albastre,

Ne-ai părăsit în algele murdare
Ce au rămas s'atârne peste stânci,
Ca să târîm și-acum, de-atunci, pe brânci,
Fatalitatea noastră creatoare . . .

«Tristeța existenței noastre, monotonia vieții, fragilitatea lucrurilor trecătoare, conștiința că în noi trăesc morții și că alt rost n'avem pe lume decât să ne repetăm în alții ,— toată această neagră amărăciune organică și-a găsit în d-l Demostene Botez, tot mai pronunțat, un cântăreț expresiv, ascuțit și personal.

«Mijloacele lui de exprimare, din cele câteva citații pe care le-am produs. sunt deosebit de ale sale și nouă. Sunt impresii grave și curate care întâia oară se desemnează și sună în limba noastră.

«Poet adevărat e acela care se regăseşte, primitiv şi copil, în faţa fenomenelor vieţii şi morţii, în faţa marelui mister care a uimit umanitatea din cele mai vechi timpuri. In el toate par nouă — şi toate le interpretează caşicum ar fi întâiul om conştient. Cu cât e mai puţin livresc, cu atât e mai preţios, atunci când vibrează înalt şi delicat.

«Această frăgezime şi maiestate faţă de marele mister se găseşte în Demostene Botez, fără literaturism, fără poze, cu accente simple şi profunde aşà cum nu întâlneşti decât la poeţii de rassă. Muzica gravă a versurilor lui îţi intră în suflet direct şi simplu, şi ades te surprinde, trezind ecouri ciudate în ceeace am puteà numì strămoşii noştri din inconştient:

Peste nu ştiu câtă vreme, când eu de mult voiu fi murit,
Intr'o Duminică de toamnă ca asta 'n care plouă azi,
Va sta 'ntr'o seară să asculte cum vântul fluieră prin brazi
Vre-un tânăr singur şi mâhnit.
Şi va vedeà cum la fereastră crenguţe de copaci se zbat,
Şi va simţì că-i tot mai singur şi-i tot mai trist şi mai uitat.
Şi poate, cine ştie, poate,
De pe vre-un raft de cărţi uitate,
El, vrând să nu se ştie singur ş'aşà alăturea de moarte,
Işi va luà tăcut o carte
Şi va cetì aceste rânduri.
Şi va simţì întâia oară că a mai fost un om odată
Care-a rămas aşà 'ntr'o sară de toamnă, când ploua târziu,
Că omu-acela nu mai este,
Că n'are să mai fie
Niciodată.
Va şti că i-a murit un frate
Pe care nu l-a cunoscut;
Işi va lăsà la urmă cartea pe braţe, şi va sta tăcut
Să mă audă
Plutind, aproape, prin singurătate.

Va fi din ce în ce tot mai târziu,
In jur tristeţa tot mai grea;
Şi mâna-şi va lăsà pe rândurile-aceste
Ca pe mâna mea . . .
Şi eu nimic nu am să ştiu.

«In volumul ultim, «Zilele Vieţii», sentimentul acesta se adânceşte şi am puteà adăogì că rămâne aproape atotstăpânitor. Exprimarea o duce la o desăvârşire care marchează un popas al vârstei. E necesar să adăogim, în acelaşi timp, că poetul, care a început prin a adoptà îndrăsnelile timpului ş'ale vârstei, se întoarce spre o exprimare clasică. Toate sunt fragile şi trecătoare, chiar şi inovaţiile şi modele poetice, — lucru care nu s'a observat numai acum şi numai la noi.

«Opera destul de însemnată până acum a acestui poet foarte distins și foarte artist, și îndeosebi ultimul volum — din care mai remarc, în trecăt, poeme ca *La o casă nouă*, *Uităm*, *Spital*, *«El»*, *Fantomele copilăriei*, *Elegie*, *Scheletul*, — îi dă dreptul să solicite *premiul Statului «Eliade Rădulescu»*. Acordându-i-l, Academia Română face alegerea cea mai nemerită».

D-l O. GOGA cetește următorul raport făcut de d-l O. Densusianu asupra scrierii «Poezii» de d-l *A. Toma*, distinsă cu o parte de 15.000 lei din Premiul Statului Eliade Rădulescu, de 50.000 lei:

«Poezii în genul tradițional, apropiindu-se totuși câteodată de inovații, pentru că d-l Toma întrebuințează și versul liber. Când însă găsim expresii ca «tot ce-mi hohotă prin vine» (pag. 15), ele trădează o contaminare de poezie socotită nouă de unii, dar care rămâne dincolo de literatură.

«Dacă varietatea motivelor a preocupat pe d-l Toma, apar ca o scădere prea multele desvoltări și tonul povestitor din majoritatea poeziilor. Redarea mai concentrată nu-i este totuși străină d-lui Toma, cum arată aceste versuri (cu o încheere însă nu bine aleasă):

«C'un gest, c'un zâmbet, c'un cuvânt
Sădim în timp un mugur sfânt;
Noi, magi de-o zi, să facem gestul,
Desăvârșească vecii restul». (pag. 128).

«Deasemenea poezia *Bolid:*

«Un surghiunit de Dumnezeu...
Ce-a scris o clipă'n noapte: Eu!
Lăsați-mi lava stinsă'n tină,
Un număr de muzeu nu cer;
Destul —: între pământ și cer
Am fost o dungă de lumină» (pag. 174).

«Se poate recunoaște d-lui Toma că nu lasă poezia la depărtări de cultura literară și nu o privește ca un joc frivol ori grotesc de cuvinte, cum multe se scriu astăzi, așà că versurile d-sale ar merità răsplata unei părți de premiu, dar d-sa le-a prezentat la un premiu nedivizibil».

D-l G. MURNU cetește următorul raport asupra scrierii «Theocrit-*Idile*, traduceri în versuri» de d-l *Theodor A. Naum*, distinsă cu o parte de 10.000 lei din Premiul Statului Eliade Rădulescu, de 50.000 lei:

«Autorul lucrează de mai mulți ani cu o pasiune vrednică de laudă pe terenul clasicismului. Și nu e numai un serios cunoscător al literaturilor antice, ci și un tălmăcitor destoinic care lasă urme trainice în literatura noastră. Aceasta s'a învederat cu deosebire în lucrarea de față, întâia interpretare în românește a poetului alexandrin. Interpretarea oricărei opere

clasice şi nu mai puţin aceea a creatorului poeziei bucolice înseamnă o problemă din cele mai delicate şi anevoioase. Pentru a puteà învinge greutăţile inerente, interpretul nu trebue să cunoască numai textul, ci să fie şi un bun cunoscător al limbei noastre literare şi mai presus de toate să aibă darul artistic. Se poate zice cu toată încredinţarea că, între cei cari s'au ocupat şi se ocupă cu tălmăcirea clasicilor, T. Naum întruneşte aceste condiţiuni şi, pe lângă aceasta, e un specialist şi nu un simplu amator cum se întâmplă adeseori. Intrucât d-sa a arătat o deosebită hărnicie şi-şi continuă munca roditoare în această direcţie, sunt de părere ca să fie încurajat acordându-i-se dinstincţia solicitată pentru lucrarea aceasta, al cărei preţ e mărit printr'o introducere şi note explicative care arată şi cunoştinţa sigură şi judecată neatârnată. »

D-l M. SADOVEANU ceteşte următorul raport asupra scrierii «Răsărit (poezii)» de d-l *D. Ciurezu*, distinsă cu Marele Premiu Dr. C. Păcuraru-Bianu, de 10.000 lei:

«Trăim toţi, zile după zile şi clipe după clipe. Ochii noştri privesc aceleaşi aspecte ale naturii — zări, munţi, ape şi văi, zori şi asfinţituri. Aceleaşi şi aceleaşi sunt toate — şi, cu toate acestea, nici o clipă nu samănă cu alta, niciodată, în cursul anilor, nu suntem o secundă aceiaşi, iar natura e diversă şi schimbătoare necontenit. In mare parte, în acest fenomen zace secretul poeziei şi al înnoirii ei. Atunci când cel care are «dar» — cântă cu un glas cum n'a mai sunat altul şi vede ceeace e în noi aspect pururea nou şi proaspăt, simţind totuşi legătura cu trecutul şi viitorul, cu moartea şi vieaţa eternă, — trezeşte şi în noi rezonanţe şi acorduri neaşteptate, şi-l simţim poet nu cu mintea, cu formulele şi prosodia, ci cu tot ceeace doarme în inconştientul nostru.

«Sunt şi alte forme şi aspecte ale poeziei. Versurile proaspete şi virgine ale tânărului poet Daniil Ciurezu însă sunt din prima categorie. Intr'însele sclipesc pâraie, ochi de copil hoinar vagabondând prin prunduri, curcubee de flori, zboruri de gângănii. Sună în ele tălăngile câmpiilor, freamăt de pădure, muget de căprior. Doarme în ele pacea grea de trecut a satelor noastre pline de eresuri. Străbate în ele primitivismul cel mai adânc — dela omul hirsut, cu ochii spăriaţi, din văgăuni. Un fior leagă pe om cu pământul, cu soarele, cu gângăniile — cu eternitatea: un panteism naiv şi mirat pune pe poet, cu cântecele lui, în faţa lumii o clipă: îi lucesc ochii, îi tremură glasul şi sufletul de bucuria vieţii, şi-i gata să treacă fără spaimă, ca toate, în fluviul etern.

«Daniil Ciurezu e un poet care a ieşit cu zăporul, cu soarele, cu florile şi cucul, în primăvară.

«In amintirea lui sună un cântec de leagăn al bunicelor de odinioară:

Nani, nanii,
Sânul mamii,
Ţină-l anii...

Că i-am pus
La ursătoare
Junghiu

Și-o stablă
De cicoare
Sinilie,
Ca să fie
Drept și aspru
La mânie...
Nani, nanii,
Sânul mamii,
Ţină-l anii...

«Pe buze, îi rătăcește un descântec:

Apă
Apă lină,
Cu miros de bolbotină,
Neatinsă de lumină
Nici de umbră de sulfină,
Nici de gură de albină,
Apă,
Apă lină...

Apă vie, ne'ncepută,
In adânc de lut crescută,
In prundiș de piatră suptă,
De senin necunoscută,
Apă vie ne'ncepută...

Am venit
Cu zori pe gene
Și pe tâmple
Cu răcoare de poene,
Am venit
In păr cu vânt
Și pe glesne
Miros reavăn
De pământ,
Să-ți descânt,
Să-ți descânt...

«Sau, hăulind printre flori de poene, se oprește și se joacă cu o gărgăriță și cu o floare de cicoare, rostind farmece copilărești:

Cic, cicoare
Cântătoare

Din glădicii
Plini de floare

Cic, cu guşa
Incărcată
De ciccicuri
Şi de soare...

«Aşà îşi petrece par'că anii dintâiu ca un pom — ori ca o jivină tânără — şi deodată deschide ochii şi înţelege marea vieaţă a naturii din juru-i:

Am dat cu mâna crengile'ntr'o parte
Ca să privesc cum soarele răsare,
Cum crângul tot neliniştit tresare
Când dimineaţa apele-şi împarte.

Când răsăritul excală şi sue
Gonind lumina 'n fluturi spre izvoare,
Când paserile aşteaptă ca să zboare
Cu premenirea zărilor verzue.

Şi cum cătam adâncul să-l cuprind
Ca'n ochii mei minunea să se 'ntâmple,
Mi-a năvălit un val de sânge 'n tâmple
Şi mi-am simţit obrajii cum s'aprind.

Păream ieşit atuncea din pământ
Frumos şi svelt, puternic şi curat,
De săntatea firii 'nfiorat
Ca un arin ce tremură de vânt.

*

Cădeà lumina caldă 'n picuri grei
Şi-mi înflorea pe umeri şi pe mâni,
Simţeam sub tălpi izvoare de fântâni
Cum se trudesc să iasă'n calea ei.

Din cuiburi puii se 'ntindeau golaşi
Ciricurile cintezii s'audă,
Când zorile, pe aripa lor crudă,
Râdeau, ca pe-un mănunchiu de conduraşi.

O căprioară 'n margini de tufiş
Lingea pe ochi un puiu lipit de ea
Şi urzitori pe vârfuri de smicea
Din raze noi urzeau painjeniş.

Pe gura unei flori deschise — atunci
S'a năpustit un flutur ş'o albină,
Iar de pe culmi nămeţii de lumină
Işi spulberau zăpada de pe lunci.

*

Şi eu, tăcut, am mers prin iarba udă,
Pe fruntea mea cu urme roşi de dungi —
Am ascultat spre «Locurile lungi»
Cum vitele trec ciurdă după ciurdă.

M'am abătut din cale, să vorbesc
C'un om venit în linişte să are,
M'am închinat şi eu, ca el, spre soare,
Simţind că 'n nemurirea lui, trăiesc.

«Infrăţirea cu natura şi trecutul se manifestă bogat în toate tablourile care ni se înfăţişează după ce trecem de acest minunat portic de lumină.

«Astfel soseşte primăvara, creiată, proaspătă şi nouă în bucăţile *Azi-noapte*, *Primăvara*, *Am semănat*, *In soare*. E o revărsare de energie telurică, am puteà spune, izbucnirea unui chiot înrudit cu lumina şi seva. La asta se adaogă o atmosferă specifică de sat oltenesc, — o evocare a unui trecut nedesluşit de basm şi baladă: caracteristice, din acest punct de vedere, sunt bucăţi ca *Haiducul*, *Paparudă*, *Sară*, *Hotar*, *In odaie*, *Casă veche*.

«Versificaţia acestui poet nou e îndrăsneaţă prin elementul ei conservator — căci evocă descântecul şi cântecul uneori, e artistică şi nespus de mlădioasă, colorată cu multe cuvinte nouă populare. Avem de-aface cu un poet născut, al pământului aceastuia până în cele din urmă fibre ale fiinţii lui. Cum zice el singur, în închinarea dela sfârşitul volumului, — către Dumnezeu:

Mi-e trupul tot un svon de depărtări,
Un murmur de pădure şi şuvoaie,
Pe umeri port un ropot viu de ploaie
Şi'n ochi lumina toată dintre zări.

Mi-e fruntea proaspătă de înălţimea Ta
Şi tâmplele mă dor de năzuinţi,
De-atâta vis mi-s braţele fierbinţi,
C'ar vrea să înflorească 'n faţa ta.

Pe gene-mi joacă dalb un luminiş,
Şi 'n coapse simt răsaduri din pământ,
Tot trupul meu se bucură de vânt
Ca un lăstar cu freamătu 'n frunziş...

«E crescut din acest popor şi legat cu tot ce-i patrimoniu nobil al nostru.

«Să-i primim cu plăcere prima operă, — dându-i încurajarea premiului nostru Dr. Păcuraru-Bianu».

D-l ANDREI RĂDULESCU ceteşte următorul raport asupra scrierii «I. Tanoviceanu, Tratat de drept şi Procedură penală, Ediţiunea a II-a a Cursului de Drept şi procedură penală, revăzută şi completată, în cinci volume» de d-nii *V. Dongoroz, Dr. C. Chiseliţă, Dr. Şt. Laday* şi *Eug. C. Decusară*, distinsă cu o parte de 25.000 lei din Premiul Statului Gheorghe Asachi, de 50.000 lei:

«La premiul Asachi a fost depusă ediţia II-a a *Tratatului de Drept şi procedură penală* a regretatului coleg Tanovicenau, ediţie întocmită de d-nii: Vintilă Dongoroz, Avocat, Corneliu Chiseliţă, Consilier la Inalta Curte de Casaţie, Ştefan Laday, jurisconsult din Cluj şi Eugen C. Decusară, Directorul statisticei judiciare.

«Lucrarea e formată din 5 volume şi are în total 4195 pagini de text Primul volum a apărut în 1924, iar ultimul în 1927.

«Noua ediţie este nu numai o simplă reînoire şi o revedere a celui dintâi ci o mărire în părţile ei principale în astfel de proporţiuni, încât aproape apare ca o nouă lucrare.

«Aceasta rezultă: 1) din numărul volumelor şi al paginilor; opera lui Tanoviceanu erà compusă din 3 volume, care aveau 1965 pagini. Lucrarea de faţă are 5 volume cu 4195 pagini, deci în plus 2230 pagini.

2. «Ca paragrafe ediţia I aveà 3154, ediţia II are 6204, adică în plus 3050.

3. «Dovada hotărîtoare în acest sens rezultă mai ales în cercetarea lucrării. Ea cuprinde nu numai numeroase paragrafe noui care se revăd şi se complectează cele scrise de Tanoviceanu dar părţi întregi, mai cu seamă în ultimele volume, care n'au existat în prima ediţie. Putem cità: în volumul I la paragraful 4 sunt adăogate alte 3, la paragraful 237 adăogate 9, la paragraful 507 adăogate 16, la paragraful 516 adăogate 6, la paragraful 555 adăogate 8, la paragraful 640 adăogate 7, la paragraful 733 adăogate 14. In vol. II 1452 = 24 noui. In vol. III la paragraful 2042 = 24, la paragraful 2051 = 30. In vol. IV la paragraful 304 = 49, la paragraful 414 = 13, la paragraful 423 = 10. In vol. V la paragraful 532 = 14, la paragraful 542 = 58; la paragraful 543 = 4, la paragraful 544 = 10, la paragraful 751 = 20, la paragraful 901 = 54, la paragraful 902 = 10, la paragraful 1014 = 8. Cum se vede, găsim adeseori adevărate broşuri de mai multe pagini alăturate la un paragraf al primei ediţii.

«Astfel fiind, lucrarea intră în prevederile regulamentului pentru a puteà fi luată în considerare la premii.

«Această operă cuprinde expunerea cât se poate de completă a principiilor fundamentale ale Dreptului şi procedurei penale româneşti: primele trei volume destinate Dreptului penal iar ultimele două procedurei penale.

«In ele au fost cuprinse și normele principale referitoare la materia penală din Bucovina și Ardeal; pentru cea dintâi a lucrat d-l Consilier Chiseliță, pentru cea de a doua d-l Șt. Laday, distinși jurisconsulți și buni cunoscători ai legislației din acele părți ale țării.

«Valoarea lucrărei poate fi observată chiar dintr'o examinare sumară. Este știut că opera lui Tanoviceanu a fost socotită, cu drept cuvânt până acum, cea mai bună lucrare asupra părței generale a Dreptului penal.

«Alcătuitorii ediției de față au păstrat și au dus mai departe această caracterizare, întocmind o operă, care reprezintă o reală îmbogățire a literaturei noastre juridice și care fără îndoială este de o valoare remarcabilă din toate punctele de vedere.

«Cu atât mai mare le este meritul cu cât nu erà ușor de a îmbinà cele 2 ediții, de a pune de acord asupra atâtor chestiuni modul lor de a vedeà cu al autorului prim și de a menține totuși unitatea publicației. Cu toate greutățile au izbutit în cea mai mare parte.

«Este adevărat că în unele locuri aceasta n'a mai fost posibil, căci ei n'au putut îmbrățișà punctul de vedere al lui Tanoviceanu.

«Astfel cu privire la neretroactivitatea legei penale, Tanoviceanu o admite pe când Dongoroz în ediția II o combate (I. pag. 261, No. 251, 252 și 252-I).

«In ediția I se admit 3 elemente constitutive ale infracțiunei iar în a II-a se contestă unul din ele, cel legal (I. 391, No. 370 și 370-I).

«Ocupându-se de infracțiunile imposibile Tanoviceanu este de părere că în aceste infracțiuni nu există actul de execuțiune. Dongoroz în ediția II-a admite că există o execuțiune, numai că ea este făcută cu mijloace improprii de a realizà rezultatul ilicit (I. pag. 509, No. 472 și 472[1]), sau este îndreptată în vederea unui rezultat irealizabil. Tanoviceanu combate teoria infracțiunilor imposibile, iar Dongoroz face anumite distincțiuni (I, No. 483 și următoarele, 487 [1-2] și 4982).

«Tanoviceanu susține pedeapsa cu moarte, pe când Dongoroz este de părere contrarie (III, No. 353 și 1767 și 1768[1] nota *a*).

«In ediția I-a e combătută prescripția pedepsei, iar în ediția II-a e admisă cu condiție de a fi mai bine reglementată.

«Tanoviceanu susține să fie înlăturate chestiunile prejudiciale pentru că e unitate de jurisdicție. Dongoroz le admite în unele cazuri (IV, pag. 301, No. 188 și 188[1]).

«Acestea însă, nu pot, micșorà valoarea lucrării, fiecare dintre alcătuitori fiind liber să aibă părerea sa iar cetitorul — grație indicațiilor date în text — poate vedeà ușor că nu e o contradicție a aceluiași autor ci sunt păreri ale unor autori diferiți. Asemenea părți dovedesc încă odată că ediția II-a nu e o simplă revedere sumară cu mici adaosuri a primei, ci este în cea mai mare parte o lucrare nouă; în special materia procedurei penale este aproape în întregime refăcută și mult mai desvoltată.

«In alcătuirea acestei ediții autorii n'au neglijat aproape nimic din cerințele științii juridice. Doctrina română și străină, este folosită din belșug,

iar când e cazul, criticată cu argumentare strânsă, care convinge şi îndrumează pe căi sigure. Nouile concepţii în această ramură a Dreptului sunt expuse în chip luminos, analizate, combătute sau susţinute cu o adevărată metodă ştiinţifică.

«Jurisprudenţa, aşà de însemnată pentru vieaţa Dreptului, are locul ce i se cuvine. Tot ce s'a produs mai însemnat fie la noi, fie în alte părţi,pe terenul jurisprudenţial, în legătură cu chestiunile tratate este arătat, coordonat, supus uneori observaţiunilor severe care pot servì pentru îndreptări.

«In părţile rezervate legislaţiei din Ardeal şi Bucovína s'a căutat a se da în chip mai sumar elementele trebuincioase pentru a cunoaşte stările de acolo, a le comparà cu cele de aici şi a netezì astfel tot mai mult drumul unificărei. Deşì părţile alcătuite de d-nii Chiseliţă şi Laday sunt mai reduse (câte 214 paragrafe de fiecare) ele nu sunt mai puţin utile, fiindcă vor servì pentru realizarea mult doritei unităţi de legislaţie.

«In genere, tratarea chestiunilor a fost făcută într'un mod deosebit de larg evitându-se, însă repeţirile ori desvoltările inutile. Cercetătorul poate găsì aproape tot ce este necesar pentru studiul principiilor generale penale precum şi numeroase indicaţiuni doctrinare şi jurisprudenţiale, spre a se călăuzì pe drumurile acestei ştiinţe.

«Sunt de pus în evidenţă şi calităţile de formă, expresiunea clară, definiţii simple şi precise, stil sobru şi curgător, limbă ferită cât mai mult de neologisme; când şi când avânt şi căldură în susţinerea ori combaterea unor puncte de vedere.

«Prin varietatea şi bogăţia chestiunilor expuse, prin analiza riguroasă a atâtor probleme delicate de Drept, prin modul sistematic şi spiritul ştiinţific cu care a fost alcătuită, această nouă ediţie, este o lucrare de valoare care ridică ştiinţa românească şi care desigur că poate fi comparată cu multe lucrări din literaturile străine. Tanoviceanu a avut norocul să capete continuatori aşà de pricepuţi şi de harnici, cari nu numai că au menţinut, dar au şi înălţat valoarea operii sale.

«Ea va fi de un mare folos atât pentru omul de ştiinţă cât şi pentru practician. Completată cu partea specială a Dreptului penal ţinută la curent şi adaptată transformărilor de legislaţie, în urma noului cod penal, ea va rămâne pentru multă vreme elementul de bază pentru ştiinţa penală românească.

«Deaceea ar merità să i se acorde întregul premiu. Cum însă sunt şi alte lucrări de valoare depuse acì vă rog să hotărîţi ca în orice caz să i se acorde cea mai mare parte din acest premiu».

D-l ANDREI RĂDULESCU citeşte următorul raport asupra scrierii «Dreptul falimentar român cu legislaţia teritoriilor alipite» de *Mihail Paşcanu*, distinsă cu o parte de 15.000 lei din Premiul Statului Gheorghe Asachi, de 50.000 lei:

«Intre însemnatele lucrări juridice prezentate pentru premiul Asachi este şi lucrarea răposatului profesor *Mihail Paşcanu*, asupra *Dreptului*

falimentar român, lucrare apărută în 1927 şi depusă de autor la cancelaria Academiei cu câteva zile înainte de a muri.

«Volumul de 773 pagini cuprinde una din cele mai însemnate cercetări doctrinare ce s'a făcut până acum la noi cu privire la materia falimentului.

«Autorul nu s'a mulțumit cu comentarea textelor şi înşirarea jurisprudenții — ceeace încă este util — ci a urmărit să întocmească o adevărată lucrare de ştiință.

«Arătarea izvoarelor textelor din legile noastre, cu indicațiuni asupra trecutului, interpretarea cât mai amănunțită a acestor texte, expunerea doctrinei române şi străine, critica textelor, a doctrinei și a jurisprudenței, observațiuni asupra diverselor aplicațiuni practice, acestea alcătuiesc tabloul ce ni se înfățişează.

«Acest tablou e completat cu cercetarea normelor de drept din teritoriile desrobite, parte în care a pus în evidență unele dispoziții, care i s'au părut mai bune decât cele din vechiul Regat.

«Lângă acestea a adăogat numeroase părți de drept comparat, cu interesante comparații și propuneri în vederea legiferării, propuneri concretizate şi într'un anteproiect de lege pentru concordatele preventive. Mai peste tot a căutat să privească chestiunile şi din punct de vedere economic, stăruind asupra foloaselor sau neajunsurilor unor măsuri.

«Deşi destinată în primul rând studenților, având un cuprins redus şi de o făptură informativă, cum o spune cu modestie autorul în prefață, lucrarea este destul de desvoltată şi va folosi nu numai juriştilor, pentru deslegarea dificultăților întâlnite în practică, ci şi comercianților şi economiștilor în genere.

«Ca în orice operă omenească, desigur că sunt părți care puteau fi rezolvite şi în alt chip, sau asupra cărora se pot face diverse observațiuni. Astfel, se pare că din dorința de a avea o formă cât mai românească şi ca o reacțiune contra limbei juridice a unora, a întrebuințat, a încercat să creeze chiar unele expresiuni care nu-s destul de potrivite. In alte locuri, muncit desigur de ideea de a fi cât mai concis, a ajuns la părți mai puțin curgătoare decât restul lucrării.

«Pentru citații a întrebuințat modul de a le face în textul expunerii, ceeace îngreuiază uneori cetirea.

«In ceeace privește fondul, desigur că unele din părerile sale sunt — ca atâtea în orice știință — discutabile.

«Nu, însă, după asemenea mici defecte trebuie judecată valoarea operii; în condițiile în care a lucrat-o şi a tipărit-o i-au putut scăpa neobservate; şi cel dintâiu care, fără îndoială ar fi luat măsuri să le îndrepteze ar fi fost autorul.

«Ceeace trebuie relevat este, pe lângă planul sistematic al lucrării, sârguința depusă pentru a cerceta un material doctrinar şi jurisprudențial, român și străin, așa de bogat și așa de variat, modul cum l-a utilizat cu o deosebită competință de adânc cunoscător, concepția şi spiritul ştiințific care se degajează din întreaga lucrare, năzuința de a da soluții în atâtea

chestiuni subtile precum şi părţile de originalitate care se vădesc destul de des.

«Avem deci o lucrare de valoare. Ea arată pe autor ca un doctrinar de seamă, care aveà nu numai pregătirea dar — ceeace nu se întâlneşte prea des — dragostea cercetărilor ştiinţifice.

«Studiile sale anterioare — articole, broşuri, cursuri — lăsau să se întrevadă, iar volumul de faţă este o primă înfăptuire mai puternică a gândului său mereu frământat de a contribuì pentru desvoltarea ştiinţei juridice româneşti.

«Moartea i-a tăiat avântul şi-a răpit culturii noastre un element preţios, care desigur ar fi putut să ajungă între noi şi ar fi produs şi alte lucrări pentru care aveà deplină pregătire şi chemare.

«Ultima şi valoroasa lui lucrare trebuie încununată, — şi dacă însemnătatea şi a celorlalte cărţi depuse la acest premiu nu îngăduie mai mult — trebuie să i se acorde o foarte mare parte din premiu.

«Dacă autorul nu mai poate aveà mulţumirea adusă de recunoaşterea muncii şi meritelor din partea celei mai înalte instituţiuni culturale, premierea lucrării va îndemnà elementele alese să-şi îndeplinească tot mai stăruitor datoria de a muncì pentru îmbogăţirea literaturei juridice româneşti, cu convingerea deplină că acì operile de seamă sunt judecate cu toată dreptatea».

D-l I. NISTOR ceteşte următorul raport asupra scrierii «Monografia oraşului Dej» de d-l *George Mânzat* distinsă cu o parte de 5.000 lei din Premiul Statului Gheorghe Asachi, de 50.000: lei

«Autorul, un harnic cleric din Dej, cunoscut şi prin alte mici publicaţiuni de interes local, a încercat să alcătuiască o monografie istorică a oraşului său natal, înzestrând-o cu numeroase ilustraţiuni. Incercarea este într'o măsură oarecare reuşită, întrucât dânsul s'a străduit să adune în cele 321 de pagini ale cărţii sale, tot ce a putut găsì în cersul său restrâns, în cărţile ungureşti, nemţeşti şi româneşti cu privire la oraşul Dej, începând cu epoca preistorică şi terminând cu anul Domnului 1926.

«Mărturiile sunt culese cu multă harnicie, pricepere şi cu oarecare simţ critic. Atenţiunea autorului se îndreaptă în deosebi spre conaţionalii săi români din Dej, pe cari îi găseşte acolo numai la începutul veacului al XVIII-lea (pag. 52). Informaţiunile curg mai abundent dela 1800 încoace şi în deosebi cu ocazuinea evenimentelor dela 1848 şi 1918. Cartea mai cuprinde şi informaţiuni asupra asezămintelor publice din capitala judeţului Someş. In capitolele din urmă se insistă asupra mişcării artistice, literare şi culturale, asupra muzeului orăşenesc, asupra populaţiunii româneşti, etc.

«Ca încheiere, autorul spune că a scris cartea din curată dragoste faţă de locul unde a văzut lumina zilei. Apreciind această dragoste a autorului şi având în vedere contribuţiunile pe care le aduce la cunoştinţa noastră despre oraşul Dej, cred că astfel de lucrări merită să fie încurajate şi deaceea recomand lucrarea spre premiare cu o parte din premiul Asachi».

D-l DIM. GUSTI ceteşte următorul raport asupra scrierii «Variaţiile sezonale ale leului. Studiu analitic şi comparativ asupra fluctuaţiilor antebelice şi postbelice ale leului, însoţit de tabele statistice şi diagrame» de d-l *Aureliu I. Popescu*, distinsă cu o parte de 5.000 lei din Premiul Statului Gheorghe Asachi, de 50.000 lei:

«Aceasta monografie este una din cele mai bune lucrări apărute la noi după răsboiu; ea este o remarcabilă contribuţie ştiinţifică la luminarea pe întinse baze statistice, a problemei noastre monetare. Autorul este adeptul teoriei cantitative a lui J. M. Keynes, expusă în cunoscuta sa operă « A trust of monetary reform». Punctul de vedere exagerat al lui Keynes nu este împărtăşit de întreaga ştiinţa economică, ceeace face, desigur, că şi expunerea d-lui Popescu să fie eventual supusă discuţiei. Totuşi autorul prin întrebuinţarea acestei metode riguros ştiinţifice şi prin aplicarea ei consecventă în toate detaliile a ajuns la rezultate de cel mai mare preţ.

«Pornind dela date statistice sigure, pe care autorul a avut grija să le cerceteze în prealabil şi să le completeze, pentru cea mai obscură perioadă. a evoluţiei noastre monetare, anume aceea care începe după răsboiul mondial, lucrarea este construită pe un solid fundament ştiinţific şi care o deosebeşte de cele mai multe manifestări ale literaturii noastre economice.

«Prima parte a studiului priveşte perioada dinainte de răsboiu, ea scoate în evidenţă pentru întâia oară faptul de o importanţă deosebit de mare, că în variaţiile cursului valutei noastre, în timpuri relativ normale, se pot stabilì mişcări periodice de o regularitate pronunţată, care stau în directă legătură cu fenomenele anuale ale producţiei noastre de bunuri, cu fazele sezonale ale comerţului de desfacere şi export a acestor bunuri şi cu aspectele caracteristice locale ale vieţii economice a marei masse a populaţiei noastre.

«Aceste observaţii şi constatări, deduse în mod necesar logic, sunt de cea mai mare importanţă pentru studiul structurei vieţei noastre economice şi sunt primele constatări de acest fel, la noi.

«Partea a doua a lucării, care se ocupă cu studiul aceloraşi fenomene, amintite mai sus, întâmplate însă după răsboiul mondial, are meritul cel mare de a face constatarea ştiinţifică a faptului important, că variaţiile leului au încetat de a mai fi consecinţele unei deprecieri progresive, începând din anul 1923, apoi că din acest an încolo nu mai sunt decât fluctuaţii extrem de ample şi de frecvente, între limite foarte depărtate una de alta, dar care limite arată totuşi o constanţă pronunţată în decursul anilor. Concluziile relative la oarecare periodicitate a acestor variaţii ale leului pot fi împărtăşite sau nu. Constatarea însă ce merită a fi reţinută este stabilitatea relativă a cursurilor extreme, între care a variat cursul leului dela 1923 încoace; această constatare, dedusă prin argumentări ştiinţifice, pe baza unui material riguros ales, a servit în sfârşit ca punct de plecare şi ca fundamentare pentru cercetarea marei probleme de actualitate, care este stabilizarea leului.

«Lucrarea prezintă în anexe bogate tablouri statistice, relații procentuale și de grupări pe perioade de timp de tot felul și diagrame, ce ilustrează în mod evident caracterul ei important științific.

«In total, lucrarea d-lui Aureliu Ion Popescu este meritoasă atât din punct de vedere al metodei riguros științifice întrebuințate, cât și din punct de vedere al construcției ei analitice și al aportului nou de cunoștințe, pe care-l aduce în domeniul problemei monetare românești.

«Sunt prin urmare de părere că această lucrare merită a fi premiată de Academia Română.»

D-l ANDREI RĂDULESCU cetește următorul raport asupra scrierii «Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică» de d-nii *Alex. P. Măinescu* și *Dem. D. Stoenescu*, distinsă cu o parte de 2.500 lei din Premiul Adamachi de 5.000 lei:

«Una din problemele importante și cu o destul de deasă aplicație practică este exproprierea, mai ales în epoca aceasta de prefaceri după războiu. Noi avem, în această materie, o lege generală de expropriere, din 1864, care deşì a fost modificată totuși are multe lipsuri și o serie de dispoziții, care nu mai cadrează nici cu starea legislației actuale, nici cu împrejurările sociale și economice.

«Asupra materiei n'avem însă o literatură juridică mai întinsă, și, afară de o lucrare mai veche, rare sunt articolele consacrate chestiunilor relative la expropriere.

D-nii *Petre Al. Măinescu*, advocat și *Dem. D. Stoenescu*, decanul Baroului din Craiova, au întocmit o lucrare privitoare la legea și la materia exproprierei, pe care sub titlul «*Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*» o prezintă la premiul Adamachi.

«Lucrarea nu este, cum s'ar păreà la prima vedere, o lege adnotată, ca deobiceiu. Ea este formată din 3 părți. Prima parte cuprinde un studiu doctrinar asupra exproprierei, alcătuit metodic și în care au tratat cu deosebită competență aproape toate chestiunile mai importante, folosind o bibliografie bogată, dând notițe istorice și punând într'o lumină nouă principiile de seamă referitoare la materie.

«Tot acì au adăogat un studiu interesant asupra legislației comparate, în care sunt curpinse elemente prețioase pentru cel ce vreà să înțeleagă în mod complet și exact starea legislației în Belgia, Olanda, Elveția, Spania, Italia și Germania.

«Același lucru l-au făcut pentru legislația din Ardeal, Bucovina și Basarabia.

«Grație acestor cercetări de drept comparat lucrarea pune la îndemâna cetitorului tot materialul de seamă și-i dă putința să cunoască concepția de azi asupra exproprierei și modului de efectuare.

«Partea a doua este consacrată legei de expropriere din Vechiul Regat, pe care o comentează și o adnotează. Spre deosebire de alte lucrări similare, lucrarea de față cuprinde sub fiecare articol mai întâiu chestiunile

de doctrină mai însemnate, cu importante observaţiuni şi contribuţii personale ale autorilor expuse în chip sistematic.

«După examenul doctrinar urmează expunerea jurisprudenţei. Şi aci nu o enumerare de hotărîri oricum şi de oriunde, ci o aşezare cu ordine, cu multă îngrijire, şi în care se pune întotdeauna în relief însemnătatea deciziilor Inaltei Curţi, ceeace nu i-a împiedecat, totuşi, să semnaleze şi să critice unele din hotărîrile care li s'au părut că nu cadrează cu textele.

«In partea a treia sunt o serie de contribuţiuni, «de lege ferenda», care e de mult folos pentru unificarea legislaţiei exproprierii şi care desigur vor trebui luate în considerare de legiuitor. Aceste contribuţiuni dovedesc, pe lângă bogata pregătire a autorilor şi cunoaşterea din punct de vedere practic a diverselor aspecte ale acestei probleme, aşà de însemnată atât pentru interesele generale dar şi pentru cele individuale. Prin măsurile ce propun, ei urmăresc un acord între aceste 2 categorii de interese care să apere drepturile fiecărei părţi.

«Volumul de 130 pagini cuprinde la sfârşit legile franceze şi dela noi, împreună cu mai multe formulare pentru practiciani.

«Desigur că în unele părţi se pot găsi lipsuri, inerente oricărei lucrări, mai ales când mergi într'un teren unde sunt destule chestiuni noui, care mai au nevoie de completări; totuşi nu găsim nimic din ceeace i-ar puteà atrage critici severe.

«In genere, lucrarea este alcătuită cu o deosebită sârguinţă şi ca fond şi ca formă şi va fi o călăuză cât se poate de bună pentru oricine va voi să pătrundă în materia exproprierii. Şi nu ne îndoim că autorii, jurişti care se îndeletnicesc de multă vreme cu cercetări serioase pe terenul dreptului o vor completà, şi îmbunătăţi şi vor face din ea tratatul de o utilitate necontestată asupra exproprierii.

«Faţă de valoarea acestei contribuţii pentru dreptul nostru, sunt de părere să li se acorde premiul Adamachi».

D-l N. IORGA ceteşte următorul raport asupra scrierii «Tudor Vladimirescu — Glose, fapte şi documente noui» de d-l *Emil Vârtosu*, distinsă cu o parte de 1.500 lei din Premiul Adamachi de 5.000 lei:

«Scrisorile descoperite şi publicate de d-l Vârtosu vor rămâneà una din principalele baze pentru cercetarea acestui fenomen aşà de complet supt forma lui naivă, care e mişcarea «Domnului Tudor».

«Bine copiate, cu îngrijire editate, ele au în frunte o prefaţă în care cercetarea de amănunte e făcută cu pătrunderea unui istoric format.

«Autorul e însă un student, şi încă, mi se pare, de la altă specialitate decât cea istorică.

«Imi fac o plăcere să recomand lucrarea lui de debut pentru premiul la care e prezintată».

D-l S. MEHEDINŢI ceteşte următorul raport asupra scrierii «Pestalozzi şi Şcoala creatoare» de d-l *Const. Mureşeanu*, distinsă cu o parte de 1.000 lei din Premiul Adamachi de 5.000 lei:

«Personalitatea lui Pestalozzi e cunoscută şi recunoscută de orice om de şcoală. Ceeace impresionează îndeosebi la Pestalozzi e frumuseţea vieţii sale de apostol. «Dacă a fost vreodată un om genial, adică un om care n'a avut nevoie să caute adevărul omenesc în afară, fiindcă l-a găsit în sine, atunci a fost Pestalozzi. El l-a găsit în munca grea şi chinuită, pe care şi-a impus-o singur pentru creşterea celor lipsiţi de orice ocrotire şi de orice nădejde. Acesta a fost un drum cu totul nou». Această judecată, tocmai din partea lui Natorp, este o dovadă pipăită că pedagogia socială dela Pestalozzi porneşte.

«Autorul lucrării de faţă, după ce înşiră momentele însemnate din vieaţa reformatorului, analizează gândirea pestalozziană sub întreitul ei aspect: sociologic, psicologic şi pedagogic. Apoi arată ce a rezultat din activitatea practică a lui Pestalozzi şi din scrierile sale, înşirând o sumă de creaţiuni social-naţionale, social-economice şi social-pedagogice, ca un fel de încoronare a şcolii sale creatoare.

«Partea cu totul remarcabilă din opera d-lui Mureşanu este totala ei consecvenţă. Sunt mulţi — poate prea mulţi — pedagogi cari isprăvesc pedagogia lor cu scrisul. Ca pestalozzian adevărat, autorul acestei lucrări a păşit la aplicări. Deprins cu metoda universităţilor engleze, unde a petrecut mai mulţi ani, împărtăşindu-se din plin din vieaţa studenţimii engleze, profesorul român a căutat să aplice cât mai larg bunele îndrumări, căpătate aiurea. *A alege de pildă clasa copiilor celor mai oropsiţi, ca să te ocupi deaproape de desvoltarea ei şi să o transformi în faţa colegilor cari urmăriau experienţa*, nu e un lucru care să se întâmple în orice zi şi orişiunde. A ieşì apoi din cadrul şcolii şi a purtà făclia de educator şi în părţile mai puţin înlesnite ale societăţii, este iarăşi o trăsătură pestalozziană, vrednică de toată lauda.

«Numărul relativ mare de lucrări pedagogice ale autorului, precum şi vieaţa sa de *pedagog efectiv*, legat de «şcoala-creatoare» a lui Pestalozzi, pe care o prezintă cetitorului în chipul cel mai simpatic în lucrarea de faţă, sunt un îndemn pentru subsemnatul să o propună pentru premiul întreg sau pentru o parte cât mai mare din acest premiu divizibil — se înţelege, nu e vorba de quantum, ci să relevăm cât mai mult fericita iniţiativă a celor cari trec dela pedagogia scrisului la pedagogia faptei».

D-l G. MARINESCU ceteşte următorul raport făcut de d-l Dr. D. Gerota asupra scrierii «Prevenirea şi combaterea raţională a sifilisului» de d-l *Dr. M. I. Constantinescu*, distinsă cu premiul Gh. Chiţu, de 1.000 lei:

«Această lucrare, deşì este o publicaţiune modestă, fără pretenţia unei monografii complete asupra tratamentului sifilisului, totuşi esteo publicaţiune utilă, pentrucă îndrumează publicul şi-i arată importanţa unui tratament bine făcut, arătându-i totdeodată dezastrul rezultat dintr'un tratament insuficient.

«Prin argumente şi exemple expuse în termeni ce se pot înţelege de orişicine; prin tabele *grafice şi indicatorii*, această lucrare face adevărată educaţie *profilactică* a sifilisului, şi învaţă pe pacient, cum să-şi ţie singur

observația sa în clinică, în ceeace privește *dozele*, durata și intervalele între seriile de tratament, până la vindecarea completă.

«Prin exemple clinice, atrage atențiunea publicului, cât de circumspect și prudent trebuie să fie pacientul, în fața examenului cu rezultatul negativ, al sifilisului ereditar.

«Dificultățile pe care le întâmpină medicii în practica lor, de a convinge pe pacient să se trateze suficient; ignoranța și nesiguranța pacientului, de a ști când a făcut un tratament complet, sunt lămurite în această broșură; așà că publicul de ambele sexe și de orice vârste, va trage mari foloase cetind lucrarea d-lui Dr. Constantinescu.

«Pentru aceste considerațiuni, publicațiunea d-lui Dr. Constantinescu aducând un serviciu higienei sociale, merită să fie încurajată».

D-l Dr. G. MARINESCU cetește următorul raport asupra scrierii «Cancerul buzelor, Studiu anatomo-clinic» de d-l *Dr. Nic. Sebastian*, distinsă cu o parte de 2.500 lei din Premiul Demostene Constantinide, de 4.000 lei:

«Autorul se ocupă în această monografie de cancerul buzelor, boală gravă și prin frecvența ei și prin urmările pe care le are. După cancerul uterin, acela al buzelor este cel mai frecvent. El se întâlnește, în general, la persoanele care au trecut de 40 ani, cu maximum de frecvență între 45—60 ani. El nu aparține numai bătrâneții, căci deşì statisticele arată că numărul cancerelor crește progresiv cu vârsta, însă numărul din ce în ce mai mic al indivizilor cari ajung la o vârstă mai înaintată, face în chip firesc proporția de cancere mai mare ca la adult. După statisticele autorului, cancerul buzei inferioare se întâlnește mai ales între *50—55 ani*, pe când acela al buzei superioare apare mai des după 60 ani. Se observă mai deseori la bărbat decât la femeie. *Profesiunea* are un rol însemnat, căci cel mai larg tribut îl dau *muncitorii*, *țăranii*, suflătorii de stilcă, lucrătorii de parafină, tapițerii. Este mai rar la orășeni și intelectuali.

«Cei mai mulți autori atribue fumatului un rol însemnat în predispoziția canceroasă; s'a vorbit chiar de un *cancer al fumătorilor*. Din cercetările autorului 20,60% dintre canceroși erau fumători. Fumatul împreună cu o rea higienă bucală, favorizează exaltarea *infecțiilor*, care constitue originea stomatitelor, a leucoplasiilor greu de vindecat, și care prin iritație continuă se pot transformà în epiteliome maligne.

«Iritațiile mecanice și chimice, inflamațiile cu acțiune izolată, sau simultană și reciprocă, lucrând în mod diferit, pot să producă, desvoltarea unei tumori canceroase.

«In capitolul anatomiei patologice, după ce dă noțiuni de anatomice normală, autorul ilustrează constatările sale prin trei planșe în colori, originale, și prin un număr de desenuri în negru. Desenurile în colori sunt bine reușite, fiind făcute după preparațiile sale personale. Autorul arată că la bolnavii pe cari i-a studiat, în 50,20% din cazuri s'a prezentat cu aspect de tumoră; în 35,59% ca o infiltrație profundă, mutilantă, invadând chiar maxilarul.

«Din punct de vedere histologic, Dr. Sebastian admite două aspecte deosebite: cancer spino-celular şi bazo-celular. Recunoaşte însă că aceste două tipuri nu sunt decât forme extreme ale unei vaste serii de forme intermediare. Insistă asupra metastazelor şi recidivelor, arătând că aspectul leziunilor recidive e în legătură cu sediul şi reproduce tipul anatomic al tumorei primitive.

«In capitolul evoluţiei anatomo-chimice, capitol însoţit deasemenea de două planşe în colori şi de fotografii, se indică simptomele pe care le prezintă cancerul buzelor cum sunt: năvălirea ganglionilor cu metastaze, reacţia inflamatoare, ulceraţia ganglionilor cu metastaze, durerile uneori violente, deşi evoluţia cancerului e în sine nedureroasă, slăbirea forţelor, anemia din ce în ce mai aparentă, anorexia, deprimarea, neurastenia, ideile triste, insomnia.

«Cancerul buzelor netratat nu se vindecă spontan, prognosticul lui e grav şi moartea e sfârşitul fatal. Printre complicaţii d-l N. Sebastian notează: hemoragiile, compresiunea pe nerv, nevralgiile interne, turburările de deglutiţiune, oedemul laringelui, vocea aspră; oedemul poate duce prin sufocare la moarte.

«In ceeace priveşte diagnosticul autorul formulează opiniile următoare, care ne par juste:

«Orice lesiune, apărută mai ales la bărbat, în jurul şi după 45 ani, pe marginea liberă a buzei inferioare în special, trebuie considerată ca suspectă . Orice placă albă lăptoasă neregulată, izolată sau făcând parte dintr'un grup mai mare pe care degetul simte o îngroşare a mucoasei; care se fisurează, se acoperă cu mici vegetaţii papilare; care durează mult, la un individ ce a depăşit vârsta de 40 de ani, trebuie privită ca epitelio-matoasă. Biopsia precizează totdeauna acest diagnostic precoce.

«In principiu, în orice leziune suspectă a buzelor, oriunde ar fi aşezată, trebuesc căutate, cu toată minuţiositatea, tot lanţul ganglionilor sub-mentali şi sub-maxilari de ambele părţi, oricare din aceşti ganglioni putând fi invadat.

«Ultimul capitol e închinat tratamentului cancerului buzelor care trebuie să urmeze două mari indicaţii: să distrugă tumora până la ultima celulă şi să deformeze cât mai puţin orificiul bucal din punct de vedere funcţional cât şi estetic. Autorul studiază în amănunt agenţii fizici şi chimici, radioterapia sub formă de cheiloplastie, superioară, inferioară şi comisurală,. corectarea atresiei orificiului bucal, curăţirea lojelor submaxilare, resecţiile maxilarului în cancerele cu invazie osoasă. Apoi trece la îngrijirile pre şi post-operatoare. Termină arătând valoarea radioterapiei asociată cu tratamentul chirurgical.

«La sfârşit se dă un bogat index bibliografic şi în urmă, 184 observaţii clinice de cancere ale buzei inferioare, 18 ale buzei superioare şi opt de epiteliome inoperabile. Din operaţiile făcute de d-l N. Sebastian reiese măsura abilităţii sale chirurgicale, care i-a permis să obţină cele mai frumoase rezultate.

«Rezultă deci din această analiză că lucrarea d-lui Dr. Nicolae Sebastian se distinge prin cercetările sale originale în domeniul anatomopatologic, ca şi în domeniul tratamentului. Monografia fiind o contribuţie interesantă la cunoaşterea şi tratamentul cancerului buzelor, scrisă limpede şi îngrijit, propun să i se acorde o parte însemnată din premiul Constantinidi».

D-l Dr. G. MARINESCU citeşte următorul raport făcut de d-l Dr. D. Gerota asupra scrierii «Ulcerul stomacului şi al duodenului—Studiu clinic şi radiologic» de d-nii *Dr. C. Bacaloglu* şi *Dr. E. Radu*, distinsă cu o parte de 500 lei din Premiul Demostene Constantinide, de 4.000 lei:

«Este o lucrare, care sprijinită pe un mare număr de observaţiuni personale, studiază aceste afecţiuni foarte frecvente.

«In primul capitol se pune la punct patogenia şi etiologia *ulcerului* stomacului şi al duodenului. Rolul infecţiunii este evidenţiat printr'o observaţiune în care simptomele ulcerului apar după o pneumonie. Se indică deasemenea, rolul infecţiunii sifilitice.

«Urmează studiul clinic, graţie căruia, ajutat de cercetările de laborator, se poate ajunge la un diagnostic precis.

«Complicaţiunile ulcerului: hemoragiile, perforaţiunile, peritonitele, sunt bine studiate.

«Capitolul anatomo-patologic ne explică evoluţia atât de variabilă, dela un bolnav la altul. E un studiu în care clinica şi anatomia patologică se îmbină spre a lămurì evoluţia şi prognoza. Autorii contribuesc în mod evident, prin cercetări *personale*, ca să puie în evidenţă valoarea *radiscopiei*, în precizarea diagnozei. D-lor discută în mod judicios, cum de multe ori, numai graţie examenului *radioscopic*, se poate precizà diagnosticul.

«Se insistă cu drept cuvânt asupra interpretării acestor semne *radiologice*, care nu pot aveà o adevărată valoare decât alături de semnele clinice; aşà că cetitorul îşi dă perfect seama nu numai de leziunile ulcerative ale stomacului şi duodenului, ci de întreaga patologie gastro-duodeno-hepatică.

«Tratamentul este studiat atât din punctul de vedere medical cât şi din punctul de vedere chirurgical.

«Indicaţiunea operatorie, rezultă dintr'o adâncă înţelegere a fiecărui bolnav în parte, interpretând în modul cel mai judicios, probele clinice alături de cele radiologice şi de laborator.

«O serie de observaţiuni rezumate, la care se adaugă imagini radiologice, completează lucrarea.

«Alături de cercetările autorilor străini, d-l prof. Bacaloglu şi conferenţiar Radu, aduc o *bogată serie de fapte* şi interpretări clinice, personale, ceeace face ca lucrarea d-lor să fie o preţioasă monografie, în literatura medicală română, asupra patologiei gastro-duodenală.

«Expunerea metodică, stilul clar şi concis, fac din această lucrare, un tratat monografic de o valoare reală, menit să îndrumeze atât pe studenţi cât şi pe medici practici.

«Pentru aceste consideraţiuni, cred că această lucrare merită să i se acorde premiul Constantinidi 1928».

D-l N. VASILESCU-KARPEN ceteşte următorul raport asupra scrierii «Căldarea cu vapori, de d-l *Inginer M. Bacan*, distinsă cu o parte de 500 lei din Premiul Demostene Constantinide, de 4.000 lei:

«In cartea cu titlul «Căldarea cu Vapori» (432 p.; 252 fig. XXXVIII planşe; format 18×24 cm.) autorul Ing. M. Bacan tratează chestiunea căldării cu vapori şi a fenomenelor care intervin în funcţionarea ei, atât din punct de vedere teoretic, cât şi din punctul de vedere practic.

«După ce studiază fenomenele vaporizării şi combustiunei, precum şi aparatele destinate a le controlà, d-l Bacan trece la descrierea focarelor şi aparatelor de ardere pentru diversele feluri de combustibile, apoi la căldarea propriu zisă, arătând diferitele sisteme şi modul de a le construì.

«In urmă studiază instalaţiunile accesorii, destinate a folosì cât mai bine căldura combustiunei: supraîncălzitori de vapori şi preîncălzitori de apă.

«Infine descrie instalaţiunile ajutătoare în legătură cu căldările de vapori: acumulatorii de vapori, epurarea apei de alimentare, etc.

«Chestiunea folosirii cât mai complete a diverşilor combustibili, solizi, lichizi şi gazoşi, interesează în mare măsură economia naţională, ea formează obiectul preocupării tehnicianilor în toate ţările şi i se dă, după răsboiul mondial, o importanţă cu totul deosebită.

«Cartea d-lui Bacan împlineşte lipsa simţită a unui tratat studiind folosirea raţională a combustibilelor pentru producerea vaporilor; este o lucrare conştiincioasă, foarte folositoare, făcută cu multă competenţă. Cu foarte puţine rezerve relative la terminologia întrebuinţată, merită a fi recompensată prin acordarea unei părţi din premiul Constantinide, la care a fost prezentată».

D-l I. SIMIONESCU ceteşte următorul raport făcut de d-l Gh. Ionescu-Siseşti asupra scrierii «Tutunul. Cultura, fabricaţia, vânzarea» de d-l *Dima I. Gavriliu*, distinsă cu o parte de 500 lei din Premiul Demostene Constantinide, de 4.000 lei:

«Autorul ne înfăţişează o monografie, în care tutunul este descris din diferite puncte de vedere: Istoricul tutunului aiurea şi la noi, caracterele botanice, speciile şi varietăţile de tutun, cultura tutunului în România, bolile parazitare şi inamicii tutunului, îmbunătăţirile aduse culturii tutunului de către Regia Monopolurilor, regiunile de cultură, producţia, recepţia şi preţul acordat cultivatorilor, îmmagazinarea şi fermentarea, chimia tutunului, importul şi exportul tutunului din România, fabricaţiunea, manufacturile de tutun, vânzarea.

«Lucrarea se încheie cu un scurt paragraf despre administraţia Regiei Monopolurilor la noi şi cu o listă a lucrărilor consultate. Pentru a scrie o monografie aşà de multilaterală, se cere o competenţă deosebită în diferite domenii ale ştiinţii, competenţă, pe care autorul mărturiseşte cu

modestie că nu o are. Din această cauză, capitolele speciale despre botanica tutunului, chimia, bolile şi inamicii tutunului sunt scrise cu oarecare superficialitate de diletant şi de autor care se întemeiază mai ales pe împrumuturi. Nu lipsesc nici erorile, cum e aceea dela pag. 39 în care sgura lui Thomas este indicat ca un îngrăşământ cu potasiu, când în relitate este un îngrăşământ cu fosfor.

«Ştiinţa şi tehnica românească ar fi mult mai bine servită, dacă astfel de lucrări, care îmbrăţişează o problemă în aspectele ei multiple, ar ieşi din colaborarea mai multor specialişti. Fiecare ar scrie acel capitol din monografie, în care experienţa şi munca lui îi dă cu adevărat autoritate.

«Este adevărat că e greu de realizat astfel de tovărăşii utile ştiinţei şi progresului economic. Când ele nu se pot realiză, fiecare specialist îşi face mult mai bine datoria sa adâncind domeniul activităţii sau cercetărilor lui proprii şi dând la lumină rezultatele acestei activităţi şi acestor cercetări.

«Autorul este un începător. Neîndemânarea sa în meşteşugul scrisului se învederează foarte adesea ori în frazele sale stângace. Iată câteva exemple: «Dacă în răsadniţă dăm seminţei umiditate şi căldură, va germină în acelaş timp ca şi artificial, unde nu are decât aceleaşi elemente necesare germinaţiei» pag. 40.

«Urcatul pe paturi (cadre orizontale) are acelaş avantaj ca şi prăjinile, în plus că se manipulează mai uşor», pag. 47.

«De obiceiu păpuşitul începe cu foile de poală, mai uscate şi mai spărgăcioase, fiind şi de învăţătură lucrătorilor, care păpuşesc, putându-se deprinde cu lucrarea lor până le vor venì la mână foi de mijloc şi de vârf».

«In foarte multe fraze e scrificat acordul subiectului cu predicatul: «aconturile prinde bine . . .», pag. 62.

«Cu toate aceste scăderi, lucrarea d-lui Gavriliu constitue un titlu de merit pentru autorul ei. Capitolele referitoare la cultură, fermentaţie şi fabricaţie sunt de un real folos pentru specialiştii şi funcţionarii cari se consacră acestei activităţi. Ca unul care a lucrat şi lucrează în domeniul culturii şi fabricaţiei, observaţiile sale au autenticitatea şi autoritatea lucrurilor trăite şi verificate şi constitue astfel o bună îndrumare, în special pentru tinerii săi colegi de la Regia Monopolurilor.

«D-l Gavriliu nu e dintre acei funcţionari, cari sunt mulţumiţi să-şi facă stricta datorie în orele impuse de administraţia în care lucrează, ci d-sa este din aceia care se consacră cu tot sufletul, şi peste îndatoririle formale, îndeletnicirii pe care şi-a ales-o. In timpul liber el se vădeşte a fi un om care observă, gândeşte, cercetează cărţi pentru a-şi desăvârşì cunoştinţele, şi pentru a ajută bunul mers al administraţiunii pe care o serveşte şi pe tinerii colegi cari intră în ea.

«Astfel de oameni sunt încă destul de rari la noi; deaceea unde-i întâlnim trebuie să-i cinstim şi să ajutăm prin atenţiunea pe care le-o dăm, răspândirea bunului exemplu.

«Deaceea socotesc că lucrarea d-lui Dima Gavriliu merită să fie luat în seamă şi autorul merită să fie încurajat».

D-l EM. RACOVIŢĂ ceteşte următorul raport asupra lucrării în manuscris «Studiul taxonomic, biologic şi zoogeografic al Spermofilidelor din România» de d-l *Raul Călinescu*, lucrare încurajată cu 25.000 lei, parte din Premiul Gheorghe Lazăr, de 50.000 lei, pentru sbiectul dat: «*Studiul taxonomic, biologic şi zoogeografic al unui grup din fauna unei regiuni naturale a României*»:

«Această lucrare cuprinde 60 de foiţe ilustrate cu trei fotografii, 12 figuri, două hărţi şi două profile şi este împărţită, după o introducere istorică, în patru capitole: Taxonomia, Biologia, Zoogeografia şi Raporturile cu omul.

«Autorul constată că aceste Rozătoare au fost foarte puţin studiate şi deaceea îşi propune să expue cercetările făcute timp de nouă ani asupra unui material adunat din întreaga ţară.

«In introducerea istorică, după o discuţie amănunţită, arată că Buffon e cel dintâiu care a distins cele două specii de Spermophili europeni, confundate mai pe urmă foarte multă vreme.

«Capitolul consacrat taxonomiei nu conţine nimic nou. Citarea speciilor sub numele de *Citellus citellus* L şi *C. guttatus* Pall. nu este conformă regulelor nomenclaturei zoologice, deoarece autorul consideră *Citellus* ca un subgen; scrierea corectă este: *Spermophilus (Citellus) citellus* L., etc.

«Partea biologică este mai interesantă, dar observaţiile sunt mai mult «impresii» decât cercetări sistematice şi expunerea pare mai mult transcrierea notelor de carnet decât o redactare «mistuită» a acestor note.

«Din aceste observaţii, mai interesante sunt următoarele: Topografia vizuinei pare a fi mai complicată decât s'a crezut, însă nu se indică cum s'a obţinut schiţele desinate. In galeriile fără ieşire se găseşte câteodată o «ghiulea» (?) de lut amestecat cu baliga animalului, dar acest în adevăr curios nărav nu găseşte din cele expuse o explicaţie suficientă. Observaţiile asupra animalului în captivitate sunt destul de amănunţite dar sunt şi ele mai mult «impresii». E păcat că, având ocaziile rari pe care le-a avut, autorul n'a profitat ca să culeagă date mai precise şi să institue observaţii mai riguroase; aceste regrete se potrivesc mai ales în ceeace priveşte ibernaţiunea. Observaţiile de mai sus se referă la specia cea mai comună *S. citellus*; despre *S. guttatus* autorul declară că «are acelaşi gen de vieaţă, vizuină şi ibernaţie» ceeace iarăşi de sigur este o «impresie» datorită insuficientei rigori ale observaţiilor.

«Capitolul al treilea consacrat Zoogeografiei aduce date noui dispuse mai ordonat; să cunoaşte că autorul are mai multă cultură geografică decât biologică şi că ştie mânui metodele grafice folosite de geografi, dar din păcate necunoscute multor zoogeografi de origine pur biologică.

«Distribuţia lui *S. citellus* în ţară este mai amănunţit studiată decât a lui *S. guttatus* despre care autorul nu a avut destule constatări personale. O hartă bine întocmită şi două profiluri, rezumă starea actuală a cunoştinţelor atât ca repartiţie orizontală cât şi verticală, dar nu trebuie să considerăm aceste grafice decât ca o primă aproximaţie, ca o schemă menită

să fie modificată de observații viitoare încă foarte necesare. Astfel despre Moldova știu din experiență personală că datele autorului sunt insuficiente: Moldova mijlocie, chiar în părțile ei cele mai deluroase, este locuită de *S. citellus*, ceeace arată că dealurile nu sunt, pentru răspândirea și prosperarea acestui rozător, o piedecă așà de mare cum crede autorul; îngrădirea arealului de distribuție se face în natură după norme mult mai complexe decât un singur factor zoogeografic. Demonstrația că Prutul ar constituì o barieră pentru *S. guttatus* nu este făcută prin dovezi suficiente, și mai ales prin cercetări personale; faptul ar fi foarte interesant și ar merità o anchetă la fața locului.

«Și în partea Zoogeografică întâlnim impreciziuni supărătoare ca de pildă: «In jud. Dolj se găsește în jurul comunelor: Plenița (acì o enumerație lungă) . . Săcui, etc.». O enumerare de localități cu «etc.» în coadă n'are nici un rost. Etc. nu este o dată «științifică», totuș autorul îl întrebuințează mai la fiecare înșirare de localități!

«Datele Oecologice ce urmează sunt luate din literatură.

«Raporturile cu omul formează ultima parte a memoriului. După o enumerație puțin metodică a numelor populare și incompletă a bibliografiei speciale, se vorbește de credințele populare, adică în realitate de lipsa acestor credinți la poporul nostru, care pare a nu-și fi bătut capul de acest lacom comesean nepoftit. Urmează o lungă disertație asupra apărării contra stricăciunilor Spermophilelor, în care se adună date multe, dar nu se aduce nimic nou. In orice caz autorul are perfectă dreptate, când susține că Spermophilele sunt foarte dăunătoare agriculturii și că prin urmare trebuie luate măsuri de serioasă apărare în contra lor, dar programul de luptă nu trebuie definitiv stabilit decât după o serioasă cercetare științifică a întregii chestiuni.

«Soluția cea mai sigură, cea mai înțeleaptă și cea mai «gospodărească» ar fi «exploatarea economică» a Spermophilelor, ceeace nu este o idee utopică deoarece autorul, citând pe Knechtel, constată că a și început «exportul» blănilor de Spermophili; în 1926 s'ar fi vândut 185.000, iar prețul urcându-se mereu, a trecut de 5 lei bucata. Adaug că Iepurele de mosc sălbatec (Lapin) n'a mai fost un pericol pentru agricultura australiană numai din ziua, când blana a intrat în comerț și carnea i s'a conservat în cutie de tinichea; toate mijloacele anterioare de «distrugere neeconomică» dăduse greș și pricinuise enorme dar zadarnice cheltueli.

«Cu toate criticile schițate mai sus, cred că atât lucrarea analizată cât și autorul ei merită o încurajare. Lucrarea conține părți bune și poate servì de punct de plecare pentru o serioasă cercetare a chestiei Spermophilelor. Autorul este unul din cei mai activi din, vai! așà de puținii tineri naturaliști ce-i numărăm, pe degete, azi în țară.

«Academia nu poate atribui premiul Statului, dar propun ca să se acorde autorului acestei lucrări 25.000 lei din suma destinată premiului; zelul științific al autorului ne este garant că această sumă va fi întrebuințată cu folos pentru cercetări de științe naturale și pentru completarea cercetărilor sale asupra Spermophilelor».

D-l I. NISTOR înştiinţează că în Consiliul de Miniştri de azi s'a confirmat promisiunea d-lui Prim-Ministru, făcută acum două luni, că va pune la dispoziţia Academiei suma de opt milioane pentru lucrările de amenajare a depozitului de cărţi în sala de lectură şi pentru mutarea colecţiilor în acel depozit.

Se procede la desemnarea unui membru titular dintre supleanţi în Consiliul Fundaţiunii Elias în locul devenit vacant prin renunţarea d-lui Vicepreşedinte G. Ţiţeica la acea însărcinare.
— Se alege d-l *C. Rădulescu-Motru* ca membru titular, iar ca supleant în locul d-lui C. Rădulescu-Motru se alege d-l *S. Mehedinţi.*

D-l I. BIANU arată că s'au primit două donaţii pentru colecţiile Bibliotecii. Una dela colegul nostru onorar P. S. Episcop Iacov al Huşilor, constând dintr'un număr de 486 documente şi acte istorice de o mare importanţă, a doua e făcută de d-na contesă Venturoli-Mattei, născută Condeescu; locuitoare în Bologna, care dărueşte un exemplar din rara antologie românească publicată în Anglia în 1856 de Lordul H. Stanley, fost membru onorar al Academiei, cuprinzând cele mai frumoase poezii româneşti în textul original românesc însoţit de traducerea în englezeşte.

Se procede la alegerea unui membru în Comisiunea financiară în locul d-lui Vicepreşedinte G. Balş.
— Se alege d-l *I. Nistor.*

D-l Dr. Gr. ANTIPA depune următorul memoriu întocmit de d-sa pentru reorganizarea administrativă a Academiei, spre a fi multiplicat şi distribuit membrilor Academiei în scopul de a servì ca punct de plecare în viitoarea sesiune generală:

Observaţiuni privitoare la principiile care trebue să servească de bază pentru reorganizarea Academiei Române.

Cu privire la reorganizarea Academiei, aş aveà următoarele observaţiuni de făcut:

I. Scopul Academiei Române este precizat prin art. 2 al legii pentru organizarea ei, iar definiţiunea ce i s'a dat este foarte largă, permiţându-i pentru mult timp încă să desfăşure o activitate rodnică în toate domeniile culturii naţionale.

Acest articol glăsueşte: «Academia Română are de scop *cultura* limbii «şi a istoriei naţionale, a literelor, a ştiinţelor şi frumoaselor arte». El conţine dar tot ce e necesar şi nu ne opune nici o piedică pentru a desvoltà o activitate cât de intensă în orice ramură a culturii naţionale şi prin orice mijloace. Astfel fiind, el corespunde atât necesităţilor prezente cât şi viitoare şi nu credem că e nevoie a i se aduce vreo modificare.

II. A doua bază fundamentală a actualei organizări a Academiei este constituită prin articolele 2 şi 3 ale statutelor

Articolul 2 prevede că «Academia formează *un corp unic*, care se com«pune din 3 secţiuni: literară, istorică şi ştiinţifică».

Tendinţa de astăzi spre o necontenită specializare a făcut să se nască idea unei independenţe a secţiilor, ba chiar acea a mai multor academii, ca: Academia de Ştiinţe, Academia de Bele Arte, Academia de medicină, etc. Corespunde aceasta unei adevărate nevoi a timpului? Constitue *unitatea Academiei* o piedecă pentru o activitate culturală cât de intensă în diferitele direcţii? Până unde se poate merge cu specializarea şi independenţa secţiilor fără a se constitui o piedică realizării scopului general al Academiei, adică *desvoltării culturii naţionale*? In această privinţă noi credem că înainte de toate trebuie să avem în vedere că scopul final al Academiei nu este numai ştiinţa — care impinge în mod fatal spre specializare — ci *desvoltarea culturii naţionale*, prin ştiinţă, artă, litere, perfecţionarea limbii, etc. Aceste, oricât de mare ar fi valoarea lor intrinsecă cât şi ca baze ale progresului şi civilizaţiunii, rolul lor în Academia Română trebuie totuşi să rămână subordonat scopului ei superior, acela al *desvoltării culturii naţionale*. Ca unelte indispensabile şi ca îndeletniciri înălţătoare şi moralizatoare, să le desvoltăm tot mai mult, spre a spori prin ele puterile naţiunii noastre şi a o pune în stare ca, prin cultură proprie, să producă o civilizaţie originală, ca o manifestaţie a geniului ei naţional; să nu neglijăm însă scopul nostru principal. După cum cultura naţională trebuie să fie armonică tot astfel şi activitatea pentru desvoltarea ei — ori pe cât de multe căi s'ar intinde ea — trebuie să fie *armonizată*. Această activitate armonizată cere însă o conlucrare intimă — şi organizată după un plan unitar — al tuturor celor ce colaborează la desfăşurarea ei. Din acest punct de vedere dar, credem că concepţiunea Academiei ca «un Corp unic» este nu numai justificată dar absolut indicată pentru putinţa realizării înaltelor ei ţeluri.

III. Legea progresului cere însă specializare şi diviziunea muncii; deaceea orice unitate organică are organele ei, specializate pentru diferitele funcţiuni însă subordonate scopurilor generale ale vieţei unităţii superioare din care fac parte. Secţiile şi comisiunile sunt astăzi aceste organe specializate ale Academiei. Sunt ele suficiente astfel cum sunt compuse şi organizate astăzi? Mai corespund ele nevoilor timpurilor moderne? Nu au ele nevoie de o desvoltare sau reorganizare pentru a puteà face faţa nouilor probleme?

Articolul 3 al statutelor defineşte atribuţiunile şi indatoririle secţiunilor. Să vedem întrucât aceste secţii, cu atribuţiunile lor astfel stabilite, mai pot corespunde ele astăzi nevoilor culturale ale naţiunii şi ale noului nostru stat.

Pentru desvoltarea unei culturi naţionale armonice, activitatea noastră trebuie să urmărească următoarele *ţeluri* superioare: 1. Formarea şi perfecţionarea limbii; 2. Desvoltarea fizică, morală şi intelectuală a poporului; 3. Desvoltarea ţării — cu frumuseţele şi bogăţiile ei — ca mediu de traiu al poporului şi ca factor al fiinţii sale trupeşti şi sufleteşti.

Căile pentru realizarea acestor ţeluri superioare sunt: 1. Activitatea literară şi linguistică; 2. Desvoltarea gustului şi activitatea în domeniul artelor; 3. Cercetările istorice asupra cauzelor şi fenomenelor care au dominat evoluţia ţării şi poporului român, în raport cu evoluţia popoarelor vecine şi cu a popoarelor omenirii în general; 4. Cercetările asupra vieţii, firei şi concepţiilor despre vieaţă şi lume a poporului român şi evoluţia lor în raport cu a altor popoare; 5. Cercetări asupra mediului social, cu evoluţiunea raporturilor stabilite între oameni ca bază a alcătuirei sociale şi a perfecţionării ei în viitor; 6. Cercetări asupra mediului natural în care-şi desfăşură vieaţa şi activitatea poporul român şi asupra mijloacelor perfecţionării sale; 7. Activitatea ştiinţifică în toate domeniile şi cu toate aplicaţiunile ei.

Toate aceste căi atât de variate, pe care trebuie să păşim cu energie pentru a puteà ajunge la înălţarea poporului nostru şi la desvoltarea unei culturi naţionale armonice, formează numeroasele *discipline*, de organizarea şi regularea activităţii cărora are a se ocupà Academia Română. Cu cât progresele ştiinţei vor fi mai mari, cu cât mijloacele şi metoadele de cercetare vor fi mai perfecţionate şi cu cât se va străbate mai mult în întunerec, cu atâta câmpul de activitate va creşte, cu atât diviziunea muncii va împinge spre o specializare tot mai mare pentru a-l puteà cuprinde şi cu atâta numărul acestor discipline va deveni mai mare.

Statutele Academiei Române au împărţit toate aceste numeroase discipline — pe atunci unele încă abià în formaţie — în 3 mari categorii şi le-au distribuit după afinităţile lor în cele 3 secţii ale ei.

Intrebarea este dar: faţă de desvoltarea mare pe care a luat-o activitatea ştiinţifică în ultimii 50 ani şi faţă de mulţimea marilor probleme pe care ni le aduc mereu timpurile nouă, se mai potriveşte repartizarea disciplinelor pe secţiuni, astfel cum a fost ea stabilită la 1879? Mai sunt astăzi suficiente numai cele 3 secţiuni pentru o activitate atât de variată? Mai poate dominà Academia Română numai cu cei 36 membri ai ei un câmp de activitate atât de vast?

Pentru a puteà răspunde la aceste chestiuni atât de importante, trebuie înainte de toate să căutăm a ne da bine seamă de rolul pe care-l poate aveà Academia Română în mişcarea noastră culturală. Este rolul ei primordial acela de a face singură ştiinţă şi de a produce în fiecare disciplină? In acest caz ar trebuì cel puţin să triplăm numărul secţiunilor şi să incincim numărul membrilor. Şi, faţă de mersul vertiginos înainte al ştiinţei, peste câţiva ani ar trebuì din nou să procedem la fel ş. a. m. d.

Un rol conceput în acest fel de sigur că nu l-ar mai puteà îndeplinì nici o instituţiune din lume. O asemenea societate ar fi un mozaic de toate specialităţile, nu însă o asociaţie constituită pentru relizarea unui anumit plan unitar, prin conlucrarea armonică a membrilor ei în vederea unor ţeluri determinate.

Rolul Academiei este cu totul altul; de asemine şi mijloacele ei de acţiune sunt şi ele cu totul altele decât metodele de învestigare ale diferitelor discipline ştiinţifice, artistice, etc. Dacă fiecare membru al Academiei

este un specialist într'o ramură oarecare științifică, artistică, etc. — căci dintre aceștia a fost ales— în Academia el are a îndeplinì o altă activitate decât cea din Camera sa de lucru, din laboratorul sau atelierul său. Aici el este chemat ca un judecător drept al celor ce produc; ca un selecționator, încurajator și ocrotitor al celor ce pot să producă; ca un îndrumător care dă directive muncei intelectuale în toate ramurile și care organizează, armonizează și înlesnește producția științifică, literară și artistică. El are acì, pentru ramura sa, a precizà problemele, a găsì mijloacele și a stimulà munca celor pregătiți pentru rezolvirea lor. Rolul Academicianului dar în Academia nu este de zidar ci de arhitect, iar acel al Academiei ca *Corp unic* este acela de dirigent, coordinator și armonizator al unei vaste colaborări a tuturor acelor pregătiți pentru o activitate comună în domeniul culturei naționale. Aceasta, de sigur, nu împiedică, ca fiecare academician să poată apărea din timp în timp și ca solist virtuos în specialitatea sa, spre a stimulà astfel mai mult — și cu exemplul — activitatea generală. Pentru o asemenea activitate colectivă, numărul restrâns al actualelor secții nu poate fi o piedică; și nici chiar numărul membrilor, întrucât privește secțiunile literare și istorică, nu este o piedică. Intrucât privește însă secțiunea științifică — fața de enormă desvoltare pe care au luat-o astăzi științele pozitive și științele aplicate și fața de importanța covârșitoare pe care au căpătat-o ele asupra vieții omenirii — cu numărul actual de membri nu se mai poate face față tuturor necesităților. Aceasta ar trebuì neapărat sporit la 20, pentru a se aveà astfel câte un reprezentant măcar pentru principalele categorii de discipline.

IV. Firește, însă, că numărul acesta restrâns de membri, presupune că, în adevăr, fiecare este în stare să lucreze și să considere locul de academician nu numai ca o resplată pentru meritele din trecut, ci mai cu seamă ca un câmp larg de activitate — legat de o mare răspundere morală — și căruia trebuie să-i consacre o bună parte din munca sa. Fiecare trebuie să aibă convingerea că, neglijându-și îndatoririle, împiedică una din cele mai importante instituțiuni — care are menirea de a fi regulatoarea întregei vieți intelectuale a poporului nostru — în activitatea ei.

Din acest punct de vedere dar ar fi necesar a se creà o nouă categorie de membri — membri *ordinari de onoare* sau *membri emeriți* —, pentru acei care nu mai pot luà parte activă la lucrările colective ale Academiei. Ei vor păstrà însă rangul și toate drepturile lor intacte și trec numai în disponibilitate, alegându-se în locul lor un alt membru activ.

V. Ceeace este însă mai important, pentru ca Academia să-și poate îndeplinì cu adevărat menirea ei, trebuie ca fiecare secție să aibă un plan determinat de activitate și să lucreze sistematic la punerea lui în aplicare. Lipsa unui sistem în lucrări este acea care cauzează o mare pierdere de timp și de energie și constitue una din principalele cauze ale lâncezirei întregei instituțiuni. Pentru ca însă o asemenea activitate sistematică să poate fi desvoltată, este nevoie — pe lângă o conlucrare mai activă a membrilor — și de o nouă organizare interioară, ceeace se va face prin diferite modificări ce trebuesc aduse regulamentului. Aceste modificări vor trebuì

să dea putinţa şi acelor membri cari nu-şi au reşedinţa în Bucureşti să ia o parte mai activă — şi în cursul anului în afară de sesiunea generală — la lucrările colective ale Academiei.

* * *

In rezumat părerea noastră cu privire la reorganizarea propusă a Academiei ar fi:

I. De a se menţine scopul înalt al Academiei Române, astfel cum a fost el formulat prin art. 2 al legei ei de organizare dela 29 Martie 1879.

II. De a se păstrà cu sfinţenie organizarea Academiei *ca un corp unic*, cu cele 3 secţiuni ca organe specializate ale ei.

III. De a se completà definiţiunea celor 3 secţii spre a puteà cuprinde în ele şi orice alte categorii de discipline care au fost omise dela început şi care ar trebuì să facă parte din câmpul larg de activitate al Academiei.

IV. De a se mărì numărul membrilor secţiei ştiinţifice la 20

V. De a se creà o nouă categorie de membri — *membri ordinari de onoare* sau «*membri emeriţi*» — în care să poată intrà, *după cererea lor*, numai acei dintre membrii activi cari nu mai au putinţe de a luà parte activă la lucrările Academiei, păstrându-şi totuşi toate drepturile lor de academiciani aleşi pe vieaţă. Locurile lor să poate fi astfel declarate vacante spre a se puteà alege noui membri activi.

VI. Să se revizuească întregul regulament: 1. Pentru a se precizà mai bine mijloacele prin care Academia îşi poate aduce la îndeplinire ţelurile ei; 2. Pentru ca fiecare secţiune să poată elaborà un plan sistematic de acţiune — potrivit problemelor ce are a le rezolvì — pe care să-l aplice în mod consequent fără a mai fi nevoită să aibă aprobarea plenului pentru fiecare caz izolat în parte.

«Cam aceste cred că ar fi ţelurile ce trebuie să le urmărim în reorganizarea Academiei noastre. In tot cazul, scopul scurtului memoriu ce-l prezint este de a stimulà gândirea colegilor în această direcţie spre a-i face să facă fiecare propunerile sale.

D-l I. BIANU propune să se amâne pentru viitoarea sesiune generală regulamentarea fondurilor General C. Burghele, Vasile Pârvan şi Ioan Andrei.
— Propunerea se aprobă.

Se procede la alegerea de membru corespondent la Secţiunea Literară a d-lui Th. Capidan.

D-l I. BIANU ceteşte următoarea propunere formulată de colegul nostru S. Puşcariu:

«Intre filologii noştri actuali, d-l *Theodor Capidan*, profesor de linguistică la Universitatea din Cluj, este fără îndoeală cel ce în anii din urmă ne-a dat cele mai multe lucrări importante.

«Născut în 28 Aprilie 1879 în Perlepe, în Macedonia sârbească, el a păstrat cele mai strânse legături cu patria sa macedoneană. După ter-

minarea Seminarul Central din Bucureşti şi după ce a mai urmat până în anul 1902 Facultatea de Teologie, s'a întors la ai săi, ca profesor şi mai în urmă director al Şcoalei superioare de comerţ din Salonic, unde a desvoltat o activitate din cele mai rodnice, dela 1902 până la 1919, cu întreruperea celor patru ani urmaţi la Universitatea din Lipsca, unde în 1908 şi-a luat doctoratul cu teza «Die nominalen Suffixe im Aromunischen». Ca elev al lui Weigand a publicat în «Anuarele» acestuia şi un foarte folositor studiu asupra Formelor morfologice din Codicele Dimonie (1906).

«In afară de câteva articole publicate în «Convorbiri Literare» şi în «Graiu Bun», de o privire generală asupra limbii şi monumentelor literare aromâneşti, utilizată de C. A. Bratter în «Die kutzowalachische Frage» (Hamburg, 1907), de bine documentata sa «Réponse critique au Dictionnaire d'Étymologie koutzovalaque» de C. Nicolaidi (1909), — din timpul studiilor sale universitare şi mai cu seamă din vremea şederii sale la Salonic, datează studiile sale amănunţite pe teren asupra Dialectului Megleno-român, din care întâia parte a apărut în 1925 şi a doua în 1928 în colecţia editată de Academia noastră în «Studii şi Cercetări».

«Legăturile d-lui Capidan cu Academia noastră sunt însă mai vechi. Din anul 1910 el este unul din cei mai devotaţi colaboratori ai Dicţionarului Limbii Române şi aproape tot ce se cuprinde în volumul II al acestei opere este lucrat, în prima redacţie, de el. Academia noastră i-a decernat în 1925 premiul «Năsturel» pentru studiul său «Elementul slav în dialectul aromân».

«Cea mai fecundă activitate ştiinţifică a d-lui Capidan datează de după răsboiu, când chemarea către toţi Românii de a-şi pune toate puterile în slujba consolidării Ţării întregite, l-a hotărît să-şi părăsească locurile în care se născuse şi să primească o catedră la noua Universitate a Daciei Superioare. In mediul ştiinţific dela Cluj el începù să publice aceà serie de studii mai mici sau mai întinse, care atraseră în curând şi atenţia învăţaţilor străini asupra acestui foarte bun cunoscător al dialectelor transdanubiene româneşti şi al limbilor vorbite în Peninsula Balcanică. Cercetările sale publicate în «Dacoromânia» asupra Raporturilor albano-române şi «Raporturilor Slavo-române», asupra «Românilor Nomazi» şi «Sărăcăceanilor», aruncă o lumină nouă asupra legăturilor neamului nostru cu popoarele învecinate, care n'au fost numai cele ce au influenţat graiul nostru, ci, precum dovedeşte d-l Capidan, au fost şi influenţate în mare măsură de noi.

«Propunând pe d-l Capidan pentru locul vacant de membru corespondent la Secţia literară, sunt convins că asigur Academiei noastre colaborarea unui filolog şi linguist de mare valoare».

— Rezultatul votului: votanţi 20. D-l Th. Capidan întruneşte 19 voturi.

D-l G. ŢIŢEICA, Vicepreşedinte, proclamă ales membru corespondent la Secţiunea Literară pe D-l Th. Capidan.

Procedându-se la alegerea de membru corespondent străin a d-lui Carol Tagliavini, d-l I. Bianu ceteşte următoarea propunere:

«Intre învăţaţii cari se îndeletnicesc, afară din România, cu studiul limbii române, s'a arătat în anii din urmă unul excepţional de talentat — Profesorul *Carlo Tagliavini* din Bologna. In scurt timp a studiat cu atâta pătrundere limba noastră în toate fazele ei şi literatura română în desvoltarea ei, încât a publicat cea mai completă gramatică a limbii române, însoţită de un volum de probe literare din toate epocele şi genurile — alese cu o competinţă admirată de toţi cunoscătorii români şi străini. In afară de aceasta, tânărul şi ingeniosul filolog a început o publicaţie specială cu titlul *Studi rumeni*, care apare la Institutul pentru Europa orientală din Roma şi este destinată, cum titlul arată, problemelor ştiinţifice relative la limba, literatura şi folklorul românesc.

«Propun ca pentru această activitate atât de frumoasă şi de mult promiţătoare pentru viitor, d-l *C. Tagliavini*, care se arată şi un bun prieten al neamului nostru, să fie ales *Membru Corespondent străin* la Secţiunea literară a Academiei».

— Rezultatul votului: votanţi 20. D-l C. Tagliavini a întrunit unanimitatea voturilor.

D-l G. ŢIŢEICA, Vicepreşedinte, proclamă ales în unanimitate membru corespondent străin la Secţiunea Literară pe d-l C. Tagliavini.

Se procede la alegerea de membru corespondent străin la Secţia Ştiinţifică a d-lui Dr. Radomir Kettner.

D-l L. MRAZEC ceteşte următoarea propunere:

«Avem onoare a vă propune pentru a fi ales membru corespondent al Academiei Române pe d-l Profesor *Dr. Radomir Kettner* dela Universitatea din Praga, membru extraordinar al Academiei de Ştiinţe şi Arte cehe, etc., cunoscut prin lucrările sale asupra paleozoicului boem. Prof. Kettner a călătorit în România, căreia îi poartă sentimente de amiciţie şi devotament sincer. El e secretarul general al secţiunii cehoslovace din Asociaţia Geologilor Carpaţilor şi ca atare desvoltă o activitate mare pentru desvoltarea ideei de colaborare ştiinţifică şi pe alte tărâmuri a popoarelor carpatice şi în special al poporului românesc cu cel cehoslovac».

Rezultatul votului: votanţi 20 D-l Radomir Kettner a întrunit unanimitatea voturilor.

— D-l G. ŢIŢEICA, Vicepreşedinte, proclamă ales în unanimitate membru corespondent străin la Secţiunea Ştiinţifică pe d-l Radomir Kettner.

Se procede la alegerea de membru corespondent străin la Secţiunea Ştiinţifică a d-lui Vladimir Petcovici.

D-l L. MRAZEC ceteşte următoarea propunere:

«Propunem pentru a fi ales membru corespondent al Academiei Române pe d-l *Dr. Vladimir Petcovici*, profesor de geologie la Universitatea din Belgrad, etc., cel mai bun cunoscător al formaţiunilor mesozoice din Peninsula Balcanică. Prof. Petcovici a făcut studii geologice şi în România, căreia îi păstrează o prietenie caldă. El reprezintă Jugoslavia în comitetul

Asociaţiei Geologilor carpatici. A luat parte la reuniunea din Bucureşti, urmând tot programul ei ordinar şi extraordinar, deşi erà rechemat de alte interese, şi ne este un sincer şi devotat colaborator».

Rezultatul votului: Votanţi 20. D-l Vladimir Petcovici a întrunit unanimitatea voturilor.

— D-l G. ŢIŢEICA, Vicepreşedinte, proclamă ales în unanimitate membru corespondent străin la Secţia Ştiinţifică pe d-l Vladimir Petcovici.

Procedându-se la alegerea de membru onorar a d-lui Dr. Cyril Purkine, d-l L. MRAZEC ceteşte următoarea propunere:

«Reprezentantul cel mai autorizat al geologiei Cehoslovaciei şi în acelaşi timp decanul geologilor cehoslovaci este Profesorul *Dr. Cyril Purkine*, Profesor la Politechnicum din Praga, membru ordinar al Academiei de Ştiinţe şi Arte cehe, etc., Director al Serviciului Geologic al Cehoslovaciei, autoritate în stratigrafie şi în special în Paleozoicul Boemiei.

«Deşi foarte înaintat în vârstă, a luat parte activă la reuniunea Geologilor Carpatici din Bucureşti 1927.

«Prieten sincer al ţării noastre, este un aprig partizan al colaborării de orice fel şi în special a celei ştiinţifice cu România.

«Avem onoare a propune alegerea d-lui Dr. Cyril Purkine ca membru de onoare al Academiei Române».

Rezultatul votului: votanţi 20. D-l Cyril Purkine întruneşte unanimitatea voturilor.

— D-l G. ŢIŢEICA, Vicepreşedinte, proclamă ales în unanimitate membru de onoare al Academiei pe d-l Cyril Purkine.

RAPOARTE DESPRE SCRIERI PROPUSE LA PREMIARE ŞI NEPREMIATE.

I. Pentru Premiul Năsturel.

Studiu critic asupra evoluţiei doctrinei Cavaleriei române în ultimii 10 ani (1916—1926). Cavaleria română în viitor, de Maiorul Dim. Cantea. Tipărită în 1927. Buc., raport de G-ral Gr. Crăiniceanu.

Cartea maiorului Cantea este bine scrisă într'o limbă românească aleasă şi fără multe neologisme.

Cartea cuprinde 3 părţi cu mai multe capitole fiecare.

In Partea I-a, autorul studiază Doctrina Cavaleriei înaintea răsboiului mondial şi în timpul acestui răsboiu. Prin doctrina cavaleriei se înţelege întrebuinţarea ei înainte de bătălie, în timpul bătăliei, după bătălie şi apoi, în special, tactica cavaleriei în luptă.

Autorul rezumează în mod exact şi precis prescripţiunile doctrinei cavaleriei în diferitele armate înainte de răsboiu. Toate aceste prescripţiuni, atât pentru câmpul strategic cât şi tactic se bazează în fond *pe mo-*

bilitatea cavaleriei şi pe *lupta călare cu arma albă*, iar lupta pe jos se întrebuinţà prea puţin şi în mod excepţional.

— *In timpul răsboiului mondial*, atât în armatele străine, cât şi în armata noastră, autorul arată, că din cauza puterei focului de armă şi a maşinelor de foc, a aviaţiei, a vulnerabilităţei cavaleriei şi a stabilizării răsboiului în tranşee, doctrinele cavaleriei, exceptând armata rusă, s'au modificat treptat chiar în cursul răsboiului.

— *In Partea II-a*, autorul studiază *Doctrina Cavaleriei după răsboiu*, în special la armata noastră.

După experienţa răsboiului, fiinţa cavaleriei la armate devine o problemă. In unele ţări se propune desfiinţarea cavaleriei, înlocuindu-se cu aviaţia. In altele, se tinde la transformarea cavaleriei în *infanterie călare*. Autorul combate cu temeiu şi cu succes toate ideile extreme şi demonstrează, că aviaţia nu poate îndeplinì şi înlocuì toate serviciile cavaleriei, ci numai le poate completà, nici nu se poate transformà în infanterie cu tactica acestei arme.

In unele armate, ca şi la noi, se adoptă, după răsboiul mondial, mărirea puterei focului cavaleriei prin prevederea pe o scară mult mai mare ca în trecut *a luptei pe jos* cu arma de foc, deosebit de un ajutor de infanterie pe jos sau în căruţe speciale şi auto-camioane, de artilerie, de mitraliere şi celelalte arme nouă, întrebuinţate în răsboiul mondial, sau cari se vor mai inventà în viitor.

— *In Partea III-a*, autorul cercetează şi propune *Doctrina* şi *Organizarea* cavaleriei noastre *în viitor*, în raport cu doctrinele cavaleriilor ruse, bulgare şi polone, precum şi cu fruntariile noastre dela Nord-Est, Nord-Vest şi Sud. Toate acestea se sprijină pe învăţămintele trase din ultimul răsboiu şi pe ideile emise sau adoptate în diferitele armate din Europa.

In privinţa organizării, autorul propune pentru armata noastră 2 Divizii de cavalerie pentru frontul sovietic rus şi câte 1 Divizie pentru frontul ungar şi bulgar, total 4 Divizii de cavalerie. Eu cred, că ar trebuì să se adaoge încă 1 Divizie de Depozit sau de rezervă.

In fine, în organizarea cavaleriei, autorul nu crede nemerit a se constituì cavaleria noastră din timp de pace *într'un Corp de cavalerie*. Are mare dreptate din toate punctele de vedere.

Chiar *Corpurile de armată* la noi, formate din gruparea de Divizii de infanterie trebuesc neapărat desfiinţate din motive technice de răsboiu şi bugetare. Ele dăinuesc şi în alte armate, afară de cea japoneză (în răsboiul ruso-japonez) mai mult din tradiţie şi rutină.

In rezumat, cartea Maiorului Cantea este o lucrare de valoare folositoare în armata noastră. Merită a i se acordà premiul Academiei.

2. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comşa, *De la leagăn până la mormânt*, *predici*. Arad 1927 pp. 226. Raport de N. M. Popescu.

Dintre toate eparhiile noastre româneşti cea mai ameninţată de secte creştine împotrivitoare bisericii noastre ortodoxe este episcopia Aradului.

Aici bântue mai ales Captismul, sectă potrivnică atâtor instituții de Stat dar sprijinită de puternice ajutoare materiale și politice din Apusul, de unde ne vin și atâtea lucruri vătămătoare. Deci în această eparhie un episcop are destul de lucru pentru apărarea și întărirea oilor ce încă ascultă de glasul păstorului ortodox cum și pentru aducerea la staul a celor rătăcite.

P. S. Grigorie, episcopul acestei amenințate eparhii, este pregătit pentru aceasta și se străduește întru aceasta. P. S. Sa, încă înainte de a primì sfântul dar al arhieriei, alcătuià cuvântări și lucrări apologetice contra sectanților. De când este la Arad, editează, ajutat de cei mai buni preoți ai bisericii ortodoxe de peste munți, *Biblioteca creștinului ortodox*, în care pe înțelesul poporului se arată greșelile sectanților și se lămuresc temeiurile credinței noastre. Cinci cărticele din această bibliotecă sunt alcătuite de P. S. Sa. Pe lângă acestea, P. S. Sa a găsit vreme să publice aproape în fiecare an câte un volum de predici, fie pentru sărbători și dumineci, fie pentru combaterea sectanților. Volumul ce-l prezintă pentru premiu are predici la sfintele taine și la alte clipe mari din vieața creștină. Au aceste predici limbă limpede, frază scurtă, urmăresc lămurirea credinții creștine, uneori au avânt, peste tot intenție bună. Sunt ici și colo neologisme și chiar pasagii nepotrivite pentru poporul de jos. Iar noi credem că într'o cuvântare bisericească, fie ea destinată chiar unui auditor învățat limba populară cu mireasmă arhaică bisericească nu strică scopului urmărit, ba ajută. Dar iarăși știm cu toții că o predică bună cere multe virtuți, la cari nu trebue să lipsească o rază de duh trimisă de sus.

Imi îngădui să atrag atenția onoratei Comisii care decerne acest premiu asupra activității și bunelor intenții ale P. S. Grigore al Aradului.

3. Gh. Nedici, *Ocrotirea vânatului*. Raport de Dr. Gr. Antipa.

Rostul premiilor Academiei Române nu poate fi numai acel de a alege dintre cărțile apărute în cursul unui an pe cele mai bine scrise și a acordà autorului lor o răsplată. El trebue să fie mai cu seamă: de a stimulà și încurajà munca științifică și literară în diferite direcții, a pune probleme nouă și da directive și a îndrumà cercetarea lor. Nu numai culegând cele mai frumoase flori sau cele mai bune ierburi, fructe etc., crescute în mod spontan pe câmpia sau în livedele și pometele sălbatice, putem găsì toate acele frumuseți și bunătăți pe cari natura vegetală e în stare să le deà spre folosința noastră și spre mângâerea sufletului omenesc. Cultivând mai departe pe ogoarele sale anume îngrijite, selecționând necontenit și îndrumând creșterea spre anume țeluri, omul civilizat a putut scoate din acele plante sălbatece primitive, crescute pe câmpia sau pe livada naturală, flori, fructe, legume, cereale, plante industriale etc., de o frumuseță, un gust și o productivitate nebănuită înainte și care astăzi satisfac în cu totul alt grad nevoile trupești și sufletești pe cari omenirea le poate pretinde dela aceste produse.

Tot astfel e și cu producția științifică și literară. De sigur și acì, pe câmpia sălbatecă a acestui fel de producție, crește tot ceeace natura în

spontaneitatea ei poate să ne dea ca frumuseţă şi utilitate. Dar ochiul ager al omului civilizat vede în fiecare din aceste produse numai un material brut, care are a-i servì ca punct de plecare, pentru ca, prin cultura şi selecţiunea talentelor, să le poată îndrumà spre o producţiune cu mult mai perfecţionată şi rafinată şi mai corespunzătoare nevoilor omenirii.

Acesta este rolul care-i revine astăzi şi Academiei Române în provocarea, îndrumarea şi perfecţionarea producţiunii intelectuale a populaţiunii ţării, în toate ramurile de activitate ştiinţifică şi estetică. Potrivit acestui scop are dar a-şi mânuì şi ea acel instrument de care se serveşte, care este acordarea de premii.

In ramura *vânătoarei din România* este pentru prima oară că se prezintă astăzi la premiul Academiei o lucrare cu acest subiect. Tocmai de aceea cred dar de datoria mea, ca, înainte de a analizà conţinutul acestei scrieri şi a arătà valoarea ei reală, să expun problema în toată întregimea ei şi felul muncii ce trebue să se desfăşoare în vederea rezolvirii ei şi astfel să pun lucrarea pe care avem a o judecà în rama ce i se cuvine, precum şi să arăt altora, ce mai e de făcut şi direcţia în care pot să lucreze cu succes.

Dintre toate ramurile de avuţie naturală ale ţării, Vânatul — cu toată marea însemnătate economică, socială şi culturală ce o are — a rămas cea mai înapoiată şi mai departe de rezolvirea ei. Nu doar că chestiunea nu ar fi fost încă pusă şi că Statul nu ar fi luat încă măsuri legale şi nu ar fi creat organe speciale atât pentru îndrumarea punerii în valoare şi exploatarea raţională a acestei bogăţii naturale cât şi pentru înlesnirea unei activităţi ordonate şi rodnice a populaţiei care se îndeletniceşte cu ea. Măsuri s'au luat cu prisosinţă şi s'au creat chiar şi organe administrative suficiente, dar rezultatele aşteptate nu se văd decât foarte puţin. Nu se văd, fiindcă baza tuturor acestor măsuri e şubredă şi deci şi concepţia lor e greşită: uneori falsă, alteori nesigură şi alteori chiar direct contrarie ţelului pe care trebue să-l urmărim.

Chestiunea vânatului din România poate fi văzută sub multe aspecte, după punctul de vedere din care o considerăm, şi sub toate ea se arată ca o chestiune mare, de care se leagă vitale interese naţionale. Fie că o privim ca o chestiune de economie publică—urmărind punerea în valoare a unei importante bogăţii naturale a ţării—sau ca o chestiune de economie privată, urmărind sporirea producţiei şi rentabilităţii proprietăţii rurale; fie că o privim ca o chestiune de educaţie şi formare de caracter sau ca un mijloc de pregătire trupească şi sufletească a populaţiei pentru apărarea naţională; fie în fine că o vedem ca o chestiune de conservarea şi sporire a frumuseţilor naturale ale ţării şi prin aceasta deci ca un mijloc al sporirii iubirei de ţară ş. a. m. d.; oricum am vedea-o, ea e întotdeauna legată de mari interese, naţionale, materiale şi sufleteşti.

Dar ori din ce punct de vedere am privì această chestiune şi orice ţeluri mai înalte am urmărì, în orice caz, prima îndatorire ce ne revine este aceea: de a conservà şi înmulţì cât mai mult animalele cari formează obiectul vânătoarei, fără totuşi ca prin aceasta să aducem vreo vătămare altor interese superioare, ca: Agricultura, Silvicultura, Pomicultura şi

Horticultura, Zootehnia, Siguranţa şi Sănătatea Publică etc. Mai precis, problema vânatului din România se pune în modul următor: de a găsì şi aplicà toate măsurile necesare pentru a conservà şi înmulţì vânatul în toate regiunile ţării, astfel încât economia publică şi privată să poată trage din el maximul şi optimul de beneficii şi ca toate interesele superioare ce se leagă de această ramură de activitate, să fie satisfăcute.

Pentru a se ajunge la un astfel de rezultat, natura bogată a ţării noastre ne oferă mai multe posibilităţi decât în orice altă ţară din Europa. Toate premisele pentru a face şi din Vânătoare una din importantele ramure de producţie ale ţării sunt date; trebuie numai să găsim căile pe cari să putem ajunge la acest scop. Aceste căi nu ni le poate indicà însă decât un studiu ştiinţific amănunţit al modului cum se prezintă întreaga problemă în ţara noastră, cu poziţia ei geografică, cu solul şi clima ei, cu fauna şi flora ei şi cu toate condiţiunile naturale, economice şi sociale cari o caracteriză. Prin legi şi măsuri administrative copiate din alte ţări — în cari condiţiunile naturale şi deci problemele sunt cu totul altele ca la noi—sau chiar prin legi ticluite acì de simpli empirici şi diletanţi, cărora le lipseşte orice bază ştiinţifică, nu numai că nu putem aveà rezultatele dorite dar chiar ajungem la efecte cu totul contrarii, cum s'a şi întâmplat dejà la noi. E suficient să amintesc în această privinţă faptul că eu însu-mi, în relativ scurtul timp, dela 1892, de când studiez fauna ţării, am văzut dispărând — cu toate legile severe şi serviciile oficiale de vânătoare — o întreagă serie de specii de animale, cari înainte erau o adevărată podoabă a naturei noastre şi care de atunci au fost cu totul distruse. Citez la întâmplare: Califarul roş (Tadorna tadorna), Lăcustarul (Pastor roseus), Cucoşul de pădure (Tetrao tetrix), Vulturul cu barbă (Gypaetus barbatus), Spîrcaciul (Otis tetrax) etc., etc., etc. Şi câte altele multe — în primul rând foca Mării Negre (Monachus albiventer) — sunt pe cale de a se înşirà în acest lung necrolog, care constituie pentru noi o mare ruşine.

Dar nu numai dispariţia unor specii din fauna ţării sunt efectul acestei stări şi al acelor neştiinţifice concepţii cari au dictat măsurile noastre legale şi administrative de cruţarea vânatului. Intreaga stare de echilibru creată de natură în lupta veşnică a elementelor ei s'a stricat prin intervenţia nechibzuită a omului. Aşà de ex. distrugerea pasărilor zise răpitoare — condamnate în bloc (incl. Vulturii) de lege—a dus la înmulţirea enormă a Grivanilor, a Popândăilor şi a tuturor acelor mici mamifere subpământene cari distrug recoltele şi cari au creat astfel agriculturei noastre o nouă plagă, care în unii ani îi aduce pagube de miliarde. Şi acesta, pentru a salvà economiei generale a ţării, doar, vreo câţiva miei şi câteva găini pe an, cari altfel ar fi putut cădeà victima vulturilor. Tot acestei stări — şi în special lipsei unor măsuri ocrotitoare pentru pasările insectivore — se datoreşte la câmpie invaziunea insectelor vătămătoare, din cari unele, cum sunt de ex. coleopterele *Entomoscelis adonis* şi *Anisoplia austriaca*, distrug cerealele noastre pe câmp şi aduc pagube de miliarde pe fiecare an. Şi tot astfel e la munte, unde, în urma răsboiului, Bostrichidele au

invadat pădurile noastre seculare iar larvele lor (Carii) aduc enorme pagube depreciind lemnul. Şi acì lipsesc pasările insectivore, şi în special Ciocănătoarele, cari numai printr'o protecţie deosebită pot fi înmulţite din nou. Acelaşi lucru îl vedem şi în regiunea viilor şi pometelor unde plaga omidelor şi a fructelor viermănoase creşte din ce în ce, iarăşi din cauza lipsei pasărilor insecţioase.

Am citat toate aceste exemple pentru a arătà cât de complicată este problema vânatului, luată în întregimea ei, şi cât de necesar e ca rezolvirea ei să fie precedată, înainte de toate, de un îndelungat şi foarte aprofundat studiu asupra vieţuitoarelor ţării şi asupra raporturilor biologice a fiecărei din ele cu mediul ei de trai, cât şi a raporturilor dintre unele şi altele. Totodată am voit a mai arătà şi cât de periculos este de a intervenì prin măsuri greşite — deci fără aceste studii premergătoare — în lupta pentru existenţă dintre diferitele specii şi a strică astfel o stare de echilibru naturală, care poate duce la adevărate calamităţi.

Numai în acest mod cred că poate fi îndrumată rezolvirea pe baze serioase a chestiunei vânatului din ţară. Ea cere dar înainte de toate o organizare de studii şi cercetări sistematice, privitoare atât la biologia animalelor pe cari voim să le cruţăm şi înmulţim şi la mediul fizic şi biologic în care au ele a-şi desfăşurà viaţa, cât şi privitoare la măsurile pe cari trebue să le aplicăm şi la metodele de cari trebuie să ne servim spre a ajunge la rezultatele dorite.

Cu o deosebită minuţiozitate trebuie ca aceste cercetări să precizeze mai cu seamă: care anume este rolul pe care fiecare din aceste specii de animale îl îndeplineşte în economia generală a naturei din ţară sau din una din regiunile ei şi la ce consecinţe ar puteà duce fie o înmulţire prea mare sau fie o scădere prea simţitoare a numărului indivizilor din fiecare din aceste specii. Numai pe baza unor astfel de constatări, putem să ne dăm seama de valoarea fiecărei din măsurile, pe cari credem că trebue să le aplicăm şi de efectele pe cari le va produce ea, nu numai asupra înmulţirii sau distrugerii unor specii ci şi asupra întregii economii a naturii şi asupra diferitelor ramure de producţie naturală. ca Agricultura, Silvicultura, Pomicultura, etc.

Studii de acest fel — mai cu seamă întrucât priveşte istoria naturală a Mamiferelor şi Pasărilor din România — s'au făcut dejà o bună parte. N'am decât să citez în această privinţă publicaţiile şi colecţiile Muzeului de Istorie Naturală. Ele pot servì acum ca o bună bază ştiinţifică pentru cercetările ulterioare, ce se vor face în vederea rezolvirei practice a acestor chestiuni.

Cercetări speciale în vederea rezolvirei practice a diferitelor probleme cari compun marea chestiune a desvoltării şi organizării Vânătoarei din România trebuesc şi ele făcute de acum înainte. Numai pe baza lor se vor puteà luà treptat măsurile necesare, fie legislative şi administrative, fie de organizare practică.

* * *

O carte asupra Vânătoarei din România care să trateze chestiunea în toată întregimea ei și din toate punctele de vedere nu s'a scris încă. Ba chiar nici măcar una care să arate modul cum trebue pusă și tratată această problemă. In 1901 a apărut în adevăr un volum intitulat: «Vânătoarea în România» de frații Dr. C. Gheorghiu și Inspector silvic Ernest Gheorghiu. Este însă o lucrare prea slabă — în mare parte compilație din cărți străine — și care tratează mai mult despre câine, pușcă, îmbrăcămintea vânătorului etc., decât despre problemele adevărate ale vânătoarei și ale desvoltării vânatului din România.

In urmă, diferite persoane, cari se îndeletnicesc cu vânătoarea ca sport, au creat o serie de societăți de vânătoare, au arendat vânatul pe întregi domenii și l-au organizat, luînd tot felul de măsuri pentru împedicarea braconajului etc. Ba chiar au început publicarea a vreo 2 reviste speciale de vânătoare. Toate aceste sunt desigur foarte îmbucurătoare, însă privesc chestiunea numai din punctul de vedere unilateral al intereselor vânătorului și sportului său — adică din punct de vedere al intereselor unei restrânse clase de populație — iar nu din acela al interesului general, care consideră vânătoarea ca o însemnată chestiune de un mare interes național.

O carte sau o serie de lucrări cari să trateze vânătoarea din România ca o chestiune de Stat și să înlesnească rezolvirea sistematică a diferitelor ei probleme rămâne să se scrie de acum înainte.

In această privință este totuși foarte îmbucurătoare activitatea d-lui G. Nedici, care printr'o serie de scrieri asupra vânătoarei, se silește a contribuì la rezolvirea practică a acestei chestiuni.

Incă dela 1922 d-l Nedici a publicat o broșură despre *Distrugerea animalelor răpitoare prin otravă*, prin care domnia-sa caută a popularizà și la noi «experiențele câștigate pe terenul distrugerii fiarelor răpitoare prin otravă». Această distrugere o consideră autorul ca «prima lucrare necesară pentru a se puteà da vânătorilor serioși din țară posibilitatea de a începe cât mai curând prăsirea rațională a vânatului util». Puțin după aceasta domnia-sa a scris o nouă lucrare intitulată: «Hrana Vânatului util în timpul iernii», ilustrată cu numeroase fotografii și desenuri, în care arată metodele pentru a aprovizionà vânatul în timpul iernii cu hrană naturală cât și pentru a-i procurà hrana artificială. Dacă primei din aceste cărți i se poate imputà că este o importațiune prea timpurie și că recomandă o metodă prea radicală pentru împrejurările din țara noastră — putând astfel pe lângă binele ce-l face să producă și mult rău, printr'o exterminare exagerată a așà ziselor «fiare răpitoare» cari adeseori sunt foarte folositoare, — cea de a doua carte este în întregime de un real folos.

Acum în urmă, în fine, d-l Nedici a publicat o nouă lucrare — de astă dată un volum de 430 pagini — intitulată: *Ocrotirea vânatului mic*, pe care ne-o prezintă la Premiul Năsturel din acest an.

Volumul e presărat de frumoase și adeseori interesante ilustrații, iar prima sa pagină e rezervată unui cuvânt plin de u țielepciune al

neuitatului nostru Rege, care în 2 fraze formulează partea fundamentală a chestiunii vânatului.

Lucrarea are o parte generală, în care autorul tratează pe vreo 70 pagini problema vânatului în general. Desigur că ar fi fost de dorit ca această parte să conţină o expunere clară a întregii chestiuni a vânatului — astfel cum se prezintă ea în condiţiunile speciale ale ţării noastre — şi un program sistematic de activitate. Această expunere atât de necesară lipseşte însă acì şi e înlocuită cu un mic capitol despre importanţa vânătoarei şi cu 2 capitole mai mari despre braconieri şi despre necesitatea distrugerii animalelor răpitoare.

Deasemenea ar fi fost cu totul indicat ca o carte cu adevărat folositoare despre vânătoarea din România să purceadă dela o descriere a condiţiunilor naturale speciale ale ţării, adică dela cunoaşterea regiunelor naturale cât şi a specielor de animale cari le populează. Căci trebuie să ţinem seama că, într'o ţară cu o natură atât de variată — dela înălţimile Carpaţilor la lunca Dunării şi la lacurile Mării Negre — şi fauna ei este cu totul alta şi mult mai variată ca în ţările Apusului. Intrucât priveşte Pasările, acì este răspântia cea mare unde se încrucişează căile cele mari de migraţiune al pasărilor călătoare spre regiunile equatoriale sau spre Nord. Acì aproape toate aşà zisele animale răpitoare au un alt rol de îndeplinit în economia generală a naturei decât în alte ţări; deci organizarea creşterii şi înmulţirii vânatului precum şi a exploatării sale sistematice nu poate fi bazată decât pe aceste cunoştinţe fundamentale.

Mai mult încă, vânatul nostru se împarte după regiunile naturale ale ţării — vânat de munte, de pădure, de câmpie, de coline, de baltă, de lagună, etc., — şi fiecare din aceste regiuni are problemele sale speciale, pentru a şti cum putem cruţà, înmulţì şi exploatà raţional vânatul din ele.

«Despre toate acestea lucrarea d-lui Nedici nu conţine aproape nimic, sau numai câteva fraze foarte superficiale. Acì tocmai e marele ei defect; căci autorul nu cunoaşte în deajuns natura sălbatecă a ţării noastre — cu tot farmecul primitivităţii ei şi cu speciile minunate de animale cari o împodobesc, totodată însă şi cu problemele ei speciale cari nu se potrivesc cu cele din ţările apusului Europei.

Această lipsă capitală din volumul d-lui Nedici ne obligă a constată că el nu este în stare a luminà vasta chestiune a organizării Vânatului din România ca o ramură independentă de producţie şi de activitate economică. O astfel de carte atât de necesară rămâne să se scrie încă în viitor.

Cu toate acestea cartea, d-lui Nedici îşi are importanţa ei. In primul rând, trebue să salutăm cu plăcere că punctul de vedere dela care porneşte autorul nu este numai acel unilateral al intereselor vânătorului sportiv, ci interesul general al economiei naţionale. In al doilea rând, cartea aduce un real serviciu descriind metodele de cruţare, înmulţire şi îngrijire a unora din speciile importante de mamifere şi paseri, cu care trebue să se repopuleze o bună parte din câmpiile, ogoarele şi pădurile noastre, unde să formeze obiectul principal al vânatului.

Speciile de ocrotirea cărora se ocupă autorul în partea specială a cărţii sale sunt cele cari în clasificarea sa constituesc grupa pe care el o numeşte: «*Vânatul mic util*». Intre acestea, principalele de care se ocupă cu deosebită competenţă sunt: Fazanul, Iepurele, Potârnichea şi Jerunca.

De fapt partea importantă şi meritul principal al lucrării autorului constă în cele 200 pagini în care descrie creşterea şi ocrotirea fazanilor. Organizarea Fazanerielor, cu instalaţii speciale de clocitori, de hrănire artificială şi naturală a puilor, de ocrotire în timpul iernei şi apărare de duşmani etc., toate aceste sunt descrise cu multă măestrie şi pricepere —conţiuând adeseori observaţiuui şi vederi originale—şi vor fi de sigur de mare folos pentru repopularea cu vânat a unei bune părţi din suprafaţa cultivată a ţării. Prin aceasta autorul îşi câştigă desigur un mare merit şi suntem siguri că Cartea sa va aduce reale servicii.

O mult mai mică importanţă are partea cărţii care tratează celelalte specii de animale cari formează obiectul vânatului din ţară. In această privinţă se vede că distinsa cultură juridică a autorului nu e suficient dublată şi de o cultură de naturalist. Desigur că problema ocrotirii generale a vânatului din ţară, unde avem o faună atât de bogată în specii de mare valoare, nu e atât de simplă cum o crede autorul. Chestiunea animalelor şi pasărilor aşà zise răpitoare, vânatul de baltă, pasările migratoare etc., etc., toate aceste sunt cu mult mai complicate decât se arată acì şi ar fi chiar o adevărată calamitate pentru ţară dacă, în stabilirea listei speciilor pe cari trebue să le protejăm, ne-am conduce de principiile arătate de autor şi ne-am restrânge numai la cele câteva specii indicate de el.

Cu toate aceste lipsuri, pe cari am crezut de datorie să le arăt — nu atât pentru a criticà munca destul de productivă a autorului cât pentru a îndrumà pe alţii ce vor venì în urmă la o lucrare completă care să cuprindă întreaga chestiune — lucrarea în totul e bine scrisă şi utilă şi merită desigur a fi luată în considerare la distribuirea acestui premiu.

4. Iosif Trifa, preot, *Intraţi în oastea Domnului Isus!*, chemări de luptă şi de mântuire sufletească. ediţia II. Sibiu 1927 pp. 152. Raport de Preotul N. M. Popescu.

Părintele Trifa, redactorul bunei gazete populare care este «Lumina Satelor», a întemeiat o asociaţie numită «Oastea Domnului», care, cu armele credinţei, luptă împotriva tuturor patimilor omeneşti, dar mai ales împotriva beţiei şi a sudalmelor.

Adevăr este că după răsboiul din urmă, mai ales beţia s'a făcut stăpână pe multe trupuri româneşti. Cu ce să lupţi împotriva ei? Statul nu dă mult ajutor căci atâtea interese financiare şi electorale îl opresc. Medicii nu sunt organizaţi pentru aceasta şi au alte grìji mai apropiate de ocupaţia lor. Rămâne biserica cu arma cuvântului, care este pătrunzătoare când porneşte din inimă credincioasă. Şi părintele Trifa e un preot credincios, care în rugăciune umilită cere de sus ajutorul pentru

îndeplinirea chemării sale. Diavolul, izvorul răutăţilor, Mântuitorul, biruitorul lui, armele diavolului, armele Mântuitorului, sunt înfăţişate cetitorilor cu citate biblice, cu comentarii populare, cu tablouri, unele chiar naive; sunt lămuriri şi îndemnuri creştine; din ele a ieşit o carte de morală populară, vie, lesne de cetit, caldă. S'a răspândit repede, a prins pe cetitori, mai ales ţărani, cari s'au înrolat în această Oaste, a scăpat pe mulţi de lanţurile beţiei. Sunt cârciumari cari au închis prăvăliile şi au purces să propovăduiască înfrânarea dela băutură. Tineri, soldaţi, flăcăi, şcolari chiar, prinşi de vraja îndemnului s'au simţit poeţi şi în versuri populare, de multe ori nimerite, îndeamnă la înrolare şi la luptă în contra relelor.

La premiul Năsturel se prezintă ediţia a doua a acestei cărţi. Literaţii vor găsì asprimi de stil, ortodocşii ar puteà subliniă gândiri ce nu s'ar potrivì cu învăţătura bisericii noastre; dar cartea a avut urmări bune, şi acestea o îndreptăţesc să pretindă o parte din premiu.

5. Aida Vrioni, *Şi zilele grăesc*. Raport de I. A. Basarabescu.

O lucrare originală, în care imaginaţia autoarei — cu un vădit belşug de preţioase impresii — dă viaţă şi împrumută graiu zilelor, personalizându-le.

Intreaga lucrare e o ţesătură de fină şi aleasă introspecţiune. Tot farmecul zilelor cari grăesc consistă în retrăirea subiectivităţii care le însufleţeşte. Autoarea isbuteşte să prindă pe cetitor în mrejele egocentrismului său.

Descrierile, pe cari le întâlnim la fiecare pas, redau natura într'un colorit destul de viu şi de impresionant. E drept că stilul atinge de multe ori îndrăsneala. Talentul autoarei însă îl stăpâneşte, ţinându-l în pas potrivit, cu o elegantă dibăcie, prin frâne într'adevăr artistice şi cu multă subtilitate chibzuite.

Capitolul final (XVI), purtând data de 20 Octomvrie 1926, e unul din cele mai reuşite. Atât prin concepţia lui, cât şi prin felul expunerii, acest capitol poate sta alături cu cele mai frumoase pagini din Marcel Proust.

Citez din el câteva fragmente:

«Astăzi a fost ziua mea; adică astăzi am plătit vieţii o însemnată sumă de ani. Creditoarea mea şi a tuturor, îmi deţine o poliţă în alb, pe care n'o va completà decât în ziua când nu voiu mai fi în stare să i-o achit. E singurul caz când datornicul doreşte ca datoria să fie cât mai mare».

Apoi mai jos:

Pentru mine zilele au sunete, colori, forme şi parfumuri. Unele mi se par sonore, altele armonioase, în cari şi cele mai mici sgomote cântă, iar altele lipsite de rezonanţă, ca şi cum ar fi aşternute cu pae, ca să nu trezească un bolnav de seamă.

In zarea clară a zilelor luminoase, găsesc întreaga gamă de albastru, aur, aramă şi purpură; iar nemărginitul verde din jurul meu se înghesuie la porţile ochilor, ca să-mi umple privirile. De sub cerul coborît al zilelor de iarnă, mă întristează toate nuanţele cenuşiului.

15*

In mintea mea, zilele au diferite forme geometrice. Le văd când lungi şi goale ca un paralelipiped, când mai groase şi greoaie ca un cub, când rotunde ca nişte sfere, pe cari am impresia că le şi aud rostogolindu-se în spaţiu. Sunt şi zile neliniştite, cu forme neregulate, de o structură cu totul neobişnuită. Sunt zilele pline de neprevăzut şi de nenoroc.

Ziua de Paşte miroase amărui a flori de pom şi dulceag a cozonac, iar cea de Vinerea Mare a zambile, a lumânări de ceară şi a ghete noi de copii.

Ziua mea miroase a soare întârziat şi a tufănică...

. . . .

Eu cred că înainte de a mă deşteptà, miros în vis buchetul de tufănică, pe care mi-l aduceà bunica în anii copilăriei, în fiecare dimineaţă de 30 Octomvrie...

Mănunchiul bunichii erà lipsit nu numai de valoare, dar şi de eleganţă. Florile erau rupte milos, cu cozile scurte. Erau legate strâns la un loc, cu grija de a nu-şi arătà prea mult din goliciunea tigelor, cari erau tăiate cât mai scurt posibil...

Aşà cum erà mănunchiul bunichii, lipsit de graţie şi de preţ, a rămas singur în lumea amintirilor şi urmează să-mi parfumeze până la ceasul morţii, părticica de timp, pe care m'am obişnuit s'o numesc *ziua mea*».

D-na Vrioni îşi încheie capitolul cu următoarea fină observaţie:

«Sunt momente, când îmi sunt mai străină decât o vieţuitoare din Marte. Imi scap puterii mele de analiză, ca şi cum nici n'aş face parte din mine. Atunci mi-e teamă de mine ca de o dihanie ciudată, pe care n'o pot nici domesticì, nici stăpânì, fiindcă nu-i cunosc adâncurile firii şi puterea sălbatecă de care dispune. Las dar dihania să trăiască şi eu dispar, pentru a apăreà atunci când se va săturà şi nu-mi va mai disputà terenul».

Dar şi în restul volumului autoarea a presărat cu prisosinţă atâta simţire şi cugetare, cât să-i dea drepturi suficiente pentru obţinerea premiului «Năsturel», la care concurează.

II. Pentru Premiul Eliade-Rădulescu.

Vasile Savel, *Seara a 13-a*. Bucureşti, 1927. Raport de G. Bogdan-Duică.

Văzând dintr'o scrisoare că nu s'au primit la Academie rapoartele mele, vă rog a luà cunoştinţă şi a decide — dacă nu-i târziu — în sensul acesta.

Sunt de părere că d-l V. Savel merită să ia un premiu. Scriitor vechiu şi critic, nu numai poetic; cu teme, tratate interesante d-sa are tot dreptul la considerare. In special pentru scrierea sa *Seara a 13-a* indic argumentele ce le-am expus dela 5 Maiu 1927 într'un foileton ce-l adaog:

Până acum d-l Vasile Savel (Moldovean, advocat şi ziarist în Bucureşti) a publicat următoarele opere:

1. *Intr'un sat de contrabandişti*, nuvele, ed. Diecezană, Arad (epuizat).
2. *Intre reţele*, ed. Cartea Românească, Bucureşti, (epuizat).

3. *Pribeag*, nuvele, ed. Gutenberg, Bucureşti, (epuizat).
4. *Miron Grindea*, roman, K. Bucureşti, (epuizat).
5. *Oamenii cari nu vorbesc*, K. Bucureşti, (epuizat).
6. *Doine din războiu și patru povestiri originale*, Bibl. «Semănătorul», ed. Diecezană, Arad.
7. *Contimporanii*, *I. Critica literară*, ed. Diecezană, Arad. (Foarte instructiv
8. *Vadul Hoților*, roman, ed. Librăria Nouă, (Segal, Calea Victoriei, 70).

Seara a 13-a, venind după *Vadul hoților* (și scrisă paralel), are aceeaşi fizionomie: Oamenii de mici dimensiuni, scrutați în amănunt realist, priviți simpatic, ca niște insecte de ale lui Fabre; vieață reală, liniștită, scrisă de un condeiu tot atât de liniştit. Rare paginele în care nimic să nu placă; multe-s care interesează; câteva le 'ntrec și pe acele multe.

Sfârşitul întâiei descripții, care a dat cărții titlul, mi-a adus aminte de Edgar Poë. Cum moare eroul misantrop al lui V. S., cum treptat ura-l îngroapă în casa sa, în iatacul său este o preparare foarte iscusită spre finalul ce-l citez ca unică probă:

«A treisprezecea seară omul nostru n'a mai putut aşteptà. Impins de ceva nevăzut s'a apropiat de uşă, o descuie şi lăsând-o deschisă, încercă să vadă oaspetele care de atâta vreme, îl cercetà în fiecare seară. Nu văzù pe nimeni, nu auzì nici un zgomot, simți, doar aerul rece, mai rece ca oricând şi un fior îi străbătù trupul uscățiv. Inchise uşa şi se întoarse în iatac, şi nu mică-i fu mirarea văzând treisprezece păsări albe la rând pe speteaza patului. Fiecare se înălțà în zbor şi se făceà nevăzută apoi.

«In locul lor, în acelaș loc, stăteau acum treisprezece păsări negre, cari priveau întrebătoare par'că.

«In iatacul lui erà rece, rece de ghiață, tot aerul rece năvăliă în iatac, cutremurând omul care în tremur priveà şi nu înțelegeà nimic din toate câte se petreceau în jurul lui. Ostenit ca după cel mai lung drum, care-i al vieții fiecăruia, căzù în nesimțire în vechiul lui fotoliu.

«Târziu, când s'a deşteptat şi-a adus aminte de toate, ca 'n vis le vedeà şi visul îi arătà o pasăre de noapte cu ochi ce străluceau aşà cum străluceşte diamantul în cărbune. Şi dintr'odată îşi revăzù vieața lui toată din vremea depărtată a copilăriei fără nicio grijă; se văzù tânăr plin de planuri şi ambiții, când plecase în cucerirea lumii; şi după aceasta îi apărură deziluziile, planuri neizbutite, înfrângeri suferite, din care năşteau noui speranțe, avânturi și însăşi forța vieții, care te mână mereu înainte.

«Şi în iatacul lui, în care aerul proaspăt nu pătrundeà de mult, erà rece şi pasărea neagră pornì un vânt aspru, întinzând aripele.

«Omul însă îndrăgise încă odată vieața şi ridicându-şi mâinile osoase ca într'o rugăciune, se rugà să fugă cea din urmă clipă, să-l mai aştepte...

«Pasărea neagră bătù din aripi, grăbită să-l ia cu dânsa. Atunci cu cea din urmă sforțare omul nostru se repezi s'o sfâşie şi căzù în largul lui fotoliu cu capul rezimat pe margine.

«Lin negrul sol i s'a așezat ușor pe frunte și închizându-i pleoapele cu ciocul l-a adormit pentru totdeauna, cum vom adormì cu toții, în ceasul pe care nimeni nu-l așteaptă...».

Ai zice: după unghii se cunoaște leul.

Insă de astă dată, leul se mai simte numai în *Ei, gânduri*, o novelă închisă într'un dialog popular-filozofic și de-o veritate psihologică necontestatabilă, atingătoare.

Noaptea roșie este mai bogată în experiențe analizate fără tendința de-a sublinià momentele tari, care trec ca și altele, pe același ton obosit. Toată novela, care expune fără să blasteme ispita unei femei, incadrează o filozofie simțită practic și spusă astfel:

«Noi nu mai avem sufletul nostru; dela o vârstă oarecare noi nu mai avem suflet; în locul lui găsim experiență, șiretenie, înșelare, aparența unui suflet de împrumut; și eu nu știu, nu cunosc ceva mai tragic decât să-ți împrumuți în vieață sufletul care l-ai avut odată și n'ai știut să-l faci să fie al tău».

Concepții de aceeași valoare, dar nu și deaceeași executare au fost *Strănepotul vornicului Mihai*, unde oamenii nu se încleaștă, ci stau numai alături; și *Spovedania postumă*, căreia i-aș fi dorit un tăiș mai ascuțit și mai ironic.

Destule prilejuri să cetim cu interes!

Celelalte povestiri sunt pumni de spumă culeasă depe valurile răsboiului.

Cum un țăran primește în casa sa copilul din greșală al nevestii rămase acasă și se mângâe spunând despre tatăl real că «pedeapsa lui Dumnezeu a căzut pe capul lui Toader, *dacă n'are vieață din vieața sa la casă*», sună ca un fragment mic din marele creștin Tolstoi; este în *Darul găsit la casa lui*.

Comoara tratează un motiv asemănător, din greșală mai puțin desvoltat decât ar fi meritat concepția.

Pentru rest am aveà de făcut observații diferite, al căror unic izvor pare a fi graba scrisului sau nevoia de a publicà, ceeace (înțeleg) se evită numai dacă scriitorul se poate emancipà de propria vieață pretențioasă, de cererile «amicilor» cu reviste de care lumea nu prea are trebuință, de bunătatea autorului de a-și dărui cui cere cu glas mai dulceag, etc. etc.

Dintre diferitele observări una nu o pot tăceà. Cum la capătul unei ulițe apare un — No. 10 și la celălalt capăt No. 21, nu-i nici umor, nici istețime, ci glumă fără sens.

Câteva observări privitoare la limbă vor îndemnà pe d-l Vasile Savel să dea mai multă atenție tiparului. Pagina 77: *însăși*; ne trebuia *unul altuia* o încurajare; 81: în *clasa doua* de liceu (a evoluat forma?); 99: de ce noaptea aceasta n'are să se asemene cu niciuna din *altele* nopți?; 131, rând 6 de jos, erà de zis: *Pe cel* care a venit... să-l ucideți»; — paginile citate sunt fețe curate cu negei ușor de operat.

Este probabil că acești negei vin dela granița incertă dintre literatură și gazetărie....

III. Pentru Premiul G. Asachi.

1. E. Cristoforeanu, *Transportul de mărfuri pe căile ferate.* Raport de Andreiu Rădulescu.

D-l E. Cristoforeanu, a cărui lucrare despre contractul de transport a fost premiată de Academie în 1926, prezintă volumul II-lea asupra aceleiaşi materii în care tratează în 406 pag. *transportul de mărfuri pe căile ferate.*

Dată fiind extensiunea tot mai mare a acestui fel de transport, superioritatea lui asupra altor forme şi numeroasele dispoziţii cuprinse în legi şi regulamente afară de codul de comerţ se înţelege uşor însemnătatea acestui nou volum, mai ales la noi, unde n'avem studiată mai pe larg această materie.

După o introducere în care, între altele, se ocupă de incadrarea dreptului feroviar în codul comercial şi de convenţia dela Berna, cercetează natura juridică a contractului de transport primind părerea că este un contract real şi arătând obligaţiunile ce sunt impuse căilor ferate prin lege.

Incheierea contractului este subiectul altui capitol unde, se arată normele privitoare la scrisoarea de trăsură, caracterele şi conţinutul ei, efectul declaraţiunilor, momentul încheierii, predarea mărfei, ambalare, încărcare.

Cap. IV este consacrat studiului amănunţit al tarifelor iar în cap. V vorbeşte de diferite servicii accesorii transportului cum sunt: cântărirea, procurarea muşamalelor, magazinaj, camionaj, etc.

O desvoltare deosebită a dat părţii privitoare la executarea contractului de transport. Aci a studiat diferite părţi ale acestei executări ca itinerarul, dreptul de dispoziţie, împiedicarea transportului, măsurile ce pot luà creditorii asupra mărfurilor în curs de transport, sosirea şi predarea mărfurilor, cu toate aspectele aşà de complicate în practică, dreptul de retenţie sau de preferinţă al C. F. şi termenul de predare.

Cap. VII a fost destinat responsabilităţii C. F., chestiune des pusă în faţa instanţelor judecătoreşti şi tratată aci amănunţit, atât pentru cazul când marfa a fost vătămată sau pierdută, cât şi în caz de întârziere sau când daunele sunt pricinuite pentru faptele agenţilor.

Deosebit de interesantă şi folositoare este partea referitoare la lichidarea daunelor.

Ultimul capitol cuprinde norme de procedură, cu privire la acţiuni şi exerciţiul lor, decăderi, prescripţii, renunţări, etc.

Lucrarea este alcătuită cu multă competenţă şi cu deosebită atenţiune. Utilizând mai ales doctrina italiană, fără de a o urmà în totul, combătând chiar pe cunoscutul comercialist Vivante, profesorul său a cărui scrisoare serveşte drept prefaţă, autorul lucrării cu o argumentare strânsă expune părerea sa într'o formă simplă, limpede, fără să abuzeze de expresii neînţelese decât de specialişti de trimiteri ori de citaţii.

Critică deseori jurisprudenţa şi cu mult curaj. Face observaţiuni judicioase asupra textelor şi asupra diverselor interpretări, cercetează

efectele din punct de vedere economic și încearcă a da îndrumări pentru o mai bună legiferare a chestiunilor.

Lucrarea dovedește ceeace doream încă dela premierea volumului I: un progres din multe puncte de vedere; încurajat autorul a năzuit să meargă tot spre mai bine și a izbutit într'o însemnată măsură tratând în chip științific această materie, așà de necesară pentru vieața economică și într'o formă ușor de înțeles. Chiar dacă în unele privinți ar aveà păreri care sunt discutabile, aceasta nu poate schimbà aprecierea favorabilă ce se cuvine cu privire la pregătirea, la munca depusă și la modul cum a știut să trateze diversele și numeroasele chestiuni ce se întâmpină în astfel de transporturi.

Deaceea — cu toate că sunt la acest premiu și cele două lucrări valoroase asupra cărora am referit—cred că se impune să acordăm și de astădată d-lui Christoforeanu o parte din premiu, fiind convins că l-am îndemnà să continue pe această cale și să înavuțească literatura noastră comercială cu asemenea lucrări.

2. Gălășescu-Pik, *Cekul.* Raport de G. Tașcă.

D-l D. Gălășescu-Pik, prezintă pentru premiul Academiei, o lucrare în 478 de pagini, întitulată *Cekul.*

In literatura noastră juridică, materia cekului a fost întotdeauna lăsată pe planul al doilea. Incidental, cu ocaziunea studiului cambiei, să făceau scurte aluziuni și la cek.

Astfel Mihail Pașcanu, în lucrarea sa «Dreptul Cambial Român» tratează în 16 pagini și materia cekului; tot astfel d-l Eftimie Antonescu în o lucrare de 717 pagini, acordă cekului propriu zis, de abià zece pagini, deasemenea și d-l Fințescu în lucrarea sa despre cambie.

Acest lucru s'a făcut din pricină că pe de o parte autorii citați, se ocupau în principal de cambie și numai ca parte secundară de cek, iar în al doilea loc, pentrucă potrivit art. 366 din cod. comerț.: «sunt aplicabile cekului toate dispozițiunile privitoare la gir, la aval, la semnătura persoanelor incapabile, la semnăturile false, la scadență și la plata cambiilor, la protest la acțiunea în contra emitentului și în contra giranților, la biletele pierdute sau sustrase», — așà încât tratând materia cambiei sus zișii autori, discutau, cu această ocazie, și o bună parte din problemele privitoare la cek.

D-l Gălășescu însă, a voit să umple golul ce erà în literatura noastră juridică și a făcut o lucrare care tratează numai despre cek.

După ce arată care este rolul economic al cekului și care este desvoltarea acestui instrument de schimb în Anglia și după ce arată istoricul legislației privitoare la cek în diversele țări, d-sa se ocupă de elementele comune cekului și cambiei: denumirea, semnătura trăgătorului, numele trasului, data, beneficiarul, locul plății, capacitatea girul, acceptarea, avalul, plata, acțiunea, prescripția, etc.

Autorul tratează apoi pe larg chestiunile speciale privitoare la cek, cum este aceea a proviziunii, a cekului barat și a cekului de viremente,

efectele negocierii cekului deschis şi a cekului documentar, amortizarea cekurilor, chestiunea cekurilor postale şi a cekului circulator italian.

In cursul lucrării d-sa nu se mulţumeşte numai să arate starea legislativă din diversele ţări cu privire la materia ce desvoltă ci arată, mai întotdeauna şi soluţia la care a ajuns Comisiunea noastră specială, pentru unificarea legislativă, în anteproiectul său de reformă a codului comercial. Astfel Comisiunea pune în anteproeictul său principiul ca titlul să poarte numele de cek. Deasemenea, în acelaşi anteproiect se admite principiul, stabilit de cea de a doua conferinţa dela Haga, ca trăgătorul să se poată desemnà pe el însuş, ca tras. Tot astfel lipsa datei de pe titlul comercial, atrage potrivit art. 132 al. 2 al acestui anteproiect, excluderea calităţii de cek a titlului.

Autorul arată deasemenea înovaţiile ce s'ar puteà face cu ocaziunea mofidicării legislaţiunei. Vorbeşte de cekul de virimente, atât de necesar, mai ales, decând funcţionează camerile de compensaţie. La noi, forma aceasta de cek este întrebuinţată în Bucovina şi Ardeal şi autorul crede că este utilă întroducerea acestei forme în legislaţiunea noastră, după cum ar fi utilă şi întroducerea, în legislaţie, a cekului barat. D-sa cere sancţiuni severe în cazul emiterii unui cek fără proviziune şi arată că sancţiunile prevăzute de Comisiunea pentru unificarea legislativă, în art. 146 al anteproiectului ei, ar fi insuficiente.

In general lucrarea conţine o bogată adunare de material pentru o cercetare aprofundată a chestiunii. Sunt expuse cea mai mare parte din părerile autorilor ce s'au ocupat cu chestiunea şi sunt arătate și inovaţiile pe cari le indică practica afacerilor.

Lucrarea însă este greu de urmărit pentru un cercetător, deoarece autorul nu indică întotdeauna autorii a căror părere o expune, nici nu poţi distinge uşor, dacă părerea expusă este urmarea unei controverse între diverşii autori consultaţi, ori este chiar părerea scriitorului.

Este o lipsă, pe care, dealtfel, o recunoaște însuşi d-l Gălăşescu.

«*Nu am citat la fiecare rând lucrările cercetate*», zice d-sa.

«*Un ziarist francez, din timpul celui de al treilea imperiu. fiind întrebat dece nu indică în articolele pe cari le scrie, autorii ale căror idei le reproduce, a răspuns printr'o replică spirituală: Dacă cetitorul cunoaşte izvorul la care m'am adăpat, ar fi inutil de a-i mai da vreo indicaţie; iar în cazul în care el nu are idee de opera utilizată, fiind prea încult, nu merită nici o lămurire din partea autorului*».

Am puteà spune că replica este mai mult cinică decât spirituală.

Dar d-l Gălăşescu adaugă imediat: «Replica a devenit cu vremea o adevărată lozincă a multor autori. Nu am fost călăuzit de ea».

In afară de aceste lipsuri, lucrarea este interesantă şi ea umple, după cum am arătat, un gol în literatura noastră şi credem că ar puteà fi încurajată descernându-i-se o parte din premiul la care concurează.

IV. Pentru Premiul Adamachi.

I. Georgescu, «*Societăţile cu răspundere limitată*», raport de d-l G. Taşcă,

D-l I. L. Georgescu, advocat, dr. în drept, prezintă la concursul premiului Adamachi, lucrarea intitulată: «*Societăţile cu răspundere limitată*». «Studiul de drept comparat, în legătură cu unificarea noastră legislativă».

Autorul împarte materia în trei părţi.

In partea I-a tratează problema societăţilor cu răspundere limitată în dreptul cutumiar englez şi dreptul scris englez. In partea II-a studiază aceeaşi chestiune în legislaţia germană şi legislaţiile înfluenţate de aceasta. Iar în partea a III-a, care cuprinde un singur capitol în 16 pagini, vorbeşte despre oportunitatea întroducerii societăţii cu răspundere limitată, în România.

In partea I-a şi II-a, — care constituiesc partea principală a lucrării, 346 pagini din 364, — autorul face un studiu conştiincios şi amănunţit de drept comparat a diverselor forme de societăţi cu răspundere limitată.

După ce, în scurte vorbe, arată particularităţile dreptului englez şi după ce descrie în chip rapid societatea numită Partnerschip societate care ar puteà fi comparată cu societatea noastră în nume colectiv şi după ce tratează societăţile incorporate, — autorul începe tratarea studiului societăţilor cu răspundere limitată.

Grupări formate din cel puţin 7 membri puteau constituì o companie căreia, — în urma legii dela 1864, — i se acordà, prin derogare dela principiul dreptului cutumiar, limitarea de riscuri şi personalitatea juridică Nici nu erà măcar necesar ca toţi membrii companiei să aibă un interes personal şi important în societate; 6 din cei 7 membrii puteau fi numai cu numele şi toate interesele sociale puteau fi concentrate în mâna unui singur om, şeful companiei.

Un comerciant, un industriaş, voind să se pună la adăpost de riscuri, puteà constituì o companie, cu un număr de 6 oameni de paie. Răspunderea lui, prin acest aranjament, se mărgineà numai în limitele capitalului angajat. Averea lui, neînscrisă în societate, rămâneà la adăpost de orice urmărire.

Curtea supremă engleză a fost chemată să se pronunţe într'un caz rămas celebru.

Aron Solomon, exploatà pe propriul său cont un comerţ de pielărie şi încălţăminte. El converteşte afacerea lui într'o companie «Aron Solomon and Company Limited». Acţiunile sunt împărţite între el, soţia fiica şi patru fii. El rămâneà în realitate singurul stăpân al afacerii. Societatea cade în lichidare. Lichidatorul cere anularea societăţii. Curtea de Apel consideră că societatea nu a fost, în realitate, decât masca lui Aron Solomon şi deci contrarie legii din 1862. Curtea lorzilor însă, în unanimitate, casează hotărîrea Curţii de Apel.

Nu văd nici o raţiune, —ziceà unul din judecători, — pentru care nişte persoane nu s'ar puteà învoì să conducă afaceri, fiecare ţinut de răspundere

numai în limitele sumelor subscrise, dacă a înştiinţat în mod cinstit pe creditori cu privire la răspunderea lui limitată. Nu pot pricepe de ce o singură persoană nu ar puteà face aceasta, de ce nu ar puteà publicà de exemplu, că a pus 10.000 lire într'o întreprindere şi nu vieà să răspundă nici cu un shilling mai mult.

D-l Georgescu descrie mai departe organizarea şi funcţionarea companiei private din Englitera şi arată locul pe care îl ocupă în lumea de afaceri engleză. In 1919 se înregistrează 9709 companii private cu un capital de 243.214.972 livre sterline.

Erà natural să ia această desvoltare o societate, care pe lângă personalitatea morală şi răspunderea limitată, dă celui care o constituie avantagiul de a conduce personal propriile lui întreprinderi, avantagiu pe care nu-l găseşte asociatul cu răspundere limitată în societatea Partnerschip, în care asociatul comanditar, cu răspundere limitată, nu are dreptul de a desvoltà o activitate persoanlă în sânul societăţii.

Urmând mai departe, autorul descrie, în partea II-a a studiului său, societăţile germane şi austriace cu răspundere limitată Gesellschaft mit Beschränkter Haftung» (G. M. B. H.) cum şi pe cele Ceho-Slovace, Poloneze şi Elveţiene.

Autorul arată în chip luminos şi amănunţit avantagiile şi inconvenientele acestor noui forme de societăţi, cari au servit, succesiv, de model unele pentru altele.

Mai departe d-sa arată cum se prezintă chestiunea în legislaţiunea franceză. Analizează dispoziţiunile legii din 7 Martie 1925, şi arată superioritatea sistemului german al imatriculării, asupra celui francez.

«Ca dovadă, că acest instrument juridic erà cerut de lumea de afaceri este că în 1926, adică în cel de al doilea an al aplicării legii franceze, s'au înregistrat numai la tribunalul de Sena, un număr de 1417 societăţi, cu răspundere limitată, faţă de 1604 societăţi în nume colectiv şi 1236 de societăţi anonime.

In partea treia a studiului d-l Georgescu se ocupă de oportunitatea introducerii societăţii cu răspundere limitată în legislaţiunea noastră şi crede că această inovaţie s'ar justificà cu atât mai mult cu cât ea există dejà şi se desvoltă în Bucovina.

Studiul d-lui Georgescu este luminos şi interesant.

In afară de multe greşeli de tipar şi câteva acorduri greşite cum ar fi la pagina I, «riscurile comerciantului *deveneà* din ce în ce mai mari»; la pag. 21, «în ce priveşte subscrierea *a* acţiunilor», etc., etc., lucrarea este cu îngrijire făcută şi serios documentată şi credem că autorul merită să obţină o parte a premiului pentru care concurează.

2. «Dr. A. Babeş, *Cancerul.* Raport de Dr. G. Marinescu.

Lucrare dedicată memoriei profesorului Victor Babeş şi scrisă după însărcinarea dată de Casa Şcoalelor. Ea cuprinde 157 pp. E însoţită de 28 figuri, dintre care cele mai multe sunt fotografii de cancer la animal şi la om, sunt şi câteva desenuri originale. Este o punere la punct a

problemei cancerului şi o contribuţie personală la patogenia acestei grave afecţiuni.

Monografia e împărţită în patru părţi. Partea întâia începe cu o introducere asupra celulei, în care se dau noţiuni generale asupra acestui element fundamental al organismelor vegetale şi animale. In capitolul următor se arată structura tumorilor de bună şi rea natură.

In partea II-a se ocupă cu cancerul în general, îl defineşte şi îi arată caracterele, se ocupă de cauza boalei, indicând rolul iritaţiunilor de lungă durată, sau deseori repetate şi ca atare vorbeşte de Kangri-cancer, de cancerul radiologilor, de boala coşarilor, insistă asupra influenţei gudronului şi parafinei în special şi asupra paraziţilor (distomum felineum, distomum hematobium, spiroptera neoplastica), dar după cum reiese din capitol III, nu se poate lăsà la o parte dispoziţia la cancer, autorul, de acord cu cercetările recente, admite că pentru desvoltarea cancerului e nevoie, pe de o parte de o cauză, care, după toate probabilităţile, e reprezentată printr'o iritaţie de lungă durată, şi pe de altă, de o predispoziţie ereditară. In sprijinul acestei păreri, autorul aminteşte că în familia lui Napoleon, tatăl trei surori ale sale şi el însuşi au murit de cancer al stomacului. In capitol IV studiază cancerul experimental, prin transplantare dela un animal sau canceros, la unele animale indemne de cancer, sau prin diferite iritaţiuni (chimice, fizice sau parazitare). Acest capitol rezumă, cât se poate de complet, starea actuala a cunoştinţelor noastre asupra chestiunei.

In partea III studiază cancerul la animale şi plante, arătând că dintre mamiferele cu care omul vine mai des în cantact, câinele e mai deseori atins de cancer şi acesta prezintă multă asemănare cu acela al omului. Pisicele au, deseori, un cancer al mamelei. La pasări, în special la papagali, se întâlnesc aproape toate felurile de cancer care se întâlnesc şi la om. La animalele cu sânge rece notăm că peştele este cel mai deseori atins. In fine, autorul arată că cancerul există chiar la insecte, iar pentru producerea lui e nevoie de o dispoziţie, care se transmite prin ereditate. Concluzia este că, la animale, cancerul e de aceeaşi natură ca şi cancerul omului şi că micile deosebiri ţin numai de modul de traiu al animalelor, cu totul deosebit de cel al omului. Autorul spune apoi câteva cuvinte despre cancerul la plante, care prezintă o structură asemănătoare cu cancerul omului şi animalului.

In partea IV, finală, autorul se ocupă în special, de cancer la om, arătând frequenţa, ereditatea şi contagiunea cancerului, stările precanceroase şi prevenirea cancerului, formele cancerului. Pune în evidenţă rolul eredităţii.

In ceeace priveşte tratamentul, autorul indică tratamentul chirurgical, tratamentul cu raze, izolate sau asociate.

In capitolul final, autorul vorbind de lupta contra cancerului, arată nevoia unei pregătiri serioase şi intensive. In primul rând ,trebuie raze X şi Radium, pentru manipularea cărora va trebuì pregătit un mare număr de specialişti. In al doilea rând, se va face educaţia publicului, pentru ca el să ştie, când trebuie să se prezinte la medic şi mai ales să se convingă

că astăzi posedăm mijloace pentru vindecarea cancerului şi că, îngrijit la timp, cancerul se vindecă de cele mai deseori. Din nenorocire, la noi s'a făcut foarte puţin în această direcţie. Nu s'a făcut încă o campanie bogată pentru public, nu există nicăeri în ţară un spital sau serviciu, înzestrat cu toate mijloacele necesare pentru diagnosticul şi tratamentul cancerului. Nu e tot astfel în ţările mari, Franţa, Anglia, Germania, Statele-Unite, Belgia, Italia, etc., unde sunt organizaţii complete pentru studiul şi vindecarea cancerului.

Cartea d-lui Dr. A. Babeş, scrisă cu competenţa pe care i-a dat-o o colaborare de ani întregi cu regretatul prof. V. Babeş, e semnalul de alarmă al luptei contra cancerului. Cunoscător al problemelor, mai ales din punct de vedere histologic, d-l Dr. A. Babeş merită să i se acorde o parte din premiul Constantinide.

ŞEDINŢA SOLEMNĂ

2 IUNIE 1928

Preşedinţa d-lui EM. RACOVIŢĂ.

a) Şedinţă intimă

Se procede la alegerea de membru corespondent propus de Secţiunea Istorică a d-lui R. Cândea, Profesor la Universitatea din Cernăuţi.

D-l I. NISTOR ceteşte propunerea aprobată de Secţiune. Propunerea se pune la vot cu bile. Rezultatul votului: votanţi 25, din cari 15 voturi pentru şi 10 voturi contra.

— D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ constată că d-l R. Cândea n'a întrunit două treimi din voturile exprimate, deci propunerea nu se aprobă.

Se procede la alegerea d-lui Const. Marinescu, Profesor la Universitatea din Cluj, de membru corespondent la Secţiunea Istorică.

D-l AL. LAPEDATU ceteşte următoarea propunere:

«Propun ca membru corespondent al secţiei istorice pe d-l C. Marinescu.

«Fost elev al Universităţii din Bucureşti, d-sa a început cu un studiu critic foarte amănunţit asupra începutului Bisericii muntene, pe care l-am cuprins în Memoriile noastre, mult mai târziu. Trimes în străinătate, a cercetat în mai multe călătorii depozitul, de o nesfârşită bogăţie, al Arhivelor aragonese din Barcelona, de unde a cules o recoltă variată, din care a publicat până acum numai o mică parte. Cercetarea sa cu privire la Scanderbeg, eroul albanes, l-a pus în primele rânduri ale istoricilor tineri. O mare lucrare asupra lui Alfons de Aragon şi Neapole în legătură cu Orientul va fi tipărită în curând. Congresului de istorie dela Bruxelles i-a înfăţişat un memoriu adânc studiat asupra regelui abisinian, care se înfăţişează în izvoarele apusene ale evului-mediu ca «presbiter Iohannes», «prestre Jehan». Acte inedite privitoare la Bisanţ au fost descoperite şi publicate de d-sa. De curând, ca profesor agregat la Universitatea din Cluj, a publicat un Anuariu de istorie universală alcătuit cu spirit critic şi cu o deosebită pricepere».

Rezultatul votului: votanţi 26, din cari d-l C. Marinescu întruneşte 20 voturi.

— D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ proclamă ales membru corespondent la Secţiunea Istorică pe d-l Const. Marinescu.

Procedându-se la alegerea de membru corespondent la Secţiunea Istorică a d-lui Gh. Brătianu, Profesor la Universitatea din Iaşi, d-l N. IORGA ceteşte următoarea propunere:

«Propun ca membru corespondent al Secţiei Istorice pe d-l G. I. Brătianu.

«Tânărul profesor de la Universitatea din Iaşi a debutat în studiile de istorie încă din anii săi de liceu prin două cercetări, tot atît de remarcabile ca formă cât şi ca informaţie, în *Revista istorică*. In Paris a făcut studii strălucite, strângând în acelaşi timp în Arhivele din Genova materiale pentru o istorie a comerţului genoves în Orient, pe care e pe cale de a o tipări. Lucrări ca aceea despre cetatea Vicina la gurile Dunării, despre descoperirile dela Argeş, despre relaţiile cu Bulgarii la Cetatea-Albă, despre o luptă românească în veacul al XIV-lea, tipărite la noi ori în revistele mele de istorie, îl arată, ca şi frumoasa sa lecţie de deschidere, ca stăpân şi pe o largă informaţie şi pe o îngrijită formă proprie. E unul dintre aceia prin care istoria noastră va câştigà tot mai mare rol în privirile generale asupra vieţii omenirii».

Rezultatul votului: votanţi 26, din care d-l Gh. Brătianu întruneşte 21 voturi.

— D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ proclamă ales membru corespondent la Secţiunea Istorică pe d-l Gh. I. Brătianu.

Dela Ministerul Afacerilor Străine se primeşte înştiinţare că Guvernul Japonez, prin mijlocirea Legaţiunii sale de aici, trimite pentru Biblioteca Academiei Române o colecţie purtând numele «Ku-Chou-Pien» întocmită de d-l Tadasuke Takata, doctor în litere, cuprinzând o sută volume de vechi caractere şi semne ierografice de origină chineză. Alăturat s'au primit şi volumele dăruite.

— Se exprimă mulţumiri.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ propune şi se aprobă a se completà diferitele Comisiuni descompletate prin moartea regretatului Coleg Vasile Pârvan, precum urmează:

1. In Comisiunea pentru Premiul Alexandru Ioan Cuza, d-l *Al. Lăpedatu*;
2. » » Fondurilor Ion Fătu şi I. Scorţeanu, *Pr. N. M. Popescu*;
3. » » localului Academiei, d-l *G. Murnu*,
4. » » pentru reorganizarea Academiei, d-l *C. Rădulescu-Motru*.

D-l I. BIANU zice că Fondul «Ioan Andrei» este regulamentat prin însuşi actul de donaţiune, care prescrie ca premiul să fie publicat din 4 în 4 ani şi arată că lucrările trebuie să cuprindă predici bisericeşti duminicale şi ale sărbătorilor sfinţilor prăsnuiţi de Sfânta Biserică creştină ortodoxă.

Preotul N. M. POPESCU comunică următoarele hotărîri ale Secţiunii Istorice din 28 Maiu curent:

1. A se publicà Premiul General R. Rosetti, de 5.000 lei, cu subicctul: *Figurile mai caracteristice din răsboiul· Independenţei din 1877-78*. Premiul se va acordà în 1931.

2. A se publicà în Memoriile Secţiunii lucrarea d-lui George Sofronie: «*Principiul Naţionalităţilor în dreptul internaţional public*», după ce manuscrisul va fi refăcut conform arătărilor referentului.

3. In privinţa propunerii făcute de P. S. Episcopul de Bălţi şi comunicată Academiei de Ministerul Cultelor cu No. 709 din 27 Ianuarie 1928, prin care se cere a se publicà un premiu de 50.000 lei pentru lucrări despre ierarhii bisericii noastre din trecut, se hotăreşte:

Academia primeşte propunerea şi va publicà premiul sub titlul: *Chipuri de Vlădici şi scriitori bisericeşti români din veacul al XVII-lea*, pentru sesiunea din 1930, după ce Ministerul Cultelor va depune la Academie suma propusă de 50.000 lei. Lucrările se vor prezentà la premiu în manuscris iar Ministerul va publicà pe cea premiată.

4. Privitor la propunerea P. S. Episcopului de Bălţi şi comunicată Academiei de Ministerul Cultelor cu No. 708 din 31 Ianuarie 1928, prin care se cere a se publicà un premiu de 50.000 lei, pentru lucrări asupra Monahismului în ţările române se decide a se răspunde Ministerului Cultelor că Academia socoteşte folositoare o lucrare asupra *Monahismului în ţările române*, dar tractarea ştiinţifică a acestui subiect cere timp şi pregătire.

Preotul N. M. POPESCU comunică hotărîrea Secţiunii Istorice din 30 Maiu curent, prin care se alege ca Preşedinte al Secţiunii d-l *S. Mehedinţi* şi se realege ca Vicepreşedinte d-l *I. Nistor.*

D-l Secretar General I. BIANU cetcşte următorul raport asupra lucrărilor sesiunii generale din 1928:

«In două săptămâni lucrările noastre din sesiunea generală a acestui an au fost încheiate şi prelungirea de două zile ce am dat-o sesiunii a fost pricinuită nu de vreo întârziere a lucrărilor noastre curente, ci de pioasa datorie ce avem de îndeplinit faţă de memoria Marelui Rege Ferdinand şi a poetului neamului Vasile Alecsandri, pentru a căror slăvire s'au consacrat în ultimele zile ale lucrărilor două şedinţe solemne, alaltăeri şi astăzi.

«Ambele aceste şedinţe am avut mulţumirea de a le vedeà onorate cu prezenţa prea graţioasă a M. S. Regina Maria însoţită de membrii Familiei Regale, de Inalta Regenţă şi de reprezentanţii Guvernului în frunte cu d-l Preşedinte al Consiliului de Miniştri. La solemnitatea consacrată comemorării Regelui Ferdinand, Colegul nostru d-l S. Mehedinţi a înfăţişat, într'o cuvântare, figura proeminentă a Marelui Rege întregitor de hotare pe tabloul istoriei noastre şi subscriitorul acestui raport a vorbit despre Regele Preşedinte de Onoare şi Protector al Instituţiunii noastre. Iar în şedinţa consacrată amintirii lui Vasile Alecsandri, Colegul

nostru d-l O. Goga a rostit o avântată cuvântare despre vieața, despre luminoasa personalitate şi deşpre opera marelui poet comemorat.

«Tot în şirul şedinţelor publice solemne aţi orânduit şedinţa dela 1 Iunie, în care s'a sărbătorit proclamarea premiilor acordate de Academie în acest an.

«Recapitulând lucrările efectuate în celelalte 13 şedinţe, vom amintì mai întâi că două şedinţe au fost consacrate comunicărilor publice expuse de d-nii Dr. G. Marinescu şi Dr. Prof. Fr. Rainer. In celelalte 11 şedinţe aţi luat act, aprobându-le, rapoartele asupra lucrărilor făcute de Academie în anul precedent, asupra activităţii Bibliotecii, asupra funcţionării şcolilor întreţinute de Academie, deşì asupra lor apasă o grea stare financiară. Prin rapoartele Comisiunilor respective aţi fost informaţi deasemenea despre bursele acordate de Academie în anul şcolar curent şi despre ajutoarele date în anul trecut prin împărţirea de cărţi didactice în judeţul Maramureş din Fondurile I. Fătu şi I. Scorţeanu, aprobând propunerea Comisiunii acestor două fonduri ca în acest an prescripţiile testamentare să se aplice pentru ajutorarea şcolarilor săraci din Bucovina, — şi în sfârşit aţi luat cunoştinţă de rapoartele asupra activităţii Cabinetului Numismatic și asupra Dicţionarului limbei române, a cărui mare lucrare s'a asigurat, precum vi s'a arătat, pentru cel puţin o perioadă de 5 ani.

«O atenţiune specială aţi dat lucrărilor făcute de Comisiunea pentru verificarea conturilor şi de Delegaţiunea Academiei în legătură cu starea financiară a Academiei. Rapoartele asupra gestiunii financiare pe 1927 şi asupra proiectului de buget pentru 1929 au fost obiectul discuţiunilor Domniilor Voastre în 3 şedinţe, dând vot de descărcare asupra celei dintâiu şi aprobându-l pe cel de al doilea. Prin votarea bugetului aţi aprobat şi modificarea articolelor 44 şi 47 din Regulamentul General privitor la diurnele Delegaţiunii Academiei, precum și un spor de 25% la o parte din leafa primitoare a funcţionarilor. Totodată aţi hotărît suprimarea Comisiunii bugetare, stabilind că însărcinarea formării bugetului să cadă, în viitor, Comisiunii financiare alături de Delegaţiune.

«Ocupându-vă apoi de mersul Fundaţiunii Menachem H. Elias, aţi luat cunoştinţă din rapoartele Comisiunii financiare despre gestiunea Fundaţiunii pe 1927, aprobând-o, precum şi despre proiectul de buget al Fundaţiunii pentru 1929, dându-i asemenea aprobare.

«Secţiunile au desemnat Comisiunea de 12 pentru examinarea lucrărilor ce se vor prezentà la *Marele Premiu Năsturel* din 1929, și au ales Comisiunile de câte 3 pentru cercetarea manuscriselor cari se vor prezentà la diferitele premii cu subiecte date din viitoarea sesiune şi au fixat subiecte pentru premiile din anii viitori 1929-1931.

«In şedinţa dela 25 Maiu aţi chemat prin voturile Domniilor Voastre, ca Membru activ în Secţiunea istorică din rândurile Colegilor corespondenţi pe d-l Silviu Dragomir în locul mult regretatului Coleg Vasile Pârvan.

«In locurile vacante de membri corespondenţi aţi ales pe d-nii Th. Capidan la Secţiunea Literară şi la aceeaşi Secţie pe d-l Carol Tagliavini

ca membru corespondent străin. La Secţia Istorică aţi ales pe d-nii I. Andrieşescu, I. Ionescu-Dolj, Const. Marinescu şi Gheorghe Brătianu.

«In sfârşit la Secţiunea Ştiinţifică aţi ales pe d-l Dr. C. Parhon, iar ca membrii corespondenţi străini pe d-nii René Jeannel, Prof. la Universitatea din Cluj, Radomir Kettner, Prof. la Universitatea din Praga şi Dr. Vladimir Petcovici, Prof. de Geologie la Universitatea din Belgrad.

«Urmând buna tradiţie a înaintaşilor noştri, aţi aleş membri de onoare ai Academiei pe profesorii străini cu reputaţie ştiinţifică mondială şi cu simţăminte de simpatie faţă de neamul românesc pe d-nii Pierre Termier, cunoscutul mineralog şi petrograf, Membru al Institutului Franţei, pe Maurice Caullery, distinsul biolog, Prof. la Sorbona şi Membru al Institutului Franţei, pe Josef Morozevicz, ilustrul geolog, Prof. la Warszawa şi pe Dr. Cyril Purkine, Prof. la Politechnicum din Praga.

«In sfârşit, între membrii noştri onorari aţi trecut dintre colegii corespondenţi pe d-l P. P. Negulescu.

«In privinţa chestiunii localului Bibliotecii vi s'a arătat că s'a făcut un pas înainte. Delegaţiunea a luat măsura, provizorie până la construirea localului proiectat, de a mutà în depozitul nou de cărţi sala de lectură împreună cu colecţia de tipărituri. In acest scop chiar Consiliul de Miniştri a confirmat promisiunea d-lui Prim-Ministru, făcută acum două luni, de a pune la dispoziţia Academiei o sumă de 8 milioane. Prin aceasta colecţiile Bibliotecii vor fi asigurate şi vor aveà îndestul loc pentru câţiva ani ca să se desvolte în mod normal.

«Din primele zile ale acestei sesiuni aţi luat cunoştinţă de faptul îmbucurător că mauzoleul lui Vasile Alecsandri, în Mirceşti, a fost terminat şi aţi hotărît inaugurarea lui pentru ziua de 3 Iunie. In ultimele zile aţi stabilit în amănunţime programul acestei solemnităţi, care se va face cu participarea mai multora dintre Domniile Voastre.

«In sfârşit în şedinţa dela 30 Maiu aţi ales Secretar General al Academiei pentru 7 ani, în locul regretatului Vasile Pârvan, pe cel care vă înfăţişează acest raport, iar în şedinţa dela 31 Maiu aţi stabilit Delegaţiunea pe 1928-29, alegând Preşedinte pe d-l Em. Racoviţă şi Vicepreşedinţi pe d-nii I. C. Negruzzi, G. Balş şi G. Ţiţeica».

b) **Şedinţa Solemnă.**

La ora 5 d. a., se deschide şedinţa solemnă pentru comemorarea lui Vasile Alecsandri.

Asistă **M. S. Regina Maria, A. S. R. Principesa Mamă, M. S. Regina Greciei Elisabeta, Inalta Regenţă** şi d-l Preşedinte al Consiliului de Miniştri împreună cu mai mulţi membri ai Guvernului.

D-l Preşedinte EM. RACOVIŢĂ zice:

Prea Inălţată Doamnă,

«Poeţii constitue o categorie privilegiată de muritori. Imaginaţia populară îi asociază cu zorile purpurii, cu stelele sclipitoare, cu florile

pline de miresme, cu tot ce lumea a produs mai gingaş, mai atrăgător şi mai frumos. Iar ca protectoare le-a hărăzit o Muză, pe care, începând cu neîntrecuţii sculptori antici, toţi artiştii au reprezentat-o ca cea mai gingaşă, ca cea mai atrăgătoare şi ca cea mai frumoasă dintre Muze. In timpul vieţii, măeştrii versului sunt ocrotiţi de această vedenie creată de sufletul popular înflăcărat de graiul lor ritmat, după moarte tot muza purtătoare de cununi de lauri dă îndemnul slăvirei lor și stă în fruntea celor adunaţi ca să-i glorifice.

«Suntem fericiţi şi recunoscători că aţi venit în mijlocul nostru, căci prezenţa Măriei Tale aduce la desăvârşită întregire tot piosul ritual cerut de vechi tradiţii pentru o solemnă slăvire a vieţii şi operii marelui poet Vasile Alecsandri.

Alteţă Regală,

«Cu mare şi recunoscătoare bucurie Vă vedem ocupând locul ce Vi se cuvine la sărbătorirea gloriei poetului, care a slăvit în aşà frumoase strofe chipuri blânde de domniţe şi duioase griji de mamă. Doar cu versuri ca ale lui Alecsandri, limpezi ca cristalul şi pe înţelesul tuturor, ca vorbele de mult prietene, se va deschide sufletul micului nostru Rege, celor frumoase ori bune de pe pământ, şi acelor tradiţii şi înfăptuiri din această ţară, cărora noi Românii datorim iubire şi credinţă.

«Cu respectuoasă dragoste privim la ramurile atât de frumos înflorite pe trunchiul viguros al dinastiei şi ne felicităm Maiestate şi Alteţe Regale, că Vă găsiţi printre cei ce într'un gând s'au adunat spre cinstirea minunatului cântăreţ al lui Dan căpitan de plai, al Mărioarei Florioarei şi al Liei Ciocârliei. Fericit prilej pentru Academie ca să reînoiască familiei regale simţămintele ei tradiţionale de devotament şi de credinţă».

Inaltă Regenţă,

«Oricât de spiritualizată s'ar considerà o operă poetică, tot realitate, adică în esenţă bun pământesc, rămâne, astfel că rodul sufletului marelui nostru poet Alecsandri numără printre bogăţiile acestei ţări, asupra cărora românul conştient şi cu simţul datoriei trebuie să vegheze.

«Aţi dat pildă şi îndrumare în această privinţă hărăzindu-ne cinstea împărtăşirii Voastre la această glorificare a geniului. Academia cu recunoscătoare mulţămire poate să procure astfel memoriei prea slăvitului ei Coleg nu numai omagiul strâns într'un mănunchi al supremei treimi ce veghiază asupra aşezămintelor acestei ţări dar şi prinosul închinării deosebit şi prea înalt al Oastei, Clerului şi Magistraturii».

D-l OCTAVIAN GOGA rosteşte următoarea cuvântare despre vieaţa, personalitatea luminoasă şi despre opera marelui poet al neamului Vasile Alecsandri:

«In istoria popoarelor sunt perioade vulcanice, când energiile acumulate veacuri dearândul ţâşnesc ca nişte limbi de foc şi luminează departe.

După vremuri îndelungate, cari au dospit în întunerec şi tăcere sufletul unei mulţimi, puteri nebănuite cer cuvânt şi asvârlă la suprafaţă din adâncimi necunoscute o taină nouă. In vârtejul acestui sbucium creator se strigă lumii adevărurile organice ale existenţei unui neam şi se afirmă dreptul lui la vieaţă, cu o tărie care vine de departe, ca o furtună purificatoare. Un val de premenire deşteleneşte conştiinţa masselor în astfel de împrejurări, răscolind instincte adormite demult şi închegând idealuri colective. Ivirea unor personalităţi excepţionale la asemenea răspântii ale vremii e un fenomen normal de procreaţie a umanităţii. Aceşti aleşi, — prooroci, cum le spune Scriptura, eroi, cum i-a botezat chinuitul filozof dela Nord, — concretizează frământarea anonimă a celor mulţi şi prin rostul lor se săvârşesc marile spovedanii ale destinului.

«Veacul al nouăsprezecelea inaugurează pe seama noastră o astfel de perioadă vulcanică.

«După ce, în chiliile lor de asceţi, vizionarii ardeleni au descifrat din splendorile Romei origina oropsiţilor iobagi, ideia de rassă la noi, ca o misterioasă sbucnire subterană, a ridicat capul în toate colţurile patrimoniului străvechi. Românismul, deşì strivit sub domnia a trei imperii, înstăpâneşte pe solul lui lozincele salvatoare ale occidentului şi conturele misiunii noastre istorice se desenează limpede. După un proces de elaborare fără sgomot, sentimentul unităţii naţionale se smulge din alvia mută a spiritului popular şi se transformă într'o doctrină militantă. Concomitent, în anii patruzeci ai veacului trecut, principiul de desrobire e codificat în toate provinciile româneşti cu aceeaşi intensitate şi cu egal fanatism. Din fiecare parte se arată proorocul venit să vestească semenilor săi legea cea nouă. Ca o descoperire menită să risipească umbrele prezentului posomorît, ca o satisfacţie târzie după veacuri de umilinţă, ca o lumină pentru ziua de mâine, crezul proaspăt şi biruitor se înalţă spre acelaşi altar, din mijlocul ţărănimii ardelene, care se sbăteà sub apăsarea chesaro-crăiescului scaun dela Viena, George Bariţ scrià în *Gazeta* lui: — «*Neamul nostru e unul singur, care cu prea puţină, sau, după a multora părere, numai cu o umbră de deosebire, stă în comunicaţie strânsă, genetică şi sfântă, pecetluită şi întărită prin puterea multor sute de ani*». Cu aceeaşi fermitate de convingere, Kogălniceanu, desgropând vechi letopiseţi, îşi făceà tot atunci profesia de credinţă în *Archiva* dela Iaşi: — «*Să ne ţinem de limba, de istoria noastră, cum se ţine un om în primejdie a se înnecà de prăjina ce i se aruncă spre scăpare*». Paralel cu aceşti corifei ai redeşteptării, tânărul *iunkăr* răzvrătit dela Bucureşti, Nicolae Bălcescu, înnodà planuri constructive, dându-şi seamă că neamul acesta s'a păstrat, cum ziceà el, — «*în curs de optsprezece veacuri fără îndoială pentru un scop oarecare*», şi proclamă «*unirea ca ţinta politică a românilor de astăzi*». In aceeaşi vreme, coborînd pe hârtie fiecare propriul său chin, cei trei precursori instalau pe deasupra graniţelor vremelnice o religie, care aveà să le sfarme odată cu râuri de foc şi sânge. Porunca sorţii erà spusă răspicat şi se înfăţişà ca o sentinţă fără apel, ca un preludiu al cataclismelor viitoare. In sufletul celor trei cetitori ai trecutului, ca şi în sufletul

puţinilor cărturari care-i înţelegeau, mijiau de sigur viziunile strălucitoare ale epopeii de mai târziu. Dar se cereà o zguduire generală, o mobilizare a tuturor conştiinţelor în vederea luptei ce erà să vie, se cereà desmorţirea integralităţii româneşti şi crearea unităţii de simţire, fără de care nu se dărâmă şi nu se clădeşte nimic în istorie. Spiritul curent de atunci suferea de toate neajunsurile epocilor crude, prin cari ne strecurasem. In Ardeal o vieaţă de ţărani chinuiţi cu mici insule sporadice de cultură bisericească, iar în cele două principate, secătuite de pârjolul regimului fanariot, o societate conducătoare patriarhală cam amestecată în sânge şi în aspiraţii, plină de stigmatele străinismului şi având în frunte la scurte răstimpuri pe boierul puţin alegător în mijloace, care «cu mila lui Dumnezeu, adică cu protecţia Rusiei, cu mila Sultanului şi cu mila vizirului miluit cu peşcheşuri, a devenit voevod». Erà o letargie generală de primitivi în bietele ţărişoare moldo-valahe, erà rugina vremii aşternută greu peste amintirile gloriilor de odinioară. Aici trebuià o operaţie radicală de integrare în mândria trecutului nostru, o resurecţiune spre noui orizonturi de vieaţă, o răscoală de nervi şi simţire cari să premeargă oricăror proiecte de regenerare. Românismul se cereà după un reformator spiritual. El nu puteà descinde nici din rândueala pravilelor obosite, nici chiar din asidua îndeletnicire cu învăţăturile apusului, sau cu înţelepciunea arhaică a cronicarilor. Trebuià să intervie capriciul miraculos al unui accident de naştere în istoria noastră, trebuià verbul întraripat al unui mare vrăjitor, trebuià să vie poetul, a cărui magie străluceşte totdeauna ca un stâlp de foc la orice început de lume nouă.

«Ne-a fost dat să-l avem în Vasile Alecsandri.

«Zilele actuale nu sunt cele mai potrivite, ca să putem vedeà şi preţuì după cuviinţă proporţiile talentului multiplu, a cărui «regalitate literară», — după expresia d-lui N. Iorga, — o jumătate de veac n'a fost de nimeni contestată la noi. Goana în care am trăit în această vreme, năvala de impresii şi formule disparate pe urma contactului repede şi tot mai viu cu Occidentul, ne eclipsează adesea judecata în stabilirea unei ierarhii a valorilor la noi... Nu e nici o mirare, împrejurul nostru totul fierbe încă şi nu avem perspectiva distanţei. Veacul din urmă, care nu e un capitol de evoluţie lentă, ci o transformare vertiginoasă a tuturor formelor de viaţă, i-a impus intelectualităţii româneşti un ritm înfrigurat, ale cărui salturi dela o generaţie la alta prezintă uneori deosebiri prăpăstioase în materie de apreciere literară sau artistică. Deaceea anahronismele de gândire sunt destul de frecvente şi recunoştinţa posterităţii nu ţine totdeauna o cumpănă dreaptă. Ca să apară în plenitudinea rolului său de inovator îndrăzneţ, Alecsandri trebuie încadrat în vremea lui, în pragul umil al anilor patruzeci, în perioada de fragedă copilărie a culturii noastre...

«In măsura în care reconstruim cadrul, creşte silueta poetului.

«Nu e menirea acestui moment de pietate, a Academiei Române, care îl sărbătoreşte azi, şi mai ales nu poate fi zugrăvit de strădaniile celui care vă vorbeşte tabloul pripit măcar al prodigioasei risipiri de suflet cu care fiul fostului vameş al vistieriei Moldovei a deschis drumul Românie

moderne. Alecsandri nu e numai cântărețul deșteptării noastre, Tyrteul unor sforțări eroice îndeplinite de alții. El face parte din pleiada întemeitorilor de țară, se găsește dela început și rămâne zeci de ani în centrul evenimentelor. Intreaga operă de renaștere națională nu se poate închipuì fără contribuția lui. Mișcarea politică a ideologilor dela patruzeci și opt n'a fost fecundată numai și înviorată necontenit în idealismul ei de strofele sprintene ale tânărului poet, ci susținută sau îndrumată chiar de colaborarea lui efectivă. Cu fruntea în cer și cu picioarele bine înfipte în pământul țării, Alecsandri înregistrează și jocul realităților, devenind din tinerețe și rămânând până la sfârșitul vieții sale un factor important al transformărilor noastre politice. Din primii ani, bonjuristul vioiu se anunță ca un temperament de luptător, care alături de I. Ghica și Kogălniceanu prin foaia *Propășirea* fixează programul curentului de gândire nouă. Aptitudinile lui literare devin adese o armă de luptă pentru izbânda unor idei, în vreme ce pas cu pas el descrie alături de alții curba știută... Conspirator, revoluționar, emigrant, secretar de Stat sub căimăcănie, deputat și ministru, ambasador la Paris... E o vieață ale cărei fire se confundă cu vieața țării, o cheltueală neîntreruptă de energie și entuziasm, un simț al datoriei, un perfect echilibru și o continuitate de muncă fără răgaz, cum lumea noastră îmbibată de Orient nu înfățișase încă...

«Dacă pătrundem cât de cât în laboratoriul acestei admirabile structuri cerebrale și sufletești, fie că facem un examen sumar sau o cercetare migăloasă, dorul de libertate apare ca leit-motivul de căpetenie în tot sbuciumul intelectual al lui Alecsandri. Acest instinct al tuturor oprimaților svâcnește din primul moment în versurile lui și persistă ca o flacără pururea nestinsă până la bătrânețe. S'ar păreà că din zestrea unui trecut de protestare înăbușită, el își luase o moștenire atât de mare, încât vieața întreagă n'a putut s'o risipească... Impulsul de desrobire, patima de lumină și de orizont îl urmăresc la toate cotiturile. A fost, de sigur, pe lângă dispozițiile unui fond atavic, a fost și influența categorică a educației de care s'a împărtășit. Parisul acestei epoce redevenise focarul ideilor generoase, în cari se sbuciumau toate durerile continentului. Principiile marei revoluții își anunțau din nou strigătul liberator și din otrava lor penetrantă isbucnise tocmai atunci romantismul, care a năpădit întreaga vegetație literară. Cum să nu fi fost cucerit și înfrânt din prima zi adolescentul moldovean cu ochii negri, venit cu dascălul Furnarachi din țara ișlicului și a tuturor robiilor pe malurile Senei? Parisul cu arcurile lui de triumf, cu cupolele de bronz, cu gloriile militare și cu teoriile politice, cu poezia de strălucire grea a lui Victor Hugo, Parisul anihilant și animator l-a prins pe veci în mrejele iscusite, din cari nu s'a mai desprins niciodată. Fire aleasă, însă, cu necesități de creator, tânăra mlădiță de spătar a rezistat consecințelor unui banal mimetism, și făurindu-și un crez din această minunată lume nouă l-a dus cu dânsul și a pregătit biruința. Ideia de libertate erà primul articol al acestui luminos catechism revoluționar. Ideia implică în sine dragostea de mulțime, cu toate atributele ei firești. Să fi fost oare această necruțătoare logică a unui sistem de

gândire, or să fi fost oare intuiţia lui de artist, călăuza care l-a dus de subt arcadele Luvrului deadreptul la stânele din munţii Vrancei, să asculte cântecul ciobanilor şi să primească dela aceşti copii ai codrului lecţii definitive în materie de vers şi prozodie? Adevărul e, că Alecsandri, luptătorul pentru libertate, care s'a sbătut să desfiinţeze «sclavia cea neagră» a ţiganilor şi «şerbia cea albă» a romänilor, cum scrie el undevà, din toate desrobirile al căror factor activ a fost, cea mai importantă, care e opera lui personală, e desrobirea noastră literară. El, fiul de boier al unei vremi în care apăsarea de clasă în Principatele dunărene desluşeà încă pe dea'ntregul urmele cumplitei exploatări fanariote, nu numai că a înţeles rostul ţărănimii la o dreaptă valoare în alcătuirea noastră de Stat, a dat însă o consfinţire artistică acestei convingeri, căutând în producţia populară izvorul cel mai curat de inspiraţie şi găsind acolo îndrumarea limpede pentru statornicirea unei limbi literare. In zilele tuturor ereziilor, când cărturimea noastră devenise o ceată meschină de grămătici, când un talent real ca Eliade se aventurase să-şi înjghebe cu dela sine putere un special jargon italo-român, când Cipariu plăsmuià limba roasă de molii în biblioteca lui dela Blaj şi protipendada boierimii noastre oftà pe greceşte, la anul 1842, în cea dintâiu strofă cu care se inaugurà o formidabilă activitate literară, Alecsandri scrià:

Doină, doiniţă!
De-aş aveà o puiculiţă,
Cu flori galbene'n cosiţă,
Cu flori roşii pe guriţă...

«E un întreg program de revoluţie artistică, o profesie de concepţie literară, în cele patru rânduri simple şi pline de graţie câmpenească. Dincolo de solemnitatea greoaie şi rece a lui Asachi, care împleteà fulgere stinse din mitologia greco-romană, dincolo de retorica cu flori de hârtie a lui Bolintineanu sau de abstracţiunile nemţeşti ciparianizate cari caracterizau producţia curentă a lui Andrei Mureşanu, doinele lui Alecsandri veneau cu frunză verde şi miros de câmp, aduceau aerul nostru şi scormoneau instinctele ancestrale ale unui popor optimist şi robust, dornic să-şi afirme dreptul la vieaţă. Erau cântece haiduceşti, în cari se blestemà ciocoiul, erà desmormântarea umbrei lui Ştefan dela Putna, erau feţi-logofeţi, erau sburători, strigoi şi tătari, toate arătările fugare ale trecutului românesc. Poetul prinsese tainele graiului dela ţară, îşi croià gândul pe înmlădierile versului popular, împrumutà decor, alocuţii şi podoabe: — «Cine trece 'n valea seacă, cu hangerul fără teacă», sau «Colo 'n vale la fântână, două fete spală lână», — sau:

Iată hora se porneşte,
Sub stejar la rădăcină,
Iată hora se 'nvârteşte,
Vină, puică, vină!

«Chiar şi când aplică factura versului străin, luată din literatura franceză ca în «*Groza*» sau în «*Altarul Mânăstirii Putna*», subiectul păstrează cu limba o înrudire organică şi contribuţia spiritului popular îşi menţine pecetea ei. Folklorul biruise în cugetul lui Alecsandri. In mintea lui echilibrată, urmărind problemele acelei dualităţi literaro-politice, cari nu l-a părăsit niciodată, el îşi va fi zis: Folklorul la baza unei evoluţii literare normale e tot atât de indispensabil ca şi împroprietărirea clasei ţărăneşti la temelia unei vieţi de Stat orânduite. Această clară vedere a purificat orizontul nostru literar, ne-a redat nouă înşine, a accelerat un proces de desvoltare firească şi a eliminat dibuirile de tot felul, care se iviseră în lipsa oricărei discipline. Cu multă dreptate scrià Haşdeu într'un articol de gazetă prin anii şaptezeci: «Alecsandri în literatura noastră poporană joacă până la un punct rolul lui Columb în privinţa geografică». Spiritul incisiv al îndrăzneţului polihistor aduceà cel mai meritat omagiu poetului, fiindcă descoperirea lui, pe care Bolintineanu o socoteà de atâta preţ, încât n'ar fi dat-o nici pe toate domeniile ţării, constituie cel mai luminos titlu de glorie al lui Alecsandri.

«Autorul *Doinelor* şi *Lăcrămioarelor*, însă, erà în acelaşi timp şi un viguros iconoclast. Spiritul lui critic nu se puteà împăcà cu stările de atunci. Toate tendinţele de înnoire, pe cari le adusese dela Paris, se ciocneau la fiecare pas cu conservatismul unei Societăţi încremenite în nemişcare, sau cu diversele rămăşiţe bastarde ale domniilor străine.

«La această ciocnire nu se puteà răspunde cu stihuri gingaşe, ci cu arma tăioasă a ironiei, care usturǎ şi vindecă. «Cerc a biciuì uşor defectele de astăzi a pocitei noastre Societăţi, scriind glume, la a căror privire amicii de sigur vor aveà zâmbiri de veselie». Astfel îşi legitimà el mai târziu într'o scrisoare lui Gr. Alexandrescu la 1886, primele încercări de teatru şi se judecà cu o obiectivitate desăvârşită. Teatrul lui porneşte din această sete de premenire, din dorinţa de a stârpì cu un ceas mai curând o veche şi înrăită pecingine morală, pentru a netezì drumul ideilor de progres. El însuşi făcând un bilanţ al activităţii sale teatrale scrie: «Am avut fericirea să combat prejudicii învechite şi ridicule, să pun teatrul român pe adevărata cale naţională şi să dovedesc că limba noastră se pretează perfect şi la comedie şi la muzică. Dar mărturisesc, satisfacţia cea mai mare mi-a fost că, prin teatru am contribuit să-i fac pe greci imposibili în ţara mea. I-am făcut atât de ridicoli, încât în oraş nu-i mai voesc ca gineri». Nu numai pe greci i-a urmărit, ci toate lifteле şi toate neajunsurile cu aceeaşi turnură uşoară de umor sănătos, care se înrudeà de aproape cu duhul cicălitor al lumii noastre patriarhale şi aveà pretutindeni până în cele mai depărtate colţuri româneşti un succes din cele mai vii. Dela *Iorgu dela Sadagura*, a cărui satiră a sguduit Iaşii la 1844, încât consulul francez s'a crezut dator să semnaleze Parisului un fenomen de schimbări sociale, şi până târziu, în toate comediile lui mari şi mici brodate de obiceiu pe o intrigă simplă, originală sau de împrumut, răsună pretutindeni râsul sonor, fără sarcasm şi fără răutate, râsul românesc al unei firi blânde şi bune, care fuge de complicate probleme de conştiinţă şi fărămiţând

în glume greul vieții, lasă în grija lui Dumnezeu apărarea de toate relele. Ce extraordinar ferment înviorător au fost aceste comedii și cantonete pe vremea lui Millo, o știu încă bătrânii noștri, ce corectiv sufletesc au însemnat pentru provinciile subjugate, o știm toți acei cari în încăperea unei școli sărace din Ardeal, subt privegherea jandarmilor unguri în mijlocul țăranilor noștri, am văzut jucându-se de către diletanți: «Cinel-Cinel», sau «Lipitorile satelor». Subt povața acestor zâmbete ce se vor da uitării a crescut o generație proaspătă, care a rectificat greșuri și umilinți de demult și și-a însușit chemările unui ideal, a însemnat și a descrețit frunțile în preajma jertfei de mâine, părându-se veselia ei nevinovată ca razele unui soare primăvăratec înaintea furtunii.

«Alecsandri, factor hotărîtor în mișcarea politică a celor două Principate și-a instrunat lira de câte ori se cereà o trâmbiță de alarmă care să trezească sau să cheme la luptă. Receptacol al tuturor cutremurelor din jurul lui, el a fost un îndreptar al vremii, un om-drapel, un braț întins spre viitor. La 1848, când fulgerele cari țâșneau din Apus atingeau pentru întâia oară creștetul poporului nostru încătușat, bardul dela Mircești vede la lumina lor: «Deșteptarea României», și glasul lui răsună cu puternice sonorități de clopot:

Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare,
N'auziți prin somnul vostru acel glas triumfător?

«Erà glasul Parisului, care depe baricadele lui sguduià din nou rărunchii continentului, vestind iarăși, ca de atâtea ori înainte, tămăduirea omenirii bolnave. Alecsandri a înțeles chemarea, și sufletul lui se sbate ca un râu de munte care-și sparge albia și urlă în depărtări:

Sculați frați de-acelaș nume, iată timpul de frăție,
Peste Molna, peste Milcov, peste Prut, peste Carpați,
Aruncați brațele voastre cu-o puternică mândrie
Și de-acum pe veșnicie,
Cu toți mâinile vă dați...

«Nu vom cântărì aceste strigăte vijelioase cu blazarea idealului împlinit, căutând speciale subtilități în metafore și în adjective, după cum nu vom drămuì accentele unui chiot pe câmpul de bătaie... Dar odele acestea rezistă unui examen literar subt aspectul epocii... Mișcător însă e avântul profetic al acestui *poeta-vates*, care de patima lui asvârleà spre cer scântei avansate din râul de lavă al generațiilor viitoare. Zi cu zi, an cu an, Alecsandri a fost neobositul pedagog al simțirii românești, care cu glas vrăjit a turnat în inimi optimism constructiv și credință. La toate prilejurile când se țeseà istoria neamului în zilele unei ascensiuni repezi și fără răgaz, cântecul lui se auzeà ori ca un tulnic vestitor, ori ca un imn de proslăvire. Astfel cu visuri și cu rime a încununat toată nobila trudă

a unirii Principatelor, a întărit aureola domniei lui Cuza şi în pragul bătrâneţii răsboiul de Independenţă i-a smuls în *Ostaşii noştri* deslănţuiri neaşteptate de energie, exaltarea frenetică a unei mândrii descătuşate... Cine n'a simţit atunci fiorii reînvierii, cine n'a înţeles botezul sfânt, când vreun tânăr cu profilul dorobanţului uscăţiv şi aţos al lui Grigorescu recità versurile:

Plecat-am nouă din Vaslui
Şi cu sergentul zece...

«Alecsandri în căsuţa lui dela ţară resimţeà în toate fibrele încleştarea dela Plevna, unde se făureà coroana de oţel a Regatului român. Vitejia *Curcanilor* de sub zidurile redutelor turceşti apăreà ca o confirmare a tuturor *Legendelor*, câte stârnise imaginaţia lui, ca un auto-certificat postum, cu care soarta milostivă veneà să răscumpere sbuciumul lui de visător. Deaceea a scris lui Gr. Alexandrescu: «Eroismul lor a făcut să-mi crească inima în piept şi m'a întinerit». Cine ştie ce gânduri de mărire nedesluşită, care pluteà peste vremi, au înmugurit în mintea poetului atunci, când a trimis lui Iosif Vulcan la Oradea-Mare, un număr însemnat din broşura *Ostaşii Noştri*, să-l vândă în folosul soldaţilor români ardeleni căzuţi în Bosnia. Ardealul a fost deapururi prezent în concepţia lui, care se întemeià pe frontierele etnice ale neamului. Iubeà Ardealul fără filologi, şi peste capul acestor bieţi dascăli îndărătnici, el îşi avântă sufletul dincolo de munţi în chemări răsunătoare. Sentimentul lui naţional însă îşi găseà rădăcinele într'o ramificare mai largă, de unde-şi trăgeà seva şi justificările superioare ale existenţii. Erà apostolul latinităţii. De Franţa îl legà devotamentul ce datorà patriei de adopţiune, de Italia îl apropià conştiinţa originei lui depărtate. Vâltoarea veacului al nouăsprezecelea erà cât se poate de prielnică acestei recrudescenţe de panlatinism. Franţa lui Napoleon al III-lea, patronând străduinţele lui Cavour şi susţinând unirea dela Dunăre, împrumutà spiritului romantic al vremii iluzia reînvierii glorioase a vulturilor romani. Poetul s'a aruncat cu frenezie în acest val de lumină orbitoare. Cunoscutele lui misiuni diplomatice la curţile din Paris şi Turin încoronate de succes, au întărit cu pecetea raţiunii acest impuls sufletesc. Deaceea Alecsandri, fără a cădeà în exagerările literaturii latiniste de care-l despărţeà bunul simţ, în mod constant a exaltat cu scrisul lui aceste idei ale sângelui. «Cântecul gintei latine», este imnul rezumativ al unui program de vieaţă şi cupa dela Montpellier care îi veneà din «ţara iniţiativelor mari, din ţara libertăţilor nobile», cum numeà el Franţa, ca o recunoaştere a tuturor latinilor, n'o socoteà numai o mândrie pentru el, ci o chezăşie pentru viitorul unui neam. Alecsandri credeà în destinele românismului încadrat în latinitate, şi luciditatea lui profetică despicà taina vremilor, când la 1878, după răsboiul victorios scrià domnului Iacob Negruzzi: «Va veni o zi, în care vom asistà la o colosală dărâmare de imperii şi în acea zi, de vom fi pregătiţi, vom revendicà tot ce a fost şi este încă al nostru»!

«Paralel cu aceste probleme colective, al căror luptător şi prooroc a fost, sufletul lui delicat și sensitiv și-a picurat necontenit gânduri şi visări intime în strofe uşoare şi armonioase. Alecsandri n'a fost un chinuit. Şi soarta şi temperamentul şi înlesnirile vieții l-au predestinat unei seninătăți calde și bune, cari risipeà negurile şi se cereà deapururi în lumină de soare. Gingășia, darul surâsului iertător, fără scrutare de adâncime, l-au întovărăşit totdeauna în căile lui. Dela început, când *Lăcrămioarele* de logodnic învins i se împleteau pe fruntea miresei moarte pe malul Bosforului, durerea lui e mai mult o resemnare duioasă, un regret oftat în legănarea vântului de seară, decât o revoltă:

Tu care eşti pierdută în neagra veşnicie,
Stea blândă şi iubită a sufletului meu...

«Sunt lacrimi discrete, plânse în surdină, fără violențe şi fără protestări. Patima lui niciodată n'a strâns pumnii, mintea aveà oroare de vid şi nu se urcà departe pe scara întrebărilor. Ochii senini ai lui Alecsandri fugeau de fundul prăpăstiilor. Poezia lui lirică e un neîntrerupt cântec de primăvară. O dragoste de viață fără pasiuni cotropitoare, un neastâmpăr vioiu de fiecare clipă, care se preface cu vremea într'o indulgență a împăcării şi se opreşte în fața eternității cu zâmbetul pe buze. E mai mult decât o întâmplare, e o semnificare foarte elocventă faptul că pentru *Fântâna Blanduziei*, opera lui de maturitate, el s'a gândit la Orațiu, la înțeleptul patrician poet, ale cărui versuri luminate de filozofia paşnică a lui Epicur găseau o înrudire şi un ecou în sufletul netulburat al cântărețului. Când după ani de frământare fecundă, el a făcut popas la Mirceşti, din sânul naturii rostul lui a cules numai stropi de soare şi şoapte de mulțumiri. In *Pasteluri* se resfrânge pe deantregul optimismul sănătos, al cărui văl trandafiriu înveseleşte totul. O dulce îmbrățișare între pământ şi cer tresaltă subt privirile îndreptate spre lunca Moldovei, în care copaci, flori, oameni, păsări şi toate vietățile primesc binecuvântarea de sus. In această atmosferă de sărbătoare a firii, grijile nu pătrund, ranele nu dor, jalbe nu se rostesc şi nedreptăți nu se simt... Poetul «*procul negotiis*» şi-a întins asupra tuturor mantia lui de argint stropit cu stele... E o lume de basm, în care realitatea şi visul îşi topesc hotarele într'o armonie impecabilă... E lumea unei vieți trăite frumos, lumea gândului împlinit, satisfacția creatorului, care a văzut cu ochii lui întruchiparea atâtor planuri îndrăznețe... Făcând bilanțul, cumpănind toate câte au fost şi evocând cu văzul lui profetic cele ce mai trebuiau să fie, el puteà scrie către sfârşit prietenului său G. Bengescu: — «Amice, eu pot să mor fericit, deoarece am văzut realizate visurile tinereții mele: unirea, prințul străin, independența, Regatul. Un singur lucru mai doresc, deşì nu sunt chemat a-l privì cu ochii: e ca la bătrânețe generația d-tale, să vază scumpa noastră Românie încă şi mai mare, încă şi mai puternică decât astăzi. O țară, care în cincizeci de ani a făcut progresele de cari ne fălim, nu e destinată nici a se oprì, nici a merge îndărăt. Am absoluta

convicţiune, că aspiraţiunile noastre cele mai ambiţioase, cele mai îndrăzneţe se vor realizà într'o zi, graţie patriotismului românilor, graţie înţelepciunii şi vitejiei Regelui, care a adus şi va duce încă şi mai departe ţara noastră pe calea măririi şi a civilizaţiunii. . .».

«Din pragul mormântului aşà vorbeà profetul, care înfăşurat în acest giulgiu de visare s'a îndreptat spre infinit. Clipa morţii lui a fost durerea tuturor, dela Regele înţelegător şi Regina-poetă, până la colibele umile dela graniţa românismului. . .

«Integralitatea doliului din ziua când l-am pierdut însemnà că integralitatea naţională în suflete erà o operă isprăvită. Au făcut-o mulţi! E zidită din lacrimi şi dezastre această biserică, din obida veacurilor, din chiote de luptă, şi din oftări mânăstireşti, din plângerea surdă anonimă şi din strigătele celor aleşi. . . Cupola măreţei clădiri, însă pe care n'o mai strică nimeni, a aurit-o el. . .

«V. Alecsandri e în ordinea spirituală a evoluţiei noastre un: *pater patriae.*

«Se vor împlinì, în curând, treizeci şi opt de ani decând s'a coborît în cripta săracă dela Mirceşti. Mâine, oasele lui vor fi trecute într'un mauzoleu, pe care recunoştinţa târzie şi sgârcită l-a ridicat acolo lângă lunca nemuritoare, unde:

> Bate vânt de primăvară şi toţi mugurii-i deschide,
> Vântul bate, frunza creşte şi voioasă lumea râde. . .

«In praznicul primăverei va străluci soarele pe cenuşa poetului. . . Academia cu smerenie se închină amintirii lui. E de-o înaltă valoare morală orice comemorare, domnilor Colegi! Morţii sunt rădăcinile unui neam, din fiecare se desprinde o fibră de viaţă. A rechemà umbra morţilor, a o invocà în faţa prezentului, nu e numai un act de pietate, e mai mult: e o răscolire a energiilor postume, o rezumare, o reculegere şi o revizuire a lor. Cu deosebire, Alescandri trebuie desgropat în sufletul contemporan. Credinţa lui risipită asupra noastră e ca o slujbă sfântă pentru curăţirea văzduhurilor, astăzi când în ţara mărită dar nouă, peste capetele bunei mulţimi înfrăţite, miasme străine şi destui strigoi ai hotarelor dărâmate îşi plimbă încă otrava lor. . . Să-l desgropăm cât mai des. Silueta lui, proiectată din înălţime asupra unor sgomotoase întreceri fără orizont, va aveà darul poate să restabilească destule proporţii exagerate în ceata epigonilor, şi va lăsà în urmă, de sigur, unei generaţii pripite, ecoul depărtat al atâtor pilde strălucite de vechiu patriotism românesc, de abnegaţie, de gândire echilibrată şi de bun simţ. . .

«Cu cât ni-l vom reamintì mai des, cu atât ne va da mai mult. . . Iar odată târziu, când în unda tăcerii eterne osemintele lui se vor fi făcut una cu pământul şi filele lui Vasile Alecsandri vor fi înegrite de uitare, el va trăì şi atunci cu lumina topită în freamătul mare al ţării. . . Va tresărì acolo dincolo de moarte, de câte ori veselia va fâlfâì pe câmpiile noastre mănoase, de câte ori în fapt de seară se vor aprinde focuri pe crestele satelor şi un glas de Rodică neştiutoare îşi va spune dorul sfios, cântând o *«doină-doiniţă. . .»*.

CONCURSURI PENTRU PREMII

1928

PREMII PENTRU CĂRŢI PUBLICATE

I. PREMII GENERALE

1. *MARELE PREMIU NĂSTUREL*, de 12.000 lei, se va da în sesiunea generală din anul 1929, unei cărţi scrise în limba română, *cu conţinut de orice natură*, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1925 până la 31 Decemvrie 1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu, este până la *31 Decemvrie 1928*.

NOTA. — In privinţa *Premiilor Năsturel* se pun în cunoştinţa publicului următoarele dispoziţiuni din codicilul răposatului C. Năsturel-Herescu:

«In tot anul Societatea Academică Română va aveà a premià din veniturile Fondului *Năsturel* o carte tipărită originală, în limba română, care se va socotì de către Societate ca cea mai bună publicaţiune apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii:

«1. In trei ani consecutivi, dearândul, se va decerne câte un premiu de patru mii de Lei noui, No. 4.000 L. n., *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.

«2. Iară în al patrulea an se va decerne un premiu fix de douăsprezece mii Lei noui, No. 12.000 L. n., carele se va numì «*Marele Premiu Năsturel*», operei care va fi judecată ca publicaţiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenţi. Acest premiu nu se va puteà decerne unei lucrări, care va fi obţinut dejà unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valoarea premiului precedent.

«Operele ce se vor recompensà cu această a doua serie de premii, vor tratà cu preferinţă despre materiile următoare:

«*a)* Scrieri serioase de istorie şi de ştiinţele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria ţărilor române;

«*b)* Scrieri de religiune ortodoxă, de morală practică şi de filozofie;

«*c)* Scrieri de ştiinţe politice şi de economie socială;

«*d)* Tratate originale despre ştiinţele exacte;

«*e)* Scrieri enciclopedice, precum dicţionare de istorie şi de geografie, în care să intre şi istoria şi geografia României; dicţionare generale sau parţiale de ştiinţe exacte, de arte şi de meserii, de administraţiune şi jurisprudenţă şi alte asemenea lucrări utile şi bine întocmite;

«*f)* Cărţi didactice de o valoare însemnată ca metodă şi ca cuprins;

«*g)* Dicţionare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice şi orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă turcă, slavonă veche şi altele;

«*h)* Publicaţiuni şi lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relative la artele plastice, arhitectura, sculptura, gravura, pictura şi chiar opere muzicale serioase, pe care aceste toate Societatea Academică Română le va puteà aprecià, atunci când îşi va întinde activitatea ei şi asupra tuturor materiilor de bele-arte;

«*i)* Scrieri de pură literatură română, în proză şi în versuri, precum poeme, drame şi comedii serioase — mai ales subiecte naţionale — şi orice alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu seamă aş dorì să se acorde «*Marele Premiu Năsturel*», când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică desvoltării literaturii naţionale».

2. *PREMIUL ASOCIAŢIUNII CRAIOVENE* pentru desvoltarea învăţământului public, de 1.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru o carte didactică, în limba română, apărută în anii 1926—1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1928*.

3. *PREMIUL N. CHRISSOVELONI*, de 2.000 lei *(divizibil)* se dă în sesiunea generală din 1929, prin comisiune specială de 7 membri, celor mai bune lucrări asupra comerţului, publicate în limba română, în anii 1926—1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1928*.

4. *PREMIUL DIDACTIC Dr. C. PĂCURARU-BIANU*, de 5.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1930, pentru publicaţiuni didactice, cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate în anii 1926—1929.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1929*.

NOTA. — In privința *Premiilor Dr. C. Păcuraru-Bianu*, se pun în vedere doritorilor de a concurà următoarele dispozițiuni din testamentul donatorului:

«2. 40% (din venitul legatului) va servì pentru cultivarea limbii române în sensul aspirațiunilor pe care ea are dreptul să și le reclame în cadrul limbilor neolatine. Şi anume, se va decerne deocamdată, tot la doi ani, un premiu pentru cea mai bună lucrare literară sau didactică tipărită, scrisă în limba română cea mai curată, adică astfel ca cuvintele de origine maghiară, turcă, slavă, greacă, introduse pe orice cale în limba noastră să fie cu totul neglijate şi înlocuite cu cuvintele sinonime de viță latină, ce se vor aflà în dicționarul limbii române sau în gura poporului român de pretutindeni; sau celei mai bune cărți, care combate documentat curentul greşit de a primì în limba literară tot felul de cuvinte barbare ungurești, bulgărești, turcești, grecești, etc. — Uşurința cu care poporul român mărginaş s'a amestecat cu neamuri străine, asimilează în mod progresiv cuvinte străine, până ce în urmă își părăsește cu totul limba națională, m'a convins că fenomenul de maghiarizare și rutenizare este sprijinit de curentul nostru literar şi didactic poporanist, care introduce în limbă toate amestecăturile poporului nepregătit îndeajuns pentru rezistența națională, pe de altă parte, desgroparea de către scriitori a cuvintelor de origine străină de prin «chrisoave» şi «ceasloave» scrise pe timpuri de tristă memorie națională, de către străini abià romanizați, sau de Români cu cultură cu totul străină, sub cuvânt că ar fi vorbe arhaice, înlocuind unele cuvinte adevărat românești, de viță latină, precum și acelea pe care cultura ne-a îndreptățit a le adoptà din limbile surori neolatine pentru nuanțarea ideilor noastre, o consider ca un fenomen de desnaționalizare pe cale literară şi didactică.

«Desnaționalizarea poporului începe cu promiscuitatea de cuvinte străine adoptate în limbă. Ea devine fatală prin bilinguism, adică, când poporul este nevoit a cunoaște o a doua limbă; aceasta din urmă o sugrumă pe cea veche. E deajuns ca lucrătorii din creierii munților lui Horia și ai lui Avram Iancu să meargă vara la lucru pe câmpia ungurească, ca ei să se întoarcă cu un vocabular însemnat de cuvinte ungurești pe care să le răspândească ca neghina în grâul curat prin satele lor. Când o limbă poporană devine astfel împestrițată, este imposibil să lupte în contra unei culturi străine; aceasta devine predominantă, până la urmă nimic nu mai rămâne din limba națională. In acest fel s'au rutenizat în 100 de ani falnicii plăeși ai lui Ștefan cel Mare din Bucovina; tot astfel s'au maghiarizat sute de sate românești de descendenți ai legiunilor şi coloniilor romane în Ardeal şi Ungaria. Tot în acest fel și cu siguranță mai repede, căci trăim în era electricității, s'ar desnaționalizà chiar poporul din regat, în caz de o nenorocită invazie şi ocupație străină. A adoptà toate străinismele în limba literară şi didactică, nepotrivite cu geniul latin al limbii, este un semn trist de decadență națională, care ne pregătește la o mai ușoară asimilare, dar contra căreia trebuie să luptăm cu energie pe toate căile şi cu toate mijloacele. A nu cedà străinului nimic din ce e de viță latină în limba și sufletul Românului e principiul care

trebuie să călăuzească pe orice Român, deoarece poporul nostru numai ca sentinelă a latinităţii are rost de a existà aici la porţile Orientului, şi deoarece o naţiune numai prin limba sa cât mai curată se poate diferenţià cât mai bine de celelalte popoare vecine, care toate caută să o asimileze. Pentru aceste motive, scriitorii noştri făptuesc o crimă naţională, când cu nepăsare sau din neştiinţă primesc şi cultivă în limbă cuvinte de origine străină în detrimentul celor de viţă latină, stricând prin aceasta nu numai caracterul neolatin al ei, ci şi sonoritatea ei, superioară celorlalte limbi, cari o profanează cu barbarismele lor. Prin acest legat neînsemnat doresc nu numai a protestà în contra acestui curent nenorocit, ci şi a formà sâmburele unei îndreptări în înţelesul ca limba noastră să-şi poată menţineà prin literatură şi şcoală adevăratul caracter românesc neolatin.

«3. E de dorit ca cărţile didactice ce concurează la premii să fi obţinut prealabil autorizaţiunea ministerială de carte didactică, deasemenea ca cu ocaziunea publicării concursului la premii să se pună la cunoştinţa concurenţilor expunerea de motive a legatului de sub punctul 2».

5. *PREMIUL «EUFIMIA şi IOAN ANDREI PROFESORI»*, de 4.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1931, celei mai bune scrieri conţinând *Predici bisericeşti duminicale şi ale sărbătorilor sfinţilor prăsnuiţi de S-ta Biserică creştină ortodoxă*, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1928—31 Decemvrie 1930.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1930.*

II. PREMIILE SECŢIUNII LITERARE

6. *PREMIUL DEMOSTENE CONSTANTINIDE*, de 4.000 lei, *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1929 pentru scrieri de *literatură*, *filologie* sau de *artă*, cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1926 până la 31 Decemvrie 1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

7. *PREMIUL STATULUI ELIADE-RĂDULESCU*, de 50.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1930, pentru o scriere *literară* sau de *filologie*, care se va judecà cea mai meritorie printre cele publicate în anii 1928—1929.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

8. *PREMIUL ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)* se va da în sesiunea generală din 1930, pentru scrieri de *literatură* sau de *filologie* cu cuprins moral (în înțelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate în anii 1927—1929.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

9. *PREMIUL GH. CHIȚU*, de 1.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1931, unei cărți de literatură, de filologie sau de artă, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1929 până la 31 Decemvrie 1930.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *1 DECEMVRIE 1930.*

III. PREMIILE SECȚIUNII ISTORICE

10. *PREMIUL Dr. AUREL COSMA*, de 100.000 Lei, se va da în sesiunea generală din anul 1929, pentru cea mai bună lucrare *istorică*, cu preferință națională, apoi universală, a autorilor români sau străini — dacă lucrările acestora contribue la elucidarea originii și a trecutului poporului românesc, — precum și pentru lucrări relative la științele auxiliare istoriei, ca: *numismatica*, *heraldica*, *arheologia*, *sfragistica*, *epigrafia*, *paleografia* și altele.

Se pot prezentà pentru concurs lucrări publicate dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

11. *PREMIUL STATULUI GHEORGHE ASACHI*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru o scriere *istorică*, *economică*, *juridică*, *filozofică*, care se va judecà mai meritorie printre ele publicate în anii 1927 și 1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

12. *PREMIUL ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1931, pentru scrieri *istorice*, *economice*, *juridice*, *filozofice*, cu cuprins moral (cu înțelesul că sunt excluse numai

scrierile contrare moralei), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decemvrie 1930.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1930.*

13. *PREMIUL NEUSCHOTZ*, de 3.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929 pentru scrieri *istorice*, *economice*, *sociologice*, cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

14. *PREMIUL HAGI VASILE*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1932 pentru scrieri privitoare la *comerțul român în trecut și în prezent* și publicate în timpul dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1931.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1931.*

IV. PREMIILE SECȚIUNII ȘTIINȚIFICE

15. *PREMIUL Dr. VICTOR BABEȘ*, de 20.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1929 pentru cea mai bună scriere a unui autor român, în limbile română, franceză ori germană, referitoare la acele subiecte din domeniul medicinei, cari vor fi în legătură directă cu lucrările defunctului Prof. Dr. Victor Babeș, fie că aduc date noui la cele constatate de el, fie că confirmă constatările sale contestate de alții.

Se pot prezentà la concurs lucrări publicate dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

16. *PREMIUL ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru scrieri *cu conținut științific*, în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în genere), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate în anii 1926—1928.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

17. *PREMIUL STATULUI LAZĂR*, de 50.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1930, pentru o scriere *cu conținut științific*, în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în general) care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1929, sau pentru cea mai importantă *invențiune științifică* făcută dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1929.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la *31 DECEMVRIE 1929*.

18. *PREMIUL DE ENTOMOLOGIE AL PROFESORULUI GH. N. FINȚESCU*, de 2.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1930, celei mai bune lucrări care va tratà despre una din insectele care vatămă pomii roditori și fructele lor. Lucrarea va fi făcută sub formă de monografie și va fi tratată numai din punct de vedere biologic și cu aplicațiuni practice relative la stârpirea acestor insecte. Observațiile biologice vor trebuì să fie făcute în țara noastră și relative la pomii cultivați de noi.

Se pot prezentà pentru concurs lucrări apărute dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1929.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929*.

19. *PREMIUL «ȘTEFAN DEMETRESCU-VERGU»*, de 10.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1930, pentru o scriere de *natură silvică*, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Decemvrie 1929.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929*.

NOTA. — Se pun în vederea concurenților următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile literare, istorice și științifice*, votat de Academie la 8 Martie 1906 cu modificările aduse la 27 Maiu 1919 și la 26 Maiu 1924:

«*Art. 4. Operele publicate* vor fi prezentate la concurs de autorii lor, în minimum 5 exemplare, pe lângă o cerere scrisă, în care se va arătà totdeauna anume premiul la care concurează.

«Un autor nu poate prezentà în același an aceeași scriere la mai multe premii, nici mai multe scrieri la diferite premii.

«O scriere prezentată la un premiu nu mai poate fi mutată la altul după trecerea termenului de prezentare (31 Decemvrie), fixat în art. 3. Această mutare se poate face însă prin deciziunea Secțiunii sau Comisiunii care decide asupra acordării premiilor.

«*Art. 5.* O scriere prezentată într'un an la un premiu şi nepremiată poate fi prezentată în anii următori la concursul aceluiaşi sau al altui premiu, numai dacă este preînoită în părţi esenţiale în noua ediţiune, publicată de autor în vieaţă.

«*Art. 6.* Operele publicate de Academie, făcute din iniţiativa sau cu ajutorul ei, nu pot fi admise la concursul premiilor. Deasemenea nu pot fi admise la concurs opere postume.

«*Art. 7.* La concursul premiilor poate fi admisă nu numai o operă întreagă, ci şi parte dintr'o operă, cu condiţiune ca această parte să fie completă.

«*Art. 8.* La premiile Năsturel pot fi prezentate scrieri de orice natură, la premiul Eliade-Rădulescu scrieri de literatură, de filologie, de istorie; scrieri economice, juridice, filosofice; la premiul Lazăr scrieri cu conţinut ştiinţific, în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general); la premiul Adamachi scrieri cu cuprins moral, de orice natură (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei); la premiul Hagi-Vasile scrieri privitoare la comerţul român în trecut şi în prezent.

«*Art. 9.* La premiile Năsturel — conform testamentului — pot fi admise numai scrieri în limba română; *la premiile Eliade-Rădulescu, Lazăr, Adamachi, sunt admise şi opere scrise de autori români sau străini într'una din limbile latină, italiană, franceză, germană sau engleză, dacă întreg cuprinsul operii va tratà despre pământul sau neamul românesc, despre istoria, limba sau literatura românească.*

Art. 10. Traducerile din limbi străine în limba română pot fi premiate numai dacă sunt făcute de pe opere clasice şi, prin dificultăţile învinse ale unei perfecte traduceri în versuri româneşti, vor constituì adevărate opere literare ale limbii române, ori — prin anexarea de explicări şi note ştiinţifice cu totul proprii traducătorului — îşi vor fi însuşit meritele unei lucrări originale în limba română.

«*Art. 11.* Toate lucrările, fie tipărite, fie manuscrise, prezentate la vreunul din premiile Academiei, trebuie să fie scrise cu ortografia Academiei.

«*Art. 12.* Operele publicate anonime sau pseudonime vor puteà fi admise la concurs, iar autorii, spre a primì premiile acordate, vor trebuì să probeze proprietatea lor».

PREMII PENTRU LUCRĂRI PUSE LA CONCURS CU SUBIECTE DATE

I. PREMIILE SECŢIUNII LITERARE

1. *PREMIUL STATULUI ELIADE-RĂDULESCU*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din anul 1929, celei mai bune lucrări prezentate în manuscris despre:
Vieața și opera lui Mihail Eminescu. — (Deciz. 5 Iunie 1925).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

2. *PREMIUL ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din anul 1929, pentru cele mai bune lucrări cu subiectul:
Inrâuriri reciproce între limbile română și maghiară. (Deciz. 6 Iunie 1925)

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

3. *PREMIUL NĂSTUREL*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1930, celei mai bune lucrări prezentate în manuscris despre:
Fântânele, după credințele poporului român, studiu folkloristic. — (Deciz. 10 Iunie 1926).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

II. PREMIILE SECŢIUNII ISTORICE

4. *PREMIUL ALEXANDRU IOAN CUZA*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929 sau în oricare sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:
Istoria românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare:

1. Teritoriul colonizațiunii romane în țările din dreapta și din stânga Dunării de jos.

2. Teoriile vechi şi noui despre originea şi locuinţele Românilor în cursul evului mediu.
3. Migraţiunea popoarelor în ţerile dunărene şi înrâuririle reciproce dintre barbari şi elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înfiinţarea Imperiului bulgar.
4. Românii şi Bulgarii în timpul Imperiului bulgar şi al celui româno-bulgar şi relaţiunile lor cu popoarele din stânga Dunării.
5. Originile Principatelor Române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cât mai amănunţit şi conştiincios al izvoarelor antice şi medievale: autori, inscripţiuni, documente şi orice resturi ale vechimii, utilizându-se şi toponimia, limba şi în genere orice fântână ce ar puteà contribuì la lămurirea chestiunii.

— (Deciz. 5 Aprilie 1900 şi 25 Martie 1904).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

5. *MARELE PREMIU REGELE FERDINAND*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru cea mai bună lucrare despre:

Vieaţa şi faptele lui Tudor Vladimirescu şi starea socială şi culturală din timpul său. — (Deciz. 7 Iunie 1921).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

6. *PREMIUL FUNCŢIONARII C. F. R. DIN BUCUREŞTI*, de 6.000 Lei, în efecte, se va da în sesiunea generală din 1929, celei mai bune lucrări despre:

Drepturile funcţionarilor publici faţă de Stat. — (Deciz. 7 Iunie 1921).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

7. *PREMIUL BASARABIEI IN MEMORIA LUI I. C. BRĂTIANU*, de 5.200 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru cea mai bună lucrare despre:

Istoria apărării drepturilor României asupra Basarabiei şi rolul oamenilor de Stat ai României în această luptă. (Deciz. 6 Iunie 1923).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

8. *PREMIUL EPISCOPIEI ARGEŞULUI*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929 ,pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului:

Monografia mănăstirii şi episcopiei din Curtea de Argeş. — (Deciz. 6 Iunie 1923).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

9. *PREMIUL AT. TONCOVICEANU*, de 1.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1929, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Istoricul unei moşii din România pe bază de documente. — (Deciz. 23 Maiu 1928).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

10. *PREMIUL NĂSTUREL*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Contribuţiuni la studiul etnografic al Ţiganilor din România. — (Deciz. 5 Iunie 1925).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928.*

11. *PREMIUL PRINCIPESA ALINA ŞTIRBEI*, de 8.500 Lei, se va da în sesiunea generală din 1930, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Dora d'Istria. — (Deciz. 10 Iunie 1926).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

12. *PREMIUL SAN-MARIN*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1930, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

O cercetare asupra breslelor. — (Deciz. 10 Iunie 1926).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

13. *PREMIUL ALEXANDRU IOAN CUZA*, de 6.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1930, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:

Organizarea economică a Ţărilor Române în epoca Regulamentului Organic. (Deciz. 28 Maiu 1927).

Terminul depunerii manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

14. *PREMIUL ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din 1931 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:
Organizarea judecătorească în Țările Române în epoca Regulamentului Organic. (Deciz. 28 Maiu 1927).

Terminul depunerii manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1930*.

15. *PREMIUL GENERAL R. ROSETTI*, de 5.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1931, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:
Figurile mai caracteristice din Răsboiul Independenței din 1877—78. — (Deciz. 31 Maiu 1928).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1930*.

III. PREMIILE SECȚIUNI ȘTIINȚIFICE

16. *PREMIUL SOCIETĂȚII «LIGNITUL»*, de 15.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:
Studiul ligniților din România în vederea industrializării lor prin distilațiune. — (Deciz. 10 Iunie 1927).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928*.

17. *PREMIUL STATULUI LAZĂR*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din anul 1929 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:
Studii asupra serovaccinării preventive în Difterii. — (Deciz. 6 Iunie 1925).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928*.

18. *PREMIUL ALEXANDRU BODESCU*, de 2.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul:
O contribuțiune asupra meteorologiei Basarabiei. — (Deciz. 10 Iunie 1926).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1928*.

19. *PREMIUL ADAMACHI*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da n sesiunea generală din 1930, pentru lucrări tratând subiectul:

Cercetări noui asupra culturii țesutului nervos și neurologic in vitro. — (Deciz. 10 Iunie 1926).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

20. *PREMIUL ANASTASE FĂTU*, de 3.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1931, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: *Flora unei regiuni naturale din România.* — (Deciz. 7 Iunie 1927).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1930.*

21. *PREMIUL NĂSTUREL*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1931, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: *Chestiunea vânatului din România ca o ramură a economiei naționale și a protecțiunii faunei și ca un mijloc al educației publice.* — (Deciz. 28 Maiu 1928).

Terminul depunerii manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1930.*

22. *PREMIUL STATULUI LAZĂR*, de 50.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1931 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: *Cercetări isto-fiziologice despre constituenții celulari.* (Deciz. 28 Maiu 1928).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1930.*

23. *PREMIUL Dr. VICTOR BABEȘ*, de 20.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1931 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: *Cercetări comparative asupra diferitelor rasse de bacili difterici și paradifterici din România, precum și legătura lor cu paraliziile difterice.* (Deciz. 30 Maiu și 13 Iunie 1928).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1930.*

IV. PREMII SPECIALE

24. *MARELE PREMIU MILITAR GENERAL IOAN CARP ȘI MARIA CARP*, de 7.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1930, pentru cea mai bună lucrare scrisă în limba română asupra următorului subiect:

Organizarea armatei după războiu. — (Deciz. 10 Iunie 1926).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la *31 DECEMVRIE 1929.*

25. *PREMIUL TOMA şi IOAN N. SOCOLESCU*, de 10.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1931 celei mai bune lucrări tratând despre:

Clădirile de pivniţi în Muntenia şi Oltenia dela începuturile arhitecturii pământene până la sfârşitul veacului al XVIII-lea din punctul de vedere constructiv şi arhitectonic. (Deciz. 31 Maiu 1928).

Termenul prezentării manuscriselor la concurs este până la 31 *DECEMVRIE 1930.*

* * *

NOTA. — Concurenţilor la premiile cu subiecte date se pun în vedere următoarele articole din ***Regulamentul*** votat de Academie la 8 Martie 1906:

«*Art. 19.* Manuscrisele se vor prezentà la concurs în terminul fixat în art. 3 (până la 31 Decemvrie), fără nume de autor, purtând o deviză sau ***motto***; ele vor fi însoţite de un plic sigilat, pe care va fi reprodusă deviza sau ***motto*** din fruntea manuscrisului şi în care se va aflà închis numele autorului. Acest plic se va deschide numai dacă lucrarea va fi premiată.

«Manuscrisele cari nu vor fi scrise curat şi lizibil, nu vor fi luate în cercetare.

«*Art. 21.* Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscris se va număra autorului, numai după ce lucrarea premiată va fi tipărită.

«*Art. 22.* Manuscrisele nepremiate vor fi restituite autorilor, cari le vor cere şi îşi vor dovedì proprietatea la cancelaria Academiei prin deschiderea plicului cu numele lor; manuscrisele nereclamate în timp de un an dela pronunţarea rezultatului, vor rămâneà proprietatea Academiei şi vor fi încorporate în Bibliotecă, în colecţiunea manuscriselor».

PERSONALUL

ACADEMIEI ROMÂNE

LA 2 IUNIE 1928

MEMBRII ACADEMIEI

I. SECŢIUNEA LITERARĂ

BIANU Ioan (Bucureşti).— Ales la 3 Aprilie 1902.
BOGDAN-DUICĂ Gheorghe (Cluj).— Ales la 4 Iunie 1919.
BRĂTESCU-VOINEŞTI Ioan Al. (Bucureşti).— Ales la 10 Octomvrie 1918.
CIOBANU Ştefan (Chişinău).— Ales la 10 Octomvrie 1918.
DENSUSIANU Ovidiu (Bucureşti).— Ales la 15 Octomvrie 1918. 5
GOGA Octavian (Ciucea).— Ales la 4 Iunie 1919.
MURNU Gh. (Bucureşti).— Ales la 4 Iunie 1923.
NEGRUZZI Iacob C. (Bucureşti).— Ales la 26 Maiu 1881.
PHILIPPIDE Alexandru (Iaşi).— Ales la 1 Aprilie 1900.
PUŞCARIU Sextil (Cluj).— Ales la 19 Maiu 1914. 10
RĂDULESCU-MOTRU C. (Bucureşti).— Ales la 1 Iunie 1923.
SADOVEANU Mihail (Iaşi). — Ales la 1 Iunie 1921.

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ.

BALŞ Gheorghe (Bucureşti).— Ales la 4 Iunie 1923.
DRAGOMIR Silviu (Cluj).— Ales la 25 Maiu 1928.
GUSTI Dimitrie (Bucureşti).— Ales la 4 Iunie 1919.
IORGA Nicolae (Bucureşti).— Ales la 26 Maiu 1910.
LĂPEDATU Alexandru (Cluj).— Ales la 10 Octomvrie 1918. 5
LUPAŞ Ioan (Cluj).— Ales la 17 Maiu 1916.
MEHEDINŢI Simion (Bucureşti).— Ales la 19 Maiu 1915.
NISTOR Ioan (Cernăuţi).— Ales la 19 Maiu 1915.
POPESCU Pr. Nicolae (Bucureşti).— Ales la 5 Iunie 1923.
RĂDULESCU Andrei (Bucureşti).— Ales la 2 Iunie 1920. 10
SUTZU Mihail C. (Bucureşti).— Ales la 27 Maiu 1909.
VÂLSAN Gheorghe (Bucuieşti).— Ales la 2 Iunie 1920.

III. SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

ANTIPA Grigorie (Bucureşti).— Ales la 14 Maiu 1910.
BOGDAN Petre (Iaşi).— Ales la 4 Iunie 1926.
CANTACUZINO Dr. Ioan (Bucureşti).— Ales la 30 Maiu 1925.
CRAINICEANU General Gr. (Bucureşti).— Ales la 18 Maiu 1911.
INCULEŢ Ion (Chişinău).— Ales la 10 Octomvrie 1918.
MARINESCU Dr. G. (Bucureşti).— Ales la 9 Aprilie 1905.
MRAZEC L. (Bucureşti).— Ales la 11 Aprilie 1905.
RACOVIŢĂ Emil (Cluj).— Ales la 2 Iunie 1920.
SIMIONESCU Ioan (Iaşi).— Ales la 18 Maiu 1911.
ŢIŢEICA Gheorghe (Bucureşti).— Ales la 15 Maiu 1913.
VASILESCU-KARPEN N. (Bucureşti).— Ales la 6 Iunie 1923.
VOINOV Dimitrie (Bucureşti).— Ales la 1 Iunie 1927.

MEMBRII ACADEMIEI DECEDAŢI

ALECSANDRI Vasile.— Numit la 2 Iunie 1867.— † la 22 August 1890.
AURELIAN Petre S.—Ales la 9 Septemvrie 1871.—† 24 Ianuarie 1909.
BABEŞ Vicenţiu.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 21 Ianuarie 1907.
BABEŞ Dr. Victor.— Ales la 11 Martie 1893.— † 19 Octomvrie 1927.
BACALOGLU Emanoil.— Ales la 29 Iunie 1879.— † 30 August 1891.
BARIŢIU Gheorghe.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 21 Martie 1893.
BÂRSEANU Andreiu.— Ales la 1 Aprilie 1908.— † 19 August 1922.
BENGESCU Gheorghe.— Ales la 4 Iunie 1921.— † 23 August 1922.
BOGDAN Ioan.— Ales la 29 Martie 1903.— † 1 Iunie 1919.
BRÂNDZĂ Dr. Dimitrie.— Ales la 30 Iunie 1879.— † 3 August 1895.
BUNEA Augustin.— Ales la 28 Maiu 1909.— † 18 Noemvrie 1909.
CARAGIANI Ioan.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 13 Ianuarie 1921.
CHIŢU Gheorghe.— Ales la 27 Iunie 1879.— † 28 Octomvrie 1897.
CIPARIU Timoteiu.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 22 August 1887.
COBĂLCESCU Grigorie.— Ales la 29 Martie 1886.— † 21 Maiu 1892.
COŞBUC Gheorghe.— Ales la 20 Maiu 1916.— † 26 Aprilie 1918.
COZACOVICI Dimitrie.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 21 August 1868.
DELAVRANCEA B. Şt.— Ales la 19 Maiu 1912.— † 30 Aprilie 1918.
DIMITROVICI Ambrozie.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 3 Iulie 1866.
ELIADE RĂDULESCU Ioan.— Numit la 2 Iunie 1867.— † 27 Aprilie 1872.
ERBICEANU Constantin.— Ales la 8 Aprilie 1899.— † 7 Martie 1913.
FĂLCOIANU Ştefan.— Ales la 13 Septemvrie 1876.— † 22 Ianuarie 1905
FĂTU Dr. Anastasiu.— Ales la 11 Sept. 1871.— † 3 Martie 1886.
FELIX Dr. Iacob.— Ales la 30 Iunie 1879.— † 20 Ianuarie 1905.
FONTANINU Gheorghe M.— Ales la 10 Sept. 1870.— † 24 Aprilie 1886.
GANE Nicolae.— Ales la 1 Aprilie 1908.— † 16 Aprilie 1916.
GHICA Ion.— Ales la 13 August 1874.— † 22 Aprilie 1897.
GIURESCU Constantin.— Ales la 14 Maiu 1914.— † 28 Octomvrie 1918.

GRECESCU Dr. D.— Ales la 17 Aprilie 1907.— † 2 Octomvrie 1910.
HARET Spiru C.— Ales la 31 Martie 1892.— † 17 Decemvrie 1912. 30
HASDEU Alexandru.— Numit la 22 Aprilie 1866.— Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870.— † 9 Noemvrie 1872.
HASDEU Bogdan P.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † 25 August 1907.
HEPITES Ştefan.— Ales la 3 Aprilie 1902.— † 16 Septemvrie 1922.
HODOSIU Iosif.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 28 Noemvrie 1880.
HURMUZAKI Alex.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 28 Noemvrie 1880. 35
HURMUZAKI Eudoxie.— Ales la 2 August 1872.— † 29 Ianuarie 1874.
IONESCU Nicolae.— Numit la 2 Iunie 1867.— † 24 Ianuarie 1905.
ISTRATI Constantin.— Ales la 7 Aprilie 1899.— † 17 Ianuarie 1919.
KALINDERU Ioan.— Ales la 13 Martie 1893.— † 11 Decemvrie 1913.
KOGĂLNICEANU Mihail.— Ales la 16 Sept. 1868.— † 20 Iunie 1891. 40
KRETZULESCU Nicolae.— Ales la 9 Sept. 1871.— † 26 Iunie 1900.
LAURIAN August Treb.— Numit la 2 Iunie 1867.— † 25 Febr. 1881.
MAIORESCU Titu.— Numit la 20 Iulie 1867.— † 1 Iulie 1917.
MANIU Vasile.— Ales la 12 Septemvrie 1876.— † 10 Martie 1901.
MARIAN Simeon Fl.— Ales la 26 Martie 1881.— † 11 Aprilie 1907. 45
MARINESCU At. M.,— Ales la 26 Martie 1881.— † 7 Ianuarie 1914.
MASSIMU Ioan C.— Numit la 2 Iunie 1867.— † 2 Iunie 1877.
MELCHISEDEC Episcop.— Ales la 10 Sept. 1870.— † 16 Maiu 1892.
MOCIONI Andreiu.— Numit la 22 Aprilie 1866.— Ales membru onorar 12 Septemvrie 1870.— † 23 Aprilie 1880.
MOLDOVANU Ioan M.— Ales la 11 Aprilie 1894.— † 7 Sept. 1915. 50
MUNTEANU Gavril.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 17 Dec. 1869.
NAUM Anton.— Ales la 11 Martie 1893.— † 28 August 1917.
NEGRUZZI Constantin.— Numit la 2 Iunie 1867.— † 25 August 1868.
NICOLAE Popea. Episcop.— Ales la 8 Aprilie 1899.— † 26 Iulie 1908.
ODOBESCU Alexandru.— Ales la 10 Sept. 1870.— † 11 Noemvrie 1895. 55
OLLĂNESCU Dimitrie C.— Ales la 11 Martie 1893.— † 20 Ian. 1908.
ONCIUL DIMITRIE.— Ales la 11 Aprilie 1905.— † 20 Martie 1923.
PAPADOPOL-CALIMACH Alexandru.— Ales la 12 Sept. 1876.— † 18 Iunie 1898.
PAPIU-ILARIANU Alex.— Ales la 16 Sept. 1868.— † 11 Oct. 1877.
PÂRVAN Vasile.— Ales la 15 Maiu 1913.— † 26 Iunie 1927. 60
POENARU Petre.— Ales la 10 Sept. 1870.— † 2 Octomvrie 1875.
PONI Petre.— Ales la 30 Iunie 1879.— † 2 Aprilie 1925.
PORCIUS Florian.— Ales la 10 Martie 1882.— † 17 Maiu 1906.
PUŞCARIU Ioan.— Ales la 4 Aprilie 1900.— † 24 Decemvrie 1911.
QUINTESCU Nicolae Gh.— Ales la 14 Sept. 1877.— † 12 August 1913. 65
ROMAN Alexandru.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 15 Sept. 1897.
ROSETTI Constantin A.— Numit la 2 Iunie 1867.— † 8 Aprilie 1885.
SALIGNY Anghel.— Ales la 7 Aprilie 1897.— † 17 Iunie 1925.
SBIERA Ioan.— Numit la 11 Iunie 1866.— † Octomvrie 1916.
SION Gheorghe.— Ales la 16 Septemvrie 1868.— † 1 Octomvrie 1892. 70
STAMATI Constantin.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 26 Maiu 1876.

STEFANELLI Teodor V.— Ales la 26 Maiu 1910.— † 23 Iulie 1921.
ŞTEFĂNESCU Grigorie.— Ales la 12 Sept. 1876.— † 20 Februarie 1911.
STRĂJESCU Ioan.— Numit la 22 Aprilie 1866.— Ales membru onorar la 21 Septemvrie 1870.— † 4 Octomvrie 1873.
STURDZA Dimitrie A.— Ales la 16 Sept. 1871.— † 8 Octomvrie 1914. 75
TECLU Nicolae.— Ales la 2 Iulie 1879.— † Iulie 1916.
TOCILESCU Gr. G.— Ales la 22 Martie 1890.— † 28 Septemvrie 1909.
URECHIĂ Vasile A.— Numit la 22 Aprilie 1866.— † 23 Noemvrie 1901.
VASICIU Dr. Paul.— Ales la 2 Iulie 1879.— † 20 Iunie 1881.
VASILE Mangra, Mitropolit.— Ales la 27 Maiu 1909.— † 1 Oct. 1918. 80
VULCAN Iosif.— Ales la 30 Martie 1891.— † 26 August 1907.
XENOPOL A. D.— Ales la 11 Martie 1893.— † 27 Februarie 1920.
ZAMFIRESCU Duiliu.— Ales la 1 Aprilie 1908.— † 3 Iunie 1922.

MEMBRII ONORARI

M. S. MARIA, *Regina României*,
1 Maiu 1915.

M. S. VICTOR EMANUEL III, Regele Italiei,
6 Martie 1890.

APPEL PAUL (Paris).— Ales la 22 Maiu 1914.

ATANASIE Mironescu, fost Mitropolit Primat (M-rea Cernica).— Ales la 25 Maiu 1909.

AVERESCU Al. General (București).— Ales la 7 Iunie 1923. 5

BALDACCI Antonio (Bologna).— Ales la 29 Maiu 1913.

BALTHAZARD Dr. W. (Paris).— Ales la 11 Iunie 1919.

BÉDIER Joseph (Paris).— Ales la 11 Iunie 1919.

BÉMONT Charles (Paris).— Ales la 8 Iunie 1926.

BERTHELOT Daniel (Paris).— Ales la 11 Iunie 1919. 10

BERTHELOT Henri Mathias, General (Strassbourg).— Ales la 5 Iunie 1926.

BORMANN Eugen (Viena).— Ales la 9 Aprilie 1897.

BURY I. B. (Cambridge).— Ales la 25 Maiu 1913.

CAGNAT René (Paris).— Ales la 10 Iunie 1926.

CARCOPINO Jérôme (Paris).— Ales la 8 Iunie 1926. 15

CAULLERY MAURICE (Paris).— Ales la 28 Maiu 1928.

CICHORIUS Conrad (Breslau).— Ales la 29 Maiu 1914.

CLARK Dr. Charles Upson (New Haven).— Ales la 26 Maiu 1923.

COMȘA Dimitrie (Sibiiu).— Ales la 13 Iunie 1926.

CROCE Benedetto (Neapol).— Ales la 12 Iunie 1921. 20

CUMONT Franz (Bruxelles).— Ales la 10 Iunie 1926.

DE LA RONCIÈRE Charles (Paris).— Ales la 7 Iunie 1919.

DELEHAYE, Pr. Hip. (Bruxelles).— Ales la 12 Iunie 1924.

DE MARTONNE Emanuel (Paris).— Ales Corespondent la 26 Maiu 1912, Onorar la 7 Iunie 1919.

DE SANCTIS Gaetano (Torino).— Ales la 12 Iunie 1924. 25

DIEHL Charles (Paris).— Ales la 11 Iunie 1919.

DOMASZEWSKI Alfred de (Heidelberg).— Ales la 9 Aprilie 1897.

DONICI Nicolae (Dubosarii-Vechi). — Ales la 23 Maiu 1922.

DUPARC Louis (Geneva).— Ales la 29 Maiu 1913.

ENESCU George (București).— Ales la 26 Maiu 1916. 30

FOCILLON Henri (Lyon).— Ales Corespondent la 1 Iunie 1922, Onorar la 8 Iunie 1926.

FROEHNER Wilhelm (Paris).— Ales la 9 Septemvrie 1871.
GILLIÉRON J. (Paris).— Ales la 6 Iunie 1923.
GOLDIŞ Vasile (Sibiiu).— Ales la 7 Iunie 1919.
GRIGNARD Victor (Lyon).— Ales la 11 Iunie 1925. 35
GUILLAUME Baron (Bruxelles).— Ales la 16 Aprilie 1907.
HURMUZAKI Constantin (Cernăuți).— Ales la 7 Iunie 1919.
IACOV Antonovici, Episcop. (Huşi).— Ales la 7 Iunie 1919.
JANET Paul (Paris).— Ales la 11 Iunie 1919.
KENYON Sir Frederic (Londra). — Ales la 12 Iunie 1924. 40
LACOUR-GAYET G. (Paris).— Ales la 11 Iunie 1919.
LANCIANI Rodolfo (Roma).— Ales la 10 Iunie 1920.
LAVERAN Ch. L. A. (Paris).— Ales la 29 Maiu 1914.
LEBESGUE Henry (Paris).— Ales la 6 Iunie 1923.
LEVADITI Dr. C. (Paris).— Ales Corespondent la 24 Maiu 1910,
Onorar la 10 Iunie 1926. 45
MANIU Iuliu (Bucureşti).— Ales la 7 Iunie 1919.
MARIE Pierre (Paris).— Ales la 28 Maiu 1912.
MEILLET A. (Paris).— Ales la 6 Iunie 1923.
MEYER-LUEBKE W. (Frankfurt pe Main).— Ales la 28 Martie 1906.
MEYNIAL Dr. F. (Paris).— Ales la 11 Iunie 1919. 50
MILLET Gabriel (Paris).— Ales la 12 Iunie 1921.
MIRON Dr. Cristea, Patriarh (București).— Ales la 7 Iunie 1919.
MISSIR Petre (Bucureşti).— Ales la 10 Iunie 1926.
MOROZEWICZ Iosef (Warczawa).— Ales la 28 Maiu 1928.
MOUREU Charles (Paris).— Ales la 11 Iunie 1925. 55
NEGULESCU P. P. (Bucureşti).— Ales corespondeut la 19 Maiu 1915,
Ouorar la 28 Maiu 1928.
NOAILLES Ana, Contesa de (Paris).— Aleasă la 11 Iunie 1925.
NICODIM, Arhiepiscop (M-rea Neamțului).— Ales la 15 Octomvrie 1918
NICOLAE Bălan, Mitropolit (Sibiiu).— Ales la 10 Iunie 1920.
NYROP Kristoffer (Copenhaga).— Ales la 8 Iunie 1926. 60
PAIS Hector (Roma).— Ales la 12 Iunie 1924.
PARIBENI Roberto (Roma).— Ales la 8 Iunie 1926.
PATERNO Em. (Roma).— Ales la 11 Iunie 1925.
PERRONCITO Eduard (Torino).— Ales la 5 Iunie 1922.
PICARD Emil (Paris).— Ales la 19 Maiu 1911. 65
PICK Behrendt (Gotha).— Ales la 29 Maiu 1914.
PIMEN Georgescu, Mitropolit (Iaşi).— Ales la 15 Octomvrie 1918.
PIRENNE Henri (Bruxelles).— Ales la 12 Iunie 1924.
POPE William Jackson (Cambridge).— Ales la 11 Iunie 1925.
POTTIER Edmond (Paris).— Ales la 10 Iunie 1926. 70
PRESAN Const. General (București).— Ales la 7 Iunie 1923.
PURKINE Dr. Cyril (Praga). — Ales la 1 Iunie 1928.
RADU Elie (Bucureşti).— Ales la 5 Iunie 1926.
RAMON Y CAJAL Santiago (Madrid).— Ales la 4 Iunie 1923. 75
RAMSAY Sir William (Edinburgh).— Ales la 12 Iunie 1924.

RAYLEIGH Lord John William Strutt (Londra).— Ales la 22 Maiu 1914.
RICHET Ch. (Paris).— Ales la 12 Iunie 1926.
ROMAN Ciorogariu, Episcop (Oradea-Mare).— Ales la 12 Iunie 1921.
ROMNICEANU Victor (Bucureşti).— Ales la 6 Iunie 1923.
ROTH Victor (Sebeşul-Săsesc).— Ales la 10 Iunie 1926. 80
ROUX Dr. E. (Paris).— Ales la 24 Maiu 1911.
SABATIER Paul (Toulouse).— Ales la 11 Iunie 1925.
SCHLUMBERGER G. L. (Paris).— Ales la 28 Martie 1906.
SETON-WATSON R. W. (Londra).— Ales la 26 Maiu 1923.
TERMIER P. (Paris).— Ales la 28 Maiu 1928. 85
TEUTSCH Dr. Friedrich (Sibiiu).— Ales la 7 Iunie 1919.
TIKTIN H. (Berlin).— Ales la 7 Iunie 1919.
VĂCĂRESCU Elena (Paris).— Aleasă la 11 Iunie 1925.
VASILE Suciu Mitropolit (Blaj).— Ales la 11 Iunie 1919.
VOLTERRA Vitto (Roma).— Ales la 29 Maiu 1913. 90
WALDEYER W. (Berlin).— Ales la 28 Maiu 1912.
WILAMOWITZ-MOELLENDORFF Ulrich de (Berlin).— Ales la 29 Maiu 1914.
ZAVORAL Metodiu (Praga).— Ales la 7 Iunie 1919.

MEMBRII ONORARI DECEDAŢI

M. S. CAROL I, *Regele României*,
Protector al Academiei Române,
Preşedinte onorar.
Proclamat la 15 Septemvrie 1867,
Decedat la 27 Septemvrie 1914.

M. S. FERDINAND I, *Regele României*,
Protector al Academiei Române,
Preşedinte onorar.
Proclamat la 15 Martie 1890,
Decedat la 20 Iulie 1927.

M. S. ELISABETA, *Regina României (Carmen Sylva)*
Proclamată la 30 Martie 1891,
Decedată la 27 Februarie 1916.

ADRIAN General Gheorghe.— Ales la 13 Septemvrie 1875.— † 15 Octomvrie 1889.
ANDREIU Şaguna, Mitropolit.— Ales la 7 Septemvrie 1871.— † 16 Iunie 1873.
ARION C. C.— Ales la 12 Maiu 1912.— † 27 Iunie 1923.
ARRHENIUS Svante S.— Ales la 27 Maiu 1913.— † . . . Oct. 1927.
ASCOLI Graz. Isaia.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † Ianuarie 1907.
d'AVRIL Baron Adolphe.— Ales la 7 Sept. 1871.— † 14 Octomvrie 1904.
BABELON Ernst.— Ales la 22 Maiu 1914.— † 3 Ianuarie 1924.
BACCELI Guido.— Ales la 22 Martie 1906.— † 10 Ianuarie 1916.
BAILLON H.— Ales la 28 Martie 1887.— † 7 Iulie 1895.
BAROZZI General C.— Ales la 9 Aprilie 1905.— † 15 Aprilie 1921.
BATAILLARD Paul.— Ales la 30 August 1872.— † 1 Martie 1894.
BECHAMP A.— Ales la 28 Martie 1906.— † 18 Aprilie 1905.
BEERNAERT August M. F.— Ales la 25 Martie 1906.— † 6 Oct. 1912.
BENNDORF Otto.— Ales la 12 Aprilie 1894.— † 20 Ianuarie 1908.
BERNAT-LENDWAY Dr. A. N.— Ales la 4 Aprilie 1908.— † 12 Februarie 1924.
BERTHELOT I.— Ales la 28 Martie 1906.— † 5 Martie 1907.
BIONDELLI Bernardino.— Ales la 7 Sept. 1871.— † 29 Iunie 1886.
BJOERKMAN Goran.— Ales la 25 Maiu 1922.— † 22 Decemvrie 1923.
BLANCHARD Dr. Raphaël.— Ales la 22 Maiu 1911.— † 7 Febr. 1919.
BLASERNA Pietro.— Ales la 27 Maiu 1913.— † 27 Februarie 1918.
BOEK Dr. Francisc.— Ales la 9 Sept. 1871.— † 19 Aprilie 1899.

BONAPARTE Principele Roland.— Ales la 10 Iunie 1920.— † 15 Aprilie 1924.
BOSIANU Constantin.— Ales la 30 Iunie 1879.— † 21 Martie 1882.
BOUCHARD Dr. Charles.— Ales la 18 Maiu 1911.— † 2 Martie 1915.
BRANISCE Dr. Valeriu.— Ales la 7 Iunie 1919.— † 1 Ianuarie 1928.
BRĂTIANU Ioan C.— Ales la 19 Martie 1885.— † 4 Maiu 1891.
BRĂTIANU I. I. C.— Ales la 7 Iunie 1923.— † 24 Noemvrie 1927.
CÂMPEANU Petre.— Ales la 10 Septemvrie 1871.— † 15 Aprilie 1893.
CAPELLINI Cav. Ioan.— Ales la 7 Sept. 1914.— † 29 Maiu 1922.
CECCHETTI Bartolomeo.— Ales la 22 Martie 1890.— † 16 Martie 1890.
CHASLES Philarète.— Ales la 9 Septemvrie 1871.— † 18 Iulie 1873.
CIHAC Alex.— Ales la 30 August 1872.— † 29 Iulie 1887.
CIHAC Dr. Iacob.— Ales la 30 August 1872.— † 17 Noemvrie 1888.
CREȚIANU Gheorghe.— Ales la 22 Martie 1882.— † 6 August 1887.
CROOKES William.— Ales la 27 Maiu 1913.— † 4 Aprilie 1919.
CUCIUREANU Dr. Gheorghe. — Ales la 10 Septemvrie 1871.— † 10 Ianuarie 1886.
DAHN Felix.— Ales la 12 Aprilie 1894.— † 2 Ianuarie 1912.
DARBOUX Jean Gaston.— Ales la 27 Maiu 1913.— † 23 Febr. 1917.
DE FLERS Robert.— Ales la 11 Iunie 1919.— † 30 Iulie 1927.
DESJARDINS Ernest.— Ales la 9 Sept. 1871.— † 9 Octomvrie 1886.
DIEFENBACH Lorenz.— Ales la 15 Aprilie 1880.— † 16 Martie 1883.
DIEZ Frederic.— Ales la 30 August 1872.— † 17 Maiu 1876.
DIMA Gheorghe.— Ales la 7 Iunie 1919.— † 5 Iunie 1925.
EGGER Emil.— Ales la 7 Septemvrie 1871.— † 18 August 1885.
ERLICH Dr. Paul.— Ales la 18 Maiu 1911.— † 20 August 1915.
FISCHER Emil.— Ales la 27 Maiu 1913.— † 14 Iulie 1919.
FOERSTER Wilhelm.— Ales la 27 Maiu 1913.— † 18 Ianuarie 1921.
FOUGÈRES Gustav.— Ales la 11 Iunie 1919.— † 7 Decemvrie 1927.
GAUDRY Albert.— Ales la 23 Martie 1904.— † 27 Noemvrie 1908.
GONATA Ștefan.— Ales la 12 Sept. 1870.— † 18 Septemvrie 1896.
GORE Paul.— Ales la 7 Iunie 1919.— † 8 Decemvrie 1927.
GRĂDIȘTEANU Grigorie.— Ales la 30 Iunie 1879.— † 28 Febr. 1892.
GRĂDIȘTEANU Petre.— Ales la 2 Aprilie 1883.— † 27 Sept. 1921.
GRANT DUFF Sir. M.— Ales la 12 Sept. 1875.— † 12 Ianuarie 1906.
GRECIANU Ștefan D.— Ales la 9 Aprilie 1905.— † 1 August 1908.
GRIGORESCU Nicolae.— Ales la 8 Aprilie 1899.— † 21 Iulie 1907.
GUBERNATIS Angelo de.— Ales la 22 Martie 1895.— † 14 Febr. 1913.
GUYE Philippe.— Ales la 29 Maiu 1913.— † 27 Martie 1922.
HALLER Albin.— Ales la 28 Maiu 1909.— † 29 Aprilie 1925.
HANN Iulius de.— Ales la 22 Maiu 1914.— † 1 Octomvrie 1921.
HAYNALD Cardinal Ludovic.— Ales la 2 Aprilie 1883.— † 4 Iulie 1891.
HEAD Barclay.—Ales la 22 Maiu 1914.— † 12 Iunie 1924.
HENRY Louis.— Ales la 28 Maiu 1909.— † 23 Februarie 1913.
HIRSCHFELD Otto.— Ales la 13 Aprilie 1894.— † 27 Martie 1922.
HOMOLLE Théophile.— Ales la 12 Iunie 1924.— † 14 Iunie 1925.

HURMUZAKI Nicolae.— Ales la 2 Aprilie 1883.— † 91 Sept. 1909.
ILARION Pușcariu, Arhiereu.— Ales la 24 Maiu 1915.— † 8 Septemvrie 1922. 70
IOANID Gheorghe.— Ales la 10 Sept. 1871.— † 27 Decemvrie 1888.
IONESCU Ioan.— Ales la 1 Aprilie 1884.— † 17 Decemvrie 1891.
IONESCU Dr. Toma.— Ales la 5 Iunie 1925.— † 28 Martie 1926.
IOSIF Gheorghian, Mitropolit Primat.— Ales la 21 Maiu 1901.— † 24 Iunie 1909.
IOSIF Naniescu, Mitropolitul Moldovei.— Ales la 16 Aprilie 1888.— † 26 Ianuarie 1902. 75
JAGIC Vatroslav.— Ales la 23 Martie 1904.— † 5 August 1923.
JARNIK Dr. Ioan Urban.— Ales Corespondent la 28 Maiu 1879, Onorar la 7 Iunie 1919.— † 12 Ianuarie 1923.
JIRECEK Constantin.— Ales la 29 Maiu 1914.— † 28 Demcevrie 1917.
KLEIN Felix.— Ales la 29 Maiu 1913.— † . . . . 1925.
KLEINWAECHTER Friedrich.—Ales la 12 Iunie 1921.—† 12 Dec. 1927. 80
KONDAKOV Nicodem.— Ales la 12 Iunie 1924.— † 17 Febr. 1925.
KOTZEBUE Wilhelm de.— Ales la 1 Aprilie 1884.— † 24 Oct. 1887.
KRETZULESCU Constantin.— Ales la 10 Sept. 1871.—† 20 Martie 1884
KRUMBACHER Karl.— Ales la 28 Martie 1906.— † 12 Dec. 1909.
LAHOVARI Gheorghe.— Ales la 25 Martie 1901.— † 13 Iunie 1909. 85
LAMPRECHT Karl.— Ales la 23 Maiu 1913.— † 10 Maiu 1915.
LASTEYRIE Comite Ferdinand de.— Ales la 9 Septemvrie 1871.— † 14 Maiu 1879.
LÉGER Louis.— Ales la 12 Aprilie 1894.— † 30 Aprilie 1923.
LEPSIUS Richard — Ales la 30 August 1875.— † 10 Iulie 1884.
LINAS Charles de.— Ales la 9 Septemvrie 1871.— † 14 Aprilie 1887. 90
LIPPMANN Gabriel.— Ales la 28 Maiu 1906.— † 31 Iulie 1921.
LONGPERRIER Andrien de.— Ales la 7 Septemvrie 1871.— † 14 Ianuarie 1882.
LORENZ Antoon Hendrich.— Ales la 29 Maiu 1913.— † 4 Febr. 1928.
LUDWIG Dr. Ernest.— Ales la 4 Aprilie 1908.— † 14 Octomvrie 1915.
MANGIUCA Simeon.— Ales la 22 Martie 1890.— † 22 Noemvrie 1890. 95
MARSY Comite de.— Ales la 12 Aprilie 1894.— † 16 Maiu 1900.
METCHNIKOFF I.— Ales la 24 Maiu 1911.— † 18 Iulie 1916.
MIKLOSICH Dr. Franz.—Ales la 15 Apr. 1888.— † 7 Martie 1891.
MOMMSEN Teodor.— Ales la 3 Iulie 1879.— † 19 Octomvrie 1903.
MONLAU Filip.— Ales la 12 Septemvrie 1870.— † 16 Februarie 1871. 100
MUELLER Max.— Ales la 12 Septemvrie 1875.— † 15 Octomvrie 1900.
MUREȘIANU Iacob.— Ales la 17 Septemvrie 1877.— † 17 Sept. 1887.
PETRUSZEWICZ A. S.— Ales la 22 Martie 1890.— † 11 Sept. 1913.
PICOT Emil.— Ales la 31 Maiu 1879.— † 13 Septemvrie 1918.
POINCARÉ Jules-Henri.— Ales la 28 Maiu 1909.— † 4 Iulie 1912. 105
POINCARÉ Lucien.— Ales la 11 Iunie 1919.— † 9 Martie 1920.
POLIZU Dr. Gheorghe A.— Ales la 10 Sept. 1871.— † 18 Oct. 1886.
POPOVICIU Eusebie.— Ales la 4 Aprilie 1908.— † 28 Septemvrie 1922.

QUINET Edgar.—Ales la 15 Septemvrie 1869.— † 27 Martie 1875.
RAMBAUD Alfred.— Ales la 22 Martie 1895.— † 10 Noemvrie 1905. 110
RAMSAY Sir. William.— Ales la 29 Maiu 1913.— † 1 August 1916.
ROSETTI Teodor.— Ales la 26 Martie 1891.— † 17 Iulie 1923.
SCHUCHARDT Hugo.— Ales la 13 Sept. 1877.— † 21 Aprilie 1927.
SELLA Quintino.— Ales la 2 Aprilie 1883.— † 15 Martie 1884.
SILAŞI Dr. Gr.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † 5 Ianuarie 1897. 115
STANLEY OF ALDERLEY Lord Henry.— Ales la 7 Septemvrie 1871. † 10 Decemvrie 1903.
STEENSTRUP J. Jap. Smith.— Ales la 12 Sept. 1870.— † 8 Iunie 1897.
STROESCU Vasile.— Ales la 24 Maiu 1910.— † 13 Aprilie 1926.
STURDZA-SCHEIANU Dimitrie.— Ales la 16 Aprilie 1907.— † 6 Februarie 1920.
SURUCEANU Ioan C.— Ales la 11 Aprilie 1888.— † 18 Noemvrie 1897. 120
SZABO Dr. Iosif.— Ales la 30 August 1872.— † 15 Decemvrie 1874.
TOBLER Adolf.— Ales la 30 August 1875.— † 5 Martie 1910.
TORMA Carol.— Ales la 22 Martie 1882.— † 17 Februarie 1897.
UBICINI A.— Ales la 9 Septemvrie 1871.— † 15 Octomvrie 1884.
UVAROFF Alexis S.— Ales la 9 Septemvrie 1871.— † Februarie 1885. 125
VEGEZZI-RUSCALA G.— Ales la 15 Sept. 1869.—† 17 (29) Dec. 1885.
VICTOR Mihalyi, Mitropolit.— Ales la 12 Aprilie 1894.— † 17 Ianuarie 1918.
VIRCHOW Rudolf.— Ales la 6 Aprilie 1902.— † 23 August 1902.
VLADIMIR de Repta, Mitropolit. — Ales la 7 Iunie 1919.— † 24 Aprilie 1926.
WHITE Sir William A.— Ales la 17 Martie 1885.— † 16 Dec. 1892. 130

MEMBRRII CORESPONDENŢI

1. LA SECŢIUNEA LITERARĂ.

Români:

ADAMESCU Gheorghe (Bucureşti).— Ales la 12 Iunie 1921.
AGÂRBICEANU Ioan (Cluj).— Ales la 5 Iunie 1919.
BĂNESCU Nicolae (Cluj).— Ales la 10 Iunie 1920.
BĂRBULESCU ILIE (Iaşi).— Ales la 4 Aprilie 1908.
BASSARABESCU I. A. (Ploeşti).— Ales la 15 Maiu 1909. 5
BEZA Marcu (Londra).— Ales la 4 Iunie 1923.
BOTEZ Eug. P. (Bucureşti).— Ales la 8 Iunie 1922.
CAPIDAN Th. (Cluj).— Ales la 1 Iunie 1928.
DRĂGANU Nicolae (Cluj).— Ales la 4 Iunie 1923.
GHIBU Onisifor (Cluj).— Ales la 5 Iunie 1919. 10
GOROVEI Artur (Fălticeni).— Ales la 28 Maiu 1915.
HALIPA Pantelimon (Chişinău).— Ales la 15 Octomvrie 1918.
HODOŞ Enea (Cluj).— Ales la 23 Martie 1904.
ORTIZ Ramiro (Bucureşti).— Ales la 10 Iunie 1920.
PAPAHAGI Pericle (Silistra).— Ales la 26 Maiu 1916. 15
PETROVICI I. (Iaşi).— Ales la 2 Iunie 1927.
PROCOPOVICI Alexe (Cernăuţi).— Ales la 5 Iunie 1919.
RĂDULESCU-POGONEANU Ioan (Bucureşti).— Ales la 4 Iunie 1919.
SIMIONESCU-RIMNICEANU Marin (Bucureşti).— Ales la 5 Iunie 1919.
SPERANŢIA Teodor D. (Bucureşti).— Ales la 31 Martie 1891. 20

Străini:

BARTOLI Mateiu (Turin).— Ales la 29 Maiu 1914.
FRIEDWAGNER M. H. (Frankfurt pe Main).— Ales la 18 Maiu 1911.
HERZOG Eugen (Cernăuţi).— Ales la 29 Maiu 1914.
ROQUES Mario (Paris).— Ales la 29 Maiu 1914.
SANDFELD-JENSEN Kr. (Copenhaga).— Ales la 18 Maiu 1911. 5
TAGLIAVINI Carol (Bologne).— Ales la 1 Iunie 1928.
WEIGAND Dr. Gustav (Lipsca).— Ales la 31 Martie 1892.
ZAUNER Ad. (Graz.)— Ales la 29 Maiu 1914.

II. LA SECȚIUNEA ISTORICĂ.

Români:

ANDRIEȘESCU I. (București).— Ales la 26 Maiu 1928.
BRĂTESCU Constantin (Cernăuți).— Ales la 5 Iunie 1919.
BRĂTIANU Gh. (Iași).— Ales la 2 Iunie 1928.
CUZA A. C. (Iași).— Ales la 1 Aprilie 1903.
DOCAN N. (București).— Ales la 26 Maiu 1915.
DRĂGHICEANU Virgil (București).— Ales la 4 Iunie 1926.
FILITTI I. C. (București).— Ales la 19 Maiu 1915.
GHIBĂNESCU Gh. (Iași).— Ales la 11 Aprilie 1905.
IONESCU-DOLJ I. (București).— Ales la 26 Maiu 1928.
LONGINESCU Ștefan (București).— Ales la 24 Maiu 1910.
MARINESCU Const. (Cluj).— Ales la 2 Iunie 1928
METEȘ Preotul Ștefan (Cluj).— Ales la 7 Iunie 1919.
MOISIL Constantin (București).— Ales la 7 Iunie 1919.
PÂCLIȘANU Zenovie (București).— Ales la 5 Iunie 1919.
POPA-LISEANU Gheorghe (București).— Ales la 7 Iunie 1919.
ROSETTI General Radu (București).— Ales la 4 Iunie 1927.
RUSSO Demostene (București).— Ales la 5 Iunie 1919.
TAȘCĂ Gheorghe (București).— Ales la 5 Iunie 1926.
ZOTTA Sever (Iași).— Ales la 7 Iunie 1919.
— Loc vacant.

Străini:

BASTERA Ramon de (Madrid).— Ales la 12 Iunie 1921.
CHAPUISAT Edouard (Genève).— Ales la 4 Iunie 1925.
GHEDEON Emanuel (Atena).— Ales la 2 Aprilie 1891.
KADLEC Karel (Praga).— Ales la 7 Iunie 1919.
LUGLI Giuseppe (Roma).— Ales la 8 Iunie 1926.
PERNICE Angelo (Florența).— Ales la 5 Iunie 1926.
RADONIC Iovan (Belgrad).— Ales la 29 Maiu 1914.
STRZYGOWSKI Iosif (Viena).— Ales la 29 Maiu 1914.
TAMM Traugott (—?—).— Ales la 2 Aprilie 1891.

III. LA SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ.

Români:

ATHANASIU Sava (București).— Ales la 10 Iunie 1920.
BORCEA Ioan (Iași).— Ales la 5 Iunie 1919.
BOTEZAT Eugeniu (Cernăuți).— Ales la 25 Maiu 1913.
CĂLUGĂREANU Dr. D. (București).— Ales la 10 Iunie 1910.
CIUREA I. (București).— Ales la 6 Iunie 1927.

CONSTANTINESCU Gogu (Londra).— Ales la 10 Iunie 1920.
GEROTA Dr. D. (Bucureşti).— Ales la 21 Maiu 1916.
HURMUZESCU Dr. Dragomir (Bucureşti).— Ales la 21 Maiu 1916.
IONESCU Ioan (Bucureşti.)— Ales la 5 Iunie 1919.
IONESCU-SISEŞTI Dr. Gh. (Bucureşti).— Ales la 8 Iunie 1925.
LONGINESCU G. G. (Bucureşti).— Ales la 8 Iunie 1925.
MINOVICI Dr. Şt. (Bucureşti).— Ales la 8 Iunie 1925.
MOLDOVEANU Dr. I. (Cluj).— Ales la 10 Iunie 1920.
PANAITESCU General Scarlat (Chişinău).— Ales la 7 Iunie 1919.
PARHON Dr. C. (Bucureşti).— Ales la 26 Maiu 1928.
POMPEIU D. (Bucureşti).— Ales la 21 Maiu 1916.
RIEGLER Dr. Em. (Iaşi).— Ales la 23 Martie 1904.
SPACU Gh. (Cluj).— Ales la 7 Iunie 1927.
ŞTEFĂNESCU Sabba (Bucureşti).— Ales la 11 Martie 1893.
TEODORESCU Em. C. (Bucureşti).— Ales la 25 Maiu 1909.

Străini:

DUBOIS Dr. Léon (Baltimore, Maryland).— Ales la 12 Iunie 1921.
FOURMARIER Paul (Liège).— Ales la 8 Iunie 1925.
GUIARD Jules (Cluj şi Lyon).— Ales la 12 Iunie 1924.
JEANNEL René (Cluj).— Ales la 26 Maiu 1928.
KELLY Dr. Howard A. (Baltimore, Maryland).— Ales la 12 Iunie 1921.
KETTNER Dr. Radomir (Praga). — Ales la 1 Iunie 1928.
NICHOLAS Francisc C. (Baltimore, Maryland).— Ales la 12 Iunie 1921.
PETCOVICI VLADIMIR (Belgrad). Ales la 1 Iunie 1928.
PITTARD Eugène (Geneva).— Ales la 7 Iunie 1919.

MEMBRII CORESPONDENŢI DECEDAŢI

ASSAKY Dr. G.— Ales la 20 Martie 1890.— † 22 Aprilie 1899.
ASSER T. M. C.— Ales la 1 Aprilie 1903.— † 6 Iunie 1914.
ATHANASIU I.— Ales la 24 Maiu 1911.— † 20 Iulie 1926.
BAMBERG Dr. Felix.— Ales la 2 Aprilie 1891.— † 31 Ianuarie 1893.
BARCIANU Sava Popovici.— Ales la 15 Sept. 1869.— † 17 Martie 1879.
BOGREA Vasile.— Ales la 10 Iunie 1920.— † 8 Septemvrie 1926.
BOIU Zaharia.— Ales la 13 Sept. 1877.— † 24 Octomvrie 1903.
BRĂTIANU General C. I.— Ales la 10 Aprilie 1889.— † 6 Ian. 1910.
BROŞTEANU Petre.— Ales la 1 Aprilie 1889.— † Ianuarie 1920.
BURADA Teodor.— Ales la 25 Martie 1887.— † 18 Februarie 1923.
CLIMESCU C.— Ales la 31 Martie 1892.— † 6 August 1926.
CODRESCU Teodor.— Ales la 2 Aprilie 1886.— † 22 Martie 1894.
COSMOVICI Leon.— Ales la 11 Martie 1893.— † 21 Iulie 1921.
CULIANU N.— Ales la 1 Aprilie 1889.— † 28 Noemvrie 1915.
DAN Dimitrie.— Ales la 23 Martie 1904.— † 25 Maiu 1927.
DEMETRIESCU Anghel.— Ales la 6 Aprilie 1902.— † 22 Iulie 1903.
DENSUŞIANU Aron.— Ales la 13 Sept. 1877.— † 4 Sept. 1900.
DENSUŞIANU Nicolae.— Ales la 6 Aprilie 1880.— † 25 Martie 1911.
DOBRESCU N. — Ales la 18 Maiu 1911.— † 10 Iulie 1914.
ELIAD Pompiliu.— Ales la 21 Maiu 1912.— † 24 Maiu 1914.
ESARCU Constantin.— Ales la 1 Aprilie 1884.— † 8 Iunie 1898.
FRĂŢIMAN Justin.— Ales la 7 Iunie 1919.— † 23 Septemvrie 1927.
GOGU Constantin.— Ales la 3 Aprilie 1889.— † 30 Ianuarie 1897.
GUILLOUARD Louis Vincent.— Ales la 1 Aprilie 1903.— † 26 Ianuarie 1925.
HÂRJEU General C. N.— Ales la 27 Maiu 1909.— † 24 Maiu 1928.
IONESCU-GION G. I.— Ales la 1 Aprilie 1889.— † 29 Iunie 1904.
IOSIF Goldiş, Episcop.— Ales la 22 Martie 1882.— † 23 Martie 1902.
JANKA Victor.— Ales la 22 Martie 1882.— † 9 August 1890.
JUNG Dr. Julius.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † 1910.
KALINDERU Dr. N.— Ales la 29 Martie 1890.— † 16 Aprilie 1902.
KALUZNIACKI Dr. E.— Ales la 20 Martie 1890.— † 21 Iunie 1914.
KANITZ August.— Ales la 22 Martie 1882.— † 30 Iunie 1896.
LAMBRIOR Alexandru.— Ales la 2 Martie 1882.— † 20 Sept. 1883.
LAURIAN D. Aug.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † 25 Oct. 1906.
LECOMTE DU NOUY A. — Ales la 25 Martie 1887.— † 11 Noemvrie 1914.

LEGRAND Emil.— Ales la 13 Sept. 1877.— † 15 Noemvrie 1903.
MĂRGĂRIT Apostol.— Ales la 3 Aprilie 1889.— † 22 Iulie 1903.
MEŞIOTA Ioan.— Ales la 13 Sept. 1877.— † 19 Ianuarie 1878.
MIHALYI Ioan.— Ales la 25 Martie 1901.— † 14 Octomvrie 1914.
MONTANDON A. L. — Ales la 11 Aprilie 1905.— † 3 Martie 1922. 40
MONTESSUS DE BALLORE Conte Fernando.— Ales la 27 Maiu 1913.— † . . . Martie 1923.
MURGOCI G. —Ales la 6 Iunie 1923.— † 5 Martie 1925.
NEGREANU Dimitrie.— Ales la 11 Martie 1893.— † 30 Aprilie 1908.
NENIŢESCU Ioan.— Ales la 18 Martie 1896.— † 23 Februarie 1901.
NYS Ernest.— Ales la 1 Aprilie 1903.— † 4 Septemvrie 1920. 45
OBEDENARU Dr. Mihail G.— Ales la 10 Sept. 1871.— † 9 Iulie 1885.
ODHNER C. T.— Ales la 20 Martie 1890.— † 11 Iulie 1904.
ONIŢ Virgil.— Ales la 3 Aprilie 1902.— † 21 Octomvrie 1915.
PETRESCU Dr. Z. — Ales la 18 Martie 1885.— † 16 Decemvrie 1901.
PETRINO Dimitrie.— Ales la 17 Sept. 1877.— † 29 Aprilie 1878. 50
POP Gavril.— Ales la 17 Septemvrie 1871.— † 27 Maiu 1883.
POPESCU Ioan.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † 3 Martie 1892.
POPOVICI Gh.— Ales la 11 Aprilie 1905.— † 12 Iulie 1905.
POPOVICI Gh.— Ales la 29 Maiu 1909.— † 27 Decemvrie 1927.
ROBESCU C. F.— Ales la 10 Septemvrie 1871.— † 1920. 55
ROMAN Visarion.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † 29 Aprilie 1885.
ROMNICEANU Dr. Gr.— Ales la 20 Martie 1890.— † 1 Maiu 1915.
ROMNICEANU M.— Ales la 23 Martie 1904.— † 4 Octomvrie 1915.
ROMSTORFER Karl.— Ales la 29 Maiu 1914.— † 22 Noemvrie 1917.
ROSNY Leon de.— Ales la 13 Septemvrie 1877.— † 28 August 1914. 60
SALIGNY Alfons.— Ales la 3 Aprilie 1902.— † 4 Maiu 1903.
SANDU-ALDEA Const.— Ales la 5 Iunie 1919.— † 21 Martie 1927.
SCHRADER Otto.— Ales la 30 Martie 1891.— † 21 Martie 1919.
SCHUYLER Eugen.— Ales la 12 Martie 1885.— † 16 Iulie 1890.
ŞERBĂNESCU Colonel T.— Ales la 12 Aprilie 1894.— † 2 Iulie 1901. 65
SLAVICI Ioan.— Ales la 22 Martie 1882.— † 10 August 1925.
SUŢU Dr. Alexandru.— Ales la 11 Aprilie 1881.— † 1920.
TANOVICEANU Ioan (Bucureşti).— Ales la 9 Aprilie 1897.— † 8 Aprilie 1917.
URSU Joan.— Ales la 25 Maiu 1910.— † 17 Octomvrie 1925.
VÂRGOLICI Ştefan.— Ales la 25 Martie 1887.— † 29 Iulie 1897. 70
VITZU Dr. Alexandru N.— Ales la 7 Aprilie 1897.— † 25 Dec. 1902.

OFICIILE ACADEMIEI ROMÂNE IN ANUL 1928—1929

DELEGAȚIUNEA

Președintele Academiei Române . . . . RACOVIȚĂ EM.
Asesori (Vicepreședinți): din Secțiunea Literară . . . . NEGRUZZI I. C.
din Secțiunea Istorică . . . . BALȘ G.
din Secțiunea Științifică . . . ȚIȚEICA G.
Secretar general (pe 7 ani, 1928—1935) . . . . . . BIANU I.

SECȚIUNILE

SECȚIUNEA LITERARĂ

Președinte . . . . NEGRUZZI I. C. (București)
Vicepreședinte . . RĂDULESCU-MOTRU C. (București)
Secretar (pe 7 ani 1928-1935) BIANU I. (București)
Membri: BOGDAN-DUICĂ G. (Cluj)
BRĂTESCU-VOINEȘTI I. (București)
CIOBANU ȘT. (Chișinău)
DENSUȘIANU O. (București)
GOGA Octavian (Ciucea)
MURNU G. (București)
PHILIPPIDE Alex. (Iași)
PUȘCARIU Sextil (Cluj)
SADOVEANU M. (Iași)

SECȚIUNEA ISTORICĂ

Președinte . . . . MEHEDINȚI S. (București)
Vicepreședinte . . NISTOR I. (Cernăuți)
Secretar (pe 7 ani 1927-1934) POPESCU Pr. N. M. (București)
Membri: BALȘ G. (București)
DRAGOMIR Silviu (Cluj)
GUSTI D. (București)
IORGA N. (București)
LAPEDATU AL. (Cluj)
LUPAȘ I. (Cluj)
RĂDULESCU Andrei (București)
SUTZU M. C. (București)
VÂLSAN G. (Cluj)

SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ

Preşedinte . . . . SIMIONESCU I. (Iaşi)
Vicepreşedinte . . VOINOV D. (Bucureşti)
Secretar (pe 7 ani 1926-1933) ANTIPA GR. (Bucureşti)
Membri: BOGDAN P. (Iași)
CANTACUZINO Dr. I. (Bucureşti)
CRAINICIANU General Gr. (Bucureşti)
INCULEŢ I. (Iaşi)
MARINESCU Dr. G. (Bucureşti)
MRAZEC Ludovic (Bucureşti)
RACOVIŢĂ Dr. Em. (Cluj)
ŢIŢEICA G. (Bucureşti)
VASILESCU-KARPEN N. (Bucureşti)

COMISIUNILE ACADEMIEI ROMÂNE IN ANUL 1928—1929

I. Comisiunea permanentă a Bibliotecii: BIANU I., Pr. POPESCU N. M., ANTIPA Gr., Secretarii Secţiunilor.

II. Membru conservator al colecţiunii numismatice: SUTZU M. C.

III. Comisiunea pentru marele Premiu *Năsturel*, de 12.000 lei, din 1929:
din Secţiunea Literară: CIOBANU Şt., PHILIPPIDE Alex., PUŞCARIU S., RĂDULESCU-MOTRU C.
din Secţiunea Istorică: BALŞ G., IORGA N.. MEHEDINŢI S., NISTOR I.
din Secţiunea Ştiinţifică: CANTACUZINO Dr. I., INCULEŢ I., MRAZEC L., VASILESCU-KARPEN N.

IV. Comisiunile pentru lucrările intrate la concurs pentru premiile cu subiecte date din 1929:

a) *Alexandru Ioan Cuza*, de 20.000 lei, despre Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor:
IORGA N., LAPEDATU AL., NISTOR. I.

b) Marele Premiu *Regele Ferdinand*, de 10.000 lei, despre Vieaţa şi faptele lui Tudor Vladimirescu şi starea socială şi culturală din timpul său:
IORGA N., LUPAŞ I., RĂDULESCU A.

c) Premiul *Funcţionarili C F. R. din Bucureşti*, de 6.000 lei în efecte, despre Drepturile funcţionarilor publici faţă de Stat:
BALŞ G., GUSTI D., RĂDULESCU Andrei.

d) Premiul Statului *Eliade-Rădulescu*, de 50.000 lei, despre Vieaţa şi opera lui Mihail Eminescu:
BOGDAN-DUICĂ G., GOGA O., RĂDULESCU-MOTRU C.

e) Premiul *Adamachi*, de 5.000 lei, divizibil, despre Inrâuriri reciproce între limbile română şi maghiară:
DENSUŞIANU O., PHILIPPIDE Alex., PUŞCARIU S.

f) Premiul *Năsturel*, de 5.000 lei, despre Contribuţiuni la studiul etnografic al Ţiganilor în România:
MEHEDINŢI S., NISTOR I., VÂLSAN G.

g) Premiul Societăţii «*Lignitul*», de 15.000 lei, pentru Studiul ligniţilor din România în vederea industrializării lor prin distilaţiune:
BOGDAN P., MRAZEC L., VASILESCU-KARPEN N.

h) Premiul Statului *Lazăr*, de 50.000 lei, pentru Studii asupra sero-vaccinării preventive în difterii:
CANTACUZINO Dr. I., MARINESCU Dr. G., VOINOV D.

i) Premiul *Alexandru Bodescu*, de 2.000 lei, pentru Contribuțiune asupra meteorologiei Basarabiei:
VASILESCU-KARPEN N., VÂLSAN G., HURMUZESCU D.

j) Premiul *Toncoviceanu*, de 1.000 lei, pentru Istoricul unei moșii din România pe bază de documente:
BALȘ G., GUSTI D., LAPEDATU Al.

V. Comisiunea financiară: ANTIPA Gr., GUSTI D., NISTOR I., SIMIONESCU I.

VI. Comisiunea Fundației *Adamachi:* BIANU I., SIMIONESCU I., ȚIȚEICA G.

VII. Comisiunea Școlară: GUSTI D., MEHEDINȚI S., RĂDULESCU-MOTRU C.

VIII. Comisiunea Fondurilor: *I. Fătu* și *I. Scorțeanu:*
GOGA O., GUSTI D., LAPEDATU Al., NEGRUZZI I. C., Pr. POPESCU N. M.

IX. Comisiunea Dicționarului: ANTIPA Gr., BIANU I., CRAINICIANU General Gr., GUSTI D., LAPEDATU Al., NEGRUZZI I. C., RĂDULESCU A., SADOVEANU M., SIMIONESCU I.

X. Comisiunea pentru localul Academiei: ANTIPA Gr., BALȘ G., BIANU I., GUSTI D., LAPEDATU Al., MURNU G., RACOVIȚĂ Em.

XI. Comisiunea pentru reorganizarea Academiei: ANTIPA Gr., BIANU I., GUSTI D., MEHEDINȚI S., PUȘCARIU S., RĂDULESCU-MOTRU C.

XII. Comisiunea pentru portretele membrilor răposați și busturile foștilor prezidenți: BIANU I., NEGRUZZI I. C., SUTZU M. C.

XIII. Comisiunea pentru concentrarea burselor acordate de Academie: BIANU I., BRĂTESCU-VOINEȘTI I., SIMIONESCU I.

XIV. Comisiunea pentru unificarea limbii cărților bisericești: GOGA O., MURNU G., SADOVEANU M.

XV. Delegați în Consiliul de conducere și administrație al *Fundațiunii Familiei Menachem H. Elias:* Titulari: ANTIPA Gr., BIANU I., GUSTI D., RĂDULESCU-MOTRU C.

Supleanți: MURNU G., MEHEDINȚI S., VASILESCU-KARPEN N., VOINOV D.

CUPRINSUL

PARTEA I

ȘEDINȚELE ORDINARE

17 IUNIE 1927 — 11 MAIU 1928

* * *

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ DELA 2 DEC. 1927

* * *

16. *ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 9 DECEMVRIE 1927.*

PARTEA II

SESIUNEA GENERALĂ

15 MAIU — 2 IUNIE 1928.

b) Şedinţa intimă
